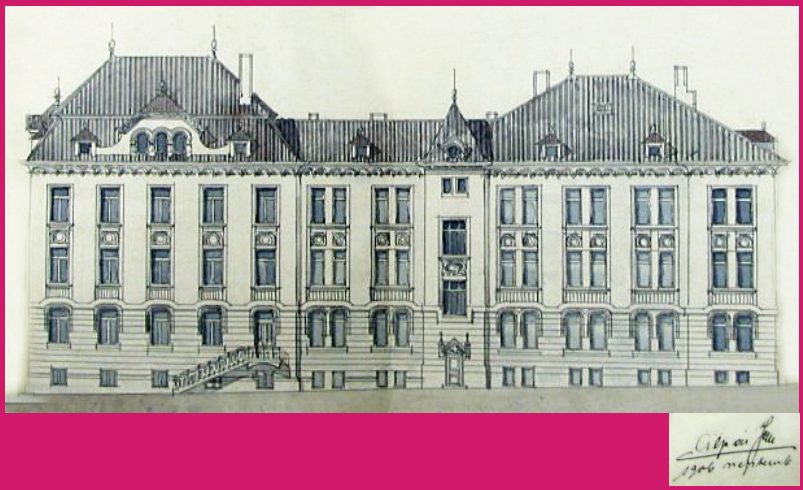

ECCE

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő

XII.
(2021/2022)

ELTE Eötvös József Collegium
2025

ECCE

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő
XII

(2021/2022)

ELTE Eötvös József Collegium
Budapest, 2025

Kulturális és Innovációs Minisztérium

A kiadvány a „Szakkollégiumok tehetséggondozó programjainak támogatása” című pályázat keretében (NTP-SZKOLL-25-0017) valósult meg.

ELTE Eötvös József Collegium
Budapest, 2025
Felelős kiadó: Dr. Horváth László, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója
Sorozatszerkesztő: Horváth László
Szerkesztő: Juhász Daniella
Borítóterv: Egedi-Kovács Emese
Horváth Janka Júlia tanulmányát Egedi-Kovács Emese és Mészáros Tamás lektorálta.
Minden jog fenntartva!
A nyomdai munkálatokat a CC Printing Szolgáltató Kft. végezte.
1055 Budapest, Falk Miksa utca 7. II. emelet 10/A
Törvényes képviselő: Magyar Szilvia
www. ccprinting.hu
ISSN 2064-0870

Tartalomjegyzék

Előszó 7

Igazgatói összegzés 9

I. Oktatási tevékenység 11
II. Kutatási tevékenység (pályázatok) 15
III. Szakmai-tudományos és közéleti rendezvények 89
IV. Könyvkiadás 167
V. Külföldi kapcsolatok – „nemzetköziesítés" 169
VI. Az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek) 193
VII. Egyéb 194

Horváth Janka Júlia
Hagiográfiai motívumok és bibliai elemek a tyrosi Apollonius-regény moreai adaptációjában 201

Bagladi Milán Zsolt
Dinamikus emberi karjelzések valós idejű felismerése mesterséges intelligencia használatával 211

Czimbal Lehel
Stiegelmár Róbert – Eötvös Collegium 235

Szeibert-Erdős András
A Collegium az első világháborúban 245

Műhelybeszámolók

Angol–Amerikai műhely 257
Aurélien Sauvageot Francia műhely 263
Biológia–Kémia műhely 275
Bollók János Klasszika-filológia műhely 287
Filozófia műhely 297
Gazdaságtudományi műhely 303
Germanisztika műhely 313
Informatikai műhely 335
Magyar műhely 343
Matematika–Fizika műhely 351

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely 355
Olasz műhely 361
Orientalisztika műhely 365
Skandinavisztika műhely 381
Spanyol műhely 385
Szlavisztika műhely 389
Társadalomtudományi műhely 391
Történész műhely 403
Cathedra Magistrorum 415
Eötvös József Collegium Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár
Beszámoló 2022 430

Nyelvtanulás 431

Seniori beszámolók 475

Diákélet 539

Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának
2021. őszi féléves munkájáról 541

Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának
2022. tavaszi féléves munkájáról 547

Eötvös Konferencia 553

Felvételi és a Collegium Tisztikara

Buzdítás a 2025. évi felvételire 563
Az ELTE Eötvös József Collegium oktató és nem oktató
munkatársai, tisztségviselői
(az évkönyv kiadásának időpontjában) 569

Függelék
Az Eötvös Collegium tudományos kiadványai 573
Az Eötvös Collegium tájékoztató kiadványai 580

Előszó

Az ECCE (Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő) olyan évkönyv, amely a Collegium egyes tanulmányi éveinek bemutatására hivatott. Az első szám a 2010/2011. tanévre vonatkozó jelentések (igazgatói és tanári összegzések), collegista eredmények, két kiválasztott hallgatói tanulmány, a diákélet és más állandó rovatok mellett egyedi közléseket, a Collegium és a műhelyek működésének alapdokumentumait is tartalmazta. A második kötet a 2011/2012. tanévi műhelymunka, a seniorok beszámolói, a diákélet bemutatása, valamint két kiválasztott tanulmány („filosz" és „dögész") publikálása mellett a 2012. naptári évre vonatkozó igazgatói összegzést közölte. Ugyanebben a szellemben és szerkezetben immár a tizenkettedik kötetet foghatjuk a kezünkbe. Jelen kötetben a két collegista tanulmány mellett Czimbal Lehel megemlékező beszédét olvashatják a Collegium első világháborús hősi halottjáról, Stiegelmár Róbertről, valamint Szeibert-Erdős András beszédét a Collegiumról az első világháborúban, mindkét szöveg a 2020. október 16-i megemlékezésen hangzott el.

A zárófejezetben – mindenkor időszerűen – közölt felvételi buzdítás egyszersmind az ECCE legfontosabb célját is megjeleníti. Egyaránt szeretnénk szólni a múlt és a jövő nemzedékeihez, hogy az egykori és mai collegistákban jótékony figyelmet ébresszünk: ragaszkodó növendékként erejük és tehetségük szerint támogassák a Collegiumot. Az egyetemre készülő ifjúság pedig merítsen bátorságot buzdításunkból.

Kérem, fogadja a Tisztelt Collegium és az érdeklődő olvasó megértő jóindulattal, ha egyes területeken – így az időbeni megjelenés és egyes részadatok tekintetében – elmaradtunk elvárásainktól. A Collegium az elmúlt tizenkét évben (szerteágazó más tevékenységei mellett: https://eotvos.elte.hu/szakmaimunka/eredmenyek) több mint 210 kötetet jelentetett meg a *Quidquid agis, prudenter agas et respice finem*… szellemében.

Budapest, 2025. július 28.

Horváth László
igazgató

Igazgatói összegzés

❖ ❖ ❖

Az ELTE Eötvös József Collegium 2022. évi tevékenységét az alábbi fejezetekre bontva mutatjuk be: I. oktatási tevékenység; II. kutatási tevékenység (pályázatok); III. szakmai-tudományos rendezvények; IV. könyvkiadás; V. külföldi kapcsolatok; VI. az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek); VII. Egyéb

I. Oktatási tevékenység

Az ELTE Eötvös József Collegium (továbbiakban EC) az egyetem szakkollégiumaként működik, amelynek alapvető feladata, hogy a tehetséggondozás érdekében az egyetemi oktatást kiegészítse, illetve azt intenzívebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben összpontosul.

Személyi-szervezeti háttér

Az ELTE Eötvös József Collegium feladata, hogy a tehetséggondozás szellemében az egyetemi oktatást kiegészítse, és azt eredményesebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben és oktatási-kutatási egységeiben összpontosul. A collegisták száma 2022 decemberében: bentlakó [vidéki ELTE-hallgató]: 136 fő (ebből külföldön ösztöndíjjal: 9 fő; senior: 6 fő); bejáró [fővárosi ELTE-hallgató]: 144 fő (ebből ösztöndíjjal külföldön: 1 fő; senior: 18 fő). A Collegiumban – a 2020 őszén elindított Gazdaságtudományi műhellyel együtt – immár 18 szakmai műhely (Angol–Amerikai műhely, Aurélien Sauvageot francia műhely, Biológia-Kémia műhely, Bollók János klasszika-filológia műhely, Filozófia műhely, Gazdaságtudományi műhely, Germanisztika műhely, Informatikai műhely, Magyar műhely, Matematika-Fizika műhely, Mendöl Tibor földrajz, föld- és környezettudományi műhely, Olasz műhely, Vekerdi József orientalisztika műhely, Skandinavisztika műhely, Spanyol műhely, Szlavisztika műhely, Társadalomtudományi műhely, Történész műhely) valamint a Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mellett két oktatási-kutatási egység: a Byzantium Központ és a Cathedra Magistrorum; két egyesület: Magyar Bizantinológiai Társaság és Történelemoktatók Szakmai Egyesülete; négy támogató egyesület: Német-, Francia- és Latintanárok tanári

egyesületei és a Gellérthegyvédő Egyesület; valamint az Eötvös Collegiumért Alapítvány erősítette a szakkollégiumi munkát. Négy egység vezetője vagy tudományos munkatársa (összesen 4 fő főállásban) volt a Collegium szakmai feladatokat ellátó munkatársa. A többi szervezeti egység és műhely vezetője és óraadója 2022. második félévében többnyire szerény (többletfeladat, megbízási díj, hallgatói munkaszerződés) javadalmazással látta el feladatát. A foglalkoztatottak körében a megelőző évhez képest nem történt változás.

A megelőző költségvetési évhez hasonlóan 2022-ben a Collegium költségvetéséből négy műhelyünk vezetőjének (összességében 3,5 álláshely anyagi fedezete) tudtunk az év egészében bért, illetve honoráriumot folyósítani. A Collegium külkapcsolatainak fejlesztésében a nyelvi-filológiai műhelyek működése, a színvonalas nyelvi alapozás meghatározó. A Spanyol műhely vezetője: Faix Dóra, a Germanisztika műhely vezetője: Sára Balázs, az Olasz műhely vezetője: Ludmann Ágnes és az Angol–Amerikai műhely vezetője: Fejérvári Boldizsár. A Byzantium Központ mellett működő többi szakmai műhely, illetve önálló szervezeti egység (összesen 18) vezetését, a hallgatók tutoriális munkájának irányítását, valamint a műhelyekben folyó szakórák ellátását a kollégák minden esetben javadalmazás nélkül vállalták, mindazonáltal a kedvező költségvetési helyzetnek köszönhetően az év végén szerény honoráriumban részesülhettek. 2022-ben összesen 37 (18 ELTE-s, 11 külsős és 8 hallgató) óraadó tanárnak fizettünk javadalmazást.

Önzetlen munkájukért ezúton is kifejezzük köszönetünket a műhelyvezetőknek és a vezetőtanároknak: Sántha Ferencné és Fejérvári Boldizsár (Angol–Amerikai műhely), Kalmár Anikó és Palágyi Tivadar (Aurélien Sauvageot Francia műhely), Illés Anett (Biológia–Kémia műhely), Mészáros Tamás (Bollók János Klasszika-filológia műhely), Szántó Rita (Filozófia műhely), Bondici László (Gazdaságtudományi műhely), Sára Balázs (Germanisztika műhely), Kozsik Tamás (Informatikai műhely), Laczkó Krisztina és Vaderna Gábor (Magyar műhely), Burcsi Péter (Matematika–Fizika műhely), Győri Róbert (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely), Ludmann Ágnes (Olasz műhely), Máté Zoltán, Takó Ferenc, Csibra Zsuzsanna, Birtalan Ágnes (Vekerdi József Orientalisztika műhely), Csúr Gábor (Skandinavisztika műhely), Faix Dóra (Spanyol műhely), Nagy Éva (Szlavisztika műhely), Bozsonyi Károly (Társadalomtudományi műhely), Fazekas István és Ternovácz Bálint (Történész műhely) és Feldné Knapp Ilona és Perge Gabriella (Cathedra Magistrorum).

A műhelyvezetőket segítő munkájukért köszönetet mondunk a műhelyek mindenkori titkárainak és a Választmánynak.

Kurzusok

A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett és megtartott kurzusokat a műhelybeszámolók előtt közöljük. Az Eötvös Collegiumban az alapítástól hagyomány, hogy a kurzusokat tartó tanárok a tanulmányi időszak végén átfogó (a tagok egyéni teljesítményét is értékelő) jelentést készítenek az igazgató, a tanári kar, végső soron a levéltár számára. A jelentéseket a 2011/2012. II. félévtől kezdődően egységes formában készítjük el és közöljük.

A természettudományok területét érintő kurzusokat az illetékes karok (TTK és IK) csaknem minden esetben befogadták rendes curriculumukba. Az EC-hez kötődő oktatói-kutatói munka erkölcsi elismerése érdekében ezeket a karoktól befogadott kurzusokat is nyilvántartjuk. A humántudományokat képviselő karoktól (BTK és TáTK) és tanszékektől be nem fogadott, a klasszikus értelemben vett kiegészítő kurzusokat az igazgató hatáskörében a NEPTUN rendszerben a Collegium titkárságvezetője hirdette meg. A meghirdetés elvi háttere és módja 2014 tavaszától az alábbi: azon kurzusokat, amelyeket az anyatanszékek befogadnak, a tanszék-, illetve intézetvezető jóváhagyásával az illetékes tanszékek hirdetik meg. Ezen kurzusok azzal a kiegészítéssel illeszkednek a rendes egyetemi curriculumba, hogy „/EC" megjelölést is kapnak. A karoktól és tanszékektől be nem fogadott, azaz a klasszikus értelemben vett kiegészítő kurzusokat dékánhelyettesi, majd rektorhelyettesi engedéllyel a Collegium ügyvivő szakértője (titkárságvezető, tanulmányi előadó) hirdeti meg.

A Collegium tehát – a mindenkori előzetes szakmai engedélyek birtokában – saját kezelésben hirdetheti meg óráit, jegyezheti be az érdemjegyeket, és „kérdezheti le", tarthatja számon tagjainak tanulmányi átlagát.

Igazgatói dicséretben részesítettek névsora:

2021/22. őszi félév

Balogh Szabolcs
Csertán András
Filipszki László
Hauber Kitti
Horváth Levente
Katkó Dominik
Kormányos Hanna Rebeka
Nagy Kartal Dávid
Schefler Barna
Šiška Dávid
Szabó Botond
Szente Péter
Tamaska Dóra
Török Ábel

2021/22. tavaszi félév

Balogh Szabolcs Roland
Csigó Ábel
Daróczi Jakab
Erdélyi Kamilla Anna
Faragó Dávid
Farkas Veronika
Garai Luca
Göncz Zsófia Mária
Havadtői Emese
Hozmann Patrik
Katkó Dominik
Kmetty Klaudia
Malatinszky Adél Klára
Maloveczky Gyula
Porkoláb Anna Sára
Réder Ferenc
Rémai Martin
Rudolf Veronika
Sebe Anna Eszter
Simon Viktória
Süle Dóra
Szabó Botond
Szente Péter
Szücs Adél
Török Ábel
Varga Sára
Vass Márta Mária
Vécsei Enikő Réka
Vojtek Lili
Zsifkovits Zoltán

II. Kutatási tevékenység (pályázatok)

A Collegium – mint önálló kutatóhely – pályázati tevékenysége a szakmai-tudományos eredmények meghatározó háttere. 2022-ben is lezártunk, továbbvittünk és megkezdtünk pályázatokat.

Pályázatok

A 2022. évi 15 pályázat értéke (az évi esedékes résszel számolva) mintegy 25 millió Ft.

Lezárt pályázatok: (1) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft. (2) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NEAO-KP-1-2022/1-000198: 1 500 000 Ft. Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása. (3) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft. (4) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/2708: 700 000 Ft.

Folyamatban lévő pályázatok: (5) Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft. (6) Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft. (7) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2022/1-000250: 1 000 000 Ft. (8) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/03046: 1 000 000 Ft. (9) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02968: 800 000 Ft. (10) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA A2029/N7140 (Az Eötvös József Collegium újjászervezésének 65. évfordulója): 5 000 000 Ft . (11) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata: 1 418 000 Ft. (12) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2022. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft.

Megkezdett pályázatok: (13) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02814: 700 000 Ft. (14) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02862: 700 000 Ft. (15) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata a collegiumi olasztanítás támogatására: 1 000 000 Ft.

(1) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft.

A pályázat támogatásával a Collegiumban megvalósult rendezvényekről lásd a III. Szakmai-tudományos rendezvények fejezetet, a kiadott kötetekről pedig a IV. Könyvkiadás fejezetet. Itt a hivatalos pályázati beszámolót, illetve a 2021/2022. tanévben megvalósított kurzusok (Európai művészettörténet II. [A gótika képzőművészete]; Animációsfilm-történet) prezentációit közöljük.

Szakmai beszámoló Szakkollégista tudományos és közéleti műhelykiadványok, utánpótlásnevelés című NTP-SZKOLL-21-0011 pályázatról (a hivatalosan benyújtott beszámoló szöveghű másolata)

1. Legfeljebb 5 mondatban foglalja össze a pályázati program lényegét! (maximum 750 karakter)
IX. „Tehetségtábor" szervezése és lebonyolítása (szakkollégiumi utánpótlásnevelő programsorozat) tehetséges, felvételi előtt álló középiskolás diákok komplex szakmai és szabadidős programja. A szakkollégiumi tevékenységek és a tagság előkészítése.
Két, a szakkollégiumi oktatási tevékenységen túlmutató európai horizontú tudományos kurzus nyilvános prezentációval.
A szakkollégiumi közös tanulmányokhoz kötődő kirándulás (Aquincum).

2. Időrendi sorrendben foglalja össze a támogatás segítségével megvalósult szakmai tevékenységeket! (maximum 4000 karakter)
A IX. „Tehetségtábor" programunkat 2022. április 7 – 10 között valósítottuk meg, melyre 40 fő középiskolás diák érkezett. A megítélt támogatási összegből a résztvevő diákok étkezését (reggeli, ebéd, valamint programzáró közös vacsora) biztosítottuk.
A kötelező pályázati elemeket jelentő fő programokat az előírásnak megfelelően a 2021/2022. tanévben megvalósítottuk, a kötelező kurzusokat (Animációsfilm-történet és Európai - művészettörténet II.: A gótika művészete) a tavaszi

félévben szerveztük meg. A kurzusokat a Collegium műhelyeinek szakkollégistái látogatták.
2022. május 17-én valósítottuk meg a tanulmányi kirándulást. A Collegiumban latint tanuló bölcsész és társadalomtudós szakkollégisták az irodalmi és nyelvi ismeretek mellett régészeti tárgyú (reáliák) emlékekkel is megismerkedtek. Aquincumban átfogó régészeti vezetésen vettek részt majd a romkert látványosságait és a múzeumot is felkeresték.

3. Ismertesse a kötelezően megvalósított legalább 15-15 órás kurzusokat és azok hasznosulását a célcsoport tekintetében! (maximum 4000 karakter)
Animációsfilm-történet. A 8 alkalmas kurzuson főbb vonalakban áttekintették az animáció történetét a kezdetektől 1990-ig. Az órákon felvillantak az egyetemes és a magyar animációsfilm-történet lejellemzőbb epizódjai. A filmtörténeti ismeretek gyarapítása mellett kísérletet tettünk a mozgó képekbe kódolt üzenetek közös megfejtésére is.
A kurzusról készült prezentáció elérhető a Collegium honlapján. (Lásd https://eotvos.elte.hu/prezentaciok 2. tétel.)

4. Részletesen ismertesse a tanévben megvalósított, a szakkollégium tagságán kívüli célcsoportot célzó, társadalmi felelősségvállalást elősegítő, vagy egyéb e célcsoportnak szóló projektet, különös tekintettel az elért eredményekre, a megvalósítás során szerzett tapasztalatokra! (maximum 4000 karakter)
A társadalmi felelősségvállalást elősegítő projekt keretében tervezett IX. Tehetségtábor programunkat 2022. április 7-10 között valósítottuk meg, melynek keretében a Collegiumban elszállásolt 40 középiskolás diáknak a magyar és európai kisebbségek helyzete témakörben a műhelytitkárok és az igazgató bevonásával kerekasztal beszélgetést rendeztünk. Rávilágítottuk az egyéni felelősségvállalás fontosságára különösképp az őshonos kisebbségek önrendelkezésének biztosítására vonatkozó európai petíció (nemzeti régiók) aláírásának fontosságára.
A Tehetségtábor programunkról bővebben az alábbi linken lehet olvasni:
https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/rendezvenyek/tehetsegtabor
A IX. Tehetségtábor részletes programja itt érhető el:
https://eotvos.elte.hu/media/39/45/e0ea437708bc9a57a295762489ad91583320a0cb44ee5e0ae784e20e8f1a/ec_programfuzet_tt_2022_teljes.pdf

5. Ismertesse a pályázatban vállalt és megvalósított (min.3) kiegészítő tevékenységeket, a megvalósítás tapasztalatait! (maximum 5000 karakter)

A kiegészítő tevékenység keretében megszerveztük és megtartottuk a IX. Tehetségtábort (2022. április 7-10) a felvételiző középiskolásoknak, hogy a foglalkozásokon megismerkedjenek a szakkollégiumi munkával. A diákokat a Collegium megkeresésére tanáraik ajánlották. A tábor a mindenkori szakkollégisták társadalmi szerepvállalását is erősítette a tehetség-utánpótlás biztosításában. A 40 fős diákcsoport előadásokon és szakonként bontott foglalkozásokon, majd a hallgatói közösség támogatásával szabadidős programokon vett részt

A XXIII. Eötvös Konferencia (2022. április 22-23) programjában két nyilvános előadást szerveztek a collegisták, nem csak szakkollégista hallgatóságnak: Nemes Z. Márió: A poszthumanizmus mint „olvasási gyakorlat" (2022. április 22. 11.00-12.00); Boros Marianna: Hogyan dolgozzák fel a kutyák az emberi beszédet? – Mintázatfelismerés a kutyaagyban (2022. április 22. 15.00-16.00), a programfüzet elérhető a konferencia honlapján: ek.eotvos.elte.hu.

A tervezettek közül 7 szakkollégista publikáció jelent meg kötetekben. Lásd az összegző kimutatás megfelelő helyein: https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek.

A tervezett 32 kiadványt a megítélt támogatásból nem tudtuk megvalósítani, annak egy részét más forrásból jelentettük meg, melyek elérhetőek a Collegium honlapján a kiadványok között: https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/kiadvanyok/kiadvanyok.

A közösségi tevékenység: tanulmányi kirándulás során a „latinköteles" szakkollégisták önkéntes csoportja (szakmai vezetéssel) 2022. május 17-én Aquincumba látogatott és múzeumpedagógiai foglalkozással egybekötve megtekintette a romkertet és a múzeumot.

Mindhárom kötelezően választandó kiegészítő tevékenységnek maradéktalanul eleget tettünk.

6. Részletesen mutassa be, hogyan valósultak meg a pályázatban megfogalmazott célok! Foglalja össze, hogy a program milyen hatást gyakorolt a célcsoportra! (maximum 5000 karakter)

A pályázatban megfogalmazott célok, a támogatás mértékének megfelelően (módosításokkal) maradéktalanul megvalósultak. A két kötelező kurzuson a hallgatók animációsfilm-történetről, valamint európai művészettörténetről bővíthették ismereteiket olyan előadóktól, akik tudományterületük elismert művelői, és akiket kivételes alkalom kínálkozott hallgatni.

A társadalmi felelősségvállalásban tervezetteket a szakkollégisták elhivatottan teljesítették. Az aquincumi tanulmányi kirándulás nemcsak a sajátos Eötvös-collegiumi tanulmányokat (latin nyelv és a magyarországi latinság, Pannonia) egészítette ki, hanem a közös élménynek köszönhetően közösségformáló hatása is volt. A collegiumi kiadványok és a szakkollégista publikációk nemcsak a tudományos rendezvények során („összcollegiumi" konferenciák és kötetbemutatók, szakkollégiumi műhelykonferenciák stb.), hanem hosszabb távon is betölthetik hivatásukat. Erősítik a szakkollégisták konferenciaszervezési-, előadói-, publikációs- és szerkesztői motiváltságát.

8. Összegezze a pályázat kapcsán megvalósult rendezvényt, bemutatót, workshopot és az azokkal kapcsolatos tapasztalatokat (a résztvevők visszajelzéseinek figyelembevételével)! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a „nem releváns" szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)
nem releváns

9. Mutassa be a pályázat során megjelentetett kiadványokat! Amennyiben nem volt része a programnak, úgy a „nem releváns" szövegrészt kérjük beírni! (maximum 1000 karakter)
A korábbi tervezett kiadványok nem relevánsak, támogatás híján nem, vagy másként valósult meg.

10. Amennyiben a pályázat során megvalósított program a tervezetthez képest megváltozott, mutassa be az eltérést, és indokolja a módosítás okát! (maximum 1500 karakter)
A pályázatban megvalósított program a tervezetthez képest a megítélt támogatás mértékének megfelelően jelentősen változott. A szerződött és támogatott módosítási kérelmeknek megfelelő programelemeket azonban teljes mértékben megvalósítottuk.

Animációsfilm-történet
2021/22. II. félév, Eötvös József Collegium
Bartók István

A kurzus tematikájának összefoglalása:

A 8 alkalom során főbb vonalakban áttekintettük az animáció történetét a kezdetektől 1990-ig. A mozgás érzékeltetésre irányuló törekvéseket az őskori barlangrajzoktól számítják. Szinte valamennyi művelődéstörténeti korszakban próbálkoztak a történések időbeli egymásutánjának megjelenítésével. Ide tartoznak a képregények kőbe vésett, pergamenre festett vagy kárpitba hímzett ősei. A 19. századtól sikerült tényleges mozgásokat varázsolni a nézők elé. Az órákon felvillantottuk az egyetemes és a magyar animációsfilm-történet legjellemzőbb epizódjait. A csatolt prezentációkba illesztett linkeken a kurzus idején el lehetett érni a tárgyalt alkotásokat. Az egyes művek nemcsak a műfaj változatos technikai lehetőségeit mutatják be, hanem egy-egy korszak vagy alkotó sajátos világlátását, szemléletét is. A filmtörténeti ismeretek gyarapítása mellett közös munkával igyekeztünk megfejteni a mozgó képekbe kódolt üzeneteket.

1. Az animáció előtörténete

Barlangrajzok, falfestmények, domborművek… és amikor a néző tényleges mozgást érzékel: thaumatrop, sztroboszkóp, zootrop, zoopraxiszkóp… Emile Reynaud optikai színháza

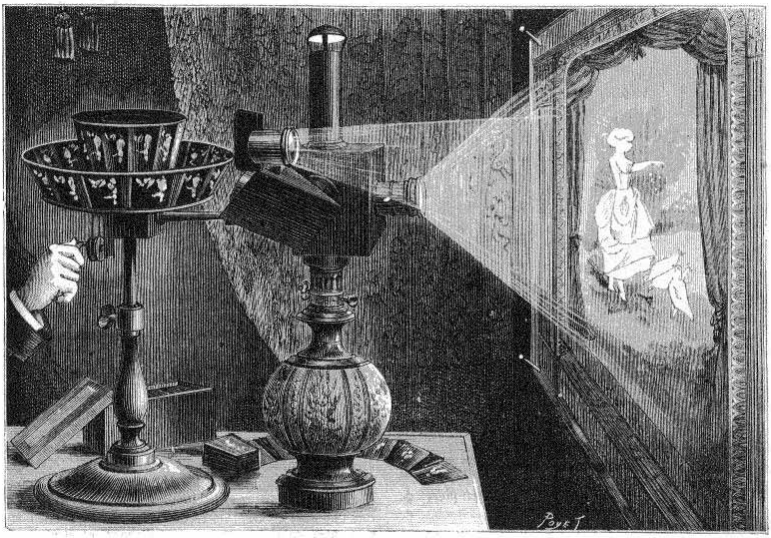

Nouveau praxinoscope à projection de M. Reynaud.

2. A kezdetek

Egyéni kísérletezők. James Stuart Blackton, Émile Cohl, Winsor McCay…

USA: James Stuart Blackton
Vicces arcok vicces változásai (1906)
https://www.youtube.com/watch?v=LHXzVufTX_8
A kísértetszálló (1907)
https://www.youtube.com/watch?v=rO8vfO4iYnk

Franciaország: Émile Cohl
Fantazmagória (1908)
https://www.youtube.com/watch?v=o1d28X0lkJ4

USA: Winsor McCay
A kis Nemo (1911)
https://www.youtube.com/watch?v=kcSp2ej2S00
Hogyan dolgozik egy szúnyog? (1912)
https://www.youtube.com/watch?v=yvzAJouHh7k
Gertie, a dinoszaurusz (1914)
https://www.youtube.com/watch?v=-_c15oS5i5I

3. Az animáció iparággá válása

Pat Sullivan, Dave és Max Fleischer, Walt és Roy Disney… Az első sorozatok és az első egész estés animációs filmek

Pat Sullivan
Félix, a macska (1919)
https://www.youtube.com/watch?v=fsRulllZs9M

Dave és Max Fleischer
Kokó, a bohóc 1918–1929 között 118 epizód készült
https://www.youtube.com/watch?v=hyetrAePLTA

Walt Disney
Alice Csodaországban (1923)
https://www.youtube.com/watch?v=H58meqbp5Ps
Az első hangos Miki egér-film: Willie gőzhajó (1928. nov. 18.)
https://www.youtube.com/watch?v=_tCuvlnC4ks

Fleischer testvérek
Betty Boop és a hegyi ember (1933)
https://www.youtube.com/watch?v=WQ1EtPfvkwc
Popeye, a tengerész. Blow Me Down (1933)
https://www.youtube.com/watch?v=yZi5pIJeLYY

4. Az európai avantgárd és a műfaj megújulása a II. világháború után

Olasz futuristák. Német kísérleti filmek. A 30-as években Párizs vált az igényes animáció központjává. Alexandre Alexeieff. UPA (United Production of America), National Film Board (Kanada), Norman McLaren

Német kísérleti filmek
Hans Richter: Ritmus 21 (1921)
https://www.youtube.com/watch?v=239pHUy0FGc

Viking Eggeling: Átlós szimfónia (1924)
https://www.youtube.com/watch?v=KpCI67GMe7o

Oskar Fischinger: Optikai költemény (1938)
Liszt: Második magyar rapszódia
https://www.youtube.com/watch?v=FcHsysPGSt0

Francia
Fernand Leger: Mechanikus balett (1924)
https://www.youtube.com/watch?v=wi53TfeqgWM

Alexandre Alexeieff. Egy éj a kopár hegyen (1933)
https://www.youtube.com/watch?v=wYbjW7XrWDo

UPA (United Production of America)

Mr. Magoo: Ragtime Bear (1949)
https://www.youtube.com/watch?v=0y33r9bilw8

Gerald McBoing-Boing (1950)
https://www.youtube.com/watch?v=Zpl0KRFdj1E

National Film Board (Kanada)

Norman McLaren: Szomszédok (1952)
https://www.nfb.ca/film/neighbours_voisins

Mese egy székről (1957)
https://www.nfb.ca/film/a_chairy_tale

Jacques Drouin: A tájképfestő (1976)
https://www.nfb.ca/film/mindscape

Co Hoedeman: A homokvár (1977)
https://www.nfb.ca/film/sand_castle

5. A magyar animáció kezdetei

Amatőr próbálkozások és üzleti vállalkozás. Kató-Kiszly István, Vértes Marcell, Valker István… A Halász–Macskássy–Kassowitz-reklámfilmstúdió

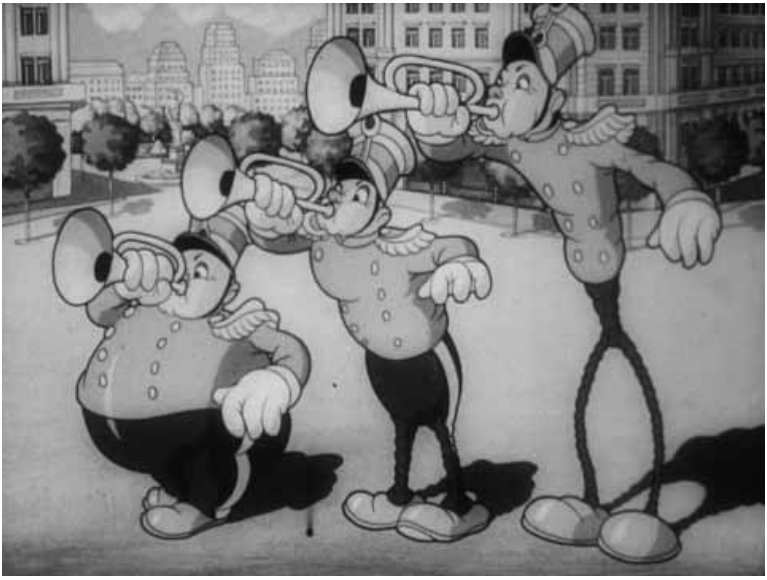

Halász j.
Jacskássy
boldog újévet kíván
(„COLORITON" SZINES REKLÁM TRÜKKFILMEK
BUDAPEST VI. BAJZA UCCA 44 TEL:20-44-9)

TUNGSRAM

6. Az államosított magyar rajzfilmgyártás. Az ötvenes, hatvanas évek

Macskássy Gyula, Csermák Tibor, Dargay Attila, Nepp József, Foky Ottó, Kovásznai György… Egyedi rövidfilmek és mozi-sorozatok

Macskássy Gyula: A kiskakas gyémánt félkrajcárja (1951)
Az első államilag finanszírozott magyar rajzfilm.
https://www.youtube.com/watch?v=yPSTkZOGl2o

A hatvanas években érték el első jelentősebb sikereiket a magyar animáció évtizedeken keresztül meghatározó egyéniségei.

Egyedi rövidfilmek

Macskássy Gyula: Párbaj (1960) Cannes: a zsüri különdíja, Oberhausen: a fesztivál nagydíja
https://www.youtube.com/watch?v=4D7hF5BbPs0

Csermák Tibor: A pirospöttyös labda (1961)
https://www.youtube.com/watch?v=oPo2vBK0GQg

Kovásznai György: Monológ (1963)
https://www.youtube.com/watch?v=duIN5vfKeR8

Nepp József: Öt perc gyilkosság (1966)
https://www.youtube.com/watch?v=LoyAZmWiQ3A

Foky Ottó: Ellopták a vitaminomat (1966)
https://www.youtube.com/watch?v=JNA8Lj396Wk

Dargay Attila: Variációk egy sárkányra (1967)
https://www.youtube.com/watch?v=6uQcnHFnAGU

Mozi sorozatok

Dargay Attila–Jankovics Marcell–Nepp József: Gusztáv (1964-től). A figura előképe Nepp 1961-ben készült egyedi rövidfilmjében, a Szenvedélyben jelent meg.
https://www.youtube.com/watch?v=WEEWlJdDxMA

7. A „hosszú évtized”: 1968–1980.

A legsikeresebb egyedi rövidfilmek. Gémes József, Jankovics Marcell, Reisenbüchler Sándor, Kovásznai György… Az első televíziós sorozatok, az első egész estés rajzfilmek

A legsikeresebb egyedi rövidfilmek

Gémes József: Koncertissimo (1968)
https://www.youtube.com/watch?v=zd0xvBIAdFI

Reisenbüchler Sándor: Barbárok ideje (1970)
https://www.youtube.com/watch?v=pQCsjmB2QUM

Reisenbüchler Sándor: Az 1812-es év (1972)
https://www.youtube.com/watch?v=8Cbf55t8TdY&list=PLaJkIll1p_AWZFLpY5aTDxcGneSiGulWH&index=21

Kovásznai György: Ca Ira, a francia forradalom dala (1973)
https://www.youtube.com/watch?v=xMz23tiG1PA

Kovásznai György: A 74-es nyár emléke (1974)
https://www.youtube.com/watch?v=ho8-eZtK8Lo

Jankovics Marcell: Sisyphus (1974) – Oscar-jelölés
https://www.youtube.com/watch?v=vyZK8rkeqPM

Jankovics Marcell: Kűzdők (1977)
https://www.youtube.com/watch?v=-h8UZUB2BVo

Az első televíziós sorozatok

Szabó Sipos Tamás: Magyarázom a mechanizmust (1968), 1973-ig
még 3 Magyarázom-sorozat
Nepp József: Üzenet a jövőből: A Mézga család különös kalandjai (1968-tól)
Mata János: Kukori és Kotkoda (1970-től)
Frakk, a macskák réme (1971-től), többen rendezték
Foky Ottó: A kiscsacsi kalandjai (1972-től), később Mirr-Murr
Nepp József: Kérem a következőt! (1973-tól)
Szabó Szabolcs: Vízipók-csodapók (1974-től)
Dargay–Jankovics–Nepp: Gusztáv (1975-től televíziós megrendelésre)
Jankovics Marcell: Magyar népmesék (1978-tól)
Dargay Attila: Pom-pom meséi (1978-tól)

Az első egész estés rajzfilmek

Jankovics Marcell: János vitéz (1973)
Gémes József: Hugó, a víziló (1973)
Dargay Attila: Lúdas Matyi (1976)
Kovásznai György: Habfürdő (1979)

Ebben az időszakban került a magyar animáció a nemzetközi mezőny élvonalába. Ennek elismerései a későbbi rangos díjak:
Rófusz Ferenc. A légy (Oscar, 1981)
Vajda Béla: Moto perpetuo (Arany Pálma, Cannes, 1981)

8. A 80-as évek

Egyedi rövidfilmek: Rófusz Ferenc, Varga Csaba, Orosz István, Cakó Ferenc… Televíziós sorozatok, egész estés filmek

Egyedi rövidfilmek

Orosz István: Álomfejtő (1980)
https://www.youtube.com/watch?v=nZl3tzu29MM

Rófusz Ferenc: Holtpont (1982)
https://www.youtube.com/watch?v=wvPZdZP1ltQ&index=7&list=PLbL-r3avP5yE6nKPnVuMEkmvdqUaTp8dS

Varsányi Ferenc: Gravitáció (1984)
https://www.youtube.com/watch?v=clfPehG_Fqg

Keresztes Dóra–Orosz István: Garabonciák (1985)
https://www.youtube.com/watch?v=5uXoOGI0500

Varga Csaba: A szél (1985)
https://www.youtube.com/watch?v=0UZk1V-rViM&list=PLaJkll11p_AWZFLpY5aTDxcGneSiGulWH&index=16

Cakó Ferenc: Ab ovo (1987)
https://www.youtube.com/watch?v=EuX-8soqSw0&index=2&list=PLaJkll11p_AWZFLpY5aTDxcGneSiGulWH

Orosz István: Vigyázat, lépcső! (1989)
https://www.youtube.com/watch?v=tJKaj5F3LeY

Televíziós sorozatok

Foky Ottó: Misi mókus kalandjai (1980-tól)
Dargay Attila: Vuk I–IV. (1980–81)
Ujváry László: Mesék Mátyás királyról (1982-től)
Dargay Attila–Füzesi Zsuzsa: A nagy ho-ho-horgász (1982-től)
Cakó Ferenc: Sebaj Tóbiás (1983-tól)
Varga Csaba: Auguszta (1984-től)
Békési Sándor: Vázák meséi (1986-tól)
Jankovics Marcell: Mondák a magyar történelemből (1987-től)
Richly Zsolt: Fabulák (1987-től)

Egész estés filmek

Jankovics Marcell: Fehérlófia (1980)
Dargay Attila: Vuk (1981)
Gémes József: Daliás idők (1982)
Nepp József: Hófehér (1983)
…
Ternovszky Béla: Macskafogó (1986)
Dargay Attila: Az erdő kapitánya (1987)
Gémes József: Vili, a veréb (1987)

NEMZETI TEHETSÉG PROGRAM
Az Oktatási Hivatal által nyilvántartott szakkollégiumok támogatása NTP-SZKOLL-21-0011

„Szabadon szolgál a szellem – Freiwillig dient der Geist"
GERMANISTISCHES SEMINAR
DES EÖTVÖS-JÓZSEF-COLLEGIUMS BUDAPEST

Az Eötvös József Collegium Germanisztika műhelyében
NTP-SZKOLL-21 szakkollégiumi pályázati támogatással megrendezett

Európai művészettörténet II. A gótika képzőművészete

című előadássorozat prezentációs anyaga

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
Nemzeti Tehetség Program

ELTE EC, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13., 012-es terem · 2021/22. II. félév · hétfő, 18.00–19.30

Szinopszis

Az ELTE Eötvös József Collegiumának Germanisztika műhelyében az NTP-SZKOLL-15., 16., 17. és 18. számú szakkollégiumi pályázatok keretében megrendezett áttekintő európai zenetörténeti kurzusok (barokk és későbarokk, preklasszika és klasszika, a zenei romantika első nagy korszaka, a századforduló zenéje) folytatásaképpen a 2019/20-as tanévben az NTP-SZKOLL-19. sz. pályázati keretből – új tudományterületre váltva – *Európai művészettörténet I: A középkor képzőművészete* címmel indítottunk féléves, heti két órás előadássorozatot az európai művészet-, zene- és kultúrtörténet kiváló ismerője, Dr. Dávid Gábor Csaba, az ELTE Germanisztikai Intézete nyugalmazott egyetemi docensének vezetésével. Ennek során az ókeresztény művészettől a román korig vizsgáltuk meg ezen mintegy hatszáz évet felölelő európai kultúrtörténeti korszak építészetének, festészetének és szobrászatának egyházi és világi művészetét.

Az NTP-SZKOLL-21. sz. pályázati keretből 2022 tavaszán megrendezett új kurzuson a XII. század derekán a Suger apát által tervezett Saint Denis-ből induló, új szellemiséget sugárzó

csúcsíves stílus fejlődését tekintettük végig: bemutattuk főbb szakaszait és legszebb ránk maradt emlékeit az építészetben és az általában az épületek dekorációjául szolgáló szobrászatban, valamint a jellemzően szintén a templomok díszítésére szolgáló festészetben.

Az Île-de-France-ból hódító útjára induló új stílus elterjedésének útját követtük tehát végig, amely először Franciaországban, majd Angliában, később pedig fokozatosan Európa szinte valamennyi országában gyökeret vert, és a régiók hagyományaihoz adaptálódva mindenütt jellegzetes helyi változatokat hozott létre.

Természetesen részletesen foglalkoztunk a gótika főbb magyarországi emlékeivel is. Nem kis szellemi kaland volt például annak vizsgálata, hogy miként lehetséges az, hogy Franciaország és Anglia után III. Béla Magyarországán találjuk meg a harmadik olyan kulturális közeget, ahol szárba szökkenhettek az első gótikus kezdemények.

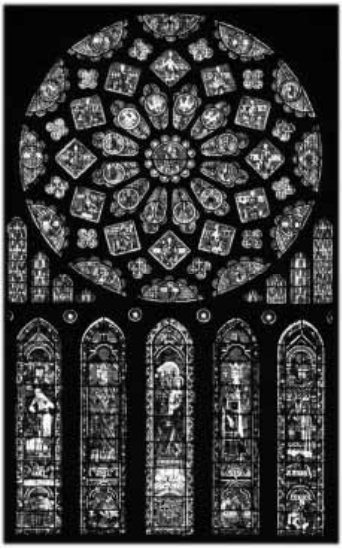

Az előadások iránt nem csak a germanisták, hanem a Collegium számos egyéb bölcsészettudományi műhelyének tagjai körében is komoly érdeklődés mutatkozott. Az előadó – jórészt saját gyűjtéséből származó anyagok alapján – az alábbi főbb témaköröket tárgyalta:

1. **Franciaország 1** – Île-de-France – Párizs: Saint Denis, Notre Dame, Saint Chapelle, St. Severin, Saint Eustache, Conciergerie; Pikárdia – Laon, Beauvais, Noyon, Soissons, Senlis
2. **Franciaország 2** – Chartres, Sens, Pontigny, Bourges, Reims, Amiens, Rouen, Metz, Tours, Auxerre, Toul, Albi
3. **Anglia** – Durham, Canterbury, Salisbury, Gloucester, Lincoln, Peterborough, Ely, Wells, Winchester, St. Albans, Westminster Abbey, York, Norwich, Exeter, Bath King's College / King's College Chapel (Cambridge), Chester
4. **Belgium** – Brüsszel, Antwerpen, Gent, Brügge, Mechelen, Leuven, Ypern, Tournai. **Hollandia** – Amszterdam, Delft, Hága, Utrecht, Hertogenbosch, Breda, Deventer, Dordrecht. **A gótika Skandináviában**
5. **Németország 1** – Magdeburg, Trier, Marburg, Straßburg, Freiburg im Breisgau, Halberstadt, Köln, Regensburg, Aachen, Erfurt, Frankfurt, Nürnberg, Bamberg, Schwäbisch Gmünd, Ulm, Meißen, Lübeck, Lüneburg, Braunschweig
6. **Németország 2** – Stralsund, Rostock, Greifswald, Wismar, Landshut, München, Annaberg, Münster. **Ausztria, Svájc, Csehország, Lengyelország**
7. **Spanyolország** – Burgos (katedrális, Miraflores), Toledo (katedrális, San Juan de los Reyes), Sevilla, Palma de Mallorca, Leon, Segovia, Barcelona (katedrális, Santa Maria del Mar, a gótikus negyed, Monestir de Pedralbas), Gerona, Tarragona, Ávila, Salamanca, Oviedo. **Portugália** – Santa Clara-a-Velha-i kolostor (Coimbra), Batalhai kolostor, Szent Jeromos-kolostor, Belém-torony (Lisszabon/Belém), Alcoba-

çai kolostor, Évora, Krisztus-rendi kolostor (Tomar)

8. **Olaszország** – Assisi, Siena, Orvieto, Firenze, Como, Milánó, Bologna, Velence
9. **Francia festészet és szobrászat**
10. **Gótikus festészet és szobrászat 1** – Toszkána
11. **Gótikus festészet és szobrászat 2** – Velence, Padova, Róma, Nápoly
12. **Gótikus festészet és szobrászat 3** – Spanyolország
13. **Gótikus festészet és szobrászat 4** – Németország, Csehország, Ausztria, Svájc
14. **Gótikus építészet** – Magyarország
15. **Gótikus festészet és szobrászat 5** – Magyarország.

A hazai bölcsészképzés adottságainál és lehetőségeinél fogva sajnos csupán egyes szűkebb szakterületeket fed(het) le, vagyis az egyes szakok a tananyag mennyiségéhez és a modern tudományágak komplexitásához képest rövid képzési idő alatt legalább szakterületük főbb tárgyi tudásanyagát szeretnék közvetíteni, így a hallgatók többsége a szakmai ismereteket nem feltétlenül tudja összekapcsolni például a nagy stíluskorszakok kortárs zenei és képzőművészeti alkotóival és azok művészetének jellegével és jellegzetességeivel. A kurzus fő célja ezúttal is az volt, hogy a gótikus építészet és képzőművészet legjelentősebb műveit nem szakmabeliek számára is követhető elemzésnek vesse alá.

Dr. Dávid Gábor Csaba az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar docense, később tanszékvezetője, nyugdíjazásáig az ELTE Germanisztikai Intézete Német Irodalomtudományi Tanszékének docenseként oktatott és kutatott. Műhelyünk egyik legaktívabb tutoraként korábban a 2008/09-es tanév tavaszi féléve és a 2011/12-es tanév tavaszi féléve közt tartott hét szemeszteres kurzussorozata során magasabb zenei képzettséggel nem rendelkező kollégáink számára is követhető előadások keretében mutatta be az európai zenetörténet, további három féléven át (2012/13. őszi félév–2013/14. őszi félév) pedig az ó- és középkor képzőművészetének történeti korszakait.

Sára Balázs műhelyvezető
ELTE Eötvös Collegium, Germanisztika műhely

(2) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NEAO-KP-1-2022/1-000198: Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása: 1 500 000 Ft

NEAO-KP-1-2022/1-000198 sz. pályázat szakmai beszámolója Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása

Kérjük, ismertesse röviden, hogyan valósult meg a támogatott cél. Ismertesse a támogatásból megvalósított tevékenységet (beruházást/programot/egyéb projektet). (Program esetén a megvalósult program konkrét időpontját, helyszínét, a megvalósult programtervet, résztvevők számát stb.; ingatlan beruházás esetén a megvalósított beruházás ütemezésére, műszaki tartalmára, kivitelezőkre, a beruházás befejezettségére vonatkozó információkat stb.) Ennek keretében kérjük, ismertesse továbbá röviden a támogatásból megvalósult tevékenység (program/beruházás/egyéb projekt) eredményeit, a támogatás hasznosulását, a megvalósított beruházás (ide értve az eszközfejlesztést is) esetén kitérve a fenntarthatóság ismertetésére is.

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány, miként az alapító okiratban olvasható, az intézményt (ELTE Eötvös József Collegium) alapító Eötvös Loránd szándékaival egyezően a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészeti és természettudományi karára felvett vidéki fiatalok legkiválóbbjainak alapos felkészítésével kitűnő tanárokat törekszik adni a magyar középiskoláknak és segíteni kívánja a tudományos kutatói utánpótlás biztosítását. E társadalmi célok eléréséhez az – e tevékenységet állami felsőoktatási intézményként felelősen ellátó – ELTE Eötvös József Collegium programjainak közvetett támogatásával, a Collegium szellemi holdudvarát jelentő öregdiákok bevonásával, a Collegiumnak a civil szférára is ható eredményeinek népszerűsítésével járul hozzá. Magyarországi és a határon túli össztársadalmi hatást ér el azzal, hogy a Collegium tehetséggondozó rendezvényeire – azok lebonyolításának támogatásával és különösképp népszerűsítésével – országszerte résztvevőket toboroz, az eredményekről országos sajtótermékekben tudósít. Hasonlóan széleskörű társadalmi hatást ér el azzal is, hogy hazánk nagy múltú, legtekintélyesebb tehetséggondozó intézményének képviseletében a magyar felsőfokú tehetséggondozás mintáját a Kárpát-medence egészében megismerteti és népszerűsíti. A pályázat támogatásával a 2013-tól történelmi emlékhely Eötvös József Collegium több közel ezer főt számláló alumnus-körének folyamatos, lépésről lépésre történő bevonásával a magyar szellemi

élet meghatározó tagjaihoz juttatja el a collegiumi tehetséggondozó munka eredményeit. Az alapító okiratban lefektetett célokat ennek köszönhetően is hatásosan tudja megvalósítani, és a tehetséggondozás mellett különösen jelentős sikereket ér el a határon túli magyar civil és felsőoktatási intézményekkel való együttműködések előkészítésében. A pályázat támogatásával az Eötvös Collegiumhoz kötődő, eddig közvetlenül meg nem szólított egykori collegistákat és a Collegium szellemiségét elfogadó és támogató magyar szellemi elit képviselőit, kívántuk elérni és programjainkba bevonni. Az egykori collegisták – számításaink szerint közel ezer fő – a magyar értelmiségi társadalom legkülönbözőbb csoportjaihoz tartoznak. Az Alapítvány céljainak és az általa képviselt szellemiségnek ekképpen történő, közvetlen és közvetett – a motivált öreg collegisták révén – hosszú távú megismertetésével széleskörűen erjesztő hatást érhetünk el. A pályázat keretében egyfelől biztosítani tudtuk a http://procollegio.eotvos.elte.hu/ című honlapunk frissítését, az aktuális tartalmak feltöltését (megbízási díjat fizettünk a honlapfejlesztésre felkért vállalkozónak), másfelől folytattuk hírlevelünket (Mercurius Collegii), amely a folyamatosan bővített növendéki háló tagjait és az aktív statussal rendelkező collegistákat tájékoztatja az Alapítványtól támogatott Collegiumnak és magának az Alapítványnak a működéséről. 2022-ben – havi rendszerességgel – összesen tizenkét hírlevelet küldtünk ki. A hírlevelek tartalmát az elnök és a pályázatban megbízási szerződéssel felkért kolléganő állította össze, a formai megjelenítést a kolléganő végezte, aki egyszersmind gondoskodott a kiküldés technikai megvalósításáról is. Mindemellett a pályázat támogatásnak köszönhetően az adminisztrációs és ügyviteli feladatok ellátása terén történt megbízással az Alapítványnak a pénzügyi és jogszabályi környezetnek megfelelő működését is biztosíthattuk. A pályázatban foglalt célokat, az Alapítvány működésének dinamizálását szolgálta a tonerek, asztali lámpák és irodai székek megvásárlása, amelyek a megfelelő irodai munkakörnyezet és technikai háttér kialakításához, valamint fenntartásához járultak hozzá.

Kérjük, mutassa be a megvalósított tevékenység(ek) és az elszámolni kívánt bizonylatok közötti összefüggést (milyen költségekre került felhasználásra a támogatás).

450 000 Ft megbízási díjat fizettünk a honlap folyamatos működtetésére. Az Alapítvány eredményeit, az alapítványhoz kötődő eseményeket megjelenítő, hiánypótló honlap immár olyan referenciát teremt, ahol az Alapítvány potenciális támogatói azonnal és világosan meg tudnak bizonyosodni arról, hogy a céloknak megfelelő, érdemi tevékenység folyik, így ennek köszönhetően a támogatási készségük is erősödik. http://procollegio.eotvos.elte.hu/ A honlap

folyamatos és naprakész működése a további pályázati tevékenységet is erősíti, hiszen az Alapítványtól benyújtott pályázatok bírálói egyértelműen tájékozódni tudnak, hogy az adott pályázat a korábbi eredményes működés alapján megalapozott. (Lásd pl. jelen pályázat dokumentumai és a beszámoló: http://procollegio.eotvos.elte.hu/nea-2022/). Az Alapítványtól támogatott szervezet, az Eötvös Collegium működésében is egyértelmű az eredmény, mert az alapító okiratban kifejezett céloknak megfelelő működés és annak láthatóvá válása, az ebben megnyilvánuló társadalmi felelősségvállalás jó értelemben vett erjesztő és nevelő hatással van a mindenkori Eötvös-collegistákra. Közülük kerülhetnek ki – tehetségük miatt is – a jövő nemzedék meghatározó értelmiségi és társadalmilag érzékeny szereplői. 300 000 Ft megbízási díjat fizettünk ki a támogatói kör, az alumni-hálózat fenntartására, bővítésére és folyamatos működtetésére. A tagtoborzás (egykori növendékek felkutatása és a levelezői körbe történő bevonása) mellett a megbízott (szerkesztő) gondozásában Mercurius Collegii címmel hírlevelet szerkesztettünk, amelyek havi rendszerességgel tizenkét alkalommal juttattunk el a növendékekhez. A hírlevél felelős kiadója az Alapítvány elnöke (egyben a Collegium igazgatója), szerkesztője a megbízott, aki minden olyan hírt igyekszik felkutatni, amely az Alapítványtól támogatott Collegiumhoz kötődik. Átlagban 5-6 beszámoló, interjú, rendezvényfelhívás és egyéb tudósítás került az elektronikus levélbe. 300 000 Ft megbízási díjat fizettünk ki az adminisztrációs, ügyviteli feladatok ellátására. A kifizetés egy összegben történt, ugyanakkor egy évre, 50 000 Ft / hó összeggel terveztünk. 120 000 Ft megbízási díjat az Alapítvány pénzügyeinek, a bírósági beszámolóknak – a jogszabályoknak megfelelő – intézésére, illetve elkészítésére. 93 040 Ft megbízási díjat fizettünk szakmai rendezvény, tábor szervezésének és utómunkáinak ellátására. 235 370 Ft vételárat fizettünk ki asztali lámpa (2 db), irodai szék (3 db) és tonerek (HP és Kyocera nyomtatókhoz) megvásárlására. A technikai eszközök és irodabútor beszerzése a célszerinti tevékenység támogatóinak, az alapítványhoz kötődő személyek megkeresését, valamint a pályázati és egyéb működési tevékenységek technikai hátterét, az önkéntesek munkájának alapfeltételeit biztosították.

Amennyiben a támogatott tevékenység megvalósítása során – a támogatói okirat módosítását nem igénylő – változások történtek, kérjük az eltérések ismertetését és indoklását (pl. költségsorok közti engedett eltérések).

A személyi jellegű kifizetések soron az előre tervezett összeget minimálisan túllépte a kifizetések összege az előre nem pontosan tervezhető járulékok költsége miatt. A tárgyi eszközök beszerzésének költsége (irodabútor, nyomtató tonerek)

az előre tervezettekhez képest kedvezményesebben alakult, így a fennmaradó összeget át tudtuk csoportosítani az eredeti céloknak megfelelően a cél szerinti tevékenységet támogató egyéb szolgáltatások kifizetésére, szakmai rendezvény (táborszervezés) előkészítési és lebonyolítási feladatainak ellátására.

Kérjük, becsülje meg a támogatásból megvalósult tevékenység (beruházás/program/egyéb projekt) kapcsán közvetlen vagy közvetett támogatásban részesült szervezetek, személyek számát.

A pályázat megvalósítása közvetlen, kedvező hatással van az Alapítványnak és a támogatott szervezetnek, mindenekelőtt az Eötvös Collegiumnak – az alapcélokban megfogalmazott – működésére. Az Alapítványhoz kötődő és az azt támogató egykori és mai Eötvös-collegisták (képviseletük az Alapítvány Kuratóriuma) jelentik azt a növendéki hálót, amelynek pénzben is mérhető támogatása az Alapítvány szakmai munkájának fontos hátterét jelenti (a Collegium részbeni akadálymentesítésére nemrégiben közel 1 millió Ft gyűlt össze a megszólított öregdiákok adományaiból). A növendéki hálózat bővítésének köszönhetően, a Mercurius Collegii hírlevél és a procollegio honlap révén tevékenységeinkkel mintegy kétezer magánszemélyt értünk el, illetve támogattunk szellemi értelemben.

Kérjük, sorolja fel a szakmai beszámolóhoz mellékelt, szakmai megvalósulást alátámasztó dokumentumokat. (Kérjük, törölje a felsorolásból a nem relevánsakat)!

o Fotó; o Videó; o CD / DVD; o Szórólap; o Tiszteletpéldány; o Oktatás/képzés/konferencia/egyéb rendezvény szervezése esetén: • Részvételt igazoló jelenléti ív • Tananyag • Oklevél • Tematika • Rendezvény szakmai anyaga o Egyéb mellékelt szakmai megvalósulást alátámasztó dokumentum (az egyéb dokumentumot kérjük itt megnevezni)

Kérjük, mutassa be a támogatásból megvalósult tevékenységgel összefüggő kommunikációs terv megvalósulását (sajtóanyag, média megnevezése, internetes linkek megadása). (A megjelenést igazoló dokumentációt a „Bizonylatok" fülön kérjük feltölteni.)

Az Alapítvány és az általa támogatott Collegium tudatosan tervezi a valóban tervezhető sajtómegjelenéseit. A pályázat keretében megjelenő hírlevél

(Mercurius Collegii) a magánszemélyek mellett számos olyan orgánum képviselőjéhez is eljut, amelyek tudósításokat közölnek a tevékenységeinkről. Kiemelt partnerünk az ELTE honlapja, hírlevele és alumni hírlevele, illetve a Magyar Katolikus Rádió.

Kérjük, tájékoztasson az előírt Nemzeti Együttműködési Alap/Miniszterelnökség/ Támogató logó- csoport használatának a módjáról (felhasználási hely megnevezése, internetes elérhetőség linkje, fotó/fénymásolat feltöltése, stb.).

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány honlapján a NEA és a Miniszterelnökség mellett a Bethlen Gábor Alapkezelő logóját is feltüntettük, az alapítvány működését támogató pályázatok és eredmények honlapfelületen. Emellett a pályázati támogatásról az alumni hírlevélben közzétett rövid beszámoló mellett is szerepeltetjük a logókat. http://procollegio.eotvos.elte.hu/nea-2022/

Kérjük, tájékoztasson a támogatott tevékenység megvalósításával kapcsolatos egyéb fontosnak érzett észrevételeiről (milyen nehézségek merültek fel a támogatott tevékenység megvalósítása során, jövőbeni tervek bemutatása, egyéb észrevételek).
A programnak a támogatási időszakra tervezett céljai megvalósultak, ugyanakkor azt hasonló formában és tevékenységi körökben a jövőben is, évről évre folytatni tervezzük. A pályázati támogatás biztosítja ugyanis az Alapítvány színvonalas működését.

(3) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft (marketing, nemzetközi tagdíjak, nemzetközi regisztrációs díjak, technikai eszközök, honlapfejlesztés).

NEAO-KP-1-2021/1-000418 sz. pályázat szakmai beszámolója

1. Kérjük, ismertesse röviden, hogyan valósult meg a támogatott cél. (ismertesse a megvalósított feladat célját, megvalósult program konkrét időpontját, helyszínét; rendezvény esetén a megvalósult napi programtervet, képzés esetén a megvalósított képzés részletes tematikáját, óraszámot, előadókat, résztvevők számát, stb.)! Ennek keretében kérjük, ismertesse továbbá röviden a támogatásból megvalósult tevékenység, program eredményeit, a támogatás hasznosulását, megvalósított beruházás, (eszköz)fejlesztés esetén kitérve a fenntarthatóság ismertetésére is.

A társaság működéséhez szükséges adminisztrációs és honlapfejlesztési költségek mellett a támogatást döntő részben a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson való részvétel támogatására fordítottuk. A kongresszus megszervezését a pandémia mellett politikai tényezők is hátráltatták; végül a tervezetthez képest egy évvel később és Törökország helyett Olaszországban szervezték meg a konferenciát: *24th International Congress of Byzantine Studies. Byzantium – Bridge between Worlds*, Velence – Pádua, 2022. augusztus 22–27.

A kongresszussal kapcsolatos elhúzódó ügyintézés miatt módosítási kérelmet kellett beadnunk, melynek támogatását ezúton is köszönjük. Az új költségvetés értelmében az átcsoportosított összegeket a kongresszuson résztvevő magyar bizantinológusok regisztrációs díjára és a Társaság nemzetközi tagdíjára fordítottuk. A kongresszus keretében megtartott közgyűlésen csak azok a nemzeti társaságok szólhatnak bele érdemben a döntéshozatalba, amelyek befizették az évi 200 EUR tagdíjat. A pályázati támogatás segítségével ezt megtehettük.

A tagok közül nyolcan kérték a Társaságot, hogy a regisztrációs díj kifizetésével (kutatóknak 175 EUR, hallgatók esetében 100 EUR) segítse részvételüket a kongresszuson. Mind a 8 résztvevő jelentkezését elfogadták a szervezők, a Társaság pedig – amint lehetőség nyílt rá – vállalta a regisztrációs díjak kifizetését. (A részvétel feltételéül szabott díjak a későbbiekben két lépcsőben emelkedtek.) Külön említésre méltó, hogy a szervezők egy magyar kerekasztal-javaslatot is támogattak, neves német és francia bizantinológus professzorok meghívásával. Így kerülhetett sor augusztus 26-án a *Media of Social and Cultural Interaction between Byzantium and the West* című kerekasztalra, melynek elnöke Horváth László

(a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke) volt, a kerekasztal előadói pedig Peter Schreiner (*Nikolaos von Otranto als Vermittler zwischen Ost und West*), Annick Peters-Custot (*Circulations hagiographiques et liturgiques entre chrétienté byzantine et occidentale : l'Italie méridionale byzantine et normande, carrefour et laboratoire de l'acculturation et de la distinction entre Orient et Occident [IXe -XIIe s.]*), Filippo Ronconi (*Traces du Proche Orient dans les manuscrits de l'Italie méridionale byzantine à l'époque moyenne : réflexions et études de cas*), Egedi-Kovács Emese (*Les secrets d'un manuscrit bilingue [grec-ancien français] : le codex Iviron 463 [Lambros 4583]*), Mészáros Tamás (*From East to West: Notes on the Textual Tradition of Chalkokondyles' Apodeixis*).

A többi jelentkezőt az előadások előzetesen megküldött összefoglalói alapján tematikus szekciókba osztották be a szervezők. A Társaság által támogatott előadók az alábbi előadásokat tartották:
Augusztus 23.: Solti Dóra, *The Textual Tradition of Aeschines in Byzantium*
Augusztus 24.: Farkas Zoltán, *On the Road Again: Gyóni's Paristrion Revisited*
Augusztus 25.: Mészáros Tamás, *A Perfect Memory of Death. Laonikos Chalkokondyles: A Historian From the Mistra Circle*; Erika Juhász, *Die Belagerung von Nisibis in den byzantinischen Chroniken*
Augusztus 26.: Török Ábel, *Hungarians in the Chronicle of Morea*; Pataki András, *Language Change in Byzantine Greek: The Roots of the Modern Greek Verbal System*

A végleges program az alábbi linkről érhető el: ICBS22_Programma_definitivo (byzcongress2022.org). A kongresszusról készült részletes beszámoló az Antik Tanulmányok következő fasciculusában jelenik meg (Antik Tanulmányok 67 [2023] 1 – közlésre elfogadva).

A konferencián elhangzott előadások szerkesztett változatait szintén az Antik Tanulmányok, a bizantinológiai tárgyú publikációknak helyet adó legjelentősebb hazai folyóirat közli. A kongresszuson az előadások széles nemzetközi közönség előtt hangzottak el, melyeket online formában is követhettek azok a résztvevők, akik valamilyen oknál fogva nem tudtak Olaszországba utazni. (A kongresszusra kb. 1800-an jelentkeztek; kb. 200-an távoli eléréssel.) A szekciók végén rendezett tudományos viták sokszor értékes észrevételekkel járultak hozzá a további kutatásokhoz; a szünetekben és egyéb kapcsolódó rendezvényeken folytatott eszmecserék révén pedig a tudományos kapcsolatrendszereket is sikerült tovább bővíteni. A regisztrált résztvevők betekintést nyerhettek 32 könyvkiadó legfrissebb bizantinológiai tárgyú szakkönyveinek kínálatába, és több olyan kiállítást is szerveztek a kongresszus vendégeinek, ahol egyébként nehezen

hozzáférhető írott és tárgyi forrásokat tekinthettek meg a látogatók. Az olasz szervezők – a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetséggel karöltve – több fórumon igyekeztek felhívni a figyelmet a tudományszak előtt álló kihívásokra, a modern kor elvárásaira, s több útját is bemutatták a digitális platformok hasznosításának (virtuális kiállítások, projektek bemutatóin keresztül). A kongresszusra való regisztráció segítségével lehetőség nyílt arra is, hogy a résztvevők autopsziával tanulmányozhassák Velence és Pádua páratlanul gazdag kulturális örökségét, a Bizánci Birodalommal való szoros kapcsolatuk emlékeit.

A kongresszus keretében került sor a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség – ötévente megrendezésre kerülő – közgyűlésére, melyen a tagállamok képviselői (amennyiben befizették éves tagdíjukat) szavaznak a Szövetség tisztviselőiről és a következő kongresszus színhelyéről, valamint egyéb nemzetközi horderejű kérdésekben is felszólalhatnak, javaslatot tehetnek. A Társaság tevékenyen közreműködött a jelöltállítások során; Magyarországot a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke (Horváth László) és titkára (Juhász Erika) képviselte a közgyűlésen.

2. Kérjük, mutassa be a megvalósított konkrét tevékenységek és az elszámolásra becsatolt bizonylatok közötti összefüggést (milyen költségekre került felhasználásra a támogatás)!

A pályázati forrásból a Társaság adminisztrációs ügyeinek intézésére (tagdíjak kezelésére, beszámolók, kérdőívek kitöltésére, pályázatok írására, lefolytatására, elszámolására, stb.) és a Társaság honlapjának (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG (elte.hu)) folyamatos frissítésére, fejlesztésére kifizetett összegek mellett a Társaság nemzetközi tagdíjainak befizetését és a Társaság tagjai által kérelmezett regisztrációs díjak kifizetését (a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszusra) finanszíroztuk.

3. Kérjük, becsülje meg a támogatásból megvalósult feladat, program kapcsán közvetlen vagy közvetett támogatásban részesült szervezetek, személyek számát!

A pályázatból 10 személy részesült közvetlen támogatásban, a támogatás közvetett hozadéka ennek a többszöröse lehet. A Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszusra kb. 1800 kutató jelentkezett; mindenkinek lehetősége volt megtekinteni az előadásokat, a világhálón elérhető összefoglalókat pedig (Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters (unive.it)) bárki bármikor szabadon elolvashatja. Minthogy ebben az előadók

neve mellett a filiációjuk is szerepel, a téma iránt érdeklődőknek további kapcsolatfelvételekre is lehetősége nyílik.

4. Kérjük, sorolja fel a szakmai beszámolóhoz mellékelt dokumentumokat (Kérjük, törölje a felsorolásból a nem relevánsakat)!
o Fotó – képek a konferenciáról, közgyűlésről
Rendezvény szakmai anyaga – program

5. Kérjük, mutassa be a támogatásból megvalósult tevékenységgel, programmal összefüggő kommunikációs terv megvalósulását (pl. sajtóanyag, média megnevezése). (A megjelenést igazoló dokumentációt kérjük fénymásolatban benyújtani!)

A XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai kongresszussal kapcsolatban nyomtatott sajtótermék nem jelent meg. A szervezők a fenntarthatóság jegyében még papíralapú programfüzetet sem nyomtattak. Az előadások összefoglalóit internetes kiadványban tették közzé: Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters (unive.it). Ugyancsak ingyenesen letölthető pdf-formátumban érhetők el a plenáris előadásokból készült konferenciakötet (Proceedings of the Plenary Sessions (unive.it)) valamint a konferencia idejére megnyitott két szakmai kiállítás katalógusa (Cipro nella Biblioteca Marciana di Venezia (unive.it); Il libro di Bessarione in difesa di Platone (unive.it)). A kongresszus közösségi oldala: The 24th International Congress of Byzantine Studies | Facebook
A magyar bizantinológiai kutatásokról:
https://www.katolikusradio.hu/archivum.php?firstaudioid=17&mev=2022&mho=08&mnap=10&mora=17&mperc=04

6. Kérjük, tájékoztasson a BGA logó használatának módjáról! (felhasználási hely megnevezése, fotó/fénymásolat küldése, elérhetőségének linkje, stb.)

A pályázati támogatásból megvalósult és fejlesztett honlapon szerepel a logó: http://mbt.eotvos.elte.hu/index.php/tamogatok/

7. Kérjük, tájékoztasson egyéb fontosnak érzett észrevételeiről (befejeződött-e a támogatott tevékenység program, milyen nehézségek merültek fel, tervezik-e a program folytatását, egyéb észrevételek)!

A rangos nemzetközi rendezvény megszervezése, amelyre a részvételt a pályázati forrás tette lehetővé, komoly nehézségekbe ütközött. Ez rajtunk kívül álló okokból

(és külföldön) történt; a Társaságot a nehézkes szervezés annyiban befolyásolta, hogy a folyamatosan kitolódó határidők miatt nem tudtunk pontosan tervezni, s módosítási kérelmet kellett benyújtanunk. Kérelmünk elfogadása után azonban az eredeti elképzeléseknek megfelelően tudtuk felhasználni a pályázati támogatást.

A nemzetközi kongresszus a legfontosabb esemény a bizantinológusok és a bizantinológia tudományága iránt érdeklődők számára. A komoly felkészülést igénylő eseménysorra ötévente kerül sor, s a Magyar Bizantinológiai Társaság sorra képviselteti magát ezeken a rendezvényeken. A következő kongresszus (visszatérve az eredeti ötéves ciklus szerint következő dátumhoz) 2026 augusztusában Bécsben lesz, melyen szintén képviselni kívánjuk a magyar érdekeket. A közben felmerülő problémákat a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség tagállamai egy 2-3 éven belül tartott köztes közgyűlésen szokták megvitatni, melynek minden esetben Athén ad otthont. Fontosnak tartjuk az ezeken való részvételt is. A nemzetközi fórumokon épített kapcsolatrendszerek alapján pedig újabb és újabb meghívott külföldi előadókat köszönthetünk az éves rendszerességgel megtartott nemzetközi konferenciáinkon (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG › Byzanz und das Abendland VIII. (elte.hu)), és a Társaság által évente több alkalommal rendezett felolvasóüléseken.

(4) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/2708: 700 000 Ft.

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: 201108/02708

Pályázati téma: A magyar bizantinológia új eredményeinek terjesztése: többéves hagyománnyal rendelkező nemzetközi konferencia és kötetbemutató-sorozat

Pályázó neve: Magyar Bizantinológiai Társaság

Program címe: Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident VIII.

Program helye: ELTE Eötvös József Collegium (a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelye)

Program időpontja: 2022. május 23-25.

Részletes program:

Lundi 23 mai / 23. Mai (Montag)
Collège **Eötvös József /** Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, **Ménesi út 11-13.** Grande salle / Festsaal

Gallica-Graeca I.

8.30 – 9.00 ***Enregistrement (Registration)***
9.00 – 9.20 ***Ouverture du colloque (Eröffnung)***
S. E. Pascale Andréani (Ambassadeur de France en Hongrie)
S. E. Efthymios Pantzopoulos (Ambassadeur de Grèce en Hongrie)
Emese Egedi-Kovács (Maître de recherche, Collège Eötvös József ELTE)
László Horváth (Directeur du Collège Eötvös József ELTE)

Session Plénière (Plenarsitzung)
Président de séance (Vorsitz): Christine Ferlampin-Acher

9.20 – 9.50 Peter Schreiner: L'impereur byzantin à l'étranger : l'exemple de la Hongrie

9.50 – 10.00 Pause café (Kaffeepause)

Président de séance (Vorsitz): Peter Schreiner

10.00 – 10.20 Christine Ferlampin-Acher: Des portraits qui ont du style : Artus de Bretagne, un roman et sa continuation

10.20 – 10.40 Emese Egedi-Kovács: Rubriques dans le manuscrit de *Barlaam* d'Iviron (cod. athon. Iviron 463)

10.40 – 11.00 Srđan Pirivatrić: Some Notes on the Earliest Period of the Serbian-Hungarian Relations (Late 9th – Early 13th Centuries)

11.00 – 11.20 *Débat (Diskussion)*

11.20 – 13.30 Pause déjeuner (Mittagspause)

Président de séance (Vorsitz): Paul-Victor Desarbres

13.30 – 14.10 Annick Peters-Custot – Filippo Ronconi: La *Vie de Sabas* et les *Vies de Christophe et Macaire* par Oreste de Jérusalem : hagiographies 'trans-méditerranéennes' entre Palestine, Constantinople et l'Italie du Sud

14.10 – 14.30 Benoît Grévin: Byzance, support de l'enseignement rhétorique en Italie au temps de l'ars dictaminis. L'imaginaire byzantin dans les traités de Boncompagno da Signa (c. 1170-post 1240)

14.30 – 14.50 Nicolas Drocourt: La voix de l'Autre. Singularités et altérités vocales dans les contacts entre Byzantins et leurs voisins occidentaux (x^{e}-xiie s.)

14.50 – 15.10 *Débat (Diskussion)*

15.10 – 15.20 Pause café (Kaffeepause)

Président de séance (Vorsitz): Filippo **Ronconi**

15.20 – 15.40 Andrea Ghidoni: La Vierge en quête de Jésus pendant la Passion. Entrelacs médiévaux et folkloriques entre l'Italie et la Grèce – Première partie

15.40 – 16.00 Elena Nonveiller: Le culte de Sainte Agathe entre Catane et Constantinople

16.00 – 16.20 Ábel Török: Le rôle des Hongrois dans la Chronique de Morée

16.20 – 16.40 Paul-Victor Desarbres: Jacques de Vintimille, poète gréco-latin : sur un manuscrit méconnu de la Gennadius library

16.40 – 17.00 *Débat (Diskussion)*

Lundi 23 mai / 23. Mai (Montag)
Institut Français de Budapest, 1011 Budapest, Fő utca 17.

18.00 – 18.30 **Présentation de volume (Buchpräsentation)**
Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica (sous la direction d'Emese Egedi-Kovács, Collège Eötvös József ELTE, 2021).
Par le non conuist an l'ome.* Études *d'onomastique littéraire médiévale (Textes réunis par Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel et Emese Egedi-Kovács, Collège **Eötvös József ELTE – CELLAM** Université Rennes 2, Budapest, 2021).
Avec la participation de Christine Ferlampin-Acher, Emese Egedi-Kovács et Andrea Ghidoni

Mardi 24 mai / 24. Mai (Dienstag)
Collège **Eötvös József /** Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, **Ménesi út 11-13.**
Bibliothèque Borzsák-Paepcke / Borzsák–Paepcke-Bibliothek

Gallica-Graeca II.

Président de séance (Vorsitz): Benoît **Grévin**

9.30 – 9.50 Levente Seláf: Sicambre et les Troyens dans Le Myreur des histors de Jean d'Outremeuse

9.50 – 10.10 Romina Luzi: Les romans paléologues et les contes orientaux
10.10 – 10.30 Attila Bárány: The Minstrel's Song: Blondel de Nesle and Richard the Lionheart
10.30 – 10.50 Judit Csákó: Les incursions hongroises en 954 et leurs sources
10.50 – 11.10 Imre Majorossy: „Volez vous devenir hermite, / Ou papelart, ou ypocrite?"
11.10 – 11.30 *Débat (Diskussion)*

11.30 – 13.30 Pause déjeuner (Mittagspause)

Président de séance (Vorsitz): Andrea Ghidoni
13.30 – 13.50 Salvatore Costanza: Francesco Filelfo zwischen Byzanz und Ungarn: Johann Hunyadi und Matthias Corvinus in seinen *Episteln* und die *Laus Hungariae*
13.50 – 14.10 Géza Szász: Comment lire le récit de pèlerinage ?
14.10 – 14.30 Janka Júlia Horváth: L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de *Floire et Blanchefleur*
14.30 – 14.50 Julie Minas: Méduses, éponges de mer : la sensibilité des zoophytes en question à partir de Platon
Seelenzustände und Berufungen in Le Chevalier qui ooit la Messe
14.50 – 15.10 Linda Németh: « Je m'en issoie fors sor mon cheval corant » – Rêver du cheval au Moyen Âge
15.10 – 15.20 István Kovács: L'influence de Xénophon dans l'œuvre historiographique de Ióannés Kinnamos
15.20 – 15.40 *Débat (Diskussion)*

Mardi 24 mai / Martedì 24 Maggio / 24. Mai (Dienstag)
Collegio Eötvös József / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13. Grande salle / Festsaal

Byzantino-classica graeca

Vorsitz (Président de séance): László Horváth
9.00 – 9.20 Márton Rózsa: The Representation of the Second-tire Byzantine Elite: the Case of *Codex Marcianus Graecus 524*.

9.20 – 9.40 Erika Juhász: Árpáds des Fürsten Enkel, den es nicht gab
9.40 – 10.00 Péter Ekler: George of Trebizond and his Hungarian Connection
10.00 – 10.20 Boris Stojkovski: Hungary and Serbia in the Mirror of the Historical Work of Rabbi Joseph ha-Kohen
10.20 – 10.40 Vratislav Zervan: PLP Addenda: Die byzantinische Elite nach den Eroberungszügen der serbischen Herrscher in Makedonien
10.40 – 11.00 *Débat (Diskussion)*

11.00 – 13.30 Pause déjeuner (Mittagspause)

12.30 – ***Generalversammlung der Ungarischen Gesellschaft für Byzantinologie***

Kötetbemutató (Présentation de volume/ Buchpräsentation)
Ελληνική Επανάσταση. A* Függetlenség napja – *tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján, Juhász Erika (szerk.), ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2022.
A kötetet bemutatja: Szebehleczky Borbála

Président de séance (Vorsitz): Erika Juhász
13.30 – 13.50 Miklós Takács: Die Raumgestaltung mit vier Konchen in der Architektur von Byzanz, Dalmatien und östlichen Europa
13.50 – 14.10 Péter Langó: Nagyteremia – a 10th Century Byzantine Pendant and Its Features
14.10 – 14.30 Zoltán Farkas: Psellus in the Greek Grammatical Tradition
14.30 – 14.50 Tamás Mészáros: Chalkokondyles Latinus
14.50 – 15.10 Gyula Mayer: Identifizierung der Schreiberhand des Janus Pannonius
15.10 – 15.30 László Horváth: Zur Deutung von Hypereides' Rede *Gegen Demosthenes*
15.30 – 15.50 *Débat (Diskussion)*

Martedì 24 Maggio / 24. Mai (Dienstag)
Collegio Eötvös József Budapest / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13. Sala Grande / Festsaal
Italica

17.00 – 17.10 ***Indirizzi di saluto (Eröffnung)***
Gabriele La Posta (Addetto culturale dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest)
Ágnes Ludmann (Direttore di Studi, Classe di Studi Italiani, Collegio Eötvös József)

Session Plénière (Plenarsitzung)

17.10 – 17.40 Gian Luca Borghese: I territori bizantini transadriatici del Regno di Sicilia: l'Epiro e l'Albania angioini sotto Carlo I d'Angiò

Presidente di sezione (Vorsitz): Ágnes Ludmann

17.40 – 18.00 Renzo Tosi: Gli studi italiani di lessicografia e la scuola tedesco-danese

18.00 – 18.20 Andrea Ghidoni: La Vergine alla ricerca di Gesù durante la Passione. Intrecci medievali e folklorici tra Italia e Grecia. Seconda parte

18.20 – 18.40 Daniele Xhani: Considerazioni sulla ricezione di Pretestato in Zosimo

18.40 – 19.00 *Dibattito (Diskussion)*

19.00 – 19.20 Presentazione del volume (Buchpräsentation)
Byzanz und das Abendland VII.: Studia Byzantino-Occidentalia (Erika Juhász, Hrsg. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021).
Presenta: Salvatore Costanza

25. Mai (Mittwoch) / Mercredi 25 mai
Eötvös-József-Collegium / Collège Eötvös József
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
Festsaal und Borzsák–Paepcke-Bibliothek / Grande salle et Bibliothèque Borzsák-Paepcke

Hellenica

8.45 – 9.00	***Eröffnung (Ouverture,*** Χαιρετισμοί***):*** S. E. Efthymios Pantzopoulos (Ambassadeur de Grèce en Hongrie) Dávid Bartus, Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής Dora E. Solti, Προϊσταμένη του Τμήματος Νεοελληνικών Σπουδών
	Plenarsitzung (Session Plénière) ***Vorsitz (Président de séance): Peter Schreiner***
9.00 – 9.30	Dimitrios Letsios: Άραβες και αραβικός κόσμος σε βίους Αγίων. Προβληματισμοί για την αξιολόγηση των πληροφοριών
9.30 – 9.40	**Kaffeepause (Pause café** - ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ)
	Vorsitz (Président de séance): Konstantinos Nakos
9.40 – 10.00	Eleni Volonaki: Οι αρχαίες ρητορικές θεωρίες στο «Κατά Βαγώα Μελέτη» του Νικηφόρου Βασιλάκη
10.00 – 10.20	Katalin L. Delbó: Das *Florilegium Vindobonense*: neue Handschrift, neue Fragen
10.20 – 10.40	Tivadar Palágyi: Ρώσοι, Έλληνες και Γκαγκαούζοι: περιπέτειες ενός εθνογράφου στην Αδριανούπολη το 1903
10.40 – 11.00	*Diskussion (Débat-*Συζήτηση*)*
11.00 – 14.20	**Mittagspause (Pause Déjeuner)**
	Plenarsitzung (Session Plénière) ***Vorsitz (Président de séance): Eleni Volonaki***

15.00-15.30 Georgios Andreiomenos: Ο Κώστας Κουλουφάκος και το θέατρο στο Βυζάντιο

Vorsitz (Président de séance): Athanasios Efstathiou

15.40 – 16.00 Eszter Kerényiné Bakonyi: Η προσπάθεια ενσωμάτωσης της οικογένειας Σίνα στην αριστοκρατεία της Ουγγαρίας

16.00 – 16.20 Borbála Szebehleczky: *Η «Νέα Ελλάς» στην Ουγγαρία; Όψεις της πνευματικής ζωής της πρώτης ελληνικής διασποράς στην Ουγγαρία μέσα από το συγγραφικό έργο του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804)*

16.20 – 16.40 Dora E. Solti: Το ουγγρικό φιλελληνικό κίνημα και ο ελληνικός Αγώνας της Ανεξαρτησίας

16.40 – 16.50 *Diskussion (Débat*-Συζήτηση*)*

16.50 – 17.00 Kaffeepause (Pause café-ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**)**

Vorsitz (Président de séance): Dora E. Solti

17.00 – 17.20 Xénia Vincze: Πολιτικοί πρόσφυγες στην Ουγγαρία. Τα πρώτα πέντε χρόνια (1948-1953)

17.20 – 17.40 Fanny Klinkova: Child Refugees of the Greek Civil War in Czechoslovakia (1948-1962)

17.40 – 18.00 Konstantinos Nakos: *Η πρόσληψη του έργου του Δημήτρη Χατζή στην Ουγγαρία*

18.00 – 18.10 *Diskussion (Débat*-Συζήτηση*)*

A rendezvény részletes leírása:

A Magyar Bizantinológiai Társaság célja és feladata a magyarországi bizantinológiai kutatások támogatása és népszerűsítése. A tudományos eredmények megismertetésére az elnökség rendszeresen szervez felolvasóüléseket (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG › Tudományos ülések (elte.hu)) és örömmel kínál lehetőséget az újonnan megjelenő monográfiák, konferenciakötetek bemutatására. Kötetbemutatókra év közben is sort szoktunk keríteni, az évente megrendezett *Byzanz und das Abendland* nagy nemzetközi konferencia keretében pedig több könyvbemutatót is szervezünk. Ezeken az eseményeken Európa legtöbb országából láttunk már vendégül előadókat; minden évben több nemzetközileg is elismert kutató tiszteli meg rendezvényünket. A pályázaton

nyert támogatást a *Byzanz und das Abendland VIII.* nemzetközi bizantinológiai konferencián részt vevő előadók meleg étkeztetésére fordítottuk. A konferencia a Magyar Bizantiológiai Társaság, az ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központja, az MTA I. osztály Bizantinológiai Albizottsága, a Szerb Tudományos Akadémia Bizantinológiai Intézete, a Centre d'études des langues et littératures anciennes et modernes (Université Rennes 2), az Ionian University és a University of Peloponnese összefogásával valósulhatott meg. A rendezvényt több külképviselet és több budapesti kultúrintézet igazgatója is megtisztelte részvételével.

A konferenciát a világjárvány és a minden országot sújtó korlátozó intézkedések miatt 2,5 év csúszással, 2022. május 23-25-én tudtuk megrendezni az ELTE Eötvös József Collegiumban, a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelyén. A szekciókban Bizánc és a „Nyugat" kulturális kölcsönhatásának számos megnyilvánulásáról esett szó; kiemelt hangsúlyt kapott a középkori görög források nyugati recepciója.

Már az első egység (Gallica-Graeca) előadói is döntő többségükben Konstantinápolyról és örökségéről szóltak. A külképviseletek és a Collegium köszöntői után Peter Schreiner, a Kölni Egyetem professor emeritusának plenáris előadása (*L'impereur byzantin à l'étranger : l'exemple de la Hongrie*) következett. Egedi Kovács Emese a bizánci Barlaam-regény görög kéziratának lapszélein olvasható ófrancia fordítás elemzése során tett újabb megfigyeléseit osztotta meg a közönséggel (Rubriques dans le manuscrit de *Barlaam* d'Iviron [cod. athon. Iviron 463]), Srđan Pirivatrić pedig (*Some Notes on the Earliest Period of the Serbian-Hungarian Relations [Late 9th – Early 13th Centuries])* a magyar történelem egy-egy fejezetéhez szolgáltatott újabb adatokat a középkori források segítségével. Annick Peters-Custot és Filippo Ronconi hagiográfiai vizsgálódásai (*La* Vie de Sabas *et les* Vies de Christophe et Macaire *par Oreste de Jérusalem : hagiographies 'trans-méditerranéennes' entre Palestine, Constantinople et l'Italie du Sud*), majd Benoît Grévin (*Byzance, support de l'enseignement rhétorique en Italie au temps de l'*ars dictaminis. *L'imaginaire byzantin dans les traités de Boncompagno da Signa [c. 1170-post 1240]*) rétorikai tárgyú előadása után Nicolas Drocourt a 11-12. századi Bizánc nyugati kapcsolatait vizsgálta (*La voix de l'Autre. Singularités et altérités vocales dans les contacts entre Byzantins et leurs voisins occidentaux [x^{e}-xiie s.]*).

Elena Nonveiller a szicíliai vértanú, Szent Ágota kultuszának nyomait vizsgálta szülővárosában, Cataniában és Konstantinápolyban (Le culte de Sainte Agathe entre Catane et Constantinople), a fiatal magyar kutató, Török Ábel pedig egy 14. századi ismeretlen szerzőjű műben, a Moreai krónikában feltűnő magyarok

szerepét és megítélését elemezte (Le rôle des Hongrois dans la Chronique de Morée).

Az első nap zárásaképpen két könyvbemutatóra került sor: Egedi-Kovács Emese szerkesztette a korábbi Byzance et l'Occident konferencia francia nyelvű előadásaiból született tanulmányokat (*Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica*), s társszerzője volt (Christine Ferlampin-Acher és Fabienne Pomel mellett) az Eötvös Collegium és a CELLAM kutatócsoport közös kiadványának (*Par le non conuist an l'ome.* Études *d'onomastique littéraire médiévale*). A kötetet a szerzők mellett Andrea Ghidoni közreműködésével mutatták be.

A konferencia második napján Salvatore Costanza előadása a Konstantinápolyt megjárt itáliai humanista, Francesco Filelfo szemszögéből mutatta be a Hunyadiakat (*Francesco Filelfo zwischen Byzanz und Ungarn: Johann Hunyadi und Matthias Corvinus in seinen* Episteln *und die* Laus Hungariae) s két magyar PhD-hallgató is ízelítőt nyújtott doktori kutatásaiból (Janka Júlia Horváth: L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de *Floire et Blanchefleur*; István Kovács: L'influence de Xénophon dans l'œuvre historiographique de Ioánnés Kinnamos).

A kedden zajló *Byzantino-Classica Graeca* szekciókban is a források, a filológia és a segédtudományok álltak a középpontban. A tárgyi forrásokat és a bizánci építészeti emlékek nyomait mutatta be Takács Miklós előadása: *Die Raumgestaltung mit vier Konchen in der Architektur von Byzanz, Dalmatien und östlichen Europa*. Egy kézirati hagyományozódás révén ránk maradt bizánci grammatikai értekezésről adott elő Farkas Zoltán: *Psellus in the Greek Grammatical Tradition*. A filológiai munka mellett paleográfiai, kodikológiai kutatásokról is szólt Mészáros Tamás: *Chalkokondyles Latinus* és Mayer Gyula: *Identifizierung der Schreiberhand des Janus Pannonius* című előadása. A papirológiai kutatásokon (is) alapuló kritikai szövegkiadás munkálatainak egyik részeredményéről számolt be Horváth László: *Zur Deutung von Hypereides' Rede* Gegen Demosthenes. Egy 11. századi kódex elemzése alapján szólt hozzá a magyar történelem egyik vitatott alakjához Juhász Erika: *Árpáds des Fürsten Enkel, den es nicht gab*. Ugyancsak kéziratos forrást használt társadalomtörténeti kutatásaihoz Rózsa Márton: *The Representation of the Second-tire Byzantine Elite: the Case of* Codex Marcianus Graecus 524; a bizánci társadalomtörténeti, proszópográfiai kutatásokat a görög és szláv nyelvű források alapján újabb elemekkel gazdagította Vratislav Zervan: *PLP Addenda: Die byzantinische Elite nach den Eroberungszügen der serbischen Herrscher in Makedonien*. Ekler Péter kultúrtörténeti előadásában a latin nyelvű szövegekre támaszkodott: *George of*

Trebizond and his Hungarian Connection; Boris Stojkovski pedig egy héber nyelvű történeti forrást elemzett: *Hungary and Serbia in the Mirror of the Historical Work of Rabbi Joseph ha-Kohen*.

A nap folyamán került sor a Magyar Bizantinológiai Társaság éves közgyűlésére. A rendezvény keretében Szebehleczky Borbála bemutatta a *Ελληνική Επανάσταση. A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján* című kötetet, amely a 2021. szeptember 3-4-én zajlott ünnepi rendezvénysorozat előadásait tartalmazza. Este a Budapesti Olasz Kultúrintézet adott otthont a további szekcióknak.

A tudományos munka bevezetőjeként Gabriele La Posta igazgató szólalt fel, aki kihangsúlyozta az esemény fontosságát nem csupán a bizantinológiai kutatások tükrében, hanem az olasz-magyar kapcsolatok előmozdítása okán is.

Renzo Tosi, a Bolognai Egyetem professzora *Gli studi italiani di lessicografia e la scuola tedesco-danese* című előadásában a Súda-lexikonhoz hasonló gyűjtemények használati értékéről beszélt. Másodikként Andrea Ghidoni *La Vergine alla ricerca di Gesù durante la Passione. Intrecci medievali e folklorici tra Italia e Grecia. Seconda parte* című prezentációjában a középkori szövegekben megjelenő, Krisztust kereső Mária motívumának változataira hozott számos példát. A paviai Almo Collegio Borromeo ifjú képviselője, Daniele Xhani *Considerazioni sulla ricezione di Pretestato in Zosimo* című elemzésében Praetextatus híres sírfeliratát vizsgálta, és utalt a Zószimosznál fellelhető forrásokra. Az Italica szekció lezárásaként a 2019. november 25-28. között rendezett *Byzanz und das Abendland VII.* konferencián elhangzott bizantinológiai tárgyú előadásokból szerkesztett kötet bemutatójára került sor. A könyvet Salvatore Costanza ismertette.

A konferencia zárónapját – a köszöntők után – Dimitrios Letsios (korábbi görög nagykövet, maga is bizantinológus) plenáris előadása (Άραβες και αραβικός κόσμος σε βίους Αγίων. Προβληματισμοί για την αξιολόγηση των πληροφοριών) nyitotta meg. Delbó Katalin egy bizánci florilegium újonnan előkerült kéziratáról beszélt (Das *Florilegium Vindobonense*: neue Handschrift, neue Fragen). A délutáni előadások elsősorban a magyarországi görögség történetét dolgozták fel (Georgios Andreiomenos: Ο Κώστας Κουλουφάκος και το θέατρο στο Βυζάντιο; Eszter Kerényiné Bakonyi: Η προσπάθεια ενσωμάτωσης της οικογένειας Σίνα στην αριστοκρατεία της Ουγγαρίας; Szebehleczky Borbála: *Η «Νέα Ελλάς» στην Ουγγαρία;* Όψεις της πνευματικής ζωής της πρώτης ελληνικής διασποράς στην Ουγγαρία μέσα από το συγγραφικό έργο του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804); Solti Dóra: Το ουγγρικό φιλελληνικό κίνημα και ο ελληνικός Αγώνας της Ανεξαρτησίας; Vincze Xénia: Πολιτικοί πρόσφυγες στην Ουγγαρία. Τα πρώτα

πέντε χρόνια (1948-1953); Fanny Klinkova: Child Refugees of the Greek Civil War in Czechoslovakia (1948-1962); Konstantinos Nakos: *Η πρόσληψη του έργου του Δημήτρη Χατζή στην Ουγγαρία*). A Magyar Bizantinológiai Társaság számára mindig fontos volt a hellén stúdiumok egységben kezelése, ezért az újgörög nyelvű, és a görögség modernkori történetét feldolgozó kutatásokat is támogatja, s felolvasóülések és konferenciák keretében igyekszik bemutatni azokat.

A konferencián elhangzott előadások szerkesztett változata konferenciakötetben, az Acta Antiqua tematikus fasciculusában fog megjelenni.

A pályázott program megvalósításába bevont közreműködők listája, illetve az általuk megvalósítandó tevékenységek felsorolása:

A Magyar Bizantinológiai Társaság Elnöksége (Horváth László, Farkas Zoltán, Mészáros Tamás, Egedi-Kovács Emese, Solti Dóra, Nakos Konstantinos, Zsupán Edina, Takács Miklós, Juhász Erika) – szervezés, az események koordinálása, szekcióelnökségek
A Magyar Bizantinológiai Társaság tagsága – résztvevők
S. E. Pascale Andréani (Franciaország magyarországi nagykövete) – köszöntő beszéd
S. E. Efthymios Pantzopoulos (a Görög Köztársaság magyarországi nagykövete) – köszöntő beszéd
Emese Egedi-Kovács (az ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központjának kutatója) – köszöntő beszéd
Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója – köszöntő beszéd
Gabriele La Posta (a Budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatója) – köszöntő beszéd
Ágnes Ludmann (az ELTE Eötvös József Collegium Olasz Műhelyének vezetője) – köszöntő beszéd
Dávid Bartus, Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής – köszöntő beszéd
Egedi-Kovács Emese – könyvszerző
Juhász Erika – könyvszerző
Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel, Emese Egedi-Kovács – könyvismertető
Szebehleczky Borbála – könyvismertető
Salvatore Costanza – könyvismertető
Görög Intézet – résztvevők
Magyarországi Görögök Kulturális Intézete – résztvevők

Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata – résztvevők
ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők
ELTE BTK Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, Újgörög Munkacsoport – résztvevők
Az MTA Klasszika-filológia Bizottság Bizantinológiai Albizottsága – résztvevők

Előadók felsorolása:

Peter Schreiner
Christine Ferlampin-Acher
Egedi-Kovács Emese
Srđan Pirivatrić
Annick Peters-Custot – Filippo Ronconi
Benoît Grévin
Nicolas Drocourt
Andrea Ghidoni
Elena Nonveiller
Török Ábel
Paul-Victor Desarbres
Seláf Levente
Romina Luzi
Bárány Attila
Csákó Judit
Majorossy Imre
Salvatore Costanza
Szász Géza
Horváth Janka Júlia
Julie Minas
Németh Linda
Rózsa Márton
Juhász Erika
Ekler Péter
Boris Stojkovski
Takács Miklós
Langó Péter
Farkas Zoltán

Mészáros Tamás
Mayer Gyula
Horváth László
Gian Luca Borghese
Renzo Tosi
Andrea Ghidoni
Daniele Xhani
Dimitrios Letsios
Eleni Volonaki
L. Delbó Katalin
Palágyi Tivadar
Georgios Andreiomenos
Kerényiné Bakonyi Eszter
Szebehleczky Borbála
Solti Dóra
Vincze Xénia
Fanny Klinkova
Nakos Konstantinos

Látogatói és közreműködői létszámadatok:
A rendezvényen közreműködőként kb. 60 fő vett részt, látogatóként kb. 100 ember fordult meg a három nap alatt.

MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG › Byzanz und das Abendland VIII. (elte.hu)

Budapest, 2022. szeptember 20.

Dr. Horváth László
a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke

(5) Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft.

Beszámoló a 2022. évi eredményekről

Az újra megnyíló kapcsolattartási lehetőségekkel, a nemzetközi együttműködésekkel a kutatócsoport kiemelkedően eredményesen tudott élni. Az évad első napjaiban megrendeztük a *Függetlenség napja* című konferenciát (https://byzantium.eotvos.elte.hu/fuggetlenseg-napja/), ahol a hellénológia szellemében a mai görögség kutatóival együtt tisztelegtünk a görög szabadságharc előtt. A pályázatunk címét viselő ülésszakokkal részt vettünk a XIV. Magyar Ókortudományi Konferencián (https://btk.pte.hu/sites/btk.pte.hu/files/2022-05/14_mok_2022_reszletes-program_2.pdf 8. sk.). Folytathattuk a *Byzanz und das Abendland* (VIII.) (http://byzantium.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/programfuzet_2022_05_16.pdf) nagy nemzetközi konferenciasorozatot (közel 50 előadó). Az Ión Egyetemmel társszervezőként Korfun megvalósítottuk a rétorika-tematikájú, ugyancsak nemzetközi *Kairos-konferenciát* (http://byzantium.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/Kairos-Conference-Programme.pdf). Kutatásaink nemzetközi elismertségét jelezi, hogy a XXIV. Nagy Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (https://byzcongress2022.org/wp-content/uploads/2022/07/ICBS22_Final-Programme_28_07_2022.pdf lásd 75. oldal) önálló – kutatásainkat reprezentáló – kerekasztalt szervezhettünk. A pályázatunkban hivatalosan is társpályázó partnerként szereplő francia CELLAM kutatócsoporttal közös szerkesztésben 450 oldalas tanulmánykötetet jelentettünk meg.

A kutatócsoport tagjai két magyar és három nemzetközi konferenciát (illetve konferencia egységet) szerveztek. 49 konferencia-előadást tartottak (ebből 21-et idegen nyelven) és 18 közlemény jelent meg a pályázat hivatkozásával (ebből 5 önálló könyv vagy szerkesztett mű [4 idegen nyelvű] és 14 tanulmány [2 idegen nyelvű]). A kutatócsoport könyvsorozata (Antiquitas Byzantium Renascentia) letölthető formában is elérhető: http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/ valamint http://mbt.eotvos.elte.hu/index.php/on-line/. A résztvevők a kitűzött kutatási tervük megvalósításában időarányosan haladtak. Alább az egyes kutatási résztémákban elért eredmények leírása szerepel.

Horváth László témavezető a nemzetközi kapcsolatrendszert nemcsak a kiterjedt szakmai együttműködések kiszélesítésével, hanem a magyarországi nemzeti kultúrképviseletek intenzív és folyamatos bevonásával is fenntartotta. Egyéni kutatásaiban folytatta a Bibliotheca Teubneriana sorozatban készülő

Hypereidés-kritikai-szövegkiadás munkálatait. Az egyes szövegegységek vizsgálata alapján, a klasszikus ókorra vonatkozó kutatási eredményeiből (másfél évszázada nyitott kérdéseket is tisztázva) két-két magyar, illetve idegen nyelvű előadást tartott, és két magyar és egy idegen nyelvű tanulmányt publikált.

Egedi-Kovács Emese a kutatási év során az Iviron 463-as jelzetű kétnyelvű (ógörög – ófrancia) kódex kritikai kiadásának előkészítése mellett Aristeidés elveszett *Apológiá*jának görög és ófrancia átiratát elemezte az ivironi *Barlám*-kéziratban, valamint az ivironi kódex különféle rétegeinek összefüggéseit vizsgálta a miniatúrák és az ófrancia szövegben szereplő piros tintával kiemelt címsorok közötti kapcsolat feltárásával. A kutatás során a *Barlám*-regény görög változatait megőrző egyéb kódexek magyarázó címeit is áttekintette, a kéziratok közötti közös elemeket vizsgálta. Kutatási eredményeit egy magyar és egy idegennyelvű tanulmányban publikálta. Emellett 7 előadást tartott (hármat magyar és négyet idegen nyelven), két idegen nyelvű kötetet szerkesztett és három nemzetközi konferenciának (illetve egységnek) volt a társszervezője.

Sára Balázs a 2019 novemberében megrendezett *Quelle und Deutung VI* paleográfiai-kodikológiai konferencia előadásainak anyagából összeállított, kilenc szerzőtől összesen hét tanulmányt tartalmazó kötetet az előzetes terveknek megfelelően 2021 őszén digitálisan és nyomtatásban is megszerkesztette és megjelentette. Folytatta a Katrin Janz-Wenig (Staatsbibliothek Hamburg) közreműködésével készülő diplomatikai szövegkiadás előkészítését. Az általa konzulensként irányított Vass (Kukri) Márta teljes egészében elkészítette a St. Pölteni-i 066-os gyűjteményes kódex szövegállományának transkripcióját és az átiratok összeolvasását. A tördelt anyag nyomdakész.

Tóth Iván (időközben a kutatócsoport külső tagja) a *Syngraphé historión* című történeti munka magyar fordításához tervezett történeti-filológiai és historiográfiai jegyzetapparátus megírását folytatta. A kommentárkészítés mellett tovább elemezte Kritobulos historiográfiájának sajátos vonásait. Elsősorban azt vizsgálta, hogy a klasszikus ókori szerzők (Hérodotos, Thukydidés, Arrhianos stb.) írásainak irodalmi utánzása (*mimésis*) és a különböző rétorikai és historiográfiai hagyományok mennyiben és hogyan befolyásolták a bizánci történetíró beszámolójának történeti hitelességét.

Mészáros Tamás folytatta a Laonikos Chalkokondylés kritikai kiadásához kapcsolódó kéziratos vizsgálatokat. Ezek eredményeképpen kollacionálta a Monacensis Graecus 307a jelzetű kéziratot, és ennek tapasztalatait (különös tekintettel a lapszéli bejegyzésekre) két tanulmányban összegezte. Részletesen vizsgálta továbbá a mű első nyomtatott változatának, Konrad Klauser latin

fordításának előzményeit és történetét (kitérve a forrásul használt kézirat problémájára). Ezenkívül foglalkozott a bizánci szatíra műfajával is, melyhez kapcsolódóan előadást tartott. A pályázati évben két magyar nyelvű közleményt jelentetett meg és öt magyar, illetve két idegen nyelvű előadást tartott.

Solti Dóra folytatta a Muscowittisches Prognosticon kéziratainak kollacionálását. Kötetszerkesztőként előkészületeket tett a Studia Hellenica sorozat 4. köteteként megjelenő kiadására, amely a *Byzanz und das Abendland* konferencia 2016–2018. közötti görög nyelvű szekcióiban elhangzott előadások írásbeli publikációit tartalmazza. A *Függetlenség Napja* című tanulmánykötetben „A magyarországi filhellén mozgalom és a görög szabadságharc" címmel publikált tanulmányt. Az Aischinés-szöveghagyomány kutatásában elért eredményeit két nemzetközi konferencia-előadásban ismertette.

Nakos Konstantinos folytatta és befejezte a Beloiannisz községben napvilágra került két jegyzetfüzetet, amelyek a falu központi bizottsági üléseinek jegyzőkönyveit tartalmazzák (1952-1957), valamint a falu egy lakosának kéziratos hagyatékát, amely a „Béke" Mezőgazdasági Szövetkezet létrehozásának első tíz évét írja le. Egy-egy magyar, illetve idegen nyelvű előadást tartott.

L. Delbó Katalin a *schedographiá*nak a bizánci irodalomra gyakorolt hatását vizsgálta. A *schedos* („improvizáció", „vázlat") a 11. század elején jelent meg a bizánci oktatásban, és viszonylag gyorsan, a 12. századra a görög nyelvoktatás fontos elemévé, eszközévé vált, a retorikai gyakorlatokkal, *progymnasmatá*kkal együtt pedig nagy hatást gyakorolt az irodalomalkotás folyamatára is. A regények sokszínű bizánci recepciója viszonylag már jól ismert, a *schedos*ok kivételével. A *scheographia* csak az utóbbi években kapott nagyobb figyelmet a kutatásban és a témában/tartalmában regényhez kapcsolódó *schedos*t egyelőre csak kettőt ismerünk. Egy-egy magyar, illetve idegen nyelvű előadást tartott.

Juhász Erika a *Chronicon Paschale*ról készülő monográfiájához kötődően kutatásaiból német nyelvű előadást tartott a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (Velence–Pádua, 2022. augusztus 22–27.). Előadása a *Die Belagerung von Nisibis in den byzantinischen Chroniken* címet viselte. A VII. Bíborbanszületett Konstantin bizánci császár művének tartott *De administrando imperio* címen ismert történeti mű magyarokra vonatkozó utalásait, Árpád családfáját kutatta; új megfigyeléseit tartalmazó tanulmányát az *Antik Tanulmányok* fogadta be közlésre. Emellett Moravcsik Gyula levelezésének kritikai kiadásán dolgozott és a *Byzantinische Zeitschrift* magyarországi referenseként gyűjtötte a magyar kutatók publikációit. Két-két magyar, illetve idegen nyelvű előadást tartott, és egy magyar nyelvű kötetet szerkesztett.

Farkas Zoltán tovább folytatta kutatásait a pályázatban megjelölt szövegekkel kapcsolatban, az eredményeit később monográfiában foglalja össze (habilitációs értekezés). Összesen három magyar nyelvű tanulmányt publikált és két-két magyar, illetve idegen nyelvű előadást tartott.

A fiatal, még nem doktorált, pályakezdő kutatók között:

Kovács István II. Ióannés Komnénos császár uralkodását megörökítő bizánci források elemzésével foglalkozott. Két szerző: Ióannés Kinnamos és Nikétas Chóniatés műveit már korábban lefordította, az elmúlt időszakban a két szöveg közötti tartalmi és szövegszintű párhuzamokat vizsgálta, továbbá más klasszikus művekkel kimutatható intertextualitást igyekezett feltárni. Két magyar nyelvű és egy idegen nyelvű előadást tartott.

Juhász Daniella egy konferenciaelőadást tartott magyar nyelven és egy hallgatói konferenciakötet szerkesztésében vett részt. Folytatta az ókori és modern kommentárok összehasonlító vizsgálatát gyakorlattani megközelítésben két esettanulmány kidolgozásával. Emellett a kommentár műfajának és a későókori, középkori latin és görög oktatás (grammatikai iskola) gyakorlatának összefüggését vizsgálta. A kutatás további irányait térképezte fel, nyitva a középkori és koraújkori kommentátorok (Ioannés Tzetzés, Juan Luis de la Cerda) felé.

Horváth Janka Júlia összeállította a doktori kutatási téma bibliográfiájának első változatát mintegy 8000 oldalnyi szakirodalomból, amely a későbbiekben bővülni fog további tételekkel. Áttekintette a vizsgálni kívánt középkori francia és görög regények (Floire et Blanchefleur/Phlórios kai Platzia-Phlóra, Imperios kai Margaróna, Apollonius de Tyr, Trója-regény) kézirati hagyományát. Négy magyar, illetve egy idegen nyelvű előadást tartott.

Török Ábel folytatta átfogó kutatásait a *Moreai Krónikával* kapcsolatban. Kutatásai friss eredményei közé tartozik két magyar nyelvű publikáció, amelyek mellett megjelenés alatt áll egy harmadik, francia nyelvű is. Emellett négy magyar és három idegen nyelvű előadást tartott.

(6) Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft.

Beszámoló (2022)

A második évre vállalt szakmai célkitűzés az elfogadott kutatási tervben a következő volt: „2. év: a Monacensis 307a jelzetű kézirat és a Parisinus Graecus 1781 jelzetű kézirat teljes kollációja digitális felvételek vagy autopsia alapján."

A vállalásnak megfelelően digitális fényképfelvételek segítségével kollacionáltuk a Chalkokondylés-hagyomány egyik fő kéziratát, a Parisinus 1781 (Z) jelzetű kódexet. Megállapítottuk, hogy a kézirat teljes egészében a korfui születésű Geórgios Moschos munkája. Moschos 1500 körül telepedett le Velencében, ahol Aldus Manutius nyomdájában működött mint korrektor. A kéziratból az is kiderült, hogy a kódex tulajdonosa Ianos Laskaris volt. Mivel Laskaris 1503 és 1508 között a franciák szolgálatában álló diplomataként tevékenykedett Velencében, Z is feltehetően ekkor készült számára ajándékba vagy megrendelésre. Z későbbi sorsa jól ismert: Laskaris halála után (1535) Niccolò Ridolfi bíboros vásárolta meg, az ő elhunyta után pedig Piero Strozzi közvetítésével előbb Medici Katalin, majd IV. Henrik francia király tulajdonába, végül onnan került jelenlegi őrzési helyére, a Bibliothèque Nationale de France-ba. Antónios Eparchos jóvoltából biztosan Z-ből készült A Vaticanus Reginensis 103 (N) kézirat legalább két íve. A kézirat olvasatai a majdani szövegkiadás szempontjából fontos változatokkal szolgálnak, melyek számos helyen jobbnak tűnnek a Darkó-kiadás szövegénél.

Az ismert Chalkokondylés-kéziratok jelentős része közvetve vagy közvetlenül Z egyik másolatára, a szintén a tárgyévben kollacionált Monacensis 307a (M1)-ra megy vissza, aminek előállításában tizenkét további másoló mellett ismételten Geórgios Moschos vállalt döntő szerepet. Nem zárható ki az sem, hogy M1 egy időben készült Z-vel, hogy utóbbi eladását követően is maradjon egy példány a műhelyben, ami lehetővé teszi a mű további másolását. M1 közvetlen másolatának tekinthetjük az Escorialensis 190 (Φ-I-12) (E) és a Parisinus 1726 (P) jelzetű kéziratokat, de hozzá köthetjük a Vaticanus Graecus 1890 (Vb) jelzetű töredéket is, amit a korfui Nikolaos Sophianos készített, magunk pedig az Escorialensis 245 (Y-I-6) (E1) jelzetű kódexet is M1 közvetlen másolatának tekintjük, amit a mindkét kézirat ugyanazon helyén olvasható, ugyanattól a kéztől, mégpedig az E1-et másoló Nikolaos Malaxos kezétől származó hosszú lapszéli bejegyzés igazol. A számos fontos olvasat mellett éppen a lapszéli jegyzetek adnak különleges jelentőséget M1 kéziratnak. Ezek közül önálló tanulmányban dolgoztuk

fel Nikolaos Malaxos marginálját Phanarion városának átadásáról a rhodoszi lovagrendnek, illetve a Nikolaos Sophianos kezétől származó szöveget, mely különböző recepteket tartalmaz kártevő rovarok ellen.

A 24. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (2022. augusztus, Velence-Padova) a Magyar Bizantinológia Társaság nemzetközi kerekasztalának keretei között tartottunk előadást, melyben áttekintettük a Chalkokondylés-szöveghagyomány jelenlegi állását.

Közlemények és előadások

Egy lapszéli bejegyzés a Monacensis Graecus 307a jelzetű kéziratban és a Chalkokondylés-szöveghagyomány. Antik Tanulmányok 66/1 (2022) 127–134.

Egy újabb bejegyzés a Monacensis Graecus 307a jelzetű kéziratban. Antik Tanulmányok 66/2 (2022) 269–277.

előadás: Egy bizánci történetíró latinul: Konrad Klauser Chalkokondyles-fordítása. V. Neolatin Konferencia. Szeged, 2021. december 1–4.

előadás: Hogyan irtsunk bolhát? Egy újabb lapszéli bejegyzés a Monacensis Graecus 307a jelzetű kéziratban. XIV. Magyar Ókortudományi Konferencia, Pécs, 2022. május 19-21.

előadás: Chalkokondyles Latinus. Konrad Clauser's Translation of Chalkokondyles. Byzanz und das Abendland VIII. Studia Byzantino-Occidentalia. Budapest, Eötvös József Collegium, 2022. május 24.

előadás: From East to West: Notes on the Textual Tradition of Chalkokondyles' Apodeixis. The 24th International Congress of Byzantine Studies. Velence-Padova, 2022. augusztus 26.

(7) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2022/1-000250: 1 000 000 Ft.

NEAO-KP-1-2022/1-000250 sz. pályázat szakmai beszámolója

A pályázati forrást a Magyar Bizatinológiai Társaság működési feltételeinek finanszírozására illetve a működését segítő infrastrukturális fejlesztésekre költöttük. A Társaság adminisztrációs ügyeinek intézésére (tagdíjak kezelésére, beszámolók, kérdőívek kitöltésére, pályázatok írására, lefolytatására és elszámolására, stb.), valamint a Társaság honlapjának (MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG (elte.hu)) folyamatos frissítésére, fejlesztésére kifizetett összegek mellett a Társaság székhelyének berendezésére és egy szódagép beszerzésére fordítottuk az elnyert támogatást.

A Magyar Bizantinológiai Társaság az egész országból várja rendezvényeire a szakterület képviselőit és az érdeklődő laikusokat egyaránt. A Társaság feladata a magyar bizantinológiai kutatások felügyelete, lehetőség szerinti támogatása. A Nemzetközi Bizantinológiai Szövetséggel, és rendezvényeivel (mint az ötévente megrendezésre kerülő nagy bizantinológiai kongresszusok) is a Társaságon keresztül kerülnek kapcsolatba a magyar kutatók. Ezért az Eötvös Collegium Hellénológiai Központjában berendezett székhelyén igyekszünk a jelentőségéhez mérhető körülményeket kialakítani. A Társaság által felkarolt hellénológiai tanulmányok alapvető szakirodalmának elhelyezéséhez (a könyvek adományok, örökségek révén jutottak hozzánk) mindenekelőtt könyvespolcokra van szükségünk. A támogatásból ezek kiépítésébe kezdtünk bele.

Rendezvényeink színvonalas lebonyolításához elengedhetetlen volt egy nagy teljesítményű szódagép beszerzése, amelynek már a 2022. május 23–25-án a Társaság székhelyén, az ELTE Eötvös József Collegiumban szervezett, a Társaság közreműködésével megvalósult nemzetközi bizantinológiai konferencián (*Byzanz und das Abendland VIII.*) is nagy hasznát vettük. A Társaság több tagja előadóként is szerepelt a konferencián. A tudományos tanácskozáson közreműködőként kb. 60 fő vett részt, látogatóként hozzávetőlegesen 100 ember fordult meg a három nap alatt. A rendezvényt több külképviselet és több budapesti kultúrintézet igazgatója is megtisztelte részvételével. A konferencia programja négy könyvbemutatóval egészült ki (Egedi-Kovács Emese (szerk.): *Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica*. (Antiquitas • Byzantium • Renascentia XLV) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-46-7. 247 p.; Christine Ferlampin-Acher – Fabienne Pomel – Egedi-Kovács Emese (szerk.): *Par le non conuist an l'ome. Études d'onomastique littéraire médiévale*. (Antiquitas

• Byzantium • Renascentia XLIII) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-45-0. 448 p.; Juhász Erika (szerk.): Ελληνική Επανάσταση. *A* Függetlenség napja – *tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján.* (Antiquitas • Byzantium • Renascentia XLIX) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2022. ISBN 978-615-5897-50-4. 196 p.; Erika Juhász (szerk.): *Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino Occidentalia.* (Antiquitas • Byzantium • Renascentia XLII) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-43-6. 404 p.)

A Társaság évi rendes közgyűlésére 2022. május 24-én került sor ugyanott.

Az őszi félévben a Társaság visszatért a hagyományos (havi rendszerességű) felolvasóülésekhez (2022. szeptember 30.: Besztercei Márk: *A VII. századi Bizánc – teológiai viták és az arab hódítás*; Október 5.: Peter Schreiner: *Bilinguismus, Biliteralität und Digraphie im multiethnischen Oströmischen Reich*; November 23.: Farkas Zoltán: *Egy ismeretlen bizánci staurotheca?*) A 2023. év első félévének szokásos felolvasóüléseit egy konferenciával váltottuk ki: március 2-án a Társaság együttműködő partnereinek részvételével szerveztünk munkaértekezletekkel, projektbeszámolókkal egybekötött szakmai konferenciát (Byzantinische Forschungsberichte / Bulletins d' Études Byzantines. Internationale Tagung der Kooperativen Forschungsgemeinschaften / Congres International des Societes de Cooperation Scientifique) a jövőbeni terveink egyeztetésére.

A Táraság 2023. évi közgyűlését március 2-án tartottuk meg.

A Társaság vezetősége igyekszik a lehetőségekhez mérten a legszélesebb közönséget megszólítani, s külföldről is nagy számban érkeznek előadók rendezvényeinkre. Az ilyen alkalmak természetes velejárói a programok vagy szekciók közötti szünetek, amelyeknél elengedhetetlen a hallgatóság felfrissítése. Ehhez volt szükségünk a szódagépre.

(8) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/03046: 1 000 000 Ft.

Szakmai beszámoló

Pályázati azonosító: 201108/03046

Pályázati téma: Többéves hagyománnyal rendelkező előadás- és kötetbemutató-sorozat megrendezése

Pályázó neve: Magyar Bizantinológiai Társaság

A pályázatban vállalt programok megvalósulását 3 nagyobb egységre bontva mutatjuk be:

1.

Program címe: A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülései

Program helye: ELTE Eötvös József Collegium (a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelye)

Program időpontja:
2022. szeptember 30.
2022. október 5.
2022. november 23.

Részletes program:
Besztercei Márk: A VII. századi Bizánc – teológiai viták és az arab hódítás
Peter Schreiner: Bilinguismus, Biliteralität und Digraphie im multiethnischen Oströmischen Reich
Farkas Zoltán: Egy ismeretlen bizánci *staurotheca*?

A rendezvény részletes leírása:
A Magyar Bizantinológiai Társaság évente legalább egy nemzetközi bizantinológiai konferencia szervezésében vesz részt. Ezeken hozzávetőlegesen 50 előadás hangzik el, de emellett fontosnak tartjuk a tudományszak eredményinek magyar nyelvű népszerűsítését is. Ennek érdekében a konferenciák mellett magyar nyelvű felolvasóüléseket és könyvbemutatókat is szervezünk. Az előadásokat igyekszünk változatosan, az interdiszciplinaritás jegyében szervezni, hogy mindenki megtalálja a hozzá legközelebb álló témát, s az előadások után kibontakozó tudományos diskurzusok, az eltérő megközelítési módok előre lendíthessék egy téma további kutatását.
Olykor a felolvasóüléseinket is megtisztelik külföldi kutatók, akikkel az előadás után a Társaság terveit, nemzetközi szerepvállalását, a formálódó együttműködéseket egyeztetjük. Ebből a szempontból döntő jelentőségű volt a 2022. októberi találkozó, ahol a Magyar Bizantinológiai Társaság kiemelt jelentőségű vállalását, a XXVI. Nemzetközi Bizantinológiai Világkongresszus budapesti megrendezésének diplomáciai előkészületeiről egyeztettünk.

A pályázott program megvalósításába bevont közreműködők listája, illetve az általuk megvalósítandó tevékenységek felsorolása:
A Magyar Bizantinológiai Társaság Elnöksége (Horváth László, Farkas Zoltán, Mészáros Tamás, Egedi-Kovács Emese, Solti Dóra, Nakos Konstantinos, Zsupán Edina, Takács Miklós, Juhász Erika) – szervezés, az események koordinálása, elnökségek
A Magyar Bizantinológiai Társaság tagsága – résztvevők
ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők
Az MTA Klasszika-filológia Bizottság Bizantinológiai Albizottsága – résztvevők

Előadók felsorolása:
Besztercei Márk
Peter Schreiner
Farkas Zoltán

Látogatói és közreműködői létszámadatok:
A felolvasóüléseken 15-30 fő érdeklődő megjelenésével számolhattunk.

Bilinguismus, Biliterarität
und Digraphie in Byzanz
Peter Schreiner

2.

Program címe: Byzantinische Forschungsberichte / Bulletins d'études byzantines. Internationale Tagung der kooperativen Forschungsgemeinschaften / Congrès international des sociétés de coopération scientifique

Program helye: ELTE Eötvös József Collegium (a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelye)

Program időpontja: 2023. március 2.

Részletes program:

9.00–10.30 **Generalversammlung der Ungarischen Gesellschaft für Byzantinologie Assemblée générale de l'Association Hongroise des Études Byzantines**
(en hongrois / auf Ungarisch)

Társasági évadzáró előadás
Levezető elnök: Juhász Erika

10.45-11.30 Farkas Zoltán: *Mesebeszéd. Egy bizánci mesefüzér tanulságai*

11.30 – 13.30 **Pause déjeuner (Mittagspause)**

13.30–15.10 **Compte rendu de recherche I. (Projektberichte I.)**

Président de séance (Vorsitz) : Peter Schreiner

13.30–13.50 Bojana Pavlović: *Projekt "From Barbarians to Christians and Rhomaioi. The Process of Byzantinization in the Central Balkans (Late 10th – Mid-13th Century)": Presentation*

13.50–14.10 Marka Tomić: *Sacral Topography of the Ohrid Archbishopric: Art-historical Approach (Research Project BarByz_10-13)*

14.10–14.30 Giorgos T. Tserevelakes: *Literature as a family matter in the years of Enlightenment: Demetrios Karakasses, Charisios Megdanes and Georgios Sakellarios*

14.30–14.50 Theodora Antonopoulou: *Eros in the Works of Emperor Leo VI the Wise and the "Macedonian Renaissance"*

14.50–15.10 Débat (Diskussion)

15.10–15.30 **Pause café (Kaffeepause)**

15.30–17.30 **Compte rendu de recherche II. (Projektberichte II.)**
Président de séance (Vorsitz) : László Horváth

15.30–16.00 Peter Schreiner: *Eine ungarische Prinzessin heiratet in Konstantinopel (1272). Ein Bericht drei Jahre nach der ersten Präsentation der Handschrift Vaticanus gr. 1851 im Collegium*

16.00–16.20 Emese Egedi-Kovács: *Le livre et la couronne. Un projet de mariage byzantin-normand et ses aspects hongrois*

16.20–16.40 Zoltán Farkas: *Mixobarbaroi and* μιξοβάρβαροι

16.40–17.00 Ábel Török: *The Origins and Structure of the* Chronicle of Morea

17.00–17.30 Débat (Diskussion)

17.30–18.00 **Pause café (Kaffeepause)**

18.00–19.00 **Session Plénière (Plenarsitzung)**

Isabel Grimm-Stadelmann: *John Zacharias Aktouarios* (ca. 1275–1330) *and his two-fold Treatise* "On Psychic Pneuma"

A rendezvény részletes leírása:
Az évente megrendezésre kerülő *Byzanz und das Abendland* nagy nemzetközi konferenciánk 2022-ben – kivételesen – tavasszal zajlott le, a 2023-ban esedékes *Byzanz und das Abendland IX.* konferenciát pedig 2023-ban (hagyományainknak megfelelően) november utolsó hetében rendezzük, a fenti

pályázat futamidejére nem esett ilyen nagyszabású rendezvény. Azonban – vállalásainknak megfelelően – több előadást is szerveztünk, melyek nagy részére a 2023. március elején tartott projektnap keretein belül került sor. Ezen a Magyar Bizantinológiai Társaság közgyűlése keretében megtartott felolvasóülés után a Társaság partnerintézményeinek kutatói mutatták be legújabb tudományos vállalkozásaikat, melyekben a Társaság tagjai is tevékeny részt vállalnak. A magyar előadók mellett a Bajor Tudományos Akadémia, a Szerb Tudományos Akadémia Bizantinológiai Intézete, a Peloponnészoszi Egyetem és az Athéni Nemzeti Egyetem kutatóit hallgathattuk meg. Az előadások után szűkebb körben került sor az egyes projektek jövőbeni terveinek megvitatására, melybe a Vatikáni Apostoli Könyvtár kézirattárának munkatársa is bekapcsolódott.
Nagy örömünkre szolgált, hogy meghívásunkra a Semmelweis Egyetemről is szép számban érkeztek hallgatók a bizánci orvostörténet egyik legjelentősebb alakját bemutató plenáris előadásra.

A pályázott program megvalósításába bevont közreműködők listája, illetve az általuk megvalósítandó tevékenységek felsorolása:
A Magyar Bizantinológiai Társaság Elnöksége (Horváth László, Farkas Zoltán, Mészáros Tamás, Egedi-Kovács Emese, Solti Dóra, Nakos Konstantinos, Zsupán Edina, Takács Miklós, Juhász Erika) – szervezés, az események koordinálása, elnökségek
A Magyar Bizantinológiai Társaság tagsága – résztvevők
ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők
Az MTA Klasszika-filológia Bizottság Bizantinológiai Albizottsága – résztvevők
Semmelweis Egyetem hallgatói – résztvevők

Előadók felsorolása:
Farkas Zoltán
Peter Schreiner
Bojana Pavlović
Marka Tomić
Giorgos T. Tserevelakes
Theodora Antonopoulou
Horváth László
Egedi-Kovács Emese

Török Ábel
Isabel Grimm-Stadelmann
Juhász Erika

Látogatói és közreműködői létszámadatok:

A délelőtti magyar nyelvű rendezvényen és a délutáni idegen nyelven elhangzott előadásokon közel 50 fő vett részt.

Beszámoló az eseményről: Presentation of the Project in Budapest - The Institute for Byzantine Studies (byzinst-sasa.rs)

3.

Program címe: *Hagia Sophia. The Churches of the Wisdom of God around the World című kötet könyvbemutatója*

Program helye: ELTE Eötvös József Collegium (a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelye)

Program időpontja: 2023. június 6.

Részletes program:
Köszöntőt mondott:
Dr. Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója
Koranisz Laokratisz, A Magyar Országgyűlés görög nemzetiségi szószólója
Dr. Charakopoulos Maximos görög parlamenti képviselő, az Interparlamentáris Ortodox Közgyűlés titkára

Előadások:
Baán István (görögkatolikus pap, professor emeritus [Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola]): A Hagia Sophia. The Churches of the Wisdom of God around the World című könyv bemutatása
Nacsinák Gergely András (ortodox pap, vallástörténész): A Bölcsesség mozaikja: A magyarországi ortodoxia sajátos helyzete Kelet és Nyugat közt

A rendezvény részletes leírása:

A 2021-ben Athénban megjelent *Hagia Sophia. The Churches of the Wisdom of God around the World* című könyvben a konstantinápolyi Hagia Sophia mellett az egyes országok Szent Bölcsességnek szentelt templomairól olvashatunk. A színes képekkel gazdagon illusztrált kötetet Konstantinos Mygdalis szerkesztette. A könyvet hivatalosan 2022. február 23-án Athénban mutatták be, majd kiemelt programként ismertették a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (Velence, 2022. augusztus 24.). Az Interparliamentary Assembly On Orthodoxy (IAO) azóta már számos nagyvárosba elvitte (2022. december 7-én Bukarestbe, 2023. február 16-án Rómába, február 28-án Londonba, május 13-án Varsó-Białystokba).

A budapesti rendezvényre 2023. június 6-án az ELTE Eötvös József Collegium nagytermében került sor. Az esemény házigazdái az Eötvös Collegium Byzantium Központja és a Magyar Bizantinológiai Társaság voltak.
Köszöntőt mondott Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója, Koranisz Laokratisz, a Magyar Országgyűlés görög nemzetiségi szószólója és Charakopoulos Maximos görög parlamenti képviselő, az Interparlamentáris Ortodox Közgyűlés titkára.
A kötetet bemutatták: Baán István görögkatolikus pap, professor emeritus (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola) és Nacsinák Gergely András ortodox pap, vallástörténész.
Az előadások magyar nyelven, görög tolmácsolással hangzottak el.
A bemutató végén minden résztvevő ajándék példányt vehetett át a könyvből.

A pályázott program megvalósításába bevont közreműködők listája, illetve az általuk megvalósítandó tevékenységek felsorolása:
A Magyar Bizantinológiai Társaság Elnöksége (Horváth László, Farkas Zoltán, Mészáros Tamás, Egedi-Kovács Emese, Solti Dóra, Nakos Konstantinos, Zsupán Edina, Takács Miklós, Juhász Erika) – szervezés, az események koordinálása, szekcióelnökségek
A Magyar Bizantinológiai Társaság tagsága – résztvevők
Horváth László, a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója – köszöntő beszéd
Koranisz Laokratisz, a Magyar Országgyűlés görög nemzetiségi szószólója – köszöntő beszéd
Charakopoulos Maximos görög parlamenti képviselő, az Interparlamentáris Ortodox Közgyűlés titkára – köszöntő beszéd
ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők
Az MTA Klasszika-filológia Bizottság Bizantinológiai Albizottsága – résztvevők
ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központ, Hellénológiai Központ – résztvevők
Az ELTE Eötvös József Collegium hallgatói – résztvevők

Előadók felsorolása:
Baán István görögkatolikus pap, professor emeritus (Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola)
Nacsinák Gergely András ortodox pap, vallástörténész

Látogatói és közreműködői létszámadatok:
A rangos tudományos – és diplomáciai szempontból is jelentős – eseményt 40 fő tisztelte meg jelenlétével.

Az eseményről szóló tudósítások:
Hagia Sophia (elte.hu)
Budapest, 4-6 June 2023. Presentation of the Volume on Hagia Sophia Churches. Visit to Vienna, 7 June 2023 – Interparliamentary Assembly On Orthodoxy (eiao.org)

Budapest, 2023. szeptember 8.

Dr. Horváth László
a Magyar Bizantinológiai Társaság elnöke

(9) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02968: 800 000 Ft.

Szakmai beszámoló
Az Eötvös Collegium hagyományos szakmai programjának megvalósítása: Eötvös József-nap és Eötvös Konferencia (2022/23. tanév)
NKA 201108/02968 sz. pályázat

Eötvös József-nap

Az Eötvös Collegium 2013 – a 200. évforduló – óta minden év szeptemberében Eötvös József születésnapjához igazodva tartja tanévének ünnepélyes megnyitóját. A collegiumi tanévet a hagyományokhoz híven 2022. szeptember 5-én, az Eötvös József-nappal együtt ünnepelte és nyitotta meg a szakkollégium vezetése, régi és új tagsága, meghívott vendégei. Köszöntő beszédet mondott Kóczián Lilla, a Rektori Koordinációs Központ vezetője, Berényi Iván, a Collegium kurátora, az alumni tagság képviselője és Varga Sára, a hallgatói választmány elnöke. A szakkollégiumi tanévet Horváth László, igazgató nyitotta meg. A rendezvényen emellett két szakkollégista hallgató (Vajdovich Noémi, Góczon Tamás) nyújtott betekintést tudományos kutatómunkájába a bölcsészet- és a természettudomány területéről (Emblemata Collegii – pillanatképek a mai Eötvös-collegista képcsarnokból: dögész és filosz előadás). Az ünnepség során átadásra kerültek az Eötvös Collegiumért emlékérmek, amelyeket a Collegium kurátora az igazgató személyi javaslatai alapján a kuratórium támogatásával – a régebbi collegiumi gyakorlatot felelevenítve – adományoz a Collegium önzetlen támogatóinak. (Az elismerésről bővebben: https://eotvos.elte.hu/collegium/elismeresek/eotvos-collegiumert-emlekerem). Az Eötvös József-naphoz hagyományosan más – a szakkollégium fennállásához, a Collegium tudományos és közösségi életéhez szorosan kapcsolódó – programok is csatlakoznak. A 2022/23-as tanévben az ünnepélyes tanévnyitót Keresztury-emlékülés és szoboravatás követte. A meghívott előadók Keresztury Dezső írói és irodalomtörténészi pályáját, valamint collegiumi igazgatói munkásságát mutatták be. A Borsos Miklós készítette Keresztury-portré felavatásra került az Eötvös Collegium arcképcsarnokában. A tanévnyitó és emlékülés programját – collegisták előadásában – zenei darabok tarkították, az ünnepséget közös vacsora zárta.

XXIV. Eötvös Konferencia

Az Eötvös Konferencia immár huszonnegyedik alkalommal került megrendezésre, 2023. május 5–6. között. A rendezvény nagy hagyományokkal bír, ami abban is megmutatkozik, hogy már több alkalommal elnyerte az Év Tudományos Rendezvénye kitüntetést az elmúlt másfél évtizedben, az idei tanévben pedig a második helyet érte el a tavalyi rendezvény. Idén a szervezés öt szakkollégium (Eötvös József Collegium, Angelusz Róbert Társadalomtudományi Szakkollégium, Bolyai Kollégium, Illyés Sándor Szakkollégium, Navratil Ákos Szakkollégium) együttműködésében valósult meg, az Eötvös József Collegium tagsága játszotta az összefogó szerepet (főszervező: Blaskovics Ákos).

A konferenciára interdiszciplináris jellege miatt a hagyományokhoz híven hét ELTE-karról (BTK, TTK, IK, TÁTK, GTK, PPK, ÁJK), valamint más budapesti (BME, Corvinus, KRE, PPKE) és vidéki (DE, PTE, SZTE) egyetemekről is érkeztek hallgatók, akik közül sokan különböző szakkollégiumok tagjai (13 különböző szakkollégiumból érkeztek előadók). Alap- és mesterképzésben részt vevő, valamint osztatlan tanárszakos hallgatók is prezentálták kutatásukat. A konferenciára 143 absztraktot nyújtottak be, ebből a bírálók összesen 127-et ítéltek előadásra alkalmasnak, végül 119 előadás hangzott el. A nagyszámú előadónak köszönhetően a konferencia előadásai öt párhuzamos szekcióban folytak. Összesen 32 szekció került megszervezésre, tudományterületek szerinti bontásban: 6 történettudományi, 5 irodalomtudományi, 4 biológiai, 2-2 filozófiai, gazdaságtudományi, nyelvtudományi és társadalomtudományi, továbbá 1-1 földtudományi, informatikai, jogi, kémiai, klasszika-filológiai, matematikai-fizikai, orientalisztikai, pedagógiai, pszichológiai szekció. A szekcióvezetők többnyire egyetemi oktatók, az Eötvös Collegium műhelyvezetői és műhelytanárai voltak, de egyes esetekben doktoranduszok is lehetőséget kaptak szakmai életútjuk ilyen irányú színesítésére.

A konferencia alapvető célkitűzése volt, hogy lehetőséget biztosítson a hallgatóknak arra, hogy önálló kutatási eredményeiket tudományos közegben tudják ismertetni, illetve betekintést nyerhessenek hallgatótársaik kutatásaiba – alapvető céllá téve ezzel a tehetséggondozást. Mindemellett a plenáris előadásokra szakterületükön elismert egyetemi oktatókat, kutatókat kértünk fel a legkülönbözőbb tudományterületekről, hogy a résztvevő hallgatók más tudományterületek aktuális problémáiba is bepillantást nyerhessenek. Idén Prószéky Gábor, a Nyelvtudományi Kutatóközpont főigazgatója, Kiss László, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatója, valamint Bernáth László egyetemi

tanár (ELTE PPK) tartott plenáris előadást. A konferencia megvalósulásához több mint negyven Eötvös collegista és a többi négy szakkollégium számos tagja járult hozzá.

Az Eötvös Konferencia a szakkollégium tudományos életének ebben a tanévben is az egyik legmeghatározóbb rendezvénye volt, amely kiemelkedő szerepet játszik a szakmai munka, a tudományos kutatás iránt elkötelezett hallgatók támogatásában, azaz a Collegium tehetséggondozó tevékenységének, alapvető hivatásának megvalósulását mutatja.

Keresztury-szoboravatás

(10) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA A2029/N7140 (Az Eötvös József Collegium újjászervezésének 65. évfordulója): 5 000 000 Ft.

Szakmai beszámoló

Az Eötvös József Collegium újjászervezésének 65. évfordulója

A pályázati programban részletesen kifejtett terveinket az alábbiak szerint sikerrel megvalósítottuk.

1. A történelmi Collegium létrejöttének hátterét elemző – a tanárképzési reformokat bemutató – monográfia megjelentetése. Garai Imre 2022 őszéig lezárta korábban megkezdett kutatómunkáját, ezután a szerkesztési, kiadványelőkészítési feladatok tördelő bevonásával, folyamatos konzultációkkal zajlottak. A kötet 2022 decemberére nyomdába került, a kötetbemutatóra 2023. szeptember 4-én (hétfő) az állandó collegiumtörténeti kiállításnak is helyt adó díszteremben került sor. (1118 Budapest, Ménesi út 11–13.) A kiadvány – az NKA arculati elemeivel – elérhető pdf-formátumban az Eötvös József Collegium honlapján, a szakmai kiadványok között:
https://eotvos.elte.hu/media/4f/b1/1eaab335e56ff2f1681a8236f9712b172bb-42f62d3d94323e0a44ef4a836/ec_Garai.webre.pdf

2. A*z 1958–2015. között collegiumi tagságot nyert személyek pályájának dokumentálása, kimutatás készítése*. A pályázat elnyerésével egyidőben több levéltár és történelem szakos collegista kezdte meg a kutatómunkát: kezdetben Boda Attila levéltáros, Süle Dóra és Plangár Sándor végzős történelem szakos hallgatók, munkájukat Dr. Fazekas István, a Történész műhely vezetője felügyelte, később a fiatal kutatók körét bővítettük. A kutatómunkát több szakaszra osztva valósítottuk meg: 2022 októberéig az 1958–1983 közötti tagok, 2023 február végéig az 1983–2000 közötti tagok, 2023 május végéig pedig a 2000–2015 közötti tagok adatait gyűjtöttük össze és elkészítettük az adatsoros kimutatást. 2023 júniusában kezdődött az elektronikus kiadvány, alumni-adattár szerkesztésének munkája. Célszerűbbnek mutatkozott azonban a kutatómunka eredményeit hagyományos kiadvány helyett egy kereshető és folyamatosan bővíthető adatbázis formájában megvalósítani a 65. évforduló alkalmából. A **Collegium Nostrum** című adattár bemutatójára 2023. szeptember 4-én (hétfőn) az Eötvös-nap és ünnepélyes tanévnyitó keretében került sor.

3. *A végzettek nyilvánosságra hozható adatainak közzététele*. E harmadik programelem szorosan összefügg a 2. elemben leírtakkal és megvalósításukkal. Az 1958-ban újjászervezett Eötvös Kollégium idén ünnepelte fennállásának 65. évfordulóját. Erre az alkalomra a történelmi Collegiumról készült 1946. évi kimutatás szellemében létrehoztunk egy **adattárat**, melynek célja valamennyi egykori Eötvös-collegista közzétehető adatainak összegyűjtése. A levéltári kutatómunka és adatgyűjtés célja tovább árnyalni a Collegium szerepét a magyar felsőoktatásban, a tudományos és szellemi életben, valamint statisztikai adatokkal alátámasztani a collegiumi hivatás, azaz a tanár- és tudósképzés területén elért eredményeket.
Az adattárat folyamatosan fejlesztjük és bővítjük.

4. *2023. szeptember 4-én (Eötvös-nap) ünnepélyes tanévnyitó és kiadványbemutató*. A programsorozat ünnepélyes zárását jelentő *Eötvös-nap és ünnepélyes tanévnyitó, a történelmi Collegium 125. és az újkori Kollégium 65. évfordulója* című rendezvényt 2023. szeptember 4-én (hétfőn) tartottuk meg. Garai Imre monográfiáját Keller Márkus az ELTE TáTK, Szociológiai Intézetének habilitált egyetemi docense, a „alumnus-arcképcsarnokot" Horváth László, az Eötvös József Collegium igazgatója mutatta be. A Collegium 125. évfordulója alkalmából indult, majd a 65. újjászervezési évfordulóra elkészült kezdeményezés, a **Collegialia, scripta ad Collegium pertinentia** gyűjtemény is bemutatásra került. Az alapítás és az újjászervezés ünnepélyes alkalmából a Collegiumhoz kötődő írásokat, az intézmény gondozásában megjelent kiadványokat kívántuk összegyűjteni és elérhetővé tenni az érdeklődők számára. A digitalizált szövegek – a történelmi Collegiumtól az újjászervezés időszakán át napjainkig – az intézmény és a collegista közösség történetét beszélik el, irodalmi archívumát nyújtják a szakkollégiumnak. A rendezvényen a történelmi és az újkori Collegiumról egy-egy előadás is elhangzott. A történelmi Collegiumot Garai Imre, az újkorit – az egykori igazgató – Szijártó István méltatta. Az ünnepélyes rendezvényen a Collegiumhoz kötődő Budavári Kamarazenekar lépett fel. Az ünnepélyen átadásra kerültek az Eötvös Collegiumért emlékérmek, majd a rendezvényt fogadás zárta.

ELTE PPK
A közművelődés ügye iránt elkötelezett tűrő
Eötvös Loránd szerepe a középiskolai tanárképzés 19. századi meg
reformjaiban*
Csorba Imre, PhD., habil.
EÖTVÖS 175

(11) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata: 1 418 000 Ft.

ISTITUTO italiano di CULTURA BUDAPEST

Istituto Italiano di Cultura di Budapest
Budapesti Olasz Kultúrintézet

Prot. n. 573

Budapest, 30/11/2022

Prof.ssa Ágnes Ludmann
Collegio József Eötvös
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

Oggetto: **Cap. 2619 p.g. 2, Es. Fin. 2022.** Contributi per sostegno alle cattedre di italiano presso università straniere.

Gentile Professoressa Ludmann,

ho il piacere di informarLa che, a seguito della richiesta inoltrata da codesta Università, il Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale italiano ha concesso un contributo di **€ 3.500,00** a favore del Collegio per il funzionamento di cattedre d'italiano. Il suddetto finanziamento è destinato alla copertura parziale della retribuzione di insegnanti assunti direttamente dall'Università di appartenenza con contratto a legge locale.

Il provvedimento è ancora in fase di perfezionamento, pertanto Le chiedo la cortesia di **trasmetterci** quanto prima – mediante il modulo qui allegato – **i dati bancari** presso i quali poter accreditare la liquidazione della somma concessa al Collegio non appena il Ministero la trasferirà sul conto dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest.

Inoltre, Le ricordo che, anche al fine di poter presentare domanda di contributo per il prossimo anno accademico (2023/24), sarà indispensabile far pervenire a questo Istituto – contestualmente alla richiesta di contributi per il prossimo anno accademico – **la relazione finale** sull'uso del contributo concesso e sui risultati ottenuti.

L'occasione mi è gradita per porgerLe i miei più cordiali saluti.

Gabriele La Posta
Il Direttore

(12) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA)2022. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft.

Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány

Fondation Franco Hongroise pour la Jeunesse

Budapest, le 22 avril 2021

ATTESTATION

Je soussignée, Dr. Tóthné CZELVIKKER Katalin, directrice de la Fondation Franco-Hongroise pour la Jeunesse (FFHJ) atteste par la présente avoir accepté la candidature de

Julie, Claudine, Eugénie MINAS

à un poste de professeur de français en Hongrie pour l'année scolaire 2021/2022,

du 1er septembre 2021 au 30 juin 2022.

La candidate sera nommée dans la ville de **BUDAPEST** et travaillera à l'établissement suivant:

Université EÖTVÖS Loránd, Collegium EÖTVÖS József

*Cet engagement de la FFHJ est valable sous réserve de modifications liées à l'évolution de la pandémie.

La candidate a été informée sur les modalités d'emploi par des annonces écrites et des entretiens téléphoniques avec la directrice de la FFHJ.

La FFHJ attend le retour de la fiche jointe (Confirmation) signée par la candidate pour confirmer l'acceptation du poste.

La **réunion de rentrée** de 2 jours est prévue pour **les 27-28 août 2021** à l'Institut Français de Budapest. L'enseignante doit arriver à Budapest, au plus tard, dans la journée du **26 août 2021.** Pour **le 26 août** nous envisageons d'organiser une **soirée d'accueil** informelle **à 19h.**
Pendant la durée de la réunion (le 26 août et le 27 août, soit 2 nuitées), l'hébergement de l'enseignante affectée en province sera pris en charge par la FFHJ.

La présence à la réunion de rentrée est impérative pour les candidats.

Important : Nos programmes peuvent être modifiés en fonction de l'évolution de la pandémie.

Dr. Tóthné Czelvikker Katalin
Directrice FFHJ

H-1052 Budapest, Vitkovics M. u. 7.
Tel./fax: (+361)302-6669 www.mfia.eu mfia@mfia.eu

(13) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02814: 700 000 Ft.

Szakmai beszámoló
Eötvös József Tehetséggondozó Tábor
2023. január 30. – február 4.

A X. Tehetségtábor – Hannibal ante portas (Szakkollégiumi utánpótlásnevelő programsorozat) tehetséges, felvételi előtt álló középiskolások bentlakásos szakmai és szabadidős programja, a szakkollégiumi tevékenységek és a tagság előkészítése volt, a táborban 40 középiskolás diák vett részt. A szakmai tevékenységek a plenáris előadások (délelőtt) és szakonként szervezett szemináriumi foglalkozások (délután) formájában valósultak meg (lásd részletes program). A szakmai foglalkozásokat kiegészítő szabadidős programok a társadalmi problémákra is tekintettel szerveződtek. A Tehetségtábor célja, hogy a tehetségüket már bizonyított diákokat szórakoztató programok szervezésével is megnyerjük a tudomány számára, és biztosítsuk az ELTE és az Eötvös Collegium számára a színvonalas utánpótlást. Ennek megfelelően a programok szakmai, tudományos és szabadidős keretek között zajlottak. Háromféle foglalkozást tartottunk. Egyfelől plenáris előadások nyitották az egyes napi programot, amelyen frontális módszerrel a felkért tudományos tekintély saját kutatási területéről beszélt. Másrészt szakokra bontva kiscsoportos szemináriumi foglalkozásokat tartottunk, ahol a diákokat aktívan is bevontuk egy-egy tudományos kérdés megvitatásába. Harmadsorban pedig a szabadidős, kulturális programok előkészítéseképpen bevezető foglalkozást tartottunk, hogy a diákok a lehető legjobban tudják befogadni az ismereteket. A bizonyítottan elért eredmény, hogy a középiskolás diákok megértik a szakkollégium működését és a korábbi félelmektől mentesen jelentkeznek a Collegiumba. A résztvevők 20%-a általában be is kerül, szakkollégista lesz. A hatásról a résztvevők beszámolói önmagukért beszélnek, lásd a beszámoló végén vagy a honlapon (https://eotvos.elte.hu/szakmaimunka/rendezvenyek/tehetsegtabor).

A táborba történő kiválasztás menetét a pályázati támogatásból is folyamatosan frissített, a korábbi táborokat is bemutató honlaprész a bevezetőben tartalmazza: https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/rendezvenyek/tehetsegtabor. A diákok meghívását a következőképpen készíti elő, illetve bonyolítja le a Collegium. Az igazgató felkéri a Collegium növendéki hálójához tartozó közel 700 egykori collegistát, a Collegium tanárait és a teljes diákságát, hogy tegyenek javaslatokat, országosan hol, melyik középiskolában, a tanárkollégák közül kihez, illetve

konkrétan melyik diákhoz érdemes fordulni. Ezt követően az Oktatási Hivatal honlapján hozzáférhető versenyeredmények (a versenyző, a felkészítő tanár és a középiskola neve) adatait is felhasználva évente csaknem 110 címre küldjük ki az igazgatói felhívást és így kezdetét veszi a diákok jelentkezése. Túljelentkezés esetén a tanári ajánlások és a korábbi versenyeredmények alapján rangsorolunk. A bentlakó résztvevőkhöz bejáró, a szállást a fővárosban biztosítani tudó diákok is csatlakozhatnak. A kiválasztás tehát országos szintű, a magyar tehetséggondozó középiskolák jelentős számban képviseltetik magukat diákjaikkal. A résztvevő táborozókat – mivel a rendezvényt iskolaidő alatt, az első félév végén, a februári felvételi jelentkezés előtt valósítjuk meg – az iskolaigazgatókhoz írt kikérő alapján a középiskolák felelős vezetői a tábor idejére felmentik az iskolalátogatás alól. A X. Tehetségtáborban 25 gimnázium tanulói (16 vidéki az ország valamennyi régiójából [!] és 9 fővárosi) vettek részt.

A Tehetségtáborok szerkezete, a szakmai programok jellege (ideértve sok esetben az önkéntes előadók személyét is), illetve a közkedvelt szabadidős programok immár tizedik éve rendre beválnak, a kitűzött célokat eredményesen szolgálják. Mindez azért lehet így, mert a résztvevők visszajelzései alapján is megbizonyosodhatunk a rendezvény egyes elemeinek sikerességéről. Az eddigi tudósításokhoz és visszajelzésekhez lásd https://eotvos.elte.hu/szakmaimunka/rendezvenyek/tehetsegtabor. A táborozó diákok tantárgyi, az egyetemi szakokkal megfeleltethető érdeklődésüknek megfelelően nyitottan érkeznek a rendezvényre és mindig a felismerés és a megértés élményével gazdagodnak a személyre szabott, tutoriális keretekben (3-5 fő) tartott műhelyfoglalkozásokon. A plenáris előadások – az elhangzottakat követő kérdéseknek és válaszoknak is köszönhetően – számos, a gimnazistákat foglalkoztató ismeretlen egyetemi jelenséget tesznek érthetővé. A tárgyak iránti érdeklődésük, bátran mondhatjuk, lendületet, szinte szárnyakat kap. Felismerik a szakkollégium működésében rejlő lehetőségeket is. A kikapcsolódást szolgáló szabadidős programok (barlanglátogatás, Országház, kiállításlátogatás a Magyar Nemzeti Galériában, séta a budai várban, társasjátékok, collegiumi táncház, csapatverseny, filmklub), a felsőéves hallgatókkal történő beszélgetések és nem utolsó sorban a kortársakkal való intenzív együttlét (közös szállás) az egyhetes rendezvény alatt kitörölhetetlen pozitív élményeket szereznek mindannyiuknak.

(14) Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02862: 700 000 Ft.

Eötvös Természettudományos Tábor Szakmai Beszámoló

Ahogy azt számos nemzetközi és hazai tanulmány megfogalmazta, a természettudományos tárgyak népszerűsége a középiskolás diákok körében egyre csökken, ami magával vonja a természettudományi szakok népszerűségvesztését is. Mindez történik annak ellenére, hogy a jövő legfontosabb problémáinak megválaszolásához (élelmezési gondok, vízellátás, megújuló energia stb.) a jól megalapozott természettudományos ismeretek elengedhetetlenek. A középiskolás diákok megszólítása, figyelemfelkeltése legkönnyebben a hozzájuk legközelebb álló korcsoporton keresztül valósulhat meg, ezért az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Természettudományi Kara (TTK) és Informatikai Kara (IK) az ELTE Eötvös József Collegiummal vállvetve arra vállalkozott, hogy egy nyári tábor keretében felvételi döntés előtt álló középiskolás diákokat megismertessenek az ELTE természettudományos képzéseivel. Az ELTE TTK és IK kimagasló eredményességének záloga a hallgatóinak a sokszínűsége, ezért ennek szellemében a tábor során a természettudományos ismeretterjesztő programok mellett hangsúlyt fektettünk a kulturális művelődésre és az aktív kikapcsolódásra egyaránt.

A tábor célja a fenti idézetben megfogalmazott lelkesedés támogatása, illetve a természettudományok iránti elköteleződés megerősítése, hogy a lelkesedésük a tudomány iránti alázattal és kitartással párosuljon. A résztvevőket a 9–11. évfolyam tanulói közül válogattuk ki. A táborba való jelentkezéshez először hat szekció közül kellett választaniuk, melyek a biológia, fizika, földraj-földtudomány, informatika, kémia és a matematika. Ezek alapján a pályázó diákoknak egy-egy esszétémát kellett kidolgozniuk a tábor szervezői által kiírt témákból, amelyek érintik ezeknek a tudományterületeknek az aktuális kérdéseit. A témakörök általában nem tartoztak a középiskolai törzsanyaghoz, a feldolgozásuk izgalmas kihívást, de egyáltalán nem leküzdhetetlen akadályt jelentett az érdeklődő középiskolás diákok számára. Habár a tábor ismeretanyaga túlmutatott a középiskolai tananyagon, nem kívánta azt messzemenően felülmúlni, inkább kontextusba helyezte és elmélyítette a már meglevő ismereteket.

A tábor során különböző pedagógiai módszereket ötvöztünk. Egyes, a saját területükön kiváló szakemberek által tartott előadások inkább az ismeretek frontális átadását szolgálták. Nagy hangsúlyt fektettünk a kiscsoportos műhelymunkára,

amely során természettudományos készségeket (logikai gondolkodás, problémamegoldás, érvelési készségek) tudtunk célzott módon fejleszteni. Ez utóbbiban erőteljesen építettünk az ELTE TTK és IK felsőbb éves hallgatóira, doktoranduszaira és fiatal kutatóira – és természetesen az ő tapasztalataikra.

A tábori ismeretátadás a délelőtti közös és szekciós előadások, illetve a délutáni laborok és műhelyfoglalkozások alkalmával történt. A programok az ELTE Eötvös József Collegium tantermeiben, az ELTE Lágymányosi Kampusz Északi és Déli tömbjeinek laborjaiban és termeiben, valamint a MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban kaptak helyet. Az Eötvös Természettudományos Tábor kiemelt haszna a diákság számára, hogy a tábor alatt hasonlóan érdeklődő és tehetséges diákokkal ismerkedhettek meg, és köthettek életre szóló barátságokat, emellett személyes kapcsolatot alakítottak ki a kurzusvezető egyetemistákkal és fiatal kutatókkal, ami elősegítheti a későbbiekben az egyetemen a beilleszkedésüket és tudományos előmenetelüket. Az igényes szakmai programok mellett szabadidős tevékenységeket is kínáltunk a diákoknak, volt sport, kirándulás (a diákok egy részének terepgyakorlat) és közös tábortűz bográcsozással. Reményeinknek megfelelően a tábor résztvevőit pozitívan tudtuk befolyásolni a felvételi döntésük meghozatalában, és nagy arányban szándékoznak az ELTE természettudományos vagy informatikai szakjaira jelentkezni.

III. Szakmai-tudományos és közéleti rendezvények

Az Eötvös Collegiumban megrendezett tudományos rendezvények jelentős része a különféle pályázatok keretében (lásd II. Kutatási tevékenység [pályázatok]), részint az Eötvös Collegium egésze, illetve szervezeti egységei és a Hallgatói Önkormányzat, a Választmány; valamint a Collegiumban működő egyesületek (Magyar Bizantinológiai Társaság, Collegium Hungaricum – SEC, Udvari Irodalom Társaság magyar tagozata) szervezésében valósult meg. Az egyes műhelyek és szervezeti egységek (Cathedra Magistrorum), illetve a Választmány önálló szervezésében megvalósított – a Collegium honlapján is kiemelt – rendezvényeket a műhelyek beszámolóinak részeként ebben a kötetben (lásd Műhelybeszámolók), illetve az ECCE XIII. kötetben közöljük, amely a 2022/2023. évi őszi félév műhelytevékenységeit tartalmazza. A nemzetközi bizantinológiai előadások (Magyar Bizantinológiai Társaság) a Byzantium Központ alfejezetbe; az egyéb egyesületek, illetve a Collegium együttműködő partnerei által a Collegiumban megvalósított rendezvények pedig az Egyesületi rendezvények, szakmai együttműködések alfejezetbe kerültek.

Összesen 39 jelentős rendezvény (előadás, megemlékezés, műhelykonferencia, utánpótlás-tábor, nagy hallgatói és szakterületi konferencia).

A műhelyek és szervezeti egységek rendezvényei:

A Cathedra Magistrorum konferenciája, 2022. március 7–8.

Konferencia Clio műhelyében VIII. – a Történész műhely konferenciája, 2022. március 25–26.

IX. Juvenália – a Magyar műhely konferenciája, 2022. május 6.

III. De rerum natura – de Naturae rebus – a Biológia-kémia műhely konferenciája, 2022. május 7.

Zeichen setzen – Studententagung II. – a Germanisztika műhely konferenciája, 2022. június 8.

II. Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban – a Francia műhely, a Spanyol műhely, az Olasz műhely konferenciája, 2022. november 11–12.

Közelítések a szöveghez – a Magyar műhely konferenciája, 2022. november 18–19.

EJC AASW Workshop Conference – az Angol-Amerikai műhely konferenciája, 2022. november 25.

Az alábbiakban a Collegium központi szervezésében vagy a Collegium egészének közreműködésével megvalósított azon kiemelt rendezvényeket ismertetjük, amelyeket a II. fejezetben (Kutatási tevékenység [pályázatok]) nem tárgyaltunk.

1. A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata Szentimreváros értékeiről. 2022. február 4.
2. Megújuló Latintanítás, szakmai nap és továbbképzés latintanároknak. 2022. március 3–4.
3. A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata Szentimreváros értékeiről. 2022. márc. 11.
4. Március 15-i collegista megemlékezés. 2022. március 15.
5. Kötetbemutató – Ki voltam? Bassola Zoltán önéletírása. 2022. április 29.
6. IX. Tehetségtábor. 2022. április 7–10.
7. XXIII. Eötvös Konferencia. 2022. április 22–23.
8. Zöld hét a fenntarthatóság jegyében. 2022. április 25–30.
9. Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntő fordulója. 2022. március 7.
10. Matematika I. kategória OKTV döntő fordulója. 2022. március 11.
11. Latin nyelv OKTV döntő fordulója. 2022. március 29.
12. Test-symposium kötetbemutató. 2022. május 9.
13. PLACC fesztivál. 2022. május 13.
14. Emlékhelyek napja. 2022. május 14.
15. Byzanz und das Abendland VIII. nagy nemzetközi konferencia. 2022. május 23–25.
16. Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat – felvidéki kirándulás. 2022. június 3–7.
17. Magyar Futball-elsők Emléknap. 2022. június 23.
18. Kárpát-medencei Nyári Egyetem. 2022. július 4–10.
19. VIII. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia. 2022. július 6.
20. Természettudományos tábor. 2022. július 18–24.
21. Felvételi a Collegiumban. 2022. augusztus 22–24.
22. Eötvös József-nap, collegiumi tanévnyitó és Keresztury-emlékülés. 2022. szeptember 5.

23. A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. szeptember 28.
24. Kutatók éjszakája a Collegiumban. 2022. szeptember 30.
25. A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. szeptember 30.
26. A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. október 5.
27. A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. október 26.
28. A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. november 23.
29. A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. november 23.
30. Repülő iskola. Matematika középiskolásoknak. 2022. november 24.
31. Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági Bizottságának előadóülése. 2022. november 25.

Dr. Bertényi Iván kurátor úr előadása a Tehetségtáborban

(1) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata Szentimreváros értékeiről. 2022. február 4.

A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozatának előadását D. Mezey Alice művészettörténész tartja, az előadás címe: A gellérthegyi és a szentimrevárosi villanegyed utcaképe. Az előadás alkalmával az útvonalak eredeti karakterét adó látványelemek fölfedezésére, változásuk folyamatának elemzésére és a megőrzési javaslatokra is sor kerül.

Helyszín: Eötvös Collegium, Ménesi út 11-13.
Időpont: 2022. február 4. péntek 17 óra

Workshop a vitázásról

Információk:
Szakmai felelős: Czeglédi Sándor; tel.: +36 30/786-3624
e-mail: czegsand@gmail.com
A Református Pedagógiai Intézet kapcsolattartója:
Moncz Anikó; tel: +36 30/862-6544
email: moncz.aniko@reformatus.hu

Megújuló Latintanítás

Akkreditált továbbképzés és szakmai nap latintanárok részére

Szervezők: Református Pedagógiai Intézet
Bölcsészettudományi Kutatóközpont Moravcsik Gyula Intézet
Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar Klasszikus és Újlatin Nyelvek Intézete Klasszika-Filológia Tanszék
Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
ELTE Eötvös József Collegium

2. ütem: 15 óra[1]

Időpont:
2022. március 3. csütörtök 14.30-19.15 (online)
2022. március 4. péntek 10.00-18.00 (Eötvös Collegium, Budapest, Ménesi út 11.)
Az Eötvös Collegium igény esetén díjmentes szállást biztosít a rendezvényre érkezőknek (a szállásigényt közvetlenül a Collegiumnak kell előzetesen jelezni).

Jelentkezés a szakmai nap(ok)ra:

https://forms.gle/UWNhQ4NPmV92xhmP7

Jelentkezés az akkreditált képzésre:

https://rpi-kepzes.reformatus.hu/#/kepzes-reg/H-4-2022

Jelentkezési határidő: 2022. február 28. (hétfő) 12.00

A szakmai nap ingyenes, de regisztrációhoz kötött! A kurzus maradéktalan elvégzését követően a 2022 tavaszán tervezett akkreditált képzés óraszámaiba a 2021-es, kétnapos szakmai nap hiánytalan elvégzését beszámítjuk.

Az online alkalmat az interneten ingyenesen elérhető Zoom alkalmazásban tartjuk. A jelentkezőknek – ha ezt a jelentkezéskor kérik, ennek használatáról tájékoztatót küldünk. A képzéshez való csatlakozáshoz a jelentkező e-mail címére van szükségünk. A webinárium reggelén a résztvevő kap egy válasz e-mailt, amely tartalmazza a csatlakozáshoz szükséges azonosítót, jelszót.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

[1] Tanúsítványt a 30 órás képzés zárásakor, a képzés első napján kézbe adott képzésleírás alapján, a második 15 órás egység zárása után adunk ki!

Március 3. (csütörtök)

14.30 Megnyitó

14.35 **Bemutatkozik az Academia Vivarium Novum** – Tóth Özséb Áron (Academia Vivarium Novum)

15.15 **Újabb kutatások a daciai limesen** – Visy Zsolt Professor Emeritus (PTE BTK Régészet Tanszék)

16.00 **A szókincs elmélyítésének lehetőségei latin órákon** – Gesztesi Enikő középiskolai tanár (Szekszárdi Garay János Gimnázium)

16.45 – 17.00 szünet

17.00 **Online ókor – a Palladion Műhely bemutatkozása** – Szikora Patricia (Palladion Műhely)

17.45 **Tárgyi kultúra a tanórákon: a múzeumpedagógia digitális lehetőségei** – Tóth Noémi (Palladion Műhely)

18.30 **Latintanítást segítő honlapok és új könyvek** – Czeglédi Sándor középiskolai tanár (hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium); egyetemi adjunktus (KRE BTK Történettudományi Intézet Ókortörténeti és Történeti Segédtudományi Tanszék)

Március 4. (péntek)

10.00 Áhítat

10.05 ***Romane, memento* – az Aeneis értelmezésének irányai a XIX-XX. században, a történelem viharaiban** – Takács László tanszékvezető habilitált egyetemi docens (PPKE BTK Klasszikus és Újlatin Nyelvek Intézete Klasszika-Filológia Tanszék); osztályvezető (BTK Moravcsik Gyula Intézet Görög-latin Lexikológiai Osztály)

10.45 ***Post interitum Caesaris...* – Cicero levelei és a politika** – Óbis Hajnalka egyetemi adjunktus (KRE BTK Történettudományi Intézet Ókortörténeti és Segédtudományi Tanszék)

11.30 ***Icare, ubi es?* – Szöveg és kép párbeszéde Daedalus és Icarus mítoszának antik és modern feldolgozásaiban** – Kerti Anna Emese (Murex Latintanári Munkacsoport)

12.15 Ebéd

13.15 **Az igeneves szerkezetek felismerésének és fordításának tanítása** – Szabó Ferenc középiskolai tanár (Kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnázium)

14.00 ***Nive candidum - nive candidam* – Horatius és Tibullus Dionysosa** – Acél Zsolt Sch. P. középiskolai tanár (Budapesti Piarista Gimnázium)

14.45 ***A fordítás tanítása az OKTV-dolgozatok tükrében*** – Szőke Ágnes nyugalmazott középiskolai tanár (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziuma)

15.30 – 15.45 szünet

15.45 **Feliratok a latin nyelvtan oktatásának szolgálatában** – Adamik Béla habilitált egyetemi docens (ELTE BTK Ókortudományi Intézet Latin Tanszék)

16.30 – 18.00 ***Nunc est vivendum* – projektmunka készítése a római életmód témaköreihez** – Farkas Flóra, Gloviczki Ráhel, Kerti Anna Emese, Szlovicsák Béla (Murex Latintanári Munkacsoport)

A 277/1997. Kormányrendelet értelmében a pedagógusok 7 évenként kötelező 120 órás továbbképzésének 25 %-a legalább 5 órás, nem akkreditált képzések keretében is teljesíthető! Ennek értelmében az egyes napok teljes hosszán való részvétel esetén részvételi igazolást állítunk ki.

(3) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata Szentimreváros értékeiről. 2022. március 11.

A Budai (Kertészeti) Campus és Arborétum története és értékei

A természet- és műemléki védelem alatt álló Budai Campus (az egykori Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem utódintézménye) illetve a Campushoz tartozó Budai Arborétum, meghatározó tájképi eleme a Gellért-hegynek és egyúttal a XI. kerület egyik legrégebbi és legnagyobb hagyományú oktatási intézménye. Az előadás bemutatja ennek a sok tekintetben egyedül álló építészeti együttesnek a történetét, szól azokról a művészi érzékkel megáldott építészekről, kerttervezőkről (Knabe Izidor, Räde Károly, Rerrich Béla, Ormos Imre, Mőcsényi Mihály) és intézményvezetőkről (Entz Ferenc, rudinai Molnár István, Angyal Dezső, Dezsényi Béla, Mohácsy Mátyás), akik munkájukkal (ki)alakították, nemcsak a mai Budai Campus, hanem a Gellért-hegy déli lejtőjének arculatát is. Végezetül felhívja figyelmet az építészeti együttes természeti és műemléki örökségvédelmével kapcsolatos időszerű tennivalókra.

A későbbiekben egyebek közt a Szentimreváros urbanisztikai fejlődéséről, intézményeiről (egyetemi campusok, Eötvös Collegium, egyházi intézmények, építtetők és építők, nevezetes személyiségek, villaépítészet stb.) lesz szó.

Előadó: Osváth Zsolt, történész, levéltáros

(4) Március 15-i collegista megemlékezés. 2022. március 15.

[redacted]

[redacted]

Tisztelt Collegium!

Hagyományainkat követve

március 15-én a Bécsi Légió
budavári emléktáblájánál találkozunk és emlékezünk
az 1848-as szabadságharcra.
A megemlékezése kezdete: 11:00 óra.

A collegista ifjúság nevében Varga Sára
a hallgatói Választmány elnöke,
földrajz-történelem tanárszakos hallgató mond beszédet.

Minden egykori és mai collegistát szeretettel várunk!

Pontos helyszín:
https://www.google.hu/maps/place/47%C2%B029'38.1%22N+19%C2%B002'29.4%22E/@47.493911,19.04096
48,128m/data=!3m2!1e3!4b1!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d47.493911!4d19.041512

(5) Kötetbemutató – Ki voltam? Bassola Zoltán önéletírása. 2022. április 29.

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt
Bassola Zoltán
(1902-1968)
volt kultuszminisztériumi államtitkár
Ki voltam? című
önéletrajzi könyvének a bemutatójára, amely
az ELTE Eötvös József Collegium kiadásában
a közelmúltban jelent meg.

Időpont: **2022. április 29. (péntek)**
17 óra

Helyszín: **az ELTE Eötvös József Collegium**
díszterme
(1118 Budapest, Ménesi út 11-13.)

Program:

- ***Horváth László**, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója:* ***Köszöntő***
- ***Szörényi László**, irodalomtörténész:* ***Könyvbemutató***
- ***Baranyi Hanna**, színművész:* ***Részletek felolvasása az önéletrajzból***
- ***Bassola Péter: Személyes emlékek***

****

Tisztelettel meghívjuk a résztvevőket a könyvbemutatót követő
állófogadásra és kötetlen beszélgetésre.

****

A rendezvény regisztrációhoz kötött.
Jelentkezni e-mailben az alábbi e-mail címen lehet: titkarsag@eotvos.elte.hu
A jelentkezés határideje 2022. április 22.

Az önéletrajz a következő címeken az interneten is elérhető:

https://eotvos.elte.hu/kiadvanyok

vagy közvetlenül

https://bit.ly/bassolaoneletrajz

Horváth László
az ELTE Eötvös József Collegium
igazgatója

Bassola Péter
a család nevében

IX. Tehetségtábor

ELTE Eötvös József Collegium

„Hannibal ante Portas – Hannibál azelőtt portás volt”

2022. április 7-10.

Április 7. csütörtök
- 11:00 A táborozók érkezése, fogadása, szálláshelyek elfoglalása
- 16:00 Ismerkedés a collegistákkal, betekintés a Collegium délutáni kurzusaiba
- 19:00 Vacsora
- 20:30 Pusztai Árpád és Tamás Bálint collegisták élménybeszámoló előadása: Önkéntes tevékenység a világ másik oldalán
- 22:00 Karaoke

Április 8. péntek
- 8:30 Reggeli
- 10:00 Dr. Bertényi Iván, a Collegium kurátorának előadása
- 11:00 Dr. Horváth László igazgató és a Collegium műhelytitkárai beszélgetnek a táborozókkal
- 13:00 Ebéd
- 14:30 Szakmai foglalkozás
- 17:00 Séta a Gellért-hegyen
- 19:00 Vacsora
- 20:00 Filmklub

Április 9. szombat
- 8:30 Reggeli
- 10:00 Szakmai foglalkozás
- 13:00 Ebéd
- 14:30 Társadalmi felelősségvállalás workshop
- 17:30 Csapatsportok
- 19:00 Vacsora
- 20:00 Társasest, JustDance

Április 10. vasárnap
- 8:30 Reggeli
- 10:00 Táborzáró beszélgetés, összegzés
- Délután hazautazás

Szakmai foglalkozások programja

Április 8. péntek 14:30 – 16:30

Aurélien Sauvageot francia műhely
- Farkas Veronika műhelytitkár röviden bemutatja az Aurélien Sauvageot Francia Műhelyt és az ELTE BTK újlatin nyelvek és kultúrák alapképzési szak francia szakirányát, illetve a francia nyelv, irodalom és kultúra mesterszakot
- Erdei Judit és Tombory Liza „meglepetés programja"
- Daróczi Jakab és Seres Gréta a Campuson tett séta során beszélget a táborozókkal az ELTE BTK osztatlan tanárképzéséről

Angol-Amerikai műhely
- Németh Kristóf: Rivalry in London's guilds
- Süle Dóra: The conceptualization of anorexia nervosa and Introduction to CMT
- Gedeon Mária tanárnő: Fair share and strong bond
- Papp Júlia – Erdei Judit: Metaphors we live by

Biológia-Kémia Műhely
- Ismerkedés a biológia-kémia műhely tagjaival, betekintés a molekuláris gasztronómiába

Bollók János klasszika-filológia műhely
- Török Ábel: Bizánci költészet.
- Szlovicsák Béla: A latintól az újlatinig. A vulgáris latin kutatása és jellemzői.

Germanisztika műhely
- Balázs Sára: Germanistik im EC über das universitäre Curriculum hinaus
- Márta Vass: Paläographisch-kodikologische Untersuchung spätmittelalterlicher Handschriften

Informatika műhely
- Szolár Balázs: AI (Reinforcement learning alapjai)
- Kozsik Tamás: Kvantumszámítás

Matematika-fizika műhely
- Domán Dániel: Megcsalás és az önzőség matematikai modellje (matematika)
- Szajbély Sámuel: Miért ne próbálj meg TV-t csinálni a dobkészletedből - és hogy csináld mégis (fizika)

Magyar műhely
- Daróczi Jakab és Török Tímea: Az irodalom másik oldala: zsáner- és ifjúsági irodalom
- Nyerges Csaba és Tarnai Csillag: A test poétikái
- Kazsimér Soma: Kortárs költészet

Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány-Környezettudomány műhely
- Tolnai Gábor: Térképészet – a felderíthető valóság

Orientalisztika műhely
- Az orientalisztika iránt érdeklődőket a pénteki napon a többi nyelvi műhely programjaira várjuk.

Spanyol műhely
- Babják Sára – fordítóműhely

Társadalomtudományi műhely
- Marcsó Kristóf: "Csak abban a statisztikában hiszek, amit én hamisítok"
- Sólyom Bence: Energiapolitikai megoldások Európában

Történész műhely
- Bemutatkoznak az ELTE történelem szakos képzései és bemutatkozik az EC Történész műhely. Fazekas István műhelyvezető, Erdős András műhelytitkár
- Erdős András: Az első Francia Köztársaság (1792-1805).
- Faragó Dávid: Hunyadiak, avagy szőrös-e a veréb talpa?

Április 9. szombat 10:00 – 13:00

Aurélien Sauvageot francia műhely
Tombory Liza és Fábián Blanka beszélget a táborozókkal a francia minorról
- Látogatás a Francia Intézetbe – a Flaubert pályázat filmjeinek díjátadója és megtekintése

Angol-Amerikai műhely
- Magyar Műhellyel közös workshop Fejérvári Boldizsár tanár úr vezetésével: Hősi párversek és alexandrinusok angolul és magyarul
- Rémai Martin: The use of warm-up exercises

Biológia-Kémia Műhely
- Betekintés az ELTE-n folyó kutatómunkába

Bollók János klasszika-filológia műhely
- Horváth Janka: Latin írásfejlődés a kezdetektől a humanizmusig

Germanisztika műhely
- Réka Berta – Franciska van Waarden: Arbeit mit literarischen Texten im DaF-Unterricht

Informatika műhely
- Csimma Viktor – Ungvári Gábor – Szabó Barbara: Funkcionális programozás Haskell nyelven
- Kaposi Ambrus: Üdítő típuselmélet

Matematika-fizika műhely
- Scheffler Gergő: Térképszínezések felületeken (matematika)
- Berta Dénes: Mikroszkópikus földrengések (fizika)

Magyar műhely
- Angol-Amerikai Műhellyel közös workshop Fejérvári Boldizsár tanár úr vezetésével: Hősi párversek és alexandrinusok angolul és magyarul
- Kovács Dominik és Kovács Viktor : Drámaírás, dramaturgiai alapleckék
- Blaskovics Ákos és Tóth Szilárd: Modern nyelvészeti bevezető. Avagy mit és miért ne higgyünk el a középiskolai nyelvtannak?

Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány-Környezettudomány műhely
- Varga György: A társállattartás földrajza

Orientalisztika műhely
- Novakovics Dóra: Bevezetés a távolkeleti tanulmányokba
- Zsifkovits Zoltán: Bevezetés a kínai írás alapjaiba kezdőknek
- Dobó Ajsa : "És tudjátok, hogy ment ez akkoriban" - A koreai köznép értékrendje a népmesék tükrében
- Ézsiás Zsófia: A lábtoll-labda története a Han-kortól napjainkig

Spanyol műhely
- Dr. Faix Dóra tanámő foglalkozása

Társadalomtudományi műhely
- Gyenes Réka – Farkas Péter: Sociopoly
- Sarnyai Benedek: Hogyan olvassunk közvéleménykutatást? – Alapok

Történész műhely
- Porkoláb Anna: Érzelmek és apácák.

MINISZTERELNÖKSÉG

Nemzeti Tehetség Program

A programváltoztatás jogát fenntartjuk!

(7) XXIII. Eötvös Konferencia. 2022. április 22–23.

Április 22. Péntek

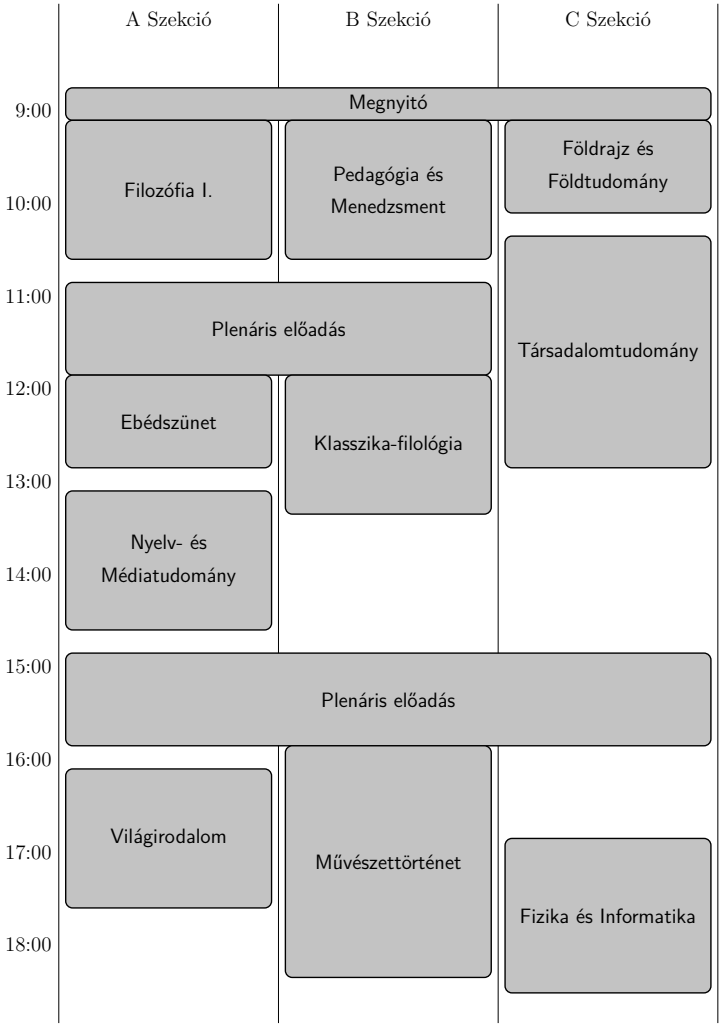

Április 23. Szombat

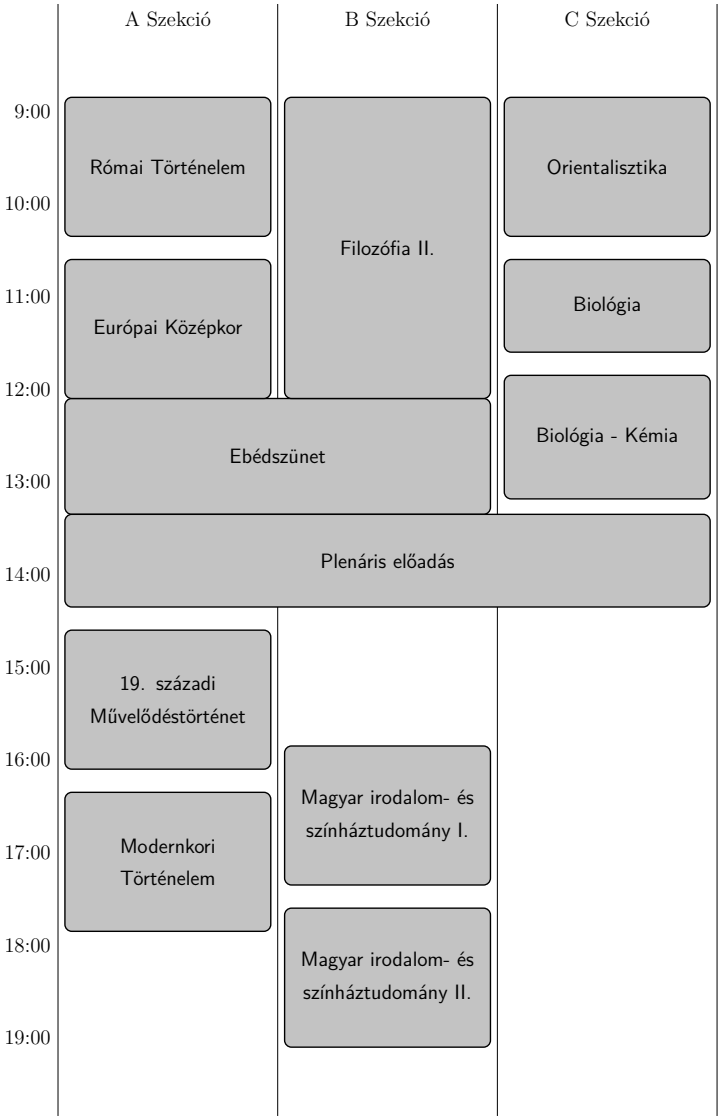

(8) Zöld hét a fenntarthatóság jegyében. 2022. április 25–30.

Az EKSZ Fenntarthatósági Munka-csoport önkéntesei a Választmány támogatásával hulladékmentes (*zero waste*) hetet szerveznek a Collegiumban. Az esemény keretében többféle szemléletformáló programban, és egy egyhetes kihívásban vehetnek részt a collegisták, akár egyénileg, akár szobaközösségként bekapcsolódva, melynek célja, hogy április 25-30. között – majd hosszútávon is – közös erővel, tippek és tanácsok megosztásával segítsék az ökológiai lábnyomuk csökkentését. A Fenntarthatósági Munkacsoport önkénteseinek őszi munkájának hála pedig a virágba borult collegiumi előkertben gyönyörködhetünk.

Biodiverzitás napok, sziklakertépítés

(9) Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntő fordulója. 2022. március 7.

A Collegium 2022-ben is támogatni tudta az Oktatási Hivatalt az OKTV döntő fordulók lebonyolításában, március 7-én tartották meg a Collegiumban a német nemzetiségi nyelv és irodalom döntőjét. A Collegium 2013 óta minden évben szállást és/vagy helyszínt biztosít az OKTV döntőknek és a résztvevő versenyzőknek, kísérő tanáraiknak. Ezzel támogatva a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákokat, hogy a verseny előestéjén kipihenhessék magukat. A diákok így a Collegiummal is megismerkednek, a műhelyek pedig az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kapnak.

Kertészkedő collegisták a Biodiverzitás napokon

(10) Matematika I. kategória OKTV döntő fordulója. 2022. március 11.

A Collegium 2022-ben is támogatni tudta az Oktatási Hivatalt az OKTV döntő fordulók lebonyolításában, március 11-én tartották meg a Collegiumban a matematika I. kategória döntőjét. A Collegium 2013 óta minden évben szállást és/vagy helyszínt biztosít az OKTV döntőknek és a résztvevő versenyzőknek, kísérő tanáraiknak. Ezzel támogatva a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákokat, hogy a verseny előestéjén kipihenhessék magukat. A diákok így a Collegiummal is megismerkednek, a műhelyek pedig az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kapnak.

Eötvös Casino

(11) Latin nyelv OKTV döntő fordulója. 2022. március 29.

A Collegium 2022-ben is támogatni tudta az Oktatási Hivatalt az OKTV döntő fordulók lebonyolításában, március 29-én tartották meg a Collegiumban a latin nyelv döntőjét. A Collegium 2013 óta minden évben szállást és/vagy helyszínt biztosít az OKTV döntőknek és a résztvevő versenyzőknek, kísérő tanáraiknak. Ezzel támogatva a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákokat, hogy a verseny előestéjén kipihenhessék magukat. A diákok így a Collegiummal is megismerkednek, a műhelyek pedig az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kapnak.

Tehetségtábor. Bemutatkoznak a műhelyek

(12) Test-symposium kötetbemutató. 2022. május 9.

(13) PLACC fesztivál. 2022. május 13.

JOHANNES BELLINKX (BE-NL): *REVERSE*

A Placcc Fesztivál szervezésében és a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében lesz látható **Johannes Bellinkx** flamand-holland színházi alkotó ***Reverse*** c. köztéri előadása, amely már Európa számos rangos művészeti fesztiválján szerepelt.

Mindig előrefelé nézel? Mindig a következő célodat tartod szem előtt? Mi lenne, ha egy pillanatra megfordulnál? Szó szerint. A holland-belga művész Johannes Bellinkx az idő- és valóságérzékelésünket manipulálja, amikor azt kéri, hogy fordítsunk hátat mindennek, ami ismerős, és hátrafelé járjuk végig a várost. Ahogy kilépünk a komfortzónánkból, belépünk egy olyan városba, amit már fel sem ismerünk.

A *Reverse* hátrafelé sétálva, köztereken és magántereken keresztül vezeti végig a nézőket a városon.
Az előadás nagy mértékben inspirálódott egyes ázsiai és afrikai kultúrák időfelfogásából – amelyek az időt nem lineárisan képzelik el, hanem a szimultaneitásban hisznek, ahol nem létezik múlt és jövő, hanem az egyes pillanatok egymásra rakódnak.
A séta során a nézők egy jól láthatóan jelölt útvonal haladnak végig. Biztonságban leszel, nem kell folyton a hátad mögé pislognod. A város hangjaiból komponált hipnotikus hanginstalláció kísér végig az utadon, felerősíti vagy éppen kizökkenti a valóságot, miközben átadod magadat az ismeretlennek és váratlannak.

Előadás formája: egyszemélyes városi séta
Hossz: kb. 70 perc / résztvevő
Időpontok: 2022. május 13-15. 16.00-20.00 (három percenként 1 néző)
Találkozópont: Saru utcai parkoló, 1111 Budapest, Saru u. 10.

Jegyvásárlás: placcc.jegy.hu

Támogatók:
Flamand Kormány Képviselete, In Situ, Creative Europe
Külön köszönet:
Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata, ELTE Eötvös József Collegium, Allee

A programra a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében kerül sor, a Placcc Fesztivál, a Budapest Brand és az Eleven Blokk együttműködésében.

(14) Emlékhelyek napja. 2022. május 14.

Emlékhelyek napja a Collegiumban

A Nemzeti Örökség Intézetének hagyományos tavaszi rendezvénye az Emlékhelyek napja, amikor az emlékezet fontos hazai helyszínein vezetik végig az érdeklődőket. A Collegium mint történelmi emlékhely idén is csatlakozott a rendezvényhez. A történelmi emlékhelyek az emlékezet fontos helyszínei, amelyek nemzeti, felekezeti, regionális vagy kisebbségi szempontból kiemelkedőnek minősülnek. Bár gyakran fontos építészeti alkotások, nem elsősorban műemléki szempontok alapján számítanak jelentősnek, hanem kiemelkedő történelmi szerepük miatt. Lehetőséget nyújtanak arra, hogy a hozzájuk ellátogatók számára megtapasztalhatóvá tegyék a magyar történelem sorsfordító eseményeit, tragédiáit, de dicső pillanatait is. Május 14-én a *Báró Eötvös József Collegium hivatástörténete* című állandó kiállításon Garai Imre neveléstörténész tartott tárlatvezetést az érdeklődőknek.

(15) Byzanz und das Abendland VIII. nagy nemzetközi konferencia 2022. május 23–25.

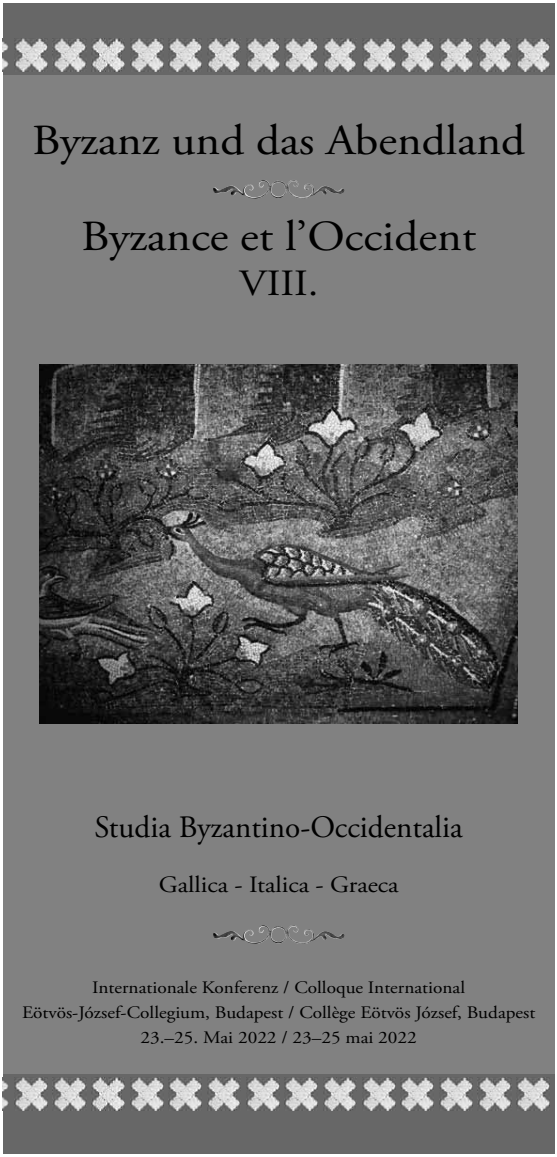

BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia

LUNDI 23 MAI / 23. MAI (MONTAG)
Collège Eötvös József / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13. Grande salle / Festsaal

GALLICA-GRAECA I.

8.30 – 9.00 ***Enregistrement (Registration)***
9.00 – 9.20 ***Ouverture du colloque (Eröffnung)***
S. E. Pascale ANDRÉANI (Ambassadeur de France en Hongrie)
S. E. Efthymios PANTZOPOULOS (Ambassadeur de Grèce en Hongrie)
Emese EGEDI-KOVÁCS (Maître de recherche, Collège Eötvös József ELTE)
László HORVÁTH (Directeur du Collège Eötvös József ELTE)

SESSION PLÉNIÈRE (PLENARSITZUNG)
Président de séance (Vorsitz): Christine FERLAMPIN-ACHER
9.20 – 9.50 Peter SCHREINER: L'empereur byzantin à l'étranger : l'exemple de la Hongrie

9.50 – 10.00 PAUSE CAFÉ (KAFFEEPAUSE)

Président de séance (Vorsitz): Peter SCHREINER
10.00 – 10.20 Christine FERLAMPIN-ACHER: Des portraits qui ont du style : *Artus de Bretagne*, un roman et sa continuation
10.20 – 10.40 Emese EGEDI-KOVÁCS: Rubriques dans le manuscrit de *Barlaam* d'Iviron (cod. athon. Iviron 463)
10.40 – 11.00 Srdan PRIBYATRIĆ: Some Notes on the Earliest Period of the Serbian-Hungarian Relations (Late 9th – Early 13th Centuries)
11.00 – 11.20 *Débat (Diskussion)*

11.20 – 13.30 PAUSE DÉJEUNER (MITTAGSPAUSE)

MARDI 24 MAI / 24. MAI (DIENSTAG)
Collège Eötvös József / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
Bibliothèque Borzsák-Paepcke / Borzsák-Paepcke-Bibliothek

GALLICA-GRAECA II.

Président de séance (Vorsitz): Benoît GRÉVIN
9.30 – 9.50 Levente SELÁF: Sicambre et les Troyens dans *Ly Myreur des histors* de Jean d'Outremeuse
9.50 – 10.10 Romina LUZI: Les romans paléologues et les contes orientaux
10.10 – 10.30 Attila BÁRÁNY: The Minstrel's Song: Blondel de Nesle and Richard the Lionheart
10.30 – 10.50 Judit CSÁKÓ: Les incursions hongroises en 954 et leurs sources
10.50 – 11.10 Imre MAJOROSSY: „Volez vous devenir hermite, / Ou papelart, ou yporcrite?" Seelenzustände und Berufungen in *Le Chevalier qui ooit la Messe*
11.10 – 11.30 *Débat (Diskussion)*

11.30 – 13.30 PAUSE DÉJEUNER (MITTAGSPAUSE)

Président de séance (Vorsitz): Andrea GHIDONI
13.30 – 13.50 Salvatore COSTANZA: Francesco Filelfo zwischen Byzanz und Ungarn: Johann Hunyadi und Matthias Corvinus in seinen *Episteln* und die *Laus Hungariae*
13.50 – 14.10 Géza SZÁSZ: Comment lire le récit de pélerinage ?
14.10 – 14.30 Janka Júlia HORVÁTH: L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de *Floire et Blanchefleur*
14.30 – 14.50 Julie MINAS: Mentions des zoophytes chez Platon, Aristote et certains commentateurs byzantins : l'occasion d'un discours sur l'homme
14.50 – 15.10 Linda NÉMETH: « Je m'en issoie fors sor mon cheval corant » – Rêver du cheval au Moyen Âge
15.10 – 15.30 István KOVÁCS: L'influence de Xénophon dans l'œuvre historiographique de Joannes Kinnamos
15.30 – 15.50 *Débat (Diskussion)*

BYZANZ UND DAS ABENDLAND: Studia Byzantino-Occidentalia BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia

MARDI 24 MAI / MARTEDÌ 24 MAGGIO / 24. MAI (DIENSTAG)
Collegio Eötvös József / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13. Grande salle / Festsaal

BYZANTINO-CLASSICA GRAECA

Vorsitz (Président de séance): László HORVÁTH
9.00 – 9.20 Márton RÓZSA: The Representation of the Second-tire Byzantine Elite: the Case of *Codex Marcianus Graecus 524*.
9.20 – 9.40 Erika JUHÁSZ: Árpád des Fürsten Enkel, den es nicht gab
9.40 – 10.00 Péter EKLER: George of Trebizond and his Hungarian Connection
10.00 – 10.20 Boris STOJKOVSKI: Hungary and Serbia in the Mirror of the Historical Work of Rabbi Joseph ha-Kohen
10.20 – 10.40 Vratislav ZERVAN: PLP Addenda: Die byzantinische Elite nach den Eroberungszügen der serbischen Herrscher in Makedonien
10.40 – 11.00 *Débat (Diskussion)*

11.00 – 13.30 PAUSE DÉJEUNER (MITTAGSPAUSE)

12.30 – ***GENERALVERSAMMLUNG DER UNGARISCHEN GESELLSCHAFT FÜR BYZANTINOLOGIE***

KÖTETBEMUTATÓ (PRÉSENTATION DE VOLUME/ BUCHPRÄSENTATION)
Ellyrnyó Értavörtaqn. A Függetlenség napja – tiszteletgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulójáin. JUHÁSZ Erika (szerk.), ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2022. A kötetet bemutatja: SZEBEHELCZKY Borbála

Président de séance (Vorsitz): Paul-Victor DESARBRES
13.30 – 14.10 Annick PETERS-CUSTOT – Filippo RONCONI: La *Vie de Sabas* et les *Vies de Christophe et Macaire* par Oreste de Jérusalem : hagiographies 'trans-méditerranéennes' entre Palestine, Constantinople et l'Italie du Sud
14.10 – 14.30 Benoît GRÉVIN: Byzance, support de l'enseignement rhétorique en Italie au temps de l'*ars dictaminis*. L'imaginaire byzantin dans les traités de Boncompagno da Signa (c. 1170-post 1240)
14.30 – 14.50 Nicolas DROCOURT: La voix de l'Autre. Singularités et altérités vocales dans les contacts entre Byzantins et leurs voisins occidentaux (x^e^-xiie s.)
14.50 – 15.10 *Débat (Diskussion)*

15.10 – 15.20 PAUSE CAFÉ (KAFFEEPAUSE)

Président de séance (Vorsitz): Filippo RONCONI
15.20 – 15.40 Andrea GHIDONI: La Vierge en quête de Jésus pendant la Passion. Entrelacs médiévaux et folkloriques entre l'Italie et la Grèce – Première partie
15.40 – 16.00 Élena NONVEILLER: Le culte de Sainte Agathe entre Catane et Constantinople
16.00 – 16.20 Ábel TÖRÖK: Le rôle des Hongrois dans la *Chronique de Morée*
16.20 – 16.40 Paul-Victor DESARBRES: Jacques de Vintimille, poète gréco-latin : sur un manuscrit méconnu de la Gennadius library
16.40 – 17.00 *Débat (Diskussion)*

BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia

Lundi 23 mai / 23. Mai (Montag)
Institut Français de Budapest, 1011 Budapest, Fő utca 17.

18.00 – 18.30 **Présentation de volume (Buchpräsentation)**
Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica (sous la direction d'Emese Egedi-Kovács, Collège Eötvös József ELTE, 2021).
Par le non connüst an l'ome. Études d'onomastique littéraire médiévale (Textes réunis par Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel et Emese Egedi-Kovács, Collège Eötvös József ELTE – CELLAM Université Rennes 2, Budapest, 2021).
Avec la participation de Christine Ferlampin-Acher, Emese Egedi-Kovács et Andrea Ghidoni

19.00 – **Dîner donné par l'Institut Français de Budapest aux invités (Empfang)**

Mardi 24 mai / Martedì 24 Maggio / 24. Mai (Dienstag)
Collegio Eötvös József / Eötvös-József-Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13. Grande salle / Festsaal

Président de séance (Vorsitz): Erika Juhász
13.30 – 13.50 Miklós Takács: Die Raumgestaltung mit vier Konchen in der Architektur von Byzanz, Dalmatien und dem östlichen Europa
13.50 – 14.10 Péter Langó: Nagyteremia – a 10th Century Byzantine Pendant and Its Features
14.10 – 14.30 Zoltán Farkas: Psellus in the Greek Grammatical Tradition
14.30 – 14.50 Tamás Mészáros: Chalkokondyles Latinus
14.50 – 15.10 Gyula Mayer: Identifizierung der Schreiberhand des Janus Pannonius
15.10 – 15.30 László Horváth: Zur Deutung von Hypereides' Rede *Gegen Demosthenes*
15.30 – 15.50 *Débat (Diskussion)*

BYZANZ UND DAS ABENDLAND: Studia Byzantino-Occidentalia BYZANZ UND DAS ABENDLAND: Studia Byzantino-Occidentalia

Martedì 24 Maggio / 24. Mai (Dienstag)
Istituto Italiano di Cultura di Budapest
1088 Budapest, Bródy Sándor utca 8. Sala Fellini

Italica

17.00 – 17.10 ***Indirizzi di saluto (Eröffnung)***
Gabriele La Posta (Direttore dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest)
Ágnes Ludmann (Direttore di Studi, Classe di Studi Italiani, Collegio Eötvös József)

Sessione Plenaria (Plenarsitzung)
17.10 – 17.40 Gian Luca Borghese: I territori bizantini transadriatici del Regno di Sicilia: l'Epiro e l'Albania angioini sotto Carlo I d'Angiò

Presidente di sezione (Vorsitz): Ágnes Ludmann
17.40 – 18.00 Renzo Tosi: Gli studi italiani di lessicografia e la scuola tedesco-danese
18.00 – 18.20 Andrea Ghidoni: La Vergine alla ricerca di Gesù durante la Passione. Intrecci medievali e folklorici tra Italia e Grecia. Seconda parte
18.20 – 18.40 Daniele Xhani: Considerazioni sulla ricezione di Pretestato in Zosimo
18.40 – 19.00 *Dibattito (Diskussion)*

19.00 – 19.20 **Presentazione volume (Buchpräsentation)**
Byzanz und das Abendland VII.: Studia Byzantino-Occidentalia (a cura di Erika Juhász, ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021).
Presenta il volume: Salvatore Costanza

19.30 – **Ricevimento per i partecipanti offerto dall'Istituto Italiano di Cultura di Budapest**

25. Mai (Mittwoch) / Mercredi 25 mai
Eötvös-József-Collegium / Collège Eötvös József
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
Festsaal / Grande salle

Hellenica

8.45 – 9.00 ***Eröffnung (Ouverture, Χαιρετισμοί):***
S. E. Efthymios Pantzopoulos, Πρέσβης της Ελλάδος
Dávid Bartus, Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής
Dora E. Solti, Προϊσταμένη του Τμήματος Νεοελληνικών Σπουδών

Plenarsitzung (Session plénière)
Vorsitz (Présidence de séance): Peter Schreiner
9.00 – 9.30 Dimitrios Letsios: Αρωβές και αρυβαδικός κόσμος σε βίους Αγίων. Προβληματισμοί για την αξιολόγηση των πληροφοριών

9.30 – 9.40 **Kaffeepause (Pause café - ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ)**

Vorsitz (Président de séance): Konstantinos Nakos
9.40 – 10.00 Eleni Volonaki: Οι αρχαίες ρητορικές θεωρίες στο «Κατά Βαγάς Μελέτη» του Νικηφόρου Βασιλάκη
10.00 – 10.20 Katalin L. Delbó: Das *Florilegium Vindobonense*: neue Handschrift, neue Fragen
10.20 – 10.40 Tivadar Palágyi: Ρώσοι, Έλληνες και Γκαγκαούζοι: περιπέτειες ενός εθνογράφου στην Αδριανούπολη το 1903
10.40 – 11.00 *Diskussion (Débat-Συζήτηση)*

11.00 – 14.20 **Mittagspause (Pause Déjeuner)**
Δεξίωση της Ελληνικής Πρεσβείας προς τιμήν των ομιλητών και συμμετεχόντων (Réception)
Empfang an der Griechischen Botschaft Budapest zu Ehren der Konferenzteilnehmerinnen und -teilnehmer (1063 Budapest, Szegfű utca 3.)

BYZANZ UND DAS ABENDLAND: Studia Byzantino-Occidentalia BYZANCE ET L'OCCIDENT : Studia Byzantino-Occidentalia

25. Mai (Mittwoch) / Mercredi 25 mai
Eötvös-József-Collegium / Collège Eötvös József
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
Festsaal und Borzsák-Paepcke-Bibliothek / Grande salle et Bibliothèque Borzsák-Paepcke

Plenarsitzung (Session Plénière)
Vorsitz (Président de séance): Eleni Volonaki

15.00-15.30 Georgios Andreiomenos: Ο Κώστας Κουλουφάκος και το θέατρο στο Βυζάντιο

Vorsitz (Président de séance): Georgios Andreiomenos

15.40 – 16.00 Eszter Kerényiné Bakonyi: Η προσπάθεια ενσωμάτωσης της οικογένειας Είνα στην αριστοκρατεία της Ουγγαρίας

16.00 – 16.20 Borbála Szerhelyczky: Η «Νέα Ελλάς» στην Ουγγαρία; Όψεις της πνευματικής ζωής της πρώτης ελληνικής διασποράς στην Ουγγαρία μέσα από το συγγραφικό έργο του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804)

16.20 – 16.40 Dora E. Solti: Το ουγγρικό φιλελληνικό κίνημα και ο ελληνικός Αγώνας της Ανεξαρτησίας

16.40 – 16.50 *Diskussion (Débat-Συζήτηση)*

16.50 – 17.00 Kaffeepause (Pause café-Διάλειμμα)

Vorsitz (Président de séance): Dora E. Solti

17.00 – 17.20 Xénia Vincze: Πολιτικοί πρόσφυγες στην Ουγγαρία. Τα πρώτα πέντε χρόνια (1948-1953)

17.20 – 17.40 Fanny Klinkova: Child Refugees of the Greek Civil War in Czechoslovakia (1948-1962)

17.40 – 18.00 Konstantinos Nakos: Η πρόσληψη του έργου του Δημήτρη Χατζή στην Ουγγαρία

18.00 – 18.10 *Diskussion (Débat-Συζήτηση)*

Institutions de coopération :

EC Byzantium Központ

SASA Institute for Byzantine Studies

cellam

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

NKFIH (National Research, Development and Innovation Office) NN 124539 –
Textual Criticism in the Interpretation of Social Context: Byzantium and Beyond

Magyar Bizantinológiai Társaság

Embassy of Greece Budapest

Nemzeti Együttműködési Alap

Miniszterelnökség

Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

(16) Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat – felvidéki kirándulás. 2022. június 3–7.

A kárpát-medencei magyar tehetséggondozás ügyének szolgálata a Collegium számára 1895 óta nem választott hivatás, hanem kötelesség. Korábbi tevékenységeinket 2009-től megsokszoroztuk és rendre olyan lehetőségeket keresünk, amelyekkel kapcsolatainkat a határon túli magyar intézményekkel megteremthetjük, megerősíthetjük és tartalommal tölthetjük meg. Idei programunk a Collegium és az Eperjesi valamint a Krakkói Egyetem Magyar Tanszékeinek együtt-működését erősíti. A kiránduláson résztvevő collegisták június 4-én, a Nemzeti Összetartozás napján megkoszorúzzák Kossuth emléktábláját Eperjesen, majd ellátogatnak többek között a szepesi várba, Lőcsére, Krakkóba és Kassára.

Tisztelt Jelenlévők! Tisztelt Collegium!

Nagy megtiszteltetés nekem, felvidéki kötődésűként, gömöri és szepesi cipszerek leszármazottjaként, hogy itt állhatok a nemzeti összetartozás napján Önök előtt ezzel a rövid megemlékezéssel. Hogy mit is jelent a magyarság, mennyire – a legjobb értelemben – tág kategória is valójában, azt felmenőim története is jól mutatja. Korán azonosultak a hungarus tudattal, és magyarnak vallották magukat, miközben a nyelvváltás bulénerről magyarra még három generációig nem következett be. Sőt, a régi cipszer közösségben éltek, a „telepen", a bányászok között, nem is házasodtak, nem is vegyültek társadalmilag a magyarokkal. Mégis, azt mondták magukról, akkor már régen, hogy magyarok. Ilyen közösség volt a háború előtti, elsüllyedt Magyarország, sokkal heterogénabb, minthogy bármilyen nagy narratívába hibátlanul beleilljen. Nekünk azonban mégiscsak az a hangsúlyos, hogy Magyarország volt, amelyben összetartoztunk, mi magunk és más népek egyaránt.

Dobsina, a régi szabad királyi város 1926-ban már Magyarországtól elcsatolva ünnepelhette alapításának 600. évfordulóját. Engedjék meg, hogy az évfordulóra kiadott emlékkönyvből, amelyet családom a mai napig nagy becsben tart, röviden idézzek:

„Glick auf!" [„Szerencse fel!"] üdvözlet elhunyt szüleinknek, rokonainknak, barátainknak és temetőinknek is! Sírjaikhoz száll ma buléner lelkünk, hogy beteljesedjék a legnagyobb magyar költő-próféta jóslata:

„Hol sírjaink domborulnak
Unokáink leborulnak,
S áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket!"

[…] Fogadjon bár forrón ölelő anyai kar, avagy horpadt sírok korhadt fejfája, tudd meg, vérző pátriánk, halld meg a világ minden tájára elszórt derék fiaid imádkozó és bízó sóhaját: buléner lelkünk is, éppúgy mint a czipszer, haza száll, visszaszáll, visszaszáll s hazatérünk!!
Visszatérünk!!"

Így érzett több ezer magyar érzelmű és egyre inkább nyelvében is magyar német, és így érzett dédanyám családja is, habár a sors ekkor már a Magyarországnál maradt Rudabányára vetette őket. Dobsina azonban soha többet nem tért vissza, és Dobsina cipszer magyarjainak katasztrófáját végül egy még nagyobb bűntett teljesítette be: 1945. június 18-án szlovák katonák egy szintén falubeli parancsnokuk utasítására több százat legyilkoltak közülük a magyar-csehszlovák határon.

Ez a megszakítottság-tudat, ez a visszavágyás, a sikertelenségekben való keserű csalatkozás, a szenvedés fogyatkozásban, represszióban, fegyveres megtorlásban egyáltalán nem egyedi a határon túli magyarság sorsában, sőt: azt mondhatjuk, inkább szabály, mint kivétel. A Csallóköztől Kassa és Eperjes polgárvárosain, Kárpátalja falvain, a Szilágyság és Kalotaszeg szórványán, valamint a Székelyföld tömbjén át, Bácska földjétől a Baranya maradvány-magyarságán keresztül Alsólendváig és környékéig mind ugyanazon mentek keresztül magyarok. Akkor is, ha nem is magyar volt apjuk-anyjuk, akkor is, ha nem magyarul dicsérték az Istent és szidták az ördögöt. Ha magyarok voltak, Trianon és minden következménye a fájdalmukká vált. Ha nem akarták érezni – hát velük éreztették új országukban.

Ma százkét éve a trianoni békediktátum aláírásának. Nem titkolom: szerintem azt a béklyót, amelyet ez a szétszakítottság hagyott rajtunk, máig nem dolgoztuk fel, mint közösség. Így érzem magyarországi magyarként; valahányszor előjön a téma, a generációmban tapintható a megosztottság. Nehéz viszonyulnunk hozzá. Így érzem felvidéki származásúként, a bányászlegendákat és az archaikus német jövevényszavakat őrizgetve. És így érzem történészként is, amikor azzal a kellemetlen dilemmával találkozom, hogy a szakmai etika érdekében mítoszokat kell rombolnom, ugyanakkor a közösségem felelős polgáraként mítoszokat kell építenem vagy továbbadnom.

Magyarnak lenni ma mégiscsak elsősorban közösséghez tartozási tudat, és kisebbségi magyarnak lenni ehhez a tudathoz való ragaszkodás. Nemes, csendes ellenállás, amelyet nélkülük ugyan, ki más őrizhetne? Erről az összetartozásról emlékezünk meg június negyedikén.

Köszönöm szépen.

Kelet-Felvidéki kirándulás

(17) Magyar Futball-elsők Emléknap. 2022. június 23.

2022. június 23-án koszorút helyeztek el Manno Miltiades és Jász Géza felújított síremlékén a Fiumei úti sírkertben, majd emlékkonferenciát tartottak az Eötvös Collegiumban a Görög Intézet, a Batthyány Casino – Történelem Kedvelők Egyesülete és a Magyar Futballtörténeti és Labdarúgók Sírját Kutató, Nyilvántartó, Gondozó Társaság – Magyar Futballmúlt Kegyeleti Társaság szervezésében. A konferencián többek között a honi labdarúgás kezdeteiről, a magyar futball első évtizedeiről, valamint Manno Miltiades és Manno Leonidas jelentőségéről a magyar sportvilág művelődés-történeti értéktárában hallgathattak előadásokat az érdeklődők.

(18) Kárpát-medencei Nyári Egyetem. 2022. július 4–10.

ELTE

KÁRPÁT-MEDENCEI NYÁRI EGYETEM 2022.

Ösztöndíjprogram határon túli magyar anyanyelvű egyetemistáknak az ELTE-n

JÚLIUS 4-10.

Néhány év kihagyás után újra

Két év kihagyás után idén újra személyes részvétellel került megrendezésre az ELTE-KMNYE július 4. és 10. között. Az idei év nem csak azért volt speciális, mert hosszabb szünetet követett, hanem azért is, mert huszonötödik alkalommal fogadtunk határon túli magyar anyanyelvű hallgatókat az ELTE-n.

A kezdeti nehézségeket követően - melyek abból adódtak, hogy a rendezvény megszakadt és újra be kellett vezetnünk a köztudatba - a jelentkezési határidő közeledtével egyre több határon túli hallgató regisztrált.

A júliusi induláskor Ukrajnából, Szlovéniából, Szlovákiából, Szerbiából, Ausztriából és Romániából összesen 146 hallgatót láthattunk vendégül Budapesten.
A hallgatóknak a Márton Áron Szakkollégium és az Eötvös József Collégium adott otthont a rendezvény idejére.

A hallgatókat idén 7 tudományos szekció várta:

1. Jogtudományi Szekció: Válsághelyzetek joga
2. Informatikai Szekció: Kvantumszámítás és geoinformatika
3. Pedagógiai és Pszichológiai Szekció: Minden, ami ember
4. Természettudományi Szekció: Vírusok és járványok a természettudományok szemszögéből
5. Bölcsészettudományi Szekció: A modern kori közép-európai nemzetek megkonstruálása és dekonstruálása. A nyelvtechnológiai eszközök megjelenése a fordítás és tolmácsolás során
6. Tanító- és Óvóképző Szekció: Sokszínű kommunikáció a pedagógiai gyakorlatban a 6-12 éves korosztályban
7. VIII. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia Szekció

25. jubileumi megnyitó

A rendezvényt július 5-én Dr. Borhy László rektor nyitotta meg az Aula Magnában. Ezt követően Menczer Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára és Dr. Hankó Balázs felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár mondott beszédet.

A nyitónap plenáris előadását Dr. Kacskovics Imre egyetemi tanár, az MTA doktora tartotta a COVID-19 megelőzésére és terápiájára alkalmas hACE2-Fc fúziós fehérje kifejlesztéséről.

Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Fóruma

Az ELTE több mint 10 éve szervezi a nyári egyetem kiegészítő programjaként a Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Fórumát, amely idén július 4-5-én zajlott. A rendezvény ismét lehetőséget biztosított a határon túli, magyar nyelven oktatást folytató felsőoktatási intézmények képviselői számára, hogy megvitassák a határon túli együttműködés általános és operatív részleteit egymás közt, valamint a kormányzat képviselőivel.

Nyitónap

A határon túli hallgatók ezután ellátogattak a Néprajzi Múzeumba, majd csapatépítő játékokban vettek részt. A keddi napot ünnepélyes állófogadás zárta az Aula Magnában, melyet az ELTE Zenei Tanszékének koncertje kísért.

Programok

Szerdától péntekig a hallgatók a kiválasztott szekciókban végeztek tudományos munkát összesen 5 különböző helyszínen.

A szakmai programokat délutánonként változatos szabadidős programok zárták.

A résztvevők ellátogattak a nemrég nyílt Magyar Zene Házába, jógázhattak az ELTE Botanikus Kertjében, és eveztek a Dunán az ELTE Vízisport Telepén.

Oklevélátadás

A szakmai program zárásaként, pénteken délután a résztvevők 2 ECTS kredit értékű oklevelet kaptak. Az okleveleket Dr. Mészáros Tamás, a Márton Áron Szakkollégium szakmai igazgatója adta át.

Közös kirándulás Tatán

Az intenzív, izgalmas, találkozásokkal és élményekkel teli hetet szombaton közös tatai kirándulás zárta a festői szépségű vizek városában.

Jövő nyáron is várjuk a tehetséges, érdeklődő határon túli hallgatókat az ELTE-n!

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL
MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
BETHLEN GÁBOR
ALAP

www.elte.hu/karpat-medencei-nyari-egyet
nyariegyetem@rk.elte.

(19) VIII. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia. 2022. július 6.

VIII. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia 2022. július 6.

Bölcsészettudományi szekció I. – elnök: Horváth László
Nyilas Sára: Tájleírás Miguel de Unamuno *Paz en la guerra* és José Eustasio Rivera *La vorágine* című regényében
Ájben Katalin: Krími-tatárok Üzbegisztánban
Bartos-Elekes Imre: Turnowsky Sándor pályafutása (1889–1958)

Bölcsészettudományi szekció II. – elnök: Egedi-Kovács Emese
Szeles Réka: A transzgenerációs szembenézés mozzanatai Celler Kiss Tamás *A mérgezett gyalog* című kötetében
Király Evelin: A miniszteri megbízott rejtélyes halála: véletlen baleset vagy orvgyilkosság?
Vojtek Lili: Magyarónok és Odrodilecek – Sáros vármegye hírlapjának reakciója Csehszlovákia megalakulásának első évfordulójára
Kész Réka pedig Árucsere a nagyszőlősi piacon

Természettudományi szekció I. – elnök: Fancsali Szabolcs
Szanyi István: Részecskekeltéssel járó diffraktív proton-proton ütközésekmodellezése
Kelemen Atilla-Botond: Környezeti változók reprezentációja a hippokampuszban
Papp Daniella: Biológiailag aktív peptidek szilárd fázisú szintézise
Gidró Barbara: Komplex mitrális billentyű plasztikák sikerességét befolyásoló faktorok prospektív vizsgálata

Természettudományi szekció II. – elnök: Gyuris Ferenc
Erős Nándor: A kelet-európai városfejlesztési tervek fenntarthatósággal kapcsolatos koncepcióinak értékelése: Románia esettanulmánya,
Linc Annamária: A határon átnyúló együttműködések földrajzi és strukturális jellemzői a magyar-ukrán határrégió területén
Simon Dorka-Boróka: Cerebromics
Kovács Nóra Anna: Rusty
Reéb Zsófia: A bazolaterális amygdala principális sejtjeinek jellemzése,

Dán Kinga: NFAP2 – Antifungális hatásmechanizmus és biológiai szerep vizsgálata új terápiás megközelítésekhez
Antal Balázs: PEstory: Rovarok műanyag lebontó folyamatainak élettani hatásai és biodegradáció ipari alkalmazásának lehetőségei
Réthi-Nagy Zsuzsánna: A pp4 foszfatáz szubsztrátum felismerő mechanizmusai

Természettudományi szekció III. – elnök: Fancsali Szabolcs
Molnár Albert: KKV-k és a multinacionális vállalatok reagálási es alkalmazkodási képességeinek elemzése válságok előtt,
Mészáros Botond: Determinisztikus rendszerek modellterének redukálása nemlineáris időfejlődés esetében,
Miklósi Roland Botond: Véges test fölötti szeparáló invariánsok vizsgálata és
Bence Norbert: Különböző modellek alkalmazása a nagy energiás proton-(anti) proton rugalmas szórásban

Informatika szekció I. – elnök: Lócsi Levente
Bilibók Bence: Forgalmi jelzések detektálása és feldolgozása önvezető autóknál
Szvoreny Viktor: Természetesnyelv-feldolgozás és BERT modellek finomhangolása
Mátyás András: Speech Emotion Recognition
Imets Tamás: A Minyma története és gépi tanulás alkalmazása élesben
Kacsó Péter Gábor: Játékfejlesztés procedurális geometriával
Ferencz Dániel Webkamerás alkalmazás kalandparkoknak

(20) Természettudományos tábor. 2022. július 18–24.

Programfüzet

2022. július 18–24.

Eötvös József Collegium
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar
Informatikai Kar

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

PARTNEREINK ÉS TÁMOGATÓINK

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Eötvös József Collegium

ELTE Természettudományi Kar

ELTE Informatikai Kar

Richter Gedeon Nyrt.

ELTE Karrierközpont

Wigner Fizikai Kutatóközpont

https://sites.google.com/view/termtudtabor

IX. Eötvös Természettudományos Tábor
2022. július 18–24.

KÖSZÖNTŐ

KEDVES TÁBOROZÓ BARÁTUNK!

Sok szeretettel köszöntünk a 2022-es Eötvös Természettudományos Táborban! Nagyon örülünk annak, hogy nyári programjaid között a mi táborunkra is időt szántál. Őszintén reméljük, hogy a Tábor ideje alatt felejthetetlen élményekben lesz részed, és valóban új természettudományos ismeretekre teszel szert.

Ti, akik itt vagytok, egy tudományos esszé megírásával már bizonyítottátok, hogy érdeklődésetek, és elkötelezettségetek túlmutat a középiskolai tananyag alapkövetelményein.

Olyan tartalmas és érdekes programokat állítottunk össze Nektek az elmúlt hónapokban, amelyek során tanulásra, újdonságok felfedezésére, napjaink vezető kutatóinak és tudósainak megismerésére, barátságok megkötésére és szórakozásra is lesz alkalmatok.

Ugyanakkor célunk, hogy lelkesedéseteket olyannyira megtámogassuk, hogy ne csak buzgalommal, hanem kellő bátorsággal, tudni akarással, és alázattal menjetek az egyetemek természettudományos szakjaira.

Kívánjuk, hogy a Táborban szerzett tapasztalataid alapján megbizonyosodj abban, hogy jól döntöttél, amikor figyelmedet a természettudományok felé fordítottad!

Bízva fegyelmezett munkádban, jó táborozást kívánunk:

A táborszervezők

> *„Legyen a magyarok között is sok igazi tudós, és jó lesz a tanítás nálunk is, bármiként állapítanák meg a majdan tartandó ankétok annak rendszerét."*
>
> (Eötvös Loránd, 1899)

IX. Eötvös Természettudományos Tábor
2022. július 18–24.

RÉSZLETES PROGRAM NAPI BONTÁSBAN

JÚLIUS 18. HÉTFŐ

12:00–15:00	Érkezés, regisztráció, szálláshelyek elfoglalása, *Eötvös Collegium*
16:00	Tábornyitó *Eötvös Collegium, TéGé-terem*
	Horváth László, igazgató, Eötvös Collegium
	Kozsik Tamás, dékánhelyettes, ELTE IK
16:30	A tábor rendjének ismertetése *Eötvös Collegium, TéGé-terem*
17:00	Ismerkedés szekciónként *Eötvös Collegium*
18:00	Vacsora, *Eötvös Collegium*
20:00–21:30	Ismerkedési est *Eötvös Collegium*
22:00	Takarodó

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

JÚLIUS 19. KEDD

8:00	Reggeli, *Eötvös Collegium*
9:00–10:00	**Janosov Milán:** Hálózattudomány: agykutatástól a digitális műalkotásokig *Eötvös Collegium, TéGé-terem*

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN
10:15–11:50

BIOLÓGIA	**Radványi Ádám**: Időutazás az őslevestől a TikTokig *Eötvös Collegium*
FIZIKA	**Groma István:** Jelenségek a forgó földön *ELTE TTK, Északi tömb*
FÖLDRAJZ	**Kiszely Márta:** Látogatás a Szeizmológiai Obszervatóriumba *Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium*
INFORMATIKA MATEMATIKA	**Szente Péter:** Népszerű matematikai fejtörők (Egerekről, hordókról és zárakról) *Eötvös Collegium*
KÉMIA	**Rohonczy János:** Tenyeremben a periódusos rendszer (Amit a mikroelektronika technikai fejlődésének kémia hátteréről tudni lehet) *Eötvös Collegium*

12:00–13:30	Ebéd, *Ízlelő Ételbár*

IX. Eötvös Természettudományos Tábor
2022. július 18–24.

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN
14:00–17:30

BIOLÓGIA	**Csizmadia Tamás:** Sejtes önemésztő folyamatok vizsgálata ecetmuslica lárválisés prepupális nyálmirigyében *ELTE TTK, Déli tömb*
FIZIKA	**Musza Alexandra:** Látogatás a modern fizika laboratóriumban *ELTE TTK, Északi tömb*
FÖLDRAJZ	
14:00–15:30	**Varga György:** A társállattartás földrajza *Eötvös Collegium*
16:00–17:30	**Rémai Martin:** Tanár szakos bemutató - Drámajátékok a földrajzórán *Eötvös Collegium*
INFORMATIKA	
14:00–15:30	**Kocsis Ábel:** Bevezetés a kriptográfiába *ELTE IK, Déli tömb*
16:00–17:30	**Szabó Barbara Noémi, Ungvári Gábor, Csimma Viktor:** Programozás változók és ciklus nélkül: Haskell *ELTE IK, Déli tömb*
KÉMIA	**Eke Zsuzsanna:** Analitikai kémiai laborgyakorlat *ELTE TTK, Északi Tömb*
MATEMATIKA	
14:00–15:30	**Kocsis Ábel:** Mi az a blockchain? *ELTE IK, Déli tömb*
16:00–17:30	**Horváth Csongor:** Gráfelmélet *ELTE TTK, Déli tömb*

18:00	Vacsora, *Eötvös Collegium*
20:00–21:30	Gellért-hegyi séta
22:00	Takarodó

JÚLIUS 20. SZERDA

8:00	Reggeli, *Eötvös Collegium*

Biológia, földrajz, informatika, kémia és matematika szekciók

9:00–10.00	**Illés Anett:** A humánmikrobiom jelene és jövője *Eötvös Collegium, TéGé-terem*

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN
10:15–11:50

BIOLÓGIA	**Kovács M. Gábor, Imrefi Ildikó:** A gombák fantasztikus világa *ELTE TTK, Északi tömb*
FÖLDRAJZ	**Vácz István Dávid:** Változó világrend - az USA geopolitikai kihívásai a 21. században *Eötvös Collegium*
INFORMATIKA	**Szabó Barbara Noémi, Ungvári Gábor, Csimma Viktor:** Programozás változók és ciklus nélkül, Haskell *ELTE IK, Déli tömb*
KÉMIA	**Kiss Éva:** Mire jók a tenzidek? *Eötvös Collegium*
MATEMATIKA	**Apagyi Dávid:** Ramsey-tételkör *Eötvös Collegium*

12:00–13:30	Ebéd, *Ízlelő Ételbár*

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN

14:00–17:30

BIOLÓGIA	**Morvai Boglárka:** Az akusztikus kommunikáció vizsgálata - a pintyektől a robotokig *ELTE TTK, Déli tömb*
FÖLDRAJZ	**Breuer Hajnalka, Leelőssy Ádám:** Látogatás a Meteorológiai Tanszéken *ELTE TTK, Északi Tömb*
INFORMATIKA	
14:00–15:30	**Kozsik Tamás:** Kvantumszámítás *ELTE IK, Déli tömb*
16:00–17:30	**Szente Péter:** Stratégiai játékok számítógépes megoldása *ELTE IK, Déli tömb*
KÉMIA	**Gyulai Gergely, Mészáros Róbert, Varga Imre:** Kolloidkémiai laborgyakorlat *ELTE TTK, Északi Tömb*
	Harmat Veronika, Szabados Ágnes, Sulyok-Eiler Máté: Szervetlen kémiai laborgyakorlat *ELTE TTK, Északi tömb*
MATEMATIKA	
14:00–15:30	**Jassó Luca:** Játékelmélet *Eötvös Collegium*
16:00–17:30	**Apagyi Dávid:** Ramsey-tételkör *Eötvös Collegium*

IX. Eötvös Természettudományos Tábor
2022. július 18–24.

Fizika szekció

8:40	Indulás a Wigner Fizikai Kutatóközpontjának telephelyére
9:30	Belépés a KFKI területére
9:40	**Siklér Ferenc**: Részecskefizika *II. épület, Médiaterem*
10:50	**Vasúth Mátyás**: Gravitációs hullámok *II. épület, Médiaterem*
12:00	**Hamar Gergő**: Részecskefizikai detektorok és részecskefizika labor *II. épület, Detektorfizika labor*
	Reaktor látogatás *II. épület, Detektorfizika labor*
13:10	Ebéd, *Salátabár étterem*
14:10	**Demeter Gábor**: Lézerfizika laboratórium *III. épület, Lézerfizika labor*
15:00	**Szilágyi Edit**: Gyorsító látogatás *XIII. épület, Gyorsító*
16:00	**Vízi Pál**: Űrfizika *III. épület, Űrtechnika kiállító terem*
17:00	Kiléptetés a KFKI területéről
17:10	Visszautazás az Eötvös Collegiumba

Minden szekció

18:00	Vacsora, *Eötvös Collegium*
20:00–21:30	Társasjáték- és sportest
22:00	Takarodó

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

JÚLIUS 21. CSÜTÖRTÖK

8:00	Reggeli, *Eötvös Collegium*
9:00–10:00	**Benczúr András:** Mesterséges Intelligencia Nemzeti Laboratórium és a hazai MI kutatások *Eötvös Collegium, TéGé-terem*

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN
10:15–11:45

BIOLÓGIA	**Tárnok Krisztián:** Őssejtbiológia *Eötvös Collegium*
FIZIKA	**Csabai István:** Mesterséges intelligencia és adat-intenzív tudományok: a galaxisoktól a koronavírusig *ELTE TTK, Északi tömb*
FÖLDRAJZ	**Hencz Mátyás:** A Kanári-szigetek vulkánossága - Tenerife és La Palma *Eötvös Collegium*
INFORMATIKA	**Szabó László:** Stabil párosítás *ELTE IK, Déli tömb*
KÉMIA	**Šiška Dávid, Zsignár-Nagy Barnabás**: Szerves kémiai labor-előkészítő foglalkozás *Eötvös Collegium*
MATEMATIKA	**Schefler Gergő:** Bevezetés a sokaságok topológiájába *Eötvös Collegium*

12:00–13:30	Ebéd, *Ízlelő Ételbár*

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

PROGRAMOK SZEKCIÓBONTÁSBAN

14:00–17:30

BIOLÓGIA	**Tóth Balázs:** Terepgyakorlat a Gellért-hegyen *Gellért-hegy*
FIZIKA	**Cserti József**: Az optika – a kvantummechanika előszobája *ELTE TTK, Északi tömb*
FÖLDRAJZ 14:00–15:30	**Tóth Erzsébet**: Látogatás az ELTE Ásványtárban *ELTE TTK, Déli Tömb, Ásványtár*
16:00–17:30	**Vécsei Enikő Réka:** Kőzettani laborgyakorlat *ELTE TTK, Déli tömb*
INFORMATIKA	**Informatika műhely**: Mesterséges intelligencia miniverseny *ELTE IK, Déli Tömb*
KÉMIA	**Láng Emma, Bánóczi Zoltán, Dudás Ádám:** Szerves kémiai laborgyakorlat *ELTE TTK, Északi tömb*
MATEMATIKA	**Keliger Dániel**: Járványmodellezés *Eötvös Collegium*

18:00	Vacsora, *Eötvös Collegium*
20:00–21:30	Beszélgetés a Tábor szervezőivel – Lehetőségek a középiskola után: egyetem, kutatóintézet, ipar?
22:00	Takarodó

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

JÚLIUS 22. PÉNTEK

8:00	Reggeli, *Eötvös Collegium*
9:00–10:00	**Hudecz Ferenc:** Tudomány és közös felelősség a XXI. században *Eötvös Collegium, TéGé-terem*
10:15–11:45	**Ifj. Szántay Csaba:** Mi fán terem a gyógyszeripari kutató? *Eötvös Collegium, TéGé-terem*
12:00–13:30	Ebéd, *Ízlelő Ételbár*
14:00	Látogatás az ELTE Füvészkertjében *1083 Budapest, Illés u. 5.*
18:00	Vacsora, *Eötvös Collegium*
20:00–21:30	Akadályverseny *Eötvös Collegium*
22:00	Takarodó

IX. Eötvös Természettudományos Tábor

2022. július 18–24.

JÚLIUS 23. SZOMBAT

8:00	Reggeli, *Eötvös Collegium*
9:00	Kirándulás a Budai-hegységbe
10:45	Gyermekvasút, Hűvösvölgy–János-hegy Számháború
14:00–17:30	Akadályverseny
18:00–19:30	Közös bográcsozás, tábortűz *Eötvös Collegium*
22:00	Takarodó

JÚLIUS 24. VASÁRNAP

8:30	Reggeli, *Eötvös Collegium*
10:00–11:30	Eredményhirdetés, tábor zárása *Eötvös Collegium, TéGé-terem*
11:30–15:00	Fakultatív programok, a szálláshelyek elhagyása, hazautazás

(21) Felvételi a Collegiumban. 2022. augusztus 22–24.

Idén is felvételt hirdet az Eötvös József Collegium, szeretettel várja az ELTE-re felvételt nyert hallgatók jelentkezését. A Collegium immár 126 éve az egyetemi képzést kiegészítve, a személyes kapcsolatokon alapuló kiscsoportos szemináriumi és tutoriális képzés lehetőségét nyújtja. A Collegiumban öt kar, (Bölcsészettudományi, Természettudományi, Informatikai, Társadalomtudományi és a Gazdaságtudományi kar) hallgatói és az osztatlan tanárképzésben résztvevő diákok az oktatókkal műhelyeket hoznak létre, jelenleg tizennyolc ilyen egység működik a Collegiumban, e műhelyek szervezik és koordinálják a szemináriumokat, tutori órákat, szakmai előadásokat, segítik és irányítják a hallgatók tudományos munkáját, kezelik a szakos könyvtárat. A tudományos ismeretek elsajátítása mellett a collegiumi képzés integráns részét képezi a pedagógiai jártasság megszerzése, hogy a Collegium hallgatói a megszerzett tudást magas szinten tudják továbbadni.

Diákélet

(22) Eötvös József-nap, collegiumi tanévnyitó és Keresztury-emlékülés. 2022. szeptember 5.

Meghívó

Az ELTE Eötvös József Collegium
tisztelettel meghívja Önt az

EÖTVÖS JÓZSEF-NAP 2022.
*
COLLEGIUMI TANÉVNYITÓ
és
KERESZTURY-EMLÉKÜLÉS, SZOBORAVATÓ

ünnepi kettős rendezvényre

Időpont és helyszín:

2022. szeptember 5., hétfő 15.30 órától

1118 Budapest, Ménesi út 11–13.
TéGé-terem, a Collegium nagyterme (földszint)

Időtartam:
15.30 – 16.45 és 17.00 – 18.30

COLLEGIUMI TANÉVNYITÓ
program

A Collegium 127. tanulmányi évét megnyitja:

Horváth László
az Eötvös József Collegium igazgatója

Köszöntők:

Kóczián Lilla
a Rektori Koordinációs Központ vezetője

Bertényi Iván
az Eötvös József Collegium kurátora

Varga Sára
az Eötvös Collegium Hallgatói Önkormányzat,
a Választmány elnöke

*

Ottorino Respighi: Régi olasz táncok - Suite No.1, I. Balletto detto „Il Conte Orlando”
Közreműködnek a Budavári Kamarazenekar zenészei

Emblemata Collegii –
pillanatképek a mai Eötvös-collegista képcsarnokból:
dögész és filosz előadás

Vajdovich Noémi
Az energiaszegénység mérése többdimenziós mutatóval
négy észak-közép-magyarországi településen

Góczon Tamás
Vallás és politika metszéspontján:
Cato és Caesar konfliktusa Kr.e. 55-ben

*

Georg Friedrich Händel: Sába királynőjének bevonulása
Közreműködnek a Budavári Kamarazenekar zenészei

Az Eötvös Collegiumért emlékérmek átadása – 2022.

laudationes

* * *

Venerabile Collegium – A.D. MCMX

*

KERESZTURY-EMLÉKÜLÉS, SZOBORAVATÓ
program

Köszöntők:

Gyimesi Róbert
Keresztury Emlékbizottság

Horváth László
igazgató

Előadások:

Szörényi László
Az irodalmár és irodalomértő Keresztury Dezső

Garai Imre
„Vissza kell tehát térnünk néhai Teleki Pál curátor felfogásához […]”
Keresztury Dezső és az Eötvös Collegium útkeresése 1945 után

a Collegiumnak adományozott szobor leleplezése

Ottorino Respighi: Régi olasz táncok - Suite No.3, III. Siciliana
Közreműködnek a Budavári Kamarazenekar zenészei

Tóth Károly
Borsos Miklós Keresztury-portréja az Eötvös Collegium arcképcsarnokában

Állófogadás a meghívott vendégeknek a Collegium rózsakertjében,
a dísztó mellett.

Kérjük, hogy részvételi szándékukat augusztus 31-én 12.00 óráig emailben jelezzék a titkarsag@eotvos.elte.hu címen.

Az ünnepélyes megnyitón megtekinthetők és átvehetők az ELTE Eötvös József Collegium legújabb kiadványai

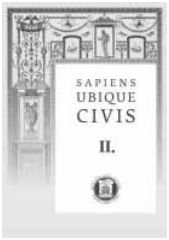

(23) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. szeptember 28.

MEGHÍVÓ

GELLÉRTHEGYVÉDŐ EGYESÜLET
ELŐADÁSSOROZATA AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN
A SZENTIMREVÁROS ÉRTÉKEIRŐL

ÚJBUDA ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGE
a műemlékektől a helyi védelemig

Helyszín: Eötvös Collegium, XI. Ménesi út 11-13.
Időpont: 2022. szeptember 28. szerda 17 óra

Előadók:
Marótzy Katalin PhD
építészmérnök, egyetemi docens, BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Füsi Zsófia
építészmérnök

A 11. kerület régi és értékes házakban gazdag része a fővárosnak, városrészeinek sajátos karakterét a több ütemben lezajló, de szinte mindig robbanásszerű fejlődési időszakok határozzák meg. 2022-ben elkészült Újbuda épített örökségének vizsgálata az úgynevezett örökségvédelmi hatástanulmány részeként. Az előadás bemutatja az elvégzett történeti kutatást és a jelen helyzet értékelését.

fortepan_175012_1911

(24) Kutatók éjszakája a Collegiumban. 2022. szeptember 30.

A Kutatók Éjszakája Európa legnagyobb tudománynépszerűsítő ünnepe, melyet idén 18. alkalommal rendeznek meg. Az ingyenes programsorozathoz, szeptember 30-án az Eötvös József Collegium is több, színes programmal csatlakozik. Az érdeklődő látogatók bepillanthatnak a VII. századi Bizánc történelmébe, a teológiai viták és az arab hódítás okozta nehézségekbe. Megtudhatják az 1830-as, 1840-es évek fordulóján író Slachta Etelka naplóin keresztül, miként élte meg egy művelt leány, majd feleség a honleányság szerepkörét és milyen tevékenységekkel kívánta szolgálni hazája érdekeit. Részt vehetnek egy középkori angol szöveg megfejtésében, tájékozódhatnak angol fordítási vitákról és gyakorlatokról, valamint a digitalitás és az irodalom viszonyát is feltérképezhetik. A történelem iránt érdeklődők egy kora újkori zálogper résztvevőivé válhatnak, vagy meghallgathatnak néhány meghökkentő, különleges ügyet az 1919 utáni megtorló perek közül.

Kutatók Éjszakája

(25) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. szeptember 30.

MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG

MEGHÍVÓ

A Magyar Bizantinológiai Társaság,
A Magyar Tudományos Akadémia
Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Klasszika-filológiai Bizottság
Bizantinológiai Munkabizottsága
és az EC Byzantium Központ tisztelettel meghívja Önt
a 2022. évi szeptemberi felolvasó ülésére
szeptember 30-án (pénteken) 18.00 órára
az Eötvös Collegium ELTE Eötvös Collegium, 016-os termébe.

Besztercei Márk

A VII. századi Bizánc – teológiai viták és az arab hódítás

http://byzantium.eotvos.elte.hu/
http://mbt.eotvos.elte.hu/

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ ELNÖK
H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
+36 1 460 4481
titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
mbt.eotvos.elte.hu

(26) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. október 5.

MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG

MEGHÍVÓ

A Magyar Bizantinológiai Társaság,
A Magyar Tudományos Akadémia
Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Klasszika-filológiai Bizottság
Bizantinológiai Munkabizottsága,
és az EC Byzantium Központ tisztelettel meghívja Önt
a 2022. évi októberi felolvasó ülésére
október 5-én (szerdán) 18.00 órára
az Eötvös Collegium dísztermébe (TéGé-terem).

Peter Schreiner

Bilinguismus, Biliteralität und Digraphie im multiethnischen Oströmischen Reich

http://byzantium.eotvos.elte.hu/
http://mbt.eotvos.elte.hu/

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ ELNÖK
H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
+36 1 460 4481
titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
mbt.eotvos.elte.hu

(27) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. október 26.

MEGHÍVÓ

GELLÉRTHEGYVÉDŐ EGYESÜLET
ELŐADÁSSOROZATA AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN
A SZENTIMREVÁROS ÉRTÉKEIRŐL

PÓDIUMBESZÉLGETÉS

ÚJBUDA ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGE
a műemlékektől a helyi védelemig témakörében
a 2022. szeptember 28-án elhangzott előadás alapján.

Résztvevők:

Marótzy Katalin PhD építészmérnök,
Az Újbuda épített öröksége tanulmány társszerzője

Dr. Entz Géza művészettörténész, a GvE elnöke,

Dr. Nagy Gergely építészmérnök, az ICOMOS elnöke és

Schreffel János Újbuda főépítésze.

Helyszín: Eötvös Collegium, XI. Ménesi út 11-13.
Időpont: 2022. október 26. szerda 17 óra

fortepan_175012_1911

(28) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. november 23.

MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG

MEGHÍVÓ

A Magyar Bizantinológiai Társaság,
A Magyar Tudományos Akadémia
Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Klasszika-filológiai Bizottság
Bizantinológiai Munkabizottsága,
és az EC Byzantium Központ tisztelettel meghívja Önt
a 2022. évi novemberi felolvasó ülésére
november 23-án (szerdán) 16.00 órára
az Eötvös Collegium dísztermébe (TéGé-terem).

Farkas Zoltán

Egy ismeretlen bizánci* staurotheca*?

http://byzantium.eotvos.elte.hu/
http://mbt.eotvos.elte.hu/

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ ELNÖK
H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
+36 1 460 4481
titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
mbt.eotvos.elte.hu

(29) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. november 23.

MEGHÍVÓ

GELLÉRTHEGYVÉDŐ EGYESÜLET ELŐADÁSSOROZATA
AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN A SZENTIMREVÁROS ÉRTÉKEIRŐL

A GELLÉRTHEGYI KÖZPARK FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE

Helyszín: Eötvös Collegium Ménesi út 11-13.
Időpont: 2022. november 23. szerda 17 óra

Előadó: Gecséné Tar Imola PhD
tájépítész mérnök, műemléki szakértő, egyetemi docens (MATE)

A Gellérthegyi közpark a budapesti városi szintű közparkok egyik meghatározó példája. A hegy parkosítása a 19. században kezdődött, majd a közpark területe újabb és újabb parkrészek kialakításával többször bővült. Kerttörténeti szempontból a park magán viseli a 19. század végi, a századforduló, a két világháború közötti, a II. világháború utáni (késő modern), valamint kis mértékben a közelmúlt (kortárs) korszakok lenyomatait. Az előadás az egyes kerttörténeti korszakok történéseit, és a park máig fennmaradt elemeit, kerttörténeti emlékeit mutatja be.

(30) Repülő iskola. Matematika középiskolásoknak. 2022. november 24.

Repülő Iskola

A következőkben A Gondolkodás Öröme Alapítvány által szervezett Repülő Iskola program ismertetőjét olvashatják. A program házigazdája ELTE Eötvös József Collegium.

A Gondolkodás Öröme Alapítvány

Pósa Lajos 30 éve folytatja azt a matematikai tehetséggondozó munkát, amelynek hosszú távú fennmaradása érdekében alapította A Gondolkodás Öröme Alapítványt (https://agondolkodasorome.hu/). Pósa kiemelkedő tehetséggondozó tevékenységét többek között Széchenyi-díjjal ismerték el (2011), tevékenységéről a következő linken (hu.wikipedia.org/wiki/Pósa_Lajos) tájékozódhatnak részletesebben.

Alapítványunk tevékenységeit összeköti a felfedeztető módszer alkalmazása, népszerűsítése. Célunk elsősorban az, hogy a diákok megtanuljanak önállóan gondolkodni. Vagyis azt próbáljuk elérni, hogy ne képletek, bemagolt módszerek, alkalmazható tételek után kutassanak a fejükben, hanem engedjék szabadjára a fantáziájukat, és bátran ötleteljenek. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindezt egy olyan közegben tanulják meg, ahol biztonságban érzik magukat, és élvezik azt, amivel foglalkoznak.

Az Alapítvány programjai

A matematikai tehetséggondozás Magyarországon jelentős hagyományokkal rendelkezik. A Gondolkodás Öröme Alapítvány is számos, jelentős hagyományra visszatekintő tevékenységet folytat (bővebben: https://agondolkodasorome.hu/tevekenysegeink/).

Szervezünk hétvégi és nyári táborokat, amelyekben évente kb. 3-400 diák vesz részt. Az elmúlt 20 évben Magyarország 110 érmet szerzett a Nemzetközi Matematikai Diákolimpián, és a 110 éremből több mint 90-et olyanok szerezték, akik az alapítvány diákjai voltak. (Ezekkel a diákokkal természetesen mások is sokat foglalkoztak.)

A Repülő Iskola program motivációja

A matematikai tehetséggondozás különböző műhelyeiben magas színvonalú oktatás folyik, részben felfedeztető módszerrel. Azonban tapasztalataink szerint ezek a műhelyek csak a diákok egy szűk körét érik el. Egy „átlagos” középiskolában tanuló tehetség kibontakozására rendkívül kis esély van.

Jellemző adat, hogy 1989 óta a Nemzetközi Diákolimpia résztvevőinek háromnegyede budapesti gimnáziumokból kerül ki, sőt, az összes részvétel kétharmada egyetlen iskolához, a Budapesti Fazekas Mihály Gimnáziumhoz kötődik.

A Repülő Iskola célkitűzése, hogy a kiemelkedő tehetségek körét bővítsük. A program kidolgozása 2017-ben a Rényi Alfréd Matematika Kutatóintézet Didaktikai Csoportjával közösen történt.

Repülő Iskola

Programunkban olyan kilencedikes diákokat kutatunk fel, akik bár tehetségesek matematikából, de eddigi tanulmányaik során ennek kibontakoztatására nem volt módjuk.

A tehetséges diákok megszólítása nehéz feladat volt, már önmagában a matematika rossz híre sok potenciális diákot elriaszt. Sem a tanári ajánlás, sem az esetleges versenyeredmények nem jelzik megbízhatóan egy-egy diák képességeit. Ezért arra törekszünk, hogy minél több diákkal kerüljünk személyes kapcsolatba.

Országjárás

Az országjárás során 3 tanórás, bemutatófoglalkozást tartunk a felhívásra jelentkező iskolákban. Az a célunk, hogy sok iskolát felkeressünk, és ott minél több – nem feltétlenül tehetséges – érdeklődő diákot bevonva, a szokásostól eltérő módon foglalkozzunk matematikával.

Bemutatófoglalkozás közben a Kossuth Lajos Gimnáziumban

A foglalkozások célja a tehetséges diákokkal való találkozáson kívül az, hogy megmutassa a matematika szép és szórakoztató arcát. Ezért a foglalkozások összeállításakor figyelünk arra, hogy ne csak tehetséges, hanem érdeklődő, átlagos képességű diákok számára is élvezhető legyen.

Az itt résztvevő 1000-1500 diák közül a tehetségesek számára a folytatási lehetőséget kínálunk fel.

Intenzív képzés

A velünk kapcsolatba kerülő diákok számára két és féléves intenzív tehetséggondozó foglalkozássorozatot szervezünk. A folytatásra jelentkezés feltétele egy belépő feladatsor teljesítése, az azon való jó szereplés.

Általában a folytatásra 70-100 diák jelentkezik, akikkel 3 csoportban foglalkozunk. A foglalkozások helyszíne a **ELTE Eötvös József Collegium**.

A foglalkozásokon zajló szakmai munka meghatározó alakja **Surányi László**. Surányi matematikus, 10 évig az MTA Matematikai Kutatóintézetében dolgozott kutatóként, utána a Budapesti Fazekas Gimnáziumban tanított matematikát 31 évig, rendszeresen tart

kurzusokat az ELTE-n. Neves tudósokat nevelt, kiváló pedagógus; az MIT kitüntette az Inspirational Teacher Awarddal, Rátz Tanár Úr Életműdíjat és Mester-M díjat kapott.

A foglalkozások további tanárai az elmúlt években Táborné Vincze Márta (Mester-M díjas matematikatanár), Steller Gábor (ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Gimnázium) és Szűcs Gábor (A Gondolkodás Öröme Alapítvány, Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet).

Célunk, hogy a diákok önállóan, alkotó módon gondolkozzanak. Ennek az egyik legfontosabb eszköze, hogy lehetőleg mindenki lehetőleg mindenre saját maga jöjjön rá, hiszen csak az így szerzett tudás vezet igazán mély megértéshez. A matematika minden területét érintjük, a tárgyi tudás helyett a fontos gondolati elemekre helyezzük a hangsúlyt (pl.: “Vegyük a legkisebbet!” elv, rekurzió stb.).

Három, 20-28 fős csoportban zajlanak a foglalkozások. A csoportokkal egy-egy tanár, illetve legalább egy-egy segítő foglalkozik. Egy-egy nap menetrendje állandó, másfél óra matekozás után tartunk egy szünetet, ahol az étkezés mellett társasjátékra is marad idő. Újabb másfél óra után tartunk még egy szünetet, majd egy egyórás programmal zárjuk a napot.

A program tapasztalatai

Eddig négy évfolyam számára hirdettük meg a lehetőséget. Az egyes években a megtartott foglalkozások száma a következőképpen alakult:

- 2017 - 53 iskola, 1016 diák
- 2018 - 63 iskola, 1224 diák
- 2020 - 58 iskola (30 megtartott foglalkozás a karantán miatt), 450 diák
- 2021 - 57 iskola, 1103 diák

Azaz 2022. szeptemberéig 203 bemutató foglalkozást tartottunk, amelyen összesen **3793 diák** vett részt. A programba eddig bevont iskolák száma **118** (Magyarországon a gimnáziumok száma kb. 850).

Visszajelzés az országjárásról

Az iskolák és a diákok visszajelzései kifejezetten pozitívnak bizonyultak, a programot hasznosnak, érdekesnek tartották. Mind a diákok, mind a tanárok részéről megfogalmazódott az iskolai oktatás kritikája. A tanárok egy része szorgalmazta, hogy legyen elérhető, a normál oktatásban is használható felfedeztető módszerű szakmai anyag.

Minden foglalkozásról visszajelzést kértünk a diákoktól, ezek a következő linken elérhetőek:

- 2017. tavasz

- 2018. ősz
- 2020. tavasz és ősz
- 2021. ősz

Intenzív képzés tapasztalatai

A folytatás tapasztalatai a karantén okozta kényszerű szünet miatt közel sem teljesek. Két évfolyam fejezte be teljesen a képzésüket, ebből a második évfolyam foglalkozásai nagyrészt online zajlottak.

A foglalkozásoknak hármas hatását látunk. A szűken vett szakmai értelemben a foglalkozások segítenek abban, hogy az itt tanuló diákok csökkentsék hátrányukat a tehetséggondozásban jártas iskolák diákjaihoz képest. Tapasztalataink szerint a folytatásban résztvevő legjobb diákok számára elérhető az országos döntőkbe való bejutás.

A programnak érdemi, közösségteremtő hatása van. Jellemző, hogy a diákok először találkoznak hasonló érdeklődésű diákokkal (a “repsulisokkal”), nem néznek furcsán arra, aki szabadidejét matematikával szeretné tölteni.

A Repülő Iskola diákjai 2022. júniusában

A program hatása a pályaorientációban is tetten érhető. Jellemző, hogy a diákok természettudományos irányban tanulnak tovább. A csoportok kiemelkedő diákjai közül többen választották az ELTE Matematika szakát, illetve többen az Eötvös József Collegium tagjaivá is váltak.

A foglalkozások szakmai anyagát teljes egészében elérhetővé tesszük a speciális matematika tagozaton tanító matematikatanárok számára (specmat.wiki/ - jelszóval védett).

Diákok visszajelzései

- „Nekem nagyon tetszenek a feladatok, érdekesek, gondolkodtatóak. Vannak nehezebb példák, de ez nem baj, mert az kihívást jelent és ettől fejlődünk. Az is szimpatikus, hogy másféle gondolkodásmódot, megoldási megközelítést látok, mint az iskolában. Az időbeosztással is elégedett vagyok."
  (Német Nemzetiségi Gimnázium és Kollégium, Budapest)

- „Nagyon jó feladatok szoktak lenni, kellően nehezek és a mennyiségük is megfelelő, bár foglalkozáson lehetne egy kicsit talán több. (…) Az online feladatsorok is jók voltak, igényesen összeállított, tematikus, érdekes, jó hosszúságú."
  (Batthyány Kázmér Gimnázium, Szigetszentmiklós)

- „A helyszín tökéletes és motiváló. A feladatok, hogy őszinte legyek nem voltak könnyűek… ☺ Összességében voltak nehéz, közepes és könnyű feladatok is. Tetszett, hogy változatosak voltak a feladatok nehézségi szintjei, mert ha nehéz is volt egy feladat vagy nem sikerült, akkor is volt ami motiváljon, mert a könnyebb feladatok sikerélményt adtak. Az is nagyon jó volt, hogy amikor megbeszéltük akkor nem "lőttük le" egyből a poént, hanem először csak kisebb részleteket beszéltünk meg, hogy akinek még nem volt mindben tiszta, az még tudjon agyalni rajta és megvilágosodhasson."
  (Huszár Gál Gimnázium, Debrecen)

Együttműködés a Collegiummal

Az országjárást tartó tanáraink az ELTE Matematikus szakos vagy doktori képzésben résztvevő hallgatói. Az idei tanévben tanító tanárok mindegyike az ELTE Matematika szakán szerzett diplomát (vagy még ott tanul). Az iskolák diákjai és tanárai így olyan fiatalokkal találkozhatnak, akik hitelesen képviselik azt, hogy érdemes és lehetséges matematikával foglalkozni a későbbiekben is.

A központi foglalkozások helyszíne kezdetektől fogva az ELTE Eötvös József Collegiuma. Magán a helyszín biztosításán kívül ez arra is jó lehetőséget teremt, hogy az Repülő Iskola diákjai és tanárai megismerjék a felsőoktatás, az ELTE és a szakkollégiumok világát.

Minden tanévben tájékoztatót küldünk (februárban és júniusban) a résztvevő diákoknak és tanároknak az ELTE Eötvös József Collegium által kínált lehetőségekről. Valószínűleg ennek is köszönhetően a csoportok kiemelkedő diákjai közül többen választották az ELTE Matematika szakát, illetve többen az Eötvös József Collegium tagjaivá is váltak.

(31) Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági Bizottságának előadóülése. 2022. november 25.

Meghívó előadóülésre

Kedves Meghívott!

Tisztelettel meghívlak az ELTE Eötvös József Collegium Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány-Környezettudományi Műhely és a Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági Bizottság közös szervezésében megrendezésre kerülő hibrid előadóülésre, melynek kezdőidőpontja és helyszíne:

2022. november 25. (péntek) 14:00

Eötvös József Collegium „TéGé" terem.

A konferencia a Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági bizottságának munkáját mutatja be röviden, valamint az ELTE-n végzett és szakmában elhelyezkedett geológusok, mint előadók mutatják be miket hasznosítottak az egyetemen tanultakból, milyen a szakmában dolgozni, és mit ajánlanak a most BSc-s és MSc-s hallgatóknak. Az előadás után székhelyünk átkerül egy vendéglátóipari egységbe, ahol lehetőség lesz az előadóknak kérdéseket feltenni.

A rendezvény részletes programja:

14:00	**M. Tóth Tivadar** - MFT elnöki beszéd
14:05	**Vári Tamás Zsolt** - MFT IB elnöki beszéd
14:07	**Bemutató az MFT és az MFT IB tevékenységéről**
14:20	**Molnár Zsuzsa** - Technológiai Ipari Minisztérium
14:40	**Orbán Szabolcs** - Goldron Geoconsulting
15:00	**Molnár Zsombor** – Eötvös Lóránt Kutatási Hálózat – Pannon Egyetem
15:20	**Várkonyi Dániel** - Golder Associates, Geolotours
15:40	**Sóron András Szabolcs, Botka Dániel Bálint, Soós Balázs György** - MOL Nyrt.
16:40	**Stadler Tamás** - Nemzeti Szakértői és Kutató Központ; Fizikai és Kémiai Szakértői Intézet
17:00	**Kovács Zoltán** - Energiatudományi Kutatóközpont
17:20	**Vincze Péter** - Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
17:40	**Kürthy Dóra** - Kuny Domokos Múzeum, Tata

Jelentkezés a rendezvényre: https://forms.gle/GxnPXP26R3AhibV76
Jelentkezési határidő: **2022. november 23. 12:00**
Kapcsolattartók: **Szabó András** – szbandras@student.elte.hu
Cserép Barbara – cserep.barbara@gmail.com
Várunk szeretettel minden kedves érdeklődőt.

Üdvözlettel:

A Szervezők

Egyesületi rendezvények, szakmai együttműködések

Az alábbiakban a Collegiumhoz kötődő egyesületek tevékenységét, illetve a Collegiummal együttműködő hazai intézmények azon rendezvényeit ismertetjük, amelyeknek a Collegium épülete adott otthont. (A nemzetközi együttműködésekről lásd az V. Külföldi kapcsolatok fejezetet.)

2022-ben a Collegiumhoz kötődő egyesületek közül a Magyar Bizantinológiai Társaság és a SEC Collegium Hungaricum a világjárvány következtében továbbra sem igazán tudott aktív tevékenységet folytatni, a rendezvényeket (konferenciák, felolvasóülések) részben továbbra is online tartották meg vagy elhalasztották. Az MBT működését a Byzantium Központ fejezetben ismertetjük.

SEC Collegium Hungaricum

A SEC a klasszika-filológiai tanulmányokat folytató egyetemi hallgatók szakmai előmenetelét elősegíteni kívánó nemzetközi diákszervezet, amely 1990-ben Jacques Delors francia miniszterelnöknek, az Európai Bizottság akkori elnökének védnökségével alakult. Az egyesület hazai központja, a Collegium Hungaricum székhelye, az Eötvös Collegium. A SEC több hazai tagszervezetet alapított, kapcsolatban áll a határon túli magyar felsőoktatási intézményekkel, rendszeresen tart felolvasó üléseket, melyek során a műhely tagjai szűkebb közönség előtt számolnak be kutatásaikról, évente országos konferenciát rendez, amelynek szerkesztett anyagát önálló kötetben jelenteti meg.

Márton Áron Szakkollégium

2022-ben is folytatódott az ELTE Márton Áron Szakkollégium tudományos előadássorozata, a MÁSZ-szakestek. Az előadások egyikének az Eötvös József Collegium biztosított helyszínt.

Pieczka Ildikó, A Kárpát-medence klimatikus viszonyai, (2022. január 15.)

ELTE Márton Áron Szakkollégium

MEGHÍVÓ

Az ELTE Márton Áron Szakkollégiuma
tisztelettel meghívja Önt
a 2021/22-es tanév januári MÁSZ-szakestjére
január 15-én (szombat) 17 órára
az Eötvös Collegium (1118 Bp, Ménesi út 11-13.) nagytermébe

Pieczka Ildikó

(ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézet)

A Kárpát-medence klimatikus viszonyai

című előadására

„Repülő iskola" program – Matematikai tehetséggondozás gimnazistáknak

A 2022-es évben folytatódott a 2017 őszén elindult tehetséggondozó képzés, a középiskolások hét alkalommal vettek részt a foglalkozáson az Eötvös Collegium épületében az alábbi időpontokban: *április 13. (szerda)*, *május 17. (kedd)*, *június 8. (szerda)*, *október 13. (csütörtök)*, *október 26. (szerda)*, *november 24. (csütörtök)*, *december 16. (péntek).*

Collegisták a Kutatók Éjszakáján

IV. Könyvkiadás

14 kötet: ebből 3 monográfia, 9 tanulmánykötet [ebből 3 idegen nyelvű], 1 fordítás és 1 közéleti kiadvány. A kötetek megvalósítását jelentő szakkollégiumi (oktatói és hallgatói) kutatómunka a tehetséggondozás meghatározó eleme.

– *Quelle und Deutung VI. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung VI am 27. November 2019. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.VI.* Szerk. Sára Balázs. ELTE EJC, Budapest 2021. ISBN 978-615-5897-47-4. 200 p.

– *Sapiens ubique civis.* Szerk. Nagyillés János. ELTE EJC, Budapest 2021. ISSN 2064-2369. 196 p.

– *Tanulmányok a deixisről.* Szerk. Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-51-1. 288 p.

– *Ελληνική Επανάσταση. A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján.* Szerk. Juhász Erika. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-50-4. 196 p.

– *ECCE Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő IX. 2018/2019.* Szerk. Juhász Daniella. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN: 2064-0870. 624 p.

– *„Near and Far" 10/1. Proceedings of the Annual Conference of ELTE Eötvös Collegium.* Szerk. Doma Petra – Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-49-8. 230 p.

– *„Közel, s távol" 10.2. Az Eötvös Collegium éves konferenciájának előadásaiból. 2020.* Szerk. Doma Petra - Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-52-8. 333 p.

– *SZITU 2021.* Szerk. Doma Petra. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897. 304 p.

– *A középiskolai tanári professzió intézményesülésének folyamatai.* Garai Imre. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-53-5. 444 p.

– *Troubles de l'âme, défaillances de la raison : deux études en philosophie hellénistique*. Julie Minas. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-56-6. 262 p.

– *Brunetto Latini: A Kincses könyv Bestiáriuma*. Ford. Németh Linda. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-55-9. 72 p.

– *L'Italia raccontata dal cinema. Dalle origini alla dolce vita*. Michele Sità. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-57-3. 161 p.

– *Határok és határátlépések*. Szerk. Daróczi Jakab, Hajdu Ildikó, Nyerges Csaba, Prótár Noémi. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-54-2. 316 p.

– *Ingenia Hungarica VII*. Szerk. Boda Attila. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2416-0911. 169 p.

– *Kompetenzen und Standards*. Hrsg. Ilona Feld-Knapp. CM-Beiträge zur Lehrerforschung. Band VI. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2063-837X. 440 p.

A kiadványok a honlapról letölthetőek (https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/kiadvanyok/ és http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/), azokat sok esetben rangos külföldi könyvtárak kérik be.

V. Külföldi kapcsolatok – „nemzetköziesítés”

A Collegium külföldi kapcsolatrendszerének két meghatározó területe van. A Kárpát-medencei (nem kizárólag magyar–magyar) tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózat és a nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések.

Kárpát-medencei kapcsolatok

A Kárpát-medencei tehetséggondozó- és szakkollégiumi hálózatot tizenkét éve építjük (tanulmányutak, kiskonferenciák és keretegyezmények), tizennyolc szervezettel (EMTE Kiss Elemér Szakkollégium, EMTE Bölöni Farkas Szakkollégium, BBTE Farkas Gyula Szakkollégium, VMFK [Újvidéki Egyetem], Apáczai Diákotthon [Újvidék], Szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Kölcsey Ferenc Szakkollégium [Beregszász], Ungvári Nemzeti Egyetem, Történelem Tanszék, TéKa doktorandusz egyesület [Szlovákia], Selye János Egyetem [Révkomárom], Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Maribori Egyetem Magyar Tanszék, Kolégium Antona Neuwirtha [Pozsonyivánka], a Lendvai Gimnázium, a szlovéniai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a Zágrábi Egyetem Hungarológia Tanszéke, a Jagelló Egyetem Magyar Filológiai Tanszéke [Krakkó], az Eperjesi Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Intézete, valamint a Collegium Varadinum Egyesület [Nagyvárad]) hivatalosan is együttműködve.

A Collegium Varadinum november 24-én nyitotta meg kapuit Nagyváradon a tehetséges fiatal egyetemisták számára. A megnyitón való részvétel mellett az Eötvös Collegium partnerségi megállapodás formájában is támogatja a nagyváradi szakkollégium indulását. Az együttműködés elsődleges célja, hogy erősítse a két intézmény közötti tudományos és szakmai kapcsolatokat, hozzájáruljon a szakkollégisták szakmai és tudományos előmeneteléhez. A Kárpát-medencei tehetséggondozó- és szakkollégiumi hálózatot 2010-ben kezdte építeni a Collegium vezetése, tanulmányutak, konferenciák és keretegyezmények formájában, immár több mint 20 intézménnyel jött létre a váradihoz hasonló, a szakmai kapcsolatokat, szakkollégiumi fejlődést elősegítő egyezmény.

2022-ben a Márton Áron Szakkollégiummal közösen megrendeztük a nyolcadik Kárpát-medencei szakkollégiumi konferenciát, mely egyben a XXV. ELTE Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetem humántudományi szekcióját képezte. A konferenciák anyagából könyvsorozat (Ingenia Hungarica ISSN: 2416-0911) indult. Fenti együttműködések is biztosítják, hogy az EC az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemének (három egyetemi kar mellett negyedik ELTE egységként) állandó résztvevője, és a humántudományi szekció eredményes megvalósítója. 2022-ben 28 határon túli hallgató vett részt az EC programjában.

Nyelvi alapok

Az Eötvös József Collegium igazgatójának javaslatára a Collegium tanári kara, majd a Hallgatói Önkormányzat 2011 júliusában egyhangúlag elfogadta a Collegiumban a mindenkori újonnan felvett elsőéves collegisták számára kötelező, felmenő rendszerű nyelvi képzés bevezetését. Stratégiai okokból és figyelembe véve azon körülményt, hogy a középiskolás diákok túlnyomó része már legalább jó középszintű angol nyelvtudással kezdi meg egyetemi tanulmányait – a Collegium a tagjai számára kötelezően választandó jelleggel ekkor a francia, német vagy olasz nyelvek tanulását írta elő a BA/BSc-képzés első hat szemesztere alatt. A kurzusok hivatalosan meghatározott célja, hogy a hallgatók a harmadik év végig nemzetközileg elismert B2-es szintű komplex nyelvvizsgát tehessenek. 2015 őszére a hároméves tapasztalatok alapján a hallgatói önkormányzat a nyelvi program részleges átdolgozását, finomítását javasolta. A munkaanyagok munkaközösségi és igazgatói véleményezése után, a programot az angol és latin nyelvekkel bővítve FONAL program címen, 2015 szeptemberében (a testületek ratifikációjától függetlenül, bizalmi alapon) bevezettük. 2016 őszétől a választható nyelvek sora a spanyol nyelvvel, míg 2018 őszétől az ógörög nyelvvel egészült ki, ezt tükrözendő a program neve ALFONS, majd ALFONSÓ programra változott. A program több ponton kiegészített, finomított változatát 2017 júniusában fogadta el a Collegium Hallgatói Önkormányzata. A legújabb, a bővülésen és az ebből adódó névváltoztatáson túl egyéb számottevő módosítást nem tartalmazó változat 2018 februárjában lépett hatályba. (A programot a fejezet függelékében csatoljuk). Az oktatás szervezésénél igyekszünk minden igényszintnek (A1–C1) kurzusokkal megfelelni. A kurzusok heti két alkalommal tartott, egyenként 90 perces órák keretében, kiscsoportos jelleggel (max. 10-12 fő) a Collegiumban zajlanak, szervezésükben és vezetésükben a Collegium szakos műhelyvezetői és vezető nyelvtanárai, oktató-kutatói (Egedi-Kovács Emese, Fejérvári Boldizsár, Klempáné Faix Dóra, Ludmann Ágnes, Mészáros Tamás, Sántha Ferencné, Sára

Balázs), tanítást vállaló – legtöbb esetben bentlakásért pályázó – seniorok, felsőéves önkéntes collegisták, és vendéglektorok vettek részt. A program 2017-ben életbe lépett módosított változata részletesen szabályozza a nyelvi szintfelmérők rendszerét. (Hasonló vizsgákra már az előző tanévben is sor került, de nem egységes formában.) A bevezetett nyelvi szintfelmérő vizsgákat a mindenkori tavaszi félév végén teszik le a hallgatók. A null-kredites, de érdemjeggyel értékelt vizsga célja, hogy az adott évben elvégzett anyagot kellően összegezze és az elmélyült ismétlés lehetőségét biztosítsa. A vizsgákat minden esetben az adott kurzust vezető tanár tartja, tehát váratlan, ismeretlen, vagy a kurzuson kívüli anyag nem szerepel a követelmények között. A sikeres vizsga egyszersmind a hallgató előmeneteléről is pontos jelzést ad, hovatovább a hallgató érdekeit szolgálja, mert ha a szabályzatban foglalt határidőn belül nem tud nyelvvizsgát tenni, halasztási kérelmét a szintfelmérőktől bizonyított nyelvtudásával hitelesen tudja alátámasztani. 2018-tól a szintfelmérők rendszere is bővült: a korábbi gyakorlattól eltérően immár a felsőfokú nyelvvizsgára készülőknek is biztosítja a program a szintfelmérő vizsgák lehetőségét.

Együttműködések nyelvterületek szerint, bővülések

Az alábbiakban rövid összefoglalót közlünk az Eötvös József Collegium nemzetközi kapcsolatainak alakulásáról. Az egyes nyelvi műhelyek szakmai tevékenységéről részletesen lásd az ECCE XII, illetve XIII. kötetében közölt/közlendő műhelybeszámolókat, míg az egyes kiemelt rendezvényekről jelen kötet III. Szakmai-tudományos rendezvények fejezetét.

A nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködéseket elsősorban az EC Byzantium Központ és a kapcsolódó szakmai műhelyek, valamint a Cathedra Magistrorum szervezik és bonyolítják le. (A Byzantium Központ honlapja: http://byzantium.eotvos.elte.hu/. A Byzantium Központ szervezésében megvalósult további szerteágazó francia, görög, szerb és hasonló külföldi kapcsolatokról lásd az EC Byzantium Központ fejezet.

A nyelvi hátteret az EC (négy éve bevezetett majd 2018-ban ógörög nyelvvel bővített) ún. A.L.F.O.N.S.Ó. programja jelenti (http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/alfonso_nyelvi_program.pdf), amely a collegisták számára – a magyar felsőoktatásban kivételes lehetőségként – második és harmadik idegen nyelv kötelező tanulását írja elő (részletesen lásd a Függelék alfejezetet). A nyelvoktatásban a Byzantium Központ és a nyelvi műhelyek oktató-kutatói

vesznek részt. Mindazonáltal az együttműködések és a rendezvények kiindulópontját az egyéni és csoportos kutatói eredmények (és pályázatok) jelentik.

Hivatalos keretegyezmények: École Normale Supérieure, Paris (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); EHESS Paris (bizantinológiai képzés, MA diploma); Université Paris 3 – Sorbonne nouvelle CERAM Kutatócsoport; L'Université Rennes 2 CELLAM EA 3206 Kutatócsoport, Fribourgi Egyetem (Svájc, hallgatói csereszerződés is). Bolognai Egyetem és Collegio Superiore Bologna (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); Collegio Superiore de Pisa; Österreichische Akademie der Wissenschaften: Abteilung Schrift- und Buchwesen Institut für Mittelalterforschung. Ión Egyetem (Korfu) és Peloponnésosi Egyetem (Kalamata); Thesszaloniki Egyetem; Szerb Tudományos Akadémia, Bizantinológiai Intézet; Beloit College (USA Wiconsin); University College London (és Institute of Classical Studies); Almo Collegio Borromeo of Pavia.

A külföldi intézmények lektorokat is delegálnak a Collegiumba (görög, olasz, francia, osztrák). A Collegium nemzetközi szakmai „beágyazottsága" közvetlen hatással van a tehetséggondozásban elért eredményekre. A collegisták a kultúrintézetek támogatásával (is) külföldi ösztöndíjakat nyernek el, a szemináriumokon és a konferenciákon bekapcsolódnak a nemzetközi kutatásokba.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a külföldi előkelőségeket és vendégeket, akik 2022-ben a nemzetközi kapcsolataink keretében ellátogattak hozzánk, illetve a Collegiumban oktató lektorokat, szemináriumokat tartó külföldi vendégtanárokat.

Külföldi előkelőségek látogatásai:
Pascale Andréani (Franciaország nagykövete: 2022. május 23.)
Gian Luca Borghese (Budapesti Olasz Kultúrintézet: 2022. május 24.)
Gabriele La Posta (igazgató, Budapesti Olasz Kultúrintézet: 2022. május 24.)
Efthymios Pantzopoulos (Görögország nagykövete: 2022. május 23.)
Christian Autengruber (igazgató, Osztrák Kulturális Fórum Budapest: 2022. március 7., október 18.)
Sandra Reitbrecht (Universität Wien, Pädagogische Hochschule Wien: 2022. március 7.)

Lektorok:
Julie Minas (ENS, MFIA-delegált francia lektor)
Joseph Brichet (ENS, MFIA-delegált francia lektor)

Függelék

Az ELTE Eötvös József Collegium „ALFONSÓ” nyelvi programja A collegiumi nyelvtanulás szabályozásáról

Preambulum

Az Eötvös József Collegium hivatása, hogy a legtehetségesebb magyar egyetemi polgárokat támogassa, tudományos előmenetelüket segítse. Célja, hogy olyan kiválóan felkészült szakembereket képezzen, akik tudományterületükön átlagot meghaladó tudással rendelkeznek, önálló kutatómunkára képesek, és akiknek a tudomány művelése nem csupán szakma, hanem tanári hivatás is. A Collegium oktatási célkitűzései között – a hagyományoknak megfelelően – egyszerre van jelen a széles körű, európai horizontú tudományos tájékozódás és a nemzeti hagyományok ápolásának igénye. Fentiek szellemében a Collegium 2012 szeptemberétől az irányító és szabályozó testületek (az igazgató, a tanári kar és a hallgatói önkormányzat egésze, a közgyűlés, valamint a kuratórium) egyetértő támogatásával *unanimiter* bevezette a nyelvtanulási lehetőségeket és kötelezettségeket leíró szabályrendszert. A szabályozást – ALFONSÓ keretprogram címen – az első évek tapasztalatai és eredményei alapján jelen dokumentumban kiegészítettük, bővítettük és pontosítottuk. Az Eötvös József Collegium az Eötvös Loránd Tudományegyetem tehetséggondozási munkájában betöltött történelmi szerepének megfelelően – mindenkori lehetőségeihez mérten – a nyelvtanulási keretprogramját a társ-szakkollégiumok tagsága felé is megnyitja. Óhajtjuk és bízunk abban, hogy a Collegiumtól – a magyar felsőoktatásban egyedülálló módon – kínált lehetőséggel a collegisták élni tudnak és tanulmányaikat európai szellemiséggel a nemzetközi kapcsolatrendszerünk kiszélesítésére, végső soron a magyar tudomány (oktatás és kutatás) erősítésére kamatoztatni fogják.

1. § Alapelvek

(1) A collegiumi nyelvtanulás elsődleges célja, hogy a collegisták a program meghatározott időkereten belül legalább kettő, legalább B2-es nyelvvizsgával rendelkezzenek.

(2) Abban az esetben, ha a collegista nyelvvizsga nélkül érkezik, elégséges egy B2-es nyelvvizsgát tennie.

(3) A collegistáktól elvárható a folyamatos fejlődésre való törekvés. Ennek megfelelően amennyiben az (1) pontban leírt feltétel már a felvétel idején teljesül, életbe lép a „szintlépési" kötelezettség: nyelvvizsga szerzése egy már ismert nyelvből C1-es szinten, vagy egy új nyelvből B2-es szinten, tekintet nélkül arra, hogy a hallgató hány nyelvvizsgával rendelkezik.

(4) Amennyiben az (1)–(3) pontokban meghatározott feltétel a rögzített határidő előtt teljesül, a Collegium erősen szorgalmazza, hogy collegista további szintlépést, vagy új nyelv elsajátítását tűzze ki célul. Ezen tanulmányok természetesen a mesterképzés idején is folytatódhatnak, és – jóllehet már nem tartoznak a jelen szabályzatba foglaltak hatálya alá – értékelési tényezőt jelentenek a mesterképzésbe való jelentkezések elbírálásában.

2. § Nyelvtanulási követelmények

(1) A collegiumi nyelvtanulási modell keretében választható nyelvek: Angol, Latin, Francia, Olasz, Német, Spanyol, Ógörög – a továbbiakban: ALFONSÓ-nyelvek.

(2) A collegiumi nyelvoktatásban való részvétel minden első-, másod- vagy harmadéves, újonnan felvett, BA/BSc-képzésben vagy osztatlan tanárképzésben résztvevő collegista számára kötelező.

(3) A collegisták számára új nyelvvizsga szerzésére három, szintemelésre kettő év áll rendelkezésre.

a. Kivételt képeznek utóbbi alól azon osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók, akiknek legalább az egyik tanári szakja nyelvszak, számukra három év áll rendelkezésre szintlépésre.

(4) Általános követelmények tanulmányaikat nem nyelvi szakon folytató collegisták esetében, ha a collegistának

a. nincs nyelvvizsgája, a kimeneti követelmény egy legalább B2-es szintű nyelvvizsga;

b. egy nyelvvizsgája van, a kimeneti követelmény egy újabb legalább B2-es szintű nyelvvizsga valamely más nyelvből.

c. kettő vagy több nyelvvizsgája van, a kimeneti követelmény egy újabb legalább B2-es szintű nyelvvizsga valamely más nyelvből, vagy egy korábbi nyelv fejlesztésre C1-es szintre.

(5) A tanulmányaikat nyelvi szakon folytató collegisták részére az általános követelmény megegyezik a (4) pontban felsoroltakkal, azzal a kiegészítéssel, hogy

a. a hallgató a fő- vagy minorszakjának megfelelő nyelvet a Collegiumban idegen nyelvként (vagyis az ALFONSÓ-program keretében) semmilyen formában nem tanulhatja;
b. a hallgató a fő- vagy minorszakjának megfelelő nyelvből szerzett új nyelvvizsgát nem fogadtathatja el az ALFONSÓ-program követelményeként.

(6) Amennyiben egy adott nyelvből hozott vizsga nem tartozik a ALFONSÓ-nyelvek közé, a szintlépés lehetősége nem áll fenn.

(7) Az újonnan felvételt nyerő collegisták nyelvtudásának és nyelvtanulási terveinek regisztrációját, valamint a hallgatók „vállalásának” és nyelvi tanulmányaik folyamatosságának felügyeletét a műhelytitkárokkal való szoros együttműködésben a Választmány Tudományos Bizottsága koordinálja, és mindezekről a nyelvi munkaközösség-vezető tanárnak és az igazgatónak félévente áttekintő jelentést készít.

3. § A számonkérés rendje

(1) Új nyelvet kezdő collegisták esetében a hallgatók nyelvi fejlődésének ellenőrzésére a Collegium a tanévek végén a négy fő nyelvi kompetenciát vizsgáló szintfelmérést végez, ha

a. az elérni kívánt szint B2, akkor az első év végén általánosságban A2-es szintű, a második év végén B1-es szintű, míg a harmadik év végén B2-es szintű feladatsorokkal.
b. az elérni kívánt szint B2-ről C1, akkor az első év végén általánosságban B2-es és C1-es közötti, a második év végén C1-es szintű feladatsorokkal.

(2) A tesztek nehézségi szintje az egyes nyelvek sajátosságait szem előtt tartva ettől adott esetben némileg eltérhet, de a vizsgáztatás során a vizsgáztatóknak alapvetően figyelembe kell venniük a vizsgát megelőző kurzusok tananyagát is.

(3) A felmérést írásbeli és szóbeli komplex vizsga alkotja.

(4) Az írásbeli vizsga (teszt és/vagy hallás utáni szövegértés) a kurzusvezető szervezésében és irányításával zajlik.

(5) A szóbeli vizsgabizottság legalább két főből áll, ezek
a. a vizsgára felkészítő kurzus oktatója;
b. nyelvi műhely vezetője vagy titkára, felsőbbéves műhelytag, senior hallgató vagy diákképviseleti tag.

(6) A szintfelmérés keretét egy „nullkredites" vizsgakurzus alkotja, melyet minden a programban részt vevő hallgató köteles felvenni.

(7) A szintfelmérő sikeresen teljesítettnek minősül, amennyiben a collegista eléri a 60%-os ponthatárt. A collegista
a. 60–80% közötti teljesítményéért „4 (jó)" értékelés jár;
b. 80–100% közt pedig „5 (jeles)" érdemjegy jár. diákképviseleti tag.

(8) A szintfelmérést a collegiumi nyelvtanárok koordinálják.

4. § Óralátogatási kötelezettség

(1) A Collegium biztosította nyelvórákon a részvétel kötelező.

(2) Az (1) kötelezettsége alól az igazgató eseti felmentést adhat.

(3) A collegiumi nyelvi kurzusok látogatása a hallgató felvételekor általa vállalt célkitűzések eléréséig, vagyis a nyelvvizsga/nyelvvizsgák megszerzéséig, illetve bemutatásáig, vagy a collegiumi szabályozás tekintetében ezekkel egyenértékűnek tekintett szintfelmérő vizsgák teljesítéséig kötelező marad.

(4) A rendszeres óralátogatást az adott kurzusvezető ellenőrzi és dokumentálja.

(5) A hallgató a tanórák legalább 75%-án köteles megjelenni.

5. § A latin nyelv tanulásáról

(1) Első collegiumi évében kötelező a latin nyelv tanulása minden

a. alapképzésben bölcsész- és társadalomtudományi karra járó collegistának;

b. osztatlan tanárképzésben bölcsész alapkaros első három évében felvett collegistának.

(2) A Filozófia Műhely hallgatói választhatnak a latin és az ógörög nyelv között.

6. § Egyéni elbírálás

(1) Minden olyan egyedi esetben, amelyről e szabályzat nem rendelkezik, a hallgató nyelvtanulási kötelezettségének teljesítésére vonatkozó kérését egyéni elbírálás alá eső kérvény formájában nyújthatja be a Collegium igazgatójához.

(2) Egyéni esetnek minősül a

a. szabályzatban rögzítettektől való szintbeli eltérés;

b. az ALFONSÓ-nyelvek körébe nem tartozó nyelvekből szerzett nyelvvizsgák elfogadtatása.

(3) Az ALFONSÓ program keretében sikeresen teljesített nyelvi szintfelmérő vizsgák az egyéni kérvények elbírálása során figyelembe veendők.

7. § Zárórendelkezések

(1) Jelen szabályzat az ELTE Eötvös József Collegium Oktatási, Tanulmányi Szabályzat és Követelményrendszer mellékletét képezi.

(2) Jelen szabályzat 2018. február 22-től érvényes.

EC Byzantium Központ

Önálló collegiumi oktatási-kutatási egység

Az ELTE az Eötvös József Collegiumban, mint önálló kutatóhelyen működő nagy nemzetközi kutatási pályázat (OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal") kimagasló nemzetközi eredményeinek köszönhetően 2015. szeptember 1-jével az egyetem kutatóegyetemi, az ELTE BTK keretátadással biztosított szakmai, és a Collegium kiegészítő szakkollégiumi támogatásából, alapító szándéknyilatkozat hitelesítésével létrehozta az EC Byzantium Központot (http://byzantium.eotvos.elte.hu/). A bizantinológiai és a rokon tudományterületek (francia, olasz, német és görög irodalmak, valamint történeti vonatkozások) kutatásának keretet adó oktatási-kutatási központ egyszerre jelent szilárd alapot a nemzetközi kapcsolatrendszer tartalmas (a hallgatókat önálló kutatásokra ösztönző) működtetéséhez és a szakos filológiai képzésekhez. A Byzantium Központ Horváth László témavezetése mellett önálló munkaszámmal a Collegium keretein belül működik. A központ és munkatársainak kutatási eredményeiről lásd 58–61. oldalakat. Az alábbiakban az „Antiquitas – Byzantium – Renascentia" (ABR sorozat) eddig megjelent köteteit és a Központ irányítása mellett működő Magyar Bizantinológiai Társaság tevékenységére vonatkozó beszámolót közöljük.

Könyvsorozat

ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA:

ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA:
sorozatszerkesztők: Farkas Zoltán – Horváth László – Mészáros Tamás
ISSN: 2064-2369

I: Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba.* Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-10-3. 266 p.

II: Kapitánffy István – Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-08-0. 276 p.

III: Tóth Iván: *Alexandros Homérosa. Arrhianos-tanulmányok*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-03-5. 208 p.

IV: *Philologia Nostra. Bollók* János összegyűjtött tanulmányai. Szerkesztette: Mészáros Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-00-4. 516 p.

V: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-15-8. 375 p.

VI: Achilleus Tatios: *Leukippé és Kleitophón* története. Fordította: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-27-1. 151 p.

VII: Szepessy Tibor (szerk.): *Római költők antológiája*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-25-7. 575 p.

VIII: Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: *Görög nyelvtan*. Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-31-8. 333 p.

IX: Jacqueline de Romilly – Monique Trédé: *Az ógörög nyelv szelleme*. Fordította: Vargyas Brigitta. Szerkesztette: Horváth László. TypoteX Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-963-2793-95-5. 135 p.

X: László Horváth (Hrsg.): *Investigatio Fontium. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen. Beiträge der Tagung* Klassisches Altertum – Byzanz – Humanismus *der XI. Ungarischen Konferenz für Altertumswissenschaft*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-33-2. 281 p.

XI: Horváth László: *Az új Hypereidés. Szövegkiadás, tanulmányok és magyarázatok*. TypoteX, Budapest, 2015. ISBN: 978-963-2798-18-9. 301 p.

XII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland II. Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-36-3. 257 p.

XIII: János Nagyillés – Attila Hajdú – Gergő Gellérfi – Anne Horn Baroody – Sam Baroody (eds.): *Sapiens Ubique Civis. Proceedings of the International Conference on Classical Studies (Szeged, Hungary, 2013)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-40-0. 424 p.

XIV: Zsuzsanna Ötvös: *„Janus Pannonius's Vocabularium". The Complex Analysis of the Ms. ÖNB Suppl. Gr. 45.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-41-7. 354 p.

XV: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland III. Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-44-8. 300 p.

XVI: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident II. Tradition, transmission, traduction*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-46-2. 236 p.

XVII: Ágnes Ludmann (ed.): *Mare nostrum. Studia Iberica, Italica, Graeca. Atti del convegno internazionale Byzanz und das Abendland – Byzance et l'Occident III (24-25 novembre 2014).* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-45-5. 186 p.

XVIII: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung II. Beiträge der Tagung* Quelle und Deutung II *am 26. November 2014. (EC Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, I.II.).* Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2015. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-47-9. 159 p.

XIX: Dión Chrysostomos: *Tróját nem vették be és más írások*. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-55-4. 172 p.

XX: Balázs Sára (Hrsg.): *Drei deutschsprachige Handschriften des* Opusculum tripartitum *des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. I b 3. (Quelle und Deutung, EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I.).* Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-66-0. 331 p.

XXI: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-68-4. 271 p.

XXII: Emese Egedi-Kovács (**éd**.): *Byzance et l'Occident III.* Écrits *et manuscrits.* Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-63-9. 333 p.

XXIII: Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-65-3. 275 p.

XXIV: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung* Quelle und Deutung III *am 25. November 2015. (EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III.).* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-67-7. 202 p.

XXV: Dora E. Solti (ed.): *Studia Hellenica.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-69-1. 132 p.

XXVI: Mészáros Tamás (szerk.): *Klasszikus ókor, Bizánc, humanizmus. A XII. Magyar Ókortudományi Konferencia előadásaiból.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-77-6. 189 p.

XXVII: Horváth László: *Középhaladó ógörög nyelvkönyv. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló I.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-75-2. 339 p.

XXVIII: Farkas Zoltán – Horváth László – Mayer Gyula: *Kezdő és haladó ógörög nyelvkönyv. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló II.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-83-7. 442 p.

XXIX: *Philologia Nostra II. Kapitánffy István válogatott tanulmányai.* Szerkesztette: Farkas Zoltán és Mészáros Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-78-3. 512 p.

XXX: László Horváth – Erika Juhász (Hrsg.): *Investigatio Fontium II. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen.* Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2017. ISBN: 978-615-5371-76-9. 262 p.

XXXI: Philostratos: *A szofisták életrajzai.* Fordította és szerkesztette: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-86-8. 198 p.

XXXII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland V. Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-91-2. 187 p.

XXXIII: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung IV. Beiträge der Tagung* Quelle und Deutung IV *am 23. November 2016. (EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.IV.).* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2018. [ISSN: 2064-969X]. ISBN: 978-615-5371-90-5. 243 p.

XXXIV: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident IV. Permanence et migration.* Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-63-9. 280 p.

XXXV: Gellérfi Gergő: *Allúziós technika és műfaji hatások Iuvenalis szatíráiban.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5371-95-0. 276 p.

XXXVI: *Studia Hellenica II. Horváth Endre válogatott tanulmányai.* Szerkesztette: Horváth László – Nakos Konstantinos – Solti Dóra. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5897-07-8. 359 p.

XXXVII: Horváth László: *Az Öreg lovag.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2018. ISBN: 978-615-5897-13-9. 266 p.

XXXVIII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland VI. Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5897-24-5. 270 p.

XXXIX: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung V. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung V am 19. April 2018. (EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.V.)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. HU ISSN: 2064-969X. ISBN: 978-615-5897-28-3. 227 p.

XL: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident V. Ianua Europae*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2019. ISBN: 978-615-5897-29-0. 230 p.

XLI: Solti Dóra – Alszászy Judit – Lina Basoucou (szerk.): *Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv. Studia Hellenica III. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló III*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. 462 p.

XLII: Erika Juhász (Hrsg.) *Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino-Occidentalia*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. DOI: https://doi.org/10.37584/BuA_7. 401 p.

XLIII: Christine Ferlampin-Acher – Fabienne Pomel – Emese Egedi-Kovács (éds.) Par le non conuist an l'ome. *Études d'onomastique littéraire médiévale. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:* 978-615-5897-45-0. 448 p.

XLIV: János Nagyillés (ed.) *Sapiens ubique civis I.* ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN 2732-317X (Sapiens ubique civis) 185 p.

XLV: Emese Egedi-Kovács (éd.) *Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica.* ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-46-7. 247 p.

XLVI: János Nagyillés (ed.) *Sapiens ubique civis II*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN 2732-317X (Sapiens ubique civis). 218 p.

XLVII: Balázs Sára (Hrsg.) *Quelle & Deutung I.VI (2019)*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-47-4. 189 p.

XLVIII: Balázs SÁRA (Hrsg.): *Do dar niuuiht ni uuas enteo ni uuenteo… Ein synoptisches Lesebuch gotischer, althochdeutscher und altnie- derdeutscher Sprachdenkmäler zum Studium der älteren deutschen Sprachgeschichte. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger HandschriHen des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. III.I*. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-48-1. 264 p.

XLIX: Juhász Erika (szerk.) *Ελληνική Επανάσταση. A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-50-4. 196 p.

L: László Horváth (Hrsg.): Byzanz und das Abendland VIII. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2023 [=Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae 62 (2022) 1-3].

LI: János Nagyillés (ed.) *Sapiens ubique civis III*. ELTE EJC, Budapest, 2022. ISSN 2732-317X (Sapiens ubique civis). 508 p.

LII: Julie Minas. *Troubles de l'âme,défaillances de la raison : deux études en philosophie hellénistique*. ELTE EJC, Budapest, 2022. ISBN 978-615-5897-56-6. 256 p.

Felvidéki kirándulás

Beszámoló a Magyar Bizantinológiai Társaság 2022. évi tevékenységéről

Antik Tanulmányok 67 (2023) 1, 163–170
DOI: 10.1556/092.2023.00010
AKADÉMIAI KIADÓ

BESZÁMOLÓ A MAGYAR BIZANTINOLÓGIAI TÁRSASÁG 2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Juhász Erika

© 2023 Akadémiai Kiadó, Budapest

Az év első felében a Magyar Bizantinológiai Társaság az ELTE Eötvös József Collegiumának Byzantium Központja által szervezett *Byzanz und das Abendland VIII.* (2022. május 23–25.) nemzetközi konferencia szervezési feladataiban vett részt. A Társaság több tagja előadóként is szerepelt a konferencián. A konferencia a Magyar Bizantinológiai Társaság, az ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központja, az MTA I. osztály Bizantinológiai Albizottsága, a Szerb Tudományos Akadémia Bizantinológiai Intézete, a Centre d'études des langues et littératures anciennes et modernes (Université Rennes 2), az Ionian University és a University of Peloponnese összefogásával valósulhatott meg. A rendezvényt több külképviselet és több budapesti kultúrintézet igazgatója is megtisztelte részvételével.

A konferenciát a világjárvány és a minden országot sújtó korlátozó intézkedések miatt csúszással, 2022. május 23–25-én tudtuk megrendezni az ELTE Eötvös József Collegiumban, a Magyar Bizantinológiai Társaság székhelyén.

A konferencián az alábbi hellénológiai tárgyú előadások hangzottak el:

2022. május 23.: Peter Schreiner: *L'impereur byzantin à l'étranger : l'exemple de la Hongrie;* Egedi Kovács Emese: *Rubriques dans le manuscrit de* Barlaam *d'Iviron (cod. athon. Iviron 463);* Srđan Pirivatrić: *Some Notes on the Earliest Period of the Serbian-Hungarian Relations (Late 9th – Early 13th Centuries);* Annick Peters-Custot – Filippo Ronconi: *La* Vie de Sabas *et les* Vies de Christophe et Macaire *par Oreste de Jérusalem : hagiographies 'trans-méditerranéennes' entre Palestine, Constantinople et l'Italie du Sud;* Benoît Grévin: *Byzance, support de l'enseignement rhétorique en Italie au temps de l'*ars dictaminis*. L'imaginaire byzantin dans les traités de Boncompagno da Signa (c. 1170-post 1240);* Nicolas Drocourt: *La voix de l'Autre. Singularités et altérités vocales dans les contacts entre Byzantins et leurs voisins occidentaux (x^e-xiie s.);* Andrea Ghidoni: *La Vierge en quête de Jésus pendant la Passion. Entrelacs médiévaux et folkroliques entre l'Italie et la Grèce – Première partie;* Elena Nonveiller: *Le culte de Sainte Agathe entre Catane et Constantinople;* Török Ábel: *Le rôle des*

AKJournals
Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UT

Hongrois dans la Chronique de Morée; Paul-Victor Desarbres: *Jacques de Vintimille, poète gréco-latin : sur un manuscrit méconnu de la Gennadius library;* Romina Luzi: *Les romans paléologues et les contes orientaux;* Csákó Judit: *Les incursions hongroises en 954 et leurs sources;* Salvatore Costanza: *Francesco Filelfo zwischen Byzanz und Ungarn: Johann Hunyadi und Matthias Corvinus in seinen* Episteln *und die* Laus Hungariae; Horváth Janka Júlia: *L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de* Floire et Blanchefleur; Kovács István: *L'influence de Xénophon dans l'œuvre historiographique de Joannes Kinnamos.*

2022. május 24.: Rózsa Márton: *The Representation of the Second-tire Byzantine Elite: the Case of* Codex Marcianus Graecus 524; Juhász Erika: *Árpáds des Fürsten Enkel, den es nicht gab;* Ekler Péter: *George of Trebizond and his Hungarian Connection;* Boris Stojkovski: *Hungary and Serbia in the Mirror of the Historical Work of Rabbi Joseph ha-Kohen;* Vratislav Zervan: *PLP Addenda: Die byzantinische Elite nach den Eroberungszügen der serbischen Herrscher in Makedonien;* Takács Miklós: *Die Raumgestaltung mit vier Konchen in der Architektur von Byzanz, Dalmatien und östlichen Europa;* Farkas Zoltán: *Psellus in the Greek Grammatical Tradition;* Mészáros Tamás: *Chalkokondyles Latinus;* Mayer Gyula: *Identifizierung der Schreiberhand des Janus Pannonius;* Horváth László: *Zur Deutung von Hypereides' Rede* Gegen Demosthenes*;* Gian Luca Borghese: *I territori bizantini transadriatici del Regno di Sicilia: l'Epiro e l'Albania angioini sotto Carlo I d'Angiò;* Renzo Tosi: *Gli studi italiani di lessicografia e la scuola tedesco-danese;* Andrea Ghidoni: *La Vergine alla ricerca di Gesù durante la Passione. Intrecci medievali e folklorici tra Italia e Grecia. Seconda parte;* Daniele Xhani: *Considerazioni sulla ricezione di Pretestato in Zosimo.*

2022. május 25.: Dimitrios Letsios: Άραβες και αραβικός κόσμος σε βίους Αγίων. Προβληματισμοί για την αξιολόγηση των πληροφοριών; Eleni Volonaki: Οι αρχαίες ρητορικές θεωρίες στο «Κατά Βαγώα Μελέτη» του Νικηφόρου Βασιλάκη; L. Delbó Katalin: Das *Florilegium Vindobonense*: neue Handschrift, neue Fragen; Palágyi Tivadar: Ρώσοι, Έλληνες και Γκαγκαούζοι: περιπέτειες ενός εθνογράφου στην Αδριανούπολη το 1903; Georgios Andreiomenos: Ο Κώστας Κουλουφάκος και το θέατρο στο Βυζάντιο; Kerényiné Bakonyi Eszter: Η προσπάθεια ενσωμάτωσης της οικογένειας Σίνα στην αριστοκρατεία της Ουγγαρίας; Szebehleczky Borbála: Η «Νέα Ελλάς» στην Ουγγαρία; Όψεις της πνευματικής ζωής της πρώτης ελληνικής διασποράς στην Ουγγαρία μέσα από το συγγραφικό έργο του Γεωργίου Ζαβίρα (1744–1804); Solti Dóra: Το ουγγρικό φιλελληνικό κίνημα και ο ελληνικός Αγώνας της Ανεξαρτησίας; Vincze Xénia: Πολιτικοί πρόσφυγες στην Ουγγαρία. Τα πρώτα πέντε χρόνια (1948–1953); Fanny Klinkova: Child Refugees of the Greek Civil War in Czechoslovakia (1948–1962); Konstantinos Nakos: Η πρόσληψη του έργου του Δημήτρη Χατζή στην Ουγγαρία).

A konferencián elhangzott előadások szerkesztett változatai konferenciakötetben, az *Acta Antiqua* folyóirat tematikus fasciculusában fognak megjelenni.

A konferencia programja négy könyvbemutatóval egészült ki. Mind a négy bemutatott kötet az Eötvös Collegium Byzantium Központjának *Antiquitas · Byzantium · Renascentia* könyvsorozatában jelent meg (ISSN 2064-2369; sorozatszerkesztők: Farkas Zoltán – Horváth László – Mészáros Tamás):

Egedi-Kovács Emese (szerk.): *Byzance et l'Occident VI. Vestigia philologica*. (Antiquitas · Byzantium · Renascentia XLV) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-46-7. 247 p. – A könyvet a szerkesztő, Egedi-Kovács Emese ismertette.

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

Antik Tanulmányok 67 (2023) 1, 163–170 165

Christine Ferlampin-Acher – Fabienne Pomel – Egedi-Kovács Emese (szerk.): *Par le non conuist an l'ome. Études d'onomastique littéraire médiévale*. (Antiquitas · Byzantium · Renascentia XLIII) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-45-0. 448 p. – A kötetet Egedi-Kovács Emese, Christine Ferlampin-Acher és Andrea Ghidoni mutatták be.

Juhász Erika (szerk.): Ελληνική Επανάσταση. *A* Függetlenség napja – *tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján*. (Antiquitas · Byzantium · Renascentia XLIX) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2022. ISBN 978-615-5897-50-4. 196 p. – Szebehleczky Borbála mutatta be.

Erika Juhász (szerk.): *Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino Occidentalia*. (Antiquitas · Byzantium · Renascentia XLII) ELTE Eötvös József Collegium, Budapest 2021. ISBN: 978-615-5897-43-6. 404 p. – A könyvet Salvatore Costanza ismertette.

2022. augusztus 22–27-én (Velence – Padova) rendezték meg Byzantium – Bridge between Worlds címmel a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszust, amelyen a Magyar Bizantinológiai Társaság tagjai is képviseltették magukat. Az 1924-ben életre hívott Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszus – a tudományszak legrangosabb seregszemléje – 1961 óta ötévente kerül megrendezésre. Az *Association Internationale des Études Byzantines* (a továbbiakban AIEB) 2016. augusztus 26-i közgyűlése – parázs viták után – úgy határozott, hogy a következő nemzetközi kongresszust (nem Nicosia vagy München, hanem) Isztambul rendezheti meg. A török szervezők sok energiát fektettek a kongresszus előkészítésébe, a világjárvány miatt azonban 2021-ben nem kerülhetett sor a nagyszabású rendezvényre. Politikai és kultúrdiplomáciai okokból a törökországi rendezés és maga a helyszín is megkérdőjeleződött, ezért az AIEB elnöksége 2020 nyarán új szavazást kezdeményezett a helyszínről. Olaszország mellett Ciprus is vállalta, hogy 2022-ben megszervezi a XXIV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszust. Az internetes szavazás eredményeképpen (22:14) végül Olaszország lett a rendezvény házigazdája. Az Olasz Bizantinológiai Társaságnak (Associazione Italiana di Studi Bizantini – Sito Ufficiale dell'Associazione Italiana di Studi Bizantini) nem mindennapi kihívással kellett szembenéznie. A rövid határidő mellett a pandémia okozta veszteségek és az állandó bizonytalanság légkörében kellett munkához látniuk. A bizonytalanságot tovább fokozta az orosz–ukrán háború és az ennek következtében beköszöntő gazdasági válság, mely nemcsak a szervezési teendőket nehezítette meg, de a kongresszusra jelentkező előadók és közreműködők részvételi lehetőségeit is nagyban befolyásolta. A kialakult válsághelyzet miatt a szervezők és az AIEB elnöksége úgy döntöttek, hogy – bár korábban elhatárolódtak a rendezvény online formájától – lehetőséget kínálnak a világháló segítségével megvalósítható részvételre is. Közel kétszáz kutató élt ezzel a lehetőséggel, így a konferencia végül *hibrid* formában valósult meg: a szekcióelnökök videókonferencia keretében létesíthettek kapcsolatot a külföldről bejelentkező előadókkal és kérdezőkkel. A technikai igények kielégítésére és az esetleges hibák elhárítására minden szekcióban felkészült és segítőkész egyetemi hallgatók álltak készenlétben. A kongresszus így is be tudta tölteni hivatását: a bizantinológia (és határterületeinek) művelői számára továbbra is a nemzetközi kongresszus maradt a személyes tapasztalatcseréknek és kapcsolatépítésnek a legfontosabb fóruma. Az előadások döntő többségben angol nyelven hangzottak el. Elvétve hallhattunk francia vagy olasz nyelvű felolvasásokat, a bizantinológia megteremtőjének, Karl Krumbachernek az anyanyelve pedig szinte teljesen eltűnt a kongresszusról. Görög nyelven is csak három előadó beszélt, a nemzetközi bizantinológiai kongresszusok szintén hagyományosnak számító nyelvén, oroszul pedig egy

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

előadás sem hangzott el. A megnyitó rendezvények augusztus 22-én, hétfőn, a velencei Teatro la Fenice-ben zajlottak, majd két egyetemen folytatódott a szakmai munka. Hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton az Università Ca' Foscari Venezia (Campus Economico San Giobbe), csütörtökön pedig az Università degli Studi di Padova Beato Pellegrino, illetve Liviano campusa adott otthont a rendezvénynek. Minden helyszínen szigorú biztonsági intézkedéseket vezettek be: előírták a kötelező maszkhasználatot, és elektronikus beléptetéssel biztosították, hogy a kongresszuson csak regisztrált résztvevők jelenhessenek meg. A kongresszus Paul Magdalino nyitóelőadásával vette kezdetét *(Reflections and Elaboration on the Congress and Its Main Theme: "Byzantium – Bridge Between Worlds");* ezt követően plenáris előadások (8 szekció), kerekasztalok (68 szekció) és a belgrádi kongresszus szervezői által meghonosított tematikus szekciók (61 szekció) követték egymást, párhuzamosan, több helyszínen. Az egyéni jelentkezéseket – az előre megküldött összefoglalók alapján – a szervezők további 90 szekcióba sorolták be. A plenáris szekciók 3-8 résztvevőjének (melyből 2-5 fő volt előadó) 90 perc állt rendelkezésére, a többi szekcióban a 3-7 előadó és a levezető elnökök 120 perccel gazdálkodhattak (beleértve a kérdéseket és alkalmanként élénk vitákat is). A plenáris előadások többségének szerkesztett változata a kongresszus nyitónapján online formátumban is megjelent: Proceedings of the Plenary Sessions (unive.it). A többi előadásból az összefoglalókat jelentették meg a szervezők (az előadók neve szerinti abc-rendben), szintén pdf-ben: Abstracts of the Free Communications, Thematic Sessions, Round Tables and Posters (unive.it). A kongresszusra több mint 1800-an regisztráltak. Egy résztvevő legfeljebb két előadást tarthatott. A magyar résztvevők regisztrációs díjának befizetését a Magyar Bizantinológiai Társaság vállalta magára; a befizetéseket a NEAO-KP-1-2021/1-000418 pályázaton erre a célra nyert támogatásból finanszírozta. Utazási keretéből az MTA I. Osztálya is támogatta a magyar részvételt. A Nemzetközi Szövetség ötven PhD-hallgató és 40 évnél fiatalabb posztdoktor részvételét támogatta 500-500 euróval.

A beérkezett kerekasztal-javaslatok megvitatása után a török szervezők már korábban jóváhagyták egy magyar kerekasztal szervezését is, amelyet utóbb az olasz szervezők is megerősítettek. Így kerülhetett sor augusztus 26-án a *"Media" of Social and Cultural Interaction between Byzantium and the West (RT45)* című kerekasztalra, melyen Horváth László elnökségével az alábbi előadások hangzottak el: Peter Schreiner, *Nikolaos von Otranto als Vermittler zwischen Ost und West;* Annick Peters-Custot, *Circulations hagiographiques et liturgiques entre chrétienté byzantine et occidentale : l'Italie méridionale byzantine et normande, carrefour et laboratoire de l'acculturation et de la distinction entre Orient et Occident (IXe-XIIe s.);* Filippo Ronconi, *Traces du Proche Orient dans les manuscrits de l'Italie méridionale byzantine à l'époque moyenne : réflexions et études de cas;* Egedi-Kovács Emese, *Les secrets d'un manuscrit bilingue (grec-ancien français) : le codex Iviron 463 (Lambros 4583);* Mészáros Tamás, *From East to West: Notes on the Textual Tradition of Chalkokondyles' Apodeixis.*

A *Free Communication* kategóriában Farkas Zoltán, *On the Road Again: Gyóni's Paristrion Revisited;* Mészáros Tamás, *A Perfect Memory of Death. Laonikos Chalkokondyles: A Historian From the Mistra Circle;* Solti Dóra, *The Textual Tradition of Aeschines in Byzantium;* Juhász Erika, *Die Belagerung von Nisibis in den byzantinischen Chroniken;* Török Ábel, *Hungarians in the Chronicle of Morea* és Pataki András, *Language Change in Byzantine Greek: The Roots of the Modern Greek Verbal System* című előadásai hangzottak el. Az előadók között szerepelt még egy fiatal magyar kutató, aki nem az MBT támogatásával regisztrált a rendezvényre: Bara

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

Antik Tanulmányok 67 (2023) 1, 163–170 167

Péter Tamás, *Leo of Chalcedon and the Early Komnenian Debate on Icons: The Development of Leo's Image Theology*.

A végleges program még elérhető a kongresszus honlapján: ICBS22_Programma_definitivo (byzcongress2022.org). Nyomtatott programfüzet nem jelent meg. A kongresszus szekcióival párhuzamosan számos egyéb tudományos és kulturális eseményről gondoskodtak a szervezők: többek között vezetett éjszakai túrát szerveztek a Szent Márk Székesegyházba, és bemutatták az érdeklődőknek a Ca' Foscari Egyetem történelmi épületeit. A kongresszus ideje alatt nyitva állt Velencében a *Ciprusi kéziratok és térképek* című kiállítás a Biblioteca Nazionale Marcianában *(Cyprus in the Marciana Library of Venice. Manuscripts, Texts, and Maps)* – a kiállítás katalógusa pdf-formátumban letölthető az internetről: Cipro nella Biblioteca Marciana di Venezia (unive.it). A Velencei Városi Múzeumban időszakos Béssarión-kiállítás nyílt a kongresszus tiszteletére. Mivel a kongresszus kísérőrendezvényeinek megszervezésére az új helyszín megválasztása után nagyon kevés idő maradt, és a világjárvány miatt a közgyűjtemények is zárva tartottak, az 1968-as vagy az 1994-ben rendezett nagyszabású Béssarión-kiállításhoz mérhető kiállításról le kellett mondaniuk a szervezőknek. A kiállítás kurátora, Sergei Mariev (Johannes Gutenberg - Universität Mainz) úgy döntött, a kardinális nagy filozófiai művének, az *In Calumniatorem Platonis* megszületésének körülményeit, Béssarión munkamódszerét mutatják be a források segítségével. A kiállítás *(Bessarion's Book in Defense of Plato: Among the Papers of the Last Byzantine Philosopher)* katalógusa pdf-formátumban is elérhető: Il libro di Bessarione in difesa di Platone (unive.it). Ugyancsak Sergei Mariev szervezésében zajlott egy kisebb konferencia a kongresszus résztvevői számára, *Bessarion's Literary Heritage: Textual Developments and Intellectual Journeys* címmel, melynek az Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia adott otthont. A konferencia a *"Bessarion and Byzantine Culture in Public Perception during the Late 15th Century"* DFG-projekt keretében valósult meg, s olyan jeles kutatókat kértek fel előadónak, mint John Monfasani *(Aldo Manuzio and Cardinal Bessarion),* Peter Schreiner *(È la biblioteca di Bessarione una biblioteca bizantina?),* Isabel Grimm-Stadelmann *(Medical Manuscripts in Bessarion's Library),* Gianmario Cattaneo *(Inter graecos graecissimus: Problems and Perspectives on Bessarion's Collection of Greek Letters),* Sergei Mariev *(Critical Edition of Greek and Latin text of Book V of Bessarion's In Calumniatorem Platonis);* a mű kritikai kiadása 2023 tavaszán jelenik meg a De Gruyter kiadó gondozásában. A Hellén Intézet adott otthont két másik exkluzív rendezvénynek is: augusztus 24-én koncertet szerveztek a Szentháromság monostor Szent Symeón Kórusának részvételével és könyvbemutatót tartottak a *Hagia Sophia: The Churches of the Wisdom of God around the World* című kötet megjelenésének tiszteletére, melynek fájó aktualitása – ahogy az a bemutatón is elhangzott – a konstantinápolyi Hagia Sophia székesegyház (1934 és 2020 között múzeum) mecsetté alakítása, ami ellen a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség is számos formában tiltakozott – eredménytelenül. Külön említést érdemel a *Digital Byzantium – Virtual dialogues beyond geographical and cultural borders* projekt: Digital Byzantium - International Congress of Byzantine Studies 2022 (byzcongress2022.org). A XXI. század kihívásaihoz igazodó vállalkozás olasz és török tudományos intézetek összefogásával virtuálisan igyekszik megjeleníteni a Bizánci Birodalmat és örökségét. A bemutatott nyolc projektből ízelítő is található a kongresszus honlapján: *From Istanbul to Byzantium*; *Nordic Tales – Byzantine Paths; "What Byzantinism Is This in Istanbul!": Byzantium in Popular Culture; Byzart*; *Byzantine Syria*; *İstanbul Surlari; An Archive within an Archive*; *Island Stories*. A Padovai Egyetem 800 éves fennállását ünneplő

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

168 **Antik Tanulmányok** 67 (2023) 1, 163–170

rendezvénysorozat részeként a kongresszus negyedik napját Padovába helyezték át, és az előadások szünetében két kiállítást is megnyitottak a konferenciavendégek részére: a Zuckermann-palotában a reneszánsz Padovában tanult és tanító bizánci tudósok kéziratiba tekinthettünk bele *(Tra Oriente e Occidente. Dotti bizantini e studenti greci nel Rinascimento padovano)* – a katalógus ingyen letölthető a Padovai Egyetemi Nyomda honlapjáról: Tra Oriente e Occidente. Dotti bizantini e studenti greci nel Rinascimento padovano, az egyetem épületegyütteséhez tartozó Palazzo Livianóban pedig filmvetítéssel kísért kamarakiállítást rendeztek be az olasz művészettörténészek bizánci emlékeket feldolgozó kutatásairól *(Byzantine Art through the Eyes of Italian Scholars. Documents and Images from 20th-Century Travels),* így többek között Géza de Fràncovich (1902–1996) tudományos munkásságáról is. Egy – a kongresszus honlapjáról elérhető – rendhagyó tárlatvezetés keretében (A Museum Without Borders) pedig Velence és Padova rejtett kincseire hívták fel az odalátogatók figyelmét. A tudományszak jövője szempontjából nagy jelentőséggel bírt a szerda estére szervezett különleges szekció *(Special Session: Opportunities Forum),* ahol a PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatóknak kínáltak állásokat, ösztöndíjakat, pályázatokat és kutatási lehetőségeket. Az eseményt az Olasz Bizantinológiai Társaság és az AIEB égisze alatt működő Development Commission szervezte, amely több fórumon (többek között a havi rendszerességgel megjelentetett internetes hírlevelek révén) igyekszik támogatni és tájékoztatni a bizantinológia irányában elkötelezett kutatókat. Az eseményt meglehetősen nagy érdeklődés övezte. A kongresszus alatt 32 kiadó legfrissebb bizantinológiai tárgyú könyvkínálatát lehetett megtekinteni a velencei egyetem campusán, ahol a kiállított könyvek megrendelésére (a készlet erejéig helyben megvásárlására is) lehetőség nyílt. Kísérő rendezvényként pénteken több könyvbemutatóra is sor került. Pénteken lehetett találkozni a kongresszus alatt megtekinthető tudományos poszterek kiállítóival is. A legfrissebb hírekről az esemény közösségi oldalán (5) The 24th International Congress of Byzantine Studies | Facebook folyamatosan tájékozódhattak az érdeklődők. A konferencia egyik utolsó eseménye a bizánci irodalom fordítási kérdéseit feszegető kerekasztal-beszélgetés volt *(Workshop Translating Byzantine Literature into Italian),* melyet élőben is közvetítettek az interneten: Tradurre in italiano la letteratura greca demotica tardobizantina: perché, per chi? – YouTube. A Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség augusztus 26-án a Biblioteca Nazionale Marciana Sansoviniano termében (Libreria Sansoviniana) tartotta meg esedékes közgyűlését. A beszámolók és több kisebb horderejű kérdés megtárgyalása mellett a két fő napirendi pont a Szövetség tisztségviselőinek megválasztása és a következő kongresszus színhelyének megszavazása volt. Az AIEB elnökének ötéves mandátumát legfeljebb egyszer lehet meghosszabbítani, ezért John Haldonnak (a világjárvány miatt egy évvel meghosszabbított) megbízatása lejárt. Ingela Nilsson időközben visszalépett, így az elnöki tisztség két jelölt közt dőlt el: Szerbia Antonio Rigót, az Università Ca' Foscari Venezia professzorát, a kongresszus főszervezőjét javasolta elnöknek (a javaslatot támogatta a Bolgár Bizantinológiai Társaság, Franciaország, Grúzia, Magyarország, Románia, Oroszország és a Vatikán bizantinológiai társasága), a Görög Bizantinológiai Társaság pedig Michael Grünbartot, a Westfälische Wilhelms-Universität Münster professzorát jelölte (jelölését támogatta az Argentin Társaság, Ausztrália és Új-Zéland, Csehország, Hollandia és Svájc). A közgyűlés titkos szavazással (melynek során minden nemzeti társaság egy szavazatot adhatott le) Antonio Rigót választotta (21:15 arányban) elnöknek a 2022–2026-os ciklusra. A Magyar Bizantinológiai Társaságot az elnök és a titkár képviselte a közgyűlésen. A Szövetség titkárának, Athanasios Markopoulosnak a mandátuma is lejárt. Az Alapszabály

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

Antik Tanulmányok 67 (2023) 1, 163–170 169

értelmében a titkárt mindig a Görög Bizantinológiai Társaság jelöli. Christos Stavrakos jelölését Ausztria, Oroszország és Szerbia is támogatta, a közgyűlés pedig egyhangúlag meg is választotta titkárnak. A kincstárnoki tisztséget betöltő Béatrice Caseau megbízatását a közgyűlés egyhangú szavazással meghosszabbította. A következő kongresszus színhelyének megválasztása – a korábbi közgyűlésekkel ellentétben – zökkenőmentesen zajlott: az osztrák előterjesztés meggyőzőnek bizonyult, ellenjavaslat pedig nem érkezett, így a rendezés joga Bécsre szállt. Az osztrák főváros 2026. augusztus 24–29-én rendezi meg a XXV. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszust. A közgyűlés a bizottságok beszámolóinak *(Corpus Fontium Historiae Byzantinae, Inscriptiones Graecae Aevi Byzantini, Development Commission, Commission for the History of Byzantine Art, Commission for the Historical Geography and Spatial Analysis of Byzantium, Commission for Byzantine Archaeology, Commission for Byzantine Sigillography)* meghallgatása mellett egy új bizottság felállításáról is szavazott: Isabel Grimm-Stadelmann (Bajor Tudományos Akadémia, Ludwig-Maximilians-Universität München) vezetésével, 15 kutató részvételével a *Commission of Byzantine Medicine* is megkezdheti működését. A bizottságok a bizantinológia és segédtudományai szinte valamennyi határterületét lefedik. A testületekben zajló eredményes nemzetközi együttműködések valóban sikeresen valósítják meg azt, amit a kongresszus mottója is sugall: *Byzantium – Bridge between Worlds*. A tudományos kutatásoknak, közös projekteknek egyre inkább szerves részét képezi a digitális tér, az online platformok üzemeltetőinek pedig mindig újabb és újabb kihívásokkal kell szembenézniük. Egyre növekvő szükség van az interdiszciplináris kutatásokra, és ezt a kongresszus szervezői is felismerték, s mint a fentiekből kitűnik, a korábbiaknál jóval nagyobb mértékben alkalmazták is. Törekvéseiket (egyszersmind a nemzetközi bizantinológiai kutatások célkitűzéseit) találóan szimbolizálja a világkongresszus logója: két koncentrikus körben az örök körforgást és a folyamatos megújulást jelképező *uroboros* és a két fejével párbeszédet folytató *amphisbaina,* középütt az élet fája és az újjászületést jelképező két páva utal a nehézségekre, a kihívásokra és a folyamatos megújulásra.

Az őszi félévben a Társaság visszatért a hagyományos (havi rendszerességű) felolvasóülésekhez:

2022. szeptember 30.: Besztercei Márk: *A VII. századi Bizánc – teológiai viták és az arab hódítás*

2022. október 5.: Peter Schreiner: *Bilinguismus, Biliteralität und Digraphie im multiethnischen Oströmischen Reich*

2022. november 23.: Farkas Zoltán: *Egy ismeretlen bizánci staurotheca?*

A Magyar Bizantinológiai Társaság közreműködőként szerepelt 2022. december 15-én a Moravcsik Gyula (1892–1972) halálának ötvenedik évfordulójára rendezett tudományos kollokviumon. A Társaság részéről elhangzott előadások: Juhász Erika: *Franz Dölger;* Mészáros Tamás: *Ihr stets ergebener F. Dölger. A Darkó–Moravcsik-vita a Byzantinische Zeitschriftben;* Farkas Zoltán: ΑΝΑΛΗΨΙΣ.

A Társaság évi rendes közgyűlésén (2022. május 24.) a tagság elfogadta az elnökség beszámolóját, valamint a pénzügyi beszámolót, majd jóváhagyta az új jelentkezők tagfelvételi kérelmét.

A Társaság 2022-ben az alábbi pályázati tevékenységet folytatta: két pályázatot lezárt (NEAO-KP-1-2021/1-000418 és NKA 201108/02708), a beszámolókat benyújtotta; a Nemzeti Együttműködési Alapnál 2022–2023-ra nyert támogatás (NEAO-KP-1-2022/1-000250) felhasználása folyamatban van; sikerrel pályázott a Nemzeti Kulturális Alapnál, és meg-

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

kezdte a NKA 201108/03046 azonosító számú pályázatban vállaltak teljesítését. A 2023–2024-es évre újabb pályázatot nyújtott be a Nemzeti Együttműködési Alaphoz (NEAO-KP-1-2023/1-000206), amelyet befogadtak, érvényesnek nyilvánítottak, de elbírálása a beszámoló beadásakor még folyamatban van.

Brought to you by Eotvos Lorand University | Unauthenticated | Downloaded 06/26/25 12:55 PM UTC

VI. Az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek)

A 2022. évi (a költségvetési előirányzathoz képest) tényleges bevételeink az alábbiak szerint valósultak meg: kollégiumi díj: 13 582 800 Ft, kereskedelmi szálláshely bevétel: 2 964 000 Ft.
Összesen: 16 546 800 Ft.
A mérlegeredmény hátterében a legfontosabb tényező: a költségvetési fegyelem (a működési kiadások és a dologi beruházások minimalizálása).
A Collegiumban folyó szakmai munkára (a több mint 150 kurzusra, illetve az előadókra) 2022-ben tervezhettünk és ki is fizethettünk honoráriumot. A bevételek (szállás- és terembérlet) pontosan nem tervezhetők, mert a lehetőségeket nem hirdethetjük, állandó vevői körünk korlátozott. Nemcsak egyének, hanem csoportok (pl. nyári egyetem, évközi kurzusok) is béreltek a Collegiumban szállást. Bevételeinket növelte, hogy külföldi ösztöndíjas hallgatóink helyét rendre Erasmus-hallgatóknak adtuk ki.

VII. Egyéb

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány

Az Eötvös Collegiumért Alapítványt 1990-ben a Collegium Szijártó István igazgató úr mint alapító kezdeményezésére hozta létre. Az elmúlt 30 évben jelentős támogatást tudott biztosítani az eredeti céloknak megfelelően. Jó egy évtizede azonban a tevékenységi köre, aktivitása fokozatosan beszűkült, a Kuratóriumban elhunyt személyek neve is szerepelt, az ülések elmaradtak. Ezért 2014-ben kezdeményeztük az Alapítvány eredeti célok és működés szerinti megújítását (a pályázatok, az ügyintézés gyakorlati szempontjai miatt célszerű, ha az alapítói szándékoknak megfelelően a mindenkori elnök a mindenkori igazgatóval azonos) és a közhasznúság visszaszerzését. Ügyvédi segítséggel sikerült elérni, hogy hosszas előkészítő munka után a Fővárosi Törvényszék a 2015. október 7-én kelt végzésében a változtatásokat jogerőre emelte. Az Alapítvány Kuratóriuma: Gyivicsán Anna, Németh József (titkár), Csoma Zsigmondné Kovács Mária, Dörnyei Lászlóné, Csomós Gyula, Solymosi László és Horváth László (elnök). A közhasznúság feltételeinek biztosítása (átlagban évenkénti 2 millió Ft feletti pénzforgalom stb.) és a közhasznúság visszaigénylése folyamatban van. Az Alapítvány pénzügyeit 2022-től Stájer Éva felügyeli.

A 2022-es évben Az Eötvös Collegiumért Alapítvány 12 100 462 Ft-ból gazdálkodhatott. Pályázati támogatásokat nyertünk: az olasz nyelvoktatás támogatására az Olasz Kultúrintézettől a 2022–2023. évi időszakra összesen 2 468 900 Ft-ot; a Nemzeti Együttműködési Alaptól működési támogatásként (NEAO-KP-1-2022/1-000198) 1 500 000 Ft-ot. A Nemzeti Kulturális Alap miniszteri támogatása keretében 5 000 000 Ft-ot nyertünk „Az Eötvös József Collegium újjászervezésének 65. évfordulója" című program megvalósítására. A Nemzeti Kulturális Alap pályázatai támogatták továbbá az Eötvös-nap és az Eötvös Konferencia (800 000 Ft), valamint az Eötvös Természettudományos Tábor (700 000 Ft) és a Tehetségtábor (700 000 Ft) megrendezését. A Richter Gedeon Nyrt. 400 000 Ft-tal támogatta a 2023. évi Eötvös Természettudományos Tábor megvalósítását. A Bouchal Kft. 71 000 Ft-ot adományozott a collegiumi könyvkiadási tevékenység támogatására. A személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásaiból 460 562 Ft folyt be.

Számszerűsíthető eredmények

A Collegium 2009–2022 decembere között elért eredményei elektronikus úton elérhetőek és „letölthetőek": https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek

A hallgatói eredmények értékeléséhez fontos szempont, hogy a Collegium döntő többségben érettségi után, valóban „kezdő" elsőéves hallgatókat vesz fel, nem a felsőévesek – a már tanulmányi / tudományos szempontból bizonyított hallgatók – közül toborozza tagjait.

– Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjasok: 2021/2022: 15 fő
– Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasok: 2021/2022: 27 fő
– OTDK helyezettek: I. hely összesen: 9 db, II. hely összesen: 8 db, III. hely összesen: 5 db, különdíj összesen: 5 db, prezentációs díj összesen: 1 db, mindösszesen: 28 helyezés, elismerés.

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjasok: 2022/2023: 28 fő
– Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasok: 2022/2023: 31 fő (a kari szakmai bizottságoktól legkiválóbb ösztöndíjasnak ítéltek között 3 fő collegista)
– MNB Kiválósági Ösztöndíj: 5 fő

Kitüntetések

Az Eötvös Collegium kurátora az igazgató személyi javaslatai alapján a Kuratórium támogatásával – a régebbi collegiumi gyakorlatot feleleventve – 2009-től az őszi ünnepi közgyűlésen, 2015-től pedig az Eötvös József-napon (szeptember 3-án, az ünnepi tanévnyitón) a Collegium önzetlen támogatóinak Eötvös Collegiumért emlékérmet adományoz. Köszönetünket három területen fejezzük ki: „külfilosz", azaz nem collegista, „öreg collegista", azaz korábban végzett növendék, és „távozó collegista", azaz a Collegiumból kiköltöző collegista kategóriákban.

Emlékérmet kaptak 2022. szeptember 5-én (Eötvös József-nap):

Masát András, az EC Skandinavisztika műhely leköszönt vezetője
Masát András Rektor úr (Andrássy Gyula Egyetem) tíz éven át, 2011 és 2021

között volt a Skandinavisztika műhely vezetője. Irányítása alatt számos szakmai kezdeményezés, collegiumi kurzus és műhelyfoglalkozás indult el és bontakozott ki a műhely keretein belül. Lelkesítő, ösztönző személyisége, szerteágazó kapcsolatrendszere és kutatói meglátásai mind hozzájárultak az évek során egyre komolyabb eredményeket felmutató műhely munkájához. Rektori és egyetemi tanári teendői mellett arra is maradt ideje, hogy elmenjen egy-egy filmvetítésre vagy kötetlen találkozóra, meghitt eszmecserére, így a műhely tagjai mindig érezhették hol távolabbi, hol közelebbi emberi és szakmai támogatását. Elmondhatjuk, megkérdőjelezhetetlen szakmai tudásával és humanizmusával iskolát teremtett a Collegiumban, mindemellett elérte azt is, ami a legnagyobb tanáregyéniségeknek sem mindig sikerül, kiváló tanítványt nevelt, akinek, mint utódának átadhatta a műhelyt.

Kozsik Tamás, az EC Informatika műhely leköszönt vezetője
Kozsik Tamás Dékán úr az Informatikai Kar dékánhelyetteseként és a tehetséggondozásért felelős oktatójaként Csörnyei Zoltán Tanár úrtól vette át a Collegium Informatika műhelyének vezetését. Az Informatika műhely puszta léte a természettudományokra szakosodott szakkollégiumok szorításában önmagában is vívmány az Eötvös Collegiumban. A Collegium fennállása óta arra törekszik, hogy a szakbarbár beszűkülés helyett a gyarapodó egyetemi karok és tudományterületek lehető legtöbbjét befogadja, és ekképpen kövesse az alapítók szándékát, az universtitas meghonosítását tagságunk mindennapjaiban. Kozsik Tanár úr elődjéhez hasonlóan azonban, nem érte be ennyivel, tudniillik a műhely puszta fenntartásával. Számos kari teendője mellett mindig szívügyének tekintette a collegiumi tehetségek gondozását, minden egyes műhelytagot féltő odafigyeléssel támogatott, tudományos és emberi előmenetelük felett jó pásztorként sáfárkodott. Az eredmények, a statisztikákba foglalt adatok önmagukért beszélnek. Tevékenységének áldásos voltát mi sem bizonyítja jobban, mint a tagság és a Collegium szeretete és hálája.

Bozsonyi Károly, az EC Társadalomtudományi műhely leköszönt vezetője
Bozsonyi Károly Tanár úr a Collegium kuratóriumának tagja a Társadalomtudományi műhely alapító műhelyvezetője szinte a lehetetlenre vállalkozott. A Társadalomtudományi Kar alapításakor javaslatomra a Collegium követte az idők szavát, befogadtuk a társadalomtudós-jelölt hallgatókat, jóllehet hamarosan önálló szakkollégiumuk is létrejött. A Collegium azonban mindig a mércét jelentő hagyományait követi, nem igazodik külső tényezőkhöz, tiszteli

és becsüli társait, de a maga útját járja. Bozsonyi Károly a Collegium-érdekű (ez a bizantinológiából kölcsönzött műszó – azaz magyar érdekű) társadalomtudományi műhelyt és annak eredményes munkáját teremtette meg. Közel két évtizeden át terelgette és támogatta féltő gondoskodással tanítványait. Egyedülállóan polihisztor sokoldalúságának és páratlan lexikális tudásának, nyitottságának köszönhetően a rendkívül szerteágazó szakok és részterületek között is világos eligazítást tudott adni diákjainak, nem beszélve arról a szeretetteljes támogatásról, ami a mindennapok nehézségei között is biztos támaszt jelentett mindannyiuknak. Kívánjuk, hogy hamisítatlan collegista személyisége, friss, fürge észjárása a jövőben is lelkesítse a vele kapcsolatba kerülő collegistákat.

Máté Zoltán, az EC Orientalisztika műhely leköszönt vezetője
Máté Zoltán Tanár úr az Orientalisztika műhely alapító műhelyvezetője. A régi, dicső hagyományokra visszatekintő collegiumi orientalisztikai stúdiumok szinte kiáltottak, hogy 2009-ben önálló műhelyt alapítsunk. A vezetésre legalkalmasabb személy egyértelműen a kiváló japanista (a nemrégiben megjelent és japán állami elismerésben részesített japán–magyar nagyszótár szerzője), Máté Zoltán Tanár úr volt. Az orientalisztika területeit (Japántól Mongóliáig, Koreától Perzsiáig) megoldhatatlan feladat egységbe tömöríteni. Tanár úr azonban bölcs belátását követve mégis összhangot tudott teremteni, és az arabistát a sinológussal – kutató-szemináriumok keretében – egy asztalhoz tudta ültetni, ami nem holmi beszélgetős önképzőkört jelentett. A kabinetekben, egyéni túrorok támogatásával elért szakmai sikerek és – a legkedvesebb tanítványtól szervezett és gondozott – Közel 's Távol Orientalisztika műhelykonferencia- és kiadványsorozat ragyogó bizonyítékai az eredményes munkának. A műhely méltán vehette fel a kiváló indológus tudós, egykori igazgatónk Vekerdi József nevét. Minden magyarországi kelet-kutató műhely – ha egyáltalán van másutt ilyen – számára az Eötvös Collegium Vekerdi József Orientalisztika műhelye példát és követendő mintát jelent. Tanár úr iskolát teremtett és ezt tudta jókor, jónak továbbadni.

Katkó Dominik, távozó collegista
Katkó Dominik minden idők legifjabbja azok között, akik valaha Eötvös Collegiumért emlékéremben részesültek. Sajnos mindhiába szerettünk volna tovább várni a testületek közös lelkületével (unanimiter) odaítélt köszönettel, Katkó úr ugyanis peregrinusként idegen földön folytatja tanulmányait. Egyet

tehetünk: biztatjuk és kérjük, tudásában, tapasztalataiban gyarapodva egykor térjen majd vissza szülőföljére és a Collegiumba. Katkó Dominik 2019-től volt az Eötvös Collegium informatikai műhelyének tagja. Nevéhez fűződik a nagy sikerű Bölcsészinformatika kurzus bevezetése. A hallgatói választmány Kommunikációs bizottságának elnöke volt, számos pályaválasztási és egyetemi rendezvényen vett részt, neki köszönhetünk több megújult collegiumi internetes felületet és fontos beavatkozásokat, mentéseket. Rendszergazdaként az Urán rendszer fejlesztésében is meghatározó szerepet vállalt. Mindemellett collegista társai bármikor számíthattak rá, legyen szó kirándulások, közös főzések szervezéséről, – és most idézem társai szavait –: „nagy ölelésekről, közös nevetésekről. Mindenkinek, ahogy csak tudott, segítségére volt, és részt vett a collegiumi élet valamennyi eseményén mondhatni hiánytalanul."

„Filosz” és „Dögész”
két tanulmány

❖ ❖ ❖

Horváth Janka Júlia

Hagiográfiai motívumok és bibliai elemek a tyrosi Apollonius-regény moreai adaptációjában

Jelen tanulmányomban a tyrosi Apollonius történetének egy középgörög adaptációját vizsgálom a bizánci hagiográfiai hagyományokkal való összefüggéseiben. Régóta közismert tény, hogy e késő antik eredetű elbeszélés már legkorábbi ismert változataiban is értelmezhető keresztény olvasatban. De az általam vizsgált görög fordítás, adaptáció még ehhez képest is számos, a korai latin változatokhoz képest új elemet tartalmaz, amelyek a szöveg keresztény színezetét erősitik: többek között számos parafrazeált, versbe szedett bibliai szöveghelyet. Szemlátomást erőteljes átdolgozási folyamaton ment keresztül a korábbi, nyugat-európai ismert verziókhoz képest. Vizsgálatom tárgya tehát az adaptációs folyamat feltárása, a keresztény elemek szándékos halmozásának tetten érhetőségét kimutatva a szövegben. Bevezetésképpen ismertetem a szöveg kiadástörténetét, kísérletet teszek datálására és keletkezésének térbeli behatárolására a témában korábban publikált irodalom figyelembe vételével. Ezt követően pedig felsorolom és részletekbe menően elemzem a regény azon sorait, motívumait, amelyek hangsúlyozottan keresztény kontextusba helyezik a cselekményt, valamint megkísérlek magyarázatot adni arra a kérdésre is, hogy a szöveg keletkezésének társadalmi-kulturális kontextusa miért indokolja az adaptáció kiindulópontjaként szolgáló nyugati regényekhez képest e módosításokat.

Carolina Cupane, a regény kiadásához[1] fűzött bevezetőjében felhívja a figyelmet bizonyos kereszténységhez köthető elemekre a szövegben, ám ezek átfogó vizsgálatát a publikáció jellegéből adódóan nem végzi el: az általa felsorolt keresztény motívumoknál jóval többet találunk a regényben, így az további tanulmányozást érdemel. Mindenekelőtt pontosításra szorul az is, hogy tulajdonképpen milyen görög adaptációról van szó. Cupane ismerteti,[2] hogy egy 16. századi prózaverzió mellett, amelynek alapjául Antonio Pucci olasz szövege

[1] C. Cupane (ed.), Romanzi Cavallereschi Bizantini. Torino, Unione Tipografico-Editrice Torinese, 1995, 9–39, 567–633. A regény szövegét e kiadás alapján idézem.

[2] Cupane (ed.), Romanzi Cavallereschi Bizantini, 569.

szolgálhatott, és amely változatot gyakran bizonyos Gabriel Contianusnak vagy Constantinus Temenosnak tulajdonítják, a Francia Nemzeti Könyvtárban őrzött Paris Grec 390 jelzetű kézirat tartalmaz egy verses változatot is – ennek kiadására vállalkozik Cupane.[3] Nem állíthatjuk, hogy e görög változat közvetlenül kapcsolódna a Korteekas által feltételezett, mára elveszett görög „eredetihez", amelynek alapján az általa kiadott latin változatok készülhettek.[4] Épp ellenkezőleg, már az általunk vizsgált adaptáció címe is árulkodó: μεταγλώττισμα ἀπὸ λατινικὸν εἰς ῥωμαικόν, tehát *latin* nyelvről görögre fordítás.[5] Adódik a kérdés, hogy mégis miféle latin (vagy újlatin) nyelv értendő a λατινικὸν kifejezés alatt, ám a válaszadás éppoly problematikus, mint amennyire alapvető a kérdésfeltevés. Carolina Cupane feltételezi, hogy a görög adaptáció forrása egy itáliai prózaváltozat lehetett, azonban nem a fentebb említett Pucci-szöveg, hanem egy másik, mára elveszett verzió. Azonban elméletének alátámasztására felhozott egyetlen érve a számos italianizmus a görög regény nyelvezetében, ez pedig önmagában, egyéb konkrétumok hiányában megítélésem szerint nem bizonyít egyértelműen semmit. Nagyon is elképzelhető, hogy a görög adaptáció készítője több nyugati forrásszövegből dolgozott, amelyeknek nyelve nem egyértelműen meghatározható, illetve, amint az elemzés további részében nyilvánvalóan látszik majd, nem riadt vissza saját, bőséges interpolációinak hozzáadásától sem, míg máshoz a prózaváltozatokhoz képest kifejezetten sűrű szöveget ad. Mindenesetre annyit érdemes leszögeznünk, hogy az adaptáció alapjául szolgáló nyugati, „latin" regény nem azonosítható egyértelműen.

Mielőtt az elemzés fonalát tovább szőném, rövid kitérőben ismertetem a kéziratot, amelyben a vizsgált szöveg fennmaradt, hogy hagyományozódására alaposabb legyen rálátásunk. Colbert hagyatékából származik, 1732-ben kerül a francia királyi könyvtár tulajdonába.[6] Cupane az 1510-es, 20-as évekre datálja.[7] Már a kézirat kompozíciója is figyelemreméltó, ugyanis a Physiologus bizonyos, kivonatolt passzusain és a tanulmány tárgyát képező regény szövegén kívül kizárólag vallásos szövegeket tartalmaz: liturgikus szövegek, imák, a Theotokos-apokalipszis, teológiai értekezések Damaszkuszi Szent Jánostól, Aranyszájú Szent Jánostól és Alexandriai Szent Atanáztól. A kézirat kompozíciójából kitűnik tehát a kódex összeállítójának abbéli szándéka, hogy tudományos (amennyiben

[3] https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b10723028n letöltés: 2024. 02. 20.

[4] George A. A. Kortekaas, The Story of Apollonius, King of Tyre. A Study of its Greek Origin and an Edition of the Two Oldest Latin Recensions. Leiden, Boston, Brill, 2004.

[5] Cupane (ed.), Romanzi Cavallereschi Bizantini, 569–570.

[6] Cf. Pinakes adatbázis : https://pinakes.irht.cnrs.fr/notices/cote/49963/ letöltés: 2024.02.20.

[7] Cupane (ed.), Romanzi Cavallereschi Bizantini, 569.

a Physiologus annak tekinthető), és teológiai szövegeket összegyűjtve olyan szövegkorpuszt hozzon létre, amely nevelő-tanító szándékú. Regényünk pedig csak úgy illeszthető ebbe a tendenciába, csak úgy követheti a kódex összeállítójának rendező elvét, ha azt feltételezzük, hogy az összeállító és a feltételezett olvasó számára is elsősorban hagiográfiai jellegű szövegként definiálható, amelynek célja a gyönyörködtetve nevelés. Csak e módon illeszkedik a tudományos, illetve a mindennapi vallásos gyakorlatot tematizáló többi szöveg sorába. Következésképpen Carolina Cupane azáltal, hogy a szöveget késő bizánci lovagregények közé sorolja, ezek mellett jelenteti meg modern kiadásban, figyelmen kívül hagyja azt a társadalmi-kulturális kontextust, amelyben a tyrosi Apollonius történetét a kézirati hagyomány egyértelmű tanúsága szerint értelmezték, befogadták a korábbi korok olvasói. A szöveg datálását illetően azonban nincs okunk rá, hogy ne fogadjuk el javaslatát, miszerint a vizsgált adaptáció a 14. század végén keletkezhetett. Ami pedig a szöveg keletkezésének helyét illeti, ebben is követjük Cupane megállapításait: Niccoló Acciaioli moreai földbirtokos végrendeletében megtalálható ugyanis egy lista könyvcímekkel, amelyek között az Apollonius-regény is szerepel. A regény Moreához való kötődését látszik igazolni a Zambela tulajdonnév használata is a szövegben (a korai latin változatokban a szóban forgó szereplőnek, Stranguillio és Dionysias lányának neve Philomusia, és a későbbi népnyelvi változatokban sem fordul elő a Zambela név), amelyet Isabelle de Villehardouin neve ihlethetett.[8]

Vegyük sorra a továbbiakban mindazon passzusokat a szövegben, amelyek keresztény színezetet adnak az elbeszélésnek! Két típus megkülönböztetését tartom célszerűnek. Elsőként vegyük számba mindazon bibliai szöveghely-parafrázisokat, amelyeket középgörög versus politicusban átfogalmazva illesztett a regénybe az adaptáció elkészítője. Nem pontos idézetekről van tehát szó, hanem egyértelműen beazonosítható allúziókról. Másodsorban pedig fel kell sorolnunk mindazon hagiográfiai toposzokat is az elbeszélésben, amelyek párhuzamba állítják az Apollonius-regényt más szentéletekkel. Carolina Cupane rövid megjegyzései és Francesca Rizzo Nervo narratológiai elemzése[9] felhasználásával, valamint saját vizsgálódásaim eredményeképpen az alábbi motívumokat tartom beható elemzésre érdemesnek.

Rögtön az elbeszélés kezdőpontján (1–2. sorok) megmutatkozik a görög szövegalkotó abbéli szándéka, hogy a keresztény időszámításhoz képest

[8] Cupane (ed.), Romanzi Cavallereschi Bizantini, 570.

[9] Francesca Rizzo Nervo, *Chronotopes between East and West in Apollonios of Tyre*. In: Reading the Late Byzantine Romance. A Handbook. Ed: Adam J. Goldwyn, Ingela Nilsson, Cambridge, Cambridge University Press, 2019, 125–143.

pozicionálja a történetet. Nevezetesen a Földközi-tenger medencéjében zajló evangelizáció kezdeteit jelöli meg a cselekmény kiindulópontjaként, amint azt a felütésben olvashatjuk:

> Ἀφοῦ ἀνελήφθη ὁ Χριστὸς εἰς οὐρανοὺς ἐν δόξῃ,
> οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἐδίδαξαν τὸν κόσμον…10

Az elbeszélés egy későbbi pontján (224–227. sorok) Archistratos király udvarában Apollonius éneke angyali énekké lényegül át. Ha úgy tetszik, a korábbi népnyelvi változatok egyértelműen profán leírását meghaladva a görög verses változatban Apollonius éneke szakrális jellegű, olyan a hallgatóság számára, mintha citerakísérettel énekelt zsoltár volna.

> Καί ὅσοι τὸν ἐκούσασιν τὴν ὑμνῳδίαν τὴν εἶχεν,
> τὴν τέχνην καὶ τὰ λέγματα καὶ τὴν γλυκύτητά του,
> ἔλεγαν νὰ ‹ναι ἄγγελος ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἀπάνω,
> καὶ παίζει τὸν παράδεισον τὸν ἐν᾽Εδὲμ πλασθεῖσαν.[11]

A görög verses változatban, csakúgy, mint a későbbi itáliai változatokban, a cselekmény tetőpontja a nagyhét idejére esik. Apollonius nagycsütörtök napján érkezik Lesbos szigetére (624–626. sorok), tehát az idő, amelyet a hajója gyomrában, a világtól elzárva tölt, egybeesik a szent három nap azon részével, amelyben Krisztus teste is a sírban nyugodott – nagypénteken és nagyszombaton.

> Κάμνουσιν μῆνας τρεῖς καὶ δύο ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν,
> ἀπὸ νησὶν ἕως νησὶν ὥς τὴν Μεγάλην Πέμπτην
> καὶ τὸ πρωῒ εὑρέθησαν ἔσω στὴν Μιτυλήνην[12].

[10] Miután Krisztus dicsőségben felemeltetett az egekbe, / a szent apostolok tanítani kezdték a népeket. Cf. ApCsel 1,9: „καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν." Az idézett görög szöveghelyek magyar prózafordítása a szerző munkája.

[11] És mindazok, akik hallották az éneket, amelyet énekelt, / kimunkáltságát, szövegét és édes hangzását, /azt mondták, hogy az égből leszállott angyal lehet/ és hogy az Édenben ültetett kertről énekel. Cf. Gen 2,8: „Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν ᾽Εδὲμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε."

[12] Három hónapot, majd még kettőt töltöttek városról városra, / szigetről szigetre vetődve, Nagycsütörtök napjáig, / s hajnalban Mitylénében találták magukat.

Tehát a nap, amelyen Apollonius hosszú bűnbánat és elszigeteltség után kilép a hajó mélyéről, éppen húsvétvasárnapra esik, így párhuzamba állítva a történéseket Krisztus feltámadásával. Athénagoras nem egyszerű ékesszólással, érvekkel igyekszik győzködni, hogy jöjjön elő, hanem Szent Pál Timóteushoz írt második leveléhez folyamodik érvekért (645–653. sorok) – egyelőre hatástalanul, hiszen nem az ő rábeszélése fogja rábírni a hőst, hogy megváltoztassa szándékát.

645 Χαίροις, κύρί ‹πολλώνιε, καὶ πάλιν λέγω, χαίροις!
Οὐκ ἔνι θλίψις σήμερον, ἀλλὰ χάρα μεγάλη,
παγκόσμιος ἀνάστασις Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου
καὶ τῶν πιστῶν ὁμήγυρις, ἀνάστασις τῶν πάντων!
Λοιπὸν ἀνάστα, ἔξελθε, Θεῷ μὴ παροργίζης,
650 αὐτὸς γὰρ μέλλει καὶ νεκροὺς καὶ ζωντανοὺς νὰ κρίνῃ·
ἐν τῇ δευτέρῃ τῇ φρικτῇ οἱ καθαροὶ ἀλλήλως
νὰ ἴδωσι καὶ νὰ χαροῦν εἰς τὰς μονὰς Κυρίου[13].

E ponton érdemes rögzítenünk, hogy Athénagoras szavaiban lelhetjük fel az első egyértelmű utalást Szent Pál személyére – a görög adaptáció szövege, úgy tűnik, igyekszik párhuzamot vonni az apostol és Apollonius alakja között. A legegyértelműbb egyezés a két személy életútjában a hosszú utazás toposza, amely mindkettőjük életútját alapvetően jellemzi, de, amint azt a későbbi példák igazolni fogják, a görög verses változat szerzője számos más, ennél konkrétabban megragadható aspektusban is rokonítja egymással őket.

Megfigyelhetjük azt is, hogy a bibliai utalások éppoly fontos szerepet játszanak Tarsia érvelésében is, mint a legkorábbi latin változatok óta jól ismert rejtvények, találós kérdések – mindezen eszközök segítségével sikerül rábírnia apját, Apolloniust, hogy végül lépjen elő a hajóból, és hagyja maga mögött a magába zárkózott, bűnbánó életet. Tarsia mindenekelőtt Jób szenvedéseire, megpróbáltatásaira tesz utalást (669. sor.): ὅλοι γυμνοὶ ἐγεννήθημεν, γυμνοὶ πάλιν ὑπᾶμεν.[14]

[13] Örvendezz, Apollonios uram, még egyszer mondom: örvendezz! / Ma nem a szomorúság napja van, hanem a nagy örömé, / Az életet adó Krisztus dicsőséges feltámadásának napja. / Ünnep ez a hívek számára, mindenki feltámadásának ünnepe. / **Kelj hát fel és jer ki, ne haragítsd meg az Istent, / hisz ő élőket és holtakat ítélni készül.** / A második eljövetel idején a bűntelen emberek / meglátják egymást és örvendezni fognak az Úr lakhelyén. Cf. 2Tim 4,1: „Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ."

[14] Mind mezítelenül születünk és mezítelenül fogunk meghalni. Cf. Jób 1,21: „αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ…"

Jób alakjának, a bűnbánat bibliai megtestesítőjének megidézése egyszersmind az olvasó eszébe juttathatja a görög verses regény címét is: itt Apollonius jelzője πολυπαθὴς, azaz „sokat tűrt", „hosszan szenvedő" – e jelzőt pedig a bizánci teológiai irodalom előszeretettel használja Jób epithetonjaként.[15] Nyilvánvaló a párhuzam az Ószövetség par excellence magányos bűnbánója és az elvonult, kesergő Apollonius alakja között. Tarsia érvelésében parafrazeálva idézi a 89. zsoltárt is (670. sor): χίλια ἔτη ἂν ζήσωμεν, ὡς μία ὥρα εἶναι.[16] Intellektusa és a Szentírást segítségül hívó, meggyőző beszéde pedig végül sikerrel veszi rá Apolloniust, hogy hagyjon fel a terméketlen önmarcangolással és ne vonuljon el végleg a világtól, így elősegítve azt, hogy a két szereplő végre egymásra ismerjen, és Apollonius megindulhasson a személyes megváltás útján. Egyértelmű, hogy a regény mindenkori olvasója is eljut arra a következtetésre, hogy a Szentírás meggyőző ereje megkérdőjelezhetetlen, Tarsia beszéde is e segítséggel vezeti a jó útra Apolloniust a narráció első jelentős fordulópontján.

Az elbeszélés második kulcsmomentuma Apollonius családjának végső újraegyesítése, a narráció végig ide tart, az egymásra ismerés pillanatában áll helyre az egyensúly. Apollonius Ephesosban találja meg halottnak hitt feleségét – a korábbi változatok szerint Diana-Artemis templomában. A vizsgált görög verses adaptációban viszont az egymásra ismerés helyszíne egy Szent Tekla tiszteletére szentelt apácakolostor, amelynek vezetője Archistratusa. E ponton ragadható meg a következő diszkrét utalás Apollonius és Szent Pál, valamint a regény női szereplői és Szent Tekla alakjának párhuzamba állítására. Míg Apollonius az apostol személyének tökéletlen tükörképe, a női főszereplők, Archistratusa és Tarsia ketten látszanak visszhangozni Szent Tekla legendájának bizonyos elemeit (793–799. sorok).

---

[15] Cf. Theognostus, *Thesaurus* 15, 1, 244: „Ἰὼβ ὁ πολυπαθὴς καὶ ἄμεμπτος" J.A. Munitiz, Theognosti Thesaurus [Corpus Christianorum. Series Graeca 5. Turnhout: Brepols, 1979]: 3–227. http://stephanus.tlg.uci.edu/Iris/Cite?4457:001:190902 letöltés: 2025. 03. 05.; Anastasius, *Hexaemeron* 6, 291: „πρὸς τὸν συμπαθέστατον καὶ πολυπαθέστατον Ἰὼβ" J. D. Baggarly and C. A Kuehn, Anastasius of Sinai Hexaemeron [Orientalia Christiana Analecta 278. Rome: Pontificio Istituto Orientale, 2007]: 2–486. http://stephanus.tlg.uci.edu/Iris/Cite?2896:008:264332 letöltés: 2025. 03. 05.; Nicetas Choniates, *Epistulae* 4, p205, 8: „...τοῦτο δὲ τῶν ὄντων πάντων ἀποβολὴν πεπονθὼς τοῦ πολυπαθοῦς Ἰὼβ ἀκριβέστερον...", J. van Dieten, Nicetae Choniatae orationes et epistulae [Corpus Fontium Historiae Byzantinae. Series Berolinensis 3. Berlin: De Gruyter, 1972]: 201–217. http://stephanus.tlg.uci.edu/Iris/Cite?3094:003:8914 letöltés: 2025. 03. 05. etc.

[16] Ha ezer évig élünk is, olyan az, mint egyetlen óra. Cf. Zsolt 89,4: „ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθές, ἥτις διῆλθε, καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί"

Στὴν Ἔφεσον ἀπέπλευσαν μὲ κάτεργα μεγάλα,
καὶ εἰς τὸν ναὸν ἐπήγασιν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰωάννου
<τοῦ> Θεολόγου, τοῦ Χριστοῦ ἐπιστηθίου φίλου.
Ἦμπαν καὶ προσκυνήσασιν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα
καὶ εἰς τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλας · ἐκεῖ ἦσαν πολλὲς ἁγίες
καλοργὲς κ› ἡγουμένισσα κυρὰ Ἀρχιστρατοῦσα,
ἡ σύμβιος τοῦ πρίγκιπος Τύρου Ἀπολλωνίου.[17]

Amint közeledünk az elbeszélés végpontjához, a zsoltárparafrázisok megsokasodnak a szövegben: a görög költő feltehetően didaktikus célzattal illeszti őket a regény végére, és erőteljesen hangsúlyozza is, hogy mely forrásból veszi az utalásokat, így a szöveg erényre nevelő jellegét tovább erősíti általuk. Az epilógusban még azt is kifejezésre juttatja, hogy számára Apollonius élete Isten mindenható voltának példázata. A következőket olvashatjuk (820–822. sorok):

Καὶ ἐπληρώθη τοῦ Δαβὶδ τοῦ ψαλμῳδὸς ἐκεῖνου·
Τὸν λάκκον ὤρυξαν ἐχθρόν, βόθρον μέγαν ἐποῖκαν,
καὶ εἰς αὐτὸν ἀνέπεσον αὐτοί, <οἱ> εἰργάσαντό τον.'[18]

Ezt követően pedig (839–840. sorok):

… πάλιν εἰπῶ τοῦ ψαλμῳδὸς τὸ ῥῆμα·
Πατέρας **εὐφραινόμενος** τὴν ἑαυτοῦ θυγάτηρ.'[19]

Térjünk azonban vissza a Tarsia és Szent Tekla közötti párhuzam kidolgozottságának vizsgálatához. A regény hősnője és a szentéletű protomártír asszony legendája között számos hasonlóságot fedezhetünk fel. Utóbbit az apokrif *Pál és Tekla cselekedetei* című,[20] feltehetően a 2. századra datálható írás rögzíti.

[17] Ephesos felé hajóztak egy nagy tehergályán, / és Szent János apostol templomába indultak, / aki teológus és Krisztus szeretett barátja. / Bementek és térdet hajtottak férfi- és női kolostorokban is, / még egy Szent Tekla protomártírnak szentelt kolostorban is: itt sok szentéletű apáca lakott, / vezetőjük pedig Archistratusa úrnő, / a tyrosi Apollonius herceg felesége.

[18] Így teljesül be a zsoltáríró Dávid szava: „Álnokul árkot ástak, egy mély gödröt vájtak / és akik kiásták, beleestek." Cf. Zsolt 7,16: „λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτόν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο".

[19] Ismét a zsoltáríró szavaival szólok: „Az apa örvendezett az ő leányával", cf. Zsolt 112,9 „μητέρα ἐπὶ τέκνοις **εὐφραινομένην**."

[20] Jeremy W. Barrier (ed.), The Acts of Paul and Thecla. A Critical Introduction and Commentary. Tübingen, Mohr Siebeck, 2009, 232.

Teklát Szent Pál téríti keresztény hitre, és Tekla bizonyos szempontból az apostol női párjaként jelenik meg az apokrif hagiográfiai szövegben. Tarsia pedig Szent Pál szülővárosáról kapja a nevét: ha Szent Pál a tarsosi férfi, akkor Apollonius lánya, akinek neve tarsosi nőt jelent, szintén az apostol női tükörképeként értelmezhető. Mindkét fiatal nő számára kiemelt fontossággal bír a legenda és a regény cselekménye során, hogy képesek legyenek megőrizni tisztaságukat. Mindketten számos kérőt utasítanak vissza, és csodás vagy csodával határos módon menekülnek meg erőszaktevőktől. Ahogy Tekla meglátogatja a börtönben kesergő Pált, úgy látogatja meg Tarsia is a hajó gyomrába zárkózott Apolloniust – és mindkettejüket hiába kéri Pál, illetve Apollonius, hogy távozzanak. Továbbá mindkét nő életútjának elbeszélése olvasható úgy, hogy meghaladják női mivoltuk korlátait: Tekla férfiviseletben jár, és úgy hirdeti az Evangéliumot, mint az apostolok, Tarsia pedig mind Athénagoras érvelését, mind apját szellemi téren felülmúlva segíti őt a megigazulás, és egyben az evilági boldogság útjára.

Mielőtt levonnánk következtetéseinket és összegeznénk a vizsgálat eredményeit, rövid kitérőben arról is szót kell ejtenem, hogy mi lehet a Pál és Tekla legendája, valamint a regény szövege közötti párhuzam mögöttes oka: mi indíthat egy 14. századi moreai fordítót arra, hogy a forrásszöveg alapos átdolgozása során jelzésszerűen egymás mellé állítsa a regényt, amelyen dolgozik, és a fent idézett hagiográfiai hagyományt. Az *anagnorismos* helyszíne, Szent Tekla kolostora kell, hogy kiindulópontként szolgáljon számunkra. Adódik a kérdés, hogy a szent protomártír kultuszának ismerjük-e dokumentált nyomait a Moreai fejedelemségben. Noha az elmúlt évtizedben látjuk a régészet és a művészettörténet növekvő érdeklődését a középkori Peloponnésos egyházi építészete iránt, nem bukkantam kézzelfogható nyomra ebben az irányban. Többek között Sharon Gerstel, Michalis Kappas és Amy Papalexandrou is kitérnek rá,[21] hogy Guillaume de Villehardouin a Moreai Krónika tanúsága szerint nem csupán katolikus, hanem ortodox egyházi építkezéseket is finanszírozott a frankok uralta Moreában. (Michalis Kappas többek között a mai Kalamatától északnyugatra fekvő Andromonastiro kolostor bizonyos konstrukciós fázisait

[21] Sharon E. J. Gerstel, Michalis Kappas, *Between East and West: Locating monumental painting from the Peloponnese*. In: Cross-cultural Interaction between East and the West, 1204-1669. éd. A. Lymberopoulou. Abingdon, Oxon, Routledge, 2018, 175–202.
Amy Papalexandrou, *The Architectural Layering of History in the Medieval Morea: Monuments, Memory, and Fragments of the Past*. In: Viewing the Morea. Land and People in the Late Medieval Peloponnese. Éd. S. Gerstel, Washington, Dumbarton Oaks, 2013, 23–56.

azonosítja, mint feltehetően Villehardouin-kori építkezést.)[22] Az elmúlt évek kutatásai alapján tehát nem tudunk kézzelfogható bizonyítékhoz jutni, annyit azonban kétségtelenül kijelenthetünk, hogy Szent Tekla a keleti egyházban igen népszerű szent, rendkívüli tiszteletnek örvendett. Ami pedig Ephesost, a regény helyszínét illeti, itt igazoltan jelen volt a protomártír kultusza:[23] Szent Pál és Tekla barlangja a 6. századra datálható freskókkal (amelyek egyben a két szent legkorábbi ismert együttes ábrázolása) a mai napig használatban van, és a görögajkú területeken a két szent együttes tiszteletének folytonosságáról tanúskodik. Nincs tehát okunk feltételezni, hogy egy moreai görög olvasó számára a 14. században ne lettek volna érthetőek a verses Apollonius-regény velük kapcsolatos finom allúziói.

Tanulmányommal annak megértéséhez igyekeztem hozzájárulni, hogy milyen vallási kontextusban készülhetett, és milyen szemlélettel olvashatta a korabeli moreai közösség az Apollonius-regény általam vizsgált görög fordítását. Azonosíthattuk a regény szövegének azon elemeit, amelyek bibliai kölcsönzésekként vagy hagiográfiai utalásokként olvashatóak, ezzel kiemelve a moreához köthető változatot a többi ismert népnyelvi fordítás sorából. Láthattuk, hogy a görög fordító, vagy helyesebben az adaptáció költője hogyan válogat és helyez el szentírási szöveghelyeket saját regényében, és miként von párhuzamot népszerű hagiográfiai hagyományok (Pál-Apollonius, Tekla-Tarsia, Tekla-Archistratusa), a bibliai üdvtörténet (Jób-Apollonius, Krisztus-Apollonius) és saját, szentéletrajzokból kölcsönzött toposzokkal dúsított elbeszélése között. A párhuzam magyarázatát a regény helyszínei és a hagiográfiai hagyomány helyszínei közötti egyezésben találjuk meg (Tarsos, Ephesos, tágabb értelemben a Földközi-tenger keleti medencéje). A regény hagiográfiai elemekkel való gazdagítása a korábbi ismert változatokhoz képest az olvasó hitbéli, erkölcsi nevelését szolgálja, a szöveg didaktikus karakterét erősíti a gyönyörködtetve tanítás elvének mentén. Ezeket a megállapításokat igazolja a kodikológiai kontextus is, amelyben a verses regény szövege fennmaradt – nevezetesen az a tény, hogy a verses Apollonius-regény teológiai, liturgikus és tudományos szövegek mellett maradt fenn az egyetlen kompozit kódexben, amely megőrizte számunkra. Jelen tanulmányommal annak bemutatására törekedtem, hogy a Moreához köthető regények pusztán filológiai,

---

[22] M. Kappas, *Building an orthodox monastery in the Frankish Morea: The Andromonastiro at Messenia*. In: Architecture and Visual Culture in the Late Antique and Medieval Mediterranean, éd. V. Marinis, A. Papalexandrou, J. Pickett, Turnhout, Brepols, 2020, 49–68.

[23] R. J. Pillinger, *Thecla in the Cave of Saint Paul at Ephesos*. In: Religion in Ephesos Reconsidered. Novum Testamentum Supplements 177, éd: D. Schowalter, S. Ladstätter, S. J. Friesen, C. Thomas, Leiden, Brill, 2019, 62–72.

nyelvi szempontú elemzése nem lehet elégséges, vizsgálatukhoz, helyes olvasásukhoz elengedhetetlen annak a szellemi-kulturális kontextusnak a vizsgálata is, amelyben születtek, illetve ez a kontextus adhat magyarázatot arra a kérdésre is, hogy mi okból és mi módon térnek el ezek a szövegek az alapjukként szolgáló nyugati népnyelvi változatoktól.

Bibliográfia

Jeremy W. Barrier (ed.), *The Acts of Paul and Thecla. A Critical Introduction and Commentary*. Tübingen, Mohr Siebeck, 2009.

C. Cupane (ed.), *Romanzi Cavallereschi Bizantini*. Torino, Unione Tipografico-Editrice Torinese, 1995.

S. Gerstel, M. Kappas, *Between East and West: Locating monumental painting from the Peloponnese*. In: Cross-cultural Interaction between East and the West, 1204-1669. ed. A. Lymberopoulou. Abingdon, Oxon, Routledge, 2018, 175–202.

M. Kappas, *Building an orthodox monastery in the Frankish Morea: The Andromonastiro at Messenia*. In: Architecture and Visual Culture in the Late Antique and Medieval Mediterranean, ed. V. Marinis, A. Papalexandrou, J. Pickett, Turnhout, Brepols, 2020, 49–68.

G. A. A. Kortekaas, *The Story of Apollonius, King of Tyre. A Study of its Greek Origin and an Edition of the Two Oldest Latin Recensions*. Leiden, Boston, Brill, 2004.

Amy Papalexandrou, *The Architectural Layering of History in the Medieval Morea: Monuments, Memory, and Fragments of the Past*. In: Viewing the Morea. Land and People in the Late Medieval Peloponnese. Ed. S. Gerstel, Washington, Dumbarton Oaks, 2013, 23–56.

R. J. Pillinger, *Thecla in the Cave of Saint Paul at Ephesos*. In: Religion in Ephesos Reconsidered. Novum Testamentum Supplements 177, ed: D. Schowalter, S. Ladstätter, S. J. Friesen, C. Thomas, Leiden, Brill, 2019, 62–72.

F. Rizzo Nervo, *Chronotopes between East and West in Apollonios of Tyre*. In: Reading the Late Byzantine Romance. A Handbook. ed: A. J. Goldwyn, I. Nilsson, Cambridge, Cambridge University Press, 2019, 125–143.

N. Tsougarakis, P. Lock, *A Companion to Latin Greece*. Leiden, Brill, 2015.

Dinamikus emberi karjelzések valós idejű felismerése mesterséges intelligencia használatával

Készült: 2025. 07. 24.
Bagladi Milán Zsolt
programtervező informatikus BSc, ELTE Informatikai Kar
Eötvös Collegium, Informatika műhelytag

Köszönettel tartozom témavezetőmnek, Dr. Gulyás Lászlónak a jó hangulatú konzultációkért és a szakmai támogatásért. Hálás vagyok a mentorálásért Szalay Gergőnek.

1. Bevezetés

A mesterséges intelligencia az informatika egyik legdinamikusabban fejlődő területévé vált, amely az élet számos területén áttörést hozott, például új távlatokat nyitott az emberi gesztusok automatikus értelmezésében is. E fejlődés hátterében a megnövekedett számítási kapacitás, a modern algoritmusok, valamint a gépi tanulásban alkalmazott mély neurális hálózatok állnak. Ezek lehetővé teszik képi és videóalapú adatok nagy hatékonyságú feldolgozását, ami az emberi test kulcspontjainak azonosításától a komplex mozgássorozatok elemzéséig terjedhet.

E tudománynépszerűsítő cikk célja egy olyan mesterséges intelligencián alapuló módszer bemutatása, amely alkalmas az emberi karjelzések felismerésére valós időben, különös tekintettel a dinamikus, elfordult testhelyzetből adott jelzésekre. Az emberi karjelzések alapvetően két típusba sorolhatók: statikus jelzésekre, amelyek értelmezéséhez elegendő egyetlen pillanatkép, és dinamikus jelzésekre, amelyek jelentését csak a mozdulat időbeli lefolyása alapján lehet meghatározni. Ez utóbbi esetben a mozgás iránya, sebessége és szekvenciális jellege is kulcsfontosságú lehet. A cikkben az OpenPose nevű nyílt forráskódú, előre betanított súlyokat használó kulcspont-becslő szoftvert alkalmazom, amely lehetővé teszi az emberi test kulcspontjainak pontos, digitális leképezését. A nyers kimenetet egy normalizálási lépés segítségével egységes formába hozom, majd az így előfeldolgozott adatokat különféle MI-algoritmusokkal, többek között neurális hálóval és klaszterezési módszerekkel elemzem.

A karjelzések számítógépes felismerése különösen fontos azokon a területeken, ahol a nonverbális kommunikáció kulcsszerepet tölt be. Ilyenek például a közlekedés különböző formái: az önvezető járművek számára elengedhetetlen a rendőri karjelzések pontos értelmezése, a vasúti közlekedésben a biztonság növeléséhez járul hozzá a kézmozdulatok automatikus felismerése, míg a légi közlekedésben a földi irányítók által adott gesztusok gépi értelmezése segíti a repülőgépek biztonságos mozgását. A robotikában szintén fontos szerepet játszik az emberi gesztusok felismerése, mivel ez lehetővé teszi az intuitív és hatékony ember–gép kommunikációt.

A jelzések felismerése azonban nem triviális feladat. Az emberi karjelzések jelentése gyakran nem csupán a mozdulat alakjától, hanem annak végrehajtási sebességétől is függ. Például egy lassú és egy gyors kézmozdulat ugyanazon pályán eltérő jelentéssel bírhat. Ráadásul a valós életben nem feltétlenül mindig ideális pozícióból rögzítjük a mozdulatokat: előfordulhat, hogy a gesztust adó személy nem szemből, hanem a kamerához képest elfordulva adja a jelzést. Ezért a kidolgozott módszerek egyik fontos követelménye, hogy az elfordult jelzéseket is helyesen tudják értelmezni anélkül, hogy ehhez tényleges elfordult példákat kellene használni a tanításhoz, ez utóbbi esetben ugyanis az adathalmaz előállítása eléggé drágává válna, ami nehézzé tenné a tanítást.

Azért, hogy a módszereim működőképességét igazoljam, a kifejlesztett rendszert nemcsak valós idejű környezetben, hanem egy nyilvánosan elérhető, független adathalmazon is tesztelem. A modell itt is kiváló teljesítményt nyújt, ami azt jelzi, hogy a kidolgozott megközelítés más személyek, illetve általános jelzések esetén is megbízhatóan és nagy pontossággal alkalmazható.

2. Korábbi releváns munkák

Az emberi karjelzések felismerése hosszú ideje a kutatások középpontjában áll, különösen a közlekedésbiztonság és az ember–gép interakció területén. Számos kutató vizsgálja a témát, különféle megközelítéseket és technikákat alkalmazva.

A statikus jelzések felismerésére példát nyújt Sathya és tsai. (2015) munkája, amelyben indiai forgalomirányító mozdulatokat dolgoznak fel egy 25 fő bevonásával készült, sokféle adatot tartalmazó adathalmazon. A képfelvételeket képkockákra bontják, majd több képkockából összeállított kumulatív különbségképekkel emelik ki a lényeges mozgásokat. Kulcspontok helyett mozgásalapú blokkvektoros jellemzőket (CBIV) alkalmaznak, és több osztályozó kipróbálása után a Random Forest algoritmus adja a legjobb eredményeket [1].

A dinamikus jelzések és a valós idejű feldolgozás felé mozdul el Ma és tsai. (2018) kutatása, akik egy valós idejű kínai forgalomirányító-karjelzés felismerő rendszert fejlesztenek. Munkájukhoz tíz önkéntes közreműködésével, Kinect 2.0 szenzort használva egy háromdimenziós, 155 000 képkockából álló TPCGS adatbázist hoznak létre. A gesztusok időbeli és térbeli jellemzőit egy tér-időbeli konvolúciós neurális hálózattal (ST-CNN) dolgozzák fel, amely nyolc különböző gesztust képes nagy pontossággal felismerni. A rendszert egy virtuális városi környezetben is tesztelik, ahol 93,0 % pontosságot érnek el [2].

Szintén kínai forgalomirányító jelzésekkel foglalkozik He és tsai. (2020), akik egy látványalapú felismerőrendszert építenek ki. Ehhez a publikusan elérhető Police Gesture Dataset adatait használják, amelyben minden képkocka címkézett. Az architektúra három fő részből áll: (1) egy módosított Convolutional Pose Machine (CPM) hálózatból, amely RGB képek alapján detektálja a kulcspontokat, (2) kézzel megtervezett térbeli jellemzők kinyeréséből, valamint (3) egy LSTM hálózatból, amely az időbeli összefüggéseket dolgozza fel. Az offline felismerési pontosságuk 91,18 %, míg a valós idejű környezetben 93,29 %-ot érnek el [3].

A dinamikus rendőri karjelzések feldolgozására Liu és tsai. (2021) fejleszt egy korszerű, mélytanulásos megközelítést. Az OpenPose-alapú [4] kulcspontbecslésből származó időbeli kulcspont-adatokat tér-időbeli gráf konvolúciós hálózattal (ST-GCN) dolgozzák fel. Az architektúrát adaptív gráfszerkezettel (AGS), valamint tér- és időbeli figyelmi mechanizmusokkal (CBAM és TAS) egészítik ki. A saját, 20 480 mintát tartalmazó adatbázisukon 87,72 % top-1 és 95,26 % top-3 pontosságot érnek el [5].

Ettől némileg eltérő megközelítést képvisel Mishra és tsai. (2021), akik olyan rendszert fejlesztenek, amely önvezető járművek számára értelmezi a forgalomirányító személy (ATC) kézmozdulatait. A módszer első lépése az irányítót végző személy detektálása objektumfelismeréssel, majd a kezek 3D modelljének létrehozása (FrankMocap és SMPL-X technikákkal). Ezen a 3D kézrekonstrukción végeznek konvolúciós neurális hálózaton alapuló osztályozást [6].

Saját korábbi munkámban (Bagladi, 2024) szintén az emberi karjelzések mesterséges intelligenciával támogatott felismerésére és automatikus értelmezésére összpontosítok, külön figyelmet szentelve a statikus és dinamikus mozdulatoknak, elsősorban közlekedésbiztonsági szempontból. A feldolgozás első lépéseként OpenPose [4] segítségével végzek kulcspontbecslést. A statikus jelzések osztályozásához K-means klaszterezést és neurális hálózatokat alkalmazok, míg a mozgásalapú, dinamikus gesztusok felismerését GRU [7] alapú

modellel végzem [8]. Jelen tudománynépszerűsítő cikk erre az alapra építve törekszik a felismerési módszerek továbbfejlesztésére.

3. Jellemzőkinyerés és adatnormalizálás

3.1. Felismerési folyamat

Ebben a részben a dinamikus karjelzések felismerésének lépéseit ismertetem. A folyamat első lépése, hogy egy kamera segítségével képeket rögzítek az emberi alakról, tehát a jelzést adó személyről. A rögzített képeken ezután kulcspontbecslést hajtok végre, amely egy digitális csontváz formájában reprezentálja az emberi testet. A nyers kimenetet ezt követően normalizálom, hogy függetlenítsem a felismerést a személy pozíciójától és testméretétől. A normalizált adatvektort egy felismerő modell kapja meg bemenetként, amely a feldolgozás után visszaadja a felismert gesztust. Ezután a rendszer készen áll új adatok fogadására és feldolgozására.

A folyamat lépéseit az alábbi ábra szemlélteti:

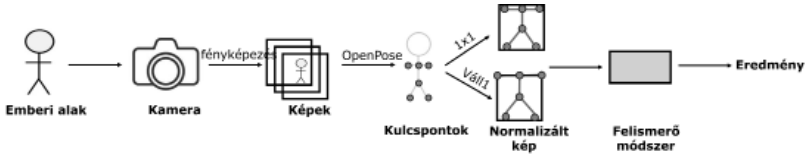

A felismerési folyamat ábrája.

Megjegyzem, hogy az adatgyűjtéshez egy egyszerű webkamerát használok. Speciális hardver nem szükséges, így a módszer széleskörűen és alacsony bekerülési költséggel is alkalmazható.

3.2. OpenPose mint kulcspontbecslő megoldás

A karjelzések felismeréséhez szükséges, hogy a rögzített képekből olyan adatokat nyerjek ki, amely a felismerés szempontjából releváns, és mentes a felesleges információktól. Egy ilyen jellegű probléma megoldásánál sokat segíthet a szakirodalom tanulmányozása, és az ott gyakran használt módszerek vizsgálata. Ezen kutatómunka alapján választottam ki az OpenPose nevű nyílt forráskódú szoftvert, amely előre betanított kulcspontbecslő modelleket tartalmaz. Az OpenPose előnye, hogy gyors és pontos, használatra kész modelleket kínál, így nem igényel saját tanítást.

Az OpenPose egy digitális csontvázat állít elő a képen látható személyekről: tehát minden (akár több, de jelen cikkben minden esetben csak egy)

személy kulcspontjait bejelöli a fényképen. A leírt módszerek mindegyikénél a BODY-25 modellt alkalmazom, mivel ezt javasolják általános célokra, és különösen jól reprezentálja a felsőtest mozgásait (jobb, mint a Mediapipe modell). A digitális csontváz, amelyet a modell generál, megbízható alapot biztosít a további feldolgozáshoz. A bejelölt pontok síkbeli 2D koordinátái a programból szabványos módon kinyerhetőek. Fontos megfigyelni, hogy egy-egy kijelölt pont koordinátákkal megadott helye bizonyos, a módszer alkalmazása szempontjából természetes transzformációk hatására jelentősen megváltozhat.

Ebből következik, hogy az OpenPose nyers kimenete még nem eléggé jó ahhoz, hogy elvégezzük a pontos jelzésfelismerést, ugyanis a koordináták értékeinek változása ennek jelentős akadályát képezi. A különböző testalkatok, testméretek, valamint a kamera és a személy közti távolság jelentősen befolyásolja az eredményt, ezért szükség van további normalizálásra. (Gondoljuk meg, hogy például a közelebb/távolabb álló személyek síkbeli képe szélesebb/szűkebb, és ekkor nyilván minden szám változik; vagy a képen való hely megváltozása esetén is az összes pont mozog, holott a jelzés nem változott stb.)

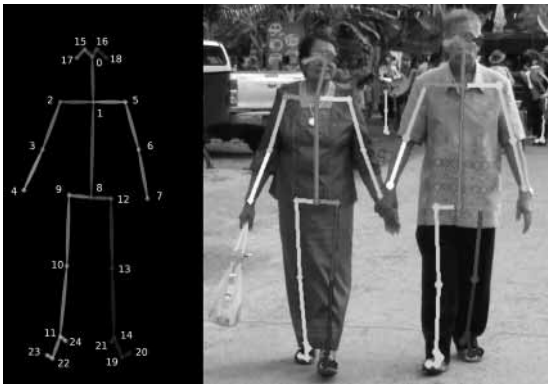

OpenPose felismerés Body-25 modell alapján[1]

3.3. Koordinátás megközelítés (1x1-es normalizálás)

Az előző pontban felvetődött problémaként az, hogy az OpenPose nyers kimenete önmagában nem elég jó ahhoz, hogy egy felismerő modellnek adjuk. Ahhoz, hogy a rendszer általános esetekben is megbízhatóan működjön, és

[1] Forrás: https://www.researchgate.net/figure/The-left-image-is-the-OpenPose-body-25-keypoints-The-right-image-is-the-human-pose_fig4_364309383

a módszer robosztus legyen a természetes alkalmazásokból adódó transzformációkra, a nyers csontvázat transzformálni kell. A transzformációtól elvárjuk, hogy a felismeréshez szükséges tulajdonságok megmaradjanak, tehát például a hasonló testhelyzetek a transzformáció után is hasonlónak látszódjanak.

Ahhoz, hogy a koordináták ne függjenek a személy képen való helyétől, első lépésként az 1-es sorszámú kulcspontot (BODY-25 modell alapján) az origóba tolom, a többi pont ehhez képest relatív módon helyezkedik el.

A testmérettől és a kamerától vett távolságtól való függetlenítéshez méretarányos skálázást alkalmazok. Az úgynevezett *1x1-es normalizálás* során a teljes ponthalmazt úgy transzformálom, hogy vízszintesen és függőlegesen is a két legtávolabbi pont távolsága 1 legyen, tehát a ponthalmazt arányosan egy egységnégyzetbe szűkítem. A nyújtás arányát a vízszintes és függőleges kiterjedés alapján határozom meg: a két legtávolabbi pont távolságának reciproka adja meg a skálázás mértékét. Így minden adat ugyanabban a referencia-keretben jelenik meg úgy, hogy a felismeréshez szükséges jellemzők megmaradnak.

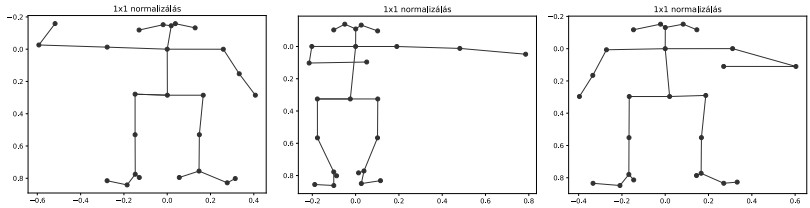

Három példa az 1x1-es normalizálásra. Érdemes megfigyelni, hogy a jelzés felismeréséhez szükséges információk a transzformáció után is jól megmaradnak.

Az eredményeknél jól megmutatható, hogy a modell az 1x1-es normalizációt használva kiemelkedően képes megoldani a jelzések felismerésének feladatát.

3.4. Felismerés szögekkel - Jellemzőkinyerés

Felmerülhet a kérdés, hogy hogyan lehetne a felismerést pontosabbá és megbízhatóbbá tenni úgy, hogy a koordinátás megközelítésnél a felismerés szempontjából hasznosabban reprezentálom a jellemzőket. Az egyik lehetséges irány, hogy a kulcspontok koordinátái helyett a pontok által bezárt szögekkel dolgozunk.

A megközelítés lényege, hogy kiszámítjuk a karjelzések szempontjából releváns pontok között bezárt szögeket, és ezeket tekintjük a képkockát leíró értékeknek.

A szöges megközelítésnél én a következő szögeket számoltam ki (a Body25 szerint számozva):

- Bal könyök szöge: 2 – 3 – 4
- Jobb könyök szöge: 5 – 6 – 7
- Bal váll szöge: 1 – 2 – 3
- Jobb váll szöge: 1 – 5 – 6
- Nyak: 0 – 1 – 8

A szögeket eredetileg a [0, 360] fok intervallumon adjuk meg, de a modell tanítása érdekében ezeket érdemes normalizálni, hogy a [0, 1] tartományba essenek. Ez elősegíti a gyorsabb tanulást és a robusztusabb felismerést. *(Megjegyzem, hogy az ilyen normalizálás csak kivételes esetekben működik, ugyanis az ilyen normalizálás nem biztosítja a folytonosságot.)*

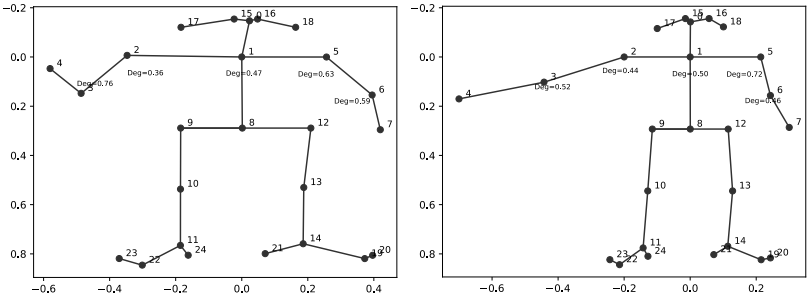

A szögek megrajzolva példaként. Ezek már a normalizált szögek értékei, tehát a szögek a [0, 1] intervallumon belül vannak.

4. Dinamikus karjelzések felismerésének módszerei

Ebben a részben bemutatom, hogy hogyan lehet ember által adott dinamikus karjelzéseket felismerni. Először az egyszerűbb esetre koncentrálunk, majd ezen megoldást további meggondolásokkal javítjuk azért, hogy egy széleskörű és robosztus módszert kapjunk.

Fontos megjegyezni, hogy a dinamikus jelzések az egyszerűbb statikus típushoz képest összetettebb kihívást jelentenek, főleg ha a felismerést valós időben kell végrehajtani és az elfordult bemeneti adatokkal történik.

Már tudjuk, hogy a statikus karjelzések azok, amelyek jelentése egyetlen képkockából megállapítható, míg a dinamikus jelzések azok, amelyekre ez nem igaz. Tipikus dinamikus jelzés egy jobba/balra körző mozdulat. (Ez azért dinamikus jelzés, mert a jelentése egyetlen képkockából nem állapítható meg, ugyanis nem lehet tudni, hogy a kör egy pontjából jobba vagy balra halad tovább a kéz.)

4.1. A dinamikus jelzéseknél felmerülő problémák

Ahogy láttuk, a dinamikus jelzések felismerése jóval több nehézséget rejt magában, mint a statikus pózoké. Fontos észrevétel, hogy a dinamikus jelzések felismerésénél egy szekvenciáról szeretnénk eldönteni, hogy milyen dinamikus jelzést tartalmaznak. Ezt úgy érdemes elképzelni, hogy egy pontosan meghatározott ideig tartó videórészletet vizsgálva kellene megállapítani azt, hogy mit mutat a jelzést adó személy. Ezen döntési folyamatot szeretném egyszerűsíteni, és számítógéppel megoldani.

A feladat komplexitását növeli, ha a jelzést adó személy nem pontosan szemben áll a kamerával, hanem kissé elfordulva hajtja végre a mozdulatot. A dinamikus jelzések felismerésénél felmerülő további fontos kérdés, hogy a modell mennyire robusztus a különböző személyek eltérő stílusú és tempójú mozdulataival szemben.

4.1.1. Elfordulásból adódó torzulás

Egy gyakori probléma, amely sok korábbi megközelítés esetében pontatlansághoz vezetett, az elfordulásból ered. Ha a jelzést adó személy nem pontosan a kamera felé fordul, hanem kissé elfordul, akkor a felismerés nehézségekbe ütközhet.

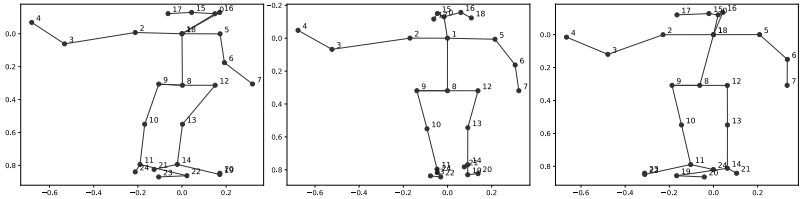

Példák az elfordult statikus jelzésekre. Balra 45°-os, szemben álló és jobbra 45°-os elfordulással készült képek normalizálva.

Az ábrán jól látható, hogy még egy egyszerű, felemelt kar esetén is jelentős vizuális különbségek vannak attól függően, milyen szögből rögzítették a képet. A csontváz síkbeli vetülete jelentősen torzulhat annak ellenére, hogy a bemutatott jelzés valójában ugyanaz.

A problémát valójában az okozza, hogy az OpenPose BODY-25 modellje a csontváz csak egy síkvetületét állítja elő, de az elfordult esetekben a probléma kilép a térbe, de a mélységi (Z) információ hiányzik. Ez megnehezíti a felismerést, mert a rendszernek el kell tudnia dönteni, hogy a különbség valódi eltérő jelzést, vagy pusztán a kameranézetből fakadó torzulást jelent.

Ezért fontos célkitűzés, hogy olyan felismerő rendszert dolgozzunk ki, amely képes kezelni az elfordult testhelyzetekből rögzített mozdulatokat is, lehetőség szerint anélkül, hogy minden elfordulási szögre külön példákat kellene gyűjteni és betanítani.

4.2. Részsorozatok előállítása csúszóablakos módszerrel

A dinamikus mozdulatok felismerése értelemszerűen nem egyetlen képkockán alapul, hanem képkockák sorozatát kell vizsgálni. Ezt a folyamatot egy csúszóablak segítségével valósítom meg, amely egy előre rögzített számú képkockát tartalmaz. A tapasztalatok és korábbi, jelen cikkben nem tárgyalt mérések alapján az 50 képkockás ablakméret bizonyult ideálisnak. Ez egy 30 FPS-es kameránál körülbelül 1,67 másodpercet fed le, így természetes módon is érezhető, hogy ennyi adatból már fel kell tudni ismerni a dinamikus jelzést.

A csúszóablakot a tanítóadatok és tesztelőadatok előállításakor egyetlen képkockával léptetem előre. Bár más léptetési módszerek is elképzelhetők, ez a megoldás biztosítja a legnagyobb mintaszámot az adatok alapján, így ezt alkalmazom a tanításhoz és teszteléshez is. A már előre rögzített adatok esetén az ablakok egyszerűen és automatikusan előállíthatók. A valós idejű felismeréshez azonban érdemes nem ezt a módszert választani – az ide vonatkozó megjegyzéseket a megfelelő részben tárgyaljuk.

5. Adathalmaz

A dinamikus karjelzések felismeréséhez egy változatos, többféle típusú jelzéset tartalmazó adathalmazt készítettem. A jelzések között vannak intuitív jelzések (fel-le integetés) és vannak a vasúttól átvett jelzések, például a menesztés vagy a Felhívás az áthaladásra jelzés.

Az adatgyűjtés folyamata úgy történt, hogy a jelzést adó személy folyamatosan adta a kívánt jelzést, amiről egy videót készítettem.

Az adatok rögzítésében több személy vett részt, akik a mozdulatokat természetes módon hajtották végre. Az adathalmazon belül a résztvevők között nem teszünk különbséget, és a minták megoszlása a résztvevők között közel egyenletes. Mivel minden résztvevő saját ritmusban hajtotta végre a mozdulatokat, a jelzések sebessége természetes eloszlást mutat.

Az általam használt jelzések szöveges leírásai:

- balraKoroz: Jobb kézzel az óramutató járásával ellentétes irányú körzés.
- jobbraKoroz: Jobb kézzel az óramutató járásával megegyező irányú körzés.

- simaAllas: Egyenes állás, karok a test mellett.
- balMeneszt: Bal kézzel fel-le integetés. Ez a vasúti felhívás az indításra jelzés.
- jobbMeneszt: Jobb kézzel fel-le integetés. Ez a vasúti felhívás az indításra jelzés.
- felhivasAthaladasra[2]: Bal kar egyenesen kitartva, jobb karral befelé-kifelé integetés. Ez a vasúti felhívás az áthaladásra jelzés.
- balkezJobbraKoroz: Bal kézzel az óramutató járásával megegyező irányú körzés.
- balkezBalraKoroz: Bal kézzel az óramutató járásával ellentétes irányú körzés.

Azért, hogy az elfordult eseteket is valós adatokkal lehessen tesztelni, jobbra és balra 15°, 30° és 45°-os elfordult adatokat is rögzítettem a jelzésekre. Itt az adatgyűjtés módszere hasonló volt, azonban a szögek viszonylag pontos mérésére egy szögmérő kört használtam.

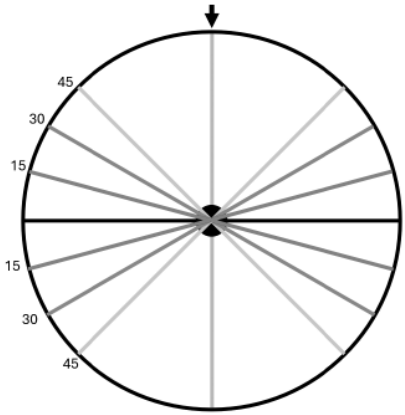

Szögek mérésére használt kör

6. A dinamikus jelzésfelismeréshez használt modell

A modell központi eleme egy GRU (Gated Recurrent Unit) réteg, amely az időben változó adatok feldolgozására lett kifejlesztve. A GRU előnye, hogy képes megjegyezni vagy elfelejteni az előző állapotokat, így rugalmasan

[2] https://www.mavcsoport.hu/sites/default/files/upload/page/f.1._sz._jelzesi_utasitas_1-_4._mod._egyseges_szerkezetben_2023.04.01-tol_hatalyos.pdf (letöltés dátuma: 2025. 04. 16.) Megjegyzem, hogy a körzések megfelelnek a vasúti megállj jelzésnek.

alkalmazkodik a dinamikus gesztusok természetéhez. Ezáltal a modell nemcsak a pillanatnyi testhelyzeteket, hanem azok időbeli alakulását is képes értelmezni – ami elengedhetetlen a megbízható karjelzés-felismeréshez. A GRU ezen tulajdonságát használom arra, hogy a koordinátás vagy szöges reprezentáció mellett az időbeli összefüggéseket megtanulva megvalósuljon a jelzésfelismerés.

A modell felépítése a következő:

- Lineáris réteg: N bemeneti jellemzőből 2048 jellemzőt képez
- Lineáris réteg: 2048 → 1024 jellemző
- GRU réteg: 1024 → 256 rejtett állapot
- Lineáris réteg: 256 → 128 jellemző
- Lineáris réteg: 128 → M kimenet, ahol M a lehetséges jelzések száma

6.1. Tanítás és validáció

A modellt a dinamikus jelzéseket tartalmazó, kamerával szemben (0 fokos elfordulással) rögzített adathalmazon tanítottam. Az adatokat 60%-20%-20% arányban osztottam fel tanító, validáló és tesztelő részhalmazokra.

A tanítási folyamathoz az Adam optimalizálót alkalmaztam, a keresztentrópia veszteségfüggvény minimalizálására törekedve. A tanítás során folyamatosan figyeltem a modell teljesítményét mind a tanító-, mind a validáló adatokon, hogy elkerüljem a túltanulást. Korai megállási feltételként azt határoztam meg, hogy a validációs halmazon elért átlagos pontosság meghaladja a 98,5%-ot, és ezzel egyidejűleg a veszteség értéke 0,05 alá csökkenjen. Amennyiben a modell teljesítménye az utolsó 5 epoch során nem mutatott javulást, a tanítást szintén leállítottam. Mindig azt a modellállapotot mentettem el, amely a legjobb eredményt érte el a validációs adatokon; ezt használtam a későbbi teszteléshez.

A tanítás során 4096-os batch méretet alkalmaztam. A feladat összetettsége miatt a nagyobb batch méret előnyös, mivel így a modell egyetlen optimalizálási lépésben több adatból származó információt dolgoz fel, ami javítja az általánosítási képességet és stabilabbá teszi a tanulási folyamatot.

Fontos kiemelni, hogy a tanításhoz és validációhoz kizárólag a kamerával szemben felvett (0 fokos) adatokat használtam. Ez összhangban van azzal a stratégiával, amely szerint az elforgatott adatokat csak tesztelési célokra használom – a modell tanítását pedig kizárólag a szemben felvett adatokkal végzem.

Ennek a megközelítésnek az előnye, hogy nincs szükség a valós, különböző szögekből rögzített adatokra a tanítási fázisban. Egy komplex rendszer esetében, ahol számos különböző jelzést kell felismerni, az összes lehetséges elforgatott verzió begyűjtése rendkívül idő- és erőforrásigényes lenne.

Például a dinamikus jelzéseket tartalmazó adathalmaz minden alapjelzéséhez további hatféle elforgatott változatot kellene rögzíteni, az eredeti 0 fokos eset mellett.

6.2. Tesztelés és mérőszámok

A tesztelés során a korábban elmentett, legjobb validációs eredményt elért modellt töltöttem be. A kiértékelést a külön erre a célra félretett tesztelő adathalmazon végeztem el. Ez a teszthalmaz tartalmazta az eredeti 0 fokos adatok 20%-át, valamint az összes, a dinamikus jelzéseket részletező táblázatban felsorolt, különböző szögekkel elforgatott adatmintát.

A modell teljesítményének értékeléséhez a statikus jelzések tesztelésénél már bevezetett mérőszámokat alkalmaztam:

- Hagyományos átlagos pontosság (Accuracy)
- Kiegyenlített pontosság (Balanced Accuracy)
- F1-érték (Macro F1-Score)
- Top-K pontosság (Top-K Accuracy)

Minden esetben konfúziós mátrixot is készítettem az eredmények szemléltetésére. Ebben a mátrixban a sorok a valós (ground truth) címkéket, az oszlopok pedig a modell által jósolt címkéket jelölik. Az egyes cellák az adott valós címkéhez tartozó minták azon arányát mutatják, amelyet a modell az adott oszlopban szereplő címkére sorolt be.

Fontos kiemelni, hogy ez a mátrix nem minden esetben négyzetes, mivel az elfordított testhelyzetű adatokat is az eredeti, nem elfordított (0 fokos) pózoknak megfelelő osztályokba próbáljuk besorolni. Az elvárt mátrix felépítése ennek megfelelően úgy néz ki, hogy a felső négyzetes részmátrix diagonális, míg az alatta lévő részen összefüggő oszlopok jelennek meg.

7. Mesterséges tanító adatok előállítása

Az elforgatott jelzések felismerésének érdekében augmentáljuk az eredeti, a tanításhoz felhasznált adathalmazt úgy, hogy mesterségesen előállított elforgatott mintákon is tanítjuk a modellt. Ezzel megnő az általánosítóképessége és nő a teljesítmény, de több adatot nem igényel a módszer. Egy komplex rendszerben, ahol számos különböző jelzést kell felismerni, a valódi elfordított adatok minden egyes jelzéshez és szöghöz történő rögzítése rendkívül idő- és erőforrásigényes lenne.

A javasolt eljárás kiindulópontját a kamerával szemben (0 fokos elfordulással) rögzített adatok jelentik, amelyek általában rendelkezésre állnak a rendszer

konfigurálásához. Ezekből az adatokból mesterségesen generálhatóak olyan új centroidok, amelyek jól modellezik az elfordított testhelyzeteket.

A módszer lényege, hogy a 0 fokos, kétdimenziós kulcspontadatokhoz mélységi információkat rendelünk. Minden jelzéstípus esetén megbecsüljük az egyes kulcspontok relatív z-koordinátáit az origóhoz képest, így egy háromdimenziós csontvázmodellt hozunk létre. Ezt a 3D csontvázat tetszőleges szögben elforgatjuk a függőleges tengely körül, majd visszavetítjük 2D-be, így kapva az elfordított pózokat ábrázoló mesterségesen elforgatott adatokat.

Érdemes megjegyezni, hogy ha rendelkezésre állna mélységi kamera, a 3D adatok közvetlenül is kinyerhetők lennének, ami jelentősen leegyszerűsítené a folyamatot. Egy visszaforgatási transzformációval előállnának a nem elfordult pózok. A mélységi kamerák magasabb ára, bonyolultabb használata és korlátozott hatótávolsága miatt azonban itt hagyományos 2D kamerán alapuló módszert alkalmazok.

A kulcspontok mélységi (z) koordinátáit kézi becsléssel határoztam meg a 2–7. azonosítójú (vállak, könyökök, csuklók) kulcspontokra, relatív egységekben, az alábbi táblázat szerint.

Jelzés neve	2. pont	3. pont	4. pont	5. pont	6. pont	7. pont
balraKoroz	0	-0.2	-0.4	0	0.1	-0.1
jobbraKoroz	0	-0.2	-0.4	0	0.1	-0.1
simaAllas	0	0.1	-0.1	0	0.1	-0.1
balMeneszt	0	0.1	-0.1	0	-0.1	-0.1
jobbMeneszt	0	-0.1	-0.1	0	0.1	-0.1
felhivasAthaladasra	0	-0.1	-0.4	0	0	0
balkezJobbraKoroz	0	0.1	-0.1	0	-0.2	-0.4
balkezBalraKoroz	0	-0.2	-0.4	0	0.1	-0.1

Fontos kiemelni, hogy ezek a becslések nem pontos 3D mérések, hanem közelítések, amelyek célja a mesterséges adatok valósághűbbé tétele. A negatív értékek a test középvonalától a kamera felé, míg a pozitív értékek attól távolodva jelzik a pontok mélységét, összhangban az előzőekben definiált koordinátarendszerrel.

8. Eredmények

8.1. *Koordináta alapú megközelítés eredményei*

8.1.1. Kezdeti eredmények

Ebben a részben bemutatom az elért kezdeti, augmentáció nélküli eredményeket, illetve az augmentációval bővített teljes megoldást is a koordinátás megközelítés esetén.

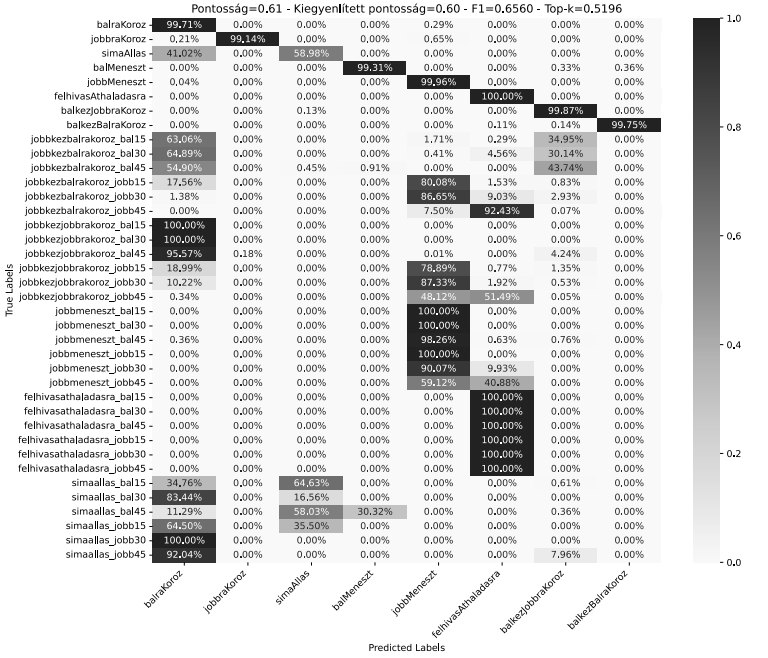

A koordinátás megközelítés kezdeti eredményei

Az eredmények az ábrán láthatók. A mátrixban a sorok a valós címkék, az oszlopok pedig a kimeneti címkék. Az egyes cellákban a megfelelő címkékhez tartozó minták arányát tüntetem fel, a sorra vonatkoztatva.

A hagyományos átlag 0.61, a kiegyenlített pontosság 0.60, az F1-Score 0.6560, a top-K pontosság 0.5196 lett.

Érdemes megfigyelni, hogy a módszer a kamerával szembeni jelzéseket lényegében helyesen ismerte fel (kivétel a simaAllas jelzés, amely amúgy sem egy klasszikus dinamikus jelzés). Ez látható az első 8x8-as részmátrixban.

Még egy érdekes megfigyelés biztosan leolvasható, mégpedig az, hogy az elfordult jelzéseket eléggé rosszul kezeli a módszer. Nézzük meg a jobbkezbalrakoroz és a jobbkezjobbrakoroz eseteket! Látható, hogy balra elfordulás esetén az eredmények ugyan romlanak, de nem annyira jelentősen. Viszont jobbra fordulás esetén, amikor a jelzést adó kar távolabb kerül a kamerától, a módszer teljesítménye jelentősen csökken.

8.1.2. Eredmények mesterségesen elforgatott adatokkal

Érdekes kérdés, hogy meg lehet-e javítani a koordinátás megközelítést úgy, hogy az elfordult adatokat jobban kezelje.

Az elforgatott adatok előállításához az augmentációt használtam: előállítottam a kamerával szemben álló adatokból a mesterségesen elforgatott adatokat, majd a tanítást ezekkel végeztem.

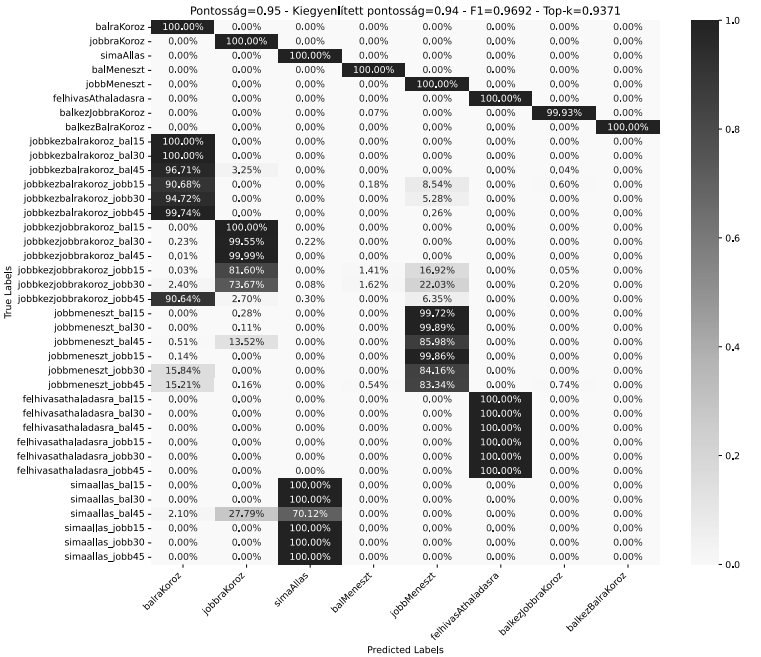

A koordinátás megközelítés 1x1 normalizálású eredményei mesterségesen elforgatott adatokkal

Az eredmények az ábrán láthatók. A hagyományos átlag 0.95, a kiegyenlített pontosság 0.94, az F1-Score 0.9262, a top-K pontosság 0.9371 lett.

8.1.3Koordinátás megközelítés - Konklúzió

A koordinátás megközelítést többféle konfigurációban megmértem. A legjobb eredményeket a mesterségesen elforgatott adatokkal értem el, úgy, hogy a Body25 pontok közül csak a 9 felsőtesti pontot használtam fel. Eközben járulékosan a tárigény is jelentősen csökkent. Elmondható, hogy a koordinátás módszerrel meg lehetett valósítani a jelzések megbízható felismerését.

8.2. Felismerés szögekkel

8.2.1. Szöges megközelítés eredményei normalizálással

Az alábbiakban tesztelem a szögekkel dolgozó megközelítést is a mesterségesen elforgatott adatokkal.

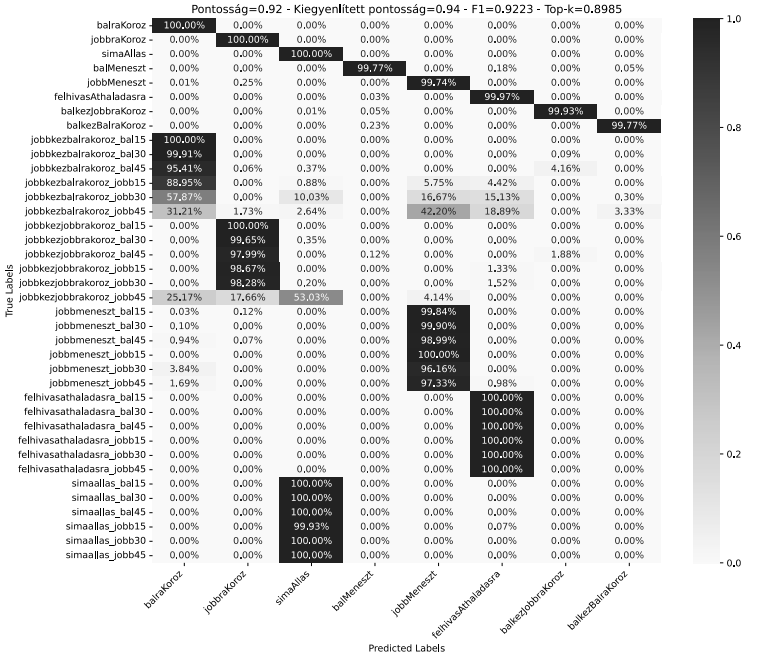

A szögekkel végzett felismerés eredményei mesterségesen elforgatott adatokkal, 1x1-es normalizálással.

A módszer az ábrán látható eredményekre jut. A hagyományos átlag 0.92, a kiegyenlített pontosság 0.94, az F1-Score 0.9223, a top-K pontosság 0.8985 lett.

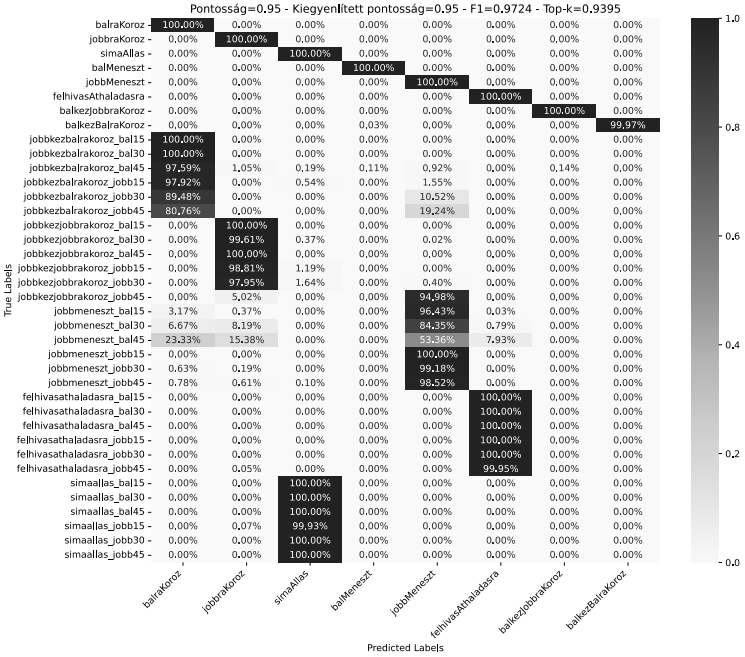

A szögekkel végzett felismerés eredményei mesterségesen elforgatott adatokkal, normalizálás nélkül

A módszer az ábrán látható eredményekre jut. A hagyományos átlag 0.95, a kiegyenlített pontosság 0.95, az F1-Score 0.9724, a top-K pontosság 0.9395 lett.

Fontos észrevenni, hogy a normalizálás nélküli megoldás is egész jó eredményeket produkál. Ennek alapvető oka, hogy itt nem a pontok konkrét helyével dolgozunk, hanem a szögekkel, és emiatt a pontok „távolságai" nem annyira számítanak.

8.2.2. Szögekkel végzett megközelítés - Konklúzió

A szögekkel végzett megközelítés sokkal jobban teljesít, mint az összes, eddig általam vizsgált megoldás, különösen az 1x1-es normalizálás esetén (amiről már tudjuk, hogy a felismerésekhez általánosságban sokkal jobb).

Érdekes, hogy a túlságosan elfordult esetekkel itt is akadhat probléma, de csak nagyon szélsőséges esetekben.

9. Valós idejű felismerés

Az ismertetett módszerekkel célom egy olyan, valós környezetben is működő felismerő rendszer megvalósítása, amely a laborkörülményektől eltérően az aktuális adatok feldolgozására is valós időben képes. Mivel a laborkörülmények eredményei és a valós használati esetek jelentősen különböznek egymástól, fontos, hogy megosszam a valós idejű felismerés során szerzett megfigyeléseimet.

9.1. Csúszóablak

A csúszóablak alkalmazása során lényeges különbség mutatkozik a laboratóriumi és a valós idejű felhasználás között. Míg laborkörülmények között minden adat eleve rendelkezésre áll, addig valós helyzetekben a csúszóablak tartalma folyamatosan bővül az újonnan érkező adatokkal, melyek feldolgozása szintén menet közben történik.

Ebből következik, hogy a csúszóablak mérete nem lehet túlzottan nagy, mivel a valós idejű feldolgozás során a méret növelése számottevő késleltetést eredményezhet, ami akadályozza a rendszer hatékony működését.

Fontos továbbá mérlegelni, hogyan kezeljük az egymást követő felismerésekhez tartozó csúszóablakokat.

Amennyiben minden korábbi adatot elvetünk, és lényegében egy új, üres csúszóablakkal kezdjük a következő felismerési ciklust, a feldolgozási sebesség nem szenved csorbát, viszont az egymást követő felismerések közötti koherencia jelentősen csökkenhet.

Ezzel szemben, ha az ablakot csupán egyetlen adatponttal „csúsztatjuk" tovább, a bemeneti adatokban alig történik változás, így a kimenet nagy valószínűséggel megegyezik az előzővel.

Emiatt érdemes a középutat választani, miszerint mondjuk a csúszóablak felét tartjuk meg, és a másik felét eldobjuk, majd feltöltjük az újonnan érkező adatokkal.

Ez a megoldás nemcsak a sebességre nincs negatív hatással, de a koherenciát is fenntartja, hiszen a csúszóablak felét megőrizzük, így az újonnan érkező adatok nem teljesen idegenek az előző kimenettől.

9.2. FPS különbségek

Lényeges azt is meggondolni, hogy a különböző számítógépeken és a különféle kamerákkal más-más FPS értékeket kapunk a felismerő program futtatása során.

A modell tanításakor mindig egy fix, mondjuk 50 hosszú csúszóablakot használtam, ami 50 képkockát jelentett. Ennek egyrészt az volt az oka, hogy már

megmutattam, hogy ez a legjobb, másrészt pedig természetes módon adódik, hogy ennyi adatból már fel lehet ismerni egy dinamikus jelzést.

Ismerjük fel, hogy itt igazából nem a konkrét méret számít, hanem az, hogy valós időben mérve nagyjából 30 FPS-nél az 50 hosszú csúszóablak az, amivel megfelelő eredményeket lehet elérni.

Egy ettől eltérő sebességű feldolgozás esetén persze a csúszóablak méretét is érdemes arányosan megváltoztatni, ugyanis ekkor valós időben mérve ugyanakkora időintervallumot fogunk feldolgozni, mint a 30 FPS-es feldolgozás során.

9.3. Több eredmény felhasználása

Kiemelendő elvárás az is, hogy a kimenet ne nagyon „remegjen", tehát ne legyenek drasztikus eltérések a különböző kimenetek eredményei között. Ebből fakadóan az is fontos, hogy a valós idejű feldolgozás során a csúszóablakok eredményeit hogyan használjuk fel.

Talán a legkézenfekvőbb megoldás az, hogy egy előre megválasztott, nem túl nagy N számú kimenetet összesítünk oly módon, hogy a leggyakoribb kimenetet választjuk ki végső válasznak.

Ez a megoldás nemcsak a kimenetek közötti koherenciát növeli, hanem a zajos kimeneteket is kiszűri, hiszen ha egy kimenet nagyon eltér a többitől, akkor az valószínűleg egy zajos kimenet, amit érdemes figyelmen kívül hagyni.

Talán elsőre jó megoldásnak tűnik az, hogy a kimeneteket átlagoljuk, de ez nem egy helyes megoldás, ugyanis a kimenetek azonosító sorszámok, így ezeknek a számtani közepét képezni nem értelmes. (*Vegyünk például egy 4 darabot tartalmazó kimeneti összesítést: [1,1,3,3]. Ekkor az átlag 2 lesz – de ezt a jelzést sosem láttuk valójában.)*

9.4. Tanulságok

Az eddigiek alapján egy hatékony valós idejű felismerő rendszer kialakításához először is célszerű a csúszóablak-kezelésben a túl nagy késleltetés elkerülése érdekében a bemeneti ablak felét megőrizni.

Másrészt az ablakméretet nem szabad mereven képkockaszámhoz kötni: a 30 FPS-nél bevált 50 képkockás ablak helyett mindig azt a méretet válasszuk, amely a rendelkezésre álló FPS-érték mellett ugyanazt az időintervallumot fedi le.

Javasolt továbbá több kimenetet egyesíteni a végső válasz meghatározásához, hogy a kimenetek közötti koherenciát növeljük, és kiszűrjük a zajos kimeneteket.

10. Mérés egy mások által készített publikus adathalmazon

Saját megoldásom teljesítményét és helyességét egy nemzetközi folyóiratban publikált cikk adathalmazán is ellenőriztem. Az adathalmazban különféle hátterű videók vannak, amelyeken néhány jelzést adó személy rendőri karjelzéseket mutat be. A videók különböző távolságokból készültek.

10.1. Adathalmaz bemutatása

Az adathalmaz letölthető az internetről (Letöltés dátuma: 2025. április 20.)

Az adathalmazhoz előre elkészített, képkockánkénti címkék is tartoznak.

A publikált adathalmazban szereplő karjelzések. A kép forrása a cikk.

Az adatok valós körülmények között rögzített rendőri karjelzéseket tartalmaznak. A készítők előre szétválasztották az adatokat tanító és tesztelő halmazokra, ezt a felosztást tiszteletben tartottam az összehasonlítás során.

A nyilvános adathalmaz néhány jellemzőjében eltér az általam használtaktól. Egyrészt – természetszerűleg – a nyilvános adathalmazban más jelzések szerepelnek, mint amelyekkel én foglalkoztam.

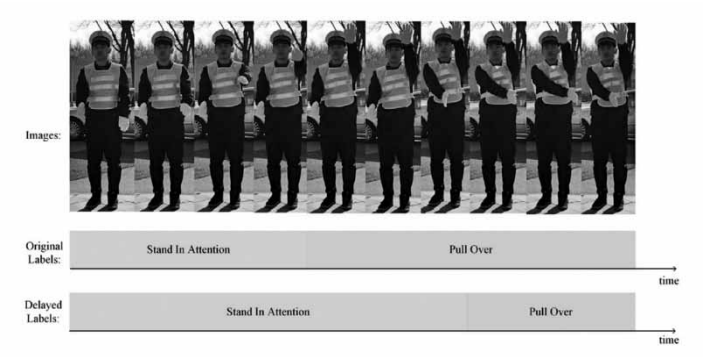

A jelzések kiadásának időtartama szemléltetve. A kép forrása a cikk.

Másrészt az általam használt adathalmaz úgy épül fel, hogy minden jelzéstípushoz egy-egy adott hosszúságú videót rögzítettem, amelyben ugyanazt a jelzést adják a résztvevő személyek. Ezzel szemben a hivatkozott publikált adathalmazban a jelzések nem elkülönített, rögzített hosszúságú videókban szerepelnek, hanem a rendőri karjelzések egyazon videón belül keveredhetnek, és az egyes jelzéseket „semleges" állapotok választják el egymástól. (Ennek azért van jelentősége, mert így a publikus adathalmaz csúszóablakainak képzése során előfordulhat, hogy egy ablakban többféle érvényes jelzés is megjelenik, míg az általam használt adathalmazban ez nem lehetséges.)

Ebből következően a publikált adathalmaz készítőinek képkockánként kellett elvégezniük a címkézést, míg az általam használt adathalmazban ez csúszóablak-szinten történt, mivel abban átfedések nem fordulhattak elő.

További kihívást jelent, hogy a publikus adathalmazban a jelzéseket nem folyamatosan adják, hanem jellemzően csak 1-2 teljes ciklust mutatnak be, mielőtt visszatérnének a semleges állapothoz.

10.2. Eredmények

A publikus adathalmazon végzett mérés eredményeit – a standard metrikák szerint – a táblázat összegzi.

No.	Architecture	Accuracy
	Current solution	**94.36%**
1	PKEN + LSTM	91.18%
2	PKEN + Bidirectional LSTM	91.04%
3	ResNet Part Localizer + LSTM	87.29%
4	DenseNet Part Localizer + LSTM	89.74%
5	End-to-End 3D Convolution	81.16%
6	Convolutional LSTM	82.40%

11. Összegzés

Jelen cikk az emberi karjelzések felismerésének továbbfejlesztését tűzte ki célul, különös hangsúlyt fektetve az elfordult testhelyzetből, valamint eltérő sebességgel végrehajtott jelzések pontos, hatékony és valós idejű azonosítására. A kutatás egy korábbi, statikus és dinamikus jelzések alapvető felismerését megvalósító projektre épült.

A vizsgálatok során az OpenPose szoftver által becsült kulcspontokat használtam, amelyeket normalizálást követően különböző mesterségesintelligencia-algoritmusokkal elemeztem.

A dinamikus, elfordult testhelyzetű jelzések kezelésére több különböző megközelítést dolgoztam ki. Ezen módszerek közös jellemzője, hogy tanításukhoz elegendőek a kamerával szemben rögzített adatok, ami jelentősen egyszerűsíti a gyakorlati alkalmazást.

Dinamikus jelzésfelismerő rendszeremet mások által létrehozott, nyilvános adathalmazon is teszteltem, ahol kimagasló pontosságot ért el, igazolva ezzel a kidolgozott megoldás általánosíthatóságát és gyakorlati alkalmazhatóságát.

Irodalomjegyzék

[1] R. Sathya és M. Kalaiselvi Geetha. „Framework for Traffic Personnel Gesture Recognition". Procedia Computer Science 46 (2015). Proceedings of the International Conference on Information and Communication Technologies, ICICT 2014, 3-5 December 2014 at Bolgatty Palace Island Resort, Kochi, India, 1700–1707. old. ISSN: 1877-0509. DOI: https://doi.org/10.1016/j.procs.2015.02.113. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050915001775.

[2] Chunyong Ma és tsai. „Traffic Command Gesture Recognition for Virtual Urban Scenes Based on a Spatiotemporal Convolution Neural Network". ISPRS International Journal of Geo-Information 7.1 (2018). ISSN: 2220-9964. DOI: 10.3390/ijgi7010037. URL: https://www.mdpi.com/2220-9964/7/1/37.

[3] Jian He és tsai. „Visual Recognition of traffic police gestures with convolutional pose machine and handcrafted features". Neurocomputing 390 (2020), 248–259. old. ISSN: 0925-2312. DOI: https://doi.org/10.1016/j.neucom.2019.07.103. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0925231219314420.

[4] Zhe Cao és tsai. OpenPose: Realtime Multi-Person 2D Pose Estimation using Part Affinity Fields. 2019. arXiv: 1812.08008 [cs.CV]. URL: https://arxiv.org/abs/1812.08008.

[5] Kang Liu és tsai. „Chinese Traffic Police Gesture Recognition Based on Graph Convolutional Network in Natural Scene". Applied Sciences 11.24 (2021). ISSN: 2076-3417. DOI: 10.3390/app112411951. URL: https://www.mdpi.com/2076-3417/11/24/11951.

[6] Ashutosh Mishra és tsai. „Authorized Traffic Controller Hand Gesture Recognition for Situation-Aware Autonomous Driving". Sensors 21.23 (2021). ISSN: 1424-8220. DOI: 10.3390/s21237914. URL: https://www.mdpi.com/1424-8220/21/23/7914.

[7] Junyoung Chung és tsai. Empirical Evaluation of Gated Recurrent Neural Networks on Sequence Modeling. 2014. arXiv: 1412.3555 [cs.NE]. URL: https://arxiv.org/abs/1412.3555.

[8] Bagladi Milán Zsolt. „Mesterséges Intelligencia felhasználása emberi karjelzések értelmezésében". (2024).

[9] Kyunghyun Cho és tsai. Learning Phrase Representations using RNN Encoder-Decoder for Statistical Machine Translation. 2014. arXiv: 1406.1078 [cs.CL]. URL: https://arxiv.org/abs/1406.1078.

Czimbal Lehel

Stiegelmár Róbert – Eötvös Collegium

A véletlen szüleménye, hogy ma itt lehetünk.
Minden egy képeslappal kezdődött, amikor Tivadar bátyámmal dobozokban kotorásztunk. Azon felismertük egy festmény motívumát, amely évtizedek óta a családunk tulajdonában van: Árvavár – Stiegelmár R. 1907. Rádöbbentünk, hogy milyen keveset tudunk nagymamám öccséről. A családban úgy emlegették, tehetséges volt és az I. világháborúban az elsők között volt, akik 1914-ben elestek.

Többet akartunk megtudni Elvira nagymamánk öccsének életútjáról. Első Debrecen volt, mivel tudtunk, hogy nagyapánk, Molnár Károly, ott szerezte a Felső nép- és polgáriskolai tanítói oklevelét. A Református Hittudományi Egyetem rektorától kaptuk a döntő tippet: A budapesti Eötvös József Collegium lehet az a hely, ahol segíteni tudnak. Az első személyes találkozó előtt Dr. Horváth László igazgató úrral bementem a Ménesi úti intézménybe. A bejárat jobb oldalán felfigyeltem egy gyönyörü emléktáblára: A Collegium hősi halottai 1914-ben – köztük Dr. Stiegelmár Róbert. Tehát jó helyen jártam. Pár nap telt el és megérkeztek az eredeti levéltári dokumentumok másolatai.

Stiegelmár János (1854–1936) dédnagyapám Gáloson (Gols), a Fertő tó mellett született. Teológiai tanulmányait a Pozsonyi Evangélikus Főiskolán és Németországban, Halle an der Saale Universität-en végezte. 1878-tól 57 éven keresztül Cservenkán szolgált mint evangélikus lelkész. 50-éves jubileumán 1929-ben megkapta a szerb ortodox egyháztól a Szent Száva kitüntetést. Öt gyermeke volt. Elsőszülött leányának Elvirának (1887–1964) édesanyja – Ilgenn Rosalia – gyermekágyi lázban halt meg. Féltestvérei Róbert (1889–1914), Aranka, Katalin és János voltak. Elvira és testvérei a paplakon kedvező körülmények mellett nevelkedtek.

Cservenka (Szabadka és Újvidék között) ekkor egy virágzó, főleg németlakta település volt. Az elpusztult falut a törökök elüzése után 1785-től németekkel telepítették újra, akik kiváló szőlőművelők voltak. Az elsők között voltak

a dédnagyapám, Sigismund Müller felmenői, akik a Rajna-vidéki pfalzi Pleitersheimből érkeztek. A német lakosság evangélikus és református vallású volt. Mindkét felekezetnek gyönyörű temploma állott a központban egymással átellenben. Sajnos mindkettőt a föld színével tették egyenlővé a német lakosság kitelepítése után 1945-ben.

1899 – Ev. Ref. Gymnasium Gyönk
Róbert 10 évesen került a gyönki Ev. Ref. Gimnáziumba. Nővére Elvira ekkor az Aszódi ev. leánynevelő intézetbe járt. Ezekben az években volt a képeslapok virágzó korszaka. Ezek mind kis remekművek. Róbert a nővérének: Édes jó szüleimnek hetente küldök egyet, vagy nemsokára jön a nyári szünet, édesapám meglátogatott, otthon felejtettem a körzőmet, a bogárgyűjtemény szépen gyarapodik. Az összes testvér között bensőséges kapcsolat lehetett. Erről vall a tizennyolc fennmaradt képeslap különbözö motívumokkal, melyeket Róbert nővérének/húgainak is küldött. Elvira válaszaiból egy sem maradt fenn.

1903 Zombori Állami Főgimnázium
Rendeztek színházi előadásokat is. Különösen tanulságos egy 10 napos 14 oldalas beszámoló egy tanulmányi kirándulásról az 1906–1907-es tanévből: Csapatunk július 1-én indult el Zomborból a délután 3:56 órai szegedi személyvonattal sok tanulsággal és élvezettel kecsegtető útjára. Elolvastam a teljes leírást, mintha velük utaztam volna én is. Vagy: A német nyelvből: Fordítás Goethe Dichtung und Wahrheitjának VII. könyvéből. Jutalma 10 K. Elnyerte Stiegelmár R. VIII. osztályos tanuló.
Ebben az évben Elvira megszerzi a Kisdedóvónői Oklevelét a Zombori Óvónőképző Intézetben: „Ezeknél fogva fennevezett a magyar–német tannyelvű vezetésére kitűnő osztályzattal képesítettnek nyilváníttatik. Kelt Zomborban, 1904. június hó 5.-én."

Egyetlen fenmaradt hosszabb levelében ezekkel a figyelemre méltó szavakkal fordul Róbert tizenötévesen növéréhez:
„Kedves Elvirám! Megérkezett ez a fontos nap is, te 17 éves vagy. Nagy leány lettél! Te most is tudod elképzelni édes Elvirám, hogy mennyire meg vagyok még én is hatva e nap jelentőségétől. Hát még te mennyire meg lehetsz hatva! Az első születésnap otthon a szülei háznál mint nagy leány. Nem kis dolog ám ez édes nővérkém, de most veled együtt örülök én is, hogy a jó Isten megengedte hogy e napot megérjed.

Én sem mulaszthatom el hogy egy csekélységgel meg ne lepjelek, emlékeztessen e kis tárgy arra, hogy az öcséd is megemlékezett a te 17-dik születésed napjáról. – Fogadd e kicsinységet testvéri szív megnyilatkozásának, amely hálával van telve Nővére iránt, aki jó szüleinknek, engedelmes s jó nagy leánya. Te feltudod azt fogni édes Testvérem, hogy mivel tartozunk mi jó Szüleinknek, eme legnagyobb jóltevőinknek. Szeresd szüleidet, tedd meg kívánságukat, járj kedvükbe, hogy miként a ragyogó nap s csengő pacsirta dal felvidítja a földet tavasszal, úgy légy te felvidítója s vigasztalója a mi jó Szüleinknek, s édesíts meg otthon léteddel életüket, hogy csak részben is vissza tudd fizetni jóságukat. De nem akarok én neked is egy erkölcsi ovációt tartani, ellenkezőleg jól tudom én, hogy te mind ezt jól tudod s meg is teszed.

Különben is fogadd legmélyebb köszönetem azért, hogy kiérdemelted Szüleink megelégedését. Szóval kívánom, hogy a jó Isten tartson meg jó egészségben kedves Szüleink s testvéreid örömére. De most zárom soraimat, jó Szüleink kezeit csókolom, kis testvéreimet sokszor csókolom, téged pedig ölel s csókol szerető öcséd – Róbert" (Zombor, 1904. 06. 18.)

1903. július közepén egy képeslap érkezik Árvavár-Aljáról Cservenkára.
„Édes Elvirám! Itt telepedtünk meg Sándorral. A közelben lesz dolga, addig én itt maradok. Nagyon szép a vár és vidéke is, csak az idő rossz. Folyton esik. Hogy s mint telik a vakáció? Fogod még folytatni a tanulást illetve jövőre már be végzed ugye? És a zongorázás? Négy hetet töltöttem ezen a szép helyen és nem kevesebb mint három árvízzel volt szerencsém kiböjtölni. Hogyan vagytok? Csókollak benneteket Sándorral együtt, Vilma."

Ekkor figyelhetett fel Róbert erre a gyönyörű vidékre? Négy évvel később megfestette a képet.
De vajon mi és ki késztette hogy próbálkozzon a festészettel? Erre is van magyarázat: Róbert sógora volt a szintén cservenkai születésű festő Molnár Z. János (1880–1960). Tanulmányait Münchenben, Rómában, Nápolyban és Párizsban végezte. 1908-ban hazatérve Gödöllőn telepedett le (itt működött 1910 és 1921 között az országszerte ismert Művésztelep).
Elvira apósának gyászjelentése 1918-ban: „A cservenkai ref. Presbytorium hálás emlékezettel jelenti, hogy szeretett munkatársa, Müller Zsigmond, nyug. kántortanító, örök nyugalmába ment. Ötven éven át viselte, elöbb tanítói, majd atyja halála után kántori és 26 évén át ipariskolai tanító hivatalát. Nagyapa, apa és fiú 1804-től 1915-ig 110 éven át állott szakadatlanul a gyülekezet, az iskola

szolgálatában s vezette kezénél fogva egyik, nemzetséget a másik után az Úrhoz. A kiváló tanító emlékezetét a síron túl is őrizzük!"

1907 Budapest Eötvös József Collegium
Még Zomborban hangozhattak el az akkori Gimnázium igazgató szavai: „Lelkész Úr, tehetséges fia van, nyissa ki a bugyellárisát!" – Megtette!
A kezdet nem volt zökkenőmentes. Dédnagyapám ezt írja a Collegiumnak a felvétellel kapcsolatban: „Ami az érettségi bizonyítványban az erkölcsi osztályzatot illeti – a szülők legnagyobb bánatára azért kapta, mert az iskolatársai iránti szeretetből s szánalomból, miután az osztálytársai rimánkodva kérték, a számtani írásbelin segített [mai szavakkal puskázott]. Az pedig maga után vonta, hogy csak szigorított szóbeli vizsgára eresztetett. S mi lett a vége? Jobb eredménnyel jött ki, mint amivel bement." Róbert élete majd egy ötödét a Collegiumban töltötte. Mostantól az utazások és komolyabb tanulás évei következnek.

1909-ben Párizsból így jelentkezik – most már – Molnár Károlyné úrasszonynak: „Édes Elimám, egy mulasztást akarok jóvá tenni e lappal. A te születésed napját elfelejtettem egy párizsi lappal emlékezetessé tenni s így kis Rózsikának születése napján fejezem ki jó kívánataim. A szülők úgy is gyermekekben élednek újra. S így a kis lányotoknak ma minden jót kívánok, így abból még neked is jut. Kívánom hogy sok örömetek legyen kis Rózsikával s maradjon mindig a legerősebb kapocs közted s az urad közt. – Én jól vagyok s szeretettel üdvözöllek mindannyiatokat – Bátyikátok."
[Rózsika első szülött gyermeke az én édesanyám. Hat gyermeke volt: János, Károly, Lehel, Magdolna és Iluska]

1911-ben tanít a Bolyai Reáliskolában [most: Xántus János Gimnázium].
Ide járt iskolába többek között Karinthy Frigyes, Radnóti Miklós, Alexander Bernát, Beöthy Zsolt. 1912-ben doktorál (Doktori értekezés: George Meredith komikum elmélete. Főtárgy: Esztétika – Melléktárgy: Filozófia és Művészettörténet – cum laude). Sokat utazik, belföldön, külföldön. Ekkor már inkább a művészettörténet érdekli. Tanulmányai elvezetik Rómába, Firenzébe, Bolognába, Bécsbe, Münchenbe, de főleg kedvenc városába, Párizsba.

1914
Stiegelmár János levelezése Dr. Bartoniek Géza igazgató úrral
„Nagyságos Uram!
[…] sorait örömmel vettük, melyből látjuk, hogy Nagyságod Róbert fiunk hogy és hol létéről érdeklődik. A mozgósítás alkalmával Münchenből hazajött, és csak néhány órai itthon léte után bevonult. Eleinte jó helyen volt, mert Debrecenben a tartalékosokat kiképezte. Szeptember első napjain délfelé indult a szerb ellenség ellen. De rövid idő múlva Debrecenbe visszakerült, de csak néhány napra.
Szeptember 25-én északra indult, utazása alkalmából hírt adott róla, igy großk´ról Bántfáról s utoljára Galíciából írt. Utoljára október 11-én kaptunk hírt felőle, s azóta mit sem hallottunk róla. Akár több mint két hónapja, hogy nagy gondban és bánatban vagyunk, mert mi történt vele vagy hol van és hol tartózkodik azt a jó Isten csak tudja.
A veszteségi kimutatásokban nem fordul elő, s így még remény van, hogy még él, vagy talán fogságban van.
Nagyságos Ùrnak …. katona, szabad tudnunk, hol van, hogy érzi magát s egészséges-e?
Nagyságos Úrnak becses érdeklő sorait megköszönöm, s kedves családjának együtt kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kíván, őszinte és hálás tisztelője.
Stiegelmár János, ev. lelkész – [Róbert ekkor már elesett, október 18-án.]

„Nagyságos Uram!
Szomorú hírrel tudatom, hogy Róbert fiam, múlt évi október hó 18.-i Nowe miestoi ütközetben, Blazew gornji mellett, a királyért és hazáért hősi halált halt. Örömünk és büszkeségünk letűnt, szívünk vérzik és fog vérezni mindörökké. A meghalt fiam nevében, az iránta tanusított jó indulatát megköszönve, maradok Nagyságos Úrnak szomorú és hálás híve.
Stiegelmár János, ev. lelkész – Cservenka, 1915. 2. hó 15-én

1915. Nyugat 11. szám, Figyelő
Zolnai Béla: Péterfy-esszék franciául
(René Bichet és Stiegelmár Róbert fordítása)
„Mintha valami fátum nehezednék erre a könyvre. Aki írta az esszéket – maga is a tragikus nagy teoretikusa – a saját életét vetette oda utánuk epilógus gyanánt. A fordítók – az egyik, alighogy befejezték, hazament Párizsba és egy végzetes

reggelen nem bírták fölébreszteni halálszép álmából. A másik könyveitől rohant a haláltáncba, előbb délre, aztán rossz hír jött róla a Kárpátokból – talán nem igaz –, bár a kezébe adhatnám e szavakat, hogy olvassa ő is. Ezt a három embert az Eötvös Kollégium hozta össze. Ahol Péterfy tanított – képe a könyvtárszobában – és ahol maradt utána személyes tradíció, melynek terméke ez a könyv is…
Stiegelmár Róbert volt a közvetítő. Ő diplomata szeretett volna lenni és most a világpolitika viharja sodorta el. Kezdte a drámán és beleolvasta magát a szociális tézisekbe. Aztán esztétikus lett és megírt sokat ígérő fiatalos energiával, minden művészeteket felölelő rajongással egy disszertációt Meredith komikum-elméletéről. Végre is a művészettörténetre adta magát. Tanult Münchenben, szemlélődött Firenzében és élt Párizsban. Még csak keresett, de tanárai és barátai már tudták, hogy mi lesz belőle. Vajon mit gondolhatott az orosz gránát előtt, mikor egy kaotikus pillanatban szétomlott benne minden, kép, zene, dráma, magyarságba oltott germán akarat, francia kultúra, quartier latin, orosz balett, szláv misztikumok és egy diadalmas élet összes csírázó gondolatai."

1915–1916

Feldpostkarte: Das k.u.k. Inf. Reg. Nr. 6 am Berdo, Feber-März 1915
Bécs 1916, július 5. – „Édes Elvirám! A lapot a bélyeggel együtt az ezred adta ki, s miután én is itt sebesültem meg 1915. február 28-án, légy szíves a lapot megőrizni. Olvastad már hogy, a novembertől kezdve 35% vagyis 700 kor. lesz a hadi pótlékunk? Mi újság? – Csókol a gyermekekkel sokszor Károly"

Lassanként súlyos következménye lett ennek a sérülésnek.
Elvira önéletrajzában: „Férjemet 1913-ban megbízták, szervezze meg a polgári iskolát Torontálvásárhelyen. Itt lakott a család egészen 1921-ig. Amikor az ottani polgári iskola megszűnt, áthelyezték Apatinba, majd onnan Palánkára. Sajnos, férjem közben súlyos ideg beteg lett, üldözési mániában szenvedett, kezdődő elmebaj jelei mutatkoztak rajta… Egy ilyen roham alkalmával 1926-ban engem és gyermekeimet elhagyva Magyarországra távozott… Férjem beteges állapotában rólam és gyermekeimről hallani sem akart, hogy az izgalmaktól kíméljük, Jugoszláviában maradtunk nehéz körülmények között. Idegbaja azonban egyre súlyosabbá vált, közben tüdőbeteg is lett, és hosszabb kórházi kezelés után 1935. január 12-én a mohácsi kórházban meghalt."

1938–1945

Dédnagyapám családja körében nap mint nap a rádiót bújta. Ekkor vonult be Hitler 1938. március közepén Bécsbe. Csak azt mondogatta: „Was sucht der Verrückte dort?“ (Mit keres ott a bolond?) – Előérzete volt, mi fog bekövetkezni? Hogy Róbert fia halála és veje szomorú sorsa után nem a család utolsó áldozata volt?

————————————————————

1944 október 8.-án, 2. Razglednica

„Kilenc kilométerre innen égnek
a kazlak és a házak,
s a rétek szélein megülve némán
riadt pórok pipáznak.
Itt még vizet fodroz a tóra lépő
apró pásztorleány
s felhőt iszik a vízre ráhajolva
a fodros birkanyáj.”

Cservenka, 1944. október 6.
Radnóti Miklós

————————————————————

Elvira egyik bejegyzése az 1000 képes Bibliában, amelyet 1908-ban kapott esküvője alkalmából, és ahol az összes fontos családi eseményt rögzítette: „Károly fiamat nov. 22-én amikor az akác erdő felé többed magával kísérték a villanytelepnél az őrhöz kiáltott, segíts! – lelőtték! Drága fiam az akác erdőt nagyon szerette mindig. Ő meg abba a gödörbe került. – János fiamat 1944 nov. 23-án Újvidék felé agyonlőtték és biztosan a Dunába dobták, drága nagy fiamat.”

A Stiegelmár / Molnár család tagjai nagyobb része elmenekül 1945 január elején a Vajdaságból.

1958-ban szüleim úgy döntöttek, hogy az akkori tarthatatlan gazdasági és szociális helyzet miatt Jugoszláviából kivándorolnak Németországba. Mivel német

felmenőink voltak gyorsan megkaptuk erre az engedélyt. Ekkor csatlakozott hozzánk Kiskunhalasról Elvira nagymamám.
1959-ben december közepén nagy télben érkeztünk meg a Salzburg melletti gyönyörü karácsonyi hangulatú Berchtesgadenba. Ott hét napot töltöttünk egy átmeneti lágerban. Ekkor lettünk bátyámmal egy felejthetetlen élmény részesei. Nagymamánk meghívott minket egy kétórás taxiskörútra. Ami kettőnknek örömet jelentett, az neki nagy fájdalmat okozhatott. – Miért?
[[– 1939. július 7.-én Károly fia egy Berchtesgaden-i képeslapot küldött édesanyjának, Nova-Palankára, Jugoslavia címére. Felfigyeltem egy másik újabb képeslapra, amely ugyanabból a szemszögből lett felvéve mint az 1939-es felvétel. – A képeslap másik oldalán csak egy kékszínü dátum van: 1959. A négy szám egyértelmüen nagymamám kézírása –]]

Dédnagyapám utolsó levelében méltó helynek vélte, és elesett fia könyveit felkínálta a Collegiumnak. Vajon ezek eljutottak Cservenkáról Budapestre? Ezt biztosan már nem fogjuk megtudni. Vagy mégis itt vannak a könyvtárában? Második személyes találkozómon Dr. Horváth László igazgató úrral született meg bennem egy gondolat: felajánlottam Róbert egyetlen festményét a Collegiumnak. És most itt van fölöttünk. Méltó helyen.

Czimbal Georgius Lehel

1947-ben február 17-én születtem Bogojevon (magyarul Gombos), Jugoszláviában. Első iskolai éveimet a színmagyar dunamenti nyugat bácskai faluban töltöttem.
1959-ben kivándoroltunk Németországba.
1967-ben a Burg Kastl-i Magyar Gimnáziumban érettségiztem.
1974-ben a kölni Albertus Magnus Universitäten közgazdaságtanból diplomát szereztem.
1998 óta Berchtesgaden mellett Bad Reichenhallban élek.

A Stiegelmár-család

Stiegelmar Róbert

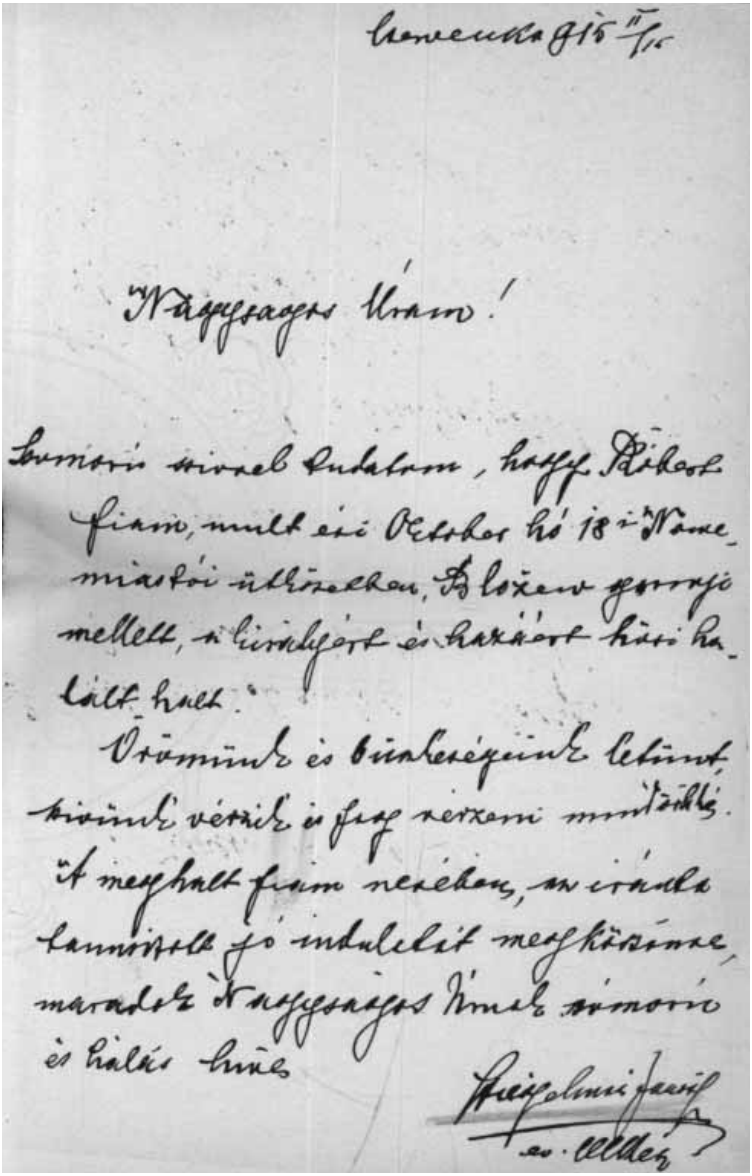

Szeneczkó 916 ⅞ 15

Nagyságos Úrnak!

Szomorú szívvel tudatom, hogy Édes fiam, mult évi October hó 18-án Vasmiatói üközetben, Bloxen gyorsjo mellett, a szabadságért és hazáért hősi halált halt.

Örömünk és büszkeségünk lehunyt szemünk vérzik és fuj nekem mindörökké.

Ő meghalt fiam nevében, az irántam tanusitott jó indulatát megköszönve, maradok a nagyságos Urnak szomoru és halálos hive

Stiegelmár Jenő
ev. elöljáró

Stiegelmár János levele Bartoniek Gézának

Szeibert-Erdős András

A Collegium az első világháborúban

A Collegiumnak az I. világháború éppúgy, mint az ország egésze számára a töretlen fejlődés végét, tragédiát jelentett. Ez nem csupán az intézet napi működésének akadályozottságában, vagy a működésre fordítható költségek drasztikus visszaesésében mérhető, hanem emberéletekben is.

Az Eötvös Collegium a világháború előtt ért működésének zenitjére, amely több szempontból megragadható. Egyfelől az intézet alapításához kapcsolódó „tudós tanár" ideológia áthatotta a tanárképzés egészét, az internátus már működésének első néhány évében olyan jelentős hatást gyakorolt, hogy a Középiskolai Tanárképző Intézet 1899-es reformjakor Eötvös Loránd curator több intézményes elemet az igazgatás struktúrájára, a tudományos utánpótlásra (tutori rendszer) és a tanárképző szemináriumok jellegére vonatkozóan érvényesített az átszervezés alatt álló intézetben. Az is felmerült, hogy a tanárképzés elméleti szakaszának teljes felügyeletére a Collegiumba olvasztják a tanárképző intézetet, hogy valamennyi tanárjelölt számára elérhető legyen az emelt szintű elméleti képzés valamennyi szakterületen. Az intézet képzésének sikerességét jelzi, hogy az első generáció végzett tagjai közül többen részben magán az internátuson, részben a Tanárképző Intézeten keresztül egyetemi katedra várományosaivá váltak, így a Ménesi út nem csupán a tanárképzés, de a tudományos képzés területén is jelentős eredményeket mutatott fel.

Ennek az eredményességnek köszönhető, hogy az 1906-ot követően időszakban, amikor több szakvezető tanárt véglegesen kineveztek az intézethez a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) a kísérleti jellegű intézet helyett a Collegiumban egyre inkább olyan tudományos műhelyt látott, amely az ország kultúrpolitikai, diplomáciai céljainak elérésére is felhasználható. Ennek a megváltozott szemléletmódnak köszönhető, hogy 1910–1911 során átadásra került a Ménesi úti palota, amellyel évi 25 jól képzett tanárt bocsáthatott ki az intézet, s a francia lektorok számának megemeléséhez is hozzájárult a kultusztárca, hogy a Franciaországgal való kulturális kapcsolatokat erősítse.

Már a háború „előszele", a hadüzenetváltások időszaka is lehetetlen helyzetbe hozta a Collegiumot, hiszen az antant országok állampolgárai vagy távoztak az országból, vagy pedig meg sem érkeztek hazánkba. Ez történt a Ménesi

útra újonnan kinevezett francia lektorral is (Charles Baux), aki a Monarchia valamint az Anglia és Franciaország közötti hadüzenetváltások miatt nem foglalhatta el állomáshelyét 1914. augusztus 12-ét követően.

A háború közeledtét Eötvös Loránd mély aggodalommal figyelte, tartott ugyanis attól, hogy az intézetben folyó munkát megzavarhatják a háborús események. Félelmei nem bizonyultak alaptalannak, ugyanis az 1914/1915. tanévben tíz hónapon át 32 katona lábadozott a Ménesi úton, majd az 1916. évi augusztusi román támadás miatt 16 menekült családot szállásoltak el az intézet falai között összesen 68 fővel. Emellett pedig a Collegium részére szigorú költségvetési rendet írt elő a minisztérium, amelynek eredményeként 1916-ig összesen 53.000 koronát tudott az igazgatóság takarékoskodni (összehasonlításul az intézet költségvetése az 1910-es évek második felében 130.000 korona körül mozgott).

A mozgósítás megkezdődésével az intézet fokozatosan kiürült. Ennek mértékére jellemző, hogy az igen népszerű klasszika-filológia szakpárosításhoz kapcsolódó órákat, amelyet rendszerint 15–25 fő hallgatott, az 1915/1916. tanév második félévben két fő látogatta. A magyar nyelv és irodalom szakon, amely ugyancsak a népszerűbb szakterületek közé tartozott az 1917/1918. tanév második felében három fő látogatta. A Collegiumban folyó oktatás csak akkor kezdődhetett el ismét, ha a hadviselt collegisták egyénileg, vagy csoportosan, hadtestükkel együtt kaptak szabadságolást. 1918 tavasza, illetve nyara a tömeges szabadságolások, illetve a nyári hat-hetes (1918 júniusa–augusztusa) pótszemeszter meghirdetése miatt jelentékeny kihívás elé állította az intézetet, hiszen a frontról tömegesen tértek haza a katonák, akik be akarták fejezni tanulmányaikat. Az órákon hirtelen megnövekedett a hallgatók létszáma, s ez megpróbáltatás elé állított valamennyi szakvezetőt. A frontokról történő visszatérés eltérő lélektani helyzeteket eredményezett a collegiumi munkában. Azok, akik a tűzvonalból tértek vissza rendszerint nagy munkakedvvel vetették bele magukat a tanulmányokba, különösen ha alapvizsgai, vagy szakvizsgai megmérettetésre készültek. Azon hallgatók esetében, akik viszont fogságból tértek vissza, gyakran az elcsüggedtség, önmarcangolás jelei mutatkoztak, s munkakedvük sem volt oly mértékű mint a háború előtt. A lélektani eredetű problémákat a szaktanárok próbálták orvosolni a tanórákon, vagy azon kívül, változó sikerrel, hiszen a háborús pszichózisból adódó feszültség mellett a visszatérőket olykor bizalmatlanság fogadta, különösen, ha szovjet-orosz fogságba estek (Némethy Gyula esete).

Voltak azonban olyan hallgatók is, akik sohasem térhettek haza, hiszen életüket áldozták a hazáért. A Collegium aktív tagjai közül a harcok során 7 fő

vesztette életét, végzett tajgai közül pedig további 11 fő 1918 elejei kimutatások szerint, amely később az emléktábla felavatásakor, 1919-ben, további 10 fővel emelkedett. Ez önmagában jelzi, hogy az intézet csak közvetett úton jutott információkhoz növendékei sorsáról. A hősi halált halt collegisták között több olyan személy volt, akikhez az intézet vezetése komoly reményeket fűzött. Közéjük tartozott Stieglemar Róbert is, aki 1909-ben alapvizsgázott francia és német nyelvekből dicséretes, illetve kitűnő eredménnyel, majd 1911-ben tette le szakvizsgáját magyar és francia nyelvekből. Szakvizsgáját követően tudományos fokozatot szerzett, illetve két hónapos párizsi ösztöndíjat nyert, amely önmagában jelzi, hogy a kiválóbb tagok közé tartozott, hiszen az intézet vezetése csak olyan hallgatókat segített hozzá külföldi ösztöndíjakhoz, akiktől komoly tudományos teljesítményt várt. Ebben szerepe lehetett Horváth Jánosnak, aki korán felfigyelt rá, hiszen alapvizsgáját követően arról írt tanári jelentésében, hogy „*kitűnő erő* […], *akiben azt hiszem sohasem csalódhatunk*." Később a szakvizsgára készülve is elismeréssel illette Stieglemar teljesítményét, munkamoráljáť: „*A harmad évesek közül Stiegelmar emelkedik ki egyre biztatóbban. Állandóan fokozódó érdeklődéssel tanul, dolgozik, s határozott céltudattal, de minden önhittség nélkül készül – úgy sejtem – kritikusnak.*" 1915. október 18-i halála így nem csupán családja, de a Collegium és a magyar irodalomtörténeti kutatás számára is óriási veszteséget jelentett.

A harcok elülte azonban az életben maradottakat számára további komoly megpróbáltatásokat hozott. A Collegium ellátása 1918 második felére számottevően leromlott köszönhetően az óriási költségvetési hiánynak, illetve az élelmiszer, fűtőanyag-ellátásban tapasztalható utánpótlás akadozásnak. A pénzügyi összeomlást többszöri pótköltségvetés biztosításával tudta az intézmény elkerülni. Emellett a közéleti események következtében az intézet belső élete is megváltozott, polarizálódott. A polgári, később pedig az 1919 márciusi kommunista fordulat erősen megosztotta az intézet tagságát. A közéleti szerepvállalás, a tomboló spanyolnátha és az ellátási gondok miatt az egyetemi oktatás szünetelt, a Collegiumban folyó munka is visszaesett. Az intézet puszta léte is veszélybe került Eötvös Loránd halálát követően, hiszen a kommün időszakában, 1919. július 14-én az internátust beolvasztották az újonnan létrehozott Középiskolai Tanítóképző Főiskolába.

A forradalmakat követő helyreállási folyamat hosszú időt vett igénybe. A stabilizálódó új politikai rendszer is megpróbálta az intézet belső viszonyait, személyi állományát átalakítani, sikertelenül. Emellett a háború által érintett középiskolai és egyetemi évfolyamok tanulmányi színvonala alatta maradt

a békebeli mértéknek. Csupán 1926-ra állt helyre az intézetben az évfolyamok közötti létszámirány, s a tanulmányi eredmények is ezt követően kezdtek el számottevően javulni. A stabilizációt jelzi, hogy 1927/1928 folyamán az intézet irányítását átvevő új generáció megváltoztatta a Collegium képzési profilját is, illeszkedve az új viszonyokhoz a tanárképzésben, amelyet az 1924: XXVII. törvény hozott létre.

A világháború okozta tragédia nem csupán a hősi halált haltak számában vagy az életben maradottak megpróbáltatásaiban mérhető, hanem abban is, hogy a Collegium 1949/1951-es megszüntetését követően, amely talán a legnagyobb kollektív trauma közösségünk történetében, ezzel az időszakkal kapcsolatban születtek legnagyobb számban visszaemlékezések és szépirodalmi alkotások, így Kuncz Aladár: *Fekete kolostora*, Sziklay László *Egy kassai polgár emlékei*…„ Győry Dezső *Nagy érettségije*, valamint Féja Géza *Szabadcsapata*. Ezek az alkotások kifejezést adnak annak a reménynek, ami ma már bizonyosság, hogy Stiegelmar és társai hősi helytállása, áldozatvállalása az ország és így végső soron a Collegium fennmaradásához járultak hozzá.

Műhelybeszámolók

❖ ❖ ❖

I. A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett kurzusok

2021/22. őszi félév

ÓRÁK CÍME	OKTATÓ
Angol–Amerikai műhely	
Angol szaknyelv C1: Kutatásmódszertan	Fejérvári Boldizsár
Irodalmi tutoriális szeminárium	Kovács Györgyi
Angol C1 haladóknak	S. Gedeon Mária
Tutoriális szeminárium MA	Fejérvári Boldizsár
Angol nyelv B2	Süle Dóra, Rémai Martin
Óangol szövegolvasás	Rákóczy Krisztina
Aurélien Sauvageot Francia műhely	
Francia szókincsfejlesztés	Julie Minas
Francia civilizáció	Julie Minas
Francia kezdő 1.	Egedi-Kovács Emese
Francia középhaladó 3.	Egedi-Kovács Emese, Julie Minas
Francia haladó 5.	Julie Minas
Felsőfokú nyelvvizsga előkészítő (B2-C1) 1.	Julie Minas
Biológia–Kémia műhely	
A biológia és a kémia határterületei 2.	Illés Anett
Bollók János Klasszika-filológia műhely	
Latin nyelv történészeknek 5	Mészáros Tamás
Latin nyelv történészeknek 3.	Mészáros Tamás
Filológiai szeminárium	Mészáros Tamás
Filozófia műhely	
Spinoza	Tóth Olivér István
Gazdaságtudományi műhely	
Pénzügyi esettanulmányok	Bondici László
Germanisztika műhely	
Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)	Sára Balázs
Német 3: Német nyelv félközéphaladóknak (A2)	Sára Balázs
Német 5: Német nyelv középhaladóknak (B1+)	Mónok Eszter
Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)	Sára Balázs

Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok I.	Sára Balázs
Opusculum tripartitum – Kritikai szövegkiadás XVII.	Sára Balázs
Áttekintő német nyelvtörténet II.: „Közgermán" nyelvemlékek és vázlatos német nyelvtörténet	Sára Balázs
Európai művészettörténet II.: A gótika művészete	Dr. Dávid Gábor Csaba
Műfordítói szakszeminárium VIII.	Dr. Wilhelm Droste
Cathedra Magistrorum - tanárkutatás XVIII.	Feld-Knapp Ilona

Informatika műhely

Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak	Kozsik Tamás
Programozási alapismeretek mindenkinek	Kozsik Tamás

Magyar műhely

Vitakör	Förköli Gábor
Kritikaírás	Lengyel Imre Zsolt
Pszicholingvisztikai kísérletek	Bóna Judit
Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba	Ballagó Júlia

Matematika–Fizika műhely

Kutatószeminárium 11.	Burcsi Péter

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely

Komplex geológiai és földrajzi terepgyakorlat a Nyugat-Dunántúlon	Sági Tamás

Olasz műhely

Olasz 1. – teljesen kezdő	Rácz Balázs György
Olasz 3. – félközéphaladó	Ludmann Ágnes, Balga Nóra
Olasz 5. – középhaladó	Ludmann Ágnes, Balga Nóra
Olasz nyelvi gyakorlatok B2-C1	Ludmann Ágnes
Az olasz irodalom filológiája	Dr. Falvay Dávid György

Orientalisztika műhely

Orientalisztikai előadás	Máté Zoltán, Takó Ferenc
Orientalisztikai kutatószeminárium	Máté Zoltán, Takó Ferenc

Skandinavisztika műhely

Skandináv fordítói szeminárium 5.	Csúr Gábor Attila

Spanyol műhely

Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon 1.	Klempáné Faix Dóra

Nyelvi készségfejlesztés	Klempáné Faix Dóra
Spanyol nyelv 1. kezdőknek	Klempáné Faix Dóra
Spanyol nyelv 3. középhaladóknak	Klempáné Faix Dóra
Spanyol nyelv 5. középhaladóknak	Klempáné Faix Dóra
Szlavisztika műhely	
Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium	Engelné Nagy Éva
Társadalomtudományi műhely	
A Nyugat-Balkán aktuális kérdései	Ármás Júlia
Statisztikai modellek	Bozsonyi Károly
Történész műhely	
Módszertani műhelyszeminárium I.	Fazekas István, Ternovácz Bálint
Történeti kutatás és adatvizualizáció 2	Ternovácz Bálint
Történelemtanári műhelyszeminárium	Varga Virág
Vive la Révolution!?	
A francia forradalom története 1789-1815	Erdős András
Egyéb	
Latin nyelv 1.	Horváth László
Latin nyelvvizsga előkészítő	Horváth Janka Júlia
Latin nyelv 1 (ALFONSÓ)	Farkas Flóra

2021/22. tavaszi félév

ÓRÁK CÍME	OKTATÓ
Angol–Amerikai műhely	
Kutatás és előadás angolul C1	Fejérvári Boldizsár
Angol C1 haladóknak	S. Gedeon Mária
Angol nyelv B2	Rémai Martin, Süle Dóra
Tutoriális szeminárium MA	Garai Luca, Kovács Györgyi
Tutoriális szeminárium OTAK	Garai Luca, Kovács Györgyi
Óangol szövegolvasás 2.	Rákóczy Krisztina
Aurélien Sauvageot Francia műhely	
Francia kezdő 2.	Egedi-Kovács Emese
Francia középhaladó 4.	Egedi-Kovács Emese, Julie Minas
Francia haladó 6.	Julie Minas
Francia felsőfokú nyelvvizsgaelőkészítő (B2-C1) 2.	Julie Minas

Francia civilizáció	Julie Minas
Francia szókincsfejlesztés	Julie Minas
Filológiai szeminárium	Horváth László
Biológia–Kémia műhely	
A biológia és a kémia határterületei 3	Imrefi Ildikó
Tudománykommunikáció a természettudományokban	Imrefi Ildikó
Bollók János Klasszika-filológia műhely	
Latin nyelv (történészeknek)	Horváth Janka Júlia
Görög nyelvtani gyakorlatok	Török Ábel
Filozófia műhely	
Morálfilozófia	Bernáth László
Fenomenológia	Marosán Bence
A vallás nem vallási magyarázatai	Szalai Miklós
Gazdaságtudományi műhely	
Eszközárazás és portfóliókezelés	Bondici László
A gazdaságtudományok aktuális kérdései	Bondici László
Germanisztika műhely	
Német 2: Német nyelv kezdőknek (A1-A2)	Sára Balázs
Német 4: Német nyelv félközéphaladóknak (A2-B1)	Sára Balázs
Német 6: Német nyelv középhaladóknak (B1-B2)	Mónok Eszter
Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)	van Waarden Franciska
Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)	Sára Balázs
Opusculum tripartitum – Kritikai szövegkiadás XVIII.	Sára Balázs
Német társalgási gakorlatok	Sára Balázs
Kutatásmódszertani szakszeminárium – Műhelykonferencia III.	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok II.	Sára Balázs
Műfordítói szakszeminárium IX.	Dr. Wilhelm Droste
Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XIX.	Feld-Knapp Ilona
Informatika műhely	
Programozási alapismeretek mindenkinek	Kozsik Tamás, Szente Péter

Magyar műhely

Vitakör	Förköli Gábor
A modernitás poétikái a magyar irodalomban	Vaderna Gábor
Civil tudomány és nyelvészet	Szabó Gergely

Matematika–Fizika műhely

Kutatószeminárium 12.	Burcsi Péter

Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány Műhely

Földtudományi örökségvédelem és geoturizmus	Vereb Viktor

Olasz műhely

Olasz kezdő 2.	Ludmann Ágnes
Olasz félközéphaladó 4.	Ludmann Ágnes
Olasz középhaladó 6.	Ludmann Ágnes, Balga Nóra
Olasz nyelvi gyakorlatok C1-C2	Ludmann Ágnes
Műfordítási gyakorlat (Középkori olasz szövegek)	Dr. Falvay György Dávid

Orientalisztika műhely

Orientalisztikai előadás	Kiss Mónika
Tudományos írás	Takó Ferenc
Orientalisztikai kutatószeminárium	Máté Zoltán, Takó Ferenc

Skandinavisztika műhely

Skandináv fordítói szeminárium 6.	Csúr Gábor Attila

Spanyol műhely

Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon 2.	Klempáné Faix Dóra
Nyelvi készségfejlesztés 2.	Klempáné Faix Dóra
Spanyol nyelv 2. kezdőknek	Klempáné Faix Dóra, Tóth Regina
Spanyol nyelv 4. középhaladóknak	Klempáné Faix Dóra, Tóth Regina
Spanyol nyelv 6. középhaladóknak	Klempáné Faix Dóra

Szlavisztika műhely

Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium	Engelné Nagy Éva

Társadalomtudományi műhely

Jelenkori függetlenségi törekvések és lehetséges megoldásaik	Bozsonyi Károly, Papp Zsanett
Hogyan működnek a mai társadalmak?	Éber Márk Áron

Történész műhely

A történelem vége, az emlékezet kezdete – Magyarország 1918-1921	Erdós András
Történelemtanári Műhelyszeminárium	Porkoláb Anna
Módszertani műhelyszeminárium 2	Fazekas István, Ternovácz Bálint
Történeti kutatás és adatvizualizáció 3.	Ternovácz Bálint

Egyéb

A portfólióírás gyakorlata	Barabás Gergő
Animációsfilm-történet	Bartók István
Latin nyelv 2.	Horváth László
Latin nyelv 2 (ALFONSÓ)	Farkas Flóra

Március 15-i megemlékezés

Angol–Amerikai műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BBN-ANG-112	Fejérvári Boldizsár: Bevezetés az irodalomtudományba
BBN-ANG-214	Fejérvári Boldizsár: Az angol irodalom a restaurációtól 1890-ig
BBN-ANG17-312.12	Fejérvári Boldizsár: Megválaszolatlan kérdések
BBN-ANG17-242	Garai Luca: Hangtan
OT-ANG-310/q	Szlukovényi Katalin: Modern gyerek- és ifjúsági irodalom
OT-ANG17-218	Fábián Annamária: Rassz, nem, vallás, nemzetiség Shakespeare darabjaiban
OT-AME17-322	Szelid Veronika: Kognitív nyelvészet
BBN-ANG-102/202	Barbarics Márta: Angol nyelvgyakorlat
BMVD-200.481/EC	Rémai Martin és Süle Dóra: Angol nyelv (B2)
BMVD-200.480d/EC	S. Gedeon Mária: Angol C1 haladóknak
BMVD-200/657m/EC	Kovács Györgyi: Irodalmi tutoriális szeminárium
BMVD-200/657n/EC	Rákóczy Krisztina: Óangol szövegolvasás

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Rácz Balázs György
	Süle Dóra
	Papp Júlia Eszter
	Erdei Judit
	Vojtek Lili
	Rémai Martin
BTK Tanulmányi Ösztöndíj	Farkas Márton
	Berta Réka
	Czibula Stella
	Papp Júlia Eszter

	Réder Ferenc
	Orendács Petra
ÚNKP	Garai Luca
doktori ösztöndíj	Garai Luca
Tanítsunk Magyarországért!	Papp Júlia Eszter
Gyakornoki ösztöndíj, EU Tanácsa	Kanász Zsanett
ERASMUS+ Ösztöndíj	Szabó Lilla Zsuzsánna

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei

Műhelykonferencia – 2022. november 26-án került sor az Angol-amerikai Műhely éves műhelykonferenciájára (immár negyedik alkalommal: „Black Friday Conference" – hagyományt teremtettünk). Az előadásokra három (egy nyelvészeti, egy kulturális-oktatási, valamint egy irodalmi) szekcióban került sor, és a szigorú előzetes válogatásnak köszönhetően ismét sikerült szakmailag igényes és izgalmas eseményt megrendeznünk. Meghívott szekcióelnökként Benczes Réka, a Budapesti Corvinus Egyetem professzora tisztelte meg a konferenciát, rajta kívül S. Gedeon Mária és az ELTE Anglisztika Tanszékének képviseletében Czigányik Zsolt elnökölt még. Mivel 2022 nem OTDK-év, a konferencia az előkészület jegyében zajlott, szerteágazóbb, némelykor tapogatózóbb, ám igen innovatív tematikával.

A konferencia programja a következő volt:

Dóra Süle, „The Linguistic Representation of Anorexia Nervosa"
Júlia Eszter Papp, „The Concept of History in American Democratic Political News"
Balázs Rácz, „Courage is beautiful: Positive conceptualizations of the pandemic is war metaphor in two television commercials"
Judit Erdei, „Applying Cognitive Linguistics to SL teaching"

***

Kristóf Marcell Németh, „The History and Rivalry between the Guilds of London"
Krisztina Rákóczy, „Narrative in Byrhtferth's *Enchiridion*"
Martin Rémai, „Initial Challenges of Bilingual Geography Teaching"
Réka Berta, „Applicability of Target Language Literature in ESL and GSL Classes"

***

Dorottya Grégász, „Did Henry James Believe in Ghosts?"
Petra Orendács, „Feminine and Masculine Spaces in Gilman's »The Yellow Wallpaper«"
Lara Pop, „Henri Bergman's Philosophy Presented through 20th-century Literary Works"
Lili Vojtek, „The Ghost of Christmas Future: Video Games Inspired by the Works of Charles Dickens"

A 2022. őszi műhelykonferenciával együtt reményeink szerint elegendő kutatási anyag és tanulmány fog összegyűlni a következő *Black Friday Proceedings* konferenciakötet közzétételéhez.

A januárban megrendezendő **EC-tehetségtábor** áprilisra halasztott kiadásában sajnos az angolos sávra nem akadt elsődleges jelentkező, de a Magyar Műhellyel közösen sor került Fejérvári Boldizsár „Vers, ritmus, zene az angol és a magyar irodalomban" című foglalkozására.

A műhely hallgatói számos EJC-n kívüli konferencián és projekten is sikerrel vettek részt, többen közülük egynél több ilyen rendezvényen is előadtak, így külön említést érdemel Garai Luca szenior hallgatónk (aki immár tanárként is hozzájárul a színvonalas műhelymunkához), Rácz Balázs György, Papp Júlia Eszter, Erdei Judit, valamint Rákóczy Krisztina.

Közösségi munka, rendezvények

Köszönettel tartozom Süle Dórának, aki fáradhatatlan szervezőként minden olyan kérdésben kisegített, amely azonnali és közvetlen kapcsolattartást feltételezett a műhely tagságával. Örülök, hogy a következő félévben is számíthatok Dóra műhelytitkári támogatására.
Dóra mellett különösen Rémai Martin és Vojtek Lili közösségi tevékenysége érdemel kiemelt figyelmet.

Több hallgatónk is különböző egyetemi, illetve collegiumi munkacsoportnak, bizottságnak tagja vagy vezetője, név szerint: Berta Réka, Garai Luca, Süle Dóra, Papp Júlia Eszter, Erdei Judit, Rémai Martin, Orendács Petra és Rákóczy Krisztina.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BBN-ANG17-219/E1	Fejérvári Boldizsár: Zene és költészet
BBN-ANG-216/a	Fejérvári Boldizsár: Áttekintő irodalmi szeminárium 1890–1960
OT-ANG17-390.10	Fejérvári Boldizsár: A Diszkópatkányok elmélete
BBN-ANG-212	Pikli Natália: Áttekintő irodalmi szeminárium középkor/reneszánsz
BBN-ANG-204/2	Amy Soto: Tartalomszempontú nyelvfejlesztés
OTGY-ANG/3a/d	Lázár Ildikó: Tantárgyspecifikus tanítási gyakorlat szeminárium
OT-ANG-310/q	Szlukovényi Katalin: Modern gyerek- és ifjúsági irodalom
BBN-ANGF17-216	Hargitai Márta: Filmikonok
BMVD-200.481/EC	Rémai Martin és Süle Dóra: Angol nyelv (B2)
BMVD-200.480e/EC	S. Gedeon Mária: Angol nyelvgyakorlat (C1)
	Kovács Györgyi: Irodalmi tutoriális szeminárium
BMVD-200/657r/EC	Rákóczy Krisztina: Óangol szövegolvasás 2.

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Rácz Balázs György
	Süle Dóra
	Papp Júlia Eszter
	Erdei Judit
	Vojtek Lili
	Rémai Martin
MÁSZ Ösztöndíj	Vojtek Lili
BTK Tanulmányi Ösztöndíj	Farkas Márton
	Berta Réka
	Czibula Stella
	Papp Júlia Eszter
	Réder Ferenc

	Orendács Petra
	Németh Kristóf Marcell
	Süle Dóra
	Gombos Luca
Bursa Hungarica	Németh Kristóf Marcell
ÚNKP	Garai Luca
doktori ösztöndíj	Garai Luca
Tanár Leszek!	Berta Réka
Tanítsunk Magyarországért!	Papp Júlia Eszter
Nyári Egyetemi Ösztöndíj, Köln	Kanász Zsanett
ERASMUS+ Ösztöndíj	Szabó Lilla Zsuzsánna
	Covesan Dóra
	Rácz Balázs György
Outstanding Thesis Award	Réder Ferenc

II. Collegiumi munka

A műhelytagok részvételével lezajlott szakmai rendezvények, versenyek

Tehetségtábor – A 2022. áprilisra halasztott, három napra összevont tehetségtábor angol szekciója jelentkezők hiányában elmaradt, de a Magyar Műhellyel közös foglalkozás keretében a következő interaktív szemináriumra került sor: „Vers, ritmus, zene az angol és a magyar irodalomban" (Fejérvári Boldizsár).
A műhely hallgatói számos EJC-n kívüli konferencián és projekten vettek részt sikerrel, melyek közül kiemelendő az Angol-amerikai Intézet éves Poszterprezentációs konferenciája. Utóbbin a következő projektek vettek részt:

- Erdei Judit / Papp Júlia / Rácz Balázs: „Pedagogy meets Cognitive Linguistics: Measuring the efficacy of cognitive linguistic input in teaching phrasal verbs"
- Varga Regina: „Racism in American Sports Teams' Names"
- Szűcs Adél: „The appearance and development of intercultural competence in the EFL classroom in Hungary"
- Papp Júlia: „The concept of history in US Democratic political thinking"
- Süle Dóra: „The conceptualization of anorexia nervosa"
- Orendács Petra: „The Hero's Lover: Daisy Buchanan as Archetypes"
- Németh Kristóf Marcell: „Conflicts inside and between the guilds of London"

Közösségi munka, rendezvények

Köszönettel tartozom Süle Dórának, aki fáradhatatlan szervezőként minden olyan kérdésben kisegített, amely azonnali és közvetlen kapcsolattartást feltételezett a műhely tagságával. Reményeink szerint a félévet egy néhány napos balatoni összejövetel fogja megkoronázni, amely egyben a műhely előtt álló újabb tanév kihívásaira való erőgyűjtéshez is kiváló alkalmat nyújt majd.

Több hallgatónk is különböző egyetemi, illetve collegiumi munkacsoportnak, bizottságnak tagja vagy vezetője, név szerint: Berta Réka, Garai Luca, Süle Dóra, Papp Júlia Eszter, Erdei Judit, Rémai Martin, Orendács Petra, Rákóczy Krisztina, Németh Kristóf Marcell.

Igazgatói dicséret

Igazgatói dicséretre felterjesztett hallgatók: Süle Dóra, Vojtek Lili, Garai Luca, Réder Ferenc.

Társasjáték a Tehetségtáborban

Aurélien Sauvageot Francia műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200/668e/EC	Julie Minas: Francia szókincsfejlesztés
BMVD-200/668d/EC	Julie Minas: Francia civilizáció
BMVD-200/670c/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia kezdő 1.
BMVD-200/672c/EC	Egedi-Kovács Emese, Julie Minas: Francia középhaladó 3.
BMVD-200/673c/EC	Julie Minas: Francia haladó 5.
BMVD-200/674c/EC	Julie Minas: Felsőfokú nyelvvizsga előkészítő (B2-C1) 1.

II. Collegiumi munka

A Francia Műhely hagyományaihoz híven ebben a tanévben is új lektort fogadott, Julie Minas személyében, aki a nyelvfejlesztés órák mellett filozófiai és színházi tárgyú szemináriumokat is indított a műhelytagoknak. Az órák eredményesen, aktív hallgatói közreműködéssel zajlottak. A közös munka mind oktatói, mind hallgatói részről sikeresnek és eredményesnek bizonyult.

A félév legfontosabb eseménye annak a multidiszciplináris romanisztikai konferenciának a megszervezése volt, amelyre a műhelytagok már hosszú ideje készültek, ám a vírushelyzet miatt eddig nem kerülhetett megrendezésre. A jelenléti forma megvalósulása komoly lendületet adott a programban résztvevők számára. A hallgatók lelkesen készültek és színvonalas előadások keretében adtak számot kutatási eredményeikről a *Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban* címet viselő 3 napos rendezvényen (2021. november 19-20.) A rendezvény szakmai sikerén túl, a romanisztika – olasz, spanyol, francia – szakos hallgatók sikeres együttműködése is fontos hozadéka a konferenciának.

A továbbiakban a műhelytagok és Julie Minas lektor beszámolóját közöljük a 2021-22-es tanév első félévéről.

III. Hallgatói beszámolók

Daróczi Jakab

A 2021/22-es tanév őszi félévének legfontosabb része számomra az iskolai rövidgyakorlatom volt. Ettől függetlenül természetesen még az egyetemi óráimra is szükséges volt koncentrálnom, továbbá becsatlakoztam a magyar tanszéken egy kutatócsoport munkájába is.
A félév elején, még az egyetem kezdetekor, sikeresen letettem a középfokú komplex nyelvvizsgát angol nyelvből. Ezután kezdtem meg a rövidgyakorlatomat magyar nyelv és irodalomból az Eötvös József Gimnáziumban. A gyakorlat összességében egy jó élmény volt számomra, és a visszajelzések alapján, mind a diákok, mind a vezetőtanárom elégedett volt a munkámmal.

Az iskolai gyakorlat mellett természetesen teljesítettem az egyetemi és collegiumi óráimat is. A Collégiumban a francia műhely két órája mellett, a magyar műhely Vitakör című kurzusán vettem részt, ahol az egyik alkalom levezetéséért én magam voltam a felelős.

Mint említettem már, az egyetemen egy kutatócsoport munkájában is részt veszek. A projekt célja, hogy a magyartanár szakos hallgatók számára készüljön egy egyetemi jegyzet, ami összefoglalja egy leendő irodalomtanár számára szükséges irodalomelméleti ismereteket. A készülő könyv egyik alfejezetének megírása lesz a végső feladatom, az elmúlt félévben leginkább ötletelés és tervezéssel telt. Az igazán aktív munka a tavaszi félévben várható. A félév lezárásaként két vizsgát kellett teljesítenem, amelyek sikerültek is.

Összességében úgy érzem, hogy egy sikeres félévet tudhatok magam mögött. A tanítási gyakorlat végre közelebb vitt, ahhoz, ami miatt ezt a képzést választottam, és úgy érzem volt értelme ennyi évet eltölteni, azért, hogy végre megtapasztalja milyen tanítani. Kicsit nehéz volt az egyetemi órákkal összeegyeztetni, a dupla terhelés újabb kihívásokat jelentett, főleg annak tükrében, hogy közben voltak órák, amik online voltak megtartva és voltak jelenléti szemináriumaim is. A jelenléti oktatásra való visszaállás az elején némi nehézséget okozott, de azt hiszem azzal is sikeresen megbirkóztam, példázza ezt az is, hogy jegyeimet tekintve jó osztályzatnál rosszabbat nem szereztem.

Fábián Blanka

Az aktuális félévben 20. századi francia filozófiával és színházzal foglalkoztunk a két párhuzamosan futó órán. Julie nagyon érdekes szövegeket hozott, örülök,

hogy megismertem ezeket. Külön bravúrnak tartom a lektor részéről azt, hogy meg tudta teremteni azokat a kereteket, amelyek között tartalmas beszélgetések születhettek a filozófiai szövegek kapcsán, úgy, hogy a műhelytagok közül egyikünk sem igazán jártas a filozófiában.

Ami megakasztotta talán a haladást, az az a szerencsétlen körülmény volt, hogy terjedelmükből fakadóan egy-egy szöveg (adott esetben drámák) több egymást következő órán kerültek feldolgozásra és ha valamelyikről bárki hiányzott, az komplikációt okozott. Bentlakóként az időpontok nem jelentettek különösebb problémát számomra, azonban teljesen érthetőnek tartom a hiányzások számát, ha belegondolok, hogy a bejárós collegisták 22 óra körül utaztak haza. Minden elismerésem az övék, hogy még így is vállalták az órák látogatását.

Összességében azonban nagyon örültem, hogy ebben a félévben is együtt dolgozhattam a többiekkel, illetve nagyon hasznosnak tartottam a felvetett témákat. Úgy érzem, hogy megvalósult az, amit szerettünk volna: az együtt gondolkodás.

A jövő félélvvel kapcsolatban talán csak annyi javaslatom lenne, hogy a tapasztalatok alapján célszerűbb, ha csak egy projekt, vagy téma fut egyszerre egy órán. Sok és különböző dologgal foglalkozunk, különböző egyetemi szakokon vagyunk és ha nincs egy konkrét projekt, vagy szöveg, amin együtt dolgozunk, akkor könnyen elveszítjük a kapcsolódási pontokat.

Farkas Veronika

A 2021/2022-es tanévben második és egyben utolsó évemet kezdtem a *Francia nyelv, irodalom és kultúra* mesterszakon műfordítás specializációval. A Collegiumban jelenleg bejáró státuszú hallgató vagyok és továbbra is az Aurélien Sauvageot Francia Műhely műhelytitkári pozícióját töltöm be. Ebben a félévben összesen 32 kreditet vettem fel. Minden tárgyat *jeles* értékeléssel zártam, így az átlagom 5,00 lett. Nagy örömmel töltött el, hogy elnyertem a Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat a 2021/2022-es tanévre. Amire a legbüszkébb vagyok ebben az őszi szemeszterben az az, hogy a 2021 novemberében megrendezett kétnapos *Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban* multidiszciplináris romanisztikai konferencia megvalósításában főszervezőként vettem részt, továbbá elő is adtam a *Frankofón irodalom* szekcióban. Idén is egy kimagasló tudású, kedves és lelkes lektor érkezett a Collegiumba a párizsi ENS-ről. A heti két műhelyóránk egyikén 20. századi filozófiával foglalkoztunk, a másik órán pedig modern francia színdarabokat tanulmányoztunk. Nekem különösen a filozófia órák tetszettek, melyeknek köszönhetően nagyon érdekes

és hasznos ismereteket sajátíthattam el. A tavaszi szemeszterben elsősorban a szakdolgozatom megírására fogok koncentrálni, továbbá lelkesen részt veszek majd a Flaubert-projektben és kiemelt célom lesz még nagyban hozzájárulni Szabics Imre emlékkötetei körüli munkához.

Lung Laura

Julie egy rendkívül felkészült, kreatív, naprakész és sokoldalú lektor. Rengeteg ötletet hozott be, amiken dolgozgatni kezdtünk. Sokfelé indultunk el, a szakmai szövegek olvasásától kezdve a rádiójátékon át egészen a saját kisfilmig. A javaslatainkhoz nyitottan állt, az igényeinkhez alkalmazkodott, mindvégig rugalmasan és megértően viszonyult a műhelyhez és tagjaihoz. Szilárdabb iránymutatás hiányában el is hagytunk néhányat a fenti projektek közül… Ugyanakkor a félév történetéhez az is hozzátartozik, hogy mindenki rendkívül elfoglalt volt, ez többször szóba is került a tagság körében már a szorgalmi időszakban is. Ahogy azt a műhelygyűlésen is átrágtuk, az órák időpontjai egyáltalán nem voltak ideálisak. Ezzel a problémával én is maximálisan azonosulni tudtam, a kedd esti óra miatt egy szemináriumomat kellett leadnom, a hétfő reggel 8-as műhely miatt pedig a hajnali órákban indultam Budapestre vidékről. Remélem, tavasszal jobb körülmények között tudunk majd működni, és meg tudunk valósítani kreatív ötleteket együtt! Nagyon örülök, hogy van lehetőség alkotómunkát végezni a műhelyben, és kíváncsian várom, mit hozunk ki a Flaubert-versenyből! Egy kis extra bátorságot továbbra is igényel tőlem, hogy meg merjek szólalni a műhelyben (illetve, Julie-t határozottan nehezebben értem meg, mint tavaly Bérénice-t), de a kezdeti szorongásom már alábbhagyott. Ebből a szempontból nekem különösen hasznos volt a félév utolsó műhelyalkalma. Tavasszal szeretném majd műhelyen kívül (is) használni, fejleszteni a nyelvtudásomat, hogy magabiztosabban tudjak kommunikálni, létezni a műhelyben.

Összességében az őszi szemeszterünk legfontosabb hozadékának azt tartom, hogy kommunikáció indult el a műhelyről a műhelyen belül és kívül egyaránt. Azért, hogy *a műhely értünk legyen*. Kinga mondta még ezt tavaly, és szerintem klassz mottó.

Seres Gréta

Mivel az első szemeszteremet töltöttem mind a kollégiumban, mind az egyetemen, rengeteg új inger ért. Még sosem voltam kollégista, picit féltem is, hogy nem fogom találni a helyem, de az Eötvös József Collegium felülmúlta minden

várakozásomat. Csodás szobatársakat kaptam, és egy nagyszerű közösség tagja lettem: érzem, hogy felfelé húznak, jó hatással vannak rám. A felsőbb évesek kedvesek és befogadóak, a közösségi programok sokszínűek. A GóJaHétvége felejthetetlen élmény marad számomra, csakúgy, mint például a BECezdések, a sportnap, a vívás vagy a röplabda.

Ami a tanulmányi munkát illeti, a Sauvageot műhely órái hihetetlenül érdekesek, valamint érzem a fejlődést magamon, egyre többet értek meg a bonyolult szövegekből. Manon Garcia vagy Simone Weil filozófiai értekezései például nagy kihívásnak bizonyultak, de örülök, hogy kimozdítanak a komfortzónámból. Julie, a francia lektor aranyos, megértő és nagy szenvedéllyel beszél az érintett témákról.

Az Alfonsónak köszönhetően egy régi vágyam teljesült: elkezdtem az olaszt. Mindig szerettem nyelveket tanulni, szóval az új nyelv lehetősége különösen szimpatikus volt számomra a kollégiumban. Nem csalódtam, elég gyorsan haladunk az alapokkal, az órák jó hangulatban telnek, és néhány civilizációs érdekességet is megnéztünk. Motivált vagyok.

A latin órák miatti koránkeléssel bevallom, volt, hogy meggyűlt a bajom, de ezt az akadályt is sikerült megugrani.

Az egyetemi életet is nagyon élvezem. Az Újlatin nyelvek és kultúrák – francia szakon a sok tanulnivaló, beadandó és házi feladat ellenére szabadabb vagyok, mint valaha. A tárgyaim érdekesek, többségüket hasznosnak, releváns tudásnak érzem. Az átlagom is rendben van, az első vizsgaidőszakomat jó eredménnyel zártam. Azt hiszem, összességében egy minden aspektusában remek félévem volt.

Tarnai Csillag

A 2021/22-es tanév őszi félévében az Eötvös Loránd Tudományegyetem keleti nyelvek és kultúrák [japán szakirány] alapszakának negyedéves hallgatójaként hetedik egyetemi félévemet végeztem. Az Eötvös József Collegium bejáró státuszú hallgatójaként a Magyar műhely, az Aurélien Sauvageot francia műhely, valamint az Orientalisztika műhely tagja vagyok. A Neptunban összesen 41 kreditet vettem fel, a hagyományos, érdemjegyek alapján kiszámított átlagom 5,00. A 2021/2022-es tanévre Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat nyertem, illetve a félévben a tutorálás keretein belül Dr. Bengi Lászlóval, témavezetőmmel önálló kutatást végeztem a test, a játék és a nevetés kapcsolatáról Kosztolányi Dezső *Esti Kornél*-novelláiban. A félév során tevékeny részt vállaltam a *Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban* konferencia szervezésében, ahol francia nyelvű

konferencia-előadást tartottam *Explorer la France et le Japon à travers la poétique du corps et de l'espace – Perception de l'Autre dans un contexte interculturel* címmel. A konferencián elhangzott előadásokból készülő tanulmánykötet szerkesztését is vállaltam. A félévben emellett Mosza Diánával közösen a 2021. június 11–12-én megrendezésre került *Test-symposium* konferencia tanulmánykötetének szerkesztését is végeztem, amely kötetben publikálni is fogok, tanulmányom címe *Ugrálni, nevetni és „kuplerájozni" – A nevetés testre gyakorolt hatásai Ottlik Géza* Iskola a határon *című regényében.* Mindezeken túl 2021 februárja óta a Középiskolások Szabadegyetemének önkéntes tagjaként az Egyesület nyári táborainak szervezésében is aktív szerepet vállalok a Szakmai stáb stábvezetőjeként.

Az egyetemi képzés hagyományos keretein belül ebben a félévben nem végeztem a francia szakhoz köthető tárgyakat, hiszen a minor szakon végzett tanulmányaimat a 2020/21-es tanév tavaszi félévében lezártam az egyetemen. Ugyan a minoros záróvizsgát letettem abban a félévben, külföldi tanulmányaim miatt a 2019/2020-as tanév tavaszi félévében nem tudtam felvenni az ELTÉ-n japán nyelvszakos gyakorlataimat, így a 2020/2021-es tanév őszi félévében sem tudtam felvenni az előfeltételes japán nyelvszakos gyakorlataimat. Az ötödik féléves gyakorlatokat ebben a félévben tudtam felvenni. Ennek eredményeképpen tanulmányaim egy évet csúsznak, 2021. helyett előreláthatólag 2022-ben fogom befejezni alapszakos tanulmányaimat.

Az Eötvös Collegium tagjaként ezen félév során is részt vettem a Francia műhely munkájában. A műhely életében és a műhelyórákon ugyanakkor legnagyobb sajnálatomra más collegiumi és magánéleti kihívások miatt már ebben a félévben sem tudtam úgy kivenni a részemet, ahogyan azt a műhely megérdemelte volna, teendőim sokasága pedig a tavaszi félévre sem látszik megritkulni. Lelkiismeretem azonban nem hagyja, hogy félmunkát végezzek, így az egyetlen járható útnak tagságom ideiglenes passziváltatását látom, a 2021/22-es tanév tavaszi félévében így a Francia műhely passzív tagja leszek. Reménykedem benne ugyanakkor, és azon leszek, hogy az őszi félévben ismét visszatérhessek teljes figyelmemmel a műhelymunkához. A műhelyórák nagy részén óraütközés és munkahelyi elfoglaltságok miatt nem tudtam részt venni, ugyanakkor azon kurzusok alkalmával, ahol jelen voltam, úgy éreztem, hogy Julie motiváló, tudományosan inspiráló és feltöltő közeget teremtett számunkra, így úgy gondolom, hogy ismét egy kiváló lektor vezeti a műhelyórákat. A félév során emellett a műhelyórán és a romanisztikai konferencián társaimmal együttműködve nagy boldogsággal töltött el, hogy milyen sokoldalú közösségnek lehetek a tagja, és nagy örömmel várom a következő tanév közös munkáját is.

A Collegium tagjaként ebben a félévben is egy olyan összetartó, motiváló és tudományosan inspiráló közeg részeként működhettem, amely, úgy gondolom, felbecsülhetetlen mennyiségű és minőségű segítséget és támogatást nyújt abban, hogy a jövőben kitűzött céljaimnak megfelelően minőségi kutatómunkát végezhessek. A jövőben is arra fogok törekedni, hogy a Collegium hasznos és értékes tagjává válhassak, illetve minél több tudományterületet érintve folyamatosan bővítsem ismereteimet.

Tombory Liza

A nemzetközi tanulmányokat elhagyva, jogot kezdtem tanulni. Az első félévet sikeresen zártam, a kellő 4,25-ös átlagom meglett (a collegiumi tárgyakkal és azok nélkül is). Továbbra is a Társadalomtudományi és a Sauvageot műhely tagjaként aktívan tevékenykedem (óralátogatás, felvételiztetés, stb.) a Collegiumban, bár az őszi félévben egy Történelem műhelyes órát is hivatalosan is hallgattam, melynek a témája a francia forradalom volt. A legtöbb órámat szerettem, Julie-vel nagyon jól szót értettünk, nagyon sokat segített nekünk, az órái jól teltek. Az ALFONSÓ keretein belül a német nyelvet igyekszem elsajátítani, azzal is szépen haladok.

A félév közepén részt vettem a Collegium által szervezett „Romanisztikai találkozások" konferencián előző tanévi ÚNKP-kutatásom eredményével. A konferencia számomra nagy és pozitív élmény volt. Sajnos, sok közösségi programban nem tudtam részt venni az egyetemi tanulmányaim miatt, de a collegiumi góJahétvégén állomást vezettem, a góJabál termének dekorálását pedig én koordináltam.

A következő félévben szeretnék megismerkedni az egyetem által kínált lehetőséggekkel (pl.: frankofón, nemzetközi tudományos diákkör), valamint alig várom, hogy a szaknyelvi órák keretében a francia nyelvi jogi lexikával is megismerkedhessek.

Szerencsére a félévben hetente három alkalommal is volt több órán az egyetemen, így lassan kezdem igazi egyetemistának érezni magam. Remélem, hogy a tavaszi félévi időszak online oktatása 3 hétnél tovább nem tart, utána hamar átérhetünk jelenlétire.

Filyó Fanni

Sajnos a félévben túlvállaltam magam. Éppen emiatt jelenleg minden olyan reflexió, amely a félévre vagy munkára irányul nehezemre esik, nem érzem a mentális kapacitást egy mélyremenő gondolatkifejtésre. Szintén emiatt

döntöttem úgy, hogy következő félévtől lemondom a collegiumi tagságomat. Ebben a félévben részt vettem az Argot(s) et chanson(s) nemzetközi konferencián, illetve a Romanisztikai találkozások hallgatói konferencián és annak megszervezésében. Szintén ebben a félévben elkezdtem a párhuzamos rövidciklusú tanárképzést. Tanulmányaimmal párhuzamosan két magántanítványom is van. A sok elfoglaltság miatt végül kérvényeztem a műhely lektorától, Julie-től, hogy találjunk más módot az órák validálására, mert nem tudok bejárni az órákra. Annak érdekében, hogy következő félévben ne kövessem el ugyanezt a hibát, úgy döntöttem, le kell mondanom egyes vállalásaimat.

Ami Julie-t illeti, az órák témája érdekes és hasznos, azonban pedagógiai módszerei még nem kiforrottak. Az órákról való hiányzás a műhelytagok részéről, illetve a projektek meg nem valósulása nem csak a tagok felelőssége. Véleményem szerint több meghatározott keretet kellene szabnia, mindamellett, hogy biztató és támogató hozzáállást mutat a munkánkhoz. Az órákon felmerülő problémákról sikerült értelmes és kulturált módon beszélnünk az egész műhellyel és Julie-vel, külön értékelem és becsülöm Julie nyitottságát, alkalmazkodásra való hajlandóságát. Alapvetően egy nagyon kedves és elfogadó személyiség.

Erdei Judit

2021 szeptemberében a harmadik évemet kezdtem mind az egyetemen, mind a Collegiumban. A francia műhelyben az egyik óra témája a 20. századi színház volt, a másiké pedig a 20. századi és kortárs filozófia, lévén Julie, az új lektorunk filozófus. A témák azért is voltak előnyösek, azon kívül, hogy érdekesek voltak, mert a tanszéken elég kevés hangsúly kerül rájuk. Nekem harmadévesként főleg a 20. századi színház teljesen új ismereti területet jelentett, és egyre jobban be tudok kapcsolódni a beszélgetésbe vagy hozzá tudok szólni a felmerülő témákhoz. A tanszéken továbbra is hiányolom a kommunikáció-centrikus órákat, így a műhelyes órák számomra hiánykitöltők, mert itt a hangos olvasás mellett szabadon kell kifejeznem magam franciául, és élvezem, hogy képes vagyok beszélni ezen a nyelven. Az új lektorról, Julie-ről egyértelműen pozitívak a benyomásaim, könnyű volt vele összhangba kerülni a félév elején, és azóta is segítőkésznek is figyelmesnek mutatkozott. A nehézséget a félév során, mint azt említettük, elsősorban az órák időpontja jelentette; számomra meglepő módon a hétfő reggel 8-as kezdés volt megterhelő, be kell vallanom, hogy többször késve érkeztem az órára, mivel elaludtam. A Collegiumban a műhelyórákon kívül, bár már teljesítettem a nyelvvizsga-követelményt, egy

félközéphaladó olasz ALFONSÓ-s órám volt még, ugyanis szeretnék megtanulni és nyelvvizsgát szerezni olaszból is.

Érzésem szerint a most őszi volt az eddigi legsűrűbb és legmozgalmasabb félévem. Harmadévesként az egyetemi történésekhez és elvárásokhoz immár hozzá vagyok szokva, így bátran vállaltam be sok órát, és tanulmányon kívüli foglalatosságot is. Ennek következtében a félév vége meglehetősen sűrű, stresszel és határidőkkel teli időszak volt, amit bár élveztem, jól jött utána a téli szüneti pihenés. 50 kreditet végeztem, és a collegiumi átlagot ismét teljesítettem, 5,00-val zárom a félévet. Ami a kutatást illeti, a terveimhez híven elkezdtem egy kognitív nyelvészeti témát francia nyelven, a kognitív nyelvészet pedagógiai alkalmazhatósági lehetőségeit vizsgáltam a francia prepozíciók, elsősorban a sur magyar tanulóknak való tanításánál. A témával részt vettem a Romanisztikai találkozások konferencián, ami meghatározó élménye volt a félévemnek, az érdeklődő visszajelzéseket kaptam. A kutatást mindenképpen folytatom, szeretném kiterjeszteni a többi francia prepozícióra. Az angol vonal sem maradt abba, két angol tanárszakos csoporttársammal egyikük ösztönzésére egy közös kognitív nyelvészeti projektbe kezdtünk, ahol a phrasal verb-ek hagyományos és kognitív nyelvészeti tanítási módszereit hasonlítjuk össze. A csoportos kutatómunka és a vele járó tanítási alkalom egyrészt nagy élmény volt, másrészt rengeteget tanultam belőle és az emberektől, akikkel együtt dolgoztam. Szeretnénk még folytatni ezt a vonalat. Ami a közéletet illeti, továbbra is tagja vagyok a Fenntarthatósági Bizottságnak, illetve a félév során elkezdtem beletanulni a Tanárképzési Munkacsoport referensi tisztjének feladataiba. A Collegiumon kívüli tevékenységeket illetően elkezdtem önkénteskedni a KórházSulinál, angolt tanítok mozgássérült gyerekeknek, ami egyszerre kihívás és motiváció. Összességében úgy érzem, hogy a félév során mind szakmailag, mind személyiségileg sokat fejlődtem. A következő félévre több tervem van, elsősorban a kutatási projektekkel szeretnék haladni.

Atelier Sauvageot, atelier de philosophie.

Les étudiants ont un très bon niveau en français, C1 voire C2, même ceux n'étudiant pas la linguistique ou la littérature française à l'université.

Les étudiants de ce groupe semblaient avoir beaucoup de travail en parallèle à l'université, ou une activité professionnelle ou de recherche prenante, ou diverses difficultés personnelles, de sorte que l'assiduité n'était pas toujours là. Les étudiants de master (Fanni Filyó, Csillag Tarnai, Veronika Farkas) notamment étaient rarement présents au cours. Ceux qui malgré cela étaient

régulièrement présents se sont montrés intéressés et ont fait des remarques pertinentes pendant les séances (notamment Judit Erdei, Blanka Fábián, Liza Tombory et Jakab Daróczi, ainsi que, malgré sa discrétion, Gréta Seres).

Nous avons travaillé à partir de textes de philosophie en langue française, qui constituaient le support et le point de départ de réflexions plus générales. Il s'est avéré plus simple, malheureusement, de ne pas demander aux étudiants de lire les textes en amont du cours chez eux, car une bonne partie d'entre eux ne le faisaient pas de toute façon.

Nous avons commencé le semestre autour d'une réflexion sur ce qu'est la philosophie, à partir de Qu'est-ce que la philosophie ? de Gilles Deleuze et Félix Guattari et des Chiens de garde de Paul Nizan. La réflexion initiée avec Paul Nizan autour de l'utilité de la philosophie et de son ancrage dans la pratique et dans la vie réelle a été poursuivie avec plusieurs textes de Simone Weil publiés dans le recueil La Condition ouvrière).

L'intérêt des étudiants pour la personne de Simone Weil, ainsi que la lecture de La Guerre de Troie n'aura pas lieu de Jean Giraudoux pendant l'atelier théâtre, m'ont amenée à leur proposer ensuite de lire L'Iliade ou le poème de la force de cette autrice. Cela a été l'occasion d'approfondir la réflexion du début du semestre sur ce qu'est la philosophie, en montrant comment Simone Weil puise dans une œuvre littéraire millénaire les fondements théoriques de certains concepts essentiels à sa philosophie.

Nous avons poursuivi la réflexion sur les matériaux à l'origine des questionnements philosophiques, avec un travail autour des expériences de pensée et des intuitions morales, notamment à partir de la lecture de L'influence de l'odeur des croissants chauds sur la bonté humaine, et autres questions de philosophie morale expérimentale de Ruwen Ogien ; puis avec la lecture de Mythologies de Roland Barthes, qui prennent appui sur des faits ou objets culturels du quotidien de son époque. Nous avons poursuivi en examinant comme l'Histoire elle-même peut être un point de départ de la pensée et du questionnement philosophique. A ce propos, les étudiants ont lu un article d'Edouart Jourdain, « La Commune et ses usages libertaires ».

Enfin, nous avons travaillé sur la méthode en philosophie, la façon dont se construit une étude philosophique solide, en lisant assez précisément plusieurs textes d'un ouvrage récemment publié adapté d'une thèse, On ne naît pas soumise, on le devient de Manon Garcia. Les thèmes des deux derniers textes, l'anarchisme et le féminisme, ont été choisis pour répondre à la demande des étudiants, même si les textes ont été choisis également pour leur intérêt méthodologique.

Atelier Sauvageot, atelier sur le théâtre.

Les étudiants ont un très bon niveau en français, C1 voire C2, même ceux n'étudiant pas la linguistique ou la littérature française à l'université.

Les étudiants de ce groupe semblaient avoir beaucoup de travail en parallèle à l'université, ou une activité professionnelle ou de recherche prenante, ou diverses difficultés personnelles, de sorte que l'assiduité n'était pas toujours là. Les étudiants de master (Fanni Filyó, Csillag Tarnai, Veronika Farkas) notamment étaient rarement présents au cours. Ceux qui malgré cela étaient régulièrement présents se sont montrés intéressés et ont fait des remarques pertinentes pendant les séances (notamment Judit Erdei, Blanka Fábián et Liza Tombory, ainsi que, malgré sa discrétion, Gréta Seres).

La problématique centrale du semestre tournait autour de la question de savoir si le dialogue de théâtre permet une réelle communication, un échange profond, amène et permet une coopération entre les personnages, et à travers eux entre différents milieux sociaux, différents environnements professionnels, différentes ethnies, etc.

Ont été étudiées trois pièces contemporaines : Quai Ouest de Bernard-Marie Koltès, Le Dieu du Carnage de Yasmina Reza et Les Grandes personnes de Marie NDiaye, dont nous avons lu de longs passages en classe. La lecture à voix haute était un aspect essentiel du cours, car malgré le très bon niveau des étudiants, des erreurs et un manque de fluidité persistent. De plus, cela permet d'initier une réflexion sur les émotions que l'intonation doit laisser transparaître dans les répliques.

A partir de ces lectures, nous avons procédé parfois à une réflexion théorique sur ce qu'est le dialogue de théâtre, parfois à des activités plus pratiques mais permettant une compréhension plus fine du texte. Par exemple, une activité a consisté à réfléchir à comment enregistrer la toute fin de la pièce Quai Ouest, ce qui suppose de se demander sur quel ton dire les répliques, à quel moment laisser des silences, quels bruitages ajouter pour faire comprendre les gestes et mouvements des personnages, etc. Du fait des absences à répétition des étudiants, ces réflexions n'ont pas été conclues par l'enregistrement du passage, alors que c'était le projet initial et que les étudiants en avaient manifesté le souhait.

De manière générale, les absences fréquentes et aléatoires des étudiants ont rendu un peu difficile la poursuite du cours au fil des séances car il n'est pas possible de comprendre le milieu d'une pièce sans avoir connaissance du début qui a été étudié à la séance précédente... De ce fait, la demande des étudiants pour

le semestre suivant est que je prévoie des séances indépendantes les unes des autres pour rendre leurs absences moins handicapantes pour le suivi du cours.

A la demande de certains étudiants, qui estimaient n'avoir pas suffisamment étudié le théâtre du XXème siècle à l'université, a également été initiée la lecture suivie de l'intégralité d'une pièce classique et connue. L'idée était de lire six ou huit pages en autonomie chaque semaine, puis d'en discuter au début du cours pendant quinze ou vingt minutes. Le choix des étudiants s'est porté sur La Guerre de Troie n'aura pas lieu de Jean Giraudoux. Au fil du semestre cependant, la plupart des étudiants, si ce n'est tous, ne lisait pas les pages qu'ils s'étaient engagés à lire chaque semaine.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200/670d/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia kezdő 2.
BMVD-200.573a/EC	Egedi-Kovács Emese, Julie Minas: Francia középhaladó 4.
BMVD-200.403a/EC	Julie Minas: Francia haladó 6.
BMVD-200.671c/EC	Julie Minas: Francia felsőfokú nyelvvizsgaelőkészítő (B2-C1) 2.
BMVD-200/668f/EC	Julie Minas: Francia civilizáció
BMVD-200/668g/EC	Julie Minas: Francia szókincsfejlesztés
BMVD-200.810/EC	Horváth László: Filológiai szeminárium

II. Collegiumi munka

A tavaszi félévben is folytatódott az ősszel megkezdett közös munka a francia lektorral Julie Minasszal.

Biológia–Kémia műhely

2021/2022 I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.662e/EC	Illés Anett: A biológia és a kémia határterületei 2

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
EHÖK Közéleti Ösztöndíj	Bartos Violetta
	Šiška Dávid
EK2	Malatinszky Adél Klára
Klebelsberg Képzési Ösztöndíj	Filipszki László
	Kékesi Attila
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Filipszki László
	Kékesi Attila
ÚNKP	Babcsányi István
	Tóth Balázs

Előadás konferencián, illetve poszterek

konferencia	**résztvevő(k)**
5th Hungarian Neuroscience Doctoral Conference for Undergraduate Students, Graduate Students and Junior Post-Docs	Bartos Violetta
International Neuroscience Meeting – IBRO Meeting	Bartos Violetta
XVII. Italian-Hungarian Symposium on Spectrochemistry (2021.06.21)	Dömölki Borbála
Magyar Ökológus Kongresszus, Clonal Plant Meeting	Tóth Balázs

TDK részvétel

Malatinszky Adél Klára: kari TDK 2. helyezés, továbbjutott OTDK-ra
Tóth Balázs: továbbjutott az Országos Felsőoktatási Környezettudományi Diákkonferenciára

A műhelytagok publikációi
Telek András: Marie-Kristin, W., Pavel, K., Makarov, D., Telek, A., Becker, T., von Wrisberg, M.-K., Schneider, S., & Kielkowski, P. (2022). Clickable report tags for identification of modified peptides by mass spectrometry. *Journal of Mass Spectrometry*, e4812. https://doi.org/10.1002/JMS.4812

Oktatási tevékenység
Filipszki László: kémia óraadó tanár (Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium), biológia óraadó tanár (Patrona Hingariae Katolikus Iskolaközpont)
Kékesi Attila: fizika óraadó tanár (Jedlik Ányos Gimnázium)

A műhely hagyományos átlaga: 4,68

Egyéb
Ajtai Boglárka: Medve Matek szervező, KöMaL javítás
Dömölki Borbála: Dürer kémiaverseny szervezése
Filipszki László: Instruktor Öntevékeny Csoport tag
Kékesi Attila: KöMaL javítás
Malatinszky Adél Klára: ELTE TTK HÖK képviselet, Mafihe EHB PR-felelős
Sebe Anna Eszter: KJG Kémia Háziverseny főszervező
Šiška Dávid: Dürer kémiaverseny helyi forduló szervezése

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei
A félév során a műhely megkezdte a következő műhelykonferencia szervezését.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége
A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a műhely keretein belül, de a másodévtől kezdve a legtöbb műhelytag végez tudományos kutatómunkát. Részt vesznek tudományos projektekben az ELTE Füvészkertben, ELTE TTK Biológia Intézetének különböző laborjaiban (Növényszervezettani Tanszék, MTA-ELTE Lendület Neuroetológiai Kutatócsoport), az ELTE TTK Kémia Intézetének

laborjaiban (Környezetkémia és Bioanalitikai Laboratórium, a Duna-kutató Intézettel együttműködve), az ELKH (Peptidkémiai Kutatócsoport, Lendület Funkcionális Szerves Anyagok Kutatócsoport, Organokatalízis Kutatócsoport), a KOKI (Transzlációs Magatartás Idegtudomány Kutatócsoport, Orvosi Géntechnológiai Részleg, Celluláris Neurofarmakológiai Csoport), és a KFKI (Energetikai Kutatóközpon Űrkutatási Laboratórium) bizonyos kutatásaiban, valamint szakmai cégeknél (Servier).

A műhely aktivitása a Collegium életében
A műhely több szinten és területen is képviselteti magát a Collegium életében.
Bartos Violetta: Választmányi Titkár
Dömölki Borbála: D'Coeur (drámakör) tag, kézműves-barkács foglalkozások szervezése
Kékesi Attila: Biológia-Kémia műhely honlapszerkesztő, műhelytitkár-helyettes
Malatinszky Adél Klára: D'Coeur (drámakör) tag
Sebe Anna Eszter: EKSZ koordinátor, EKÉT (énekkar) tag
Šiška Dávid: Biológia-Kémia műhely műhelytitkár, Közösségi Bizottság tag, D'Coeur (drámakör) tag, DanEC (tánckör) vezető

III. Beszámoló

A biológia és a kémia határterületei 2 (Illés Anett)
A kurzus során a műhely tagjai alapvető és haladó programozói készségeket sajátíthattak el Python programozási nyelvben Luksa Norbert közreműködésével, valamint a félév második felében csoportokra bontva egy-egy bonyolultabb projektfeladaton dolgoztak.

A félév első felében a műhely tagjai két csoportot alakítottak ki. Az első csoportban a teljesen kezdő programozó műhelytagok ismerhették meg a Python környezet alapjait Imrefi Ildikó vezetésével. Óráról órára típusfeladatokon keresztül sajátíthatták el az alapvető funkciókat, parancsokat, valamint az algoritmikus gondolkodás alapjait. A másik csoport már tapasztaltabb programozókból állt, akik Luksa Norbert vezetésével bonyolultabb tematikákban szereztek alapvető tudást (gépi tanulás, HTML és weblapfejlesztés alapjai).

A félév második felében pedig a műhelytagok kis csoportokat alakítottak ki egymás közt, és egy-egy előre meghatározott, komplex programozói tudást igénylő projekten kezdtek el dolgozni. Iránymutatást és segítséget mind Imrefi

Ildikó, mind Luksa Norbert a műhelyórákon és azokon kívül is szolgáltatott.

Mindemellett a félév során a műhely tanárszakos hallgatói saját projektjükön dolgoztak Barabás Gergő vezetésével. Két tematikát tűztek ki célul: komplex természettudományos tárgy tanításával kapcsolatos készségek és tananyagfejlesztés, valamint osztályfőnöki kompetenciák, óratervek és foglalkozások szervezése.

A kurzuson 19 hallgató vett részt, mindegyikük a Biológia–Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, amely tartalmazza a legfeljebb három óráról való hiányzást, illetve az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Kurzustematika:

szám	**dátum**	**téma**
1.	szeptember 14.	A kurzustematika áttekintése, kezdő és haladó csoportok kialakítása
2.	szeptember 21.	Mesterséges intelligencia és Big Data
3.	szeptember 28.	Gépi tanulás / Python alapjai – feladatok megoldása
	október 4.	Kiscsoportos előadás a tanárszakosok számára
4.	október 5.	Gépi tanulás / Python alapjai – feladatok megoldása
5.	október 12.	HTML alapjai / Python feladatok megoldása
6.	október 19.	Weblapszerkesztés alapjai / bonyolultabb Python feladatok megoldása
7.	november 2.	Csoportos projektek áttekintése, valamint tudománynépszerűsítő és tehetséggondozó programok ismertetése a műhely számára
8.	november 9.	Irányított kiscsoportos projektmunka
9.	november 16.	
10.	november 23.	
11.	november 30.	
12.	deember 7.	Visszajelzés és értékelés, valamint tervek a jövő félévre

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.662f/EC	Imrefi Ildikó: A biológia és a kémia határterületei 3
BMVD-200.662g/EC	Imrefi Ildikó, Kóczán György: Tudománykommunikáció a természettudományokban

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Klebelsberg Képzési Ösztöndíj	Filipszki László
	Kékesi Attila
UNKP	Babcsányi István
	Tóth Balázs
Miniszterelnöki Ösztöndíj	Babcsányi István
NFÖ	Kékesi Attila
NVKDP	Telek András

Előadás konferencián, illetve poszterek

Bolyai Konferencia	Dömölki Borbála
	Šiška Dávid
Eötvös Konferencia	Dömölki Borbála
FIBOK22	Telek András
Erdészeti Tudományos Konferencia	Tóth Balázs

TDK részvétel

Tóth Balázs: OFKD részvétel

A műhelytagok publikációi

Dömölki Borbála: B. Dömölki et al, Sorption of selected pharmaceuticals on river benthic biofilms formed on artificial substrata, Ecological Indicators, Volume 138, 2022, 108837, https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2022.108837.

Oktatási tevékenység

Ajtai Boglárka: KöMaL feladatok javítása

Filipszki László: óraadó kémiatanár a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban, óraadó biológiatanár a Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskolában
Kékesi Attila: óraadó fizika- és biológiatanár a Jedlik Ányos Gimnáziumban, KöMaL feladatok javítása
Szebik Huba, Telek András: a műhely által meghirdetett kurzus (A biológia és a kémia határterületei 3) során csoport vezetése (részletek alább)

A műhely hagyományos átlaga: 4,58

Egyéb
Ajtai Boglárka: Medve Matek szervező (feladatsor munkacsoport koordinátor)
Babcsányi István: Szerves Kémia Problémamegoldó Verseny: legjobb elsőéves hallgató különdíj
Dömölki Borbála: Dürer verseny döntő szervező (K+ kategória laborforduló, K és K+ kategória relay forduló, kísérletbemutató)
Filipszki László: Instruktor Öntevékeny Csoport tag
Sebe Anna Eszter: KJG Kémia Háziverseny szervező
Zsignár-Nagy Barnabás: Dürer verseny döntő szervező (K+ kategória laborforduló, K és K+ kategória relay forduló, kísérletbemutató)

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei
III. De rerum natura – de Naturae rebus konferencia (2022. V. 07. Eötvös Collegium)
A műhely immáron harmadik alkalommal rendezte meg konferenciáját a Collegium „TéGé" termében a fentebb látható néven és időpontban. A konferencia során a műhely tagjai ismeretterjesztő tudományos előadásokat tartottak egy általuk választott témában. Cél különböző tudománykommunikációs módszerek gyakorlása volt, mint amilyen az absztraktírás, előadói készségek és laikusok számára való tudománykommunikáció. A hallgatóság a műhely tagjaiból állt, kiegészülve érdeklődő szellemű collegistákkal, akik idén akár online is követhették az előadásokat.
Az előadások után Barabás Gergő élménybeszámolóját hallgathatta meg a közönség, ki ciprusi tanári továbbképzéséről mesélt a hallgatóságnak.

Ezt egy workshop követte, mely során a jelenlévők súlytalanságban végezhető kísérletekről ötletelhettek, Kóczán György szakmai mentor vezetésével.

A konferencia előadásai:
- *Filipszki László:* Az ELTE Füvészkert herbáriuma az oktatás és a kutatás szempontjából
- *Rácz Dorottya Szilvia:* Számít, mit mondunk a kutyának?
- *Bartos Violetta:* A szorongás genetikai hátterének preklinikai megközelítése
- *Fajka Lilla:* Öt kismalac, avagy Agatha Christie öt legérdekesebb mérge vegyész szemmel
- *Dömölki Borbála:* Kémia a természetben - gyógynövények és hatóanyagaik
- Šiška *Dávid:* Tömegspektrometriával a veleszületett anyagcserezavarok nyomában
- *Zsignár-Nagy Barnabás:* Sci-fi-be illő, high-tech tudományos dolog, amiért indokolatlanul lelkesedek (Barangolás a röntgenkrisztallográfia misztikus molekulaerdeiben)
- *Babcsányi István:* A kristálytér-elmélet: fémkomplexek *és* tulajdonságaik
- *Sebe Anna Eszter:* A felfedeztető matematikatanítás és magyar vonatkozásai
- *Malatinszky Adél Klára:* Mozgás alacsony Reynolds szám mellett: avagy miért nem mozoghat úgy egy baktérium, mint egy kagyló.
- *Ajtai Boglárka:* Egy égető kérdés: káros-e a mikrohullámú sütő?
- *Barabás Gergő:* Szakmai továbbképzés beszámolója Ciprusról *IX. Tehetségtábor (2022. IV. 7–9.)*

A tábor, melyet olyan végzős középiskolás diákok számára rendez meg a Collegium, kik tudományos, illetve tanári pályára készülnek, idén rövidítve, a programokat egy hétvégébe sűrítve került megrendezésre. A műhely a biológia szekció számára a következő programokat rendezte:
Szebik Huba: Látogatás a Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben
Kóczán György: betekintés a molekuláris gasztronómiába

A IX. Eötvös Természettudományos Tábor előkészítése
Az év júliusában kerül megrendezésre (két év kihagyás után) a IX. Eötvös Természettudományos Tábor, mely szervezésében a műhely aktívan részt vesz. A félév során a műhely tagjai meghirdették a táborba való bejutáshoz szükséges esszétémákat, a beérkezett pályaműveket értékelték, valamint megkezdték a tábor szakmai programjainak szervezését. Előadókat, gyakorlatvezetőket kértek fel mind szekciós, mind plenáris előadások tartására, gyakorlatok szervezésére.

A műhely tagjai a következő szekciók munkájában vesznek részt: biológia (felelőse Fiipszki László), kémia (felelőse Šiška Dávid), valamint besegítenek a matematika és fizika szekció munkájába is. A tábor főszervezője Barabás Gergő, a műhely vezetőtanára.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a műhely keretein belül, de a másodévtől kezdve a legtöbb műhelytag végez tudományos kutatómunkát. Részt vesznek tudományos projektekben az ELTE TTK Biológia Intézetének különböző laborjaiban (Növényrendszertani, Ökológiai és Elméleti Biológiai Tanszék, MTA-ELTE Lendület Neuroetológiai Kutatócsoport), az ELTE TTK Kémia Intézetének laborjaiban (Környezetkémia és Bioanalitikai Laboratórium, a Dunakutató Intézettel együttműködve), az ELKH (Peptidkémiai Kutatócsoport, Lendület Funkcionális Szerves Anyagok Kutatócsoport, Organokatalízis Kutatócsoport, Enzimológiai Intézet, Energitudományi Kutatóközpont Űrkutatási Laboratórium), a KOKI (Transzlációs Magatartás Idegtudomány Kutatócsoport, Orvosi Géntechnológiai Részleg, Celluláris Neurofarmakológiai Csoport), az NNK (Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Főosztály) és a KFKI (Energetikai Kutatóközpon Űrkutatási Laboratórium) bizonyos kutatásaiban, valamint szakmai cégeknél (Servier).

III. Beszámoló

A biológia és a kémia határterületei *3 (Imrefi Ildikó)*

A kurzus két részből állt, a tematikák hetente váltották egymást. A kurzus egyik felében a résztvevők megismerhették a már kutatómunkát folytató műhelytagok munkáját egy-egy előadás keretében. A kurzus másik felében pedig a hallgatók csoportokra bontva szakszövegolvasó szemináriumi foglalkozáson fejleszthették tudományos cikkolvasási készségeiket. Mindkét tematika két-két fontos célt szolgált.

Az előadások során az elsőéves hallgatók betekintést nyerhettek különböző tudományterületek munkáiba, megismerve azok lehetséges céljait, eszközeit, a kutatások irányát. Ezzel információt szerezhettek kutatócsoportokról, melyek munkájába a későbbiekben akár ők is bekapcsolódhatnak. Az előadók pedig

tapasztalatot szereztek abban, hogyan lehet kutatásukról, kutatómunkájukról közérthetőbb módon előadást tartani, nagy hangsúlyt fektetve a munkájukhoz szükséges alapvető ismeretek rövid bemutatására.

A szakszövegolvasó szeminárium során négy csoport alakult, melyek különböző tudományterületet öleltek fel, és onnan származó cikkek olvasásával foglalkoztak. Kettőt ebből a műhely senior tagjai (Szebik Huba és Telek András vezettek), kettőt pedig a műhely vezetője és vezetőtanára, Illés Anett és Barabás Gergő. Az elsőéves hallgatók megismerhették a tudományos cikkek keresésének és olvasásának alapjait, tippeket kapva a hatékony irodalomkutatáshoz. A felsőbbéves hallgatók és a senior tagok pedig amellett, hogy gyakorolták az előbb említett praktikákat, megoszthatták tapasztalataikat, a mentorálás során megszilárdíthatták azokat.

A kurzuson 19 hallgató vett részt, mindegyikük a Biológia–Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, amely tartalmazza a legfeljebb három óráról való hiányzást, illetve az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Kurzustematika:

szám	dátum	téma
1.	február 17.	A kurzustematika áttekintése, csoportok kialakítása
2.	február 24.	Imrefi Ildikó előadása az irodalomkutatás alapjairól, csoportok féléves munkáinak rövid áttekintése
3.	március 3.	Szakszövegolvasás
4.	március 10.	Zsignár-Nagy Barnabás: Diciklopentapentalének előállítása Dömölki Borbála: Gyógyszerhatóanyagok akkumulációja a dunai biofilmeken
5.	március 17.	Szakszövegolvasás
6.	március 24.	Bartos Violetta: Az újdonságinger szerepe a preklinikai szorongástesztekben egér modellben Šiška Dávid: Amyloid peptidszármazékok aggregációs hajlamának vizsgálata
7.	március 31.	Szakszövegolvasás
8.	április 7.	Malatinszky Adél Klára: Meteorológiai ballonos sugárzásmérési kísérletek Telek András előadása az ipari kutatómunkájáról

szám	dátum	téma
9.	április 21.	Tóth Balázs: Növényzeti változások egy magára hagyott tölgyesben Rácz Dorottya Szilvia: A kutyaagy beszédészlelésének és beszédhangok iránti érzékenységének vizsgálata
10.	április 28.	Szakszövegolvasás
11.	május 12.	Félévzárás; a féléves munka értékelése, következő félév tematikájának megbeszélése

Tudománykommunikáció a természettudományokban (Imrefi Ildikó, Kóczán György)
A kurzus során a hallgatók különböző tudománynépszerűsítési formákat gyakorolhattak írott, illetve audiovizuális formában. A kurzus során a hallgatók projektmunkák keretében dolgoztak, az oktatóval online, és szükség esetén élőben egyeztetve. Jelenléti órák nem kerültek megrendezésre, a kurzus így főként aszinkron módon folyt.

A félév során a hallgatók megismerkedtek a Shortcut videószerkesztő programmal egy-egy ismeretterjesztő videó elkészítésén keresztül, a „learning by doing" elvet követve. A kész munkákat közösen értékelték, kitérve az elkövetett hibákra, lehetséges buktatókra. Ezt követően a feladat egy ismeretterjesztő videó elemzése volt, kitérve a benne szereplő téves információkra, formai hibákra. Ez alapján egy javított változat forgatókönyvét kellett a hallgatóknak megszerkeszteni. Az elkészült munkákat ismételten közösen értékelték. Az írott tudománynépszerűsítés gyakorlása egy-egy, a hallgatók által választott témájú blogbejegyzés keretében történt, megbeszélve a formai és stílusbeli elvárásokat, lehetséges buktatókat.

A kurzuson 3 hallgató vett részt, mind a Biológia-Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, mely tartalmazza az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Irodalomkutatási módszerek a természettudományban (Barabás Gergő)
A kurzus célja a szakmai idegen nyelvi ismeretek és készségek fejlesztése volt a hallgatói igények és felmérések alapján. Ez elsősorban előre kiválasztott nyelvtani szerkezetek magasabb szintű ismeretét és lexikai elemek elsajátítását jelentette. A kurzus végére a hallgatók képesek lettek az általuk választott nyelvtani szerkezetek magas szintű, szakmai kontextusban történő használatára, továbbá rövid, szakmai cikkek összefoglalására és összehasonlítására az általuk választott szempontok alapján. Mindezek mellett képesek lettek

a szakmai cikkeket értelmezni, és azok tartalmát megvitatni társaikkal, valamint elsajátították az ehhez szükséges szókincset is.

Minden óra központi témáját néhány rövid szakmai cikk biztosította – ezek kiválasztását a hallgatók az első alkalom során megvitatták. Minden hallgató a cikkekből három számára ismeretlen szót választott ki, az így kapott szókincsgyűjtemény jelentette a kurzus során elsajátítandó szavak és kifejezések listáját. Az egyes alkalmak nagyobb hangsúlyt helyeztek egy-egy készségre (szövegértés, szókincs, íráskészség, beszédkészség), azonban a tartalmi hátteret minden esetben a szakmai cikkek biztosították. A digitális munkarend bevezetésével a beszédkészség háttérbe szorult, és a hallgatói igények alapján előtérbe került az íráskészség, valamint az ehhez szükséges nyelvtan és szókincs, továbbá a szókincsfejlesztés.

A kurzus a kiadott feladatok, valamint azok elvégzéséhez szükséges idő miatt kéthetenként kerültek megtartásra. Az egyes alkalmakra a hallgatóknak a cikkeket előre el kellett olvasniuk, valamint az általuk választott szavakat az erre kijelölt felületre feltölteni, így az órán az ezekhez szükséges idő készségek és kompetenciák fejlesztésére fordítódott (szókincs rögzítése, vitakészség, pármunka és csoportmunka, prezentálás).

A kurzuson 16 hallgató vett részt, mindegyikük a Biológia–Kémia műhely tagja. A kurzus követelményeit sikeresen teljesítették, amely tartalmazza az órák legalább 85%-án való részvételt (a kéthetes blokkok miatt), illetve az elégtelentől különböző érdemjegy szerzését. A szerzett érdemjegyek átlaga 5,0.

Kurzustematika:

február 18.	A kurzustematika áttekintése, kötőszavak, *brexit* szakmai cikkek
március 3.	Névelők, szövegértési feladatok, *coronavirus* szakmai cikkek
március 17.	Áttekintő összefoglalók írása, *brain research* szakmai cikkek
március 31.	Szóképzési feladatok, *personalised medicine* szakmai cikkek
április 21.	Szókinccsel és nyelvtannak kapcsolatos áttekintő feladatok
május 5.	Visszajelzés és értékelés

Bollók János Klasszika-filológia műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok	
kódja	**oktatója és címe**
BBN-KLF11-308:51	Simon L. Zoltán: *Auctorolvasás: Tibullus*
	Mészáros Tamás: *Filológiai szeminárium*
	Mészáros Tamás: *Latin nyelv történészeknek 3.*
	Mészáros Tamás: *Latin nyelv történészeknek 5.*

II. A műhely szakmai munkája

A COVID-19 vírus „negyedik hullámának" terjedése ellenére a szakkollégiumi órák személyesen, a távolságtartás szabályai szerint zajlottak. Sajnos szinte minden órán előfordultak hiányzások, megbetegedések. Szakmai rendezvényeink egy része és közösségi programjaink sajnálatos módon törlésre kerültek.

A Függetlenség napja: tisztelgés a görög szabadságharc 200. évfordulóján: 2021. szeptember 3-4.
Az Eötvös Collegium Byzantium Központ és a Magyar Bizantinológiai Társaság közös szervezésében megrendezett ünnepi konferencia szakmai előadássorozatán felléptek a műhely képviselői, volt és jelenlegi tagjai is:
Egedi-Kovács Emese: *Normann hercegnő bizánci jegyajándéka;* Horváth László: *Frankok, Artúr király és a görögök. Megverselt dicsőség a XIV. századból*; Juhász Erika: *Török turbán vagy latin tiara?*; Kovács István: *Ióannés Komnénos császár uralkodása Ióannés Kinnamos és Nikétas Chóniatés történeti műveiben;* L. Delbó Katalin: *Adalékok Nikétas Eugenianos regényének utóéletéhez;* Mészáros Tamás: *Bizánciak, törökök és johanniták* címmel tartott előadást.

A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülése: 2021. szeptember 24.
A collegiumi székhelyű társaság szeptember havi kettős felolvasó ülésén két műhelytag mutatta be kutatási eredményeit. Először Horváth Janka Júlia: *Késő antik szerelmi regények keresztény olvasatai: Achilleus Tatios és Héliodóros Bizáncban*, majd Török Ábel: *Magyarok a Moreai krónikában* címmel tartott előadást.

Kutatók éjszakája: 2021. szeptember 24.
A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a Collegiumban működő Byzantium Központ tagjai önálló programot szerveztek a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozat keretében. Az alábbi előadásokat kerültek meghirdetésre:
Horváth László: *Phryné, a hetéra védelmében*
Egedi-Kovács Emese: *Kétnyelvű (ógörög-ófrancia) bizánci kézirat kritikai kiadása*
Mészáros Tamás: *Kéziratok és margináliák*
Solti Dóra: *A görög szabadságharc és a magyarok*
Juhász Erika: *Damaskénos Studités elfeledett történeti műve*
Nakos Konstantinos: *Kéziratok a Beloiannisz falu létrejötte utáni első tíz évből*

III. Beszámolók

Simon Lajos Zoltán: Tibullus (Latin szövegolvasás 8.)

A szeminárium célja egyrészt az volt, hogy a könnyű auctornak számító Tibullustól tetemesebb mennyiségű szöveget tüzetesen átolvasva a collegisták nyelvtudását és fordítási készségét fejlesszük, másrészt az elégiák alaposabb tanulmányozása lehetőséget nyújtott arra, hogy az Augustus-kori irodalomtörténet kutatási módszertanába is betekintést nyújtsunk. Ennek érdekében minden collegistának referálnia kellett egy magyar vagy (túlnyomórészt) idegen nyelvű tanulmányból, 15-20 perces kötetlen előadás formájában. Törekedtünk arra, hogy a jelenlegi egyetemi oktatásban teljesen elhanyagolt tudománytörténet fontosságára fölhívjuk a figyelmet, s erre kiváló lehetőséget adott rögtön a félév elején, kiindulópontként Némethy Géza úttörő tanulmányának (*A római elégia viszonya a göröghöz*) ismertetése és alapos megvitatása. (Említsük meg, hogy Némethy Géza nevét egyetlen hallgató sem ismerte!) A bőséges Tibullus-szakirodalom lehetővé tette azt is, hogy sokféle problémát tárgyaljunk, a datálási kérdésektől és az egyiptomi kultuszoktól Tibullus túlvilág-ábrázolásán

át az aprólékos nyelvi-stilisztikai vizsgálódásokig. Főként arra igyekeztünk rávilágítani, hogy sokszor jelentéktelennek, érdektelennek tűnő kérdések beható vizsgálatából kiindulva, de egzakt filológiai módszereket alkalmazva olyan következésekig lehet eljutni, melyek már érdemben befolyásolják/módosítják a költői életműről alkotott képünket is.

Figyelembe véve, hogy minden órára jutott referátum, s az órán BA-s hallgatók is szép számmal részt vettek, nem haladtunk rosszul; az *Auctores Latini* megfelelő kötetének (*XI. Szemelvények Tibullus és Propertius elégiáiból*) összes Tibullus-darabját átvettük, mi több, jutott idő még arra is, hogy a hallgatók kérésére néhány Propertius-elégiát is végigolvassunk és megtárgyaljunk. Ezáltal Tibullusnak mondhatni minden igazán jelentős költeményével megismerkedtünk, összesen kb. 700 sort dolgoztunk föl.

Az órán részt vettek: Baranyi Hanna, Ebedli Viktória, Kiss-Lőrincz Imola, Mohai Ádám, Páczelt Ádám, Pataki András, Szász Keve, Szlovicsák Béla, Török Ábel, Tüzes Johanna Róza, valamint érdeklődésből bejárt régi hallgatónk, Horváth Janka is, emelve a kurzus színvonalát.

Mészáros Tamás: Filológia szeminárium

A műhelytagok számára választható tanegységeként meghirdetett óra célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a tudományos közlemény elkészítésének alapelveivel, gyakorolják az írás- és előadás készségét. A munka több lépcsőben zajlott. A résztvevők először egyénenként egyeztetett témában bibliográfiát készítettek, majd szóban ismertették kutatási módszereiket és eredményeiket. A többiek hozzászóltak társaik munkájához, végül formai szempontból egységes dolgozatot készítettek írásban és adtak elő szóban.

A félév során az alábbi szemináriumi dolgozatok készültek el: Török Ábel: Az antik és bizánci költészet műfajai; Szász Keve: Elias Corvinus Hunyadieposza; Szlovicsák Béla: A semlegesnem leépülése a vulgáris latinban; Baranyi Hanna: Az antik görög színház működése; Tüzes Johanna: A katolikus egyház első hét egyetemes zsinata; Pataki András: Hang- és alaktani különbségek az ó- és középgörögben.

A témák különbözősége ellenére ki-ki igyekezett legjobb tudása szerint elvégezni a feladatot, de a végeredmények színvonala erősen ingadozó volt. Kis-Lőrinc Imola a tanegységet felvette, de nem teljesítette.

Mészáros Tamás: Latin nyelv történészeknek 3.

A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: De lupo et cane; verses szemelvények; Graeci Troiam capiunt; Aeneas bemutatkozik. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a passivum, deponens és semideponens igék, esettan (accusativus, dativus, ablativus), melléknevek áttekintése és fokozása; adverbiumok képzése és fokozása; az accusativus cum infinitivo; a participium coniunctum.

Mészáros Tamás: Latin nyelv történészeknek 5.

Az óra az előző félévben meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz, elsődleges célja a hatodik félév után tervezett középfokú nyelvvizsgára történő felkészítés. A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: A farkasember története; Croton erkölcsei; Szentenciák és gnómák; Cicero a helyes életvitelről; Cicero buzdítása a polgártársaihoz. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a coniunctivusok (önálló és viszonyított használat); feltételes alárendelések; mellékmondatokat rövidítő szerkezetek; consecutio temporum; coniugatio periphrastica, gerundium és gerundivum.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	**oktatója és címe**
	Simon L. Zoltán: *Latin auktorolvasás 8. Császárkori próza*
	Horváth Janka Júlia: *Latin nyelv történészeknek*

II. A műhely szakmai munkája

Latintanári szakmai nap: 2021. március 3-4.

Megújuló latintanítás címen tartották akkreditált szakmai rendezvényüket a latin nyelv tanításában közreműködő középiskolai és egyetemi oktatók az Eötvös Collegium társszervezésében. A változatos programban elhangzottak előadások, szerepelt könyvbemutató, valamint kerekasztal-beszélgetés is.

23. Eötvös Konferencia: 2021. április 22-23.

Hosszabb szünet után ismét személyes jelenléttel került megrendezésre az idei Eötvös Konferencia, ahol az előző alkalomhoz képest emelkedett a résztvevő műhelytagok létszáma. Török Ábel *A Saint-Omer fivérek a moreai* költészetben című előadása mellett meghallgattuk Szlovicsák Béla *Dialektológiai jellemzők a semlegesnem változási folyamatában a vulgáris latinban* című dolgozatát is.

XIV. Magyar Ókortudományi Konferencia: 2022. május 19-21.

A hazai ókortudomány kétévente megrendezésre kerülő seregszemléjén önálló szekcióba szerveződtek a műhelyhez, illetve a collegiumi székhelyű Byzantium Központhoz kötődő előadók. Az öt ülésszakból álló panel az Eötvös Collegium kutatóhellyel működő NKFIH-pályázat címével azonos *Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl címen* került meghirdetésre. Sorrendben az alábbi előadások hangoztak el: Farkas Zoltán: *A bizánci dialektos*; Horváth László: *Historia fragmentorum. Hypereidés Démosthenés ellen című beszédének töredékei*; Juhász Erika: *Manuél Malaxos (?) Historia Patriarchicája*; Mészáros Tamás: *Hogyan irtsunk bolhát? Egy újabb bejegyzés a Monacensis Graecus 307a jelzetű kéziratban*; Egedi-Kovács Emese: *Bizánc és a Nyugat közötti nyelvi, irodalmi és kulturális érintkezések történeti és társadalmi háttere egy XI. századi kétnyelvű (ógörög-ófrancia) kézirat átfogó elemzésének tükrében*; Solti Dóra: *A görög szabadságharc magyarországi recepciója*; Kovács István: *Xenophón hatása Ióannés Kinnamos történetírói munkásságában*; *Szász Keve: Hunyadi-eposz a XVI. századból. Elias Corvinus: Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas (1572–1575)*; Török Ábel: *Magyarok a Moreai Krónikában – III. Béla leszármazottai a keresztes államokban*; L. Delbó Katalin: *A görög szerelmi regény bizánci utakon – a schedos*; Horváth Janka Júlia: *Francia–bizánci kapcsolatok a középkor regényirodalmában*; Szebehleczky Borbála: *A tudós és hasznot hozó Hermész szolgálatában – Georgios Zaviras kézirati hagyománya*. Az ülésszak tudománytörténeti jelentőségű pillanatot is tartogatott: először fordult elő, hogy egy magyarul nem beszélő, francia kutatónő magyar nyelven tartson előadást népes konferencia közönsége előtt. Julie Minas, az Eötvös Collegium francia lektora *Simone Weil és az Ilias filozófusi olvasata című előadásának összeállításában* Horváth Janka Júlia szerzett elévülhetetlen érdemeket.

VIII. Byzanz und das Abendland nemzetközi konferencia: 2022. május 23-25.
Immár nyolcadik alkalommal került megrendezésre az Eötvös Collegium bizantinológiai rendezvénye, melynek társszervezője a Magyar Bizantinológiai

Társaság, illetve külföldi partnerintézményként az Université Rennes 2. CELLAM, a Serbian Academy of Sciencies and Arts, Institute for Byzantine Studies és az Ión Egyetem School of Humanities, Department of History, Centre for the Study of the Ancient World. A konferencián Bizánc és a Nyugat kölcsönhatásának témájában közel hatvan előadó mutatta be kutatási eredményeit. A műhelyhez és a Byzantium Központhoz kötödő kutatók az alábbi előadásokat tartották: Egedi-Kovács Emese: *Rubriques dans le manuscrit de Barlaam d'Iviron (cod. athon. Iviron 463)*; Török Ábel: *Le rôle des Hongrois dans la Chronique de Morée*; Horváth Janka Júlia: *L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de Floire et Blanchefleur*; Kovács István: *L'influence de Xénophon dans l'œuvre historiographique de Ioánnés Kinnamos*; Juhász Erika: Árpáds *des Fürsten Enkel, den es nicht gab*; Farkas Zoltán: *Psellus in the Greek Grammatical Tradition*; Mészáros Tamás: *Chalkokondyles Latinus*; Horváth László: *Zur Deutung von Hypereides' Rede Gegen Demosthenes*; L. Delbó Katalin: *Das Florilegium Vindobonense: neue Handschrift, neue Fragen*; Szebehleczky Borbála: Η «Νέα Ελλάς» στην Ουγγαρία; Όψεις της πνευματικής ζωής της πρώτης ελληνικής διασποράς στην Ουγγαρία μέσα από το συγγραφικό έργο του Γεωργίου Ζαβίρα (1744-1804); Solti Dóra: Το ουγγρικό φιλελληνικό κίνημα και ο ελληνικός Αγώνας της Ανεξαρτησίας. A rendezvényen került sor a Collegium új köteteinek ünnepélyes bemutatására is.

Az Antiquitas - Byzantium - Renascentia könyvsorozat újabb kötete

Ελληνική Επανάσταση. A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadság-harc kétszázadik évfordulóján címmel jelent meg az Antiquitas – Byzantium – Renascentia sorozat legújabb kötete. A bicentenárium alkalmából az ELTE Görög Tanszék Újgörög Munkacsoportja, az ELTE Eötvös József Collegium Byzantium Központja és a Magyar Bizantiológiai Társaság műhelykonferenciát rendezett, ahol az előadók az ó-, közép-, és újgörög kutatások legújabb eredményeit mutatták be. Az előadások anyagából készült kötetet Juhász Erika szerkesztette.

III. Egyéb

A korábbi évekre jellemző hallgatói létszámcsökkenés változatlanul tart. Ma már ott tartunk, hogy MA-évfolyamokon 1-1 (szinte kivétel nélkül collegista) hallgatója van a görög és latin szakoknak. Ráadásul éles törésvonal húzódik a felsőbb éveken tanulók és az újonnan bekerült (általában nem elsőéves) műhelytagok szakmai tudása (és ezzel párhuzamosan szorgalma,

teljesítőképessége, stb.) között. Mindez a szűkös létszám mellett a műhely szerkezetére nézve is több kellemetlen következménnyel jár. Míg előbbiek változatlanul a kimagaslóan teljesítő diákok közé tartoznak (versenyek, konferenciák, ösztöndíjak), addig utóbbiak alapvető nehézségekkel küzdenek, kilátásaik még a szak elvégzését tekintve is szerények. A szakadás a korábbi időszakhoz képest is erősebb a görög és a latin nyelvtudásra vetítve: a latin a gimnáziumi előtanulmányoknak köszönhetően még csak-csak használható bizonyos mértékig, a jóval nehezebb görög azonban túl nagy kihívást jelent. A helyzetet súlyosbítja, hogy a hallgatók lehetőségei mind az ösztöndíjak, mind a konferenciák, mind a publikációs lehetőségek tekintetében rendkívül kedvező, s ennek hatása pillanatnyilag inkább káros, mint jótékony: az erőltetett témaválasztás, az elkapkodott vállalások ritkán szülnek értékes eredményt. Summa summarum: az összkép jelenleg nem túl biztató, érzésem szerint hosszú távon tartósan alacsony létszámmal és kevés kimagasló tehetségű hallgatóval számolhatunk. Örömteli ugyanakkor, hogy az „öregek" (leginkább Horváth Janka Júlia és Török Ábel) már az óraadásba is bevonhatók, amit szemlátomást szívesen vállalnak.

IV. Beszámolók

Simon Lajos Zoltán: Császárkori költészet – humanista líra

A kurzus elsődleges célja a hallgatók latin nyelvtudásának és fordítási készségének fejlesztése volt, olyan prózai művek olvastatásával, melyek viszonylag nehezek, a jelenlegi curriculum során alig kerülnek szóba, de hatásuk az európai művelődéstörténetre szinte fölmérhetetlen. A félév folyamán Valerius Maximus, Pomponius Mela és Suetonius műveiből olvastunk szemelvényeket. A szöveghez kapcsolódva lehetőség nyílt fontos irodalomtörténeti és recepciótörténeti kérdések megvitatására is, a hangsúly azonban a nagyobb mennyiségű auctoranyag intenzív földolgozásra került. Suetonius Nero-életrajzának második felét (37–57 caput) teljes egészében földolgoztuk.

A szemináriumot e félévben kizárólag collegisták látogatták, s ez lényegesen megkönnyítette a tempósabb haladást. A szövegeket a hallgatók közül még a legjobbak is meglehetősen nehéznek tartották, ez azonban nem szegte a csoport kedvét, s a félév végére a gyengébb nyelvtudású hallgatók is érzékelhetően könnyebben birkóztak meg Suetonius rendkívül tömör mondataival.

Horváth Janka Júlia: Latin nyelv történészeknek

A haladó latin nyelvi kurzust a félév során három hallgató látogatta: Hosszú Kristóf és Göncz Zsófia végig lelkiismeretesen, jelenléti formában vettek részt az órán, rendszeresen készültek, és jelesre teljesítették a tárgyat. Sáfár Anna csupán a félév elején az első néhány alkalmon volt jelen, ezt követően pedig – súlyos egészségügyi probléma miatt – már nem tudott részt venni az órán, a nyomós indokra való tekintettel, és félév eleji szorgalmát figyelembe véve azonban szintén úgy ítéltem meg, hogy teljesítette az óra követelményeit. A félév során gimnáziumi latin tankönyvek szemelvényeiből olvastunk válogatásokat, illetve Cornelius Nepos Hamilcar-életrajzával is foglalkoztunk. A félév második felében alábbi mondatrövidítő szerkezeteket gyakoroltuk: gerundium, gerundivum, ablativus absolutus, nominativus cum infinitivo, accusativus cum infinitivo.

GóJahétvége

Filozófia műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok	
kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.733g/EC	Tóth Olivér István: Spinoza

II. Collegiumi munka

A műhely tagsága
Műhelytitkár: Kovács Dániel Attila

Bentlakók:

1. CsigóÁbel (I)
2. Gáspár Márton
3. Tóth Szilárd (I)
4. Voloncs Attila

Bejárók:

1. Blaskovics Ákos
2. Gulyás Ábel (I)
3. Hajdu Ágnes (I)
4. Havadtői Emese (I)
5. Héthelyi Máté (I)
6. Kovács Dániel Attila
7. Németh Zsófia
8. Pigler Donát István
9. Rinkács Viktor
10. Róna Virág
11. Solymosi Máté (I)

Műhelyvezetői észrevételek

A félévi munka szempontjából örömteli fejleményként éltük meg, hogy a korábbi távolléti formában zajlott oktatási- és műhelymunka után újra jelenléti formában tudtuk tartani a műhelygyűléseket, és így folytak a Filozófia Műhely kurzusai is. Ez határozottan javította a hatékonyságot és jót tett a műhely és a Kollégium szellemisége ápolásának, a viszonylag sok új műhelytag ebbe történő bevonásának, illetve az ő integrációjuknak is. Két kurzust és három műhelygyűlést tudtunk az ősszel megtartani, melyek egyaránt személyes jelenléttel zajlottak. Született továbbá két új műhelydolgozat, amelyek kifejezetten magas színvonalúak, de persze a műhelytagok alapos szakmai kritikáját nem kerülhették el. Ezek a számok a régebbi, járványidőszak előtti átlagoktól sajnos még elmaradnak, de az előző időszakhoz képest előrelépést jelentenek. Az új adatokkal frissítettük, és több év után tartalmilag is megújítottuk a műhely honlapját. A műhelyvezetést egyelőre kétszemélyes helyettesítési formában oldjuk meg, ám ez a félév során semmilyen különösebb nehézséget nem okozott, a helyettes műhelyvezetők és a műhelytitkár közt az információcsere és a kooperáció gördülékeny volt.

A félév órái (tanári beszámolók)

Tóth Olivér István – *Spinoza.* A Spinoza-órán Spinoza filozófiáját fejlődésében tekintettük át, amely reményeim szerint a hallgatóknak újat tudott nyújtani a bevett, elsősorban az érett művekre (Etika, Teológiai-filozófiai értekezés) koncentráló megközelítésekhez képest. Azzal a feltételezéssel éltem, hogy Spinoza filozófiájának fejlődése mögötti hajtórugó a gonosz elgondolhatóságának Descartes-i elméletével való elégedetlenség állt. A kurzus elején áttekintettük Descartes-s filozófiáját a Hatodik elmélkedés alapján, és megismerkedtünk a materiálisan hamis ideák fogalmával egyfelől az objektív/formális realitások tana, másfelől a képzeleti/értelmi ideák megkülönböztetése által kijelölt fogalmi térben. Majd áttértünk Spinoza Descartes-recepciójára Spinoza A descartes-is filozófia alapelvei c. szövege nyomán, ahol megvizsgáltuk, hogyan radikalizálta Spinoza Descartes tévedésről alkotott elméletét a materiálisan hamis ideák az isteni konkurzus kontextusában való tárgyalásával, illetve hogyan nem kötötte össze a rossz elméletét az isteni konkurzussal a Metafizikai gondolatokban. Ezek után a Blijenbergh-levelezésben láttuk, hogy Spinozának nem sikerült a rosszról alkotott elméletét az isteni konkurzussal összehangolnia, ami állításom szerint a korai filozófiájának kudarcát jelenti. Ezek után áttekintettük az Etika első és második könyvét, valamint szemelvényeket a 3–4. könyvből

és rekonstruáltuk azt, ahogyan a dordrechti gabonakereskedő ellenvetésére adott válaszként Spinoza kifejtette az oksági és ismeretelméleti adekvátság elméletét, amelynek segítségével immár össze tudta hangolni a morális rossz és ismeretelméleti tévedés jelenségét az isteni konkurzus necesszitarista monizmusában meghatározó szerepet játszó tanával. A hallgatók teljesítménye megfelelt az elvárásoknak.

Kovács Dániel Attila – *Szabadság és determinizmus az antik filozófiában.* A kurzus során a szabad cselekvés és a determinizmus kérdéskörének antik tárgyalásait tekintettük át a hellénisztikus kortól a késő antikvitásig. A következő iskolák és szerzők szövegeivel dolgoztunk: korai sztoicizmus, epikureizmus, Aphrodisziaszi Alexandrosz, Epiktétosz, Plótinosz, Sz. Ágoston, Boethius. A szemináriumi diszkusszió során nagy hangsúlyt fektettünk a különböző álláspontok képviselő között lezajlott vitákra, megvizsgálva az egyes érvek erősségét és a mögöttük húzódó előfeltevéseket. A hallgatók aktívan részt vettek a diszkusszióban és kiváló problémaérzékenységről tettek tanulságot. Külön kiemelném Héthelyi Máté és Gáspár Márton munkáját, akik különösen is aktívan és felkészülten vettek részt az órai diszkussziókban.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.733h/EC	Bernáth László: Morálfilozófia
BMVD-200.733i/EC	Marosán Bence: Fenomenológia
BMVD-200.733j/EC	Szalai Miklós: A vallás nem vallási magyarázatai

II. Collegiumi munka

A műhely tagsága
Műhelytitkár: Csigó Ábel

Bentlakók:

1. CsigóÁbel (I)
2. Gáspár Márton
3. Tóth Szilárd (I)
4. Voloncs Attila (passzív)

Bejárók:

1. Blaskovics Ákos
2. Gulyás Ábel (I)
3. Hajdu Ágnes (I)
4. Havadtői Emese (I)
5. Héthelyi Máté (I)
6. Kovács Dániel Attila
7. Németh Zsófia
8. Pigler Donát István (passzív)
9. Rinkács Viktor
10. Róna Virág (Erasmus)
11. Solymosi Máté (I)

Műhelyvezetői észrevételek

A félévi munka eredményes volt a Filozófiai Műhelyben, a most záródó félévben ugyanis újra a régi volumenben és minőségben tudtuk folytatni a megszokott műhelymunkát. Ez konkrétan azt jelenti, hogy ebben a félévben három kurzust és négy műhelygyűlést tudtunk megtartani. Született továbbá négy új műhelydolgozat, amelyek kifejezetten magas színvonalúak lettek, de persze a műhelytagok alapos szakmai kritikáját nem kerülhették el. A műhelyvezetést helyettesítési formában oldjuk meg a kabinetvezető segítségével, ám ez semmilyen különösebb nehézséget nem okoz továbbra sem, a helyettes műhelyvezető, kabinetvezető és a műhelytitkár közt az információcsere és a kooperáció kifejezetten gördülékeny volt. A félév során új műhelytitkárt is választottunk: a lemondott Kovács Dániel Attila helyett, Csigó Ábel lett a Filozófiai Műhely titkára.

A félév órái (tanári beszámolók)

Bernáth László – *Mesterséges intelligencia és etika*. A kurzus során a mesterséges intelligenciát érintő etikai problémákat vettük sorra. Ezek a következők voltak: személyes adatok felhasználásából eredő problémák, manipulációból eredő problémák, a mesterséges intelligencia átláthatatlanságából eredő

problémák, a mesterséges intelligencia demokráciára tett negatív hatásaival összefüggő problémák, a részrehajló mesterséges (biased) intelligencia által kreált problémák, a megfigyelő kapitalizmus fogalma és a vele összekapcsolódó problémák, autonóm fegyverrendszerek és önvezető autókkal összekapcsolódó nehézségek, morális felelősség és robotjogok kérdése, végezetül a mesterséges intelligencia mint szingularitás jelentette (fiktív vagy valós) problémák. A különböző problémák tárgyalásánál amellett, hogy tisztáztuk a probléma mibenlétét és a minimális megértéshez szükséges technológiai hátterét, az érveket és ellenérveket osztályoztuk aszerint, hogy mely morálfilozófiai érvek csoportjába tartoznak: konzekvencialista, deontikus (kantiánus) vagy erényetikai. Egy-egy problémát általában egy-egy alkalom során tárgyaltunk, de voltak olyan témák, melyeket némileg hosszabban (demokrácia és mesterséges intelligencia), és egyeseket rövidebben (morális felelősség és mesterséges intelligencia, valamint a szingularitás probléma). Az egyes alkalmak során tanárként viszonylag sok új információt adtam át „frontális" oktatási formában, mivel a hallgatók többségének a téma új volt — különösen a mesterséges intelligencia témája. Ugyanakkor az órákon általában egy-egy specifikus etikai problémával többet foglalkoztunk, és általában ezeket tárgyaltuk meg közösen, részletesen. A hallgatók az év végén szóbeli formában mutatták azt meg, hogy képesek felvázolni az egyes témákhoz kapcsolódó etikai problémákat, illetve képesek vitatkozni arról, hogy mit kell kezdenünk a szóban forgó etikai kihívásokkal. Az órai munkát mindenki magas színvonalon teljesítette, s hasonlóképpen, a végső szóbeli beszámolót is mindenki kiválóan prezentálta.

Marosán Bence – *A fenomenológiai metafizika alapproblémái* a kurzust kifejezetten sikeres szemináriumként írnám le. Az óra folyamán végighaladtunk a fenomenológiai filozófia alapvető szerzőin – a mozgalom közvetlen előfutárának számító Franz Brentanótól kezdve, a mozgalom tényleges alapítóatyján, Edmund Husserlen át, egészen a fenomenológia kortárs klasszikusnak számító szerzőiig (mint Tengelyi László és Dan Zahavi) – és alapfogalmain. A kurzus fő témájának megfelelően alkalmunk volt arra is, hogy megnézzük, milyen metafizikai jellegű kísérleteket tettek a fenomenológiai filozófia kiemelkedő szerzői. A fenomenológia egyik alapvető célkitűzése ugyanis a klasszikus, fenomenológia előtti metafizika kritikája, valamint az evidens – a dolgokat „eredeti módon" prezentáló – szemléletekre támaszkodó megismerés kialakítása volt. Ehhez képest a metafizika megújítása egy nagyon is problematikus vállalkozás volt fenomenológiai alapokon, hiszen ehhez sok esetben éppen

az „evidens", a dolgokat „eredeti módon prezentáló" szemléletet kellett meghaladni. A kurzus során több ilyen kísérletet megnéztünk, hogy a fenomenológia kulcsfontosságú szerzői közül ki hogyan próbált meg boldogulni ezzel a nehézséggel. A hallgatók az egész félév során mindvégig aktívak voltak; az órákon kérdéseket tettek fel, volt akivel levélben is megvitattam bizonyos problémákat; több alkalommal az órán aktív diskurzus, párbeszéd alakult ki. Az óra résztvevői közül ki kell emelnem Csigó Ábel tevékenységét, aki az egész félév során minden órán nagyon aktív volt, de a többi diák is mind nagyon tevékenyen vett részt a szemeszter során. Ki kell emelnem még Gulyás Ábel és Rinkács Viktor szerepét, közreműködését is.

Szalai Miklós – *Vallásfilozófia*. A félév során sikerült végeznünk az előirányzott munkával, a félév végére a legtöbb „naturalista" valláselméletet áttekintettük. Úgy láttam, hogy a hallgatók rendesen jártak az órákra, érdeklődtek, értelmes kérdéseket tettek fel. Kiemelném Csigó Ábel és Havadtői Emese teljesítményét, ők vizsgáztak a legjobban és közben is értelmes kérdéseket tettek fel.

GóJatábor

Gazdaságtudományi műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok	
kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.746c/EC	Bondici László: Pénzügyi esettanulmányok

II. Collegiumi munka

A 2021/2022-es tanév a Gazdaságtudományi Műhely második éve. A nyári felvételi eljárás során a műhely összesen nyolc taggal bővült, hárman bentlakó státuszt nyertek, míg öten bejáró collegisták lettek. Velük együtt a műhely jelenleg összesen 14 tagot számlál. A hallgatók szakmai háttere, valamint évfolyama is változatos, a Gazdaságtudományi Kar pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, illetve nemzetközi gazdálkodás alapszakjairól, pénzügy, illetve nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszakjairól, a Társadalomtudományi Kar alkalmazott közgazdaságtan alapszakáról, valamint a Természettudományi Kar matematika alapszakáról is van hallgatónk, ami a műhelyóra tematikájának meghatározása során némi kihívást, de egyben számos lehetőséget jelent. A szakmai munka nagyrészt ennek keretén belül valósult meg, az óra a félév során szerencsére végig jelenléti oktatás keretében zajlott. A kurzus bizonyos részeinek teljesítéséhez otthoni, önálló munkára volt szükség, míg más részek esetén az órai interakciók számítottak.

MNB Kiválósági Ösztöndíjas hallgatók

A műhely három tagja elnyerte a 2021/2022-es tanévre a Magyar Nemzeti Bank Kiválósági Ösztöndíját. A kiváló eredményeik alapján a következő hallgatók részesülnek a teljes tanév során az ösztöndíjban: Sebe András László, Tamaska Dóra és Tóth Jenő.

Műhelytagok által megszerzett tanúsítványok

A műhely három tagja sikeresen teljesítette a Centre for Finance, Technology and Entrepreneurship (CFTE) és a Budapest Institute of Banking (BiB) által meghirdetett, Payments in Digital Finance elnevezésű online specializációt. A tanúsítványt sikeresen megszerző hallgatók: Kelemen Lajos, Lekics László és Tóth Jenő. A specializációk elvégzésének lehetőségét itt is köszönjük a BiB Zrt.-nek.

A specializáció összesen hat modulból állt:

1. The Historical Economic and Social Importance of Payments;
2. Payment's Stack: Industry Fundamentals;
3. The Global Regulatory Landscape of the Payments Sector;
4. New Payment Technologies and Product Innovations;
5. Payment Strategies and Business Model Innovations;
6. The Rationale for a Digital Transformation Program.

III. Tanári jelentés

Pénzügyi esettanulmányok

I. A szeminárium adatai
Oktató: Bondici László
Helye és ideje: Eötvös József Collegium, kedd 19:30-21:00
Tanegységkódja: BMVD-200.746c/EC
Kreditértéke: 3 kredit
A kurzust felvevő hallgatók száma: 14 fő
A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 14 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A kurzus heti rendszerességgel, 12 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra. A kurzus három logikai egység köré szerveződött:

I. rész: Decentralizált pénzügyi rendszerek (4 óra)

Az első egységben a blokklánc alapú technológiákról, valamint a decentralizált pénzügyi (Decentralized Finance, DeFi) rendszerekről volt szó. A hallgatók betekintést kaphattak ezen új technológiák egy apróbb szeletébe, és remélhetőleg kedvet kaptak ahhoz, hogy önállóan tanulmányozzák tovább az ezekkel kapcsolatos vívmányokat.

A hallgatók megismerkedhettek az okos szerződések fogalmával, megvalósításával, lehetséges felhasználási területeivel, előnyeivel, valamint kockázataival. Példaként áttekintettük az okos szerződések néhány lehetséges alkalmazását, a blokklánc alapú technológiára épülő decentralizált pénzügyi rendszerek alapvető építőköveit. Szó volt a különböző stablecoin-okról, melyek ezekben a rendszerekben a rendeleti pénzhez (fiat money) hasonló szerepet töltenek be. A likviditási pool-ok segítségével példát láthattunk olyan decentralizált pénzügyi termékre (Automated Market Maker, AMM), mely árjegyzői feladatokat lát el, hasonlóan a tradicionális tőzsdékhez, viszont nem az ott megszokott ajánlati könyvön alapuló módszerrel. A témakör zárásaként egy egyszerű matematikai modell (a Constant Function Market Maker (CFMM) egyik speciális esete, a Constant Product Market Maker (CPMM)) segítségével megvizsgáltuk egy ilyen AMM működését.

II. rész: MS Excel VBA programozás (6 óra)

A második egységben a MS Excel programcsomag Visual Basic for Applications (VBA) programozási környezetével foglalkoztunk. Ez az egyik olyan programozási környezet, melyet a Excel-integrációjának köszönhetően gazdasági és pénzügyi területen előszeretettel használnak.

Excel VBA programozási alapok. Makró létrehozása a rögzítés funkció segítségével. Kommunikáció a felhasználóval: szövegdobozok létrehozása és használata. Alapvető változók, adatstruktúrák (tartományok, tömbök). Alapvető vezérlési szerkezetek (ha-akkor, ciklusok). Vezérlőgombok, interaktív alkalmazás készítésének alapjai. Dátum és idő ábrázolása és kezelése. Függvények és eljárások. Gyakorló feladatok.

III. rész: Esettanulmányok (2 óra)

A harmadik egységben néhány, gazdálkodáshoz, valamint pénzügyi tervezéshez kapcsolódó esettanulmányt dolgoztunk fel. Volt köztük olyan, mely inkább elméleti, stratégiai kérdéseket feszegetett, illetve volt olyan is, amely konkrét pénzügyi tervezéssel, vállalatértékeléssel kapcsolatos feladatot tartalmazott. Az esettanulmányok átbeszélése során a hallgatók között jó hangulatú, érvelő vita bontakozott ki.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése: Az első rész esetén a hallgatók aktív órai részvétele, valamint néhány alkalmazás otthoni áttekintése volt a fontos. A kurzus második felében az aktív órai munka mellett a hallgatók házi feladatokat is kaptak, melyeket a következő órán megbeszéltünk. Az utolsó blokk esetén elvárás volt, hogy a hallgatók az előre kiküldött esettanulmányokat

megértsék, a feladatokban megfogalmazott célkitűzéseken elgondolkodjanak, és így képesek legyenek az órai közös megbeszélésbe aktívan becsatlakozni.

III. A szeminárium értékelése:

A kurzus során a résztvevők megismerkedhettek a decentralizált pénzügyi rendszerek alapvető fogalmaival, megvalósításaival. Mindezen technológiák ismerete rendkívül fontos a kellően széles látókörrel rendelkező, a „holnap" gazdaságtudományi szakemberei számára. A VBA programozási környezet fontosságát nehéz vitatni a gazdaságtudományok, valamint a pénzügy különböző területein, így a tervek szerint a későbbiekben még újból terítékre kerül ez a témakör. Az esettanulmányok elemzése során a hallgatók valós életből vett problémákkal találkoztak, ahol hasznosíthatták az eddig megszerzett elméleti és gyakorlati tudásukat.

A mérsékelt hallgatói létszám lehetővé tette interaktív órák tartását, így a félév folyamán a felfedeztető oktatás is szerepet kapott, a terítékre kerülő modellek bizonyos részeit közösen találtuk ki. A változatos előismeretekkel rendelkező hallgatók kooperációjából fakadó szinergia meghatározó jellemzője volt a kurzusnak.

Az ismertetett tananyag remélhetőleg mind az alap, mind a mesterszakos hallgatók számára hasznos kiegészítést nyújtott az egyetemi curriculumhoz képest és a későbbiekben a pályaorientáció során is hasznos ismeretnek bizonyul majd.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.746d/EC	Bondici László: Eszközárazás és portfóliókezelés
BMVD-200.746e/EC	Bondici László: A gazdaságtudományok aktuális kérdései

II. Collegiumi munka

A 2021/2022-es tanév a Gazdaságtudományi Műhely második éve. A nyári felvételi eljárás során a műhely összesen nyolc taggal bővült, hárman bentlakó státuszt nyertek, míg öten bejáró collegisták lettek. Velük együtt a műhely jelenleg összesen 14 tagot számlál. A hallgatók szakmai háttere, valamint évfolyama is változatos, a Gazdaságtudományi Kar pénzügy és számvitel, gazdálkodási és menedzsment, illetve nemzetközi gazdálkodás alapszakjairól, pénzügy, illetve nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszakjairól, a Társadalomtudományi Kar alkalmazott közgazdaságtan alapszakjáról, valamint a Természettudományi Kar matematika alapszakjáról is van hallgatónk, ami a műhelyórák tematikájának meghatározása során némi kihívást, de egyben számos lehetőséget is jelent. A szakmai munka nagyrészt ezek keretein belül valósult meg, az órák az első néhány hét kivételével szerencsére jelenléti oktatás keretében zajlottak. A kurzusok bizonyos részeinek teljesítéséhez otthoni, önálló munkára volt szükség, míg más részek esetén az órai interakciók számítottak.

MNB Kiválósági Ösztöndíjas hallgatók

A műhely három tagja elnyerte a 2021/2022-es tanévre a Magyar Nemzeti Bank Kiválósági Ösztöndíját. A kiváló eredményeik alapján a következő hallgatók részesülnek a teljes tanév során az ösztöndíjban: Sebe András László, Tamaska Dóra és Tóth Jenő.

Műhelytagok által megszerzett tanúsítványok

A műhely hat tagja sikeresen teljesítette a Columbia University (in the City of New York) által a Coursera felületén meghirdetett, *Optimization Methods in Asset Management* című online kurzust. A tanúsítványt sikeresen megszerző hallgatók: Al-Hag Máté Amin, Espán Márton, Kelemen Lajos, Morsiani Laura, Palasics Bence Balázs, Weiszmann Péter Miklós.

III. Tanári jelentés

Eszközárazás és portfóliókezelés

I. A szeminárium adatai
Oktató: Bondici László
Helye és ideje: Eötvös József Collegium, szerda 18:30-20:00
Tanegységkódja: BMVD-200.746d/EC
Kreditértéke: 3 kredit
A kurzust felvevő hallgatók száma: 8 fő
A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 7 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A kurzus heti rendszerességgel, 12 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra. A kurzus alapvetően az *Optimization Methods in Asset Management* című, Columbia University (in the City of New York) által a Coursera felületén meghirdetett online kurzus tematikáját követte.

A kurzus fő fókuszában az optimalizálási módszerek alkalmazási lehetőségei voltak a portfólió- és kockázatkezelés problémakörében. A kapcsolódó feladatokat az Excel programcsomag segítségével dolgoztuk fel.

Az első modul a hozam-szórás elemzés elméleti áttekintéséről szólt, a fő probléma, hogy ezt alkalmazva hogyan tudunk optimális portfóliót készíteni. Tárgyaltuk a tőkepiaci árfolyamok modelljét (CAPM) arbitrázsmentes környezetben, valamint megvizsgáltuk, hogyan alkalmazható a tőkepiaci egyenes (SML) eszközárazásra, valamint mi a gyakorlati szerepe a Sharpe-optimális portfóliónak.

A második modul a hozam-szórás elemzés gyakorlati problémáit, nehézségeit vette górcső alá. Megvizsgáltuk, hogy valós életből vett adatok esetén milyen problémák merülhetnek fel, valamint hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre ezek kezelésére. Áttekintettük az alsóági kockáztatott érték (VaR) és a feltételes alsóági kockáztatott érték (CVaR) fogalmait, mint kockázati mértékeket, és összehasonlítottuk őket érzékenység és koherencia szempontjából. A portfóliókiválasztás problémáját újból tárgyaltuk, és a szórást, mint kockázati mértéket az előbb említett VaR és CVaR mértékekre cseréltük. Megismerkedtünk az ETF-ekkel (Exchange Traded Funds), melyek fontos szerepet játszanak az eszközallokációs feladatok gyakorlati megvalósításában. Szó volt továbbá gyakori statisztikai torzításokról, tévedésekről, anomáliákról,

melyekkel sokszor találkozunk az adatok feldolgozása során, és melyek kivédése elengedhetetlen ahhoz, hogy a rendelkezésre álló, valós világbeli adatokból kinyert becsléseink minél megbízhatóbbak legyenek.

Az utolsó modulban a tranzakciós költségeket építettük be a modellbe, ezáltal a kiinduló, elméleti modellt még közelebb tudtuk hozni a gyakorlati megvalósításhoz. Piaci mikrostruktúra, ajánlati könyv, vételi-eladási különbözet voltak a kulcsfogalmak, továbbá vizsgáltuk a különböző likviditási mutatószámokat, valamint ezek hatását a kereskedési költségekre.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése: A tananyaghoz kapcsolódó tesztek, feladatok sikeres teljesítése volt a jegyszerzés feltétele.

III. A szeminárium értékelése:

A kurzus során a résztvevők megismerkedhettek a pénzügyi modellezés bevezető szintű eszköztárával. A tanult modellek Excel-ben implementálhatók voltak (a tananyaghoz preparált Excel-munkafüzetek is tartoztak), így a gyakorlati megközelítés párhuzamosan követte az elhangzott elméleti részeket, és közben az Excel-programcsomag néhány speciális funkcióját is áttekintettük. A sikeresen teljesített kvízekért elektronikus, szakmai LinkedIn-profilba illeszthető tanúsítványt lehet igényelni, mely a későbbi munkaerőpiaci esélyeket kedvezően befolyásolhatja. Az ismertetett tananyag remélhetőleg mind az alap, mind a mesterszakos hallgatók számára hasznos kiegészítést nyújtott az egyetemi curriculumhoz képest és a későbbiekben a pályaorientáció során is hasznos ismeretnek bizonyul majd.

A gazdaságtudományok aktuális kérdései

I. A szeminárium adatai

Oktatók: Bondici László, Pap Kincső, Tóth Jenő, Weiszmann Péter Miklós
Helye és ideje: Eötvös József Collegium, kedd 20:00-21:30
Tanegységkódja: BMVD-200.746e/EC
Kreditértéke: 3 kredit
A kurzust felvevő hallgatók száma: 6 fő
A kurzust eredményesen teljesítő hallgatók száma: 6 fő

II. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A kurzus heti rendszerességgel, 10 alkalommal, alkalmanként 90 percben került megtartásra. A kurzus három logikai egység köré szerveződött, melyet

a műhely felsőbb éves hallgatói tartottak. Továbbá volt még két ismeretterjesztő jellegű előadás, az egyik a matematika szerepéről a gazdaságtudományokban (előadó: Bondici László), valamint egy másik előadás során a műhely tagjai betekintést nyerhettek az AON biztosító működésébe (az előadást a cég munkatársai tartották).

I. rész: Iparági szervezeti problémák (3 óra, Tóth Jenő)

Az első egység során az iparági szervezetekhez kapcsolódó problémákról, feladatokról volt szó. Ehhez az első órán felszínesen átismételtük a mikroökonómia alapjait. A kereslet és kínálat ismertetése után modelleztük a tökéletes versenyt. Ezután megvizsgáltunk helyzeteket, amikor nem áll fent a tökéletes verseny, például az árplafon bevezetésének esetén. Az óra fő célja a monopóliumok és oligopóliumok modellezése volt, ezekhez kötődtek az órai, illetve a házi feladatok.

A második órán lefektettük az iparági szervezetek alapjait. Megnéztünk különböző módszereket, amelyekkel egy monopólium növelheti a profitját. Ezután két vállalat duopóliumát néztük meg. Ennek modellezéséhez tettünk egy kitérőt a játékelméletbe, majd megnéztük, hogy hogyan lehet modellezni a vállalatok közötti kooperációt, illetve versenyt. Megállapítottuk, hogy több periódus vizsgálata esetén a diszkontfaktor függvénye a kooperáció.

A téma harmadik óráján különböző helyezkedési problémákat vizsgáltunk meg. Bizonyítottuk a Hotelling-törvényt, majd ehhez kapcsolódó feladatokban megkerestük a közömbös fogyasztó elhelyezkedését, illetve az optimális árakat. Erre építve modellezük a horizontális, illetve vertikális differenciálokat, majd levezetettük ezek egyensúlyi állapotait. Az óra végén a kétrészes tarifa és a viszonteladó problémáit vizsgáltuk meg.

II. rész: Vállalatértékelés (3 óra, Weiszmann Péter Miklós)

A második egység szintén három órából állt, melyek a vállalati pénzügyek világába engedtek betekintést. Az első alkalom az alapozásról szólt. Átnéztük a pénzügyek alapjait, megbeszéltük, hogy mit is jelent az, hogy a pénznek időértéke van, és ezt hogyan kalkulálhatjuk. Erre építve megnéztük, hogy hogy hogyan is tudjuk árazni a kötvényeket, majd a Gordon féle osztalékdiszkont modell ismertetésével zártuk az órát.

A második alkalommal egy részvény belső értékét számítottuk ki diszkontált cash flow modell segítségével. Megismertük az ehhez szükséges háttértudást, azaz, hogy hogyan becsülhetjük a vállalat súlyozott átlagos tőkeköltségét, mit tekinthetünk kockázatmentes befektetésnek és mit értünk a vállalati béta alatt.

Végül lépésről-lépésre átvettük a vállalati szabad pénzáramok becslésének mozzanatait.

A harmadik órán a technikai elemzésről volt szó. Megnéztük az egyszerűbb indikátorokat, alakzatokat és beszéltünk arról, hogy ezek milyen információkkal szolgálhatnak nekünk az árfolyam jövőbeni alakulásáról.

III. rész: Devizapiacok (2 óra, Pap Kincső)

Az utolsó egység fő témája a devizapiac volt. Az első alkalommal a téma felvezetéseként beszéltünk a deviza és a valuta közötti különbségről, majd a devizapiac összetevőivel és felépítésével folytattuk a továbbiakban. Átnéztük a spot (azonnali) piac és a határidős ügyletek piacának elméletét, hogy miben tér el egymástól a kettő. A határidős ügyleteken belül a forward ügyletekkel foglalkoztunk, amikhez gyakorlati feladatok kapcsolódtak, és amiket közösen oldottunk meg. Ezeknél a feladatoknál fontos volt a keresztárfolyamoknak, a bankok tranzakciós költségének és az évesített forward prémium/diszkont számításának az ismerete. Ezek után az arbitrázslehetőségekről volt szó, ami a devizapiacon is megjelenhet.

Az utolsó előadás során a derivatívákat, a származtatott ügyleteket érintettük, majd a határidős ügyletek piacának másik tényezőjével, a futures ügyletekkel foglalkoztunk. Ennél összehasonlító feladatokat oldottunk meg, hogy a bemutatott körülmények között egy azonnali vagy egy letéttel rendelkező futures ügylet éri-e meg jobban pénzügyileg.

A számonkérés módja, a kurzus teljesítése: A kurzus során az értékelés a hallgatók aktív órai részvételén, valamint a kiadott órai és házi feladatok megoldásán alapult.

III. A szeminárium értékelése:

A mérsékelt hallgatói létszám lehetővé tette interaktív órák tartását, így a félév folyamán a felfedeztető oktatás is szerepet kapott, a terítékre kerülő modellek bizonyos részeit közösen találtuk ki. A változatos előismeretekkel rendelkező hallgatók kooperációjából fakadó szinergia meghatározó jellemzője volt a kurzusnak.

Germanisztika műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.677c/EC	Csigó Ábel: Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)
BMVD-200.497d/EC	Vass Márta: Német 3: Német nyelv újrakezdőknek (A2)
BMVD-200.498d/EC	Mónok Eszter: Német 5: Német nyelv középhaladóknak (B1)
BMVD-200.410e/EC	van Waarden Franciska: Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2+)
BMVD-200.411e/EC	Sára Balázs: Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1+)
BMVD-200.675c/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok I.
BMVD-200.415d/EC	Sára Balázs: Német nyelvtörténet II.: A „közgermán" nyelv és nyelvemlékei
BMVD-200.414h/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás XVII.
BMVD-200.415e/EC	Dr. Dávid Gábor Csaba: Európai művészettörténet II.: A gótika művészete
BMVD-200.919f/EC	Dr. Wilhelm Droste: Műfordítói projektszeminárium VIII.
BMVD-200.590b/EC	Dr. Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum XVIII.: Tanárkutatási projektszeminárium

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Csigó Ábel
Sopron MJV Széchenyi István Tanulmányi Ösztöndíj	Csigó Ábel
Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíja	Vass Márta
Tudományos Ösztöndíj Pályázat	Kmetty Klaudia
Az Európai Únió Tanácsa Fordítószolgálatának gyakornoki ösztöndíja	Kanász Zsanett

Konferenciaelőadások

Csigó Ábel: *A találkozás materializmusa. Louis Althusser* kései filozófiájához. Móra Kárpát-medencei Interdiszciplináris Szakkollégiumi Konferencia. SZTE Móra Ferenc Szakkollégium, Szeged, 2021. november 27.

Berta Réka: *Irodalom használata az idegennyelv órán*. Black Friday Conference (Angol-Amerikai Műhely), Eötvös József Collegium, 2021. 11. 26.

Publikációk

Csigó, Ábel: *„So sprachen wir immer, am wahren Text vorbei." Zur symptomatischen Analyse von* Was bleibt *und* Sommerstück *Christa Wolfs.* In: Initium 3 (2021), 85–123 (https://doi.org/10.33934/initium.2021.3.5).

Csigó, Ábel: *Valeria Koch als* öffentliche *Intellektuelle. Eine Analyse ihres journalistischen Werks in der Neuen Zeitung*. In: Initium 3 (2021), 47–73 (https://doi.org/10.33934/initium.2021.3.3).

Csigó Ábel – Rinkács Viktor – Szász Keve – Török Ábel: *Megjegyzések a Bécsi Papiruszgyűjtemény G 40159 papiruszához*. In: Antik Tanulmányok 2021/2, 249–254 (https://doi.org/10.1556/092.2021.00017).

Csigó, Ábel – Rinkács, Viktor – Szász, Keve – Török, Ábel: *P. Vindob. G 40159: A Cut out of a List of Payments from the Papyrus Collection of Vienna*. In: Juhász Erika (szerk.): Byzanz und das Abendland VII. Studia Byzantino-Occidentalia. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium 2021, 355–364 (http://mbt.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2021/10/B_und_A_VII.pdf).

Vass, Márta: *Text und Stoff. Intertextuelle Zusammenhänge dreier Beichtspiegel und der ältesten deutschsprachigen Ars moriendi in Hs. 66 der Diözesanbibliothek St. Pölten im Spiegel der Materialität*. In: Initium 3 (2021), 1–29 (https://doi.org/10.33934/initium.2021.3.1).

Vass, Márta: *Zur Frage der intentionalen Zusammenstellung von Sammelhandschrift Ms. 66 der Diözesanbibliothek St. Pölten*. In: Quelle und Deutung VI. Beiträge der Tagung *Quelle und Deutung VI* am 27. November 2019 (=EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit I.VI). Budapest: Eötvös-József-Collegium 2021, 77–96 (https://eotvos.elte.hu/media/5a/41/c121c7bae8758e9ff5f48eb40412d5e3b343edeb798b8a375580c5751afa/ec_Quelle%20und%20Deutung%20I.VI%20(EC%202021).pdf).

II. Collegiumi munka

A jelenléti oktatással működő őszi félévben a műhely tíz tagjából hét fő vett részt aktívan a szakmai kurzusainkon (Csigó Ábel nyelvoktatóként tevékenykedett, Kanász Zsanett ebben a tanévben gyakornoki ösztöndíja miatt passzivált, Miglécz Izabella pedig collegiumi tagságáról félév közben lemondott).

A műhely szakmai rendezvényei

A Germanisztika műhely szervezésében önálló szakmai rendezvényre ugyan ebben a félévben sem került sor, de a tavaszi félévben reményeink szerint és jó eséllyel minden tekintetben visszaállhatunk a megszokott munkarendre. Az eredetileg még 2020. június elejére tervezett *zeichen setzen II*-műhelykonferenciát 2022 júniusában, a „Fritz Paepcke-emléknapon" tervezzük megtartani.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Az Opusculum tripartitum-projekt (*Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar XVII.*, Sára Balázs; 1 fő) a tavaszi szemeszterben tizenhetedik félévét zárta.

A paleográfiai kurzust egyedüli hallgatóként ebben a félévben is csak Kukri Márta vette fel, aki továbbra is a műhelyvezetővel konzultálva, de teljesen önállóan végezte, ill. végzi a 2020/21-es ÚNKP-pályázati támogatása keretében feldolgozandó kódex (St. Pölten, Diözesanbibliothek, Cod. 066) kéziratos szövegeinek átírását, illetve a tervezett diplomatikai szövegkiadás munkálatait, így az Opusculum-korpuszhoz kapcsolódó gyónási tükrök és egyéb traktátusok feldogozását, nyelvi és tartalmi elemzését, valamint a kommentált diplomatikai kiadás összeállítását. Továbbra is reálisnak tartjuk, hogy a kiadás és kísérőtanulmánya 2022 őszén megjelenjen a *Quelle und Deutung*-sorozat II., forráskiadások-alsorozatában.

A 2019 novemberében megrendezett paleográfiai-kodikológiai konferencia előadásaiból elkészült az új, kilenc szerzőtől hét tanulmányt tartalmazó *Quelle und Deutung VI* című kollokviumi kötet, amely a https://eotvos.elte.hu/media/5a/41/c121c7bae8758e9ff5f48eb40412d5e3b343edeb798b8a375580c5751afa/ec_Quelle%20und%20Deutung%20I.VI%20(EC%202021).pdf URL-címen tekinthető meg.

A Katrin Janz-Wenig tanárnőtől (korábban ÖAW IMAFO, jelenleg Staatsbibliothek Hamburg) három évvel ezelőtt műhelymunkában feldolgozásra javasolt XVI. századi, német nyelvű padovai kézirat (Padova, Biblioteca Universitaria, Ms. 711) egy húsvéti elmélkedéseket (*Passionsbetrachtung*) tartalmazó, mintegy 80 oldalnyi szövegének időközben elkészített átiratai alapján és a 2019-es *QuD*-előadásunk anyagaiból összeállítandó kísérőtanulmánnyal megjelentetni tervezett diplomatikai szövegkiadás elkészülése tolódik, 2022 nyarára-őszére várható. A kézirat feldolgozott és kommentált szövegét ugyancsak a *QuD*-sorozat II. számú, szövegkiadásokat tartalmazó alsorozatában tervezzük megjelentetni. Munkaülés céljából tervezzük Dr. Janz-Wenig meghívását a tavaszi félévben (előreláthatólag május végén). A „Padova, BU, Ms. 711"-projekt rövid leírását és a szövegkiadás alapelveit tartalmazó német nyelvű dokumentum a Germanisztika műhely collegiumi weboldalán, a „Kutatások" menüpontban tekinthető meg:

http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Projektbeschreibung-Edition-einer-Passionsbetrachtung-aus-dem-16.-Jh.-Padua-BU-Ms.-711.pdf
Utóbbi kutatási projektet a handschriftencensus.de szakmai portálon hivatalosan is regisztráltattuk:
http://www.handschriftencensus.de/editionsbericht/index.php#Neuaufnahmen
http://www.handschriftencensus.de/22184

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok I. (*Stilübungen Deutsch I*, szeminárium, **Sára Balázs**; 4 fő): Az első két évfolyam számára kötelezően előírt stílusgyakorlat-kurzuson négy felsőbbéves kolléga vett részt. A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség és a szókincs, valamint igény szerint a grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák fő célja alapvetően különösen a második évfolyamos hallgatók év végi szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészítés, általában pedig a germanista hallgatók biztos nyelvhasználatának, illetve mindennapi kommunikációs stratégiáinak erősítése. Az órák keretében a hallgatók javaslatára ezúttal szabadon választott, elsősorban irodalmi olvasmányok alapján kidolgozott, nagyobb terjedelmű interaktív referátumokat hallgathattunk meg és értékeltünk tartalmi, nyelvhelyességi és stiláris szempontok alapján, de nagy

hangsúlyt fektettünk a magyarról-németre fordításra és – részben ennek kapcsán – a nyelvtani ismeretek bővítésére, elmélyítésére és stabilizálására is.

Német nyelvtörténet II. (*Deutsche Sprachgeschichte I: Die „gemeingermanische" Sprache und ihre Sprachdenkmäler*, szeminárium, **Sára Balázs**; 3 fő): A BA III. és az MA I. évfolyamos hallgatói számára kötelezően előírt, a Collegium utóbbi években folyamatosan erősödő kritikai szövegkiadói profiljához elengedhetetlen ismereteket közvetítő, de a „klasszikus" értelemben vett germanistaképzés egyik alappillérét jelentő nyelvtörténet-kutatási műhelykurzus második félévében a német nyelv közvetlen történeti előzményét, a „közgermánnak" nevezett időszakot és a tágabb értelemben ide sorolható germán nyelvemlékeket tárgyaltuk és elemeztük kisebb-nagyobb részletességgel az alábbi három témakörben: 1) germán rúnaírás és rúnafeliratok: óészaki, skandináv, kontinentális (ófelnémet és langobárd) nyelvemlékek; 2) a gót nyelv és főbb jellemzői; 3) az ófelnémet kor kereszténység előtti, pogány nyelvemlékeinek vizsgálata részben kéziratok alapján: pl. a merseburgi és egyéb ófelnémet ráolvasások, különös tekintettel a germán orális szöveghagyomány nyomatékhangsúlyos-alliteráló verselési formájára („Stabreimlangzeile").

Európai művészettörténet II.: A gótika képzőművészete (magyar nyelven; kurzusvezető: **dr. Dávid Gábor Csaba**; 15 collegista hallgató, ebből 5 fő hivatalosan regisztrált). Míg az NTP-SZKOLL-21-es pályázatból megvalósult kurzus tavalyi, első féléve az ókeresztény művészettől a román korig tárgyalta mintegy hatszáz évnyi időszak építészetének, festészetének és szobrászatának egyházi és világi művészetét, a gótikával foglalkozó jelen félév a XII. század derekán a Suger apát által tervezett Saint Denis-ből induló, új szellemiséget sugárzó csúcsíves stílus fejlődését követte végig: bemutatta annak főbb szakaszait és legszebb ránk maradt emlékeit az építészetben, az általában az épületek dekorációját szolgáló szobrászatban és a jellemzően szintén a templomok díszítésére szolgáló festészetben. A hallgatók az Île-de-France-ból hódító útjára induló, majd Angliában és aztán fokozatosan Európa szinte valamennyi országában gyökeret verő új stílus elterjedésének útját követhették végig, különös tekintettel az egyes régiók hagyományaihoz adaptálódott helyi variánsokra. A kurzus utolsó órái részletesen foglalkoztak a gótika főbb magyarországi emlékeivel is, hiszen nem kis szellemi kaland annak vizsgálata, hogyan lehetséges az, hogy III. Béla Magyarországán találjuk Franciaország és Anglia után a harmadik olyan kulturális közeget, ahol az első gótikus kezdemények szárba szökkenhettek.

A félév végéig elkészített öt, műelemzés-tárgyú tanulmányból pályázati prezentáció készül, amelyet a Collegium honlapján teszünk majd közzé.

Műfordítói szakszeminárium VIII. (*Literarisches* Übersetzen *VIII.*, **dr. Wilhelm Droste**; két jelenlegi és két már végzett műhelytagunk részvételével). A csoport a kurzus munkaüléseit minden hónap első péntekén tartotta a Három Holló kávézóban (alkalmanként hóközi találkozókkal). A félév elején a tervezett projektekről és a munka elosztásáról egyeztetett a csoport, amit a következő hetekben az anyag feltárása és előtanulmányok követtek. Számos egyéb ötlet mellett a projekt tervezett munkái közt szerepel Széchenyi *Hitel* című művének újabb, modern fordítása, egy kiadvány „Balaton" és „Veszprém" témákban, valamint egy a Margit-szigettel foglalkozó kötet. Az összegyűjtött szövegeket a csoport kezdetben együtt fordította. A találkozók két ütemben zajlottak: az elsőben az aktuális félév hallgatói voltak jelen, akikhez kb. egy órával később csatlakoztak a már végzett collegisták (Czétényi Gellért, Pongrácz Laura), valamint a Germanisztikai Intézet néhány német szakos hallgatója. A kurzusvezető a projektszemináriumot a jövőben is szívesen folytatja, az elképzelései szerint adott esetben egyfajta workshopként is működhetne tovább, amelynek középpontjában nem csak a műfordítás, hanem egyszersmind kulturális események megrendezése is állhatna.

Nyelvoktatás

A műhely az őszi félévben összesen 58 fő nyelvtanuló collegista és ELTE-s szakkollégista számára öt oktatóval, öt csoportban, A1/A2–B2/C1-szinteken tartott rendszeres német nyelvi kurzusokat az ALFONSO-program felmenő képzésében: Német 1 (A1 – kezdő): Csigó Ábel; Német 3 (A2 – újrakezdő): Vass Márta; Német 5 (B1 – [fél]középhaladó): Mónok Eszter; Német 7 (B2 – középfokú nyelvvizsga-felkészítő): van Waarden Franciska; Német 8 (C1 – felsőfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs. A nyelvi kurzusokról készült részletes beszámolókat az EC ALFONSO-programjának aktuális összesítője tartalmazza.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.675d/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok II.
BMVD-200.415f/EC	Sára Balázs: Német társalgási gyakorlatok
BMVD-200.414i/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás XVIII.
BMVD-200.678b/EC	Sára Balázs: Kutatásmódszertan iszakszem. – műhelykonferencia
BMVD-200.919g/EC	Dr. Wilhelm Droste: Műfordítói projektszeminárium IX.
BMVD-200.590d/EC	Dr. Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XIX.
BMVD-200.631b/EC	Csigó Ábel: Német 2: Német nyelv kezdőknek (A1–A2)
BMVD-200.632b/EC	Vass Márta: Német 4: Német nyelv újrakezdőknek (A2–B1)
BMVD-200.633b/EC	Mónok Eszter: Német 6: Német nyelv középhaladóknak (B1–B2)
BMVD-200.634c/EC	van Waarden Franciska: Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)
BMVD-200.635c/EC	Sára Balázs: Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíja (2021/22.)	Vass Márta
DAAD-ösztöndíj (2022 őszétől)	Vass Márta
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj (2021/22.)	Csigó Ábel
Sopron MJV Széchenyi István Tanulmányi Ösztöndíj (2021/22.)	Csigó Ábel
Tudományos Ösztöndíj Pályázat (2021/22/II.)	Kmetty Klaudia

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei

Konferenciaelőadások

Csigó Ábel: *Lehetséges-e Althusser és Benjamin párhuzamos olvasata?* X. Eötvözet Konferencia. Szeged, SZTE Eötvös Loránd Kollégium, 2022. április 9.

Csigó Ábel: *Struktúra és esemény között – Louis Althusser* kései történelemkoncepciója. XXIII. Eötvös Konferencia, Budapest, ELTE Eötvös József Collegium, 2022. április 23.

Kmetty Klaudia: *Történelmi analógiateremtés és kétirányú anakronizmus egy 20. századi legendában – Hugo von Hofmannsthal* Jenő hercege. XXIII. Eötvös Konferencia, Budapest, ELTE Eötvös József Collegium, 2022. április 22.

Kmetty Klaudia: *Pandémiadiskurzusok – a járvány megnevezései és metaforizációi* három évszázad sajtószövegeiben. Anyanyelvünk Évszázadai Konferencia, Budapest, ELTE BTK, 2022. június 10.

van Waarden Franciska: *Jegyzeteléstechnika a tolmácsképzésben. Pillanatkép 6 középhaladó hallgató esetevalapján.* TransELTE Konferencia, ELTE BTK, Fordító- és Tolmácsképző Tanszék, 2022. április 7.

Publikációk

Csigó Ábel – Rémai Martin (szerk.): *Adsumus XIX. Tanulmányok a XXI. Eötvös Konferencia előadásaiból.* Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2021. URL: https://eotvos.elte.hu/media/fe/84/15052b6d610c752f48600af81d8bf9ac6ec215ca26fbeded869f494b7ea8/ec_Adsumus_XIX.pdf

Csigó Ábel: *Milyen az ideális sváb? A magyarországi németség reprezentációja a kisebbségi sajtóban Koch Valéria* Neue Zeitung-*ba* írott cikkei alapján. In: Rémai Martin – Szücs Adél – Varga Sára (szerk.): Adsumus XX. Tanulmányok a XXII. Eötvös Konferencia előadásaiból. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium (megjelenés alatt).

Kmetty Klaudia: *A premacchiavellizmus jelenléte Antonio Bonfini és Aurelio Lippo Brandolini* Mátyás király-ábrázolásában. ELTE Online (2022.02.18.), URL:

http://elteonline.hu/tudomany/2022/02/18/hataridon-tul-vii-kmetty-klaudia-a-premachiavellizmus-jelenlete-antonio-bonfini-es-aurelio-lippo-brandolini-matyas-kiraly-abrazolasaban/

Kmetty Klaudia: *Az antik és a klasszicista poétikai eszköztár érintkezési pontjai Berzsenyi Dániel* A poézis hajdan és most című ódájában. ELTE Online (2022.04.27.), URL: http://elteonline.hu/tudomany/2022/04/27/hataridon-tul-xi-kmetty-klaudia-az-antik-es-a-klasszicista-poetikai-eszkoztar-erintkezesi-pontjai-berzsenyi-daniel-a-poezis-hajdan-es-most-cimu-odajaban/

A műhely tagjai

Berta Réka (műhelykönyvtáros) – német–angol (OT), III. évf. [ALF: Olasz 4; átlag: 4,70]

Bihary Sarolta – fordító-tolmács MA (ném. B, ang. C), IV. évf. [ALF: Spanyol 2; átlag: 5,00]

Csigó Ábel – filozófia MA, collegiumi nyelvoktató (Német 2), IV. évf. [ALF: Francia B2 kész; átlag: 5,00]

Kanász Zsanett – fordító–tolmács MA (ang. B, ném. C) [passzivál]

Kmetty Klaudia – magyar BA (német minor), II. évf. [ALF: Olasz 4; átlag: 4,90]

Vass Márta – német–magyar OT, collegiumi nyelvoktató (Német 4), VI. évf. [ALF: kész; átlag: 5,00]

Plangár Sándor – német–történelem (OT), III. évf. [ALF: Angol 7; átlag: 4,95]

Simon Viktória – német–történelem (OT), levéltár (honorácior), V. évf. [ALF: Angol C1 kész; Latin B2 kész; átlag: 5,00)

van Waarden Franciska (műhelytitkár) – fordító-tolmács PhD-ösztöndíjas; collegiumi nyelvoktató (Német 7)

A jelenléti oktatással működő őszi félévben a műhely kilenc tagjából nyolc fő vett részt aktívan a szakmai kurzusainkon, Csigó Ábel nyelvoktatóként tevékenykedett.

A műhely szakmai rendezvényei

A hallgatók kezdeményezésére tervbe vett ***zeichen setzen II*** című műhelykonferenciát **2022. június 8-án** rendeztük meg (programfüzet absztraktokkal a Függelékben). A rendezvényt az első, 2018-ban megrendezett kollokviumhoz hasonlóan zártkörűre terveztük, és noha a részvétel alapvetően csak ajánlott volt, minden műhelytag vállalta a szereplést, sőt három volt műhelytag (Pongrácz Laura, Czétényi Gellért és Mónok Eszter) referátumait is meghallgathattuk, így a konferencia napján összesen tizenkét, egyenként húsz perces szakmai előadás hangzott el. A konferenciát a műhelyvezető folyamatos tájékoztatása és részbeni közreműködése (meghívott szekcióvezetőkkel való kapcsolattartás, programfüzet elkészítése) mellett a hallgatók szervezték. Az előkészítés és szervezés koordinátora van Waarden Franciska műhelytitkár volt, a rendezvény anyagi hátterének biztosítására az EC Választmánya biztosított fedezetet a múlt és az ez évi műhelykeretből. Az igen széles tematikus spektrumot felölelő konferencia négy szekcióban (Fordítástudomány, Irodalomtudomány, Német mint idegen nyelv, Interdiszciplináris filológia) zajlott, a szekcióvezetők a Germanisztikai Intézetének oktatói: Korencsy Ottó, Kerekes Amália, Feldné Knapp Ilona és Nagy Rita Ágnes voltak, akik a felkérésnek örömmel tettek eleget. Történeti-grammatikai témában plenáris előadást tartott Vargyas Anna tanárnő, a Germanisztikai Intézet adjunktusa. A konferencia a várakozásnak megfelelően igen tartalmasnak bizonyult és az elnökök gondos szakmai felügyelete mellett jó hangulatban zajlott. Az előadások írott változatát a *FREIRÄUME*-sorozat harmadik kötetében, a *zeichen setzen II* című gyűjteményes műhelykiadványban 2023 júniusáig tervezzük megjelentetni. A műhelykonferenciára jelenlegi terveink szerint a jövőben is kétéves rendszerességgel kerülne sor, a köztes években pedig a Paepcke-emléknap alkalmából rendszeres germanisztikai nyílt napokat tarthatnánk az ELTE Germanisztikai Intézete hallgatóinak. A rendezvényről készült fotódokumentáció Bihary Sarolta műhelytagunk munkáját dicséri (alább mutatóban néhány az elkészült fényképek közül).

URL: https://drive.google.com/drive/folders/
11rv8V9mQjChJnZo1EqQc4qMtfVPVF7VV

(© Bihary Sarolta)

A műhelyben működő kutatócsoportok tevékenysége

Az **Opusculum tripartitum**-projekt (*Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar XVIII.*, **Sára Balázs**; 2 fő) a tavaszi szemeszterben tizennyolcadik félévét zárta. A paleográfiai kurzust ebben a félévben Vass Márta és Simon Viktória vette fel. Az órák keretében a Gerson-szöveget teljes egészében tartalmazó, nyelvében és írástechnikájában egyaránt különleges, illetve „rendhagyó" salzburgi kézirat átírásával és elemzésével foglalkoztunk.

Vass Márta továbbra is a műhelyvezetővel konzultálva, de alapvetően teljesen önállóan végezte, ill. végzi a 2021/22-es ÚNKP-pályázati támogatása keretében feldolgozandó kódex (St. Pölten, Diözesanbibliothek, Cod. 066) kéziratos szövegeinek átírását, illetve a tervezett diplomatikai szövegkiadás munkálatait, így az Opusculum-korpuszhoz kapcsolódó gyónási tükrök és egyéb traktátusok feldogozását, nyelvi és tartalmi elemzését, valamint a kommentált diplomatikai kiadás összeállítását. A kiadás és kísérőtanulmánya a tervek szerint 2022 őszén, legkésőbb 2023 tavaszán jelenhetne meg a *Quelle und Deutung*-sorozat II., Forráskiadások-alsorozatában.

A Katrin Janz-Wenig tanárnő által (korábban ÖAW IMAFO, jelenleg Staatsbibliothek Hamburg) három évvel ezelőtt feldolgozásra javasolt XVI. századi, német nyelvű padovai kézirat (Padova, Biblioteca Universitaria, Ms. 711) egy húsvéti elmélkedéseket tartalmazó, mintegy 80 oldalnyi szövegének időközben elkészített átiratai alapján és a 2019-es *QuD*-előadásunk anyagaiból összeállítandó kísérőtanulmánnyal megjelentetni tervezett diplomatikai szövegkiadás elkészülése 2023 tavaszára várható (a kézirat feldolgozott és kommentált szövegét ugyancsak a *QuD*-sorozat II. számú, szövegkiadásokat tartalmazó alsorozatában tervezzük megjelentetni). Május 30–31-én ismét vendégünk volt Janz-Wenig tanárnő, akivel a további munkafázisok ütemezését és az elvégzendő feladatok egyeztetését végeztük el két műhelymunkaülés keretében (a foglalkozásokon részt vettek Wesztergom András végzős germanista projektrésztvevő és dr. Vargyas Anna tanárnő is). A „Padova, BU, Ms. 711"-projekt rövid leírása és a szövegkiadás alapelveit tartalmazó dokumentum a Germanisztika műhely EC-weboldalán tekinthető meg:
http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Projektbeschreibung-Edition-einer-Passionsbetrachtung-aus-dem-16.-Jh.-Padua-BU-Ms.-711.pdf
Utóbbi kutatási projektet a handschriftencensus.de szakmai portálon hivatalosan is regisztráltuk:
http://www.handschriftencensus.de/editionsbericht/index.php#Neuaufnahmen
http://www.handschriftencensus.de/22184

A félév kurzusairól

Német stílusgyakorlatok II. (*Stilübungen Deutsch II*, szeminárium, **Sára Balázs**; 2 fő): A hallgatói igények félév eleji felmérését követően az eredetileg az e félévi stílusgyakorlat-kurzust a nyelvileg kimagasló, C1–C2-szint között lévő két műhelytag nyelvfejlesztésére szántuk. Az órák keretében a hallgatók javaslatára ezúttal szabadon választott, elsősorban a nyelvileg igényes napi sajtótermékekből válogatott olvasmányok alapján kidolgozott, nagyobb terjedelmű interaktív referátumokat hallgathattunk meg és értékeltünk tartalmi, nyelvhelyességi és stiláris szempontok alapján, valamint kötetlen beszélgetéseket folytattunk előre egyeztetett témákban. A kurzust Berta Réka és van Waarden Franciska teljesítették.

Társalgási gyakorlatok (*Konversationsübungen Deutsch*, szeminárium, **Sára Balázs**; 4 fő): Az első két évfolyam számára kötelezően előírt stílusgyakorlat-kurzust ebben a félévben kiváltó órán a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség és a szókincs, valamint igény szerint a grammatikai ismeretek általános bővítését és fejlesztését végeztük, különös tekintettel a hallgatók magabiztos német nyelvhasználatának és mindennapi kommunikációs stratégiáinak erősítésére. A kurzust Plangár Sándor, Kmetty Klaudia, Kanász Zsanett és Bihary Sarolta végezte el.

Műfordítói projektszeminárium IX. (*Literarisches* Übersetzen *IX.*, **dr. Wilhelm Droste**; 2 fő). A csoport a kurzus munkaüléseit heti rendszerességgel, kedd délutánonként tartotta a pesti Három Holló kávézóban. Az órákon Balassi Bálint verseinek fordításával foglalkoztak (*Egy katonaének*, *Célia-versek*), valamint a jövőre vonatkozó terveket egyeztették. Mivel tervben van egy Budapest témájú, válogatott szövegek német fordításából összeállítandó kötet (egyfajta irodalmi útikönyv) kiadása, a munka mindenekelőtt szöveggyűjtéssel folytatódik majd. Ehhez a résztvevők a város kedvelt és híres helyszíneiről (pl. Margitsziget, Dunapart, Vásárcsarnok) keresnek szövegeket, elsősorban magyar írók és költők tollából. A műfordítás-kurzuson a tavaszi félévben Bihary Sarolta és Kanász Zsanett műhelytagok vettek részt.

Nyelvoktatás

A műhely a tavaszi félévben összesen 48 fő nyelvtanuló collegista és ELTE-s szakkollégista számára öt oktatóval, öt csoportban, A1/A2 – B2/C1-szinteken tartott német nyelvi kurzusokat az ALFONSO-programban: **Német 2** (A1$^+$): Csigó Ábel; **Német 4** (A2$^+$): Vass Márta; **Német 6** (B1$^+$): Mónok Eszter; **Német 7** (B2): van Waarden Franciska; **Német 8** (C1): Sára Balázs. A kurzusvezetői beszámolókat az EC ALFONSO-programjának aktuális összesítője tartalmazza.

Tehetségtábor 2022

Az idei tehetségtáboron egy veszprémi gimnazista mellett egy elsőéves germanisztika szakos hallgató is részt vett (egy további érdeklődő kollégának nem volt alkalmas az időpont). A szakmai foglalkozásokat van Waarden Franciska, Berta Réka és a műhelyvezető tartották, a fotókat Bihary Sarolta készítette. A -es felvételi eljárásban az utánpótlás-toborzó és a Collegiumot népszerűsítő tevékenységeink eredményeként jelen állás szerint három tehetséges pályázóval (Bálint Jázmin – Lovassy László Gimnázium, Veszprém; Kerekes Nikoletta és Pozsgai Dániel – ELTE Germanisztikai Intézet, I. évf.) szinte biztosan számolhatunk majd.

zeichen setzen II

Studententagung des Germanistischen Seminars am Eötvös-József-Collegium

8. Juni 2022, 8.45–17.30 Uhr

ELTE EC, Paepcke–Borzsák-Bibliothek

1118 Budapest, Ménesi *út* 11–13

Programm

8.45–9.00 *Eröffnung*

Seminarleiter Balázs Sára
Collegiumsdirektor Dr. László Horváth

9.00–9.45 **Plenarvortrag**

Dr. Anna Vargyas: *Grammatikalisierung des Rezipientenpassivs*
Die Struktur in einem Satz wie *ich kriege meine mühe redlich bezahlt* (Rabener, 1745) wird heute als Rezipientenpassiv bezeichnet und zunehmend im universitären und auch schulischen Unterricht behandelt. Obwohl dieses Passiv „eine der in der neueren Literatur zur deutschen Verbalsyntax, insbesondere zum Passiv, am ausführlichsten diskutierten Konstruktionen sein" dürfte (Askedal, *Grammatikalisierung und Persistenz im deutschen ‚Rezipienten-Passiv'*, 2005), ist über seine historische Herausbildung bisher wenig bekannt. Der Vortrag soll einen Einblick in die Geschichte seiner Erforschung bieten und anhand gegenwärtig bekannter historischer Belege einen möglichen Entwicklungsweg skizzieren.

9.45–10.00 *Kaffeepause*

10.00–11.15 **Übersetzungswissenschaft** – Vorsitz: Dr. Ottó Korencsy

10.00–10.20 Zsanett Kanász: *Lexikalische Transferoperationen in Kafkas* Der Prozeß *– eine Übersetzungsanalyse anhand von K. Klaudys Transfermodell*

Das Referat behandelt die Beziehungen der beiden ungarischen Übersetzungen von Kafkas weltweit bekanntem Klassiker *Der Prozeß* zum deutschsprachigen Original: Im Rahmen einer auf K. Klaudys Transfermodell basierenden Untersuchung wurden die Übersetzungen mit dem Originaltext verglichen, um festzustellen, welche lexikalischen Entscheidungen die beiden Übersetzer bei ihrer Arbeit getroffen bzw. welche lexikalischen Transferoperationen sie verwendet haben. Nach einem kurzen Überblick über die jeweiligen historischen Hintergründe wird zunächst kurz die umstrittene Situation von Neuübersetzungen im Literaturdiskurs thematisiert; anschließend werden die für die Untersuchung relevanten Transferoperationen beschrieben und die Ergebnisse der kontras-tiven Analyse dargestellt. Abschließend soll auch auf die Aufnahme der neuen ungarischen Übersetzung beim ungarischen literarischen bzw. Lesepublikum eingegangen werden.

10.20–10.40 Laura Pongrácz: Übersetzungsstrategien am *Beispiel einer Broschüre zu Prüfungen in der deutschen dualen Berufsausbildung*

Der Vortrag diskutiert Strategien und Probleme (inkl. Lösungsvorschläge) der Übersetzung einer deutschsprachigen Broschüre zur dualen Berufsausbildung. Der Ausgangstext enthält Ausdrücke, zu denen man im Ungarischen keine gängigen Äquivalente im Sinne von Termini technici findet und für die deshalb ungarische „Äquivalenzkandidaten" gebildet werden mussten. Im Ausgangstext kommen auch Begriffe bzw. Ausdrücke vor, zu deren Erfassung bzw. Interpretation wegen ihrer Uneindeutigkeit umfassendere Recherchen notwendig waren. Darüber hinaus wurde im Rahmen der Arbeit auch die Äquivalenz zwischen den deutschen Ausdrücken und ihren ungarischen Übersetzungen analysiert und vor allem untersucht, inwiefern in konkreten Fällen in deutsch-ungarischer Relation vollständige oder teilweise Äquivalenz vorliegt. Die Ergebnisse der Forschung könnten sowohl für die Übersetzungs-wissenschaft als auch für die Äquivalenzforschung relevant sein.

10.40–11.00 Franciska van Waarden: *Einblick in die Notizentechnik angehender Dolmetscher:innen*

Ein wichtiges, in der Dolmetschwissenschaft bislang jedoch eher unbeachtetes Segment ist die Notizentechnik des Konsekutivdolmetschens. Auch in der Dolmetschpädagogik wird der Schwerpunkt auf die tatsächliche Verdolmetschung gelegt, d.h. die Notizentechnik bleibt oft im Hintergrund, obwohl jeder Dolmetscherin / jedem Dolmetscher bewusst ist, dass schlecht konzipierte Notizen zu fehlerhafter Verdolmetschung führen können. Die Ambivalenz der Forschung besteht in der Tatsache, dass eine solche Technik höchst individuell ist, weshalb es problematisch ist, in einzelnen Fällen zu bestimmen, was gemacht oder nicht gemacht werden darf. In der präsentierten Fallstudie werden allgemeine Tendenzen beschrieben, die anhand einer Interviewreihe festgestellt wurden. Die Proband:innen waren Studierende des Instituts für Übersetzer- und Dolmetscherbildung der Eötvös-Loránd-Universität im zweiten Jahr ihres Masterstudiums mit der Fachrichtung Dolmetschen.

11.00–11.15 *Diskussion*

11.15–11.30 *Kaffeepause*

11.30–12.45 **Literaturwissenschaft** – Vorsitz: Dr. Amália Kerekes

11.30–11.50 Klaudia Kmetty: *Historische Analogiebildung und doppelt ausgerichtete Anachronismen in einer Legende des 20. Jhs. – Hugo von Hofmannsthals* Prinz Eugen

„Prinz Eugen sieht oft im Geiste verborgene und zukünftige Dinge"– behauptet der Erzähler Hugo von Hofmannsthal in seiner 1915 herausgegebenen Legende über Eugen von Savoyen, die außerhalb des Weltkriegskontexts nicht interpretierbar ist. Die Bestrebungen des Verfassers richten sich auf die Legitimierung einer historischen Gestalt fremder Herkunft als mythisches Vorbild, um dadurch die von der deutschen unabhängige kollektive Identität der österreichischen Soldaten zu stärken. Der von Hofmannsthal „konstruierte" Feldherr wird dabei mit verschiedenen narrativ-poetischen Mitteln aus seiner Epoche herausgehoben und als das Resultat von Prozessen dargestellt, die in der Gegenwart des Verfassers reflektiert werden. Im Vordergrund steht die Wechselwirkung zwischen dem vom Autor festgesetzten Gattungsrahmen des Kinderbuches *Prinz Eugen der edle Ritter* und den poetischen Lösungen der historischen

Analogiebildung. Die Zielsetzung des Vortrags ist nachzuweisen, dass die drei Verwirklichungsformen der Analogiebildung in diesem Kontext als das Instrumentar der Gattung Legende interpretierbar sind. Der Vortrag weist auch auf die im Text auffindbaren konventionellen Gattungselemente hin, die im Licht der historischen Analogiebildung eine neue Abstraktionsebene eröffnen.

11.50–12.10 Sarolta Bihary: *Im Zwischenraum der Sprachen. Multilinguales Schreiben bei Agota Kristof und Ilma Rakusa*

Im Vortrag werden zwei Lebensbeschreibungen: *Mein Alphabet* von Ilma Rakusa und *Die Analphabetin* von Agota Kristof miteinander verglichen. Den beiden Autorinnen ist gemeinsam, dass sie ungarischer Herkunft sind und in der Schweiz leben bzw. gelebt haben. Die zentrale Fragestellung bezieht sich auf die Literatursprache(n) der Autorinnen bzw. auf ihre Mehrsprachigkeit und deren ästhetisches Potenzial. In beiden Texten steht die Mehrsprachigkeit im Mittelpunkt: einerseits eine erfahrene Mehrsprachigkeit, die aus dem Landeswechsel resultiert, andererseits eine ästhetisch erzeugte Mehrsprachigkeit auf der Reflexionsebene. Trotz der Gemeinsamkeiten gibt es markante Unterschiede zwischen den beiden Texten, ihren Erzählweisen sowie ihren Einstellungen zur Sprache. Der Grund dafür kann ein „Zwischenraum" sein, der bei der einen Autorin als „Niemandsland", bei der anderen als „hybrider Raum" betrachtet werden kann. Im Rahmen der Analyse werden diese Ähnlichkeiten und Unterschiede in Bezug auf das Alphabet bzw. die Sprache reflektiert. Zentral in meinen Ausführungen ist auch der Gedanke, dass postmonolinguales Schreiben nicht allein aus der migratorischen Perspektive betrachtet, sondern auch als eine ästhetische Ausdrucksform aufgefasst werden kann.

12.10–12.30 Gellért Czétényi: *Schwierigkeiten bei der* Übersetzung eines Gedichts

Szilárd Borbély war einer der berühmtesten Dichter der ungarischen Gegenwartsliteratur. Er veröffentlichte rund ein Dutzend Gedicht- und Prosabände und hat sich mit seinem Romandebüt an die Spitze der ungarischen Gegenwartsliteratur geschrieben. Gern übersetzte er Lyrik aus dem Deutschen, wurde aber auch selbst mit Vorliebe ins Deutsche übersetzt. Während der Lektüre von Borbélys Werken wird man nicht übersehen können, dass unter seinen Quellen neben der ungarischen und der

Weltliteratur auch biblische und liturgische Texte zu finden sind – Hinweise, die sich allerdings häufig nur schwer begreifen lassen. Borbély stammte aus einer „halbjüdischen" Familie, war selbst aber griechisch-katholisch, demzufolge sind in seinen Gedichten neben den jüdischen auch die ost- und westkirchlichen Traditionen präsent. Da seine Gedichte nicht nur auf biblische, sondern auch liturgische Texte verweisen, bekommen sie häufig eine zusätzliche theologisch-philosophische Bedeutung. In meinem Vortrag versuche ich am Beispiel eines konkreten Gedichts (*Sequenz von Otto Moll*) aufzuzeigen, mit welchen Schwierigkeiten und Herausforderungen man beim Übersetzen dieses besonderen Textes konfrontiert wird.

12.30–12.45 *Diskussion*

12.45–14.50 *Mittagspause*

14.50–16.05 **Unterricht Deutsch als Fremdsprache** – Vorsitz: Prof. Dr. Ilona Feld-Knapp

14.50–15.10 Sándor Plangár: *Deutschlandbild in Schülerköpfen – Eine landeskundliche Lehrwerkanalyse*

In Ungarn gibt es bis heute ein breites Angebot an DaF-Lehrbüchern. Diese Vielfalt ermöglicht es den Fremdsprachenlehrern einerseits, ein passendes Leh-werk für ihre Lernergruppen auszuwählen, andererseits konfrontiert sie die Lehrkräfte auch mit der sprichwörtlichen Qual der Wahl. Um das in jeder Hinsicht geeignete Lehrwerk zu finden, braucht man viel didaktisches Gespür und Wissen, d.h. Lehrerfahrung, aber auch einen allgemeinen Überblick über die verfügbaren Lehrwerke. Ein wichtiger Aspekt ist bei der Auswahl, dass man im Fremdsprachenunterricht bekanntlich nicht nur eine Fremdsprache, sondern auch die Kultur des fremden Landes kennenlernt. Unterschiedlichen Lehrbüchern liegen in der Regel aber auch jeweils andere Konzepte für die Landeskundevermittlung zugrunde. Mein Vortrag präsentiert die Ergebnisse einer Lehrwerkanalyse, für die insgesamt vier Lehrwerke ausgewählt und unter die Lupe genommen wurden: die in Deutschland herausgegebenen Werke *Schritte International 5* und *Aspekte neu B1 plus* sowie die von ungarischen Autoren verfassten Bücher *Kon-Takt 3* und *Kekse 3*. Im Vortrag wird anhand des Stockholmer Kriterienkatalogs von Hans-Jürgen Krumm erörtert, welches Deutschlandbild aus der Arbeit mit diesen Lehrmaterialien resultiert, welche Unterschiede zwischen den Lehrwerken zu beobachten sind bzw. inwiefern sie dem erwähnten Kriterienkatalog entsprechen.

15.10–15.30 Eszter Varga-Mónok: *Kompetenzförderung mit literarischen Texten im Unterricht Deutsch als Fremdsprache*

Das Fach Deutsch als Fremdsprache steht im 21. Jahrhundert vor neuen Herausforderungen, die eng mit der Dominanz des Englischen verbunden sind. In der EU und daher auch in Ungarn werden Fremdsprachen zwar im Sinne der Mehrsprachigkeit unterrichtet und gelernt, manchmal ist es aber dennoch schwer, Lernende zum Deutschlernen zu motivieren, wenn ihnen an jeder Ecke Englisches begegnet. Deshalb müssen Lehrende des Faches DaF immer neue Methoden für ihren Unterricht finden, die es ermöglichen, den Lernenden „deutschspezifische" Perspektiven aufzuzeigen und sie dadurch zum Deutschlernen zu motivieren. Dazu können literarische Texte, die eine abwechslungsreiche und vielfältige Kompetenzförderung ermöglichen und den Lernenden gleichzeitig Spaß bereiten, einen wichtigen Beitrag leisten. In meinem Vortrag werden die theoretischen Grundlagen der Arbeit mit literarischen Texten geschildert und die Möglichkeiten der Kompetenzförderung sowohl aus Lernenden- als auch aus Lehrendenperspektive untersucht. Auf dieser Folie wird anschließend ein Forschungsprojekt vorgestellt und ausgewertet, in dessen Rahmen mit einer Gruppe von Gymnasiasten zwei Goethe-Balladen bearbeitet wurden, um zu untersuchen, wie die Arbeit mit den zu den Balladen gestalteten Aufgaben zur Kompetenzförderung beitragen kann. Das Referat rundet ein Ausblick in die weiteren Möglichkeiten des behandelten Forschungsbereichs ab.

15.30–15.50 Réka Berta: *Jugendliterarische Werke im Unterricht von Deutsch und Englisch als Fremdsprache*

Im Mittelpunkt des Referats steht die Frage, welche Art von Literatur sich bei einer exemplarisch ausgewählten Zielgruppe von Gymnasiast:innen auf dem Sprachniveau B2 zur Anwendung in einer Deutsch- oder Englischstunde am besten eignet. Im Vortrag wird die Relevanz der Verwendung von literarischen Texten im Fremdsprachenunterricht erläutert, Überlegungen zur Auswahl der zu bearbeitenden Texte mit besonderem Fokus auf deren Entstehungszeit und Genre angestellt und schließlich meine bisherigen Vergleiche zwischen preisgekrönten deutsch- und englischsprachigen (britischen) Jugendbüchern mit Bezug auf ihren Inhalt skizziert. Die Arbeit mit literarischen Werken im Fremd-sprachenunterricht ist ein komplexer Prozess, der unter anderem gründliche Planung voraussetzt, eine ganzheitliche Einstellung zum Fremdsprachenlernen erfordert und dadurch sowohl fachspezifische, als auch erzieherische Ziele im Unterricht erfüllt. Literarische Texte

bieten nicht nur authentisches und anspruchsvolles Sprachmaterial, sondern können auch mit zahlreichen produktiven Aufgaben verbunden werden und auf diese Weise besonders effektiv zur Sprachentwicklung der Lernenden beitragen. Über die Verwendung von Klassikern wurde schon häufiger geschrieben – demgegenüber möchte ich hier einige Werke der zeitgenössischen Jugendliteratur hauptsächlich wegen der potenziell zu steigernden Motivation durch Identifikation auf mehreren Ebenen untersuchen. Als erster Schritt hierzu habe ich die für den Deutschen Jugendliteraturpreis und für The YA Book Prize nominierten Bücher zwischen 2015 und 2021 nach inhaltlichen Kriterien verglichen, um die Unterschiede in den Didaktisierungsmöglichkeiten zu erfassen.

15.50–16.05 *Diskussion*

16.05–16.20 *Kaffeepause*

16.20–17.30 **Philologie – interdisziplinär** – Vorsitz: Dr. Rita Ágnes Nagy

16.20–16.40 Viktória Simon: *Ungarische Bezüge der Dietrichsage*

Der Sagenkreis um Dietrich von Bern ist der zweitbekannteste Stoff der germanischen Heldensagen nach dem der Nibelungen. Über Dietrich ist allerdings kein zusammenhängendes Epos in deutscher Sprache überliefert – wohl mit ein Grund dafür, dass die Dietrichsage in der ungarischen Forschung von heute weniger Beachtung findet. Daher wird mein Vortrag versuchen, die Relevanz dieses Themas für die ungarische Literatur- und Geschichtsforschung im Hinblick auf die Fragen aufzuzeigen, ob ungarische historische Ereignisse in die Dietrichdichtung Eingang fanden, wie der Dietrichstoff in Ungarn rezipiert wurde bzw. inwieweit die Dietrichsage in der ungarischen Gesellschaft des Mittelalters bekannt gewesen sein mag. Die Dietrichsage hat einen soliden historischen Hintergrund: Dietrich selbst wird mit dem Ostgotenkönig Theoderich dem Großen identifiziert und auch der Hunnenkönig Attila/Etzel spielt in der Sage eine wichtige Rolle. Die deutschen Forscher beschäftigt in Bezug auf Ungarn die Frage, ob das Land von Etzel wirklich auf dem Gebiet des heutigen Ungarn lag und ob Etzel tatsächlich dem berühmten Hunnenkönig entspricht. Im Fokus der ungarischen Forschung steht demgegenüber die Beziehung des hunnischen und ungarischen Volkes und die ungarische Rezeption der Dietrichsage im Mittelalter (so z.B. in Kézais *Gesta Hungarorum*). Durch sorgfältige Analyse der Forschungsliteratur (am Anfang des 20. Jhs. v.a. J. Bleyer, B. Hóman und

E. Moór, in der jüngeren Forschung Gy. Györffy, Z. Magyar und D. Mátyás) zur Dietrichrezeption will der Vortrag zur literarischen und historischen Deutung der ungarischen Bezüge der Dietrichsage einen Beitrag leisten.

16.40–17.00 Márta Vass: *Herausforderungen der Edition einer Handschrift aus dem 15. Jahrhundert: Kodex 066 der Diözesanbibliothek St. Pölten*

Im Rahmen eines ÚNKP-Stipendiums erfolgt im Germanistischen Seminar des Eötvös-József-Collegiums die Erstellung der kommentierten Leseausgabe der Handschrift Cod. St. Pölten 066. Das umfangreichste Werk des Bandes befindet sich gleich am Anfang des Kodex und trägt den Titel *Die Tauel in sand Jeronimus Regel*. Die Aufschrift auf dem Buchrücken *Tabula in Regulam S. Jeronimi* deutet darauf hin, dass der Text innerhalb dieses Sammelbandes eine bedeutende Rolle erfüllt haben mag. Im Vortrag werden demzufolge über den historischen und paläographischen Kontext des Werkes hinaus vor allem die während des Editionsprozesses aufgetauchten Herausforderungen diskutiert. Einerseits werden Schreibfehler und Abbreviaturen behandelt, deren Erschließung Schwierigkeiten bereitet und eine quantitative Untersuchung vorausgesetzt hat. Des Weiteren wird auf besondere Wortverwendungen und --bildungen, auf grammatische Konstruktionen und ihre mögliche Auslegung eingegangen.

17.00–17.20 Ábel Csigó: *Ästhetische Erziehung als Heilmittel der Entfremdung? Erwägungen zu Fr. Schillers Ästhetischen Briefen*

„Denn woher diese noch so allgemeine Herrschaft der Vorurteile und diese Verfinsterung der Köpfe bei allem Licht, das Philosophie und Erfahrung aufsteckten? […] Woran liegt es, dass wir immer noch Barbaren sind?“ 1793, kurz nach dem Ausbruch der französischen Revolution und im ersten Jahr der Jakobinerherrschaft, fragt sich Friedrich Schiller in diesen berühmten und viel zitierten Sätzen, warum der moderne Mensch unfähig scheint, die Ideale der Aufklärung praktisch umzusetzen. Die Revolution, für ihn zu gewaltig und zu anarchistisch, enttäuschte ihn und veranlasste ihn zugleich zu einem anthropologischen, ästhetischen und geschichtsphilosophischen Erklärungsversuch, den er in den *Briefen* erarbeitete. Schiller entwirft das Bild eines disharmonischen Menschen, dem es zwischen physischen Trieben und vernünftigen Pflichten unmöglich ist, ein ganzes, harmonisches Wesen zu sein, wobei die v.a. technisch-wissenschaftliche Entwicklung und die fortschreitende Arbeitsteilung zur „Zerstückelung“ dieser homogenen

menschlichen Natur geführt haben sollen, bis zuletzt in der modernen Zeit „der Genuß von der Arbeit, das Mittel vom Zweck, die Anstrengung von der Belohnung geschieden [wurden]“ – zeigt aber zugleich einen Ausweg: Zwischen der Triebnatur und der Vernunft könnten die schönen Künste eine Vermittlerrolle spielen und mittels einer ästhetischen Erziehung ließe sich die „Totalität des Charakters“ wiederherstellen. Entsprechend der Rezeptionsgeschichte der *Briefe* behandelt der Vortrag Schillers Theorie als eine frühe Be-schreibung des Phänomens, das im späteren philosophischen Diskurs als *Entfremdung* bezeichnet wird. Einführend wird zunächst Schillers Gedankengang rekonstruiert, dann der Autor in der Geschichte der philosophischen Erforschung dieses Phänomens situiert und schließlich erwogen, inwiefern das Programm der ästhetischen Erziehung Schillers Versprechen realisieren lässt, und natürlich auch, welche Relevanz es für unsere Tage noch haben könnte.

17.20–17.30 Diskussion, Schlusswort

GóJabál

Informatikai műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
BMVD-200.920b/EC	Katkó Dominik, Luksa Norbert: *Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak*
IKP-9256	Dr. Kozsik Tamás: *Programozási nyelvek kutatószeminárium*
BMVD-200.735c/EC	*Programozási alapismeretek mindenkinek*

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A műhely szakmai munkája az egyes évfolyamoknak meghirdetett szemináriumok keretében folyt. Az elsőévesek a műhely által ajánlott kurzusok közül vettek fel egyet. Ilyen volt a *Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak* kurzus. A felsőbbéves műhelytagok a *Programozási nyelvek kutatószeminárium*on vettek részt a félévben. Ezeken kívül kezdő informatika kurzust hirdettünk Eötvös Collegistáknak *Programozási alapismeretek mindenkinek* néven. A gyakorlatok lebonyolításában majdnem minden műhelytag részt vett. A kurzusokról készült beszámolók lentebb olvashatók.

A műhely informatikával, programozási nyelvekkel kapcsolatos programmal szerepelt a 2021-es Kutatók Éjszakáján, az ELTE Lágymányosi kampuszán. A rendezvényen főleg fiatalokat (általános és középiskolásokat) sikerült megszólítani. A műhelytagok – egyebek mellett – az algoritmikus gondolkodást fejlesztő játékokat tanítottak be az érdeklődőknek.

Nemzeti felsőoktatási ösztöndíjas hallgatóink:
Varga Balázs
Csertán András
Katkó Dominik

Kar Kiváló Hallgatója díjat kaptak:
Varga Balázs
Csertán András
Katkó Dominik

Műhelytagok által végzett óratartó és demonstrátori tevékenység:
- Csertán András (Funkcionális nyelvek gyakorlat)
- Katkó Dominik (Programozáselmélet gyakorlat, Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak)
- Szente Péter (Programozás gyakorlat).

Aktív kutatások:
Csimma Viktor: *Gráfelméleti és optimalizációs problémák* (ÚNKP)
A csúcs- és élösszefüggőség mértékét kiszámító algoritmusok komplexitását vizsgáljuk véletlenszerűen generált gráfokra. Távolságfogalom és az azt számító algoritmusok kiterjesztése negatív hurkot tartalmazó gráfokra. A beolvasás és kiírás futási idejének mérése különböző formátumok és módszerek esetén (getchar, scanf, iostream).

Horcsin Bálint: *Gráfalgoritmusok* (ÚNKP)
Folyamok. Maximális folyam és minimális vágás kapcsolata, valamint az Edmonds-Karp algoritmussal kapott minimális vágás egyértelműsége. Mérések a különböző random gráf generáló algoritmusok egyes gráfalgoritmusok futási idejére gyakorolt hatásáról.

Szente Péter: *Dinamikus programozási feladatok optimalizációja*
Dinamikus programozási feladatok rekurzív relációinak és gráfok mátrix alakja. Speciális mátrixok generálása. Dinamikus programozási feladatok gyors megoldása. Mintaillesztési feladatok. Minták gyakoriságának vizsgálata.

Kovács Gergely Zsolt: *Assembly optimalizáció mélytanulás segítségével*
Mélytanulást alkalmazó program készítése, amely képes C kódból GCC-vel előállított assembly optimalizálásra. Tanítási adatok automatikus generálása. JAX keretrendszer elsajátítása.

Katkó Dominik: *A Language Server Protocol implementálása a Wrangler refaktoráló eszközbe*
A Wrangler Language Server létrehozása Erlang nyelven, ami a Wrangler refaktorálási funkcióit támogatja (pl. függvény/változó átnevezése, függvény általánosítása) és lehetővé teszi azok használatát bármilyen, a Language Server Protocolt támogató kódszerkesztőben.

Csertán András: *Kódvisszafejtés* gépi tanulással
A kódvisszafejtés egy igazán fontos és aktuális területe az informatikának. Egyik kimagasló használati köre a rosszindulatú szoftverek felismerése és ezáltal történő hatástalanítása. Sajnos a legtöbb kódvisszafejtő nem hatékony, lassú és drága. Ezekre a problémákra kínál megoldást a mesterséges intelligencia használata, amellyel gyors és skálázható eszközt lehet e célra készíteni.

III. Tanári beszámolók

A Collegisták számára meghirdetett kurzusok

Katkó Dominik, Luksa Norbert: *Nyílt forráskódú szoftverek fejlesztése haladóknak* (BMVD-200.920b/EC)
A kurzus során a hallgatók egy demó projekten keresztül ismerték meg a nyílt forráskódú szoftverek fejlesztésénél használt technológiákat. Ez magába foglalta a modern verziókövető rendszerek (például git) működését és a Collegium informatikai rendszerének is alapot adó Laravel keretrendszert. A kurzus célja volt, hogy a hallgatók bekapcsolódhassanak nagyobb nyílt forráskódú projektekbe.

Kozsik Tamás: *Programozási nyelvek kutatószeminárium* (IKP-9256)
A kurzust a felsőbbéves collegisták számára hirdettük meg. A kutatószeminárium célja alapvetően az, hogy a felsőbbéves collegisták bemutassák egymásnak a saját kutatási témáikat egy-egy prezentáció formájában. Minden felsőbbéves műhelytag, aki felvette a kurzust, sikeresen teljesítette azt egy előadás megtartásával és az alkalmakon való aktív részvétellel.
A részvétel nyitott volt az elsőéves műhelytagok számára is, hogy betekintést nyerhessenek a bemutatott témákba. A félév előadásai:

Zimborás Zoltán: *Bevezetés a kvantuminformatikába*
Kozsik Tamás: *Gyakori programozási hibák detektálása kódvizsgálattal*
Kolarovszki Zoltán: *Fotonikus kvantumszámítás*
Kutas Péter: *Poszt-Kvantum kriptográfia*
Katkó Dominik: *Bevezetés a programozáselméletbe*
Szente Péter: *Dinamikus programozás*
Katkó Dominik: *Language Server Protocol*
Szolár Balázs: *Természetes nyelvfeldolgozás, BERT*
Csertán András, Kovács Gergő: *Mesterséges Intelligencia*
Kocsis Ábel: *Privacy and trust*

Programozási alapismeretek mindenkinek (BMVD-200.735c/EC)
A kurzust az Eötvös Collegium többi műhelyének tagjai számára hirdettük meg. Az alapvető cél, hogy informatikai eszközöket adjunk olyan problémák megoldására, amelyek saját kutatásaik során is előfordulhatnak. A kurzus elején a Python programozási nyelv elemeit és alapvető programozási paradigmákat ismertek meg. A kurzus második felében nagyobb méretű adathalmazok tárolásán, feldolgozásán és megjelenítésén volt a hangsúly. A félév egy nagybeadandó elkészítésével zárult.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
IKP-9098	Kaposi Ambrus: *Modern elméletek az informatikában I.*
IKP-9256	Kozsik Tamás: *Programozási nyelvek kutatószeminárium*
BMVD-200.735e/EC	*Programozási alapismeretek mindenkinek*

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai munkájának bemutatása

Be kell ismernünk, hogy sajnos jelen beszámoló pótlólag készült el, közel három év távlatából igyekeztünk összegyűjteni az információkat. Szerencsére több hasznos forrás is rendelkezésünkre állt (környező félévek beszámolói a Titkárságtól, a Neptun tanulmányi rendszer adatai, az IK TDK adatbázisa, a Műhely Teams csoportjának táblázatai), viszont a beszámoló teljessége így is óhatatlanul csorbát szenved.

A műhely szakmai munkája az egyes évfolyamoknak meghirdetett szemináriumok keretében folyt. Lényegében az elsőéves collegisták a *Modern elméletek az informatikában I.* kurzust, a felsőbb évesek pedig a *Programozási nyelvek kutatószemináriumot* vették fel. A félévben meghirdetésre került a *Programozási alapismeretek mindenkinek* kurzus is.

A félév során, 2022. május 23-án került megrendezésre a kari Tudományos Diákköri Konferencia, ahol a műhelyt ezúttal Busa Máté képviselte, *Képfeldolgozási algoritmusok kvaternió értékű momentumokkal* című dolgozata első díjat nyert, és részvételi jogosultságot az OTDK-ra. (Témavezetője Németh Zsolt.)

Megemlítendő, hogy Kozsik Tamás műhelyvezető urat ebben a félévben az Informatikai Kar dékánjává választották Horváth Zoltán dékán úr mandátuma lejártának közeledtével. A dékáni teendők mellett a műhelyvezetői szerepet már nem tudta vállalni. Így érte 2022 tavaszán Horváth László igazgató úr telefonhívása Lócsi Levente tanár urat egy napos délután a Városligetben, hogy felkérje műhelyvezetőnek, mely felkérésre a műhely egyik alapító tagjaként képtelenség volt nemet mondania.

III. Tanári beszámolók

Kaposi Ambrus: *Modern elméletek az informatikában I.* (IKP-9098)
2022 tavaszán a Modern elméletek az informatikában I. kurzuson Csimma Viktor, Horcsin Bálint, Szolár Balázs, Tompos Anna és Ungvári Gábor vettek részt. A cél a típusos lambda kalkulus és a függő típuselmélet megismerése volt Thorsten Altenkirch Tao of types című jegyzete alapján, az Agda nevű programozási nyelvet használva. Tanultunk az egyszerű típusokról, induktív és koinduktív típusokról, a Curry–Howard-megfeleltetésről, a típuscsaládokról, az elsőrendű logikáról és a függő típusokról. A kis létszám miatt a résztvevők érdeklődése és

kérdései gyakran más irányba terelték az óra menetét, például a fenti témákon túl beszéltünk a klasszikus és konstruktív logika kapcsolatáról, a kiszámíthatóságról, a lambda-kalkulus és a Turing-gépek kapcsolatáról, a kombinátor kalkulusról.

A számonkérés kiselőadások formájában történt, a hallgatók mindegyike egy őt érdeklő, típuselmélethez kapcsolódó témakört dolgozott fel, és magyarázta el a többieknek. Az előadások és az órákon való aktív részvétel alapján mindegyik hallgató jeles érdemjeggyel fejezte be a kurzust.

Altenkirch jegyzetének szerkezete annyira jónak bizonyult, hogy a következő félévben a nagy, 94 fős típuselmélet órán is ez alapján haladtunk. Az órák anyagai elérhetők az alábbi nyilvános git repozitóriumban: https://bitbucket.org/akaposi/ttt/src/master/arch/2022spr

Kozsik Tamás: *Programozási nyelvek kutatószeminárium* (IKP-9256)
A kurzust a felsőbb éves collegisták számára hirdettük meg, 8 fő vette fel: Csertán András, Kámán Rebeka Petra, Katkó Dominik, Kovács Gergely Zsolt, Nagy Domonkos Máté, Szabó Barbara Noémi, Szente Péter, Szolár Balázs. A foglalkozásokon a műhelytagok saját kutatási témáikat mutatták be egymásnak, valamint vendégelőadókat is meghallgathattunk. Műhelytagjaink előadásai (nagyjából az elhangzásuk sorrendjében):

Csimma Viktor: Gráfelméleti és optimalizációs problémák;
Szente Péter: Sugárkövetés távolságfüggvény tereken;
Katkó Dominik: LSP implementálása Wrangler refaktoráló eszközbe;
Szabó Barbara: Logika;
Hajder Levente: LiDAR, képfeldolgozás;
Kovács Gergely Zsolt: Assembly optimalizálás;
Csertán András: Kódvisszafejtés gépi tanulással;
Kámán Rebeka: Képtömörítési eljárások;
Nagy Domonkos: *Blockchain és aláíró algoritmusok*

Ezeken túlmenően a műhely meghallgathatta Tóth Melinda tanárnő előadását az Erlang + RefactorErl rendszerről, Bálint Csaba doktori kutatásaival kapcsolatban, Sugárkövetési eljárások felgyorsítása címmel tartott előadást, továbbá Katkó Dominik témájához csatlakozva Horpácsi Dániel és Bereczky Péter mint társelőadók az LSP, Wrangler, HARP hármasába nyújtottak betekintést. A kurzus hallgatói a félév során nyújtott teljesítményükkel mind kiérdemelték a jeles (5) érdemjegyet.

Programozási alapismeretek mindenkinek (BMVD-200.735e/EC)
A kurzust abból a célból hirdettük meg, hogy a Collegium más szakos (akár dögész, akár filosz) hallgatói betekintést nyerhessenek a programozás világába, illetve elmélyíthessék tudásukat egyes informatikai eszközök használatában. Az Informatikai Műhely tagjai itt az óraadó szerepét töltik be, így fejlesztve előadói, tanári készségeiket. A kurzust a következő collegisták vették fel, illetve teljesítették jeles (5) érdemjeggyel: Balogh Szabolcs Roland, Cziráki Kamilla, Németh Kristóf Marcell, Süle Dóra.

Magyar műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
BMVD-200.197e/EC	Ballagó Júlia: Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba
BMVD-200.197c/EC	Lengyel Imre Zsolt: Kritikaírás
BMVD-200.197d/EC	Bóna Judit: Pszicholingvisztikai kísérletek
BMVD-200.681f/EC	Förköli Gábor: Vitakör

II. Collegiumi munka

A félév órái

Bevezetés a nyelvészeti kutatásokba (Ballagó Júlia)
Tárgyleírás: A kurzus általános bevezetést nyújt a nyelvészeti kutatások módszertanába. Célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a tudományos megismerés kritériumaival és a nyelvtudományi kutatások alapelveivel. A nyelvészet egyes részterületeihez kapcsolóan a hallgatók megismerik a nyelvészeti kutatások lehetséges tárgyát, illetve a legyakrabban használt adatgyűjtési és -feldolgozási módszereit. A kurzus során a hallgatók megismerik a legfontosabb tudományos diskurzustípusokat, betekintést kapnak a tudományos diskurzus legfőbb fórumaiba.

A félév első harmadában általánosságban az elsőévesek ismerkedtek a (nyelv) tudományos kutatásokkal: a hétköznapi és tudományos megismerés egymáshoz való viszonyával, a nyelv és a nyelvtudomány kapcsolatával, a modern nyelvtudomány három alapvető iskolájával, a nyelvtudomány részterületeivel. Ezt követően, a félév második harmadában a nyelvészeti kutatások folyamata került előtérbe részleteiben: a különböző nyelvi adattípusok, majd az ezekhez kapcsolódó adatgyűjtési módok, illetve kutatási módszerek, úgymint a résztvevői

megfigyelés, kísérlet, kérdőív, interjú, korpuszelemzés és introspekció. Végül a félév utolsó harmadában a hallgatók számára leglényegesebb tudományos diskurzustípusokkal foglalkozott a csoport: a tudományos absztrakttal, a konferencia-előadással, a workshoppal és a kerekasztal-beszélgetéssel, valamint a kutatási tervvel, tanulmánnyal és érintőlegesen az egyéb írásbeli diskurzustípusokkal (szakdolgozat, tanulmánykötet, monográfia). A félévet rövid tudományos önmenedzselési kitekintő zárta.

A szemináriumon a hallgatók óráról órára házi feladatokat készítettek, amelyek részben a kötelező olvasmányokhoz kapcsolódtak, részben az órán tanultak gyakorlati alkalmazásait jelentették. A félév közben elkészítettek egy szabadon választott nyelvészeti tanulmányból egy absztraktot, amelyről az utolsó órán „konferencia-előadást" tartottak. A félév végére mindenki elkészített egy, az ÚNKP formai követelményeinek megfelelő, nyelvészeti témájú kutatási tervet egy saját ötletre építve.

Kritikaírás (Lengyel Imre Zsolt)

A kurzus első négy alkalmán a kritikaírást övező általános kérdések kerültek előtérbe (a kritika feladata, a „jó" kritika jellemzői), illetve Ady Endre egykorú kritikai recepcióját és Krasznahorkai László *Herscht 07769* című regényének fogadtatását vizsgálta meg a csoport. Ezután – a műhelytagok ajánlásai alapján – nyolc frissen megjelent szépirodalmi kötetet választottak ki a résztvevők (Szabó T. Anna: *Szabadulógyakorlat,* Nádasdy Ádám: *A szakállas Neptun,* Vida Kamilla: *Konstruktív bizalmatlansági indítvány,* Szvoren Edina: *Mondatok a csodálkozásról,* Borbély Szilárd: *Kafka fia,* Szaniszló Judit: *Leli élete,* Lövétei Lázár László: *Feketemunka,* Keresztury Tibor: *Hűlt helyem*), amelyeket felosztva egymás között, és az egyes órákon a műhelytagok az adott műről írott kritikáit vitatták meg – ez volt a teljesítés követelménye is.

Pszicholingvisztikai kísérletek (Bóna Judit)

Az első órán a csoport megbeszélte, hogy kit milyen téma érdekelne, ennek következtében rendkívül sokszínű lett a félév. Volt szó a beszédprodukcióról, a megakadásjelenségekről, a kétnyelvűségről és a nyelvelsajátításról, a mentális lexikonról, a korai szókincsfejlődésről, az olvasás folyamatáról, a diszlexiáról, a beszédfeldolgozásról és a jegyzetelési stratégiákról. A kurzus teljesítéséhez mindenkinek referálnia kellett egy választott szakirodalomból, illetve elvégeznie egy próbalekérdezést egy saját ötletből született kutatáshoz.

Vitakör (Förköli Gábor)

A 2021/22-es tanév első félévében a *Vitakör* című kurzus keretében a következő témákat vitatta meg a műhely: 1. *A reneszánsz reneszánsza* (szerkesztette Ács Pál és Székely Júlia) című interjúkötet Klaniczay Tiborról és az Irodalomtudományi Intézet múltjáról (témafelelősök: Hajdu Ildikó, Farkas Flóra, Ráday Zsófia); 2. alapvető verstani tudnivalók és a verstan taníthatósága (témafelelősök: Farkas Flóra, Blaskovics Ákos, Ugrin Bálint, Róna Virág) 3. a fantasyirodalom fogalma és műfaji kérdései (témafelelős: Daróczi Jakab); 4. *animal studies* és az állatok morális ágenciájának filozófiai megközelítései (témafelelősök: Gintli Fruzsina, Kmetty Klaudia, László István, Nyerges Csaba); 5. a *Líra, poétika, diskurzus* c. tanulmánykötet, valamint *A személyjelölés konstrukcióinak korpuszalapú, kognitív poétikai vizsgálata* című kutatási projekt (témafelelős: Ballagó Júlia, meghívott vendég: Szemes Botond); 6. a magyar szakos tanárképzés strukturális problémái és a LEMMA (Lehetőségek a Mai Magyartanításban) csoport (témafelelősök: Ungvári Sára, Kerti Anna Emese; meghívott vendégek: Berecz Lilla, Kárpáti Bernadett, Mészáros Emma, Kovács Dominika, Ivánkai Márk, a LEMMA tagjai).

Programok

A Magyar műhely társszervezésében került sor az ELTE Stíluskutató csoport online könyv- és projektbemutatójára, amelyről a beszámoló az alábbi linken olvasható: https://tempevolgy.hu/online/szeljegyzetek/barath-tibor-a-hidepites-jegyeben-a-stiluskutato-csoport-konyv-es-projekt-bemutatojarol?fbclid=IwAR39Hnrrpoo3ZZidcrkAa777iu7Odh9te8FhH6lu_ASJNbdl0iEDamzMnRg.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
BMVD-200.681g/EC	Förköli Gábor: Vitakör
BMVD-200.197f/EC	Vaderna Gábor: A modernitás poétikái a magyar irodalomban
BMVD-200.197g/EC	Szabó Gábor: Civil tudomány és nyelvészet

II. Collegiumi munka

A félév órái

Vitakör (Förköli Gábor)

A tavaszi félév *Vitakör* című kurzusán a következő témák szerepeltek: 1. a kulturális migráció és a társadalmi mobilitás irodalmi reprezentációja Milbacher Róbert és mások írásai alapján (a témáért felelős hallgató: Muraközy Virág); 2. az elkötelezett irodalom fogalma Deleuze, Guattari, Adorno és Sipos Balázs szövegei alapján (Barcza Zsigmond Tádé és Rákóczy Krisztina Fanni; betegség miatt a témának két alkalmat is szenteltünk); 3. hungarofuturizmus és alternatív történelemábrázolás az irodalomban Nemes Z. Márió és mások írásai alapján (Árvay Kata Emese, Kőszegi Áron és Tarnai Csillag). A szeminárium keretében vendégelőadót is fogadott a műhely: Simon Gábor (ELTE BTK, Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet) háromalkalmas rövidkurzust tartott Bolyai János Kutatási Ösztöndíj keretében végzett kutatásáról, amelynek témája a megszemélyesítések kognitív szemantikai megközelítése volt.

A modernitás poétikái a magyar irodalomban (Vaderna Gábor)

A Vaderna Gábor tanár úr szervezésében megvalósuló kurzus a magyar irodalmi modernitás értelmezésének eltérő lehetőségeit mutatta be, három külföldön tanító-kutató oktató részvételével. A kurzus így három részre tagolódott: Balázs Imre József a magyar avantgárd korszakai (avantgárd, neoavantgárd, avantgárd tendenciák a kortárs magyar irodalomban), Kányádi András az intertextualitás technikájának különböző megvalósulásmódjai (főként a magyar posztmodern és kortárs irodalmon belül), Németh Zoltán pedig a posztmodern- és alárendeltség-diskurzusok, illetve a transzkulturalitás kortárs magyar irodalmon belüli megjelenési formái kapcsán bocsájtott megvitatásra szépirodalmi szövegeket és szakirodalmat egyaránt. A kurzus teljesítésének feltétele az órákon, valamint a kialakuló beszélgetésben való részvétel volt.

Civil tudomány és nyelvészet (Szabó Gergely)

A kurzuson a civil tudomány nyelvészetben való alkalmazhatóságának témáját járta körül a csoport. A félév három modulból állt. Az elsőben a civil tudomány koncepciója volt a téma, a másodikban nyelvészeti, elsősorban olyan szociolingvisztikai kutatásokkal foglalkoztak az órák, amelyek megpróbálták

érvényesíteni a civil tudomány paradigmáját. A harmadik modulban a részvételiség egyéb formái tematizálódtak. A szövegek óráról órára történő olvasásán túl a kurzusnak fontos részét képezte a különböző nyelvi adatok gyűjtése, ezek elsősorban nyelvi tájképek voltak a szerelem/vágy témájához kapcsolódóan.

Az ELTE keretein belül a műhelytagoknak Kiss Farkas Gábor tartott kurzust régi magyar irodalomból, és Laczkó Krisztina grammatika 1-ből.

Konferenciák

Eötvös-konferencia

A műhelytagok az alábbi szekciókért voltak felelősek, és vettek részt előadásokkal a rendezvényen.

NYELV- ÉS MÉDIATUDOMÁNY (április 22., 13:15–14:45)
Szekcióelnök: Szabó Gergely
Szekciófelelős: Kőszegi Áron

13:15–13:45	Süle Dóra: Az anorexia nervosa konceptualizálása
13:45–14:15	Ugrin Bálint József: A belső beszéd szerkezeti és tartalmi összetevőinek vizsgálata
14:15–14:45	Mészáros Ferencz: Interaktivitás a streaming szolgáltatások esetében

VILÁGIRODALOM (április 22., 16:15–17:45)
Szekcióelnök: Pintér Kitti
Szekciófelelős: Nyerges Csaba

16:15–16:45	Kmetty Klaudia: Történelmi analógiateremtés és kétirányú anakronizmus egy XX. századi legendában – Hugo von Hofmannsthal Jenő hercege
16:45–17:15	Orendács Petra: Kasszandra és Myrtle – Két halál krónikája
17:15–17:45	Zászkaliczky Réka: „…és sok szót megtalált megint, rég elvesztett szavait". Az elbeszélhetőség korlátai, emlékezet és felejtés Gert Hofmann prózájában (Meghódításunk, Veilchenfeld és Vak vezet világtalant)

MAGYAR IRODALOM- ÉS SZÍNHÁZTUDOMÁNY I–II. (április 23., 16:00–17:30 és 17:45–18:45)
Szekcióelnök: Lengyel Imre Zsolt
Szekciófelelős: Tarnai Csillag

16:00–16:30	László István: Természet és ember viszonya Fanni kertjében
16:30–17:00	Tarnai Csillag: „Nem értették őket, tehát gyűlölték" – közös játék és világalkotás Kosztolányi Dezső Esti Kornél-novelláiban
17:00–17:30	Szabadhegyi Anna: A nézés és a tekintetek szerepe Mándy Iván Tájak, az én tájaim című kötetében
17:45–18:15	Hidi Boglárka: A képzett tér – Závada Péter A széplélek című térdrámájáról és annak színpadi adaptációjáról
18:15–18:45	Nyerges Csaba: Saját diskurzusának rabja? A magyar irodalomtudomány befogadási stratégiáiról

(Fülöp Barnabás lemondta Irodalom és kritika közösségképző funkciója Balassa Péternél és Fehér Ferencnél c. előadását.)

Juvenália konferencia az elsőévesek számára

Program

10:00–10:15	Förköli Gábor megnyitója.
10:30–11:00	Tóth Szilárd: Nézz a felszín alá! – A szerb szillabikus mássalhangzók anatómiája
11:00–11:30	Sándor Anna Viola: Egymás megértésének korlátai – A narráció következetlenségeinek vizsgálata Ottlik Géza Iskola a határon című regényében
11:30–12:00	Biró Sára: „Vallatófényhez szokott szemem / álmában is nyitva marad" – Hatalom és test Hervay Gizella Lódenkabát Keleteurópa szegén című kötetében

SZÜNET (12:00–13:00)

13:00–13:30	Varga Borbála Kincső: A versszemélyiség transzcendens térélménye Tandori Dezső Töredék Hamletnek című kötetének Egy part kövei című ciklusában
13:30–14:00	Beke Sára: Abjekt tapasztalatok Terék Anna Háttal a napnak című kötetében

14:00–14:30 Jaczkó Sándor: A hip-hop szövegek helye a problémacentrikus oktatásban

Tutorálás

Az alábbi tutorált és tutor párok sikeres félévi munkáról számoltak be.
Tóth Szilárd és Blaskovics Ákos
Varga Borbála és Farkas Flóra
Beke Sára és Nyerges Csaba
Jaczkó Sándor és Daróczi Jakab

Tehetségtábor

A Tehetségtáborra rövidített formában került sor (a járványhelyzet alakulása miatt), a műhelynek hat programja volt: Az irodalom másik oldala: zsáner- és ifjúsági irodalom (Daróczi Jakab és Török Tímea), A test poétikái (Nyerges Csaba és Tarnai Csillag), Kortárs költészet (Kazsimér Soma), az Angol műhellyel közös program: Fejérvári Boldizsár tanár úr szemináriuma, Drámaírás, dramaturgiai alapleckék (Kovács Dominik és Kovács Viktor), Modern nyelvészeti bevezető. Avagy mit és miért ne higgyünk el a középiskolai nyelvtannak? (Blaskovics Ákos és Tóth Szilárd).

Kiadványok

Két kötet készült el ebben a félévben a műhely részéről az EC kiadásában.
Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd szerk. Tanulmányok a deixisről
Határok és határátlépések, konferenciakötet

Ösztöndíjak, pályázatok

Tudományos ösztöndíjpályázat
Kemtty Klaudia

Tutorálási ösztöndíj
Szabadhegyi Anna
Tarnai Csillag

Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj
Muraközy Virág
Nyerges Csaba
Tarnai Csillag
Ugrin Bálint

Matematika–Fizika műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
BMVD-200.227i/EC	Burcsi Péter: Kutatószeminárium 11.

II. Collegiumi munka

A félév órái

Kutatószeminárium 11. (Burcsi **Péter)**

Matekos műhelyórák:
Másod- és harmadéves matematika és tanárszakos hallgatóknak:
Szeptember 13.: Szakács Lili Kata: Feladatíró foglalkozás
Szeptember 27.: Nagy Kartal: Valószínűségi módszerek a gráfelméletben
Október 4.: Nagy Kartal: Valószínűségi módszerek a gráfelméletben
Október 11.: Schefler Gergő: Csomóelmélet, Alexander-polinomok
Október 18.: Schefler Gergő: Csomóelmélet, Alexander-polinomok
November 8.: Kutas Péter: Izogénia alapú kriptográfia
November 22.: Domán Dániel: Párosítások, stabil párosítások
November 29.: Kutas Péter: Izogénia alapú kriptográfia

Elsőéves matematika és tanárszakos hallgatóknak:
Szeptember 13.: Burcsi Péter: Játékelméleti kérdések, Rényi-Ulam játék
Október 4.: Burcsi Péter: Játékelméleti kérdések, Rényi-Ulam játék
Október 11.: Domán Dániel: Párosítások, stabil párosítások
Október 18.: Domán Dániel: Párosítások, stabil párosítások
November 8.: Burcsi Péter: Játékelméleti kérdések, Rényi-Ulam játék
November 15.: Horváth Csongor: Saját kutatás bemutatása

November 22.: Sebe Anna: Tanulási módszerek
November 29.: Schefler Barna: Bevezető a relativitáselméletbe, Lorentz transzformáció
December 6.: Schefler Barna: Bevezető a relativitáselméletbe, Lorentz transzformáció

Fizikus műhelyórák:
A másodéves fizikusoknak Berta Dénes és Vass Máté tartották az órákat funkcionálanalízis témakörben, míg a harmadéves fizikusoknak Vass Máté és Németh Róbert tartottak előadásokat a differenciálgeometria és fizikai alkalmazásai témakörben.

Közösségi programok

Szeptember 9.: Félévnyitó műhelygyűlés
Október 2–3.: Műhelytúra, szombat: Szilvásvárad - Répáshuta (19 km), vasárnap: Répáshuta - Ómassa (15 km)
Október 7.: Bacsora
November 18.: Színházlátogatás, Dürrenmatt - Az öreg hölgy látogatása (Vígszínház)
November 25.: Bacsora
December 16.: Műhelykarácsony

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója, címe**
BMVD-200.227l/EC	Burcsi Péter: Kutatószeminárium 12.

II. Collegiumi munka

A félév órái

Kutatószeminárium 12. (Burcsi Péter)

Matekos műhelyórák:
Másod- és harmadéves matematika és tanárszakos hallgatóknak:
Február 14.: Szakács Lili Kata: Feladatíró foglalkozás
Március 1.: Schefler Gergő: Algebrai geometriai problémák
Március 8.: Schefler Gergő: Algebrai geometriai problémák
Március 28.: Domán Dániel: Kombinatorikus algoritmusok
Április 4.: Burcsi Péter: Különleges számrendszerek
Április 11.: Burcsi Péter: Különleges számrendszerek
Április 25.: Nagy Kartal: Bonyolultságelmélet
Május 2.: Nagy Kartal: Bonyolultságelmélet

Elsőéves matematika és tanárszakos hallgatóknak:
Február 28.: Schefler Barna: Csoportok, félcsoportok
Március 7.: Domán Dániel: Kombinatorikus algoritmusok
Március 21.: Schefler Barna: Csoportok, félcsoportok
Március 28.: Schefler Barna: Csoportok, félcsoportok
Április 4.: Nagy Kartal: Véges automaták
Április 11.: Nagy Kartal: Véges automaták
Április 25.: Schefler Gergő: Geometriai érdekességek
Május 2: Schefler Gergő: Geometriai érdekességek

Fizikus műhelyórák:
Vass Máté, Berta Dénes és Németh Róbert tartották a fizikus műhelyórákat. A felsőbbévesek folytatták a differenciálgeometria és fizikai alkalmazásai kurzust, míg az alsóbbévesek a szakirodalom feldolgozásáról és a tudományos eredmények prezentálásáról tanultak.

Közösségi programok
Február 15.: Félévnyitó műhelygyűlés
Március 17: Bacsora (töltött lángos)
Március 31. Színházlátogatás, A diktátor (Vígszínház)
Április 7.: Bacsora (juhtúrós sztrapacska)
Május 14-15.: Műhelytúra, szombat: Pásztó - Ágasvár (18 km), vasárnap: Ágasvár - Galyatető (11 km)

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.771/EC	Sági Tamás, Győri Róbert, Jankó Ferenc: Komplex geológiai és földrajzi terepgyakorlat a Nyugat-Dunántúlon
majorl21sx	Győri Róbert: Major Jenő és kortársai. Szövegolvasó szeminárium

II. Collegiumi munka

Az elmúlt félévekhez hasonlóan a 2021/2022-es tanév őszi féléve a COVID-19 járvány árnyékában telt. A nemzetközi utazási korlátozások és az általános bizonytalanság miatt erre a félévre nem terveztünk semmilyen rendezvényt, és külföldi kollégát sem tudtunk meghívni kutatószemináriumra. Némi előrelépést jelentett az előző tanévhez képest, hogy az oktatás viszont jelenléti formában zajlott: a szövegolvasó szemináriumunkat sikerült probléma nélkül megtartani, a terepgyakorlatunkat viszont csak az előzetes tervek megváltoztatásával tudtuk megrendezni.

A 2021/22-es tanév tavaszi félévére két kurzust hirdetett meg a műhely. A jelenlegi egyetemi szabályoknak megfelelően mindegyik Teams-en kezdődik majd februárban.

A műhelytagok közül Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjas:
Göncz Zsófia
Vajdovich Noémi

Konferencia-részvétel és publikáció:
Albert Gáspár, Sárközy Zsófia (2021):
30th International Cartographic Conference (Firenze, 2021. december 14-18.)
Route Planning on Orienteering Maps With Least-Cost Path Analysis. Proceedings of the International Cartographic Association 4 pp. 1-7.

III. Tanári beszámolók

Major Jenő és kortársai. Szövegolvasó szeminárium (Győri Róbert)
A szeminárium a régi Eötvös Collegium „utolsó szenioránák", Major Jenőnek a munkásságát dolgozta fel, és egyben bemutatta a régi Collegium földrajzos közösségének életét, és a geográfusoknak a Collegium felbomlása utáni sorsát. Terveinek szerint Major születésének 100. évfordulójára emlékezve válogatott tanulmányaiból, doktori értekezéséből egy kötetet is összeállítanánk. A szemináriumi munka ennek a kötetnek az előkészítéséhez is hozzájárult. A félév során minden órára egy-egy tanulmányt kellett elolvasni, illetve egy referátumot kellett megtartani, és a kurzus teljesítéséhez a tervezett kötet szöveggondozási munkáiba kellett bekapcsolódni.

Major Jenő 1922. február 15-én született a Sopron megyei Felsőszakonyban. A Soproni Evangélikus Líceum diákjaként érettségizett 1940-ben, ugyanebben az évben vették fel a Pázmány Péter Tudományegyetemen földrajz-történelem szakra, és ugyanekkor lett az Eötvös Collegium tagja. A Collegium utolsó szeniora és az elitképző intézmény 1950-es megszüntetése előtti utolsó földrajzos szakvezető tanára volt. Sopron városföldrajzát bemutató doktori értekezését Mendöl Tibor vezetésével védte meg 1947-ben. Az egyetem Földrajzi Intézetében kezdte pályáját mint díjtalan gyakornok, majd az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárában, illetve a Teleki Pál Intézetben dolgozott. 1950-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Városépítési Tanszékére került. 1958 és 1961 között ismét az ELTE-n tanított, majd 1961-től a Műszaki Egyetem Városépítési, majd Építészettörténeti Tanszékén dolgozott tudományos főmunkatársként egészen 1986-os nyugdíjba vonulásáig. Két évvel később,1988. július 2-án, 66 éves korában halt meg.

Major munkásságában a mendöli településföldrajzi hagyományt vitte tovább. Történeti településföldrajzi munkáiban a források feltárására épülő, tényszerű rekonstrukciót tartotta a legfontosabbnak. A településföldrajz három területére terjedt ki munkássága. Legnagyobb jelentőségűek talán a településmorfológiai, településalaprajzi kutatásai, amelyeket a részletek alapos kidolgozása,

a körültekintő, világos érvelés jellemez. Falvak, városok morfológiai-alaprajzi vizsgálatával, térképezésével egyaránt foglalkozott, Sopron városföldrajzához pedig többször is visszatért munkássága során. Ugyanilyen fontosak a magyar városhálózattal, városhierarchiával kapcsolatos kvantitatív kutatásai: a Christaller-féle központi helyek elméletét elsőként alkalmazta a magyar városhálózat térbeli rendjének feltárásakor. Településfejlesztéssel, falufejlesztéssel is foglalkozott, ebben a témakörben jelent meg 1962-ben a Perényi Imrével és Faragó Kálmánnal közösen írt könyve, a *Mezőgazdaság és településtervezés*.

Komplex geológiai és földrajzi terepgyakorlat a Nyugat-Dunántúlon (Sági Tamás, Győri Róbert, Jankó Ferenc)
A szeminárium célja volt, hogy egy interdiszciplináris nyugat-dunántúli terepgyakorlat során a Műhely társadalomföldrajzi és geológiai-természetföldrajzi érdeklődésű tagjai mind geológiai, mind történeti földrajzi-társadalomföldrajzi terepbejárásokon vehessenek részt közösen és kibővítsék ismereteiket a nem szakos ismeretekből gyakorlati példákon. A hallgatóknak terepi jegyzőkönyvet kellett vezetniük, ami alapján utólag terepi jelentést kellett írniuk.

A nyugat-dunántúli terepgyakorlat geológiai részének megvalósítását szinte teljesen ellehetetlenítette, hogy Ausztriába nem tudtunk belépni, illetve az, hogy számos hallgató betegség miatt egyáltalán nem tudott a tervezett időpontban a terepgyakorlaton részt venni. A terepi napokon a fő hangsúlyt így Sopron és Győr történeti földrajzi szempontú terepbejárására helyeztük, Sopronban ebbe tudtuk illeszteni egy földtani alapszelvény megtekintését Sopronbánfalván (Füzesárki Fehérpala Formáció, Tolvajárki Leukofillit Tagozat). A magmás-metamorf terepi munka kiegészítésére hosszas egyeztetés után Budapesten végeztünk terepbejárásokat építőkövek vizsgálatára, részben vezetéssel, részben önálló hallgatói munka keretében.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.924A/EC	Vereb Viktor, Pál Márton: Földtudományi örökségvédelem és geoturizmus
lh2n9734 Farkas György:	Szlovákia általános földrajza és a szlovákiai kisebbségek etnikai földrajza

II. Collegiumi munka

A COVID-19 járvány következtében a műhelymunka ebben a félévben is szűk keretek között zajlott, a kurzusainkat részben távolléti oktatás keretében tartottuk. Konferenciát, nemzetközi kutatószemináriumot a bizonytalan helyzet miatt nem terveztünk be. Vereb Viktor kurzusának terepgyakorlati napját már a vizsgaidőszakban, június közepén, a járványveszély elmúltával tartottuk meg. Az enyhülést kihasználva június legvégén idén is sikerült megtartani a műhely-összetartást (a hagyományos ceglédi bográcsozást). Bízunk abban, hogy a következő félévben az élet visszazökken a normál kerékvágásba, és a műhelymunka a megszokott módon folytatódhat.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja az alábbi hallgatókat:
Göncz Zsófia,
Rémai Martin,
Varga Sára,
Vécsei Enikő.

III. Tanári beszámolók

Szlovákia általános földrajza és a szlovákiai kisebbségek etnikai földrajza (Farkas György)
A kurzus három részből áll. Az első rész Szlovákia általános földrajzával foglalkozik; a természet- és társadalomföldrajz bizonyos szempontjai szerint mutatja be az országot. Az anyag a szlovákiai földrajztudomány térszemléletének

ismertetésre törekszik: a legfontosabb, az ottani egyetemi oktatásban is ismertetett tájfelosztási koncepciók és azok tudománytörténeti hátterének, valamint természetföldrajzi alapjainak felvázolásával; az ország jellemző területi fejlődésbeli egyenlőtlenségei okainak és alakulásának szlovákiai értelmezéseivel; a népesedési folyamatok regionális hátterének elemzésével. A második részben áttekintjük a szlovákiai nemzetfelfogás(ok)ra jellemző történelemszemléletek alapjait, azok területi vonatkozásait, eszmei hátterét és eltéréseit a „közös" történelem „magyar" értelmezéseitől. A harmadik rész a szlovákiai etnikai kisebbségekről szól: áttekintjük történeti, területi, társadalmi és népesedési jellemzőiket; társadalmi, politikai, gazdasági „súlyuk" függvényében ismertetjük a magyar, roma és egyéb kisebbségi csoportok múltját, jelenlegi térbeli és társadalmi tagoltságát, kitekintéssel lehetséges jövőjük alakulására is a szlovákiai társadalmon belül.

Földtudományi örökségvédelem és geoturizmus (Vereb Viktor, Pál Márton)
A földtudományi örökség céltudatos védelme, illetve széles körű turisztikai hasznosítása, bemutatása fiatal, ám annál gyorsabban fejlődő területet képez a földtudományokon belül. A kialakuló szervezeti háttér, így például a geoparkok (melyeknek már két aktív, hazai példája is van, a Bakony-Balaton és a Nógrád-Novohrad UNESCO Globális Geoparkok, továbbá folyamatban van a Bükk-vidék Geopark pályázata) mellett egyre jelentősebb szakmai közösség és szakirodalom foglalkozik a terület kérdéseinek vizsgálatával, többek között a földtudományi értékek objektív felmérésének, bemutatási és kezelési lehetőségeinek módszertanával.

A szeminárium célja ennek a folyamatosan formálódó új irányzatnak a bemutatása volt, az alapvető elméleti háttér áttekintésével, illetve gyakorlati példák ismertetésével. A tantermi órák szerves kiegészítését képezte a Bakony-Balaton UNESCO Globális Geopark területén, Várpalotán vezetett szakmai kirándulás, ahol az ipari-kulturális és a földtudományi örökség összefonódására láthattak példát a hallgatók.

Olasz műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.354b/EC	Rácz Balázs György:Olasz kezdő 1
BMVD-200.24d/EC	Balga Nóra: Olasz félközéphaladó 3.
BMVD-200.24h/EC	Balga Nóra: Olasz középhaladó 5.
BMVD-200.688d/EC	Andrea Ghidoni: Olasz nyelvi gyakorlatok C1.C2
BMVD-200.925d/EC	Dr. Falvay György Dávid: Az olasz irodalom filológiája

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,77

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei
A műhely hallgatói a félévben aktívan részt vettek a Romanisztikai Találkozások collegiumi romanisztikai hallgatói konferencia szervezésében és lebonyolításában.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése
Sikeres felvételit követően a műhely számos új taggal bővült: Jakab Noémi Nelli (bentlakó), Sándor Anna Viola (bejáró), Gombos Luca (bentlakó) hallgatókon túl megnyílt a lehetőség azon hallgatók számára is, akik az olasz minor 0. szintről kezdik az egyetemen. Így Kelemen Luca és Horváth Miklós Csaba is a műhely tagjai, a műhely tevékenységébe aktívan 2. egyetemi évüktől kapcsolódhatnak be, amikorra magabiztos B2 szintű nyelvtudással rendelkeznek majd. A műhely tagjai a féléves kötelezettségeiket kiválóan teljesítették.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok
A műhely tagjai a félévben a Romanisztikai Konferencia lebonyolításához nyújtottak be pályázatot.

Egyéb
A félévben a műhely tevékenységét Andrea Ghidoni anyanyelvi lektor segítette, Ludmann Ágnes műhelyvezető 2. gyermeke érkezése okán szülési szabadságon volt.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat:
Papp Judit
Kéri Anna Katica
Rácz Balázs György

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.432b/EC	Ludmann Ágnes: Olasz kezdő 2.
BMVD-200.433b/EC	Ludmann Ágnes: Olasz félközéphaladó 4..
BMVD-200.434b/EC	Ludmann Ágnes: Olasz középhaladó 6.
BMVD-200.688e/EC	Ludmann Ágnes: Olasz nyelvi gyakorlatok C1.C2
BMVD-200.925e/EC	Dr. Falvay György Dávid: Műfordítási gyakorlat (Középkori olasz szövegek)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Erasmus+ külföldi részképzés (Siena)	Kéri Anna Katica
Erasmus+ külföldi részképzés (Perugia)	Rácz Balázs György

A műhely összesített tanulmányi átlaga: 4,75

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai rendezvényei
A műhely hallgatói a félévben aktívan részt vettek a Romanisztikai Találkozások collegiumi romanisztikai hallgatói konferencia tanulmánykötetének szerkesztésében, valamint a következő kiadás előkészítésében.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése
A félévben a műhelytagok egy filológiai valamint egy kortárs kulturális ismereteket felölelő kurzust látogathattak. Dicséretes, hogy Kéri Anna Sienából látogatta az utóbbi, online térben zajló órákat. A műhely tagjai a féléves kötelezettségeiket kiválóan teljesítették.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok
A műhely a félévben az Olasz Külügyminisztérium által meghirdetett támogatási pályázatot nyújtotta be.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat:
Kéri Anna Katica

Collegisták a Romanisztikai Találkozások konferencián

Orientalisztika műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.693f/EC	Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai előadás
BMVD-200.692f/EC	Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai kutatószeminárium

II. Collegiumi munka

Az Orientalisztika Műhely az őszi szemeszterben négy új taggal bővült: Dobó Ajsa (koreanisztika), Ézsiás Zsófia (sinológia), Kelemen Luca Lilla (szabadbölcsészet) és Zsifkovits Zoltán (sinológia) csatlakoztak hozzánk. A műhely további tagjai Stefán Maja (japanológia, műhelytitkár), Novakovics Dóra (sinológia), Tarnai Csillag (japanológia) és Bán Kornélia szenior, doktorandusz hallgató (mongolisztika).

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik tovább, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják munkájukat. Bán Kornélia mongolista doktorandusz hallgató kutatását Birtalan Ágnes, a sinológus hallgatók, Ézsiás Zsófia, Novakovics Dóra, Zsifkovits Zoltán Csibra Zsuzsanna, a koreanista Dobó Ajsa Mecsi Beatrix, a japanológus Stefán Maja, Tarnai Csillag és a szabadbölcsész (művészettörténet) Kelemen Luca pedig Máté Zoltán és Takó Ferenc konzultációin vettek részt.

A félév órái

A 2021/22-es szemeszter őszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinetstruktúra alapelveit követve két tanegységet hirdetett meg: egy szakismereteket

nyújtó közös előadást, melynek megtartására egykori hallgatónkat, a frissen PhD fokozatot szerzett Pintér Annát (Asszíriológia és hebraisztika tanszék) kértük fel. Az alábbiakban a kurzus részletei olvashatók:

Orientalisztikai előadás (Pintér Anna Krisztina)

Az Orientalisztika előadás (2021-22/1 félév) témája a szakrális királyság volt. A félév során a diákok az ehhez kapcsolódó antropológiai és vallástudományos szakirodalomból olvastak tanulmányokat (általános irodalom: J. G. Frazer, E. Evans-Pritchard, F.-R. Erkens, D. Quighley, N. Brisch, C. Geertz, G. Selz, M. Bakhtin), illetve mindenki a maga szakterületén feldolgozott egy-egy választható témát (szakrális királyság típusai, rituális tisztaság, királyi szimbólumok, reáliák, palota és a király, udvartartás rendszere, szent város, metaforák, epithetonok, szimbólumok, ősök, leszármazás, genealógia, totem állat, sztereotípiák és műfajok). A kurzus végén 2-5 oldalas szemináriumi dolgozatot adtak le, és/vagy az órákra rövid kiselőadásokkal készültek. A dolgozatok/ kiselőadások rövid tartalmi összefoglalói:

Dobó Ajsa

A Csoszon-dinasztia királyainak uralkodását legitimáló eszmék bemutatása után sorra vettem az őket körülvevő szimbolikus tárgyakat és rituálékat. Ezeket az uralkodó életszakaszaira levetítve ismertettem. A bemutatott tárgyak a következők voltak: uralkodói pecsét, felavatási könyvek, királyi trón, a trón körül található, Irwol Obongdo-nak nevezett elválasztófal, valamint az uralkodó öltözete. A tárgyak fizikai megjelenésének leírása mellett ismertettem az elkészítésük, átadásuk körülményeit és az általuk hordozott szimbolikus jelentéstartalmat is. Az említett rítusok között volt a trónörökös felavatása, az áldozatok bemutatása a királyi ősöknek, illetve a temetési szertartás. Leírtam a rítusok elvégzésénekkörülményeit és menetét, az alkalomkor átadott tárgyakat és a szertartások végrehajtásának jelentőségét a dinasztia uralkodása legitimálásának megerősítésében.

Észiás Zsófia: A kínai szakrális királyság

Beadandómban a kínai szakrális királyság főbb jelmezőit elemeztem. A klaszszikus kortól kezdve a sámánizmus népszerűsége csökkent, az uralkodónak egyre nagyobb szerepe jutott a vallási életben. A hit alapját az ősök és természeti elemek szellemeinek feltétel nélküli tisztelete jelentette. Rituálék során étel-, ital- és állatáldozatot mutattak be az áldásuk kiérdemlésének érdekében.

A király vagy császár ezeknek központi eleme volt, illetve ő jósolt, felügyelte a szertartások lefolyását. Oldalán a rítusok minisztere állt, aki asszisztált a vallási események során, illetve a király távollétében annak helyetteseként szolgált. A rítusok nagyszabású események voltak, zenével és tánccal kísérték őket. Elvégzésüknek mikéntjéről igen részletes leírások maradtak fenn.

Kelemen Luca Lilla

Szakrális királyság – a japán szakrális császárság intézménye. A japán császárság és az archaikus Japán vallási megnyilvánulásai, kultuszok, szertartások (Amaterasu, Ninigi, Jimmu); a császárság és a vallási megnyilvánulások párhuzamos fejlődése, kapcsolata; a szakralitás reprezentatív jellege a japán császári dinasztiában.

Novakovics Dóra: A Guan Li és Li Ji felnőtté avatási szertartások

A két ceremónia jelentése, történelmi háttere, folyamatának leírása és összehasonlítása, illetve modern kori megjelenésük.

Stefán Maja

A beadandóm címe Wakamiya fesztivál volt. A kutatószemináriumi workshopon előadott prezentációmhoz hasonlóan a szakdolgozatom egyik részét mutattam be. A Wakamiya fesztivál hátterét, ezáltal Kasuga kultusz megtekintését követően a fesztiválról írtam egészében, majd betekintést nyújtottam a fesztivál menetébe. Leírtam a fesztivál elejének menetét a munkálatokkal, szertartásokkal, ezeket összekötve és időpontokhoz párosítva. Például Wakamiya istenség átszállítását az átmeneti szentélybe, amit a fesztiválra készítenek el minden évben.

Zsifkovits Zoltán

1. Dinasztiaváltás és az uralkodás legitimálása a kínai civilizációban: A prezentáció a korai kínai dinasztiák legitimációs elveit tárgyalta. A Shang 商 és Zhou 周dinasztiák főistentől (上帝Shangdi) származtatási elvét és a későbbi dinasztiák (Qin 秦 és Han 汉) égi mandátum (天命 Tianming) elvét, illetve hogy miként járult a későbbiekben az égi mandátum koncepciója és intézménye a kínai történelem ciklikus felfogásához, valamint uralkodói gyakorlatához, rámutatva, hogy miként volt nem csak egy erkölcsi, hanem tényleges gazdasági és hatékonysági mérője is egy-egy dinasztia teljesítményének.
2. A kínai temetkezési szokások: A prezentáció az ókori kínai temetkezési és

halállal kapcsolatos rítusokat tárgyalta, mint például a koporsó előkészítése, a konfuciánus hároméves gyász alatt tartandó megszorítások, illetve magát a temetkezési szertartást és annak szerepét a korabeli kínai társadalomban és annak felépítésében. Szó esett a kínai sírok felépítéséről, illetve hogy a kisebb, korai sírok miként szolgálhattak kiindulópontként az első császár Qin Shi Huangdi (秦始皇帝) mauzóleumához és agyaghadseregéhez, illetve hogy a kínai sírok felépítéséből milyen következtetések vonhatóak le a kínaiak túlvilágról alkotott képéről.

Orientalisztika kutatószeminárium (Máté Zoltán, Takó Ferenc)

A műhely másik meghirdetett tanegysége idén is az *Orientalisztika kutatószeminárium* volt, melynek keretében minden hallgató az adott kabinet vezetőjének útmutatásával folytatott egyéni kutatómunkát. A kurzust (online) workshop zárta 2022 januárjában.

Dobó Ajsa: A koreai népmesékben megjelenő ellentmondások a konfuciánus értékrenddel

A prezentációban a koreai népmesékben megjelenő konfuciánus értékek mellett bemutattam az értékrenddel nem összeegyeztethető, ugyanakkor a népmesékben mégis elfogadott jelenségeket. Ezeket 12 népmese elemzésének eredményeivel támasztottam alá. A fentebb említett, a konfuciánus értékrenddel ellentmondásos jelenségek az átverések, csalások elkövetése, illetve a fizikai agresszió megjelenése voltak. Az előadás során leírtam továbbá a konfucianizmus hatását Koreában, a konfuciánus etika alapjait, valamint a népmesék jelentőségét. Ismertettem a vizsgálat körülményeit és az előzetes felvetéseket, illetve kiértékeltem a népmesék elemzésével született adatokat.

Észiás Zsófia: A lábtoll-labda története a Han-dinasztiától napjainkig

Kutatásom során egy kínai nemzeti sport, a lábtoll-labda történetét dolgoztam fel. A Han-dinasztia idején kialakult mozgásforma első nyomaira egy kő véseten bukkantak, későbbi időkből feljegyzések maradtak fenn. Fénykorát a Hat dinasztia, a Sui-, illetve a Tang dinasztiák idején élte, az első írásos forrás megközelítőleg időszámításunk szerint 530-ból származik. A leírások alapján eleinte fém korongokból és madártollakból készültek a labdák, majd a sport egyre népszerűbbé válásával kialakítása változott. Az első versenyforma 1945-ben jelent meg, az úgynevezett „átkelés a folyón", amelynek során egyik térfélről a másikra kellett átjuttatni a labdát, de a magasságot, amin szintén át kellett

juttatni még nem szabták meg. Erre csak a „hálós lábtoll-labda" elterjedésekor került sor 1947-ben, ennél a formánál egy kötelet feszítettek ki kettő tricikli között, a labdát e fölött kellett átrúgni. Az első hivatalos versenyt a sport klasszikus formájában 1956-ban rendezték meg, már egységes szabályrendszerrel. Sok egyéb ázsiai ország sportkultúrájára hatással volt, számos, technikájában nagyon hasonló játékkal találkozhatunk: ezek közé tartozik a japán kemari, a koreai jegichagi, vagy a malajziai sepaktakraw. Európában egy német mérnök, Peter von Rüden kezdte el terjeszteni 1989-től, miután többször találkozott Kínában a labdajátékkal, majd Magyarországon is az ő közvetítésével jelent meg. 1999-ben Hanoiban megalakult a Nemzetközi Lábtoll-labda Szövetség, amely megadta a szoros nemzetközi együttműködés alapját, így Újszászon 2000-ben megrendezésre került az első lábtoll-labda világbajnokság.

Kelemen Luca Lilla

Ukiyo-e; a fametszetek, mint a japán művészi kifejezés eszköze. Az ukiyo-e elhelyezése térben és időben, technikái és az alkotói folyamatok, a nyomatkészítés fázisai. A műfaj jellemző témáinak rövid ismertetése; a shin-hanga és sōsaku-hanga megkülönböztetése. Kiemelkedő művészek rövid felsorolása.

Novakovics Dóra: Rituálék és ünnepek szerepe az uralkodói hatalom megerősítésében a Qing-dinasztiában

- A kínai dinasztiaváltás alapvető menete, az égi mandátum és a körkörös időkép szerepe a dinasztiaváltásban.
- A Qing-dinasztia történelmi háttere, azaz a mandzsu hatalomátvétel és ennek következményei.
- Az „idegenség", etnikai gazdaság okozta problémák áthidalása, a Mandzsuk hatalmi pozícióban tartása, fizikai konfliktus nélkül -> rituálék és ceremóniák tudatos szervezése
- A három nagy ünnepség (holdújév, az uralkodó születésnapja és a téli napforduló) menete.
- Az ünnepségekben megjelenő rituális elemek csoportosítása, ezek célja.
- Az „átvezető terek" alkalmazása és célja a rituálék során

Stefán Maja: A Kasuga kultusz kulturális hatásai és művészete

Az előadásomban a szakdolgozatom témáját mutattam be összefoglalva. Megpróbáltam megismertetni a Kasuga kultusz különböző részeit és egy átfogó képet adni róla. Az előadásomba belevettem a Fujiwara család Kasuga

kultuszhoz való kapcsolódását és a Fujiwara klán japán irodalomban való szerepét is. Miután kiemeltem pár fontosabb személyt és munkásságukat, a Wakamiya fesztivál létrejöttéről és részeiről beszéltem. Mindezek után röviden bemutattam a Kasuga a mandalákat.

Tarnai Csillag: Trauma a testben és a térben – Yoshimoto Banana 吉本ばなな Konyha キッチン című kisregényének elemzése test- és térpoétikai szempontból

Rövid tartalmi összefoglalás: Yoshimoto Banana 吉本ばなな Konyha キッチン című kisregényének központi eleme a halál motívuma, és a halálesetek mentén megjelenő trauma. Mikage nagymamájának halála, Eriko halála, illetve a kisregény jeleléhez képest értelmezett múltban Eriko feleségének halála traumatikus élményt jelentenek Mikage, Yuichi és Eriko számára. A jelen előadásban Cathy Caruth meghatározása mentén értelmezett trauma jelentős hatást gyakorol a kisregény szereplőinek test- és térpercepciójára.

Előadásomban bemutatom, hogy a trauma nyomán megváltozott test- és térpoétikai percepció hogyan alakul át ismét azáltal, hogy a test és a tér újraértelmezése nyomán elkezdődik a traumafeldolgozás. Ennek érdekében először megvizsgálom, milyen módon mutatkozik meg a traumatikus élmény nyomán a testtel való kapcsolat megszakadása. Mikage és Yuichi esetében a gyász kísérőjelensége a fogyás, míg Erikonál a trauma eredményeképpen történik meg a nemváltoztatás. A test traumájának feldolgozási kísérletei az evésen, a főzésen, illetve a növények nevelésén keresztül történnek meg. Az evés a konyhához kapcsolódik, amely kapcsolat Mikagével összefüggésben a nő érzelmi kötődése miatt elemezhető a helykötődés (place attachment) fogalma felől. Vizsgálom emellett a konyha a női szerepekhez kötődő ambivalens megjelenését és a nemi szerepek kérdését a kisregényben. A különböző test- és térpoétikai vizsgálódásokat követően bemutatom, miért gondolom úgy, hogy az ambient literature jellemzőinek érzelemszabályozó hatása értelmezhető a kisregény traumafeldolgozó eljárásának végső stádiumaként is.

Zsifkovits Zoltán: Cao Yu és a modern kínai dráma

A prezentáció részletesen bemutatta a modern kínai drámairodalom gyökereit az 1917-es irodalmi forradalomtól (新文学革命 Xin Wenxue Geming) egészen a kínai dráma megszilárdulásáig és első virágzásáig közvetlenül a Második Kínai-Japán Háború előtti korszakban. Az általános bevezetés után az előadás tárgyalta Cao Yu 曹禺 életrajzát és irodalmi tapasztalatait, majd pedig Zivatar 雷雨 című drámájának tartalmát és az abban felfedezhető nyugati behatásokat.

A prezentációt a dráma magyar, Miklós Pál által készített 1959-es fordításának az értékelése zárta.

Szakmai munka
A félév során egyéb programok nem voltak.

Közösségi programok
A járványügyi korlátozások miatt közösségi programok szervezésére nem volt mód.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények
Ézsiás Zsófia:
Az EKSZ tagjaként közreműködött a kollégium természetvédelmi tevékenységének előre mozdításában

Tarnai Csillag:
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj (2021/2022-es tanév)
Publikációk:

a Test-symposium konferencia tanulmánykötetében várható megjelenés: Tarnai Csillag: *Ugrálni, nevetni és „kuplerájozni" – A nevetés testre gyakorolt hatásai Ottlik Géza* Iskola a határon *című regényében*

Kötetszerkesztés:

a 2021. június 11–12-én megrendezésre került *Test-symposium* konferencia tanulmánykötetének szerkesztése Mosza Diánával

a 2021. november 19–20-án megrendezésre került *Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban* multidiszciplináris romanisztikai konferencia tanulmánykötetének szerkesztése

Konferencia-előadások

Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban multidiszciplináris romanisztikai konferencia – francia nyelvű konferencia-előadás (2021. november 19.)

- előadás címe: Explorer la France et le Japon à travers la poétique du corps et de l'espace – Perception de l'Autre dans un contexte interculturel

Konferenciaszervezések

Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban multidiszciplináris romanisztikai konferencia – a megrendezés időpontja: 2021. november 19–20.

For Students By Students: An International Conference on Literature, Culture and Foreign Languages – a megrendezés várható időpontja: 2022. március 12–13.

Közösségi tevékenység

a Diákbizottság tagja az Eötvös József Collegium felvételije során (Magyar műhely)

jelentkezés az Eötvös József Collegium Tehetségtáborában kurzus tartására Nyerges Csabával (a Magyar műhely kötelékében) – az előadás tervezett címe: A test poétikái

Önkéntes tevékenység

2021 februárja óta a Középiskolások Szabadegyeteme Egyesület önkéntes tagja

- feladatkör: a Szakmai Stáb stábvezetőjeként feladata a stáb munkájának koordinálása, a nyári táborok sikeres szervezésének segítése

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.693g/EC	Kiss Mónika: Orientalisztikai előadás
BMVD-200.694c/EC	Takó Ferenc: Tudományos írás
BMVD-200.692g/EC	Máté Zoltán, Takó Ferenc: Orientalisztikai kutatószeminárium

II. Collegiumi munka

A műhely aktuális szerkezete

Az Orientalisztika Műhely tagjai a tavaszi szemeszterben:
Bán Kornélia (Nyelvtudományi doktori iskola – mongolisztika program, IV.)
Dobó Ajsa (Keleti nyelvek és kultúrák – koreanisztika, BA I.)
Ézsiás Zsófia (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia, BA I.)
Kelemen Luca Lilla (Szabad bölcsészet, BA I.)

Zsifkovits Zoltán (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia, BA II.)
Novakovics Dóra (Keleti nyelvek és kultúrák – sinológia, BA II.)

Műhelytitkár: Stefán Maja lemondását követően a műhelytitkári teendőket Novakovics Dóra tölti be.

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik tovább, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják munkájukat. Bán Kornélia mongolista doktorandusz hallgató kutatását Birtalan Ágnes, a sinológus hallgatók, Ézsiás Zsófia, Novakovics Dóra, Zsifkovits Zoltán Csibra Zsuzsanna, a koreanista Dobó Ajsa Mecsi Beatrix, a szabadbölcsész (művészettörténész) Kelemen Luca pedig Máté Zoltán és Takó Ferenc konzultációin vettek részt.

A félév órái

A 2021/22-es szemeszter tavaszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinetstruktúra alapelveit követve három tanegységet hirdetett meg: egy szakismereteket nyújtó közös előadást, melynek megtartására Kiss Mónikát (ELTE Japán Tanszék) kértük fel. Az alábbiakban a kurzus részletei olvashatók:

Orientalisztikai előadás (Kiss Mónika)

„A műhely alkalmával a hallgatókkal a művészet, azon belül is a japán művészet fogalmát és jelentőségét boncolgattuk. Több módszertani kérdést is felvetettem (pl. hogyan írunk tudományos és ismeretterjesztő munkákat a művészettörténeten belül), illetve kutatói készségeket is fejlesztettünk (pl. kaptak képeket műalkotásokról és meg kellett maguktól keresni, hogy micsoda, ki készítette, hol található stb.). Közelebbről megismerkedtek az esszéírással, mint műfajjal a művészettörténet keretein belül. A végső feladat egy, az egyes hallgatók által választott témában megírt beadandó esszé volt, aminek valahogyan kapcsolódnia kellett a japán művészethez és egyetlen kérdést vagy problémát kellett körbejárnia röviden, megjelenítve a hallgató gondolatmenetét és egyéni elképzeléseit. Ezt a feladatot a hallgatók mind kiemelkedő módon teljesítették, jó témaválasztás mellett igen helyes érvelést alkalmazva mutattak be egy kérdést vagy problémát."

A dolgozatok/ kiselőadások rövid tartalmi összefoglalói:

Dobó Ajsa: A szem a yin-yang tükre

Az elemzés során a Yoshimura Kōkei Sárkány és tigris című alkotásán megjelenő két állati alak közötti kapcsolatot tártam fel. A sárkány és a tigris közötti dinamika feltérképezéséhez először a két szereplő közös ábrázolásának hagyományát vizsgáltam meg. A téma Japánba Kínán keresztül érkezett meg a zen buddhista szerzeteseknek köszönhetően, melyről a tigris ábrázolásmódja is tanúskodik. A zen buddhizmus tanításaiban a két állat párosa a yint és yangot szimbolizálta, mely erőknek a jellegzetességei (vagyis az aktív, illetve passzív tulajdonságuk) az alakok testbeszédében is megfigyelhető. Az eltérő tulajdonságok ellenére ez a két erő, s így a két szereplő is egyenlőnek számít, békés harmóniában létezik. Ezt a dinamikát szemlélteti a tigris és a sárkány között az is, hogy a két alak testbeszéde nyugodt érzelmi állapotról tanúskodik; nem érzik fenyegetve magukat egymás jelenlétében. A yin és yang viszonyának jelképét fedezhetjük fel abban a részletben is, hogy a két állat egyáltalán nem tekint a másik szereplőre. A szemkontaktus hiánya ugyanis azt szimbolizálja, hogy a két ellentétes erő képes harmóniában, békében élni egymás mellett.

Ézsiás Zsófia: Miért ábrázolt Utagawa Kuniyasu egyszerű hagoita ütőket?

Az orientalisztikai előadás kurzus keretein belül feladatunk egy műelemző esszé elkészítése volt. Elemzésem tárgyául egy olyan ukiyo-e nyomatot választottam, amely három kabuki színészt ábrázol, miközben hanetsukit játszanak. Röviden elemeztem a képet, majd bemutattam a játékot. A furcsasága, hogy a hanetsuki ütők, a hagoiták általában igen díszesek, de a képen szereplők egyszerű mintákat kaptak. Elemzésemben igyekeztem rávilágítani, hogy a díszes hagoiták alkalmatlanok a játékra, vélhetően nem is abból a célból készültek, hanem kiállításra. A játékra használtak praktikai okból egyszerűek, így nem képviselnek akkora értéket, egyszerű használati tárgyak. Ebből következtethető, hogy a művész a realisztikus ábrázolás érdekében egyszerű hagoitákkal ábrázolta alkotása szereplőit.

Kelemen Luca Lilla: Felfogható-e kamiként a japánciprus Katsushika Hokusai *Mishima-hágó Kai tartományban*-nyomatán?"

A dolgozatban a képelemzést követően vallástudományi, kultúrtörténeti és művészettörténeti szempontokat figyelembe véve azt vizsgáltam, hogy beleillik-e a japán ukiyo-e hagyomány kami-ábrázolásai közé a Hokusai-nyomaton látható japánciprus.

Novakovics Dóra: A humor megnyilvánulása a Chōjū-jinbutsu-gigában

A tekercsek keletkezésének és az emakimono leírása
A tekercsen szereplő állatok leírása, technikai elemzés
Mögöttes jelentés, gunyoros elemek keresése jelenetenként

Zsifkovits Zoltán: Rejtélyesmód szerethető csontvázak – egy Kuniyoshi-kép margójára

Rövid esszé, mely Koniyoshi „Modern vízparti történet" (Tomori Suikoden) című, 829-es ukiyo-e képén keresztül vizsgálta azt a kérdéskört, hogy mitől lesz egy műalkotás jó és emlékezetes, illetve hogy milyen közös vonásokkal rendelkeznek a keleti csontvázábrázolások a nyugati danse macabre képekkel.

A műhely másik meghirdetett tanegysége idén is az *Orientalisztika kutatószeminárium* volt, melynek keretében minden hallgató az adott kabinet vezetőjének útmutatásával folytatott egyéni kutatómunkát.

Dobó Ajsa: A koreai köznép értékrendje a népmesék tükrében

A koreai köznép világszemléletét a Seo Daeseok és Peter H. Lee (2005) által összeállított, Oral Literature of Korea címmel megjelentetett gyűjteményben szereplő 17 népmese elemzésével mutattam be. Mivel a mesékben nagy hangsúlyt kapott a konfuciánus etika, a vizsgálódás középpontjában az eszmerendszer három erénye, a hűség, a bölcsesség és az őszinteség állt. Kijelentettem, hogy az értékek közül a legjelentősebbnek a hűség, azon belül is a gyermeki hűség erénye bizonyult. Megállapítottam továbbá, hogy a népmesékben előforduló példák alapján a köznép a bölcsességet fontosabb értéknek tartotta az őszinteségnél. Az erények megjelenésének vizsgálata után kiemeltem három, a konfuciánus értékrenddel nem összeegyeztethető jelenséget, melyek mégis társadalmilag elfogadottnak tűntek. Ismertettem tehát a csalások ellentmondásának, az agresszió megjelenésének és az újraházasodás megítélésének kérdésköreit is.

Ézsiás Zsófia: Lábtoll-labda, a Han-kori sportág múltja, jelene és jövője

A második félévben összeállítandó szemináriumi dolgozatom témájául az őszi félévemben kutatott témát, a lábtoll-labda történetét választottam. Megvizsgáltam kialakulását, majd népszerűségének növekedését a történelem során. Nem csupán a labda küllemének változását vizsgáltam, igyekeztem kideríteni, hogyan alakult fokozatosan szabadidős játékból versenysporttá.

Felkutattam a vele rokon sportágakat Ázsia-szerte, és igyekeztem választ találni arra, mekkora befolyása lehetett a lábtoll-labdának azok kialakulására. Röviden kitértem a sport európai és magyarországi elterjedésére, és arra, hogyan lett ennek a távol-keleti sportnak egy összetartó és a lábtoll-labda iránt hűséges közössége a nyugati országokban.

Kelemen Luca Lilla: Az ukiyo-e készítésének és technikájának története.

A bevezetésben röviden leírom, hogy mi az ukiyo-e, valamint történelmi és időbeli kontextusba helyezem az irányzatot. Néhány szóval kitérek az eszmei háttérre is, majd bemutatom az ukiyo-e történetét a technikai fejlődés szempontjából (a monokróm nyomatoktól a többdúcos nyomatokig). Ezután rátérek a dolgozat fő témájára, az ukiyo-e technikájára. Leírom az alkotási folyamat lépéseit, jellemzem a folyamat során használt anyagokat (dúc, papír, ásványi és növényi eredetű pigmentek, alkalmazott kötőanyag), és kitérek a különleges technológiákra is (bokashi, kara-zuri, shomen-zuri, nunome-zuri, tsuga-zuri, mokume-zuri, itame-mokuhan stb).

Novakovics Dóra: Füstölővel a trónért, rítusok és ünnepek szerepe az uralkodói hatalom megerősítésében a Qing-dinasztiában

- A kínai dinasztiaváltás alapvető menete, az égi mandátum és a körkörös időkép szerepe a dinasztiaváltásban.
- A Qing-dinasztia történelmi háttere, azaz a mandzsu hatalomátvétel és ennek következményei.
- A három nagy ünnepség (holdújév, az uralkodó születésnapja és a téli napforduló) menete.
- Az ünnepségekben megjelenő rituális elemek csoportosítása, ezek célja.
- Az „átvezető terek" alkalmazása és célja a rituálék során

Zsifkovits Zoltán: *Cao Yu és a modern kínai dráma születése*

A tanulmány bemutatta a nyugati stílusú polgári dráma megjelenését és annak mozgatórugóit a 20. század elején, majd tárgyalja miként jutott el a kínai színjátszás a felvilágosító drámától (文明戏 wenmingxi) a század elején a 30-as évekre az érett, kiforrott színjátszásig, amely Cao Yu 曹禺 Zivatar (雷雨 leiyu) című drámájában csúcsosodott ki. A tanulmány továbbá taglalja Ibsen és egyes kortársai milyen hatással voltak a későbbiek során a kínai drámaírókra. A tanulmány a Zivatar elemzésével folytatódik, majd a szövegkritikai problémák, illetve a magyar fordítás és fogadtatás feltárásával zárul.

A Műhely által meghirdetett harmadik kurzust Takó Ferenc tartotta meg *Tudományos szövegíró szeminárium* címmel.

Tudományos írás szeminárium (Takó Ferenc)
A szeminárium keretében a hallgatókkal a szó-, illetve írásbeli tudományos szövegalkotás technikáit, sajátosságait, speciális követelményeit tekintettük át. Megismerkedtünk

1. a konferenciaelőadások absztraktjára vonatkozó szabályokkal, „jó gyakorlatokkal"
2. a konferenciaelőadás ideális felépítési lehetőségeivel, beleértve a dia-sorra vonatkozó tudnivalókat, technikákat;
3. a tudományos dolgozatokra vonatkozó szabályokkal, külön kitérve
    a. a dolgozat felépítésére, tagolására, logikai menetére
    b. a lábjegyzetelés különböző szabályaira
    c. a bibliográfiára vonatkozó követelményekre
    d. gyakori hibákra a grammatika, ill. az említett területek kapcsán;
4. a kutatási terv jellemzőivel;
5. a motivációs levél sajátosságaival;
6. az ismeretterjesztő, ill. tudományos-ismeretterjesztő szövegek jellegzetességeivel a szaktudományos szövegtől való eltérések tekintetében;
7. a recenzió/kritika jellemzőivel;
8. az önéletrajz formáival, jellemzőivel.

A félév teljesítése BA hallgatók esetében 2-3, MA hallgatók esetében 4-5 oldalas dolgozat megírása révén volt lehetséges, melyben a hallgató alkalmazza a félév során elsajátított ismereteket egy alapvetően ismeretterjesztő jellegű szövegben, amely azonban tartalmaz hivatkozásokat könyvre, folyóiratra, illetve internetes tartalomra.

A hallgatók az órákon rendszeresen megjelentek, fontos beszélgetéseket folytattunk a tudományos munka fázisairól, a tudományos életpályáról. Azok, akik már hosszabb ideje folytatnak tudományos munkát, az órák egy része alól felmentést kaptak, amit a nagyobb terjedelmű dolgozat és az egyéni konzultáció kompenzáltak.

Szakmai munka
Eötvös konferencia (Időpont: 2022. április 22–23.) Orientalisztika
Szekcióvezető: Takó Ferenc; „C" Szekció, Szombat 09:00-10:30

A konferencián műhelyünk két tagja vett részt előadóként:

Dobó Ajsa: A koreai népmesékben megjelenő ellentmondások a konfuciánus értékrend és a társadalmilag elfogadott magatartásformák között

Egyes értelmezők szerint a köznép szájhagyomány útján terjedő történeteiben, így a népmesékben is megjelenő erkölcsi értékeket a nép értékrendjével megegyezőnek tekinthetjük (Yoon 1975). Ezt a gondolatot követve előadásomban a koreai köznép világszemléletét a Seo és Lee (2005) által összeállított népmesegyűjtemény elemzésén keresztül dolgozom fel, kiemelt figyelmet szentelve a konfuciánus értékek és az azoknak ellentmondó cselekedetek megjelenésének. A népmesékben rendkívül nagy hangsúlyt kap a konfuciánus etika, ugyanis ez az eszmerendszer gyakorolta a legnagyobb hatást a koreai nép szociális viselkedésére (Kim és Choi 2015). Azonban ezzel az értékrenddel össze nem egyeztethető jelenségeket is meg lehet figyelni a történetekben, melyek ugyanakkor nem úgy jelennek meg mint elítélt cselekvések, magatartásformák. Az előadásban a népmesék elemzése révén a leggyakrabban szereplő konfuciánus erények, így a gyermeki hűség, az alattvalói és házastársi hűség, a jótettek, a bölcsesség, valamint az őszinteség értékeinek jelentőségét is elemzem.

A konfuciánus értékrenddel egyező értékek bemutatását követően az ezeknek ellentmondó általános magatartásformákat, valamint azok megítélését ismertetem a köznép körében. Szemléltetésképpen a megtévesztések, a fizikai agresszió, valamint az újraházasodás előfordulását vizsgálom a büntetés, illetve a jutalmazás jelenléte függvényében, majd a látszólagos ellentmondásokat a népmesék értékrendjének területén végzett kutatások segítségével magyarázom.

Zsifkovits Zoltán: A kínai legista filozófiai iskola állameszményének bemutatása

Előadásomban bemutatom a kínai legista filozófiai iskola (fajia 法家) gondolkodásának eredetét és annak hátterét a Hadakozó Fejedelemségek Korában (i.e. 475-től i.e. 226-ig), annak fő műveire, mint Shang Urának Könyve 商君书 Shangjunshu és a Han Feizi 韩非子 illetve a legizmusról született külföldi irodalomra építve, majd az értelmezés arra fókuszál, hogy miként álmodtak meg - szemben a patriarchális konfuciánus berendezkedéssel - a legista filozófusok

egy, a kínai történelemben addig precedens nélkülinek mondhatóan központosított államot amit nem a szokásjog, hanem az időhöz és a kihívásokhoz alkalmazkodó, pragmatikus törvénykezés irányít.
Kiemelt figyelmet fordítok a legizmus értelmezésére a társadalmon belül, illetve az állam és egyes társadalmi csoportok közötti kapcsolatra, mint az állam és az értelmiség viszonya és az ideológiai tisztogatások az első császár korában (nagy könyvégetés és az írástudók eltemetése), az állam és a köznép viszonya és ezzel együtt bemutatva a legista filozófia által elképzelt állami berendezkedés fő céljait (mint például a korábban lakatlan pusztaságok megművelésének célja, vagy az adóképes lakosság számának emelése, a katonai erő növelése és a hegemónia megszerzése az égalattiban), illetve azt, hogy a bevezetett törvények és korlátozások által létrejött erős központi hatalmat miként használta fel ezután Qin-állam (秦) egy olyan terjeszkedő politika folytatására amelynek révén végül sikerült a korszak másik hat államát legyőznie és olyan egységeszményt teremtenie ami meghatározta a kínai történelem működését a következő kétezer év folyamán, beteljesítve ezzel a legizmus elméletét a gyakorlatban is.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények
Ézsiás Zsófia: A 2021/22/2-es félévre elnyerte a Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjat, valamint a tajvani állam által felajánlott Huayu Enrichment nyelvi ösztöndíjat.

2022 tavaszán megjelent az Orientalisztika Műhely 2020-as „Közel, s Távol" Orientalisztika Konferenciájának előadásaiból készült angol nyelvű kötet, s e beszámoló írásakor nyomdakész állapotban van ennek magyar nyelvű párja is.

Igazgatói dicséretre javasolt hallgatók:
Dobó Ajsa
Ézsiás Zsófia
Zsifkovits Zoltán

Skandinavisztika műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.774c/EC	Csúr Gábor Attila: Skandináv fordítói szeminárium 5.

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
Bursa Hungarica ösztöndíj	Sajó Zalán
Erasmus+ ösztöndíj	Hozmann Patrik

II. Collegiumi munka

A Skandinavisztika műhely idén egy új taggal bővült, így jelenleg két aktív hallgató vesz részt a collegiumi szakmai munkában: Sajó Zalán (skandinavisztika BA, 1. év) és Hozmann Patrik (skandinavisztika MA, 2. év).

A *Skandináv fordítói szeminárium* (BMVD-200.774c/EC) című kurzus keretein belül a terveink szerint 2021 májusára elkészülő, 19–20. századi dán, norvég és svéd diplomaták, üzletemberek és szépírók magyarországi tematikájú műveit, illetve velük kapcsolatos tanulmányokat és leszármazottakkal készített interjúkat magyar nyelven közlő műhelykötet az őszi félévben a következő tételekkel gazdagodott:

> Carl Keilhau: *November negyedike*. Ford. Vajna Ádám. (Fjerde November). In: Jahn Otto Johansen (szerk.): Til Ungarn. Oslo, Det Norske Studentersamfund, 1957 (tematikus versek dán és norvég szerzőktől az 1956-os forradalom emlékére).
>
> Magli Elster: *Fekete vasárnap*. Ford. Vajna Ádám. (Svart søndag. In: Jahn Otto Johansen (szerk.): Til Ungarn. Oslo, Det Norske Studentersamfund, 1957 (tematikus versek dán és norvég szerzőktől az 1956-os forradalom emlékére).

Edle Anna Margrethe Hubay: *Első találkozásom Budapesttel*. Ford. Török Ábel. (*Møte med Budapest*. In: Edle Anna Margrethe Hubay: Medaljen har to sider, Oslo, Aschehoug, 1980, 31–36.)

Hozmann Patrik: *Az érzelmes Gregersen. Tanulmány Gudbrand Gregersenről, a norvég ácsról, aki az Osztrák-Magyar monarchia egyik legsikeresebb vállalkozója lett*.

Peter Mathias Britanus Olsen Røwde: Két fejezet az *Ungarn igår, idag og imorgen* (Oslo, Aschehoug, 1938) c. kötetből. Ford. Jäckl Marcell Richárd.

A tavaszi félévben még várhatóan három műfordítás (Valdemar Langlet, Herman Bang, Edle Anna Margrethe Hubay), két vagy három tanulmány (Bangó Adrienn, Csúr Gábor Attila, Sajó Zalán), és egy vagy két interjú (Gabriella Irma Katalin Cassius, Gregersen-Labossa György) fog elkészülni. A szerzői, lektori, anyaggyűjtői és szerkesztői feladatokban való segítségnyújtásért ezúton is köszönet illeti a műhely egykori tagjait (elsősorban Bangó Adriennt és Veress Katát) és a Skandináv Nyelvek és Irodalmak Tanszékének oktatóit (Szilágyi Orsolyát és Annus Ildikót).

Csúr Gábor Attila, a műhely korábbi tagja, jelenleg oktatója az őszi félévben doktori fokozatot szerzett. Prof. Dr. Masát András 2021. december 10-én lemondott műhelyvezetői tisztségéről. Dr. Horváth László Csúr Gábor Attilát bízta meg a műhelyvezetői teendők ellátásával. A műhely köszönettel tartozik Masát tanár úrnak sokéves munkájáért, és örömünkre szolgál, hogy elfogadta a tiszteletbeli elnöki felkérést.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.774d/EC	Csúr Gábor Attila: Skandináv műfordítói szeminárium 6.

II. Collegiumi munka

A Skandináv fordítói szeminárium (BMVD-200.774c/EC) című kurzus keretein belül a terveink szerint 2022 őszére elkészülő, 19–20. századi dán, norvég és svéd diplomaták, üzletemberek és szépírók magyarországi tematikájú műveit, illetve velük kapcsolatos tanulmányokat és leszármazottakkal készített interjúkat magyar nyelven közlő műhelykötet a tavaszi félévben a következő tételekkel gazdagodott:

Csúr Gábor: Herman Bang (1857–1912) dán író személyének és munkásságának hazai vonatkozásairól. Tanulmány.

Bangó Adrienn alumna tagunk interjúja Gabriella Irma Katalin Cassiusszal, Valdemar Langlet svéd diplomata egykori tanítványával.

Georg Brandes: Görgei Artúr. Ford. Novotny Gergely.

Edle Anna Margrethe Hubay: egy újabb fejezet a Medaljen har to sider. c. memoárregényből. Ford. Török Ábel. In: Edle Anna Margrethe Hubay: Medaljen har to sider, Oslo, Aschehoug, 1980, 31–36.)

A függőben lévő szerzői jogokat (P. M. Röwde, Valdemar Langlet, Carl Keilhau, Magli Elster, Anna Margrethe Hubay) sikerült tisztázni. Elkészült a kötet borítójának első terve is (Veress Dávid).

Tanulmányainak vége felé és a műhelyért végzett áldozatos munkájának, aktív collegiumi jelenlétének elismeréséül tisztelettel kérem Horváth László igazgató urat, hogy Hozmann Patrikot a 2021/2022-es tanév tavaszi félévében igazgatói dicséretben részesítse.

Eredményeink:

• Sajó Zalán: Bursa Hungarica ösztöndíj. Fejlődik a hazai elnevezésű cikkíró pályázaton második helyezés.

• Hozmann Patrik: A félévet a Bergeni Egyetemen töltötte Erasmus+ ösztöndíjjal.

Spanyol műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.742c/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon
BMVD-200.990a/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Nyelvi készségfejlesztés
BMVD-200/700d/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Spanyol nyelv 1. kezdőknek
BMVD-200/701d/EC	Horváth Levente: Spanyol nyelv 3. középhaladóknak
BMVD-200.607h/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Spanyol nyelv 5. haladóknak

II. Collegiumi munka

A Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon óra alkalmaira a Spanyol Műhely egy-egy tagja saját előadással készült bemutatva egy magyar, jellemzően klasszikus irodalmi alkotás spanyol nyelvű fordítását és annak fogadtatását a spanyolországi, illetve latin-amerikai könyvpiacon. A kurzus célja volt feltárni a fordítások történeti, szociokulturális hátterét, megismerni a fordító személyét munkáját, valamint összehasonlítani a magyar és a spanyol nyelvű szövegeket grammatikai és filológiai szempontból is. A kurzus a Microsoft Teams felületén zajlott.

A Nyelvi készségfejlesztés az előző tanév tavaszi félévében meghirdetett azonos című óra folytatása volt. A kurzus keretein belül a műhely tagjai az egyetemi nyelvfejlesztő kurzusok lehetőségeihez képest a spanyol nyelv intenzívebb használatára kaptak lehetőséget, a Collegium spanyol nyelvet tanuló tagjaival közösen. A félév során a grammatikai ismétlés és a szókincsbővítés is szerepet kapott. A kurzus a Microsoft Teams felületén zajlott.

A spanyol nyelv oktatása a Collegiumban immáron hatodik éve folyik, ebben a félévben két csoport Klempáné dr. Faix Dóra, egy csoport Horváth Levente collegista vezetésével tartotta az óráit.

A műhelyvezető igazgatói dicséretre javasolja a következő műhelytagokat:
Hauber Kitty, műhelytitkári munkájáért
Horváth Levente, konferenciaszerzvezésért és a konferencián való kiemelkedő részvételéért

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.742d/EC	Klempáné Faix Dóra: Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon 2.
BMVD-200.990b/EC	Klempáné Faix Dóra: Nyelvi készségfejlesztés 2.
BMVD-200.607e/EC	Klempáné Faix Dóra, Tóth Regina: Spanyol nyelv 2. kezdőknek
BMVD-200.607f/EC	Klempáné Faix Dóra, Tóth Regina: Spanyol nyelv 4. középhaladóknak
BMVD-200.607g/EC	Klempáné Faix Dóra: Spanyol nyelv 6. középhaladóknak

II. Collegiumi munka

A félév órái

Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon 2.
A kurzus során az előző félév munkáját folytatva olyan műveket és fordításaikat elemeztünk, melyek a magyar irodalom kulcsfontosságú alkotásai és a spanyol nyelvű könyvpiacon is jelen vannak. Ezeknek magyar és spanyol változataiból összehasonlító előadásokat készítettünk, melyeket utána meg is vitattunk a műhellyel.

Nyelvi készségfejlesztés 2.
A kurzus fő célja a spanyol nyelvi készségek megerősítése volt, melyeket, mint leendő nyelvtanárok, illetve nyelveket tanulók is kamatoztathatnak a hallgatók.

A félév történései

Mivel a tavaszi félév online formában kezdődött, abban maradtunk, hogy a kurzusokat ebben a formátumban tartjuk meg. A felmerülő kérdéseket a félév elején tartott online műhelygyűlés mellett a kurzusalkalmakon is meg tudtuk vitatni. Májusban elkezdődtek a szervezési munkálatok a Romanisztikai Találkozások konferenciára, melyben műhelytagunk, Horváth Levente – Erasmus ösztöndíjasként Salamancából is – ismét aktívan részt vesz.

GóJatáborozók

Szlavisztika műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.777d/EC	Engelné Nagy Éva: Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
ELTE BTK Tanulmányi Ösztöndíja, Szent Imre ösztöndíj	Beke Sára Dorottya
ELTE BTK Tanulmányi Ösztöndíja	Tóth Réka

II. Collegiumi munka

Az *Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium* keretein belül Beke Sára Dorottya érdeklődése Ljudmila Ulickaja művei felé fordult, melynek eredményeképpen, bizonyos kapcsolódó szakirodalmak feldolgozása után végül *A nők közötti kapcsolatok megjelenése Ljudmila Ulickaja A lélek testéről című kötetének Barátnők ciklusában* címmel készített műhelydolgozatot. Tóth Réka pedig előző félévben elkezdett kutatásának témáját némiképpen szűkítve *Hattyúdal. A halál témájának megjelenése Turgenyev kései költészetében* címmel adta be féléves kutatómunkájának eredményét. Mindkét elemzés ígéretes, mindenképpen folytatásra érdemes.

Ami a Műhely hallgatóinak egyéb tevékenységeit illeti, Beke Sára részt vett a Cseh Centrum HRDINKY Konferenciáján közönségként, Tóth Réka pedig az ELTE BTK HÖK tagjaként különböző eseményekhez készített marketing anyagokat és a Collegiumban is végzett közéleti tevékenységet.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.700e/EC	Engelné Nagy Éva: Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
ELTE BTK Tanulmányi Ösztöndíja, Szent Imre ösztöndíj	Beke Sára Dorottya
ELTE BTK Tanulmányi Ösztöndíja	Tóth Réka

II. Collegiumi munka

Az *Orosz irodalomtudományi kutatószeminárium* keretein belül Tóth Réka tovább folytatta Turgenyev kései költészetét elemző munkáját annak ellenére is, hogy a félévet Zágrábban töltötte ösztöndíjjal, horvát nyelvtudásának fejlesztése céljából. Beke Sárának a magyar főszakjával kapcsolatos kutatási témájában történt inkább nagyobb előrelépés, mely konferencia-részvétellel és online publikációval is párosult. Ljudmila Ulickaja művészetét érintő korábbi témájával kisebb mértékben tudott csak foglalkozni. Egyébiránt mindkét elemzés ígéretes, mindenképpen folytatásra érdemes.

Társadalomtudományi műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.779/EC	Dr. Bozsonyi Károly: A reprezentáció politikája a társadalom tükrében
BMVD-200.463a/EC	Dr. Bozsonyi Károly: Kutatószeminárium
BMVD-200.786/EC	Papházi Viktor: Fiatalok a politikában

II. Collegiumi munka

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Társadalomtudományi Műhelyt legjobban az interdiszciplináris szó jellemzi. A Műhelyben elkülöníthető nemzetközi kapcsolatok, szociológiai, illetve alkalmazott közgazdaságtani szakcsoport. Ezen kívül a műhely munkáját egy történelem-kommunikáció, valamint egy földtudomány szakos hallgató is erősíti. A félévben ezen csoportok igényeinek eleget téve folytak a kurzusok, amelyek célja a tudományterületen túlmutató ismeretek elsajátítása. A közös tudásbázis, valamint a vitakultúra kialakítása érdekében a műhelybe járó tagok számára kötelező kurzusként a Kutatószeminárium volt. A szeminárium lehetőséget biztosított a társadalomtudományi alapfogalmak, valamint a szakterületenként eltérő kutatásmódszertan megismerésére. Az ezen felül meghirdetett két kurzus lehetőséget biztosított arra, hogy minden műhelytag az érdeklődésének megfelelő témában plusz szemináriumi foglalkozáson vegyen részt, ahol saját szakterületének megfelelő ismeretekre tehetett szert, vagy pedig új diszciplína mentén bővítette tudását.

A tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbb éves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. Az elsőévesek elsősorban a műhelytitkárokhoz fordultak segítségért.

A Műhely felsőbb éves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység.

Közösségi munka, rendezvények

- Színházlátogatás: Víg Színház: Gondnok
- Félévnyitó kerti sütögetés külső helyszínen
- A műhely több tagja segíti a Választmány munkáját, elősegítette a Collegium közösségi életét (Tóth Lilla, Tóth Jenő, Stark Mária Ilona, Bartha Diána)
- Eötvös Konferencia előkészületei
- Tehetségtábor szemináriumi foglalkozásain tartott előadások, illetve a külső programok megszervezésében és lebonyolításában folyatott munka

III. Tanári beszámolók

A reprezentáció politikája a társadalom tükrében

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)
Kurzus tartalma, célja
A tantárgy az Eötvös Collegium hallgatói számára kerül meghirdetésre, azon belül is a Társadalomtudományi Műhely tagjai számára ajánlott a részvétel.
A kurzus célja szociálisan érzékeny témakörök médiareprezentációjának elméleti és gyakorlati megismerése. Főbb területek:

- Etnikai kisebbségek
- Politikai kihívások
- Gender diskurzió stb.

Elméleti szövegeken és a láthatóság különféle kategóriáin keresztül fogjuk elemezni a reprezentáció megvalósulási formáit és stratégiáit.

1.Bevezetés:
Tematika
Követelmények
Megismerkedés a reprezentáció fogalmával

2. A reprezentáció politikai elmélete:
Stuart Hall: A kulturális identitásról (Feischmidt-Farkas (szerk.) Multikulturalizmus, Bp. Osiris, 1997, 61-86. https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/romak/multikulturalizmus/pages/005_a_kulturalis_identitasrol.htm
Foucault, Michel, A szavak és a dolgok: a társadalomtudományok archeológiája, Bp. Osiris, 2000. 21-34.
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_tarsadalmi_kommunikacio/ch03s03.html

3. Az egyén reprezentációja - sztárkultusz
Visy Petra Énkép és önértékelés a web 2.0 korában http://buvosvolgy.hu/upload/kosa_eva_mediaszocializacio/mobile/index.html#p=261
https://mediakutato.hu/cikk/2009_01_tavasz/01_sztarsag_elmeletben/?q=m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3#m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3 Sztárság, elméletben
https://www.mediakutato.hu/cikk/2009_01_tavasz/02_madonna-jelenseg_es_sztarsag/?q=szt%C3%A1rkultusz#szt%C3%A1rkultusz Madonna
http://doctorat2010.usv.ro/art_doctoranzi/105/L1_B(C,D%20sauN)_articol.pdf

4. Szegénységábrázolás, a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése
Hammer Ferenc, Közbeszéd és társadalmi igazságosság: a Fókusz szegénységábrázolása http://www.mediakutato.hu/cikk/2004_01_tavasz/01_kozbeszed
Pierre Bourdieu, Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke http://szserv.socio.u-szeged.hu/HEFOP/HEFOP_2006_november_2_rétegződés_CD/1.3_Angelusz_Bourdieu_tőkefajták.pdf

5. A cigányság reprezentációja I.
A többség fogságában - kisebbségek médiareprezentációja: https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/

romak/etnicitas_kulonbsegteremto_tarsadalom/pages/025_a_tobbseg_fogsagaban.htm
A médiaerőszak láthatatlan módozatai: https://www.filmtett.ro/cikk/2423/a-romak-nehany-reprezentacioja-kapcsan
Sárközi Gábor: Kifehérített kép. Romák a magyar sajtó híranyagaiban, Magyar Narancs, 2012.05. URL: http://magyarnarancs.hu/publicisztika/kifeheritett-kep-78554
Munk Veronika: Romák a hírekben https://www.mediakutato.hu/cikk/2013_02_nyar/07_romak_a_hirekben.pdf?#search=cig%C3%A1nyb%C5%B1n%C3%B6z%C3%A9s

6. A cigányság reprezentációja II.
Irodalom: Munk Veronika: Vágási Feri és Balogh Nóra esete Oláh Gergővel. A romák reprezentációja a többségi média szórakoztató műsoraiban, Médiakutató, 2013. ősz URL: http://www.mediakutato.hu/cikk/2013_03_osz/03_romak_a_szorakoztato_mediaban.pdf
Munk Veronika (2007): „Húzd rá, cigány!" A magyarországi roma sztárok reprezentációja, Ezredvég, 2007/2. internet: http://magyar-irodalom.elte.hu/ezredveg/0702/07024.html

7. Migráció I.
Etnicitás és politika a késő modern nagyvárosokban: http://www.replika.hu/system/files/archivum/replika_38-07_niedermuller.pdf
Feischmidt Margit
Gyulai Gábor: Külföldiek Magyarországon – Segédlet újságíróknak, Helsinki Bizottság, 2014. https://helsinki.hu/wp-content/uploads/kulfoldiek-magyarorszagon_helsinki-bizottsag.pdf
Pánik a sötétben – Migránsok a magyar médiában: https://helsinki.hu/wp-content/uploads/3.pdf
2015 Budapesti események: https://epa.oszk.hu/03000/03056/00065/pdf/EPA03056_mediakutato_2017_tavasz-nyar_033-053.pdf

8. Migráció II.
Film: Samba vagy Az állampolgár – Előzetesek, itt: https://www.youtube.com/watch?v=SGXJpFuql0s és https://www.youtube.com/watch?v=2xftqaWyXT4
Bernáth Gábor – Messing Vera: Bedarálva. A menekültekkel kapcsolatos kormányzati kampány és a tőle független megszólalás terepei.

https://mediakutato.hu/cikk/2008_04_tel/09_mediaeroszak_felelmek/?q=m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3#m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3

9. Fogyatékosság
   Te is más vagy, te sem vagy más Kiss Viktor, A teljesség politikája: Fogyatékosdiskurzusok és a normalitás ideológiái Magyarországon http://www.kissviktor.hu/wp-content/uploads/2013/05/Kiss-Viktor-A-teljesség-politikája-Fogyatékos-diskurzus-ideológia.pdf
   https://mediakutato.hu/cikk/2009_03_osz/03_nekem_a_balaton_a_riviera
   https://hirkozpont.magyarorszag.hu/sajtokozlemenyek/nmhh20111227.html

10. Katasztrófák és botrányok
    Hartai László – Médiaesemény – esettanulmányok http://buvosvolgy.hu/upload/hartai_laszlo_mediaesemeny-esettanulmanyok/mobile/index.html#p=256

11. Genderkérdés
    A nők reprezentációja https://mediakutato.hu/cikk/2002_03_osz/06_a_nok_reprezentacioja/?q=m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3#m%C3%A9diareprezent%C3%A1ci%C3%B3
    Nemi reprezentációk és sztereotípiák a született feleségek című műsorban https://www.filmtett.ro/cikk/2997/nemi-reprezentaciok-es-sztereotipiak-a-szuletett-felesegek-cimu-sorozatban
    Annamarie Jagose: Bevezetés a queer-elméletbe https://docplayer.hu/4107844-Annamarie-jagose-bevezetes-a-queer-elmeletbe.html
    https://www.jstor.org/stable/1049140?seq=1#metadata_info_tab_contents

12. Pedagógusok vagy szabad témaválasztás

13. A félév lezárása, kiértékelése, beszámolók meghallgatása

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus során az eltérő nézőpontok, a szakterületen ismert elméletek összetalálkoztak, elősegítették a közös gondolkodást, illetve a kurzus kiváló alkalmat nyújtott az érvelés gyakorlására. Az előzetesen egyeztetett célkitűzések megvalósultak, az előadások színvonalas voltak.

Kutatószeminárium

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)
A tárgy leírása, célja
A kurzus egyszerre több célnak próbál eleget tenni. Úgy gondoljuk, hogy egy elsőévesnek, aki frissen került a felsőoktatásba, illetve az Eötvös Collegium, azon belül is a Társadalomtudományi műhely kötelékébe, szüksége lehet arra, hogy az informális segítségen túl, formálisan is kapjon némi támaszt a beilleszkedéshez. Szeretnénk a diákoknak lehetőséget adni, hogy jobban megismerkedjenek a Collegiummal, annak közegével, illetve magával a szakkollégiumi léttel. Emellett a kurzus céljának tekintjük, hogy az elsőévesek bepillantást nyerjenek a különböző szakterületek által kínált megközelítésmódokba, módszertani sajátosságaiba. Ennek érdekében – a közösségépítésen túl – szakmai segítséget, inspirációt is szeretnénk nyújtani az elsőévek hallgatók számára. Emellett az egyetemi, kari életbe való beilleszkedésben is komoly szerepet szánunk a Collegiumnak, a felsőbb éves műhelytagoknak. Segítségükkel már a kezdetektől folyamatosan tanácsokkal felvértezve vehetik fel a ritmust az új műhelytagok.

Fontos látni, hogy a diákok zöme az érdeklődésén túl komoly iskolai előképzettséggel nem rendelkezik a választott szakterületén (viszonylag ritkák a közgazdaságtani vagy bármilyen más társadalomtudományi képzést biztosító iskolák). A Társadalomtudományi karon található szakok gyakran nagyon hasonló problémákkal, jelenségekkel foglalkoznak, eltérő módszerekkel, alapvetésekkel, célokkal. Éppen ezért fontosnak tartjuk, hogy a hallgatóknak már az első félévben kialakuljon egy képe az egyes tudományterületek módszereiről, eszközeiről és egymáshoz való viszonyukról. A kurzus segíthet abban, hogy az első évben meghirdetett „nagy előadós" előadások mellett a frissen felvettek inspirálódjanak és mélyebb betekintést nyerjenek egy-egy témába.

A harmadik célja a kurzusnak a műhely közösségének erősítése, a mentorrendszer működésbe hozása, a közös élmények szerzése. A kurzus egy 2 órás bevezetőt követően 3 blokkból áll. A bevezetésben a hallgatók egymás megismerésén túl elhelyezik a társadalomtudományt, meghatározzák a feladatait, illetve gyorstalpalót kapnak a TáTK-s szakokról. Megpróbáljuk átlátni a különböző szakok struktúráját, a közös és a különböző pontokat. Ebből kiindulva pedig megismerkedünk a módszertani és megközelítésbeli különbségekkel. Ezt követően a tanultakat konkrét eseten alkalmazzuk. Választunk valamilyen eseményt, folyamatot, társadalmi jelenséget és azt járjuk körül a különböző

tudományterületek módszertanával. Az adott szakterület megközelítésmódjait az ugyanarra a képzésre járók egyeztetés, közös megbeszélés után prezentálják.

A második blokk a szakkollégiumiságról szól, azon belül is az Eötvös Collegiummal ismerkedünk meg egy kicsit. A történelmi hagyományokon túl a szervezet jelenlegi struktúráját, kihívásait is bemutatjuk, fókuszálva a Társadalomtudományi műhelyre, annak lehetőségeire, valamint más, társadalomtudományokra specializálódó szakkollégiumok működésére. Ezen kívül a Szakkollégiumi Mozgalommal, illetve más szakkollégiumokkal ismerkedünk meg röviden, bátorítva a műhely tagjait.

Az utolsó blokkban a különböző szakokhoz tartozó lehetséges utakra szeretnénk felhívni a figyelmet. Ehhez korábban végzett műhelytagokat hívunk meg, akikkel rövid bevezetés után lehetne beszélgetni az ő tapasztalataikról, tanácsaikról. Egyetemi, collegiumi, továbbtanulási, valamint diplomán túli lehetőségekről is szó eshet. (Pl. mi az, amit a leginkább szerettél a coliban? Mit csinálnál másképp? stb.)

A számonkérés módja

A kurzus teljesítéséhez elengedhetetlen az órán való rendszeres jelenlét (maximum 3 hiányzás). Emellett az elsőéves hallgatók az év során melléjük rendelt mentor segítségével előadást készítenek. A prezentáció során bemutatott témákat a félév során választjuk ki. A cél, hogy az elsőéveseknek lehetőségük legyen végigjárni a „mini-kutatások" lépcsőfokait, bepillantani a szakirodalomkeresés, a prezentációkészítés, az előadás, valamint a csoportos munka kihívásaiba. Természetesen az idősebb műhelytagoknak adott esetben részt kell vennie a szervezési-tervezési munkálatokban.

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A szeminárium előzetes célja volt, hogy az elsőéves hallgató a kurzus elvégzése után képes alapvető tanácsokkal ellátni egy társadalomtudományi érdeklődésű középiskolást, tisztában legyen az Eötvös Collegium működésével és a szakkollégiumiság fogalmával. Emellett képes egy megadott téma mentén összefoglalót készíteni az adott szakhoz kapcsolódó módszertani elemek empirikus felhasználásával.

Fiatalok a politikában

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)
A kurzus leírása
A kurzus célja, hogy a fiatalok politikai viselkedésével kapcsolatban alapvető és gyakorlati elemzések során is hasznosítható tudással szolgáljon, mely a közbeszédben elterjedt sztereotípiákon túl az ifjúság valós politikai magatartásának, helyzetének megértését segíti.

A kurzus teljesítésének feltételei
Félév végi zárthelyi dolgozat megírása/prezentáció tartása. A zárthelyi dolgozat követelményei az addig elhangzottakból: órák anyaga, illetve kötelező irodalma. A prezentáció megtartásának feltételei: egy órán max. 2, kb. 15 perces előadás az oktatóval egyeztetett témában, írásbeli leirat (5 oldal) beküldésével, melynek határideje az utolsó óra napja, éjfél.

Tematika
1. Bevezetés, óramegbeszélés, alapfogalmak
2. Elmarad
3. A fiatalok politikai viselkedéséről Tendenciák, generációk, a fiatalok mint választók
4. Politikai szocializáció és az ifjúság Politikai szocializációs modellek, állampolgári nevelés
5. Politikatörténet és fiatalok Fiatalok politikai részvételének története Nyugat-Európában és Magyarországon
6. Nemzeti ünnep
7. Őszi szünet
8. Fiatalok a magyar társadalomban Az ifjúság helyzete Magyarországon, ifjúságkutatások
9. Fiatalok a magyar politikában – politikai kultúra és szocializáció Örökség és rendszerváltás utáni szocializáció, szocializációs modellek
10. Fiatalok a magyar politikában – választói magatartás és civil társadalom; Magyar fiatalok mint szavazók, párt- és civil szervezeti aktivitás
11. Szubkultúrák a magyar ifjúságban Kuruc.info, Critical Mass, Tusványos?
12. Ifjúságpolitika Magyarországon Ifjúságpolitika a rendszerváltás előtt és után
13. Zárthelyi dolgozat, kurzus lezárása

Irodalom

Laki László – Szabó Andrea (2012) Fiatalok, demokrácia, jelen és múlt (1-2.). Egyenlítő, 4- 5., 24-29., 12-17.

Szabó Andrea – Oross Dániel (szerk.), 2017: Csendesek vagy lázadók? A hallgatók politikai orientációi Magyarországon (2011-2015). Szeged–Budapest, Belvedere Meridionale–MTA TK PTI Szabó Ildikó (2013) Folyamatosságok a változásban: kontinuitások a rendszerváltás utáni politikai szocializáció mintáiban. Metszetek, 2-3., 22-39.

Székely Levente (szerk.), Magyar fiatalok a Kárpát-medencében. Magyar Ifjúság Kutatás 2016 tanulmánykötet (kézirat). Budapest, 2018

A megadott kötelező irodalom a Neptun Meet Street felületén lesz elérhető.

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus sikerességét az mutatja, hogy szintén több tudományterületről érkeztek hallgatók, a közös munka sikeres volt. A kurzus során a hallgatók mélyíthették a politikai ismereteiket, megismerhették a főbb gondolatokat és mélyebb betekintést nyerhettek az aktuálpolitika működésébe, előzetes tudásukat finomíthatták. Az órák alatt interaktív beszélgetés és vita zajlott le, amelynek köszönhetően új aspektusba került az adott téma.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.277o/EC	Bozsonyi Károly, Papp Zsanett: Jelenkori függetlenségi törekvések és lehetséges megoldásaik
BMVD-200.277p/EC	Éber Márk Áron: Hogyan működnek a mai társadalmak?

II. Collegiumi munka

A félév órái

Secessionist Conflicts and Their Management (Zsanett Gréta Papp)

This course highlights fundamental questions of sovereignty, conflict management and resolution, settlement processes, foreign policy, and independent statehood. It offers an insight into the topics such as internal legitimacy and earning sovereignty; challenges to international order; agency, dependence, and a quest for survival; engagement without recognition, etc. It relies mostly on firsthand research and foreign policy analyses.

The language of the course will be Hungarian, however, the specific English vocabulary will be being progressed during the classes. Regarding the evaluation, the students should be active during the classes, helping each other's mindset build together. The classes will be held online, via Zoom meetings (the link will be created by me), the attendance is mandatory. The Hungarian version of the class is on the following page.

More precisely,

1) we will examine how sovereignty practices have been conflicting with the self-determination principle, and how the ideas about universal human rights inevitably clash with the "obligation to refrain" norm;

2) we will also explore how the blurring of international norms works hand in hand with legitimizing military interventions under the aegis of "responsibility to protect" or become handy in support of "remedial secession";

3) we then turn to the phenomena of de facto states and see how these non-recognized entities differ from confirmed states, how they operate and survive in hostile environments, and what their perspectives of becoming "normal" are;

4) and last but not least a separate part of the course will be dedicated to parent states' strategies that foresee the reintegration of secessionist entities back to their national body politic. This comes on a par with discussions about the role of Great Power in de facto state's engagement.

In the end, we will conclude that although de facto states may have important deficiencies in terms of statebuilding, it would be premature to see them disappearing. On the contrary, most of them have passed the viability test and seen engagement in various activities by the international community. We will learn that interaction can be vital-- if only to promote a resolution of the underlying conflicts.

The classes are divided into 2-3 main blocs, each bloc is 3 hours.
1) Who is Entitled to Earn Sovereignty?
2) From Secessionist Conflicts to Places That Do Not Exist
3) Do Parent State Strategies Matter in Resolving Secessionist Conflicts?
4) Exploring De Facto State Agency: Negotiation Power, International Engagement and Patronage
5) Back-Door Diplomacy: US Direct Engagement with the De Facto States
6) Systemic Transformations and Management of Secessionist Bids

Hogyan működnek a mai társadalmak? (Éber Márk Áron)

Az kurzus célja: aktuális kérdéseken, témákon keresztüli rávezetés a társadalomszerkezeti gondolkodásra.
A kurzus felépítése: Tudományos olvasószeminárium fog zajlani aktuális magyarországi társadalomszerkezeti jelenségekről. Fontos szempont az objektivitás, a kurzusnak nem célja az ideológiai vita vagy az értékítélet. Az órai beszélgetés egy irányított diskurzus lesz, amely aktív részvételt követel. Ezalatt lehet kérdéseket is feltenni természetesen. Ezen kívül követelmény az adott olvasmányok feldolgozása, elemző olvasása. Minden óra Kahoot-kvízzel indulna, amelynek célja a szintfelmérés lenne, mintsem a számonkérés. Éppen ezért a kvízek anonim módon fognak zajlani. (Ha azt tapasztaljuk, hogy a résztvevők nem dolgozzák fel kellően a kiadott szakirodalmakat, az anonimitás feloldásra kerül. Reméljük erre nem lesz szükség.)
03.10: Magyarország ma globális összefüggésben
03.17: Az Európai Unió és Magyarország a globális kapitalizmusban
03.24: Osztályszerkezet Magyarországon globális perspektívából
03.31: Dinamikus hatalom: Kulturális termelés és politika Magyarországon 2010 előtt és után
04.07: Genderrezsim és „nőpolitika" Magyarországon
04.21: Munka, munkásság és cigány–magyar különbségtétel
04.28: A magyar gazdaság, ipar és járműipar a globális munkamegosztásban
05.05: Lakhatás és társadalompolitika 2008/2010 előtt és után
05.12: Prostitúció és a szexualitás politikái

Történész műhely

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.277k/EC	Fazekas István – Ternovácz Bálint: Módszertani műhelyszeminárium 1.
BMVD-200.801a/EC	Ternovácz Bálint: Történeti kutatás és adatvizualizáció 2.
BMVD-200.703d/EC	Varga Virág: Történelemtanári műhelyszeminárium
BMVD-200.277l/EC	Erdős András Patrik: Vive la Révolution!? A francia forradalom története 1789-1815

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
PHD-ösztöndíj	Erdős András Patrik, Faragó Dávid, Marsi Attila, Rácz Balázs Viktor, Rudolf Veronika, Taschek Zoltán, Varga Virág
Erasmus ösztöndíj	Kirchof Gréta (Уральский Федеральный Университет)
Klebelsberg Képzési Ösztöndíj Program	Fábián Erik
Új Nemzeti Kiválósági Program	Csepregi Janka Júlia, Góczon Tamás, Kréz Gellért, Porkoláb Anna Sára, Rácz Balázs Viktor, Rudolf Veronika
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Csepregi Janka Júlia, Góczon Tamás, Göncz Zsófia, Muraközi Virág, Selmeczi Péter, Papp Júlia Eszter, Sáfár Anna, Süle Dóra, Szűcs Adél
Tanulmányi ösztöndíj	Erdélyi Kamilla, Papp Júlia Eszter, Sáfár Anna
Bursa Hungarica	Ámik Ákos, Göncz Zsófia
Tanítsunk Magyarországért! ösztöndíj	Papp Júlia
Mészáros Alapítvány Felsőoktatási Ösztöndíj	Bognár Katica

II. Collegiumi munka

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A hallgatók szakmai munkája a félév folyamán az előző félévekhez hasonlóképpen megfelelő volt. Közülük számosan kimagasló tanulmányi eredményt értek el. Ezt jól jelzi, hogy 22 műhelytag részesült különféle ösztöndíjakban (van, aki két különböző támogatást is elnyert). Külön örvendetes, hogy hat hallgató nyerte el az Új Nemzeti Kiválósági Program támogatását kutatásaikhoz, illetve kilencen Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjban részesültek. Ebben a szemeszterben egy hallgató vett részt Erasmus képzésben (Jekatyerinburg). A műhely a tanév kezdetén hét új taggal gyarapodott. Az új hallgatók beilleszkedése a járványügyi helyzet okozta nehézségek ellenére zökkenőmentesen zajlik

A műhelytagság ebben a szemeszterben is igen aktív publikációs tevékenységet fejtett ki. Itt elsősorban érthető módon az idősebb, főleg seniori státuszú, már PhD tanulmányokat folytató műhelytagok jártak élen.

Folytatódott a műhely tanárszakos hallgatóinak támogatására létrejött történelemtanári módszertani szeminárium ebben a félévben is, amely a visszajelzések szerint továbbra is hasznos segítséget jelentett a hivatásukra készülő tanárjelöltek számára. Második félévét kezdte meg a Budapest Főváros Levéltárával (BFL) kibontakozó együttműködés keretében a Ternovácz Bálint vezetésével megrendezett adatvizualizciós szeminárium, aminek keretében a BFL szakmai felügyelete és vezetése alatt vállalkozó műhelytagjaink Budapest kerületeinek területi és népességi viszonyait vizsgálják, adatbázist építenek, és digitalizált térképeket vektorizálnak, az elkészült vizuális programot pedig a BFL online felületén publikálják.

Publikációk

Erdős András Patrik: A Budapesti Forradalmi Törvényszék ítélkezése politikai ügyekben. Amikor laikus bírák a kényes szavak urai. Fons 28 (2021) 4. 365–397. (megjelenés alatt)

Erdős András Patrik: Szétválasztva. Albánia határainak születése és a nagyalbán nacionalizmus. in. Opuscula Historica V. Szerk. Kirchhof Gréta – Rácz Balázs Viktor. ELTE Eötvös Collegium Történész Műhely, 2022 (megjelenés alatt)

Erdős András Patrik: Posztjugoszláv, „poszthábor ús" állapotok. Albán etnikai kisebbségek a Nyugat-Balkánon. In: S[ic Itur ad Astra különszám

az ELTE Közép-Európa tanulmányok MA 2021-es-konferenciájáról. Korall Társadalomtörténeti Egyesület, 2022. (megjelenés alatt)

Faragó Dávid: Mihálypéterházi Ormányi Demeter sárosi alispán életútja. (Változások Sáros megye működésében 1556-1570). Fons 28 (2021) 27–77.

Faragó Dávid: Minden a házasságon múlik? Avagy ki volt Istvánffy Miklós, a magyar Livius ismeretlen sógora? In: Újkor.hu (megjelent 2022.01.07.)

Faragó Dávid: A török hódítás ismeretlen szemtanúja: Ormányi Józsa sümegi várnagy élete. In: Újkor.hu (megjelent 2021.10.08)

Horváth Levente: Egy minisztertanácsi ülés nyomában. Tisza Kálmán bukása a források tükrében. XXVIII. FONS (2021) 2.sz. 253–275.

Kréz Gellért: Czetz János, az 1848/49. évi szabadságharc hadtudós honvédtábornoka. Forum. Publicationes Discipulorum Iurisprudentiae 3. (2021) 437-468.

Kréz Gellért: Erőszaktörténet, aranybánya és a szintetizáló történész. In: Újkor.hu (megjelent 2021 : 10.14.)

Marsi Attila: Római eredetű szarmata kori fibulák a Gödöllői és Aszódi járás területéről. In: Kincskeresés, kaland, tudomány. Közösségi régészeti projekt Pest megyében. Szerk. Rácz Tibor Ákos. Szentendre 2021, 174–185.

Porkoláb Anna Sára: Bűnbánó nővérek emlékezete: a női vallásosság új formái a 15. századi Corpus Domini kolostorban. in: Fons (megjelenés alatt)

Rácz Balázs Viktor: Flóra Ágnes: The Matter of Honour. The Leading Urban Elite in Sixteenth Century Transylvania. Turnhout, 2019. Brepols Publishers. In: Urbs. Magyar Várostörténeti Évkönyv 15. (2021) 378–381.

Rudolf Veronika: Báling Péter Az Árpád-ház hatalmi kapcsolatrendszerei. Rokonok, barátok és dinasztikus konfliktus Kelet-Közép-Európában a 11. században és a 12. század elején. In: Sic Itur ad Astra 75. sz. (2021) 203-206.

Rudolf Veronika: Magyar-bajor kapcsolatok a 13. század elején. In: Fons 28 (2021) 3. sz.

Sáfár Anna: Motsi István solti lelkész és lokális közössége In: Papok a 18–20. századi lokális közösségekben. Történetek találkozása. Szerk. Bárth Dániel. Budapest, 2021.

Selmeczi Péter: Flandria vörös pipacsa mint az emlékezés jelképe. in: Újkor.hu (megjelenés 2021.11.11)

Selmeczi Péter: Miért jó levéltárosnak lenni? – Levéltáros szakest az ELTE BTK-n. In: Újkor.hu (2021.01.24)

Szűcs Adél: A jövő középkorászai-Beszámoló a középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciájáról. In: Újkor.hu (megjelent: 2021. 07.04.)

Szűcs Adél: Szenvedés és emlékezés – A Magyar Passió című filmről. In: Újkor.hu (megjelent. 2021. 12. 16.)

Konferenciaszereplések

Erdős András Patrik: Agitátorok, álhírek, kihallgatószobák. A Singer Vera és társai ellen indított ügyészségi eljárás 1919-ben. In: V. ABsolute konferencia, Budapest, 2021. november 25.

Erdős András Patrik: Béke van a Balkánon!? A Nyugat-Balkán országainak kihívásai, problémái,külső és belső ellentétei. In: Kutatók Éjszakája 2021. Budapest, ELTE Eötvös József Collegium. 2021. szept. 24.

Faragó Dávid: A Mekcsei család története a 15-16. században. In: Pécs-Baranya évszázadai 6. Országos helyismereti konferencia. Pécs, Csorba Győző Könyvtár, Helyismereti Gyűjtemény.2021. nov. 25.

Faragó Dávid: Sáros vármegye igazgatási reformja (1556-1568). In: A közigazgatás történeti változásai Észak(kelet)-Magyarországon a modern korban. (III. Nemzetközi régiótörténeti konferencia). Miskolc, EKKE TTI. 2021. okt. 21.

Faragó Dávid: Egy baranyai nemes útja a királyi udvarba: Mekcsei György királyi titkár és tanácsos életútja.In: Conferentia Debreceniensis Doctorandorum Iuvenum: Debrecen, DE TDI. 2021. okt. 16.

Faragó Dávid: Hogyan lesz a verébből holló? Avagy ki is volt valójában Hunyadi János? In: Kutatók Éjszakája 2021. Budapest, ELTE Eötvös József Collegium. 2021. szept. 24.

Sáfár Anna: 18–19. századi református anyakönyvek néprajzi vizsgálata. In: Kutatók Éjszakája 2021. Budapest, ELTE Eötvös József Collegium. 2021. szept. 24.

Taschek Zoltán: Vass József szociálpolitikai nézetei európai perspektívában – Modern Magyarország. In: A Modernkori Magyarország Doktori Program doktorandusz konferenciája. ELTE BTK 2021. szeptember 16.

A műhely által benyújtott pályázatok

A műhely a félév folyamán új pályázatot nem nyújtott be.

Közösségi munka, rendezvények

A félév elején sor került a szokásos, összekovácsolást elősegítő egy napos műhelykirándulásra 2021. szeptember 10-én, amelynek célpontja ezúttal Veszprém volt, ahol a városi sétán túl múzeumlátogatás, az érseki palota megtekintés, illetve a veszprémvölgyi apácák romkolostorának megtekintése szerepelt a programon. Sajnos a pandémiás helyzet ebben a félévben sem tette lehetővé, hogy hosszabb tanulmányi műhelykirándulásra kerüljön sor.

2021. szeptember 10-én az MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoporttal közösen a műhely termében került bemutatásra Antonín Kalous vatikáni levéltári kutatásokat tartalmazó kötete (The Legation of Angelo Pecchinoli at the Court of the King of Hungary (1488-490). Budapest-Roma 2021).

2021. szeptember 24-én a Történész Műhely a korábbi gyakorlatnak megfelelően bekapcsolódott a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozatba. Ezúttal három előadás hangzott el. A református anyakönyvek világába vitte el a hallgatókat (Sáfár Anna), Hunyadi János leszármazása körüli különböző nézeteket ismertette (Faragó Dávid), illetve a Nyugat-Balkánon közel múltban lejátszódott események magyarázatát kereste (Erdős András Patrik).

Folytatódott az *Előadások a Történész műhelyben* sorozat, amelynek keretében ezúttal két előadó látogatott el a műhely tagságához. Külön örömet okozott, hogy a járványügyi helyzet átmeneti enyhülése miatt mindkét előadásra élőben kerülhetett sor. 2021. szeptember 29-én Gellért Ádám, a Clió Intézet vezetőkutatója „A politika erőszak es terror Magyarországon (1918–1921, 1944–1945) – magyar es külföldi levéltári kutatási lehetőségek és módszerek" címmel tartott előadást. 2021. november 10-én Tusor Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK Történeti Intézet egyetemi docense, az MTA–PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport vezetője a „Magyar történeti kutatások Vatikánban" címmel a római levéltári kutatások világába kalauzolta el a műhely tagjait.

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.277n/EC	Fazekas István – Ternovácz Bálint: Módszertani műhelyszeminárium 2.
BMVD-200.801/b/EC	Ternovácz Bálint: Történeti kutatás és adatvizualizáció
BMVD-200.703e/EC	Porkoláb Anna: Történelemtanári műhelyszeminárium
BMVD-200.277m/EC	Erdős András Patrik A történelem vége, az emlékezet kezdete - Magyarország 1918-1921

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	**ösztöndíjas neve**
PHD-ösztöndíj	Erdős András Patrik, Faragó Dávid, Marsi Attila Rácz Balázs Viktor, Rudolf Veronika, Taschek Zoltán, Varga Virág
Erasmus ösztöndíj	Csepregi Janka (Krakkói Jagelló Egyetem) Góczon Tamás (Bolognai Egyetem) Horváth Levente (Salamancai Egyetem) Muraközy Virág (Prágai Károly Egyetem)
Új Nemzeti Kiválósági Program	Csepregi Janka, Kréz Gellért, Porkoláb Anna, Rudolf Veronika
Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj	Csepregi Janka Júlia, Papp Júlia, Selmeczi Péter, Süle Dóra, Szűcs Adél
Tanulmányi ösztöndíj	Erdélyi Kamilla, Göncz Zsófia, Kirchhof Gréta, Papp Júlia, Selmeczi Péter, Szalai Bence, Süle Dóra
Bursa Hungarica:	Ámik Ákos, Göncz Zsófia
Mészáros Alapítvány Felsőoktatási Ösztöndíja	Bognár Katica

II. Collegiumi munka

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A hallgatók szakmai munkája a félév folyamán az előző félévekhez hasonlóképpen megfelelő volt. Közülük többen kimagasló tanulmányi eredményt értek el. Ezt jól jelzi, hogy huszonkét műhelytag részesült különféle ösztöndíjakban (többen két különböző támogatást is elnyertek). Örvendetes, hogy négy hallgató részesült az Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíjában, illetve öten Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjban. Ebben a szemeszterben négy hallgató vett részt Erasmus képzésben (Bologna, Krakkó, Prága, Salamanca). A pandémia okozta nehézségek ellenére a műhelytagság aktív publikációs, illetve konferenciaaktivitást mutatott fel, különösen ezutóbbi volt igen erőteljes. Húsz műhelytag harminchárom előadást tartott. Két hallgatószerzett nyelvvizsgát ebben a félévben.

Folytatódott a műhely tanárszakos hallgatóinak támogatására létrejött történelemtanári módszertani szeminárium ebben a félévben is, amely a visszajelzések szerint továbbra is hasznos segítséget jelentett a hivatásukra készülő tanárjelöltek számára. Ahogy folytatódott Budapest Főváros Levéltárával kibontakozó együttműködés jegyében Ternovácz Bálint vezetésével az előző évben útnak indított adatvizualizációs szeminárium is.

Publikációk

Erdős András Patrik: A Budapesti Forradalmi Törvényszék ítélkezése politikai ügyekben. Amikor laikus bírák a kényes szavak urai. Fons 28 (2021) 365-397.

Faragó Dávid: Baranya megyéből a királyi udvarba: Mekcsei György életútja. Turul 94. (2021) 118–129.

Faragó Dávid – Kasza Péter – Szovák Márton: Pótlások a Brodarics-kiadáshoz. In: Lymbus – Magyarságtudományi forrásközlemények 2021/1. 119–148.

Porkoláb Anna: Bűnbánó nővérek emlékezete: A női vallásosság új formái a 15. századi Corpus Domini kolostorban. Fons 28 (2021) 3. sz.

Rácz Balázs Viktor: A cirkálás helye és szerepe az erdélyi büntető igazságszolgáltatás rendszerében. Erdélyi Múzeum 84. (2022) 1. sz. 72–90.

Rácz Balázs Viktor: A székely írás emlékei. Erdélyi Múzeum 84. (2022) 1. sz. 142–146.

Rudolf Veronika: A Birodalom vonzásában. Cseh-magyar-osztrák kapcsolatok 1196 és 1214 között. Századok 156 (2022) 3. sz.

Taschek Zoltán: Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter szociálpolitikai programjának előzményei és előkészítése. Fons 28 (2021) 561-595.

Konferenciaszereplések

Ámik Ákos: Kállay András szabolcsi főispán karrierútja és szerepe Szabolcs vármegye és Nyíregyháza történetében (Konferencia Clio Műhelyében VIII. Eötvös József Collegium Történész Műhely. 2022. március 26.)

Bognár Katica: Raphaello: Szent György és a sárkány (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 26.)

Erdélyi Kamilla: Férfikép és házasság összefüggései Slachta Etelka naplójának tükrében (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 26.)

Erdős András Patrik: Kommunistaperek a Tanácsköztársaságot követő években (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 26.)

Erdős András Patrik:Osztálygyűlöletre alapított bűnszervezet? Az 1919-et követő kommunistaperek ítélkezési gyakorlata. (X. Eötvözet konferencia, Szeged, 2022. április 9.)

Erdős András Patrik: A tanácstag, a tanító és az iskolagondnok – általános és egyedi vonások egy 1919 utáni megtorló perben. (XIV. Nyitott társadalomtörténet konferencia, Budapest, 2022. június 9.)

Faragó Dávid: Hogyan lesz a verébből holló? Avagy ki is volt valójában Verebélyi Péter vajda fia Hunyadi János? (2022. jún.16–17., (Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék, 2022. jún. 16)

Faragó Dávid: Egy korszakváltás szemtanúja, három király szolgálója: Brodarics Mátyás életútja (X. Eötvözet konferencia, Szeged, 2022. április 9.)

Faragó Dávid: Az elfeledett testvér: Brodarics Mátyás élete (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 25.)

Horváth Miklós Csaba: A Tomba François fafestménye, mint történeti forrás (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 25.)

Jaczkó Sándor: Athén birodalmi vonatkozásai a pentékontaeteia idején (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 25.)

Kirchhof Gréta: „A fasizmus a nők legnagyobb ellensége" – A nők elleni erőszak ábrázolása szovjet és magyar háborús plakátokon. (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Kováč Szilárd: IV. Károly megjelenítése Marignolli János krónikájában (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 25.)

Kováč Szilárd: Az ideális uralkodó Marignolli János cseh krónikájában (XXIII. Eötvös Konferencia, Eötvös József Collegium, 2022. április 23)
Kováč Szilárd: A királyi hatalom ábrázolása Marignolli János krónikájában (IX. Hallgatói Középkorász Konferencia, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék 2022. május 20)

Kréz Gellért: Egynagyothalló ezredes és egy különleges életrajzi mű (Konferencia Clio
műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Kréz Gellért: Bátori Schulcz Bódog és egy különleges életrajzi mű (XXIII. Eötvös Konferencia, Eötvös József Collegium 2022. április 23)

László István: A katolikus megújulás kezdetei Magyarországon (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Marsi Attila: Királykérdés a Kárpát-medencei szarmatáknál (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 25.)

Porkoláb Anna: Egy korai domonkos közösség útkeresése(Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Porkoláb Anna: Misztikus élmények és a beszéd kapcsolata egy 13. századi elzászi kolostorban (IX. Hallgatói Középkorász Konferencia, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék 2022. május 20)

Rácz Balázs Viktor: A székely zálogjog sajátosságai (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Rácz Balázs Viktor: A zálogjog keletkezése a kora újkori Székelyföldön (XXIII. Eötvös Konferencia, Eötvös József Collegium 2022. április 23)

Rácz Balázs Viktor: A kötelezetti késedelem jogkövetkezményei a késő középkori zálogszerződések tükrében – Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája (Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék, 2022. jún. 16)

Rudolf Veronika: A II. Ottokár bukásához vezető út (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája, 2022. március 25.)

Rudolf Veronika: A Cseh Királyság és a Habsburgok 1278 után (Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék, 2022. jún. 16)

Szalai Bence: Levélhordó misszionárius a Mongol Birodalomban: Rubruk hittérítő tevékenyége az 1253-as útján (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 25.)

Taschek Zoltán: Az országos társadalombiztosító intézeti választások 1929-ben (Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Taschek Zoltán: Az Országos Társadalombiztosító Intézet szervezetének kiépülése (1927-1930). (Modernkortörténeti Doktorandusz Konferencia. A Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének és Történelmi és Néprajzi Doktori Iskolájának Konferenciája. 2022. április 29.)

Varga Virág: A Türje nemzetség társadalmi-politikai helyzete a 13–14. század fordulóján ((Konferencia Clio műhelyében VIII. Az Eötvös József Collegium Történész műhelyének konferenciája. 2022. március 26.)

Varga Virág: A Héder nembeli Hédervériak társadalmi kapcsolatai a 13–14. század fordulóján (Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája, ELTE BTK Középkori Történeti Tanszék, 2022. jún. 16)

A műhely által benyújtott pályázatok

A műhely a félév folyamán új pályázatot nem nyújtott be. Az ELTE BTK HÖK Tudományos Bizottság Tudományszervezési és Kutatási Pályázata (TKP) által korábban bécsi tanulmányi kirándulásra megítélt támogatás, illetve a szintén korábban elnyert CEEPUS támogatás végül visszavonásra került a járványügyi helyzet miatt.

Közösségi munka, rendezvények

A félév legfontosabb vállalkozása a műhely szokásos műhelykonferenciájának megrendezése volt, amely esetében új kihívást jelentett, hogy ezúttal online formában került sor 2022. március 25-én és 26-án. Az előző évi online megrendezéssel szemben ebben az évben újra élőben került rá sor. A két nap során összesen tizenkilenc előadás hangzott el. A konferencia levezetésében a néhány éve végzett műhelytagok működtek közre, akiknek ezúton is köszönet jár munkájukért. A Történész műhely bekapcsolódott a 2022. április 7–10. között megrendezett IX. Tehetségtábor programsorozatába is. Folytatódott az Előadások a Történész műhelyben sorozat, amelynek keretében ezúttal két előadás megtartására került sor, mindkettő élőben. 2022. április 27. Vida Tivadar professzor úr a természettudományos kutatásmódszertanban rejlő lehetőségeket mutatta be Genetika és kora középkori történelem – Egy szokatlan kapcsolat címmel tartott előadásában. 2022. május 11-én Erdélyi Gabriella, MTA-Lendület kutatócsoportvezető, az ELKH főmunkatársa Családtörténet másképpen: egy kutatás tanulságai címmel tartott módszertani előadást.

Cathedra Magistrorum

2021/2022. I. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.590b/EC	Dr. Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XVIII.

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A Cathedra Magistrorum (CM) koncepciójának megfelelően az 2021/2022-es tanév őszi félévi munkájának középpontjában a kutatómunka állt. A hangsúly ebben a félévben a következő Országos Tudományos Diákkonferencia előkészítésére helyeződött. A Tanárakadémia hallgatóinak elsőként lehetőségük volt megismerni a CM-ben folyó eddigi tudományos munkát, majd a személyes konzultációk keretében zajló szakmai beszélgetések és az aktuális szakdidaktikai szakirodalmak áttekintése során sor került az egyéni kutatási témák kiválasztására és konkretizálására. A következő félév egyik legfőbb feladat lesz az egyéni kutatások megtervezése, kivitelezése és a jövőbeni OTDK dolgozatok elméleti alapjainak kidolgozása.

Az őszi félévben a CM hallgatói több, egymást követő német nyelvű előadáson vettek részt, melynek keretében Bernhard Offenhauser, az ELTE BTK Germanisztikai Intézet osztrák lektorának előadásában a téma szakértőjeként a statisztikai alapismeretekbe vezette be a hallgatókat. Ezen ismeretek elengedhetetlenek a későbbi tudományos munka elvégzéséhez. Az egyes előadásokon a hallgatók a statisztikával kapcsolatos elméleti tudásra tehettek szert, majd a gyakorlatban is kipróbálhatták a megszerzett ismereteket.

Az őszi félévben folytatódott a 2020/2021-es tanév tavaszi félévében elindított szakdidaktikai kutatás a tanári nyelv funkciójának vizsgálatára vonatkozóan.

A jelen félévben került sor a tavasz folyamán felvett empirikus adatok áttekintésére, kiértékelése és elemzésére. A CM hallgatói úgy, mint a kutatás előkészítésében, megtervezésében és az adatfelvételben, a munka jelenlegi fázisában is aktív és lelkiismeretes szerepet vállaltak.

A hagyományoknak megfelelően a CM megalakulásától kezdve a tavaszi félév elején kerül sor az Eötvös Collegiumban egy szakmai projekt megrendezésére, melynek keretén belül hagyományosan a Bécsi Egyetem egy meghívott oktatója és kutatója tart előadást és interaktív műhelymunkát egy meghatározott témával kapcsolatosan. A pandémia miatt azonban 2021 tavaszán nem kerülhetett sor a projekt megvalósítására, így a szakmai rendezvényt 2021 őszére kellett elhalasztani. A járványhelyzet alakulása lehetővé tette, hogy 2021. október 4. és október 6. között a projekt jelenléti formában az Eötvös Collegiumban megvalósulhasson.

A műhelymunka meghívott előadója ezúttal Dr. Thomas Fritz volt, a Bécsi Egyetem oktatója és kutatója, aki „Mehrsprachigkeit, eine neue Herausforderung oder eine alte Normalität" címmel tartott előadást és workshopot. Az előadásban bemutatásra kerültek egy kutatási projekt eredményei, valamint gyakorlati példák alapján egyrészt Bécs városának példáján a többnyelvű társadalmi realitás, másrészt az iskolai oktatásban jelenlévő tanulói többnyelvűség. Az előadást követő workshop lehetőséget nyújtott konkrét, a tanítás gyakorlatából származó példák elemzésén keresztül a témával való mélyebb foglalkozásra, elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt (a programot ld. az 1. számú mellékletben). Ilyen módon a rendezvény hozzájárulhatott a leendő és a már gyakorló tanárok, ill. doktoranduszok szakmai önértelmezésének és tanári professzionalitásuknak a fejlődéséhez. Az előadás és a workshop keretében közvetített ismeretek lehetővé tették a saját tanári tudás és a gondolkodásmód formálódását. A téma egyértelműen megszólította a CM tagjait, akik nagy érdeklődést mutattak a téma egésze és a tárgyalt aspektusok iránt egyaránt, és aktívan vettek részt a mind az előadáson, mind a workshopon.

A CM projekt két nagy egységből állt, a második egységre a következő két napon került sor. Az első nap programja (Thomas Fritz előadása és workshopja) elérhető volt minden érdeklődő hallgató és tanárkolléga számára. A másik két napon a CM kutatócsoport munkatalálkozói zárt körben zajlottak. Ezen a két napon bemutatták egyrészt a CM tagjai a folyamatban lévő, illetve nemrég lezárt kutatási projektjeiket, másrészt jövőbeni kutatásaik koncepcióit dolgozták ki, és részletesen megismerkedtek a szakdidaktikai empirikus kutatások módszereivel és a legújabb kutatási irányzatokkal.

Az őszi félév munkájának egyik fontos elemét alkotta a CM önálló sorozatának (*CM-Beiträge zur Lehrerforschung)* következő, hatodik kötetének az előkészítése. A kötet témája ezúttal a *Kompetenzen und Standards,* amelybe jelentős külföldi és hazai oktató és kutató kollégák készítenek tanulmányokat a témával kapcsolatosan. A szerzők egyrészt az egyes nyelvi kompetenciák kérdésével foglalkoznak majd a tanulmányaikban, melyek különböző nyelveken íródnak, másrészt pedig a standardizáció, illetve a nyelvtanítást befolyásoló curriculumok kérdéseivel. Ebben a kötetben is a CM hagyományainak megfelelően publikálási lehetőséget kapnak a CM fiatal kutatói is. Bemutathatják szakdolgozatuk keretében végzett kutatásaikat, illetve OTDK dolgozataikat. A tervezett többnyelvű kötet kb. 400 oldal terjedelmű lesz, megjelenése 2022-re várható.

Megemlítendő tovább a CM egy további tervezett kiadványa, egy önálló *Bevezetés az idegennyelv-szakdidaktikába* című magyar nyelvű kötetet, amely elsősorban az egyetemi tanárképzés tartalmi megújulását kívánja szolgálni.

A Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV) együttműködve a CM tagjai részt vettek az UDV őszi szakmai konferenciáján, melyre 2021. november 13-án online formában került sor. A „Curriculare Grundlagen für den DaF-Unterricht im Wandel" témájú konferencián a német mint idegen nyelv szak külföldi és hazai képviselőinek előadásait lehetett meghallgatni, majd ezt követően egy pódiumbeszélgetés tette lehetővé a szakmai beszélgetést és tapasztalatcserét (a konferencia programja a 2. számú mellékletben található). A CM hallgatói nagy érdeklődéssel vettek részt a szakmai konferencián.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak) csoportjainak jellemzése:

A CM tagjai az egész félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva a tanári pálya és a tudományos munka iránt. Magas színvonalú munkát végeznek, ill. végeztek, és többen közülük már egyéni publikációkat készítettek, és további tanulmányokon dolgoznak. Kiemelendő a hallgatók elkötelezettsége a szakjuk, a tanári pálya és a tudományos munka iránt.

A Cathedra Magistrorum 2021/2022-es őszi félévi munkáját a magyar hallgatókon túl nagy érdeklődéssel követték német és kínai anyanyelvű hallgatók is, akik a félévet a Lipcsei és a Jenai Egyetemről érkezve Erasmus program keretében töltötték az ELTE-n.

A CM őszi szakmai projektjének részletes programja

Montag, 04.10.2021
10.00-13.00
Arbeitstreffen für die Mitglieder der Cathedra Magistrorum
Empirische Forschung in der Lehrerakademie (Ilona Feld-Knapp, Budapest)

13.00–13.30
Begrüßung: László Horváth, Direktor des Eötvös-Collegiums
Christian Autengruber, Direktor des Österreichischen Kulturforums Budapest
Ilona Feld-Knapp, Leiterin der Cathedra Magistrorum
13.30–14.30
Inputvortrag: „Mehrsprachigkeit, eine neue Herausforderung oder eine alte Normalität?"
(Dr. Thomas Fritz, Universität Wien)

Die Veränderungen der europäischen Gesellschaften zu Superdiversität und damit einhergehend einer zunehmenden Mehrsprachigkeit verändert auch das Zusammenleben vor allem in den Städten und somit auch die Unterrichtsrealitäten.
Das Konzept der Mehrsprachigkeit erlebt in den letzten Jahren eine besondere Aufmerksamkeit in der Forschung und Theoriebildung, was unter anderem an der Vielzahl von nur bedingt unterschiedlichen Konzepten und Bezeichnungen erkennbar ist. Die terminologische Bandbreite reicht von Translanguaging über Polilingualismus zu Metrolingualismus und anderen mehr. Das Konzept einer additiven Mehrsprachigkeit weicht einer Perspektive von individuellen und gesellschaftlichen, sprachlichen Repertoires, die die Verwendung aller zur Verfügung stehender, sprachlicher Mittel mit dem Ziel einer kommunikativen Handlungsfähigkeit in diversen Kontexten bedeuten. Ein Blick über die Grenzen Europas in den globalen Süden und in die Geschichte der Mehrsprachigkeit auch in Bezug auf Normierungen und koloniale Praktiken soll die Frage nach dem Neuen und dem Besonderen der Mehrsprachigkeit beantworten helfen.
Im Vortrag werden die mehrsprachige gesellschaftliche Realität am Beispiel Wiens anhand von Daten aus einem auf dem Ansatz der linguistic landscapes basierenden Forschungsprojekt, die sprachbiografische Mehrsprachigkeit

von Lernenden anhand konkreter Beispiele aus dem Kontext der Erwachsenenbildung und die existierende Mehrsprachigkeit im Unterricht anhand einiger Sequenzen aus Kursen, dargestellt.

14.30–15.00
Kaffeepause

15.00-16.30
Workshop: „Mehrsprachigkeit, eine neue Herausforderung oder eine alte Normalität?“
(Dr. Thomas Fritz, Universität Wien)

Im Workshop erarbeiten wir das Thema tiefergehend, einerseits aus einer theoretischen und andererseits einer praktischen Sicht, verwenden konkrete Unterrichtsbeispiele zu Analyse von Mehrsprachigkeit im Lernprozess und bearbeiten Aktivitäten, die zu einer Sensibilisierung zum Thema hinführen sollen.

16.30-17.00
Bericht über die Aktivitäten der Lehrerakademie des Jahres 2020
(Gabriella Perge, Sekretärin der CM, Budapest)

17.00-17.45
Abschlussdiskussion, Reflexion
(Herta Márki, Gabriella Perge, Budapest)

Dienstag, 05.10.2021
10.00–12.00
Arbeitstreffen für die Mitglieder der CM
Aktuelle Forschungsprojekte der Cathedra Magistrorum
(Ilona Feld-Knapp, Gabriella Perge, Budapest)

12.00–13.00
Mittagspause

13.00–15.00
Neue Tendenzen in fremdsprachendidaktisch angelegten Forschungen
(Ilona Feld-Knapp, Csaba Csapodi, Budapest)

Mittwoch, 06.10.2021
10.00–13.00

Theorie und Praxis in der Fremdsprachendidaktik
(Ilona Feld-Knapp, Eszter Kránicz, Krisztina Kórósi, Budapest)

Erarbeitung der Konzeption weiterer Forschungen in der Lehrerakademie
(Ilona Feld-Knapp, Gabriella Perge, Herta Márki, Vivien Szabó, Budapest)

Az UDV konferenciájának programja

Generalversammlung und Fachtagung des Ungarischen Deutschlehrerverbandes am 13. November 2021

Online-Tagung

Thema: Curriculare Grundlagen für den DaF-Unterricht im Wandel

Programm

ab 8.30	Anmeldung
9.30-10.00	Begrüßung, Eröffnung, Grußworte der deutschsprachigen Länder
10.00-11.00	Plenarvortrag 1: Alles bleibt: anders - der GER-Begleitband 2020 zwischen didaktischer Kontinuität und gesellschaftlichem Wandel Vortragender: Hermann Funk (Friedrich-Schiller-Universität Jena)
11.15-11.45	Plenarvortrag 2: Das Lernen und Lehren von Fremdsprachen. Der Nationale Grundlehrplan 2020. Vortragende: Enikő Jakus (Deutsches Nationalitätengymnasium Budapest) Eszter Kránicz (Szent-Györgyi Albert Gymnasium Budapest) Gabriella Perge (Eötvös Loránd Universität Budapest)

11.45-12.15	Plenarvortrag 3: Initiativen zur Förderung der Mehrsprachigkeit auf dem Prüfstand Vortragende: Gabriella Perge (Eötvös Loránd Universität Budapest)
12.15-13.00	Podiumsdiskussion Teilnehmende: Tímea Berényi-Nagy (Universität Pécs) Herta Márki (Eötvös Loránd Universität Budapest) Éva Szabó (ELTE Trefort Ágoston Übungsschule Budapest) Sándor Trippó (Goethe-Institut Ungarn) Moderation: Gabriella Perge
13.00-13.45	Verlagspräsentationen
13.00-13.45	Generalversammlung des UDV Bericht über die Aktivitäten des UDV 2020 Gabriella Perge (Generalsekretärin des UDV) Finanzbericht des UDV 2020 Éva Szabó (Schatzmeisterin des UDV)

2021/2022. II. félév

Féléves műhelyvezetői jelentés

I. Tanulmányi adatok

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	**oktatója és címe**
BMVD-200.590d/EC	Feldné Dr. Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatás XIX.

II. Collegiumi munka

A műhely szakmai munkájának bemutatása

A Cathedra Magistrorum (CM) Tanárakadémia működésének és belső dinamikájának megfelelően a hangsúly a 2021/2022-es tanév tavaszi félévében is a közös műhelymunkákra és a szakmai rendezvényeken való részvételekre helyeződött.

A hagyományoknak megfelelően a CM megalakulásától kezdve a tavaszi félév elején kerül sor az Eötvös Collegiumban egy szakmai projekt megrendezésére, melynek keretén belül hagyományosan a Bécsi Egyetem egy meghívott oktatója és kutatója tart előadást és interaktív műhelymunkát egy meghatározott témával kapcsolatosan. Az idei szakmai projektre 2022. március 7. és március 9. között került sor az Eötvös Collegiumban. Az első napon a CM tagjai szakmai munkamegbeszélésen vettek részt, valamint megismerhették a tanárkutatás legújabb hazai és nemzetközi tendenciáit és kutatási irányzatait. Ezután a Bécsi Egyetem meghívott oktatója és kutatója, Dr. Sandra Reitbrecht tartott inputelőadást *„Modelllernen als Verfahren der expliziten Strategievermittlung"* címmel, melynek keretében a résztvevők betekintést nyertek a modellalapú tanulás mint az explicit stratégia-közvetítés egyik lehetőségének témájába. Elsőként egy bevezető keretében ismerhették meg a modellalapú-tanulás elméleti hátterét, majd sor került egy a Bécsi Egyetemen zajló kutatási projekt bemutatására. Az inputelőadást követő interaktív workshop lehetőséget nyújtott a leendő és a már gyakorló tanároknak egyaránt, hogy a témával kapcsolatban kicseréljék tapasztalatukat és véleményüket, valamint elméleti ismereteiket átültessék a gyakorlatba (a szakmai rendezvény programját ld. az 1. sz. mellékletben).

A résztvevők számára a projekten való részvétel többszörös gazdagodást jelentett. Szakmai szempontból egyrészt elméleti bevezetőt kaptak a témába, melynek során meglévő ismereteiket elmélyíthették, másrészt a saját tanítási gyakorlatuk számára gyakorlati tapasztalatot szerezhettek, ezen túl szakmai és emberi kapcsolatokat építhettek. Ez által a rendezvény hozzájárulhatott a leendő és a már gyakorló tanárok, ill. doktoranduszok szakmai önértelmezésének és tanári professzionalitásuknak a fejlődéséhez. Az előadás és a workshop keretében közvetített ismeretek lehetővé tették a saját tanári tudás és a gondolkodásmód formálódását. A téma egyértelműen megszólította a CM tagjait, akik nagy érdeklődést mutattak a téma egésze és a tárgyalt aspektusok iránt egyaránt.

A CM projekt két nagy egységből állt, a második egységre a következő két napon került sor. Az első nap programja (Dr. Sandra Reitbrecht előadása és workshopja) elérhető volt minden érdeklődő hallgató és tanárkolléga számára. A másik két napon a CM kutatócsoport munkatalálkozói zárt körben zajlottak. Ezen a két napon bemutatták egyrészt a CM tagjai a folyamatban lévő, illetve nemrég lezárt kutatási projektjeiket, másrészt jövőbeni kutatásaik koncepcióit dolgozták ki, és részletesen megismerkedtek a szakdidaktikai empirikus kutatások módszereivel és a legújabb kutatási irányzatokkal.

A 2021/2022-es tanév tavaszi félévében folytatódott az egy évvel ezelőtt elindított, a tanári nyelv funkciójának vizsgálatára irányuló szakdidaktikai kutatás. A jelen félévben sor került további adatfelvételre és a meglévő empirikus adatok elemzésére és kiértékelésére.

A tavaszi félév munkájának másik fontos elemét alkotta a CM önálló sorozatának (*CM-Beiträge zur Lehrerforschung)* következő, hatodik kötetének az előkészítése, a kötet tartalmi koncepciójának kialakítása, valamint az egyes tanulmányok elkészítése és azok tartalmi, illetve formai gondozása. A kötet témája ezúttal a *Kompetenzen und Standards,* mely tematikusan szervesen illeszkedik a CM eddigi köteteihez. A kötetbe külföldi és hazai neves szakemberek kerültek meghívásra szerzőként, akik az egyes nyelvi kompetenciák kérdésével foglalkoznak majd a tanulmányaikban, melyek különböző nyelveken íródnak. Egy másik fontos témája a kötetnek a standardizáció, illetve a nyelvtanítást befolyásoló curriculumok kérdése. Ezen a téren is az utóbbi években jelentős változások történtek itthon és nemzetközi viszonylatban. Ezeket a változásokat tárgyalja néhány további tanulmány. Ebben a kötetben is a CM hagyományainak megfelelően publikálási lehetőséget kapnak a CM fiatal kutatói is. Bemutathatják szakdolgozatuk keretében végzett kutatásaikat, illetve OTDK dolgozataikat. A többnyelvű kötet kb. 400 oldal terjedelmű lesz, megjelenése 2022 második felére várható.

Megemlítendő továbbá a CM egy további tervezett kiadványa, egy önálló *Bevezetés az idegennyelv-szakdidaktikába* című magyar nyelvű kötetet, amely elsősorban az egyetemi tanárképzés tartalmi megújulását kívánja szolgálni.

A Cathedra Magistrorum tavaszi félévi munkájában a megalapítása óta kiemelt szerepet kapnak a különböző iskolákban szervezett látogatások, amelyek szerves részét képezik a leendő tanárok szakmai önértelmezésének fejlődésének, valamint betekintést nyújtanak különböző magyarországi iskolák életébe és munkájába. Ezen túl lehetővé teszik az intézményekben tanító kollégákkal való beszélgetést és tapasztalatcserét. A CM tagjai a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesülete (UDV) által a *Forum junger Deutschlehrer*

keretében szervezett iskolalátogatásokon a félévben hét alkalommal vehettek részt. Az egyes látogatások részletes programjai az alábbi linken érhetők el: http://www.udaf.hu/forum_2022.php.

Az iskolalátogatásokon túl a CM tagjai részt vettek a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesülete online szakmai konferenciáján, melyre 2022. április 2-án „*Autonomes Lernen im DaF-Unterricht*" címmel került sor. A CM megalakulása óta szorosan együttműködik az Egyesülettel, a CM tagjai rendszeres résztvevői és előadói az UDV szakmai rendezvényeinek. Az idei tavaszi szakmai konferencián a résztvevőknek lehetőségük volt az autonóm tanulás elméleti hátterének és gyakorlatbeli megvalósulásának megismerésére (a konferencia programját ld. a 2. sz. mellékletben). A CM tagjai és oktatói ezen túl publikációkon dolgoznak az UDV által készülő következő kötetbe.

A tavaszi félévben megkezdődött a felkészülés a 36. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára. A CM számos tagja kezdte el kutatási projektjét, melyet az OTDK-ra kíván benyújtani 2023-ban. A félév során a jelenléti formában megvalósuló szakmai találkozókon a CM tagok bemutatták egymásnak a kutatási témáikat, releváns és aktuális szakirodalom segítségével feldolgozták az egyes témák elméleti hátterét és megkezdték az empirikus kutatásuk megtervezését, melynek kivitelezésére ősszel kerül sor. Valamennyi kutatási téma ígéretes, aktuális és jövőbe mutató.

A CM tagjai részt vettek továbbá a 2022. június 8-án, az Eötvös Collegiumban megrendezésre kerülő *zeichen setzen II* hallgatói konferencián, melyen kutatási projektjeiket mutatták be. A konferencia teljes programja az alábbi linken érhető el: https://www.elte.hu/media/a4/af/0688deedd6f66bd4e6e01ae827977b6f4b162b1861e700b423e3e66baf34/zeichen%20setzen%20II%20-%20Tagungsprogramm.pdf.

2022. augusztus 15. és augusztus 20. között kerül sor a Német Nyelvtanárok Nemzetközi Egyesületének (Internationaler Deutschlehrerverband, IDV) konferenciájára (Internationale Deutschlehrertagung, IDT, https://www.idt-2022.at/) Bécsben. A négyévente megrendezésre kerülő IDT konferencia a német mint idegen nyelv szak legnagyobb szakmai fóruma világszerte. A konferencia legfőbb célkitűzése a német mint idegen nyelv szakot képviselő tanárok és kutatók továbbképzése, valamint a szakmai tapasztalatcsere elősegítése. A nemzetközi konferencián a CM tanárai és hallgatói egyaránt szakmai előadásokkal vesznek részt. Ezen túl a CM 10 hallgatója az Osztrák-Magyar Akció Alapítvány (OMAA) ösztöndíjasaként egy nemzetközi projekt keretében vesz részt az IDT konferencián és segíti a szakmai munkát.

A CM e félévi munkájának részeként kiemelendő, hogy a CM korábbi hallgatója és jelenleg is aktív tagja, Márki Herta, 2022. június 29-én sikeresen, summa cum laude minősítéssel megvédte doktori disszertációját *Sprachentwicklung. Eine Studie zur Untersuchung der Besonderheiten der Sprachentwicklung von Lernenden mit unterschiedlichen L1 an ungarischen Schulen am Beispiel der Konzeptualisierung von Menge* címmel az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola Alkalmazott Nyelvészet Doktori Programban, a Német nyelv tanítása és tanulás alprogramban. Témavezetője: Prof. Dr. Feld-Knapp Ilona.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése:

A CM tagjai a félév során a korábbiakhoz hasonlóan, a rendkívüli körülmények ellenére kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva egyrészt a tanári pálya és a tudományos munka, másrészt a szakmai programok iránt. Magas színvonalú kutatómunkát végeznek, ill. végeztek, és sokan közülük publikációkat készítettek, és további tanulmányokon dolgoznak. A félév során minden CM hallgató nagy odaadással és motiváltan vett részt a jelenléti formában megrendezett szakmai megbeszéléseken és találkozókon. Lelkesen és érdeklődően vettek részt ezen túl a megvalósult szakmai programokon.

Külön kiemelendő, hogy a CM munkájához a tavaszi félévben is csatlakoztak új hallgatók. Összességében elmondható, hogy a CM minden korábbi és új tagja örömmel vesz részt a Tanárakadémia munkájában, nyitott a folytatásra és nagyfokú érdeklődést mutat a kutatómunka iránt.

A CM tavaszi szakmai rendezvényének részletes programja (2022. 03. 07. – 2022. 03. 09.)

Montag, 07.03.2022

10.00-13.00

Arbeitstreffen für die Mitglieder der Cathedra Magistrorum
Empirische Forschung in der Lehrerakademie (Ilona Feld-Knapp, Budapest)

13.00–13.30

Begrüßung: László Horváth, Direktor des Eötvös-Collegiums
Christian Autengruber, Direktor des Österreichischen Kulturforums Budapest
Ilona Feld-Knapp, Leiterin der Cathedra Magistrorum

13.30–14.30

Inputvortrag: „Modelllernen als Verfahren der expliziten Strategievermittlung"
(Mag. Dr. Sandra Reitbrecht, Universität Wien, Pädagogische Hochschule Wien)

Die Diskussion um die Relevanz von Strategien für das kompetente Lesen und Schreiben in der Fremdsprache sowie das Sprachenlernen ist keinesfalls neu. Dennoch fällt auf, dass das Modelllernen (auch: Beobachtungslernen) als Verfahren der expliziten Strategievermittlung im Kontext von Deutsch als Fremdsprache bisher wenig Aufmerksamkeit erhalten hat. Ein zentraler didaktischer Schritt beim Modelllernen ist das kommentierte Vorzeigen (Modellieren) eines erfolgreichen Aufgabenlösungsprozesses durch die Lehrperson. Lernende beobachten die Lehrperson dabei und erhalten dadurch Einblicke in die kompetente Strategieanwendung in unterschiedlichen Aufgabenkontexten.
Der Vortrag führt in das Modelllernen ein und zeigt anhand von Daten aus dem Projekt „Am Modell lernen, als Modell lernen. Ein schreibdidaktisches Konzept für den wissenschaftspropädeutischen Fachunterricht" (Universität Wien, April 2018 bis 2019), wie Lehrende und Lernende beim Modelllernen für das Erreichen schreibdidaktischer Ziele gewinnbringend miteinander kooperieren können.

14.30–15.00

Kaffeepause

15.00-16.30

Workshop: „Modelllernen als Verfahren der expliziten Strategievermittlung“
(Mag. Dr. Sandra Reitbrecht, Universität Wien, Pädagogische Hochschule Wien)

Im anschließenden Workshop setzen wir uns mit dem Modellieren als zentraler Lehrhandlung beim Modelllernen näher auseinander. Anhand von Beispielen werden unterschiedliche Praktiken und Qualitätsmerkmale für das Modellieren besprochen sowie anschließend auch selbst ausprobiert.

Die Referentin: **Sandra Reitbrecht** ist Hochschullehrerin am Didaktikzentrum für Text- und Informationskompetenz der Pädagogischen Hochschule Wien. Von April 2018 bis November 2019 leitete sie zudem das Projekt „Am Modell lernen, als Modell lernen. Ein schreibdidaktisches Konzept für den wissenschaftspropädeutischen Fachunterricht“ am Fachbereich für Deutsch als Fremd- und Zweitsprache der Universität Wien.

16.30-17.00

Bericht über die Aktivitäten der Lehrerakademie des Jahres 2021
(Gabriella Perge, Sekretärin der CM, Budapest)

17.00-17.45

Abschlussdiskussion, Reflexion
(Herta Márki, Gabriella Perge, Budapest)

Dienstag, 08.03.2022

10.00–12.00

Arbeitstreffen für die Mitglieder der CM
Aktuelle Forschungsprojekte der Cathedra Magistrorum
(Ilona Feld-Knapp, Gabriella Perge, Budapest)

12.00–13.00

Mittagspause

13.00–15.00

Neue Tendenzen in fremdsprachendidaktisch angelegten Forschungen
(Ilona Feld-Knapp, Csaba Csapodi, Budapest)

Mittwoch, 09.03.2022
10.00–13.00

Theorie und Praxis in der Fremdsprachendidaktik
(Ilona Feld-Knapp, Eszter Kránicz, Herta Márki, Budapest)

Erarbeitung der Konzeption weiterer Forschungen in der Lehrerakademie
(Ilona Feld-Knapp, Gabriella Perge, Herta Márki, Vivien Szabó, Budapest)

A 2022. április 2-ai UDV konferencia részletes programja

Fachtagung des Ungarischen Deutschlehrerverbandes am 2. April 2022

Online-Tagung

Thema: Autonomes Lernen im DaF-Unterricht

Programm

ab 8.30	Anmeldung
9.00-9.45	Verlagspräsentationen
9.45-10.15	Begrüßung, Eröffnung, Grußworte der deutschsprachigen Länder
10.15-11.15	Plenarvortrag 1: Autonomie im Spannungsfeld von sozialem Lernen und Individualisierung Vortragende: Barbara Schmenk (University of Waterloo)
11.30-12.00	Plenarvortrag 2: Lernerautonomie im Kontext der DSD-Prüfungen Vortragende: Antje Heinicke (Zentralstelle für das Auslandsschulwesen Budapest)
12.00-12.30	Plenarvortrag 3: Förderung der Lernerautonomie beim Wortschatzlernen

Vortragende: Vivien Szabó (Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

12.45-14.00 Workshop 1: Ermutigung zur Förderung der Lernerautonomie
Márta Máriász (ELTE Trefort Ágoston Gymnasium Budapest)

Workshop 2: Autonomes Lernen. Erfahrungen im digitalen Unterricht aus der Studierendenperspektive
Judit Rikkert (Eötvös-Loránd-Universität Budapest)
Dorottya Szabó-Szász (Bolyai János Gymnasium Kecskemét)
Veronika Vincze (Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

Eötvös[2]

Eötvös József Collegium Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár Beszámoló 2022

A 2022-es évben a könyvtárosi feladatokat Mátyás Melinda látta el. Az év során összesen 51 dokumentummal gyarapodott a könyvtár: 50 könyvvel és egy darab elektronikus könyvvel, amelyet a ProQuest szolgáltatásának keretében vásárolt. Az 50 kötet között 8 db volt vétel és 42 ajándék. Az ajándékkönyveket a könyvtárosok a kialakult gyakorlatnak megfelelően kiemelt helyen, külön polcon helyezik el, az ajándékozó nevét a katalógusban is feltüntetve. A legtöbb kötetet az évben Szakály Sándor, Christine Ferlampin-Acher és Szlamka Erzsébet ajándékozta.

Az év során a könyvtár nagy hangúlyt fektetett az állományban levő, még a gépi katalógusban nem szereplő régi könyveinek feldolgozására: összesen 90 darabnak a szakszerű leírása készült el az Aleph könyvtári rendszerben. A későbbiekben tervbe van véve a régi könyves állomány possessorainak és egyéb érdekességeinek publikálása.

Az évben az ELTE Könyvtár Tanszékéről Oletics Antónia BA-s hallgató végezte a Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltárban a könyvtárosi szakmai gyakorlatát. Régi könyv szakirányos hallgatóként segédkezett a régi könyvek leírásában illetve a címlapjainak a digitalizálásában.

A kötelező statisztikai adatszolgáltatás keretében a könyvtár februárban leadta a 2021-es évről szóló tevékenységi jelentést az Egyetemi Könyvtárnak. Az év végére az ELTE katalógusában megtalálható collegiumi könyvtári dokumentumok száma 8970-re emelkedett.

Nyelvtanulás

❖ ❖ ❖

A 2021/2022-es tanév őszi félévének francia, olasz, német, angol, latin és spanyol nyelvi kurzusai az Eötvös Collegiumban (összesítő a kurzusvezetők beszámolói alapján)

I. Francia nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 32 fő)

Francia 1

A1/A2 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese | péntek: 14.00–17.00 | 11 fő

Tananyag: Alcaraz (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A1, 2016, 1–6. fejezet (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous,* Hatier.

Témakörök, lexika: Bemutatkozás, megszólítás, köszönés, elköszönés, személyes adatok, elérhetőségek megadása, útvonal tervezés, tájékozódás, múzeumok, tömegközlekedés, foglalkozás nevek, vásárlás, üzletek, rendelés étteremben/kávézóban, étkezés, receptek, véleménynyilvánítás (*aimer*, *détester* stb.), a hét napjai, hónapok, dátum, ruházat/öltözködés, ruhavásárlás, időjárás, elektronikai cikkek vásárlása (a legújabb informatikai szókinccsel), napi rutin, hobbik, háztartási munkák, óra, találkozó megszervezése, szórakozási lehetőségek, telefonos foglalás, jegyvásárlás, Franciaország földrajza, Európa országai, nemzetiségnevek, Franciaország Európában, frankofónia, önkéntes munka, sport. Elsajátított nyelvtani szabályok: névelők, kérdő mondatok típusai, tagadás, tőszámnevek, sorszámnevek, jelen idő, közvetlen jövő idő (*futur proche*), közelmúlt (*passé récent*), *passé composé*, névmások, anyagnévelő, prepozíciók, felszólító mód, visszaható igék, foglalkozás nevek hímnemben és nőnemben, egyes szám / többes szám, melléknév helye. – A félévi munka értékelése: A kurzust jelenléti oktatás keretében tudtuk megtartani. A csoport résztvevői között ezúttal voltak olyanok is, akik korábban már tanultak franciául. Ennek

ellenére könnyen és megfelelő ütemben tudtunk haladni, a félévre tervezett tananyagot sikerült elvégeznünk (1–6. fejezet). A hallgatók kéthetente rövid tesztet írtak a megelőző órák anyagából. A kurzus végén a zárótesztet a tankönyv tesztfeladatai alapján állítottam össze.

Francia 3

A2/B1 | Kurzusvezető: Horváth Janka Júlia | péntek: 17.15–18.45 | 4 fő
A2/B1 | Kurzusvezető: Julie Minas | hétfő: 18.30–20.00 | 4 fő

Tananyag: Heu (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A2, 2016 (+ CD, DVD).

Témakörök, lexika: emlékezéssel, érzékeléssel kapcsolatos szókincs, időjárás, természeti jelenségek és tájak leírása, foglalkozások nevei, tudomány és technika a mindennapokban, kommunikáció, telefon- és internethasználat. – Elsajátított nyelvtani szabályok: *imparfait* és *futur simple* igeidők használata, *y* és *en* névmások használata, a melléknév helye jelzős szerkezetekben, *si*-vel bevezetett feltételes mellékmondatok igeidőhasználata (*présent/futur simple, imparfait, plus-que-parfait*) reális, jelenre és múltra vonatkozó irreális feltétel esetén, az *on* személyes névmás használata. – A félévi munka értékelése: A Francia 3 kurzus őszi szemeszterében az Édito *A2* tankönyv 2. és 4. fejezeteit vettük át, az olvasmányokat közösen dolgoztuk fel, a hozzájuk tartozó feladatokat részben órán, részben házi feladatként készítették el a hallgatók. Minden óra elején 10 szavas szódolgozatot írtak az előző óra anyagából, ezek túlnyomó többsége remekül sikerült. Sok nyelvtani jelenség kapcsán felmerült, hogy ugyan elméletileg már találkoztak vele vagy tanulták, alkalmazni mégsem tudták önállóan, csak némi közös gyakorlás után. A hallgatók egyéni nyelvi kompetenciái között nagy különbségek mutatkoztak, így némi nehézséget jelentett, hogy az óra mindenki számára követhető legyen, ugyanakkor ne legyen unalmas azok számára, akiknek alaposabb nyelvészeti vagy nyelvi előképzettségük van. Ennek következtében a vártnál lassabban haladtunk az anyaggal, illetve a hallgatók számos kiegészítő kérdést tettek fel – szorgalomban és érdeklődésben tehát nem volt hiány. A kurzus jelesre való teljesítéséhez szükséges szintet mindhárom tanuló elérte, a két fejezet feldolgozása után megírt záródolgozatokat sikerrel teljesítették, az órákról csak betegség esetén, rendkívül ritkán hiányoztak. Szövegértésük és szókincsük, kiejtésük

sokat fejlődött, a továbbiakban az íráskészség és a hallott szövegértés kiemelt fejlesztése lenne a cél, az önálló szövegalkotás (egyelőre egyszerű mondatok szintjén) ugyanis – főként időhiány miatt – egyesek számára egyelőre nagy kihívás. A továbbiakban a tankönyv feladatain kívül esetleg érdemes volna egyszerűbb, sémák alapján önállóan megalkotott párbeszédes vagy szituációs feladatokat is beépíteni a tananyagba, hogy az óra interaktívabb módon fejleszthesse a beszédkészségüket. – *Horváth Janka Júlia*

Le groupe est vraiment très sérieux, rigoureux et très assidu, les étudiants sont très motivés par l'apprentissage de la langue française. – Nous avons commencé le semestre par des révisions et une consolidation de certains points de grammaire de base ayant déjà été évoqués au niveau A1 : le masculin et le féminin, le pluriel, la conjugaison au présent de l'indicatif. – J'ai traité avec eux les unités 1 et 3 et le début de l'unité 5, et Janka Júlia Horváth a traité avec eux les unités portant un numéro pair. – Les étudiants ont appris à parler de leurs origines, de leurs goûts, de leurs choix d'études et de leurs activités et loisirs, de leurs engagements. Nous avons travaillé la façon de proposer une sortie ou de fixer un rendez-vous ; de faire le portrait d'un artiste ou d'un personnage historique (unité 1). Nous avons travaillé les expressions liées à la recherche d'un logement, à la lecture ou à la rédaction de petites annonces. Les étudiants ont également vu comment décrire un lieu de vie, son aménagement, ses caractéristiques, mais aussi la vie du quartier, les voisins (unité 2). – Les points de grammaire suivants ont été expliqués et travaillés par des exercices : le passé composé, et l'accord du participe passé, les différentes négations, les différents indicateurs de temps, les pronoms relatifs simples (qui, que, où), la comparaison. – *Julie Minas*

Francia 5

B1 | Kurzusvezető: Julie Minas | kedd: 18.00–19.30; szerda: 18.15–19.45 | 8 fő

Tananyag: Heu (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau B1, 2016 (+ CD, DVD).

Le groupe est globalement d'un bon niveau, même s'il est tout de même un peu hétéroclite : certains étudiants sont de niveau B1, d'autres B2 mais préfèrent tout de même fréquenter ce cours, et ce parfois pour la deuxième année. – Nous avons traité les trois premières unités du manuel Édito B1, essentiellement à partir des documents du manuel, ponctuellement avec le complément d'autres

documents, notamment audio, car les étudiants avaient plus de mal à comprendre les supports audio que les supports écrits. Sur les points de grammaire, des exercices de grammaire supplémentaires ont souvent été effectués pour plus de pratique. – Les thèmes suivants ont été étudiés de façon très approfondie : le logement (la colocation, l'habitat intergénérationnel, la recherche d'un logement, le métier de concierge) (unité 1) ; les études et le travail (le système scolaire et universitaire français, les études à l'étranger, le travail des étudiants, l'entretien d'embauche, le télétravail, le chômage et le droit du travail) (unité 2) ; les médias (les nouveaux médias numériques, les réseaux sociaux, la façon dont les jeunes s'informent) (unité 3). – Nous avons travaillé assez précisément sur le lexique relatif à chacun de ces thèmes, et son emploi en contexte, de ce point de vue le niveau du cours tendant plutôt vers le B2. – Les points de grammaire suivants ont été expliqués et travaillés par de nombreux exercices : l'alternance entre passé composé et imparfait ; la conjugaison au subjonctif et son emploi, par différence notamment avec l'emploi de l'indicatif ; les pronoms relatifs ; la comparaison ; la concession ; la nominalisation d'une phrase ; la conjugaison et l'emploi du passé simple. – Certains, scientifiques ou économistes, connaissaient assez peu la culture, l'histoire et la littérature françaises, mais manifestent la volonté de les découvrir. A leur demande, nous avons ainsi travaillé sur les anciennes colonies françaises, et sur des personnalités littéraires et historiques issues de ces colonies comme Aimé Césaire ou Léopold Senghor. Chaque semaine, ils apprennent et récitent en langue française, essentiellement des poèmes très connus, monuments de la culture littéraire et historique française (« Liberté », Paul Eluard ; « Demain, dès l'aube », Victor Hugo ; etc.). – Le groupe est très dynamique, les étudiants ont beaucoup d'énergie et ont l'envie de s'engager dans des projets et activités de groupe. De ce fait, ce groupe a souhaité être inscrit au concours Flaubert organisé par Delphine Jayot (ELTE). Plusieurs séances de ce semestre ont été consacrées à la lecture d'extraits de Gustave Flaubert, au choix d'un texte, à la lecture et l'analyse du texte choisi, puis à une réflexion et une discussion de groupe pour construire le projet d'un film adaptant l'extrait, et enfin à la rédaction du scénario, et à un choix de décors, de costumes et d'accessoires. Se pencher sur ce texte littéraire a été l'occasion d'anticiper l'étude de certains points de grammaire traités à la fin du manuel mais qui étaient nécessaires pour bien comprendre l'auteur.

Le noyau du groupe travaille assidument, deux étudiants cependant ont cessé de fréquenter le groupe après les vacances d'octobre, l'un (Béla Szlovicsák), ainsi que me l'ont indiqué ses camarades, parce qu'il a passé et obtenu le diplôme

de niveau B2, l'autre (Sámuel János Szajbély) sans m'en indiquer la raison, mais j'ai validé tout de même le cours du fait de leur participation active au début du semestre.

Francia 7/8

B2/C1 | Kurzusvezető: Julie Minas | hétfő: 16.15–17.45; péntek: 8.00–9.30 | 9 fő

Tananyag: Heu (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau B2, 2016 (+ CD, DVD).

Le groupe est d'un relativement bon niveau, certains étudiants ont un niveau plus proche du C1 que du B2. Nous avons traité les six premières unités du manuel Édito B2. Certains étudiants avaient déjà abordé une partie des documents et des exercices car c'est la deuxième ou la troisième année qu'ils fréquentent le cours de ce niveau. De ce fait, j'ai régulièrement proposé des documents écrits et audio, ainsi que des exercices différents de ceux du manuel, mais portant sur les mêmes thèmes et points de grammaire que le manuel.
Les thèmes étudiés ont donc été l'engagement et ses différentes formes, la vie publique et la place du débat (unité 1), les langues étrangères, l'histoire de la langue française, de son institutionnalisation et la façon dont elle a été transformée par d'autres langues (unité 2), les médias et les différentes façons de s'informer (unité 3), le voyage et l'expatriation, les figures de voyageurs (unité 4), l'histoire de l'immigration en France, les grands événements qui ont construit le roman national français (unité 5), la médecine humanitaire (unité 6).
Nous avons travaillé assez précisément sur le lexique relatif à chacun de ces thèmes, de ce point de vue le niveau du cours tendant plutôt vers le C1. Ont été détaillées également la façon d'exprimer l'opinion et la façon de commenter des données chiffrées. Les points de grammaire suivants ont été expliqués et travaillés par de nombreux exercices : l'alternance entre passé composé et imparfait ; la conjugaison au subjonctif et son emploi, par différence notamment avec l'emploi de l'indicatif ; le discours rapporté au présent et au passé ; le passif ; la conjugaison et l'emploi du passé simple.
Le groupe travaille bien, les étudiants sont motivés et très intéressés par la langue française, mais aussi surtout par la culture, l'histoire et la littérature françaises et francophones. De ce fait, les étudiants découvrent, apprennent

et récitent avec enthousiasme chaque semaine un poème en français. Lors des séances précédant les vacances, nous avons regardé deux films français : *Patients* de Grand Corps Malade et *Les Hirondelles de Kaboul* de Zabou Breitman et Éléa Gobbé-Mévelle, adapté du roman de Yasmina Reza. A raison d'une page par semaine, les étudiants ont également lu pendant le semestre la nouvelle *Celui qui n'avait jamais vu la mer* de Jean-Marie Gustave Le Clézio. En plus d'expressions écrites et de petits tests de grammaire, les étudiants ont fait chacun un ou deux exposés sur des thèmes de civilisation française les intéressant personnellement (la lecture que Gilles Deleuze a fait de Proust, le roman *Un Garçon de quinze ans* de Jules Verne, le poème « Voyelles » d›Arthur Rimbaud et ses traductions hongroises, etc.), et se sont beaucoup investis dans ces travaux, qui ont été de qualité. Les étudiants ont également participé à une rencontre du cycle des « Pépites internationales » organisées par l'Institut français, avec l'auteur (Jean-Christophe Deveney) et la dessinatrice (Nuria Tamarìt) de la bande dessinée *Géante*.

II. Olasz nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 22 fő)

Olasz 1

A1 | Kurzusvezető: **Rácz Balázs György** | kedd: 18.00–19.30; szerda: 19.30–21.00 | 11 fő

Tananyag: Ziglio, Luciana – Rizzo, Giovanna: *Nuovo Espresso* 1, Alma Edizioni, Firenze 2014, 1–5. lecke.

Az órákat egész félévben jelenléti formában tarthattuk meg, illetve a vizsgaidőszakban kellett beiktatnunk két pótórát. A félév során többször használtuk Marin – Magnelli-féle *Nuovo Progetto Italiano 1* c. tankönyvet is, mert ennek egyes feladatai és magyarázatai szemléletesebben tudták bemutatni az adott nyelvtani kérdést. A csoport tagjai ügyesen eligazodnak az olasz jelen idejű igék ragozásában, a rendhagyó igék ragozását gyorsan tanulják, továbbá a számnevek használatát, a főnevek és melléknevek egyeztetését, határozott és határozatlan, egyszerű és összetett névelők használatát is ügyesen sajátították el. Az egyszerű mondatok formálása szépen fejlődik; saját magunk bemutatásának szókincsét, illetve az étterem, szabadidő és lakhely témakörök szókincsét gyorsan megtanulták. Az év végi jegy a heti szódolgozat és a leckéket összefoglaló témazáró dolgozat jegyeiből összeadott százalékok alapján született. A csoport tagjai nagy lelkesedéssel látogatták az órákat, mindnyájan nagyon elkötelezettek olasz nyelv és kultúra iránt, és külön kérték, hogy mutassak be saját élményeimen keresztül is egy-egy szóban forgó nevezetességet vagy szokást.

Olasz 3

A2 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | péntek: 15.30–17.30 | 5 fő

Tananyag: Ziglio - Rizzo: *Nuovo Espresso* 2. Alma Edizioni, Firenze 2014.

A tavalyi kezdő csoport órájának folytatásaként indult szeptemberben a félközéphaladó nyelvóra. A jelenléti és a távolléti alkalmak változatosan, hatékonyan teltek. A hallgatók a kurzus során az olasz nyelv alapkövein túl (*imperfetto* igeidő és feltételes mód; tárgyas és részes névmások használata egyszerű és összetett igeidőkkel, modális igékkel; vonatkozó névmások, hasonlító

szerkezetek, *verbi pronominali*) számos nyelvtani „finomságot", alapos nyelvismeretet eredményező elemet is elsajátítottak. Szókincsüket a ruházat, az utazás, a szabadidős tevékenységek témakörében bővítették. A csoport általánosságban érdeklődéssel áll az olasz nyelvtanuláshoz, bár az egyéni időráfordításban és az órákon való részvételben is érezhetőek különbségek.

Olasz 5

B1/B2 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | csütörtök 18.00–19.30 | 6 fő

Tananyag: De Giuli–Guastalla–Naddeo: *Nuovo Magari B2*, Alma Edizioni, Firenze 2014.

Mivel a felmenő rendszerben az előző évben kimaradt félközéphaladó évfolyam miatt nem hirdettünk középhaladó kurzust, a három hallgató igénye alapján indítottam a B2 szintű órát heti egy alkalommal és otthoni munkával, távoktatásos formában. A három résztvevő célja közös: elmélyíteni és rendszerezni a meglévő, hozzávetőlegesen középfokú nyelvvizsga szintű ismereteit, ezen belül kinek a szókincs bővítése, kinek a nyelvtani áttekintés kap nagyobb fókuszt. A kurzuson használt segédkönyv remekül kísérte és segítette a féléves munkát, a kötőmód részletes elemzésén és gyakorlásán túl a különböző múlt idők használatát is nyílt alkalom gyakorolni. A hallgatók a szókincsüket a művészetek, a mindennapi élet és turizmus, a történelem és a lakberendezés témakörében bővítették autentikus olasz nyelvi szövegek használatával.

III. Német nyelvi kurzusok (5 oktató, 5 csoport, 53 fő)

Német 1

A1 | Kurzusvezető: Csigó Ábel | szerda: 18.00–20.00; csütörtök: 20.00–21.00 | 7 fő

Tananyag: B. Braun et al.: *DaF kompakt neu A1–B1*. Stuttgart: Klett 2016 (Kurs- u. Übungsbuch).

A félév során az ismerkedés és az alapvető kifejezések, továbbá a kiejtés alapjainak áttekintését követően elsősorban a tankönyv fejezeteit igyekeztük minél alaposabban átvenni. Minthogy a tankönyv első nyolc leckéje foglalja magában az A1-szinten elsajátítandó ismeretanyagot, a tervem az volt, hogy az első négy leckét fejezzük be a félévben. Ez csak részben sikerült: a szemeszter végéig a negyedik lecke első, „A" alfejezetét tudtuk csak átvenni. Úgy gondolom viszont, hogy mivel a következő félévben rögtön fel tudjuk venni a tankönyvi anyag fonalát (hiszen ismerkedésre-alapozásra már nem lesz szükség), az eredeti elképzeléshez viszonyított lemaradás ledolgozható lesz, és így a résztvevők a 2021/2022-es tanév végére eljutnak a szabályzatban megkövetelt A1-es szintre, hogy ezt követően problémamentesen át tudjanak lépni a következő(k)re. Noha tehát nem sikerült úgy haladnunk, ahogy azt eleinte elképzeltem, a kurzus intenzivitásával elégedett vagyok: azokat a leckéket, amelyeket átvettünk, nagy részletességgel és módszeresen feldolgoztuk, ezek lényegi ismereteit a résztvevők megítélésem (és a zárthelyi dolgozatok tanúsága) szerint kellő mértékben elsajátították. – Témakörök, elsajátított nyelvtani szerkezetek: Szókincs: alapvető üdvözlések/elköszönések, bemutatkozás, alapvető mindennapi interakciók, tegezés és magázás különbsége, számok, évszámok (bevezetés, 1. lecke); technikai eszközök, időviszonyok alapvető kifejezései, család, étkezés, éttermi kommunikáció (2. lecke); egyetemhez, egyetemista élethez kapcsolódó kifejezések, bevásárlás, ételek, időpontegyeztetés, mindennapi időbeosztás, utazás, turizmus, szabadidő eltöltése (3. lecke); munka világához tartozó alapvető kifejezések (4. lecke, első alfejezet). Nyelvtan: szabályos igék, haben és sein ragozása jelen időben, személyes névmások (Nom., Akk., Dat.), az Akkusativ eset használata, egyenes szórend, szórend kérdésekben, névelők alapvető ismertetése, majd ezek ragozása Nom., Akk., Dat. esetekben,

tagadás, melléknevek és jelzős szerkezetek, birtokos névmás, haben és sein Präteritumban, kérdőszavak, egyszerű kötőszók (*und, oder, aber, denn* stb.), *wie viel/wie viele* különbsége, mondatszerkezetek (kijelentő mondat, kérdő mondat, határozók kiemelése és a mondat élére állítása), *können* és *müssen* módbeli segédigék ragozása és használata (Satzklammer). Természetesen ez csak egy vázlatos áttekintés; a konkrét ismeretanyagért ld. a megadott kiadvány leckéit, továbbá igény esetén a résztvevők által feldolgozandó, általam összeállított szólistákat is rendelkezésre tudom bocsátani. – A számonkérés módjai: A jegyszerzésnek alapvetően három eleme volt: a zárthelyi dolgozatok, a házi feladatok elvégzése, továbbá az órai aktivitás. A résztvevők minden tankönyvi lecke után egy zárthelyi dolgozatot írtak, amely az adott leckében átvett nyelvtant és szókincset kérdezte vissza „klasszikusnak" mondható feladatokon keresztül (szövegek kiegészítése megadott szavakból vagy hallott anyagokból, igék/névszók ragoztatása kontextustól függetlenül, mondatok [re]konstruálása, német-magyar szólista kiegészítése stb.), amelyek igyekeztek összeségében több nyelvi kompetenciát (szövegértés, hallás utáni értés, önálló nyelvhasználat stb.) gyakoroltatni. Mivel három leckét sikerült teljesen befejezni, három ilyen zárthelyi dolgozatot írt a csoport, rendre 80%-ot meghaladó csoportátlaggal. (A zárthelyi dolgozatokat igény esetén szintén be tudom mutatni.) Ezenkívül az értékelés további aspektusát adták a kisebb házi feladatok (jellemzően munkafüzeti feladatok elvégzése/befejezése), valamint a hétről-hétre írandó rövid, 6–8 mondatos fogalmazások. – A résztvevőkről: A kurzus résztvevőivel rendkívül jól lehetett együtt dolgozni: motiváltak voltak és a feladataikat lelkiismeretesen teljesítették, kirívóan sokat senki nem hiányzott. Az órai munkában mindenki – változó mértékben ugyan, de – aktívan részt vett. Úgy gondolom, az órai aktivitás még jellemzőbb lesz, ha a következő félévben sikerül kevésbé késői időpontokat egyeztetnünk.

Német 3

A2 | Kurzusvezető: Vass Márta | hétfő: 18.30–20.00; szerda: 18.30–20.00 | 15 fő

Tananyag: H. Aufderstraße – J. Müller – Th. Storz: *Lagune. Deutsch als Fremdsprache 2*. Lehrbuch und Arbeitsbuch. Ismaning: Hueber 2007.

Tárgyalt témakörök: ételek és mennyiségnevek, étlap összeállítása, ételrendelés, a karácsony szókincse, személyek és tárgyak leírása, melléknevek, ruhadarabok,

ruhavásárlás, véleményalkotás az egyenruháról. – Tárgyalt nyelvtani jelenségek: *wenn* és mellékmondati szórendje, melléknévfokozás, melléknévragozás. – A félév során a munka jelenléti formában zajlott. A hallgatók rendszeresen és motiváltan vettek részt az órákon, így a tanulás kellemes légkörben zajlott. A szókincs és a nyelvtani anyagrészek gyakorlása mellett nagy hangsúlyt fektettünk a hallott és írott szövegek értésének fejlesztésére, amit tankönyvi és kiegészítő feladatok segítettek. A saját vélemény kifejtését az iskolai menü összeállítása és az egyenruha témakörében gyakoroltuk.

Német 5

B1/B2 | Kurzusvezető: Varga-Mónok Eszter | szerda: 19.00–20.30; péntek: 16.00–17.30 | 9 fő

Tananyag: U. Koithan – H. Schmitz – T. Sieber – R. Sonntag – R.-P. Lösche: *Aspekte. Mittelstufe Deutsch. Lehrbuch 2.* u. *Arbeitsbuch 2.* Langenscheidt.

A 2021/22/I. félévi Német 5 kurzust nyolc nyelvtanuló végezte el. A kurzust online formában tartottuk. Platformként a Google Classroomot választottam, a hallgatók itt kapták meg a feladatokat, amelyekkel dolgoztuk. Ide került feltöltésre a tankönyv és a munkafüzet, valamint a kiegészítő anyagok is. Az aszinkron online órákat a Google Meet felületen tartottuk, amely kiválóan működött a félév során. – A kurzus fő célja a hallgatók kompetenciáinak fejlesztése az olvasás- és hallásértés, valamint a szóbeli és írásbeli kommunikáció terén. A kurzus témáit, szókincsét és nyelvtani anyagát az Európai Referenciakeret B2-es követelményeihez igazítottam, hiszen a hallgatók középtávú célja szinte kivétel nélkül a középfokú nyelvvizsga letétele. Ehhez az *Aspekte*-sorozat B2-es kötetét választottam, amely jó témafelvetésekkel és nyelvvizsga-típusú feladatokkal segíti a felkészülést az órákra. – A félév során a hallgatók aktívan vettek részt az órákon, feladataikat minden esetben határidőre leadták, nagyon elégedett vagyok a munkájukkal. A félév végén ellenőrzés céljából vizsgával zártunk: a hallgatók egy B2-es szintű olvasás- és hallásértés-feladatot oldottak meg, illetve általam kiválogatott témák alapján szóbeli vizsgát is tettek. Mindannyian sikeresen abszolválták a vizsgát és a *Német 5.* kurzust.

Német 7

B2 (német középfokú nyelvvizsga-előkészítő) | Kurzusvezető: van Waarden Franciska | hétfő: 20.00–21.30; szerda: 20.00–21.30 | 13 fő

Tananyag: Buscha – Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch.*
Niveaustufe B1+. Leipzig: Schubert 2013; illetve egyéb anyagok (tk. www.dw.de).

Az előző félévekben jórészt Hegyi Anna tanárnővel dolgozó csoport motiváltnak és lelkesnek bizonyult rögtön a félév kezdetén, így érzésem szerint sikerült hamar megtalálnunk a közös hangot és kialakítani a megfelelő munkakapcsolatot. A nyári szünet okozta hosszabb kihagyás miatt, illetve mivel a csoport tagjai igencsak eltérő ismeretekkel rendelkeztek, a félév elején alapvető nyelvhelyességi, nyelvtani kérdésköröket néztünk át (pl. melléknévragozás). A kezdeti ismétlés részét képezte az igék múlt idejű igealakjainak számonkérése és az összetett és egyszerű múlt használatbeli különbségeinek tudatossá tétele. Ennek elősegítésére többek között a *Deutsche Welle* gyakorlófeladatai, rövid videós leckéi álltak rendelkezésre, amelyek az autentikus nyelvhasználat elsajátításában is szerepet játszanak. A jelenléti oktatás keretein belül a hallgatók több szóbeli feladatot is megoldhattak, például páros érvelést, illetve 5–8 perces szóbeli prezentációk bemutatását. Az órákon a németajkú országok és a magyar kulturális szokások összehasonlítása is helyet kapott, elősegítve az irányított szókincsbővítést. A szemeszter második felében a középfokú nyelvvizsga szóbeli részében, illetve az íráskészségnél is előforduló témakörök, például a család, az ünnepek, az öltözködés is helyet kapott. A nyelvvizsgára való felkészülést önálló szövegalkotási feladatok, valamint olvasott szövegértési feladatok voltak hivatva elősegíteni. A félév lezárásához kapcsolódó hallgatói visszajelzések alapján a következő szemeszterben is hangsúlyt kapnak majd a középfokú nyelvvizsgá(k)ra való felkészülést elősegítő feladatok. – Megítélésem szerint a jelenléti oktatási forma számos hallgató esetében hozzájárult ahhoz, hogy magabiztosabban használja már meglévő ismereteit. A csoport valamennyi tagjánál látható mértékű volt az ezirányú fejlődés.

Német 8

C1 (német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | Kurzusvezető: Sára Balázs | szerda: 20.00–21.30; csütörtök: 18.30–20.00 | 9 fő

Tananyag: C1-es szintű Goethe- és ÖSD-modell- és gyakorlótesztek, napi sajtó (heti rendszerességgel elsősorban a *Spiegel* aktuális cikkei), saját összeállítású feladatlapok.

Az elsősorban Goethe ZD és ÖSD C1-re (illetve igény szerint egyéb német komplex felsőfokú német nyelvvizsgára) felkészítő német kurzus jelen félévében elsősorban az irányított és kötetlen társalgásra összpontosítottunk, valamint a napi hírek, aktuális problémák, gazdasági, politikai, társadalmi, környezetvédelmi stb. témákról szóló cikkek, sajtóinterjúk és -riportok rendszeres, intenzív olvasásával és az inputszövegek témáinak szóban és írásban történő megvitatásával foglalkoztunk. A csoport félévi munkáját egyértelműen örömmel és lelkesen végezte: a hallgatók érdeklődők és az órákon (ha megjelennek) mindig aktívak, jóllehet a kiadott házi feladatokat nem mindig készítik el, illetve – ritka kivételektől eltekintve – jellemzően sajnos nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy „menetrenden kívüli" mintateszteket oldjanak meg és szövegalkotási feladatokat végezzenek el. A gyakran nem, vagy csak minimális mértékben irányított szóbeli-társalgási feladatok továbbra is egyértelműen a legnépszerűbbek az órai munka során: a rendelkezésre álló 90 percből átlagosan 30–50 percet intenzív, tanulópárokban folytatott beszélgetéssel töltöttünk az adott témákban. A félév során két komplett mintatesztet is megoldottunk és kiértékeltünk; a 2022 tavaszán nyelvvizsgára készülő kollégáknak (Süle Dóra, Varga Sára, Hosszú Kristóf, Vajdovich Noémi) decemberben és januárban intenzív házi nyelvvizsga-tréningre is lehetőségük volt, nevezettek eredményeik alapján készen állnak a C1-es nyelvvizsgabizonyítvány megszerzésére (Hosszú Kristóf időközben már január elején sikeres állami nyelvvizsgát tett).

IV. Angol nyelvi kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 29 fő)

Angol 7a

A2/B1 (B1+) | Kurzusvezető: Süle Dóra | kedd: 18.00–20.00; péntek: 14.00–15.00 | 6 fő

Tananyag: Falla, T., & Davis, P. A. (2017). *Solutions – Intermediate Students' Book* (Vol. 3), 1–4. fejezet. Oxford University Press; kiegészítő tankönyvek: *Oxford Exam Excellence – Felkészülés a közép- és emelt szintű angol vizsgákra* (2007). Oxford University Press.

Témakörök, lexika: különböző életszakaszok és családi kapcsolatok bemutatása, sport és szabadidő (extrém sportok), éttermek és étkezés, az emberi test részei, egészségmegőrzés, lakókörnyezet bemutatása, házfajták, vidék és nagyváros, hajléktalanság, informális levél írása (a levél felépítése, köszöntő és elköszönő formulák, hasznos kifejezések), érvelő esszé (az esszé felépítése, hasznos kifejezések). – Nyelvtan: múlt időt kifejező igeidők összehasonlítása (*past simple, past continuous, past perfect, used to*), különböző élmények bemutatása megfelelő igeidők használatával (*present perfect* és *past simple* összehasonlítása), *present perfect simple* és *present perfect continuous* összehasonlítása, spekulációk és elképzelések bemutatása (*will, may, might, could* és a *First conditional* használata), jövő időt kifejező igeidők összehasonlítása (*future perfect* és *future continuous*), jelzős szerkezetek használata, „óhajtó mondatok" és elképzelés (*I wish/ If only* és a *Second conditional*). – A korábban egy csoportot alkotó Angol B2-t Rémai Martinnal két kisebb csoportra bontottuk: Martin foglalkozott a kezdőkkel, én pedig az A2–B1 szint között lévőket tanítottam. A félév során az Oxford University Press *Solutions – Intermediate Students' Book* c. könyv 1–4. fejezetét vettük át, olykor kiegészítő könyvként használva a témákhoz az *Oxford Exam Excellence* c. könyvet. Az órán nagy hangsúlyt fektettem a különböző nyelvi készségek fejlesztésére, így a nyelvtantanulást vagy szókincsfejlesztést mindig követte olyan gyakorlati feladat is, amelyben a tanulók alkalmazni tudták a korábban megszerzett ismereteket. – Olvasott szöveg értése: Általában a tankönyvben található rövid szövegeket olvasták el a hallgatók, amelyekben előfordultak az órán is tanult kifejezések vagy

nyelvtani szerkezetek. Azt, hogy mennyire értették meg a szövegeket, általában true/false- vagy rövidválaszos feladatok mérték fel. – Hallott szöveg értése: A hallgatók több feladattípussal is találkoztak, amikor ezen nyelvi készséget fejlesztettük: voltak egyszerű true/false- vagy „összekötögetős" feladatok, de voltak összetettebbek is, amely során egy üres helyre kellett beírniuk egy kifejezést, vagy kiválasztaniuk a helyes választ négy lehetőség közül, vagy pedig egy hosszabb mondatban kellett összefoglalniuk a választ. Ezáltal pedig többféle nyelvvizsgatípus feladatait is egyaránt gyakoroltuk. – Szóbeli kommunikáció: A szóbeli kommunikációt a hallgatók egymással folytatott párbeszédekben gyakorolták, amelyeket az alacsony csoportlétszám miatt könnyen figyelemmel tudtam kísérni. Sokféle szóbeli feladatot oldottak meg a hallgatók az órák során: végeztek képösszehasonlítást, szituációs feladatokat, beszélgetniük kellett irányított kérdések alapján, sőt elemeztek statisztikai adatokat is. – Írásbeli kommunikáció: A félév során két szöveget kellett alkotniuk a hallgatóknak: egy informális levelet, amelyet egy barátnak írnak, illetve egy érvelő típusú esszét. A feladatok kiadása előtt időt fordítottunk a két szövegtípus jellegzetességeinek átbeszélésére, illetve felépítésére. Mindkét szöveg a sportról szólt: az elsőben arról kellett levelet írniuk, miért szeretik a sportokat, milyen sportot űznek, miért tartják hasznosnak; míg a második esetben amellett kellett érvelniük, hogy a sport miért jó, és milyen előnyökkel járhat.

Angol 7b

A1+ | Kurzusvezető: Rémai Martin | csütörtök: 14.00–15.30; péntek: 16.00–17.30 | 2 fő

Tananyag: Falla, T., & Davis, P. A. (2018). *Solutions – Elementary Students' Book* (3rd Edition). Introduction, 1–3. és 5. fejezet. Oxford University Press.

Témakörök, lexika: bemutatkozás, tájékozódás, városi terek, számok, idő, hangszerek, sportok, hobbik, család, napi rutin. – Nyelvtan: jelen idők (egyszerű, egyszerű folyamatos) és ezek összehasonlítása, *have got*-szerkezet, *there is/are*-szerkezet, *this/that/these/those*, megszámlálható/megszámlálhatatlan főnevek. – A korábban egy csoportot alkotó Angol B2-t Süle Dórával két kisebb csoportra bontottuk: Dóra foglalkozott A2–B1 szint között lévő tanulókkal, én a kezdőkkel. A félév során az Oxford University Press *Solutions – Elementary Students' Book* c. könyv 1–3. és 5. fejezét vettük át. Az órákon igyekeztem a nyelvtani szerkezetek és szókincs elsajátítására nagyjából egyforma hangsúlyt

fektetni. Ezeket mindig követte valamilyen gyakorlati feladat, így a tanulók láthatták, milyen sokféle módon tudják felhasználni a korábban megszerzett ismereteket. A „kis angolkáimról" elmondható, hogy mindketten nagyon lelkesek és tudásra éhesek, öröm velük a közös munka. Egészen jól tudtunk haladni, de kicsit nehéz volt felvenniük az egyetem ritmusát, ezért lassabbak voltunk, azonban ez szerintem a félév második felére jó irányban változott és remélem, hogy így marad a továbbiakban is. – Olvasott szöveg értése: Általában a tankönyvben található rövid szövegeket olvasták el a hallgatók, amelyekben előfordultak az órán is tanult kifejezések vagy nyelvtani szerkezetek. Azt, hogy mennyire értették meg a szövegeket, általában true/false- vagy rövidválaszos feladatok mérték fel. Úgy láttam, hogy ezzel nem volt különösebb gondjuk, esetleg pár szó vagy kifejezés okozott esetleges nehézséget. – Hallott szöveg értése: A hallgatók több feladattípussal is találkoztak, amikor ezen nyelvi készséget fejlesztettük: voltak egyszerű true/false- vagy „összekötögetős" feladatok, de voltak összetettebbek is, amely során egy üres helyre kellett beírniuk egy kifejezést, vagy kiválasztaniuk a helyes választ négy lehetőség közül, vagy pedig egy hosszabb mondatban kellett összefoglalniuk a választ. Ezáltal pedig többféle nyelvvizsgatípus feladatait is egyaránt gyakoroltuk. Úgy láttam, hogy ezzel sem volt különösebb gondjuk, szintén esetleg pár szó vagy kifejezés okozott nehézséget. – Szóbeli kommunikáció: A szóbeli kommunikációt a hallgatók egymással folytatott párbeszédekben gyakorolták, amelyeket az alacsony csoportlétszám miatt könnyen figyelemmel tudtam kísérni, illetve ha valamelyikük hiányzott, én szálltam be beszélgető félként. Sokféle szóbeli feladatot oldottak meg a hallgatók az órák során: végeztek képösszehasonlítást, beszélgetniük kellett irányított kérdések alapján, illetve rövidebb szituációs gyakorlatok, játékok is voltak. – Írásbeli kommunikáció: A félév során a tanulók egy bemutatkozó szöveget írtak magukról, illetve hobbijukat kellett bemutatniuk egy másik hasonló feladat során. A levélírási technikákat a következő félévben vesszük át, de azt gondolom, hogy rengeteg munkát és energiát fektetnek be a nyelvtanulásba, így ezzel sem lesz gondjuk.

Angol 8

C1 | Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária | A) péntek 14.00–15.30; B) péntek 15.30–17.00 | 21 fő

Tananyag: *Premium C1*. Pearson 2009.

V. Latin nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 49 fő)

Latin 1/BT

A1 (a BTK és TTK hallgatóinak) | Kurzusvezető: Horváth László | kedd: 7.15–8.05 | 35 fő

Tankönyv: digitális latin nyelvkönyv – a romanisztika alapszak hallgatóinak http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Latin/index.asp_id=16.html (1–3. fejezet)

Témakörök, lexika: Az egyes olvasmányokhoz kötődő kultúrtörténeti ismeretek. Latin szólások és magyar értelmezésük. A három olvasmány szókincse. – Elsajátított nyelvtani szabályok: Az I–III. declinatio, az I–II. és III. declinatiós melléknevek. Főnevek és melléknevek egyeztetése. Az A. ipf. és pf. alakok ragozása az I–IV coniugatióban. Az inf. ipf. Az *is, ea, id*, a *qui, quae, quod* névmások ragozása. A létige A. ind. ipf. ragozása. – A félévi munka értékelése: A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkori BA elsőéves (bölcsészettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik. A kurzust a NEPTUN rendszerben 35 fő vette fel, illetve kapott (vagy nem kapott) rendszerszerűen jegyet. A követelmények az egyetemi „latinköteles" (romanista, stb.) előírásoknak megfelelően igen szerények. Az előírt féléves tananyag elsajátítása a bolognai képzés bevezetése előtt egy-egy egyetemi polgárnak legfeljebb két hét alatt sikerült. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra", ahol a latintanár, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár közel 25 éve), a tananyag mennyiségétől függetlenül leginkább a diákok szellemiségét, munkamorálját ismerheti meg. Az érdemjegy minősége vagy annak esetleges elmaradása önmagáért beszél. Óhatatlanul szembesülnünk kell azonban azzal a ténnyel, hogy a collegisták igyekezete az egyetemi átlagot így is messze meghaladja. A párhuzamos egyetemi latin kurzusokon olykor még ennyit sem végeztek el. Mindazonáltal – fentiek jelenlegi megváltoztathatatlanságát tudomásul véve – hallgatóink általános emberi hozzáállásával kapcsolatban kifejezetten kedvező benyomásaim voltak.

Latin 1

A1 | Kurzusvezető: Farkas Flóra | hétfő 18.30–20.00; szerda 8.00–9.30; csütörtök 8.00–9.30 | 5 fő

Tananyag: saját összeállításban.

A három különböző időpont oka az, hogy tulajdonképpen két külön csoportot fedett le a kurzus, a jelentkezők órarendjét csak így sikerült összeegyeztetni. Az óra fő célja ebben a félévben a latin nyelvtan alapjainak elsajátítása, valamint a fordítás gyakorlása volt, ehhez kapcsolódóan alaktani és retroversio-gyakorlatokra is sor került. Az ehhez szükséges szókincsben is fokozatosan haladtunk. Az olvasott szövegek latin mondások, szállóigék és irodalmi szemelvények jegyzetanyaggal ellátott, eleinte nyelvtanilag könnyített átdolgozásai voltak. Az öt declinatio, az aktív igeidők és bizonyos névmások, a melléknevek egyeztetése került sorra a nyelvtanból; érintőlegesen a participiumok, gyakoribb esettani jelenségek és igeneves szerkezetek is előkerültek. A csütörtöki órán részt vevők már tanultak korábban latint, így nagyobb léptékű haladásra nyílt lehetőség; a félév során olvastunk Ovidius-, Propertius-, Horatius-szemelvényt, átdolgozott részletet a *Physiologus*-ból, Mucius Scaevola történetét Livius nyomán. A szemelvényekhez kapcsolódott az időmértékes verselés is. A hétfői és a szerdai órákon a nyelvtani gyakorlatok nagyobb szerepet kaptak. Mindvégig célom volt, hogy a szavakat egymással összefüggésben, már meglévő tudáselemekhez kötve tanítsam, a magyar nyelv latin jövevényszavai, továbbá más idegen nyelvekben meglévő párhuzamok segítségével. Az értékelés részben nyelvtani és fordítási dolgozatokon, részben az órai munkán alapult.

Latin 3/T

A1| Kurzusvezető: Mészáros Tamás | péntek: 8.30–10.00 | 4 fő

Tananyag: Ferenczi – Monostori: *Latin nyelvkönyv.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy – Kováts – Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

Részletesen tárgyalt témakörök és tanult nyelvtani anyag: A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: *De lupo et cane*; verses szemelvények; *Graeci Troiam capiunt*; Aeneas bemutatkozik.

Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a passivum, deponens és semideponens igék, esettan (accusativus, dativus, ablativus), melléknevek áttekintése és fokozása; adverbiumok képzése és fokozása; az accusativus cum infinitivo; a participium coniunctum.

Latin 5/T

B1+ | Kurzusvezető: Mészáros Tamás | csütörtök: 8.30–10.00 | 5 fő

Ferenczi – Monostori: *Latin nyelvkönyv*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1998; Nagy – Kováts – Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1996.

A tananyag a *Latin nyelvkönyv* alábbi olvasmányainak feldolgozása (fordítás, szókincs) volt: A farkasember története; Croton erkölcsei; Szentenciák és gnómák; Cicero a helyes életvitelről; Cicero buzdítása a polgártársaihoz. Áttekintettük továbbá az olvasmányokhoz kapcsolódó nyelvtani anyagot: a coniunctivusok (önálló és viszonyított használat); feltételes alárendelések; mellékmondatokat rövidítő szerkezetek; consecutio temporum; coniugatio periphrastica, gerundium és gerundivum.

VI. Spanyol nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 11 fő)

Spanyol 1

A1 | Kurzusvezető: Faix **Dóra** | hétfő: 20.00–21.30; szerda: 19.30–21.00 | 4 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Comienza*, Método de español para extranjeros, Edinumen, nivel A1,
2002, 1-4. fejezet.

Témakörök, lexika: Bemutatkozás, személyek leírása (legfontosabb leső tulajdonságok, külső leírása). Lakcím és lakhely leírása. Közlekedés a városban. A hét napjai. Napi időbeosztás, tevékenységek. – Elsajátított nyelvtani témakörök: Határozott és határozatlan névelők. Mutatószavak. Az ige jelen ideje (főnévi igenevek, szabályos és rendhagyó igék ragozása, létigék, visszaható igék).

Spanyol 3

A2 | Kurzusvezető: Horváth Levente | szerda: 18.00-20.00, csütörtök: 21.00–22.00 | 5 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Comienza, Método de español para extranjeros*, Edinumen, nivel A1,
2002, 11–12. fejezet; Equipo Prisma, *Prisma Continúa, Método de español para extranjeros*, Edinumen, nivel A2, 1–4. fejezet (4. fejezet részben).

Tematika a tankönyvek fejezetei szerint: 11. gramática: Pretérito perfecto (morfología y uso); 12. gramática: Imperativo afirmativo; léxico: la ciudad, el banco; contenidos funcionales: pedir y dar permiso; 1. gramática: Pronombres relativos (que, quien, donde, etc.); léxico: vida juvenil, televisión y radio, vida nocturna; 2. gramática: Revisión de ser o estar (diferencias de significado); complemento directo; léxico: relaciones sociales; 3. gramática: Pretérito indefinido (morfología y usos), marcadores temporales (del indefinido); uso del volver + a; contenido funcional: narrar acciones en pasado; léxico: los viajes y las vacaciones; 4. gramática: Pretérito perfecto (revisión); pronombres directos e indirectos; contenidos funcionales: valoración de acciones. – Értékelés:

A kurzuson négy hallgató vett részt aktívan, ketten közülük folytatták tavalyi tanulmányaikat, ketten „újoncok" voltak (ők már korábban tanultak spanyolul). Az órák jó ritmusban és hangulatban zajlottak, mind a négy hallgató ügyesen dolgozott, és a kisebb szintkülönbségek sem jelentettek problémát. A félév során több röpdolgozat jellegű számonkérés is volt, a kurzust pedig egy nagyobb léptékű írásbeli számonkérés zárta le.

Spanyol 5

B1 | Kurzusvezető: Faix Dóra | szerda: 16.00–19.00 | 2 fő

Tananyag: *DALE al DELE*, B2-es nyelvvizsga előkészítő tankönyv, enClave-ELE, 2013.

Témakörök, lexika: Személyiség és társas kapcsolatok, társadalom. Családon belüli kapcsolatok, testvérek közötti kapcsolatok, beilleszkedési problémák. diszkrimináció, a nők helyzete a társadalomban (Tanulói prezentációk témája: Az afgán nők helyzete). Olvasás utáni értés, Hallás utáni értés és írásbeli kifejezőkészség feladatok megoldása a DALE al DELE könyvből (1–3. fejezetek). – Átismételt nyelvtani témakörök: Múlt idők, felszólító mód, feltételes mód, kötömód jelen és múlt idő (imperfecto de subjuntivo).

A 2021/2022-es tanév tavaszi félévének francia, olasz, német, angol, latin és spanyol nyelvi kurzusai az Eötvös Collegiumban (összesítő a kurzusvezetők beszámolói alapján)

I. Francia nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 25 fő)

Francia 2

A1/A2 | Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese | péntek: 14.00–17.00 | 7 fő

Tananyag: Alcaraz (et alii), Édito, Méthode de français, Didier, niveau A1, 2016, 7–12. fejezet (+ CD és DVD). Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle, *La conjugaison pour tous,* Hatier.

Témakörök, lexika: Család és barátok bemutatása, lakókörnyezet, fontosabb események (születés, házasság, születésnap stb.), külső és belső tulajdonságok leírása, ünnepek Franciaországban, lakásbérlés, háztartásbeli feladatok, lakberendezés, a ház/lakás részei, vakáció, internetes szállásfoglalás, információkérés szállással kapcsolatban email-en, utazás vonaton/repülővel, szállástípusok, repülőtér, reklamáció, találkozó megbeszélése, napi problémák kezelése (hibabejelentés, szerelő kihívása, elveszett iratok pótlása stb.), mentő/tűzoltó/rendőrség hívása, gyógyszertár, orvosi konzultáció, testrészek, egészségi állapot, gyógyszerek, tanulmányok, cv készítése, munka, vidék és nagyváros, környezetvédelem, média. Elsajátított nyelvtani szabályok: Igeragozás: *présent, passé composé, imparfait, futur simple, conditionnel présent*, birtokos névelők, időhatározók, névmások (birtokos, részes, hangsúlyos, *en, y* stb.), tiltás és felszólítás, hasonlítás, visszaható igék. – A félévi munka értékelése: A francia 2 kezdő kurzus tavaszi szemeszterében az Édito *A1* tankönyv 7–12. fejezeteit vettük át, az olvasmányokat közösen dolgoztuk fel, a hozzá tartozó feladatokat részben órán, részben házi feladatként készítették el a hallgatók.

Az ALFONSÓ-vizsgát minden hallgató sikeresen teljesítette. A vizsga két részből állt: írásbeli teszt és szóbeli vizsgarész. A tesztet a tankönyv feladatai alapján állítottam össze, kiegészítve igeragozási feladatokkal. A szóbeli vizsga kizárólag francia nyelven zajlott. A vizsga első felében, nagyjából 10 percben, a hallgatók bemutatkoztak, beszéltek magukról, családjukról, tanulmányaikról, hobbijaikról, a nyári programjaikról, illetve jövőbeli terveikről. Majd kötetlen beszélgetés keretében a feltett kérdésekre válaszoltak. Ezt követően a megadott tételek egyikéből kellett beszámolniuk.

Francia 4

A2/B1 | Kurzusvezető: Julie Minas, Horváth Janka Júlia | hétfő: 10.00–11.30; szerda: 8.00–9.30 | 4 fő

Tananyag: Heu (et alii), *Édito*, Méthode de français, Didier, niveau A2, 2016 (+ CD, DVD).

Le groupe est toujours très sérieux, rigoureux et motivé. Blaskovics Ákos a suivi le cours à distance la seconde moitié du semestre car il n'était pas à Budapest, du fait du petit effectif, la modalité hybride d'enseignement m'a pas été handicapante pour les étudiants. A chaque cours, les étudiants commençaient par s'exprimer chacun cinq minutes sur un thème donné à l'avance et l'ont fait avec application, on sent qu'ils ont gagné en aisance à l'oral depuis le début de l'année (exemples : choisir 3 cartes dixit pour raconter son intersemestre ; apporter une photo et expliquer le lien personnel que l'on entretient avec ce lieu ; apporter un objet quelconque qui nous a été très utile la semaine passée et expliquer pourquoi ; présenter une personne célèbre que l'on admire et expliquer pourquoi…). Nous avons poursuivi les unités impaires du manuel et traité la fin de l'unité 5, et les unités 7, 9 et 11. Les étudiants beaucoup travaillé le vocabulaire et les expressions du corps et de la santé, à parler du caractère, des qualités et des défauts. Les expressions permettant la description physique ont également été revues et approfondies. Enfin, les étudiants ont travaillé sur le système scolaire et universitaire français, et ils ont appris à s'exprimer à propos des études et du travail. Les points de grammaire suivants ont été expliqués et travaillés par des exercices : le conditionnel présent dans ses formes et ses emplois, le gérondif, ainsi qu'une initiation au subjonctif.

Francia 6

B1| Kurzusvezető:Julie Minas | kedd: 18.00–19.30; szerda: 18.15–19.45 | 8 fő

Tananyag: Heu (et alii), *Édito*, Méthode de français, Didier, niveau B1, 2016 (+ CD, DVD).

Le groupe est globalement d'un bon niveau, même s'il est tout de même un peu hétéroclite : certains étudiants sont de niveau B1, d'autres B2 mais préfèrent tout de même fréquenter ce cours, et ce parfois pour la deuxième année, de plus certains étudiants du niveau supérieur (B2-C1) sont parfois venus à ce cours en raison de contraintes d'emploi du temps. Au début du semestre, nous avons tourné les séquences du projet de court-métrage autour du bicentenaire de la naissance de Flaubert dont le scénario avait été écrit au premier semestre. Le projet a reçu un prix spécial lors de la cérémonie de remise des Gustave intitulé « un certain regard ». Les étudiants étaient très investis dans ce projet. Par ailleurs, nous avons traité les unités 4 à 9 du manuel *Édito B1*, essentiellement à partir des documents du manuel. Sur les points de grammaire, des exercices de grammaire supplémentaires ont souvent été effectués pour plus de pratique. Les thèmes suivants ont été étudiés de façon très approfondie : la vie familiale et ses évolutions sociétales ; les différentes façons de voyager et de faire du tourisme ; l'écologie, les modes de consommation, la question du recyclage et de la solidarité ; la Constitution française, la question de la nationalité, les droits et les devoirs du citoyen, et les problématiques sociétales qui se rapportent à ces sujets ; l'art contemporain et la façon dont on peut l'apprécier ; l'Union européenne et ses disparités, l'initiative citoyenne à l'échelle européenne. Les points de grammaire vus au premier semestre ont d'abord été revus au moyen d'exercices reprenant les points principaux et certaines difficultés ayant pu poser problème, notamment au moyen de quizz interactifs. Dans un second temps, les points suivants ont été expliqués et travaillés par de nombreux exercices : le comparatif et le superlatif, l'emploi des différents temps de l'indicatif, pour exprimer l'antériorité, la simultanéité et la postérité, le système conditionnel, le participe présent et le gérondif, le discours rapporté et la concordance des temps (sur ce dernier point, les idées principales sont posées, mais il reste du travail avant que le point ne soit maîtrisé, mais il est de toute façon prévu qu'il soit revu de façon plus détaillée au niveau B2-C1). Le noyau du groupe travaille assidument, certains étudiants ont été fréquemment absents cependant, notamment en raison d'un emploi

du temps compliqué (notamment Lili Martha, et dans une moindre mesure Szabolcs Roland Balogh).

Francia 7/8

B2/C1 | Kurzusvezető: Julie Minas | hétfő: 16.15–17.45; péntek: 8.00–9.30 | 6 fő

Tananyag: Heu (et alii), *Édito*, Méthode de français, Didier, niveau B2, 2016 (+ CD, DVD).

Le groupe est d'un bon niveau, certains étudiants ont un niveau plus proche du C1 que du B2. Nous avons traité les unités 7 à 12 du manuel *Édito B2*. Certains étudiants avaient déjà abordé une partie des documents et des exercices car c'est la deuxième ou la troisième année qu'ils fréquentent le cours de ce niveau. De ce fait, j'ai régulièrement proposé d'autres documents, et ce semestre le cours a davantage reposé sur la participation des étudiants, d'une part *via* leurs remarques qui entrainaient des discussions parfois animées qui leur permettaient de bien pratiquer l'oral, d'autre part *via* des exposés qu'ils prenaient le temps de préparer à l'avance et pour lesquels ils effectuaient des recherches sur un sujet. Les thèmes étudiés ont été l'écologie, la question du réchauffement climatique, des biotechnologies (une étudiante en géophysique (Kamilla Cziráki) a à ce propos proposé un exposé très intéressant, mêlant sciences et archéologie, sur les différentes façons d'estimer la température des sols et des mers dans le passé) ; l'art contemporain et ses différentes formes (une étudiante (Dorottya Grégász) a proposé un exposé que les différents projets de reconstruction de Notre-Dame, le dilemme entre le maintien de l'architecture initiale et des propositions architecturales plus contemporaines) ; la vie à l'étranger, ses avantages et des défis et difficultés (plusieurs étudiantes (Zsófia Nagy à Lille en France et Emese Havadtői aux Pays-Bas) ont fait part de leur expérience et ont tenté d'en proposer une analyse) ; les réseaux sociaux et l'influence des nouvelles technologies sur nos modes de vie. Les points de grammaire suivants ont été expliqués et travaillés par de nombreux exercices : les pronoms relatifs ; l'expression de la quantité ; le système conditionnel ; l'emploi des différents temps de l'indicatif, pour exprimer l'antériorité, la simultanéité et la postérité.

II. Olasz nyelvi kurzusok (2 oktató, 4 csoport, 24 fő)

Olasz 2

A1 | Kurzusvezető: Rácz Balázs György | kedd: 19.00–21.00 | 6 fő

Tananyag: Ziglio, Luciana – Rizzo, Giovanna: *Nuovo Espresso* 1, Alma Edizioni, Firenze 2014. 6–10.

Az előző félévben a csoportot Rácz Balázs műhelytagunk tanította, aki idén tavasszal az Erasmus+ program keretében tanult Perugiában, így az oktatást Ludmann Ágnes műhelyvezető folytatta. A munka színhelye ebben a félévben a Microsoft Teams felülete volt, ahol heti egyszer 120 percben találkoztunk egészen a vizsgaidőszak végéig. A félév során a tankönyv 6–10. leckéjének nyelvtani és lexikális ismereteivel bővült a hallgatók tudása, az előző leckék anyagának alapos átismétlése után. A nyelvtani témaköröket illetően a hallgatók magabiztosan és helyesen képzik a *passato prossimo* összetett múlt idő alakjait, tisztában vannak a kivételnek tekinthető *participio passato* alakokkal, valamint tudatosan alkalmazzák a tárgyas, személyes, visszaható és birtokos névmásokat. Felismerik a rendhagyó főneveket, egyre tudatosabban használják az egyszerű és a határozott névelővel ellátott prepozíciókat. Szókincsüket a tájékozódás, a vakáció, a bevásárlás és étkezési szokások, a napirend és a család témakörökben bővítették. Számonkérés egy félév közbeni teszt segítségével történt.

Nyelvi szintfelmérő 1. (olasz nyelvet 2 féléve tanulóknak):

A csoport A1 szintű, PLIDA típusú vizsgán adott számot a megszerzett tudásról. A PLIDA a Progetto Lingua Italiana Dante Alighieri egynyelvű, nemzetközileg is elismert nyelvvizsga. Mindenki sikerrel teljesítette a megpróbáltatást, a hallás utáni értés és a beszédkészség fejlesztésére nagyobb figyelmet fordítunk a következő félévben. Minden vizsgarészen legfeljebb 30 pontot érhettek el a résztvevők, a vizsga összpontszáma 120 pont.

Olasz 4

A2/B1 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | péntek: 17.30–19.30 | 6 fő

Tananyag: Ziglio–Rizzo: *Nuovo Espresso* 2. Alma Edizioni, Firenze 2014.
Jafrancesco–Fiesoli: *Parla e scrivi*. Francesco Cendali, Firenze 1997.

Az előző félévben a hallgatókat Balga Nóra oktatta, idén Ludmann Ágnes műhelyvezető vette át a csoportot. Az óráknak Microsoft Teams felülete adott otthont, heti egyszer 120 percben találkoztunk a vizsgaidőszak végéig. A tankönyv 6-10. leckéjében a hallgatók gyakorolták a *passato prossimo* és *imperfetto* múlt időket, elsajátították a felszólító mód tegező és magázó alakját, valamint a névmások használatát felszólító módban, megismerték a jövő időt és a múlt időt a jövőben, a *bisognare* és a *servire* igék használatát, valamint a kötőmód jelen és múlt idejű alakját jelen idejű főmondat esetén. Szókincsüket az utazás, az egészség, az étkezés, a munka világa és a lakás tevékenységek témakörében bővítették. Elsajátították az informális és a hivatalos levél közti különbséget, megírták saját, olasz nyelvű önéletrajzukat. Az órák a távoktatásos forma ellenére jó hangulatban, tartalmasan teltek. A csoporttagok kíváncsian, érdeklődéssel tanulják a nyelvet.

Nyelvi szintfelmérő 2. (olasz nyelvet 4 féléve tanulóknak):

A csoport B1 szintű, PLIDA típusú vizsgán tette próbára magát. A A PLIDA a Progetto Lingua Italiana Dante Alighieri egynyelvű, nemzetközileg is elismert nyelvvizsga, Magyarországon igény szerint a Budapesti Olasz Kultúrintézet szervez alkalmakat. A vizsgát minden résztvevő sikerrel teljesítette, minden vizsgarészen legalább 60%-ot ért el. A vizsga összpontszáma 120 pont, minden vizsgarészen 30 pont szerezhető.

Olasz 6

B2 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | hétfő 7.00–9.00 | 5 fő

Tananyag: Balì–Ziglio: *Nuovo Espresso 3*. Alma Edizioni, Firenze, 2015, 6–10. fejezet.
Jafrancesco–Fiesoli: *Parla e scrivi*. Francesco Cendali, Firenze, 1997.
Bailini–Consonno: *I verbi italiani.* Alma Edizioni, Firenze, 2005.

Az őszi félévben a csoportot Balga Nóra tanította, míg a tavaszi félévben Ludmann Ágnes műhelyvezetővel folytatták a munkát a Microsoft Teams felületén keresztül, heti egyszer 120 percben, a vizsgaidőszakban is. A hallgatók a *Nuovo Espresso 3.* kurzuskönyv befejező 5 leckéjének segítségével a kötőmód használatában, a passzív igei alakok képzésében és az implicit nyelvi formák (*infinito, gerundio* és *participio*) alkalmazásában rendszerezték tudásukat.

Nyelvi szintfelmérő 3. (olasz nyelvet 6 féléve tanulóknak):

A csoport B2 szintű CELI3 típusú vizsgán tette próbára a félév során elsajátított tudását. A CELI az Università per Stranieri di Perugia nemzetközileg elfogadott, egynyelvű vizsgája, mely Magyarországon is elérhető.

Olasz 8

B2/C1 | Kurzusvezető: Ludmann Ágnes | szerda: 17.00–18.30 | 7 fő

Tananyag:Oktató által összeállított tananyag.

Az olasz dal történetének vizsgálata állt a kurzus középpontjában a félév során: a nápolyi melodrámai ihletésű, 1900-as évek elején keletkezett daloktól kiindulva végül a ’70-es évekig, Lucio Battisti énekes dalszerzőig jutottunk el a témában. Külön figyelmet szenteltünk a San Remói fesztivált övező mítosznak és a valóságnak. Autentikus nyelvi hangzó anyagok, dalszövegek és egy könyvrészlet segítségével minden héten új témát tekintettünk át. A hallgatók prezentációkon keresztül adtak számot tudásukról a félév elején (olasz kultúra meghatározó eleme Toto Cutugno *L’italiano* című zeneszáma alapján), valamint a félév végén (kedvenc együttes).

III. Német nyelvi kurzusok (5 oktató, 5 csoport, 47 fő)

Német 2

A1/A2 | Kurzusvezető: Csigó Ábel | hétfő: 19.30–21.00; csütörtök: 8.15–9.45 | 6 fő

Tananyag: Braun et al.: *DaF kompakt neu A1–B1*. Stuttgart: Klett 2016 (Kurs- u. Übungsbuch).

Az elmúlt félévben, ahogy azt a legutóbbi beszámolómban kifejtettem, az ismerkedést és az alapvető köznyelvi fordulatok elsajátítását követően a fent idézett tankönyv negyedik leckéjének „B" alfejezetéig tudtuk feldolgozni azt. Idén februárban az első néhány órán végrehajtott ismétlést követően itt vettük fel a munka fonalát. A félévre kitűzött tervemet, hogy eljussunk a tankönyv nyolcadik leckéjének végéig (ezzel lezárva az abban az A1 szintnek kijelölt részt), nem sikerült maradéktalanul teljesíteni, mert csak a hatodik leckét tudtuk befejezni. Ennek két oka volt: egyrészt viszonylag sok óra (6×60 perc) maradt el a különböző munkaszüneti napok és tanítási szünetek miatt, másrészt pedig a félév során olyan alapvető fontosságú, és ezért sok gyakorlást (következésképpen sok időt) igénylő nyelvtani jelenségeket sajátítottak el a résztvevők, mint pl. a módbeli segédigék vagy a Perfekt igeidő képzése és használata. És bár a vizsgaidőszak első hetében a kimaradt óramennyiségből két blokkban 4×60 percet pótoltunk, ekkor már értelmetlennek láttam volna belekezdeni a következő fejezetbe, ehelyett inkább átismételtük az anyagot, valamint célzottan készültünk a szintfelmérő vizsgára.

Noha tehát ebben a szemeszterben sem sikerült úgy haladni, ahogy azt eleinte elképzeltem, a kurzus eredményeivel összességében ismét elégedett vagyok: a tankönyv leckéit idén is részletesen és módszeresen feldolgoztuk, és ezek ismeretanyagát a résztvevők megítélésem (és a zárthelyi dolgozatok tanúsága) szerint ismét kellő mértékben elsajátították. – Témakörök, elsajátított nyelvtani szerkezetek: 1) Szókincs: munka világa; évszakok, hónapok; szabadidő: színház, irodalom (4. lecke); sport, szabadidő: hobbik (5. lecke); lakhatás diákként: lakhatási lehetőségek és formák; háztartás: bútorok és házimunkák, teendők, lakásbérléssel kapcsolatos szókincs (6. lecke). A két félév során összesen kb. 2500 szó elsajátítása volt kötelező feladat a hallgatók számára. Igény esetén

az általuk feldolgozandó, általam összeállított szólistákat rendelkezésre tudom bocsátani. 2) Nyelvtan: módbeli segédigék ragozása és használata (*dürfen, mögen, müssen, wollen, können, möchte-*); *denn* kötőszó használata; időpontok (óra/dátum) kifejezése; Perfekt igeidő használata szabályos ragozású és *-ieren*-végződésű igéknél; elváló és nem elváló igekötős igék ragozása jelen időben és Perfektben. – A számonkérés módja: A jegyszerzésnek alapvetően három eleme volt: a zárthelyi dolgozatok, a házi feladatok elvégzése, továbbá az órai aktivitás. A résztvevők minden tankönyvi lecke után egy zárthelyi dolgozatot írtak, amely az adott leckében átvett nyelvtant és szókincset kérdezte vissza „klasszikusnak" mondható feladatokon keresztül (szövegek kiegészítése megadott szavakból vagy hallott anyagokból, igék/névszók ragoztatása kontextustól függetlenül, mondatok [re]konstruálása, német-magyar szólista kiegészítése stb.), amelyek igyekeztek összeségében több nyelvi kompetenciát (szövegértés, hallás utáni értés, önálló nyelvhasználat stb.) gyakoroltatni. Mivel két leckét sikerült teljesen befejezni, két ilyen zárthelyi dolgozatot írt a csoport, rendre 80%-ot meghaladó csoportátlaggal. Ezenkívül az értékelés további aspektusát adták a kisebb házi feladatok (jellemzően munkafüzeti feladatok elvégzése/befejezése), valamint a hétről-hétre írandó rövid, 6–8 mondatos fogalmazások. – A kurzus résztvevőivel rendkívül jól lehetett együtt dolgozni: motiváltak voltak és a feladataikat lelkiismeretesen teljesítették, bár igaz, hogy a hiányzások száma valamelyest nőtt a korábbi félévhez képest. Amikor viszont jelen voltak, az órai munkában mindenki – változó mértékben ugyan, de – aktívan részt vett. Összességében elmondható, hogy egy rendkívül jól tanítható csoporttal volt alkalmam együttműködni.

Nyelvi szintfelmérő 1. (német nyelvet 2 féléve tanulóknak):

A szintfelmérő vizsga írásbeli részében A2-szintű olvasásértési, hallásértési és fogalmazási feladatokat kellett megoldaniuk a hallgatóknak (amelyeket a Goethe A2 nemzetközi nyelvvizsgából emeltem ki és dolgoztam át kis mértékben), valamint egy nyelvtani-lexikai feladatsort is ki kellett tölteniük. A vizsga szóbeli része három részből állt: rövid bemutatkozás, egy téma önálló kifejtése (témák: Familie, Arbeit, Freizeit, Sport, Wohnen), szituációs játék (szituációk: Im Restaurant, Einkaufen, Einen Termin vereinbaren).

Német 4

A2–B1 | Kurzusvezető: Vass Márta | hétfő: 18.30–20.00; csütörtök: 18.30–20.00 | 16 fő

Tananyag: *Lagune* 2–3.

A félév során a következő témák kapcsán történt szókincsfejlesztés: hírek, illetve egészséges életmód, betegségek, sport. Nyelvtani jelenségek: Präteritum, függő kérdés, birtokos esettel álló elöljárószók. Beszédkészséget fejlesztő gyakorlatok: múltbeli élmények elmesélése, beszámoló a saját táplálkozásról, életmódról, sportolási szokásokról, párbeszéd az orvosnál. Mindemellett a hallott és olvasott szöveg értésének fejlesztése is zajlott hírszövegek, párbeszédek, cikkek segítségével. A kurzus teljesítésének követelménye az órákon való jelenét volt, a jelenlétet szükség esetén online feladatok elkészítésével lehetett kiváltani.

Német 6

B1/B2 | Kurzusvezető: Varga-Mónok Eszter | csütörtök: 19.00–20.30; péntek: 16.00–17.30 | 6 fő

Tananyag: U. Koithan – H. Schmitz – T. Sieber – R. Sonntag – R.-P. Lösche: *Aspekte. Mittelstufe Deutsch. Lehrbuch 2.* u. *Arbeitsbuch 2.* Langenscheidt.

A kurzust hat hallgató végezte el. (Időközben csatlakozott hozzánk két külsős hallgató a MÁSZ-ból, de ők a félév végére elmaradtak.) A kurzust online formában tartottuk. Platformként a Google Classroomot választottam, a hallgatók itt kapták meg a feladatokat, amelyekkel dolgoztuk. Ide került feltöltésre a tankönyv és a munkafüzet, valamint a kiegészítő anyagok is. Az online órákat a Google Meet felületen tartottuk, amely kiválóan működött a félév során. A kurzus fő célja a hallgatók kompetenciáinak fejlesztése az olvasás- és hallásértés, valamint a szóbeli és írásbeli kommunikáció területén. A kurzus témáit, szókincsét és nyelvtani anyagát a GER B2-es követelményeihez igazítottam, hiszen a hallgatóknak szinte kivétel nélkül a középfokú nyelvvizsga letétele középtávú a cél. Ehhez az *Aspekte* sorozat B2-es kötetét választottam, amely jó témafelvetésekkel és nyelvvizsga-típusú feladatokkal segíti a felkészülést az órákra. A félév során a hallgatók aktívan vettek részt az órákon, a feladataikat minden esetben határidőre leadták, nagyon elégedett vagyok a munkájukkal.

A félévet a B2-es próbavizsgával zártuk, amely a hallgatók számára összeállított vizsgafeladatokból állt. A feladatok kivétel nélkül középfokú nyelvvizsgákból származtak (ÖSD, Goethe, ECL). A próbavizsgát és ezzel a Német 6 kurzust a hallgatók mindegyike sikeresen teljesítette.

Német 7

B2 (német középfokú nyelvvizsga-előkészítő) | Kurzusvezető: van Waarden Franciska | hétfő: 20.00–21.30; szerda: 20.00–21.30 | 10 fő

Tananyag: Buscha – Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch.*
Niveaustufe B1+. Leipzig: Schubert 2013; illetve egyéb anyagok, nyelvvizsga-feladatsorok (többek közt: www.dw.de).

Az őszi félévben megkezdett munkát folytatva a tavaszi félévben a nyelvvizsgára felkészítő feladatok váltak hangsúlyosabbá. A félév első három, távoktatásban töltött hetében az órák interaktivitását növelve a hallgatók számos páros szóbeli feladatot kaptak, illetve előtérbe kerültek a digitális anyagok is. Jelenléti oktatásra visszatérve a középfokú nyelvvizsgán előforduló témák feldolgozása következett, pl. városi közlekedés, utazás, kommunikáció, egyetemi élet. A félév utolsó heteiben hangsúlyosabb szerephez jutottak a különböző típusú nyelvvizsgák (TELC, Origó, ECL) mintafeladatainak megoldása, önálló szövegalkotási feladatok, valamint a képleírások gyakorlása is, amely a próbanyelvvizsga menetét is előkészítette. A próbavizsga négy vizsgarészből állt: hallott szövegértés, olvasott szövegértés, írásbeli szövegalkotás és a szóbeli vizsgarész. Ez utóbbin a hallgatóknak a bemutatkozáson és a képleíráson kívül egy, a tanév során tanult témakörről kellett párbeszédet folytatni a vizsgáztatóval. A visszajelzések alapján a legnehezebbnek a hallott szövegértési feladat bizonyult, amelyet a vizsga részeredményei is alátámasztottak. Mindezek ellenére meggyőződésem, hogy a csoport valamennyi tagja a tanév során tanúsított lelkiismeretes munkájának eredményeként szemmel látható fejlődésen ment keresztül, amit az is bizonyít, hogy volt, aki ebben a félévben szerezte meg középfokú nyelvvizsgáját német nyelvből.

Német 8

C1 (német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő) | Kurzusvezető: Sára Balázs | szerda: 20.00–21.30; csütörtök: 19.30–21.00 | 9 fő

Tananyag: C1-es szintű Goethe- és ÖSD-modell- és gyakorlótesztek, napi sajtó (heti rendszerességgel elsősorban a *Spiegel* aktuális cikkei), saját összeállítású feladatlapok.

Az elsősorban Goethe ZD és ÖSD C1-re (illetve igény szerint egyéb német komplex felsőfokú német nyelvvizsgára) felkészítő német kurzus jelen félévében elsősorban az irányított és kötetlen társalgásra összpontosítottunk, valamint a napi hírek, aktuális problémák, gazdasági, politikai, társadalmi, környezetvédelmi, tudományos, kulturális stb. témákról szóló cikkek, sajtóinterjúk és -riportok rendszeres, intenzív olvasásával és az inputszövegek témáinak szóban és írásban történő megvitatásával foglalkoztunk. A csoport félévi munkáját egyértelműen örömmel és lelkesen végezte: a hallgatók érdeklődők és az órákon (ha megjelennek) mindig aktívak, jóllehet a kiadott házi feladatokat nem mindig készítik el, illetve – ritka kivételektől eltekintve – jellemzően sajnos nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy „menetrenden kívüli" mintateszteket oldjanak meg és szövegalkotási feladatokat végezzenek el. A gyakran nem, vagy csak minimális mértékben irányított szóbeli-társalgási feladatok továbbra is egyértelműen a legnépszerűbbek az órai munka során: a rendelkezésre álló 90 percből átlagosan 30–50 percet intenzív, tanulópárokban és/vagy a kurzusvezetővel folytatott beszélgetéssel töltöttünk. A félév során két komplett mintatesztet is megoldottunk és kiértékeltünk. Az előző félévi csoportból Vajdovich Noémi a tavaszi félévben sikeres ÖSD-nyelvvizsgát tett, Süle Dóra pedig júniusban volt C1-es ÖSD-nyelvvizsgán (ennek eredménye a napokban várható).

IV. Angol nyelvi kurzusok (2 oktató, 2 csoport, 29 fő)

Angol 7a

B1 | Kurzusvezető: Rémai Martin | kedd: 18.30–20.00; péntek: 18.30–20.00 | 3 fő

Tananyag: Falla, T., & Davis, P. A. (2018). *Solutions – Elementary Students' Book* (3rd Edition). Introduction, 3–4., 6., és 8–9. fejezet. Oxford University Press.

A korábban egy csoportot alkotó Angol B2-t Süle Dórával két kisebb csoportra bontottuk ősszel, és ezt folytattuk tavasszal tovább: Dóra foglalkozott A2–B1 szint között lévő tanulókkal, én az alacsonyabb szinten lévőkkel. A félév során az Oxford University Press Solutions – Elementary Students' Book c. könyv 3–4., 6. és 8–9. fejezét vettük át. Az órákon igyekeztem a nyelvtani szerkezetek és szókincs elsajátítására nagyjából egyforma hangsúlyt fektetni. Ezeket mindig követte valamilyen gyakorlati feladat, így a tanulók láthatták, milyen sokféle módon tudják felhasználni a korábban megszerzett ismereteket. Ősszel még csak ketten voltak, de az Erasmusról hazatérő Kirchhof Gréta is csatlakozott hozzánk. Oroszországban keveset használta az angolt, illetve az ősszel elsajátított ismereteket sem mindig tudta aktívan alkalmazni, ezért egyelőre nehezebben dolgozott velünk, több időre van szüksége. Azonban mindhárom tanulóról elmondható, hogy nagyon lelkesek és tudásra éhesek, öröm velük a közös munka. Egyre gyorsabb tempóban tudunk haladni és egyre jobban belejönnek az angolba, ez látszott a szóbeli vizsgájukon is. – Témakörök, lexika: ételek, italok, étkezések, jóllét és betegség, utazás, városok és falvak, élőlények, ház, otthon, berendezési tárgyak. – Nyelvtan: múlt és jövő idők (egyszerű, egyszerű folyamatos) és ezek összehasonlítása, *to be going to*, segédigék (*can, could, might, may, should, have to, must, mustn't*) megszámlálható/megszámlálhatatlan főnevek, sorszámok. – Olvasott szöveg értése: Általában a tankönyvben található rövid szövegeket olvasták el a hallgatók, amelyekben előfordultak az órán is tanult kifejezések vagy nyelvtani szerkezetek. Azt, hogy mennyire értették meg a szövegeket, általában, feleletválasztós, igaz/hamis- vagy rövidválaszos feladatok mérték fel. Úgy láttam, hogy ezzel nem volt különösebb gondjuk, esetleg pár szó vagy kifejezés okozott esetleges nehézséget. – Hallott szöveg értése: A hallgatók több feladattípussal is találkoztak, amikor ezt a nyelvi készséget fejlesztettük: voltak egyszerű igaz/hamis- vagy „összekötögetős" feladatok,

de összetettebbek is, amelyek során egy üres helyre kellett beírniuk egy kifejezést vagy kiválasztaniuk a helyes választ négy lehetőség közül, esetleg egy hosszabb mondatban összefoglalniuk a választ, így többféle nyelvvizsgatípus feladatait is egyaránt gyakoroltuk. Úgy láttam, hogy ezzel sem volt különösebb gondjuk, szintén esetleg néhány szó vagy kifejezés okozott nehézséget. – Szóbeli kommunikáció: A szóbeli kommunikációt a hallgatók egymással folytatott párbeszédekben gyakorolták, amelyeket az alacsony csoportlétszám miatt könnyen figyelemmel tudtam kísérni, illetve ha valamelyikük hiányzott, magam voltam a beszélgetőpartner. Sokféle szóbeli feladatot oldottak meg a hallgatók az órák során: végeztek képösszehasonlítást, beszélgetniük kellett irányított kérdések alapján, illetve rövidebb szituációs gyakorlatok, játékok is voltak. Úgy látom, hogy András és Sára magabiztos beszélők és szívesen próbálkoznak bonyolultabb, nem tanult szerkezetekkel is. – Írásbeli kommunikáció: Átvettük a levélírási technikákat, ezek segítségével írtak leveleket nyaralásukról, nyári terveikről, elképzelt betegségükről. Ez a terület azonban még fejlesztésre szorul, a jövőben intenzíven fókuszálni fogunk rá.

Angol 7b

B2 | Kurzusvezető: Süle Dóra | kedd: 18.30–20.00; péntek: 13.30–15.00 | 6 fő

Tananyag: Falla, T., & Davis, P. A. (2017). *Solutions – Intermediate Students' Book* (Vol. 3), 5–8. fejezet. Oxford University Press. – *Oxford Exam Excellence – Felkészülés a közép- és emelt szintű angol vizsgákra* (2007). Oxford University Press. – Michael, V. (2014). *Language Practice for Advanced.* Macmillan Education. – Mitchell, H. Q. & Malkogianni M. (2016). *Matura Leader Plus.* MM Publications.

Témakörök, lexika: a modern technológiák és a számítógép használata, a vélemény kifejezésének lehetőségei (*I think, I reckon*), egy ember személyiségének leírása választékos melléknevekkel, az újságírás szerepe, művészeti típusok és szerepük, telefonhasználattal kapcsolatos kifejezések, az online világ előnyei és hátrányai, vállalkozások és innovatív újítások, az érvelő esszé felépítése. Nyelvtan: modalitást kifejező szavak használata a múltban (*should have, would have, must have*), mennyiségjelző szavak használata (*each, every, some, many, much, none* stb.), vonatkozói mellékmondatok (defining és non-defining relative clauses), a szenvedő szerkezet különböző típusainak a vizsgálata,

műveltető szerkezet (*have something done*), függő beszéd és függő kérdések (reported speech és reported questions). – A félév során az Oxford University Press *Solutions – Intermediate Students' Book* c. könyv 5–8. fejezét vettük át olykor kiegészítő könyvként használva a témákhoz az *Oxford Exam Excellence* c. könyvet. Az órán nagy hangsúlyt fektettem a különböző nyelvi készségek fejlesztésére, így a nyelvtantanulást vagy szókincsfejlesztést mindig követte valamilyen olyan gyakorlati feladat, amelyben a tanulók alkalmazni tudták a korábban megszerzett ismereteket. Továbbá nagyban segítette a nyelvtani tudás elmélyítését a *Language Practice for Advanced* és a *Matura Leader* c. könyvek, amelyekben többféle feladattípussal ismerkedhettek meg a hallgatók. Az ezen könyvekben található feladatok értelemszerűen meghaladták tudásszintjüket (hiszen ezek főleg B2^{+}- és C1-szinten lévő tanulóknak készültek), azonban elmondásuk szerint élvezték a kihívásokat. – Olvasott szöveg értése: Általában a tankönyvben található rövid szövegeket olvasták el a hallgatók, amelyekben előfordultak az órán is tanult kifejezések vagy nyelvtani szerkezetek. Azt, hogy mennyire értették meg a szövegeket, általában true/false- vagy rövidválaszos feladatok mérték fel. – Hallott szöveg értése: A hallgatók több feladattípussal is találkoztak, amikor ezt a nyelvi készséget fejlesztettük: voltak egyszerű true/false vagy „összekötögetős" feladatok, de voltak összetettebbek is, amely során egy üres helyre kellett beírniuk egy kifejezést, vagy kiválasztaniuk a helyes választ négy lehetőség közül. Ezzel főleg a Cambridge nyelvvizsga B2-es szintű nyelvvizsgájára készültünk. – Szóbeli kommunikáció: A szóbeli kommunikációt a hallgatók egymással folytatott párbeszédekben gyakorolták, amelyeket az alacsony csoportlétszám miatt könnyen figyelemmel tudtam kísérni. Sokféle szóbeli feladatot oldottak meg a hallgatók az órák során: végeztek képösszehasonlítást, szituációs feladatokat, beszélgetniük kellett irányított kérdések alapján, sőt elemeztek statisztikai adatokat is. – Írásbeli kommunikáció: A félév során a hallgatóknak egy szöveget kellett alkotniuk, amellyel az ún. „for and against essay"-t gyakoroltuk. A feladat kiadása előtt időt fordítottunk a szövegtípus jellegzetességeinek átbeszélésére, illetve felépítésére. Az esszé témája az volt, hogy a graffiti vandalizmusnak minősül-e, és ehhez kellett megfelelő érveket összegyűjteniük.

Nyelvi szintfelmérő 2. (angol nyelvet 4 féléve tanulóknak):

A nyelvi szintfelmérő 2-t azok a tanulók írták, akik nem az idén nyáron szeretnének angolból nyelvvizsgát tenni. Egy Cambridge B1^{+}-szintű feladatsort teljesítettek, amely mind a négy készséget mérte. Az írásbeli feladatok változatosak

voltak: volt nyelvhelyességet és szövegértést mérő feladat, illetve két szöveget kellett alkotniuk, egy levelet és egy történetet vagy érvelő esszét. A szóbeli vizsgarész négy hallásértési, illetve négy beszédkészséget mérő feladatból állt. A beszédkészséget mérő feladatoknál párokba osztottam őket, ahol képleírást és közös diszkussziót kellett folytatniuk, illetve a kérdéseimre válaszolniuk.

Nyelvi szintfelmérő 3. (angol nyelvet 6 féléve tanulóknak):

A nyelvi szintfelmérő 3-t azok a hallgatók írták, akik az idén szeretnének nyelvvizsgát tenni, illetve a collegiumi nyelvi kötelezettségek értelmében az idén kell nyelvvizsgát tenniük. Ők egy Cambridge B2 feladatsort teljesítettek, amely mind a négy készséget mérte. A szövegértést mérő feladatsor hat feladatot tartalmazott, amelyek között voltak nyelvhelyességet mérő és ún. multiple choice-feladatok is, amelyek főleg hosszabb szövegek esetében voltak jellemzőek. A szövegalkotás során pedig egy érvelő esszét és egy levelet kellett alkotniuk. A szóbeli vizsgarész esetükben is négy hallásértést, illetve négy beszédkészséget mérő feladatból állt. A beszédkészséget mérő feladatoknál párokba osztottam őket, ahol képleírást és közös diszkussziót kellett folytatniuk egy statisztika alapján, illetve a kérdéseimre válaszolniuk.

Angol 8

C1 | Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária | A) péntek 14.00–15.30; B) péntek: 15.30–17.00 | 17 fő

Tananyag: *Premium C1*. Pearson 2009.

V. Latin nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 37 fő)

Latin 2/BT

A2 (a BTK és TTK hallgatóinak) | Kurzusvezető: Horváth László | kedd: 7.15–8.05 | 30 fő

Feldolgozott szövegek: Catullus: *Vivamus mea Lesbia; Lugete o Veneres Cupidinesque*; *Aelia Sabina* sírfelirata

Témakörök, lexika: Az egyes alkotásokból kibontható nyelvtani ismeretek, adatok. Latin szólások és magyar értelmezésük. A versek szókincse (memoriter). – Elsajátított nyelvtani szabályok: A névmási ragozások (*is, ea, id; qui, quae, quod* stb.), az imperativusok, vocativus, coni. praes. ipf. A létige és a possum, posse, potui A. ind. ipf. ragozása. – A félévi munka értékelése: A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkori BA elsőéves (bölcsészettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik. A kurzust a NEPTUN rendszerben 29 fő vette fel (egy fő elmulasztotta felvenni), illetve kapott (vagy nem kapott) rendszerszerűen jegyet. A követelmények az egyetemi „latinköteles" (romanista, stb.) előírásoknak megfelelően igen szerények. Az előírt féléves tananyag elsajátítása a bolognai képzés bevezetése előtt egy-egy egyetemi polgárnak legfeljebb két hét alatt sikerült. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra", ahol a latintanár, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár közel 25 éve), a tananyag mennyiségétől függetlenül leginkább a diákok szellemiségét, munkamorálját ismerheti meg. Az érdemjegy minősége önmagáért beszél. Óhatatlanul szembesülnünk kell azonban azzal a ténnyel, hogy a collegisták igyekezete az egyetemi átlagot így is messze meghaladja. A párhuzamos egyetemi latin kurzusokon olykor még ennyit sem végeztek el. Mindazonáltal – fentiek jelenlegi megváltoztathatatlanságát tudomásul véve – hallgatóink általános emberi hozzáállásával kapcsolatban kifejezetten kedvező benyomásaim voltak. Az ebben a félévben először alkalmazott módszer, miszerint egy-egy irodalmi alkotás kapcsán a felmerülő nyelvtani jelenségeket elemezzük hosszasan és alaposan, kifejezetten bevált. A csoporttal Aquincumba is kirándultunk, ahol idén – a hatalmas záporeső ellenére – kifejezetten tartalmas vezetésben volt részünk.

Latin 6/T

B1/B2 szint | Kurzusvezető: Horváth Janka Júlia | kedd: 8.00-9.30 | 3 fő

Tananyag: Nagy-Kováts-Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996 (vonatkozó fejezetek); közép és emelt szintű érettségi feladatsorok válogatott feladatai az elmúlt 10 évből.

Témakörök: Az alábbi mondatrövidítő és igeneves szerkezetekkel foglalkoztunk: participiumok, infinitivusok, gerundium, gerundivum, ablativus absolutus, nominativus cum infinitivo, accusativus cum infinitivo. A fenti nyelvtani jelenségeket sajátösszeállítású feladatlapokon, valamint elmúlt évek érettségi-feladatsoraira támaszkodva gyakoroltuk. A hallgatók eljutottak arra a szintre, hogy a jövő félév során egy intenzív nyelvvizsgára felkészítő kurzus elvégzése után teljes magabiztossággal fognak tudni nyelvvizsgát tenni. Olvasmány: Cornelius Nepos Hamilcar életrajza, valamit további rövid szemelvények gimnáziumi latinkönyvekből (*Linguam Latinam Disco 1–2*). Az értékelés az egész féléves órai teljesítmény alapján történt.

Latin 7/T

B2 | Kurzusvezető: Horváth Janka Júlia | kedd: 8.00–9.30 | 4 fő

Tananyag: Nagy-Kováts-Péter: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó 1996 (vonatkozó fejezetek); közép és emelt szintű érettségi feladatsorok válogatott feladatai az elmúlt 10 évből; Ferenczi Attila – Kendeffy Gábor: *Latin a szóbeli nyelvvizsgán*, Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.

Témakörök: az Origo B2 nyelvvizsga teljes nyelvtani követelményanyagát végigvettük. Restituált kiejtéssel olvasni gyakoroltunk hexametert és disztichont skandálni a *Latin a szóbeli nyelvvizsgán* c. könyv szemelvényein. Nyelvtani anyag: öt declinatio, vocativus, locativus, névmások ragozása, számnevek, melléknevek és adverbiumok fokozása, a négy coniugatio minden igeideje és -módja, rendhagyó igék, esettan, igenevek használata (infinitivusok, participiumok, accusativus cum infinitivo, nominativus cum infinitivo, gerundium, gerundivum, ablativus absolutus), consecutio temporum. – Szókincs: a hallgatóktól a félév során szódolgozat formájában 50–100 szavanként

számon kértem a latin szakos kritériumvizsga szószedetét (https://klf.elte.hu/vizsgak#kriteriumvizsga), hogy megfelelő alapszókinccsel rendelkezzenek a nyelvvizsgára. A szóbeli kultúrtörténeti tételekből önállóan készültek fel. A félév második felében és január folyamán (ekkor már online) önkéntes alapon végigvettük a *Latin a szóbeli nyelvvizsgán* c. könyv összes B2-es mintatételét.

VI. Spanyol nyelvi kurzusok (2 oktató, 3 csoport, 9 fő)

Spanyol 2

A2 | Kurzusvezető: Klempáné Faix **Dóra** | hétfő: 19.30–21.00; szerda: 19.30–21.00 | 5 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Comienza, Método de español para extranjeros, nivel A1*, Edinumen,
2002, 7–11. fejezet; Equipo Prisma, *Prisma Continúa, Método de español para extranjeros A2*, Edinumen, 2007, 3–8. fejezet.

Témakörök, lexika, nyelvtan: Időjárás, utazás, szabadidős tevékenységek. Életrajz és életünk eseményei. A három múltidő: pretérito perfecto, pretérito indefinido és pretérito imperfecto. – A csoport értékelése: A csoporttal nagyon jó tempóban tudtunk tovább haladni a félév során, rendkívül motiváltak és szorgalmasak voltak. Ennek köszönhetően sikeresen befejeztük az A1-es szintnek megfelelő tankönyvet és az A2-es szint legfontosabb nyelvtani jelenségeit (a különböző múltidőket) is sikeresen átvettük. A könyvben való haladás és a nyelvtani feladatok megoldása mellett különös figyelmet fordítottunk a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére (a hallgatók különböző témaköröket dolgoztak fel és ezeket bemutatták az órán), így készültünk fel az év végi szintfelmérő vizsgára.

Nyelvi szintfelmérő 1. (spanyol nyelvvizsgára 2 féléve készülőknek):

Mivel a Spanyol nyelv 2. kezdőknek kurzus nagy nyelvtani írásbeli feladatsorral zárult, a szintfelmérő vizsga szóbeli volt. Témakörök: Személyleírás, Család, Lakóhely, Időjárás, Utazás. A vizsgafeladatok a következők voltak: Bemutatkozás, A kihúzott témakör bemutatása spanyol nyelven, Válasz kérdésekre. A vizsgabizottság tagjai: Klempáné dr. Faix Dóra, Tóth Regina, Babják Sára.

Spanyol 4

B1 | Kurzusvezető: Tóth Regina Petra | kedd: 16.30–18.00 | 3 fő

Tananyag: Equipo Prisma, *Prisma Continúa, Método de español para extranjeros, nivel A2,* Edinumen.

Kurzustematika: Nyelvtan: Pretérito Perfecto de Indicativo, Pretérito Indefinido de Indicativo, Pretérito Imperfecto de Indicativo, Estilo directo e indirecto, Presente de subjuntivo. – Szókincs: descripción de una persona (aspecto físico, personalidad), contar historias, hablar sobre experiencias en el pasado, vacaciones y el tiempo libre, festividades tradicionales en Hungría y en España (con énfasis en Pascuas), vivir sano – deportes y dieta. – Összegzés: A kurzus mindhárom hallgatója aktívan vette ki a részét az órákon folyó munkából. Az órák jó hangulatúak voltak, lendületesen lehetett haladni, a nyilvánvaló szintkülönbségek ellenére is: bátran segítették ki egymást a hallgatók, és a saját hibáikat is egyre gyakrabban észrevették, javították. A félév során igyekeztünk a kommunikációs készségeket fejleszteni, vitáztunk és párbeszédeket folytattunk. A kurzust egy szóbeli, illetve egy írásbeli számonkérés zárta le a félévben tanultakból, melyen az elvárt szintet teljesítve mindhárom hallgató jeles érdemjegyet szerzett.

Spanyol 6

B1 | Kurzusvezető: Tóth Regina Petra | csütörtök: 19.30–21.00 | 1 fő

Tananyag: Preparación al DELE B2 Libro + Cd audio. Nueva edición 2014.

Kurzustematika: 1) nyelvtan: A B2 vizsgához szükséges nyelvtani összefüggések vizsgálata, ismétlése és gyakorlása; 2) szókincs: salud física y mental, economía actual y el mundo laboral, viajes: tipos de turismo, medios de comunicación y la sociedad actual. – Összegzés: A kurzust a nyilvánvaló túlterheltsége ellenére is lelkiismeretesen és kiemelkedő szinten teljesítette a hallgató, aki érezhetően stabil alapokkal rendelkezik, melyekre építkezve könnyűszerrel fogja tudni teljesíteni a Collegium nyelvtanulással kapcsolatos elvárásait.

Seniori beszámolók

❖ ❖ ❖

2021/2022. I. félév

Bán Kornélia

Az őszi félévet a disszertáció írásával és egy tanszéki fordítói kötet szerkesztésével töltöttem. A kötet az immáron több éves fordítói könyvsorozatunk legújabb tagja, amelybe a tanszék tanulói és oktatói tematikusan fordíthatnak mongolról magyarra szépirodalmi műveket. Idei kötetünkbe a korábbi évek munkáiból hátrahagyott, „fiókban maradt" fordításainkat gyűjtöttük össze. A kötet címe: „*A megvetett leány*", és megjelenés alatt áll, várhatóan idén nyomtatásra kerül.

A disszertáció fejezetei közül a kisebb témákkal foglalkoztam. Írtam egy cikket a mongol lószerszám egyik díszítési fajtájáról: némely területen előszeretettel varrnak tükröt a kantárokra. A tükörnek igen sokrétű népvallási jelentősége van a mongol népcsoportok körében, ezért merőben szokatlan egy profán használati tárgyon viszontlátni.

Kidolgozásra került a „lócsontok tiszteletének XXI. századi megnyilvánulásai" is. A mongolok napjainkig rendszeresen kihelyezik szeretett, elhullott hátasuk koponyáját magaslati helyekre: domb- és hegytetők, házak teteje. Más háziállatokkal (kutyákkal) nem végzik el ezt a szertartást. A koponyához évek múltán is folyamatosan kijárnak. Az ehhez fűződő szakirodalmat vizsgálva új hipotézist állítottam fel a szokás eredetét illetően, amely izgalmas távlatokat nyithat ennek a területnek a további kutatására.

A koronavírus elhúzódása miatt nincs alkalmam a tanévben Mongóliába utazni és terepmunkát folytatni. Ezért online kérdőív formában szeretném kérni a mongol emberek véleményét egy társadalmi kérdésről. 2019-ben a mongol parlament megszavazott egy törvényt a kiskorú gyermekek téli lóversenyeztetésével kapcsolatban. A hagyományos mongol lóverseny a mongol identitás egyik alapja. Az elmúlt 30 évben mégis több gyermek sérült meg és meg is halt a kedvezőtlen környezeti körülmények és edzői elvárások miatt (átlagosan -20 fok alatti hidegek, alkalmatlan felszerelés és rossz felkészülés, a ló épségének előtérbe helyezése a gyermekénél). Napjainkban 12 éven aluli gyermek nem ülhet versenylóra a téli időszakban. Kíváncsi vagyok, hogy ez a törvény mennyire jutott érvényre a gyakorlatban, milyen más biztonsági intézkedéseket hoztak emellett, és hogy mi a mongolok a véleménye erről.

Berta Dénes

Kutatómunka

Az elmúlt évtizedek kísérleti és numerikus kutatásai rávilágítottak, hogy a mikronos és szubmik-ronos méretű, kristályos anyagok viselkedése jelentősen eltér a tömbi mintákétól. Ebben a mérettar-tományban ugyanis a plasztikus (irreverzibilis) deformáció időben és térben lokalizált eseményeken keresztül megy végbe. Ennek következményeként a mikronos tartományba eső deformált egykristály feszültség-deformáció görbéje nem olyan sima, mint ahogy az a tömbi mintáknál megszokott. Emellett a mérhető mennyiségek (pl. feszültség) sztochasztikussá válnak. A PhD kutatásom célja ezen techno-lógialag kifejezetten fontos jelenségek elméleti hátterének kidolgozása.

Amorf anyagok numerikus vizsgálata kimutatta, hogy a fent említett plasztikus események elhe-lyezkedése erősen korrelál egy lokális mennyiség, az ún. lokális folyásfeszültség értékével. Ennek kö-szönhetően ezen mennyiség segítségével a plasztikus tevékenység összekapcsolható a kezdeti mikro-szerkezettel. Mivel kristályos anyagok esetén a lokális folyásfeszültég irodalma egyelőre kezdetleges állapotban van, kutatásom célja ezen mennyiség vizsgálata kristályos anyagban.

A 2D-s szimulációkkal ellentétben a jóval komplexebb mechanizmusokat is tartalmazó 3D-s rend-szerek nem mutatnak a 2D-ben jellemző élénk mintázatképződést (pl. dipólok és dipólfalak kiala-kulását). Ezzel szemben azonban kísérleti eredmények arra utalnak, hogy egyszeres csúszás esetén a valós kristályokban (pl. a bazális csúszásra orientált HCP anyagokban) mégis nagyszámban alakulnak ki dipólok. Egyik célünk ezért 3D-s DDD szimulációkkal alátámasztani a dipólképződést egyszeres csúszást eredményező szerkezetekben.

Eredmények

2D diszkrét diszlokációdinamikai rendszerek

Az előző félévekben végzett lokális folyásfeszültségekre vonatkozó kutatómunkám ebben a sze-meszterben is folytattam. A kapott eredmények alapján nyilvánvaló, hogy ponthibák vagy más rövid-távú kölcsönhatás jelenlétében a kristályos anyagok jól jellemezhetőek leggyengébb láncszem modellekkel,

míg tiszta diszlokáció rendszerekben a leggyengébb láncszem kép kevésbé egyértelmű. Az eredményekből kézirat készül, amelyen már az utolsó simításokat végzem munkatársaimmal, és ha-marosan megtörténik a cikk beküldést egy rangos nemzetközi folyóiratba.

Valódi anyagokban a kristály ellenállást mutat a diszlokáció mozgással szemben, az ezt jellemző küszöbfeszültség az ún. Peierls feszültség. Részt vettem a Peierls feszültség a használt 2D DDD szimu-látorba történő beépítésébe. Kezdeti, bíztató részeredmények után ezt a kutatási irányt szüneteltejük a fellépő numerikus problémák miatt.

A vizsgált lokális folyásfeszültségek igen erősen korrelálnak a terhelés esetén bekövetkező plasz-tikus eseményekkel (diszlokációlavinákkal), ennél fogva lokális folyásfeszültség mérésével jóslatot tehetünk a minta terhelése esetén tapasztalható plasztikus tevékenységre. Mivel azonban a lokális folyásfeszültségek meghatározásához nagy számítási költségű dinamikai szimulációkat kell futtatni, sokkal előnyösebb lenne pusztán a kezdeti, egyensúlyi szerkezetből következtetni a későbbi plasztikus tevékenységre. Ehhez a félév során elsajátítottam néhány gépi tanulási módszert, amelyek segítségé-vel kísérletet tettem a fent említett probléma megoldására. Ez egyelőre szerény eredményeket hozott, ezért a jövőben is folytatom a megfelelő modellek keresését és tesztelését.

3D diszkrét diszlokációdinamikai rendszerek

A valódi 3D-s kristályokban történő egyszeres csúszás modellezésére a ParaDiS 3D DDD szimu-látort alkalmazom. Ennek használatát az előző félévben nagyrészt megtanultam, benne módosításokat hajtottam végre. Ebben a félévben folytattam a kapcsolódó szimulációk futtatását, és megkezdtem a kialakuló dipoláris struktúrák jellemzésére szolgáló módszerek elméleti kidolgozását.

Tanulmányok

Az oktatási és kutatási krediteken túl, három kurzust végeztem ebben a félévben:

- Tömbi nanoszerkezetű anyagok (FIZ/1/040E): jeles érdemjegy
- Adatbányászat és gépi tanulás (FIZ/3/084): jeles érdemjegy
- Kutatószeminárium 11., kurzus a Matematika-fizika műhelyben (BMVD-200.227i/EC): jeles érdemjegy

Oktatási tevékenység

Egy egyetemi és egy collegiumi kurzus lebonyolításában vettem részt.

- Az alapszintű Mechanika (mechf19va) gyakorlatát tartottam heti egy alkalommal másfél órá-ban. Én végeztem az összes gyakorlati óra összeállítását, négy beadandó és négy zárthelyi dol-gozat összeállítását és kitűzését, valamint én javítottam az összesen kb. 100 beérkező zárthelyi dolgozatot. Tematika: kinematika, dinamika, energia, munka, pontszerű- és merev testek.
- A Kutatószeminárium 11. kurzus (BMVD-200.227i/EC) keretein belül én tartottam a másod-éves fizikus- és tanárszakos hallgatók műhelyórájának körülbelül kétharmad részét. Tematika: Anizotróp fizika, tudományos metrikák, irodalomfeldolgozás, tudományos eredmények prezentálása
- Az másod- és harmadéves collegista hallgatókkal igény szerint személyesen konzultáltam az egyetemi anyaggal kapcsolatban felmerülő kérdésekről főleg az Elméleti mechanika és a Kon-denzált anyagok fizikája tárgyak kapcsán

Konferenciarészvétel

Ebben a félévben részt vettem a XIII. Országos Anyagtudományi Konferencián 2021. október 10-12. között. Előadásom címe Lokális folyásfeszültségek vizsgálata 2D modell kristályokban volt.

Erdős András Patrik

Szeptemberben visszatértem aktív doktoranduszi státuszba, és a komplex vizsgára való felkészülés szakaszába léptem, minthogy a tavaszi lesz a negyedik aktív félévem PhD-hallgatóként. Disszertációs fejezeteimet az 1919-es tanácsköztársaságot követő események egy kevéssé ismert utózöngéjéből, a hétköznapi emberekre irányított jogi megtorlásból fogom leadni. Azt tárom fel Budapest Főváros Levéltárának és a Pest Megyei Levéltárnak forrásai alapján, milyen büntetőeljárás alá vonták azokat a személyeket, akik nem voltak fontos szereplői, vezetői a proletárdiktatúrának, csupán a helyükön maradtak köztisztviselőként a hatalomátvétel után, új hivatalnokként végrehajtották a bolsevik rendszer rendelkezéseit, vagy esetleg nem is viseltek hivatalt, csak támogatásukról biztosították a kommünt.

Óratartási tevékenységem a *Vive la Révolution?!* című műhelykurzussal megvalósult, a hallgatóktól nagyon kedvező visszajelzéseket kaptam. Mostanra kezd az elmúlt félévek rutinja alapján egy jól meghatározható dinamikája kialakulni az óráimnak. Őszintén szólva, rendkívül hálás vagyok a Collegium nyújtotta tanítási lehetőségnek.

Tavaszra egy korábbi kurzusomat hirdetem meg ismét, utoljára két évvel ezelőtt tartottam Magyarország forradalmi periódusának történetéről (1918-1921) órát. Bízom benne, hogy hasonlóan az akkorihoz, most is viszonylag sok érdeklődő hallgatónak tudok egy legalább olyan strukturált kurzust tartani.

Konferencia-előadáson egy ízben vettem részt a félévben: *Agitátorok, álhírek, kihallgatószobák. A Singer Vera és társai ellen indított ügyészségi eljárás 1919-ben.* (V. ABsolute konferencia, Budapest, 2021. november 25.) Az előadásból a konferencia-kötetbe tanulmány megjelentetését vállaltam; a kézirat várható terjedelme 20-30 000 leütés.

Jelenleg az alábbi, az ősz folyamán elkészített kéziratim állnak megjelenés, illetve lektorálás alatt:

Erdős András Patrik: *A Budapesti Forradalmi Törvényszék ítélkezése politikai ügyekben. Amikor laikus bírák a kényes szavak urai.* Fons, 2021/4. 365-397.

Erdős András Patrik: *Szétválasztva. Albánia határainak születése és a nagyalbán nacionalizmus.* 21 p. [Opuscula Historica V. Szerk. Kirchhof Gréta – Rácz Balázs Viktor. ELTE Eötvös Collegium Történész Műhely, 2022]

Erdős András Patrik: *Posztjugoszláv, „poszthábor*ú*s" állapotok. Albán etnikai kisebbségek a Nyugat-Balkánon*. 32 p. [Sic Itur ad Astra különszám az ELTE Közép-Európa tanulmányok MA 2021-es-konferenciájáról. Korall Társadalomtörténeti Egyesület, 2022.]

Elkészítettem egy könyvismertetést is, amely hasonlóképp megjelenés alatt áll:

Erdős András Patrik: *Egy elfeledett hadjárat csatái és mindennapjai*. Belvedere Meridionale, 2022/1. 7 p.

A recenzeált kötet könyvészeti adatai: Andrew Uffindell – *Napóleon 1814. Franciaország védelme*. Ford. Gondos László – dr. Molnár György. Peko Publishing, 2021. 536 p.

A következő félévben a fent említett konferencia-kötet mellett két újabb könyvismertetést tervezek megjelentetni, illetve minimum két konferencia-előadáson részt venni. Természetesen ebbe a Collegium Történész műhelyének konferenciája is beletartozik. Mivel minden graduális hallgatói jogviszonyom megszűnt, tudtommal az Eötvös Konferencián már nincsen lehetőségem előadni. A szerevezésben azonban továbbra is nagyon szívesen részt veszek, ahogy a márciusra csúsztatott Tehetségtábor szervezésében is.
A fentiekre való tekintettel kérem beszámolóm elfogadását.

Érsek Csenge

A Collegium tiszteletbeli senior tagjaként az Angol-amerikai Műhely készülő Washington Irving kötetéhez készítettem fordítást. A kötet az amerikai író novelláinak fordítását és a novellák kontextusához kötődő tanulmányokat fog tartalmazni.

A Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogram keretében a londoni magyar nagykövetségen töltöttem három hónapot, ahol főként a sajtó és politika területeken dolgoztam, az ott végzett munkámért nagyköveti elismerésben részesültem.

Faragó Dávid

2020/22. őszi szemeszter

Teljesített kurzusok

Tárgy kódja	Tárgy neve	Kredit
BTKD-TÖ-ST-16	Konzultáció 7.	10
BTKD-TÖ-P-2.2	Publikáció/tanulmányírás II.: nagyobb terjedelmű magyar (40 000 leütés felett)	10
BTKD-TÖ-T-1.2	Konferencia előadás idegen nyelven	10
BTKD-TÖ-O-2	Heti 2 órás szeminárium vagy előadás	10

Konferencia előadások

2021. nov. 25., Pécs, Csorba Győző Könyvtár, Helyismereti Gyűjtemény. Pécs-Baranya évszázadai 6. Országo helyismereti konferencia: A Mekcsei család története a 15-16. században. (https://www.youtube.com/watch?v=H5E8Ymvgf90&t=10800s)

2021. okt. 21., Miskolc, EKKE TTI. A közigazgatás történeti változásai Észak(kelet)-Magyarországon a modern korban. (III. Nemzetközi régiótörténeti konferencia): Sáros vármegye igazgatási reformja (1556-1568)

2021. okt. 16., Debrecen, DE TDI. Conferentia Debreceniensis Doctorandorum Iuvenum: Egy baranyai nemes útja a királyi udvarba: Mekcsei György királyi titkár és tanácsos életútja.

2021. szept. 24., Budapest, ELTE Eötvös József Collegium. Kutatók Éjszakája 2021.: Hogyan lesz a verébből jolló? Avagy ki is volt valójában Hunyadi János?

Publikációk

Minden a házasságon múlik?: Avagy ki volt Istvánffy Miklós, a magyar Livius ismeretlen sógora? (https://ujkor.hu/content/minden-a-hazassagon-mulik-avagy-ki-volt-istvanffy-miklos-a-magyar-livius-ismeretlen-sogora)

A török hódítás ismeretlen szemtanúja: Ormányi Józsa sümegi várnagy élete. (https://ujkor.hu/content/a-torok-hoditas-ismeretlen-szemtanuja-ormanyi-jozsa-sumegi-varnagy-elete)

Mihálypéterházi Ormányi Demeter sárosi alispán életútja. (Változások Sáros megye működésében 1556-1570). Fons 28. (2021) 27-77.

További tudományos tevékenység

Folytatom a 2018-ban az Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában Az MNL OL 1526-1570 közötti iratainak feldolgozása és online publikálása című OTKA projektben (azonosító: 128695) végzett munkám. A projekt célja az MNL OL-ben őrzött, 1526–1570 között keletkezett iratok feldolgozásával egy profi és amatőr kutatók által is könnyen használható, otthonról is elérhető adatbázis létrehozása.
2020. december 1-jétől részt veszek az ELKH BTK TTI által befogadott A magyar királyi udvar személyi összetétele a Mátyás- és a Jagelló-korban (1458–1526). Életrajzi lexikon című OTKA projekt (azonosító: 134690) munkálataiban. A projekt célja a késő középkori magyar királyi udvartartás vizsgálatán keresztül a Magyar Királyság központi kormányzati intézményének tekinthető királyi udvar működésének és a politikai elit összetételének az alaposabb megismerése.

Budapest, 2022. január 25.

Faragó Dávid s.k.

Farkas Flóra

ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola – A magyar barokk doktori program – I. félév.
Témavezetőm Dr. Kiss Farkas Gábor.
Doktori kutatásom címe: *Bilingvis szövegek a kéziratosság-könyvnyomtatás átmenet idejében. A kétnyelvű szövegközlés funkciói 1300 és 1700 között.*
ÚNKP-pályázatom címe: *Kétnyelvű szövegek a 14–17. századi oktatásban.*
Oktatási tevékenység: (újra)kezdő latinóra főleg magyar mesterszakos hallgatóknak (részben collegisták).

Seniorként a Collegiumban

a) Részvétel collegiumi órákon
    a. Magyar Műhely – kritikaírás szeminárium (Lengyel Imre Zsolt)
    b. ALFONSO program – haladó francia (Julie Minas)
    c. Sajnos idő hiányában végül nem tudtam az egész félévben végig bejárni Dávid Gábor Csaba a gótikáról szóló művészettörténeti előadásra, valamint a Francia Műhelynek arra a szemináriumára sem, amelyet a nyelvóra mellett még szerettem volna látogatni.
b) Nyelvoktatás, tutorálás
    a. A Magyar Műhelyben tutorálást vállaltam. Varga Borbála Kincső elsőéves collegistával való közös munkánk megkezdődéséről, beszélgetéseinkről a műhelygyűlésen, valamint ezt megelőzően az idén tutorálást vállaló műhelytagok online összejövetelén is beszámoltam. Ezt a Műhely elfogadta.
    b. Az ALFONSO-programbeli latinóráról részletesebb beszámolót küldtem Sára Balázs Tanár Úrnak.

Tervek a tavaszi félévre
A doktori képzés folytatása (aktív félév).
Oktatás: a latin folytatása és egy *Régi magyar irodalom* szeminárium.
Seniori munka a Collegiumban: az eddigiek folytatása (latin, tutorálás).

Garai Luca

A 2020/2021-es tanév őszi félévében kezdtem tanulmányaimat az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola angol nyelvészet doktori képzésén, ezzel egyidejűleg lettem a Collegium senior tagja. Doktori kutatásomban a legyintés jelenség amerikai angolban történő megjelenését, azon belül is a nazálisokra és nazális-zárhang kapcsolatokra való hatását vizsgálom fonetikai alapon. A doktori ösztöndíj mellett a 2021/2022-es tanévben másodjára is elnyertem az Új Nemzeti Kiválóság Program keretében meghirdetett Felsőoktatási Doktori Hallgatói Kutatói Ösztöndíjat, így a doktori témámhoz kötődő jelenlegi kutatómunka nagyrészt az ösztöndíjpályázatban vázolt kutatási terv megvalósításában nyilvánul meg. Az őszi félévben témavezető-váltás történt a képzésemben, így immáron dr. Kohári Anna és dr. Törkenczy Miklós témavezetésével folytatom tanulmányaimat.

Kutatásom mostani szakaszában az alveoláris legyintőhangok akusztikai jellemzőit vizsgálom, összehasonlítva az orális /t/ és a nazális /n nt/ legyintett realizációját. Az őszi félév kezdetét megelőzően lezajlott az előző évi ÚNKP-s időszak zárókonferenciája, ahol bemutattam a 2020/2021-es témámat Nazális-zárhang kapcsolatok legyintésének gyakorisága és percepciója az amerikai angol nyelvben címmel. Szeptemberben első alkalommal került sor a szekciógyőztesek előadásaiból álló OTDK Plusz konferenciára, itt ismét megoszthattam az egy évvel korábban leadott dolgozatom eredményeit a közönséggel (A /nt/ kapcsolat legyintése az amerikai angol nyelvben). A félévben ezenkívül részt vettem a 17. Félúton konferencián (Alveoláris legyintőhangok és hangkörnyezetük akusztikai vizsgálata), valamint Jankovics Juliannával közösen adtunk elő a Felelős Nyelvészet – Alkalmazott Nyelvészeti Konferencián (Zöngejellemzők enyhe értelmi fogyatékossággal élők spontán beszédében).

Az Angol-Amerikai Műhely műhelykurzusaként ősszel már jelenléti formában tarthattam meg az angolos Hangtan szemináriumot. A heti két kurzus közül az egyikre a Collegium nagytermében került sor, és a másodéves műhelytagok közül mindannyian részt vettek az órán. Az előző tavaszi online oktatáshoz képest idén másfajta nehézségekkel kellett szembenéznünk. Mivel a résztvevő hallgatók nagy része (másodéves lévén) eddigi egyetemi pályafutását kizárólag online keretek közt folytatta, az volt a benyomásom, hogy a jelenléti oktatással kapcsolatos kezdeti lelkesedés hamar alábbhagyott és a hallgatók inkább teherként élték meg az egyetemre való napi ingázást, illetve a figyelmüket sem tudták az óra teljes időtartamára összpontosítani.

A szeptemberi Közgyűléssel befejeződött 2018 óta tartó CHÖK-titkári pályafutásom. Utódomat, Bartos Violettát igyekeztem hasznos tanácsokkal ellátni, hogy minél könnyebben belerázódjon a titkári feladatkörbe, illetve biztosítottam arról, hogy a későbbiekben is szívesen állok rendelkezésére, ha kérdése támad. Az őszi kuratóriumi ülés kitűzése feltehetőleg a vírushelyzet okán húzódott el, ám diáktagként továbbra is igyekszem képviselni a collegisták érdekeit a Collegium többi testülete felé. Mivel ősszel visszatérhettünk a Collegiumba, újból aktívabb pályára került a D'Coeur munkája, a tavaly elkészült szövegkönyvet alapul véve vágtunk bele egy, a drámakör számára teljesen új, nagyobb projektbe (melynek kilétét egyelőre fedje homály). A jelenlétnek köszönhetően gyarapíthattam az Eötvös Kísérleti Énektudományi Tanszék tagságát, és egy-egy kisebb repertoárral örvendeztettük meg a collegisták hallójáratait a GóJahétvégén és a közös karácsonyozáson is. Nagy örömömre szolgál, hogy a fiatalabb collegisták körében felfelé ívelő népszerűségnek örvend a tánc és ősszel megalakult a DanEC névre hallgató társastánckör, ahol igyekszem aktívan részt venni az önképző tevékenységben.

Horváth Janka Júlia

A 2021/22. őszi félévben megkezdtem tanulmányaimat az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola Francia Irodalom képzési programjában, témavezetőm Egedi-Kovács Emese tanárnő.

A heti rendszerességgel megtartott konzultációk mellett témavezetőm szintén hetente szakmai szemináriumot tartott nekem, amelyben saját kutatásai kapcsán vezetett be számos hasznos kutatásmódszertani ismeretbe, adott esetben, amikor ezt az alkalom és a járványhelyzet is lehetővé tette, meghívott előadók közreműködésével is.

Emellett látogattam Palágyi Tivadar tanár úr doktori kollégiumát is, amelynek keretében középkori latin, francia és görög szövegfordítások nyelvi-filológiai elemzésével és összehasonlításával foglalkoztunk – az óra módszertana a későbbiekben alkalmazható lesz saját kutatásaimban is, az általam vizsgált francia regények görög adaptációi kapcsán.

A képzés követelményeinek megfelelően félév végére összeállítottam a kutatási témám bibliográfiájának első változatát mintegy 8000 oldalnyi szakirodalomból, amely a további félévek során természetesen bővülni fog további tételekkel. Kutatási témám kapcsán áttekintettem a vizsgálni kívánt középkori francia és görög regények (Floire et Blanchefleur/Phlórios kai Platzia-Phlóra, Imperios és Margaróna, Apollonius de Tyr, Trója-regény) kézirati hagyományát, ezek közül alaposabban elkezdtem foglalkozni a Phlórios kai Platzia-Phlóra egyik, Londonban őrzött kéziratával (London, British Library, Add. 8241), azon belül is a szöveget meg-megszakító képcímek problémájával, amelyekhez kép nem tartozik.

Előadtam az őszi Kutatók éjszakája rendezvényen (2021. szept 24., 16.00, Eötvös József Collegium), előadásom témája az előző évi, az École des Hautes Études en Sciences Sociales történelem mesterképzése keretében írt diplomamunkám bemutatása volt: *Késő antik szerelmi regények keresztény olvasatai. Achilleus Tatios és Héliodóros Bizáncban.*

Részt vettem a Debreceni Egyetem szervezésében 2021. okt. 15-16.-án megrendezett Conferentia Debreceniensis Doctorandorum Iuvenum konferencián is, itt *Vándorló regényirodalom – Francia–bizánci irodalmi kapcsolatok a középkorban* című előadásomban jelenlegi doktori kutatási témám alapkérdéseit vázoltam.

Aktívan kivettem részemet a Collegiumi nyelvoktatásból is, az Egedi-Kovács Emese tanárnő által meghirdetett A2-es francia ALFONSO kurzus pénteki óráit én tartottam, míg a heti másik másfél órát a francia lektor, Julie Minas.

Emellett a történész hallgatók kérésére indítottam egy B2-es latin nyelvvizsgafelkészítő kurzust is, hogy akik idén februárban szeretnének megpróbálkozni a nyelvvizsgával, biztos tudással kerüljenek a kihívás elé – az Origo latin nyelvvizsga által megkövetelt teljes nyelvtani ismeretanyagot átvettük, dolgoztunk a hallgatók fordítástechnikáján, illetve a „Latin a szóbeli nyelvvizsgán" (Ferenczi A. Kendeffy G.) c. tankönyv mintatételein gyakoroltuk a fél óra felkészülés utáni ismeretlen szöveg fordítását. A négy hallgatóból, akik az órát látogatták, ketten mennek idén februárban nyelvvizsgázni, és nincsenek kétségeim afelől, hogy jól szerepelnek majd, a szóbelire való gyakorlást ugyanis önkéntes alapon január folyamán, a vizsgaidőszakban is folytattuk online.

Teljesített kurzusok:
BTKD-IR-5, Konzultáció 1., jeles, 10 kredit
BTKD-IR-1, Szakmai tárgy 1., jeles, 10 kredit
BTKD-IR-9, Doktori kollégium 1, jeles , 10 kredit

Imrefi Ildikó

2019 szeptemberében kezdtem doktori képzésemet az Eötvös Loránd Tudományegyetem Biológia Doktori Iskolájában a Kísérletes Növénybiológia Programjában. Témavezetőim, Kovács M. Gábor és Knapp Dániel, segítségével a Növényszervezettani Tanszéken végzem kutatásaimat, melyeknek fő témája a sötét szeptált endofitonok habitat adaptációjának vizsgálata. Az őszi szemeszterben, a nyári ösztöndíjas program során végzett kísérletek elemzését, és az 5 hónapos ÚNKP pályázatom kutatási munkálatait végeztem. A félévben a következő oktatási feladatokat láttam el: gyakorlati foglalkozások megtartását Mikrobiológia GY-on Mikológia témában, valamint a Biológia-Kémia Műhely számára meghirdetett kurzus vezetését, melynek keretein belül programozni tanultunk.

Mint a műhely ideiglenes vezetője, átvenni a műhely kötelező óráinak szervezését, az előadók meghívását, beadott anyagok, projektek értékelését. Ezen felül az őszi szünetben egy Biológia-Kémia Decameron Tábort szerveztünk a Műhely tagjainak számára, ahol izgalmas, ritkán látott kísérleteket hajtottunk végre. A kísérletekről készült videókat a következő félévre meghirdetett tudománykommunikáció kurzus során fogjuk megvágni, és online terjeszthető formába hozni.

Marsi Attila

A mostani félévtől tanulmányaimat a doktori iskola keretein belül folytatom, a témám a „Szarmata társadalom régészeti kutatása" címmel lett kiírva. A szemeszter során három kurzusom volt: tematikus előadás, posztgraduális szeminárium és témavezetői konzultáció. A tematikus előadás során a Régészeti Intézet oktatói tartottak nekünk előadásokat saját kutatási területeikről. A szeminárium során a doktori programot kezdő hallgatóknak kellett bemutatniuk az eddigi kutatásaikat és további terveiket egy nyitóbeszámoló formájában, ahol nekem is szerepelnem kellett. Ennek előkészítéséhez újra begépeltem egy több, mint 600 síros szarmata kori temető adatait, ami több hetet is igénybe vett. A bemutatott prezentációhoz olyan új diagramtípusokat sikerült felhasználnom, ami hasznos tapasztalatokat jelentett. A beszámolómra érkezett visszajelzések pozitívak voltak, sok építő javaslattal tudtak élni a jelenlévők.

A félév első részében tehát a beszámolómra készültem, utána pedig a szarmata társadalom kutatásának írott forrásaival foglalkoztam, a munka kutatással töltött részét többnyire már magam mögött tudhattam a félév végére. Az írott forrásokkal párhuzamosan a régészetelméleti ismereteimet is igyekeztem tovább bővíteni, mert fontosnak tartottam, hogy még azelőtt sikerüljön magasabb szintre fejlődni ezen a téren, mielőtt alaposabban elmélyülnék a statisztikai vizsgálatokban, hogy a következtetéseim árnyaltabbak lehessenek. A fentebb említett nagy sírszámú temető bolygatatlan sírjait igyekeztem kronológiai csoportokra osztani, mert az eredeti publikációban ezek az információk nem találhatóak meg, noha a későbbi munkáimhoz az időrendi adatok alapvető fontosságúak lesznek.

A mostani félév során nyílt alkalmam először órákat tartani az egyetemen: az alapszakos hallgatók a császárkori barbárok leletanyagával ismerkedtek ebben a félévben, a témavezetőm pedig megkért, hogy a szarmata sírok jellemző leleteit én mutassam be nekik, így összesen három 45 perces órát kellett megtartanom. Ez a lehetőség számomra nagyon hasznosnak bizonyult, mert korábbi kutatási témáimnál alig volt szükségem arra, hogy a szarmata leleteket alaposabban megismerjem, így az órákra való felkészülés az én tudásomat is alaposan kibővítette, illetve elmélyítette, rendszerezte eddigi ismereteimet. A prezentációkhoz készített új statisztikáim, diagramjaim pedig a doktori témám fejlesztéséhez is nagyban hozzáárultak. A hallgatók egy másik, negyedik óra keretében múzeumlátogatáson is részt vettek, ahol lehetőségem volt az órákon elhangzottakat a kiállított leletek kapcsán is elmagyarázni.

Nagy Kartal

Alulírott Nagy Kartal Dávid, a Matematika-Fizika Műhely senior tagja, seniori kötelezettségemnek eleget téve a következőkben szeretnék beszámolni a féléves szakmai és közéleti tevékenységeimről.

A doktori programmal kapcsolatos alapadatok
Doktori program: ELTE TTK, Matematika- és számítástudományok – Doktori képzés, Elméleti matematika doktori program
Szervezeti egység: Matematika Intézet, Számítógéptudományi Tanszék
Témavezető: Katona Gyula
Téma: Extremális problémák véges halmazokra

Kutatási tevékenység

A kutatás során folytattam a mesterszak alatt megkezdett témámat. A mesterszak folyamán megismerkedtem különböző témakörökkel az extremális halmazelmélet témakörén belül, köztük az olyan kiválasztási problémákkal, amikor a kiválasztott halmazok metszeteire adunk különböző feltételeket.

Ennek a témakörnek az egyik fő tétele az Erdős-Ko-Rado tétel, ami felső becslést ad arra, hogy legfeljebb hány halmaz választható ki egy halmazrendszerből úgy, hogy semelyik két kiválasztott halmaz metszete ne legyen üres. Ennek a tételnek számos változata és általánosítása ismert. Az egyik ilyen változat Kleitman tétele, amiben olyan halmazrendszert akarunk kiválasztani, amiben bármely s halmaz közül kiválasztható 2, aminek a metszete nem üres. Ennek a tételnek egy változatával kezdtem foglalkozni mesterszakos tanulmányaim során, és ezt a kutatómunkát folytattam ebben a félévben is.

Az általam kutatott kérdés azt kutatja, hogy legfeljebb hány halmaz választható ki úgy, hogy bármely három halmaz páronkénti metszeteinek az összege legalább k legyen. Ezt a kérdést vizsgálom uniform és nem uniform esetben is. A félév során a kutatómunka kapcsán több, a témához kapcsolódó cikket olvastam el, illetve több részben is tanulmányoztam a *Patkós-Gerbner: Extremal finite set theory* című könyvet. Ezeknek hatására a nem uniform esetben sikerült javítanom a korábbi tételem. Eddig csak abban az esetben tudtam meghatározni a maximumot, amikor a páronkénti metszetösszegek száma legalább $k=3n-6p$, ahol n az alaphalmaz elemszáma, p pedig tetszőleges pozitív egész szám, most viszont tetszőleges $2n$-nél nagyobb k értékekre kaptam meg a választ.

Ezenkívül egy korábbi kutatásommal kapcsolatban is sikerült haladást elérni. Egy korábbi *Egy Sperner-típusú tétel* című TDK munkám 2021 nyarán jelent meg a Matematikai Lapokban. A félév során Nagy Dániellel együtt elkészítettük ennek a tételnek egy általánosítását, amelyről készített cikket már elküldtünk egy folyóiratnak.

A félév során elvégeztem a *Keresés és kommunikációs komplexitás* nevű tárgyat, melynek keretében több megoldatlan bonyolultságelméleti problémára kerestünk választ. Ezenkívül elvégeztem még az Ütemezéselmélet, illetve a *Hibajavító kódok* nevű tárgyakat, valamint gyakorlatot tartottam elsőéves matematikus hallgatóknak.

A félév során a közéleti tevékenységeim közé tartozik a Dürer Matematika, Fizika és Kémia verseny megszervezése középiskolásoknak, valamint a Repülő Iskola program megtartása 11 különböző budapesti, illetve vidéki iskolában, melynek folytatásának helyszíne az Eötvös József Collegium lesz.

Oktatási tevékenység

– Véges Matematika 1. *Gyakorlat, ELTE TTK, Matematika BSc.*

Collegiumi tevékenység

– A félév során a Collegium etikai biztosa voltam.
– 2 matekos műhelyórát tartottam a Matek-Fizika Műhely Kutatószeminárium című tárgyának keretében *véletlen módszerek a gráfelméletben* témakörben

A fentiek ismeretében szeretném kérni a féléves beszámoló elfogadását, és kérem támogassák a seniori státuszom megtartását.

Rácz Balázs

Elvégzett kurzusok

Kurzus kódja	Kurzus címe	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-ST-12	Konzultáció 3.	Oborni Teréz	10	Jeles
BTKD-TÖ-ST-6	Paleográfia / Levéltártudomány / Történeti muzeológia	Oborni Teréz	10	Jeles
BTKD-TÖ-ST-7	Egyéb segédtudomány 1.	Körmendi Tamás	10	Jeles

Publikációk

– *Rácz Balázs Viktor:* Flóra Ágnes: The Matter of Honour. The Leading Urban Elite in Sixteenth Century Transylvania. Turnhout, 2019. Brepols Publishers. 284p. Urbs. Magyar Várostörténeti Évkönyv 15. (2021) 378–381.

Ösztöndíjak

– Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíja (12 hónap)

Szakmai tevékenység

Tudományos segédmunkatársként bekapcsolódtam az ELKH BTK TTI-ben 2021. szeptember 1-jén megalakult, *Az Erdélyi Fejedelemség kormányzat- és jogtörténetének forrásai* (NKFIH 139281) kutatócsoport munkájába, amelyben a pályázat négyéves időtartama alatt feladatom évente egy-egy tanulmány, illetve összesen két forráskiadvány elkészítése.

Egyetemi keretek között egy *Történeti földrajz* kurzust tartottam tanárszakos hallgatók részére.

Műhelybeli tevékenység

A félév során megkezdődtek a Történész műhely ötödik műhelykötete (*Opuscula historica V.*) megjelenését előkészítő munkálatok, így az új kötet arculatának kialakítása, a szerzők számára a hivatkozáskészítéshez használandó segédlet elkészítése, illetve a kéziratok begyűjtésének koordinálása. Ezenkívül összeállítottam a tavaszi félévben műhelykonferencia (*Konferencia Clio műhelyében VIII.*) megrendezéséhez benyújtandó pályázati anyagot is, amelyet a februári pályázati időszakban tervezünk benyújtani.

Rudolf Veronika

A Történelem Segédtudományai Doktori Program harmadéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el ebben a félévben:

Kód	Cím	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-T-2.1	Kötetszerkesztés	Dr. Körmendi Tamás	10	teljesítette
BTKD-TÖ-P-2.2	Publikáció/ tanulmányírás	Dr. Körmendi Tamás	10	teljesítette
BTKD-TÖ-ST-16	Konzultáció 7.	Dr. Körmendi Tamás	10	5

A tárgyfélévben folytattam a disszertációmhoz (*A Magyar Királyság cseh és osztrák kapcsolatai 1196 és 1246 között*) kapcsolódó szakirodalom és források feldolgozását. Emellett az Új Nemzeti Kiválósági Program által támogatott pályázatommal (*A Cseh Királyság és az Osztrák Hercegség viszonya 1260 és 1310 között*) kapcsolatos anyaggyűjtést végeztem.

A félév során a Történelem Segédtudományai Tanszék tanársegédeként három *Történeti földrajz,* valamint két *Bevezetés a történeti kutatás módszereibe és segédleteibe* című kurzus tartására kaptam lehetőséget, amelyeket történelem alapszakos, osztatlan tanárszakos és történelem minort választó hallgatók – köztük műhelytagok is – látogattak.

Szerkesztőként működök közre a 2021 őszén megrendezett *Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciá*jának előadásait tanulmány formájában közreadó *Micae mediaevales X. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról* című tanulmánykötet elkészítésében, valamint a 2021 nyarán megrendezett hasonló nevű konferenciából készülő *Micae mediaevales XI.* tanulmánykötetnél is. Előbbi kiadványban – feltehetőleg 2022 nyarán – *Az Árpádok és a Pettauiak* című tanulmányom, míg az utóbbiban – talán szintén 2022 nyarán – a *Magyar-bajor kapcsolatok IV. Béla uralkodás* alatt című tanulmányom is meg fog jelenni.

A félév során két publikációm is napvilágot látott. A Sic Itur ad Astra legújabb számában recenziót közöltem Báling Péter *Az Árpád-ház hatalmi kapcsolatrendszerei. Rokonok, barátok és dinasztikus konfliktus Kelet-Közép-Európában a 11. században és a 12. század elején* című monográfiájáról, a Fons 2021. évi 3. számában pedig az előző ÚNKP pályázatom eredményeibe betekintést nyújtó *Magyar-bajor kapcsolatok a 13. század elején* tanulmányom kapott helyet.

Továbbra is kezelem a Történész műhely Facebook-oldalát, valamint más digitális felületeit.

Schefler Gergő

Alulírott Schefler Gergő, a Matematika-Fizika Műhely senior tagja, seniori kötelezettségemnek eleget téve a következőkben szeretnék beszámolni a féléves szakmai és közéleti tevékenységeimről.

A doktori programmal kapcsolatos alapadatok

Doktori program: ELTE TTK, Matematika- és számítástudományok
– Doktori képzés,
Elméleti matematika doktori program
Szervezeti egység: Matematika Intézet, Geometriai Tanszék
Témavezető: Dr. Némethi András
Téma: Rácspont kohomológia

Kutatási és tanulmányi tevékenység

A kutatási témám az elmúlt félévben a különböző súlyfüggvényekkel kapott rácspont kohomológia csoportok kapcsolatának vizsgálata volt. A rácspont kohomológia gépezetének működtetéséhez egy L véges dimenziós rácsra (szabad Z-modulus) és azon egy w kompatibilis súlyfüggvényre van szükség, mely segítségével kocka komplexusokat gyártunk le melyek kohomológia csoportjai egy $H^*(L, w)$-vel jelölt Z[U]-modulust adnak – ezt nevezzük az L rácshoz és a w súlyfüggvényhez rendelt rácspont kohomológiának. A rácsot és a súlyfüggvényt valamilyen geometriai objektumból szokás származtatni: például, egy (X, o) felület szingularitás topologikus rácspont kohomológiáját egy tetszőleges $\phi: (X', o) \to (X, o)$ jó rezolúcióból az $L=H^2(X', Z)$ és $w=\chi$ választásokkal kapjuk.

Az én konkrét feladatom a síkgörbe szingularitásokhoz rendelhető különböző súlyfüggvényekkel kapott rácspont kohomológiák kapcsolatának vizsgálata volt. Gorenstein szingularitás esetében a rács legyen a komponensek által generált szabad Z-modulus. A komponensek normalizálásai természetes kiértékeléseket adnak a lokális koordináta gyűrűn, mely által indukált filtrálás Hilbert függvényének a szimmetrizáltja adja a megfelelő w súlyfüggvényt. Az így kapott rácspont kohomológiát nevezzük az analitikus rácspont kohomológiának. Ha ugyanezen a rácson a Newton diagram által indukált kombinatorikus súlyfüggvényt használjuk, egy ehhez nagyon közeli rácspont kohomológiát kapunk. A kutatómunkám során azzal foglalkoztam, hogy az ezek közötti kapcsolatot, átjárást megértsem. Azt is vizsgáltam, hogy hogyan

kötődnek egymáshoz azon síkgörbe szingularitások analitikus rácspont kohomológiái, melyek Newton diagramjai alatti pontok megegyeznek.

A kutatási munka mellett további tanulmányokat folytattam az egyetemen. Némethi András tanár úrnak a Filtrálások az algebrai geometriában és az Algebrai Görbék című tárgyait hallgattam, melyek témája szorosan kapcsolódik kutatási témámhoz. Ez utóbbi tárgynak a gyakorlatát egy szaktársammal, Koltai Lászlóval, együtt tartottuk, külön figyelmet fordítva a gyengébb háttérrel rendelkező hallgatók felzárkóztatására. Ezen kívül az olvasókurzus keretein belül Némethi tanár úr még megjelenés előtt álló „Normal Surface Singularities" című könyvét és Ágoston Tamással közösen írt friss cikkeit tanulmányoztam. Ezek mellett C.T.C. Wall „Singular Points of Plane Curves" című könyvéből részletesen feldolgoztam a Puiseux-parametrizálásról szóló részt és elkezdtem az többváltozós Alexander polinom többféle definíciójának összehasonlítását.

Szintén az egyetemen vettem fel dr. Stipsicz András tanár úr Alacsony dimenziós topológia című tárgyát, melyben olyan jelentős, kutatási témámhoz szorosan kötődő, témákról tanultunk, mint az Alexander polinom vagy a Grid homológia. Ez utóbbi a Grid Floer homológiának egy egyszerűsített, kombinatorikus változata, mely csomókhoz rendel algebrai invariánsokat. Ennek 3-dimenziós változata a Heegaard-Floer homológia, mely bizonyos algebrai esetekben megegyezik a topologikus rácspont kohomológiával.

Oktatási tevékenység

– *Algebrai Görbék*
Gyakorlat, ELTE, Matematika alapszak. Matematikus specializáció; Matematikus mesterszak.

Collegiumi tevékenység

– Két műhelyórát tartottam a Matematika-Fizika Műhelyben

Kérem, fogadják el féléves beszámolómat és támogassák seniori státuszom megtartását.

Taschek Zoltán

A Modernkori Magyarország Doktori Program harmadéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket teljesítettem:

Kód	Cím	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-JKM-13	Konzultáció 5.	Szerencsés Károly	10	jeles (5)
BTKD-TÖ-P-1.1	Publikáció / tanulmányírás I.: nagyobb terjedelmű magyar (40.000 leütés felett)		10	teljesítette
BTKD-TÖ-T-1.1	Konferencia előadás magyar nyelven		5	teljesítette
BTKD-TÖ-T-3.1	Konferencia / előadóest szervezésében való egyszeri közreműködés		5	teljesítette

A félévben továbbra is elsősorban levéltári kutatásokat végeztem. Ennek egyik iránya a Vass József 1920 előtti pályájával kapcsolatos anyaggyűjtés volt. Ehhez az MNL Fejér Megyei Levéltárában (ciszterci gimnázium iratai), valamint a Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltárban (szemináriumi anyakönyv, Vass egyházi előmenetelére vonatkozó iratok) folytattam kutatómunkát. Politikai pályáját illetően pedig továbbra is végeztem anyaggyűjtést az MNL OL-ben (országos társadalombiztosító intézeti, különböző minisztériumi, illetve társadalmi szervezetekre vonatkozó dokumentumok) és az Esztergomi Prímási Levéltárban (egyházkormányzati iratok). Továbbá a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltárban (szociáldemokrata pártiratok, szakszervezeti anyagok, visszaemlékezések), és a Ráday Levéltárban (a többek között Vass vallás- és közoktatásügyi miniszterségeidőszakában is kultuszállamtitkári tisztséget betöltő Imre Sándor hagyatéka) folytattam feltáró munkát. Mindemellett kézirattárakban (OSZK, MTA, PIM) is találtam releváns dokumentumokat. Foglalkoztam a Dréhr-per, valamint a korabeli sajtó feldolgozásával is.

Szeptember 16-án *Vass József szociálpolitikai nézetei európai perspektívában* címmel előadást tartottam a Modernkori Magyarország Doktori Program Modern Magyarország című doktorandusz konferenciáján. *Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter szociálpolitikai programjának előzményei és előkészítése* című tanulmányom pedig hamarosan megjelenik a Fons 2021. évi 4. számában.

Telek András

A félév alatt elvégzett kutatási feladatok

A félév során a doktori kutatásom több vonalon indult el. A Servier kutatóintézetében a már elérhető imin-reduktáz/reduktív amináz enzimkollekció tesztelése kezdődött el, ismert szubsztrátokkal. A leírt szubsztrátok körét bővítettük aminosav- illetve aminoészter típusú amin donorokkal. Az enzimpanel bővítésének első lépéseként 3 különböző, természetes iminreduktáz aktivitással rendelkező enzimcsalád összesen 7 tagját fejeztettük ki heterológ módon (bakteriális expressziós rendszerrel). A termelt fehérjéket az ELKH TTK Enzimológiai Intézetében tisztítottam meg, majd megkezdődött ezen enzimek aktivitásának vizsgálata a Servier kutatóintézeténél. E folyamat folytatásaként, a kialakítandó enzimkollekciót diverzifikáló 10 opin dehidrogenáz enzim termelése és megtisztítása is megkezdődött. Egy további akadémiai együttműködés keretében az ELTE bioinformatikai kutatócsoportjával opin dehidrogenáz, amin dehidrogenáz, valamint aminosav dehidrogenáz enzim szekvenciákat azonosítottunk különböző környezeti metagenomokból. Ezek részletes analízise és szerkezeti modellezése elkezdődött a félév folyamán.

Januárban elfogadásra került a mester szakdolgozati témámból készült publikáció a Journal of Mass Spectrometry folyóiratban „Clickable report tags for identification of modified peptides by mass spectrometry" címmel.

A félév alatt végzett tevékenységek a műhelyben

A műhely munkájába a félév során sajnos egyelőre kevéssé tudtam bekapcsolódni. Németországi tanulmányaim befejezése miatt eleve később kezdtem a félévet (októberben), ami miatt a műhelyóra szervezésében, illetve lebonyolításában már nem vettem részt. A Tehetségtáborban készültem szakmai előadás tartására, ám a tábort le kellett mondani a járványhelyzet miatt. A félévben egyedül a műhely őszi kirándulásán tudtam részt venni, ahol megismerkedtem a műhely új tagjaival.

Vácz István Dávid

Doktori iskolai státusz: állami ösztöndíjas PhD hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola, Új- és Jelenkori Egyetemes Történelem Doktori Program. Ázsia geopolitikai struktúrái a 19. és 20. században téma.

Tanulmányok kezdete: 2021. szeptember.

PhD téma címe: The Economic Development of Persia (Iran) in the late 19th century – The British Geopolitical Involvement (1872-1922) and its impact on the long-term development of Persia

Témavezető: dr. Byrappa Ramachandra

Teljesített kreditek: 40
A félév átlaga: 5,0.

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység
A félév során hallgatott doktori kurzusok (négy darab) nagy mértékben hozzájárultak fejlődésemhez, számos új gondolatot, elméletet ismertem meg. A félév során nagymennyiségű szakirodalmat, valamint levéltári anyagot dolgoztam fel, így jó ütemben haladok a disszertációmmal.

Konferencia-részvétel

2021.12.04. „A Brit Birodalom és az iráni olaj. A D'Arcy koncesszió és az Angol-Perzsa Olajvállalat geopolitikai jelentősége és hatása a brit geopolitika diskurzusra a kezdeti években"
PEACH Junior konferencia.
(Online)

2021.12.03. „The British Empire and the Iranian oil - the geopolitical significance and impact of the Anglo-Persian Oil Company between 1901-1919"
Eurázsia Hajnala konferencia.
(Online)

2021.11.25. „The Progress of Modernization in Iran: The Economic Organisation and Achievements of the Second US Mission led by Arthur Millspaugh"
V. ABsolute – Alkalmazott Bölcsészet Konferencia.
(Online)

Publikációs tevékenység
- Az Arthur Millspaugh vezette második pénzügyi misszió szerepe az Egyesült Államok geopolitikájában. In: *Külügyi Műhely.* III/2. 2021. http://kulugyimuhelyalapitvany.hu/wp-content/uploads/2021/11/KulugyiMuhely_2021_2_teljes_szam.pdf

Ösztöndíj
Új Nemzeti Kiválóság Program 2021/2022 (12 hónap).

Egyéb
09.2021 – 11.2021. Shahid Chamran University of Ahvaz. Középfokú őszi nyelvkurzus.
(Online)

Varga György

Doktori iskolai státusz: állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi Doktori Iskola, Földrajz–Meteorológia Program
Tanulmányok kezdete: 2020. szeptember
PhD téma címe: Térhasználati kérdések magyarországi magán- és közterületeken: fókuszban a társállattartás
Témavezető: Dr. Gyuris Ferenc

Tanulmányok
Az őszi szemeszter során elvégzett kurzusok:
A kulturális földrajz új irányzatai (Berki Márton) [FÖL/1/107] [kreditérték: 6]
A vidékföldrajz irányzatai (Timár Judit) [FÖL/1/99] [kreditérték: 6]

Átlagom a félévben: 5,0

Kutatási tevékenység
A félév során kutatásommal jelentős mértékben haladtam előre a korábban megkezdett munkámra és az elvégzett doktori kurzusok keretében szerzett új ötletekre építve. A témám kapcsán összegyűlt kvantitatív adatok elemzésének már meglévő eredményeit a X. Magyar Földrajzi Konferencián mutattam be *A társállattartás területisége és fejlesztéspolitikai vonatkozásai* című előadásomban. A Dimenziók V. konferencián előző félévben tartott előadásomra alapozva állítottam össze *A kóborállat-állomány csökkentésének változó módszerei Magyarországon* címmel a konferenciakötetbe szánt tanulmányomat.
Az előző beszámoló óta témámban jártas szereplőkkel összesen hét interjút készítettem, illetve egy relevánsnak ítélt lakossági fórumon is részt vettem. Az így szerzett ismeretek már a félév során készített szemináriumi dolgozataimban (*Egy városi eredetű adó reneszánsza vidéken? Az ebrendészeti hozzájárulás földrajza*; *A kutya fája? A kutyatartás szerepe a közterek alakításában a posztszocialista Budapesten*) is hasznosultak. Továbbá az Amerikai Földrajzosok Társaságának (AAG) 2022. évi konferenciájára szánt előadásom is részben ezeken az interjúkon alapszik. Az előadásomat 2022. február 26-án fogom tartani, absztraktját 2021 októberében fogadták el.

Konferencia-részvétel
2021.09.24. X. Magyar Földrajzi Konferencia (online). *A társállattartás területisége és fejlesztéspolitikai vonatkozásai* (előadás)

Publikációs tevékenység
Az állatok megjelenése a földrajztudományban: az állatföldrajzi régióktól a geográfia és az Animal Studies kapcsolatáig. – Földrajzi Közlemények, 145/4. pp. 273-287.

Oktatási tevékenység
A félév során kutatási témámhoz kapcsolódóan tartottam Gazdaságföldrajz gyakorlatot másodéves Földrajz BSc- és tanár szakos hallgatóknak két alkalommal, Urbanisztika gyakorlatot pedig másodéves Geográfus MSc-hallgatóknak egy alkalommal. A járványhelyzet miatt tavaszra halasztott IX. Tehetségtáborban továbbra is örömmel vennék részt *A társállattartás földrajza* című előadásommal.

Ösztöndíj
Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj (KDP-2020) 48 hónapra 2020 szeptemberétől (vállalati partner: MEGÉRTI Kft.)

Varga Virág

A 2021–22. tanév őszi félévében elsősorban a doktori tanulmányaimmal és a 13–14. század fordulójának országbáróságig jutó, de nem oligarcha főúri nemzetségeit feldolgozó doktori disszertációmmal haladtam. A Történelem Segédtudományai doktori programon ebben a félévben részletesebben megismerkedtem a pecséttan segédtudománnyal, illetve Közép-Európa középkori államainak (Csehország, Lengyelország, Magyar Királyság, Kijevi Rusz) szakirodalmával és összehasonlító módszertanával.

Emellett szakmódszertani műhelyórát tartottam a Történész műhely érdeklődő tanárszakos tagjainak (BMVD-200.703d/EC Történelemtanári műhelyszeminárium), amelyet 7-en is felvettek. Közös szakirodalom-olvasás- és -feldolgozás, meghívott előadók (történelmi társasjátékokról és a digitális levéltár módszertanáról), valamint iskolalátogatás (pesthidegkúti Waldorf-iskola) volt a curriculum része. Néhány konferenciabeszámolót is írtam az ELTE Online magazin Tudomány rovatába mint tudományos újságíró.

VASS MÁTÉ

2021/2022/1. félévi seniori beszámoló

Vass Máté

E-mail: vass.mate@wigner.hu

1. Bevezetés

A félévben – a korábbiakhoz hasonlóan – az ún. *Boltzmann term analysis* nevű módszert alkalmaztam kapacitívan csatolt rádiófrekvenciásan gerjesztett plazmák fizikájának vizsgálatára különböző körülmények között.

2. Az aktuális félévben elvégzett kutatások

Az elmúlt félévben a következő témákkal foglalkoztam:

- Kétfrekvenciás gerjesztésű kapacitívan csatolt plazmák fűtési mechanizmusait vizsgáltam a Boltzmann term analysis segítségével. Az eredmények alapján új értelmezést adtam a *frekvenciacsatolás jelenségére*, mely szerint két, különböző frekvenciás gerjesztést alkalmazva nem lehetséges az ionok energiájának és fluxusának egymástól független irányítása, mivel a két harmonikus mindkét tulajdonságot befolyásolja. Ezen befolyásra sikerült új értelmezést találni az ambipoláris tér dinamikája alapján.

- A néhány száz Pa nyomású kapacívan csatolt plazmákban vizsgáltam az ún. *bulk* elektromos teret. Az eddigi elméleti eredményeknek ellentmondva kísérletileg és numeirkus szimulációs úton is megmutattuk, hogy ezen elektromos tér fontos szerepet játszik a plazmában található elektronok dinamikájában. Az eredményekből készült kézirat jelenleg bírálás alatt áll a Plasma Sources Science and Technology folyóiratban.

- Az alacsonynyomású, kapacitívan csatolt plazmákban megtalálható ún. *plasma series resonsnce (PSR)* tulajdonságait vizsgáltuk mágneses tér hatására. Az eredmények alapján a mágneses tér csökkenti ezen effektus erősségét, elsősorban az elektronok körpályára való állítása miatt.

- A félév során egy hibrid alapú numerikus szimulációs plazmakódot tervezésében vettem részt.

3. Műhelyórai tevékenységek

A félév során (online/jelenléti) műhelyórát tartottam a másodéves fizikusoknak Berta Dénessel közösen funkcionálanalízis témában, melyhez jegyzet is készült.

Az alábbi témákat sikerült átvenni

- Függvényterek, hasonlóságuk a véges dimenziós vektorterekkel („végtelen dimenziós vektorterek”). A folytonosság fogalma függvénysorozatok/sorok esetében, a Cauchy-sorozat.

- Hilbert-terek, disztribúciók, folytonosság fogalma, a Gelfand-triplet. A Dirac-delta és egyéb disztribúciók, azok (gyenge) deriváltja és integrálja: A Heaviside-függvény ($\theta(x)$), főértékintergrál, nevezetes azonosságok. Disztribúciók magasabb térbeli dimenzióban, a Laplace-operátor, a $\Delta\frac{1}{r} = -4\pi\delta(r)$ jelentése disztribúcióértelemben, a Green-függvény fogalma.

A harmadéves fizikusok számára Németh Róberttel a differenciálgeometria fizikai alkalmazásaival kapcsolatos műhelyórát tartottunk. Ebben a félévben matematikai bevezetőre került sor, melyet a következő félévben fizikai alkalmzások fognak követni. Az előkerülő témák az alábbiak voltak:

- Bevezető topológiai fogalmak, kompaktság/parakompaktság, folytonosság. A differenciálhatóság fogalma, topologikus és differenciálható sokaságok.
- Vektorterek és duálisa differenciálható sokaságokon, tangens- és kotangensnyaláb, folyamok, differenciálható leképezések.
- Lie-derivált, n-formák, azok integrálása, Stokes-Cartan tétel, Leibniz-féle integrálási szabály.

A fenti témákból, valamint a fizikai alkalmazásokból jegyzet is készül.

4. Publikációk az adott félévben

- Wang L, **Vass M**, Donkó Z, Hartmann P, Derzsi A, Song Y H & Schulze J 2021 *Magnetic attenuation of the self-excitation of the plasma series resonance in low-pressure capacitively coupled discharges Plasma Sources Sci. Technol.* **30**(10) 10LT01
- **Vass M**, Palla P & Hartmann P 2021 *Revisiting the numerical stability/accuracy conditions of PIC/MCC simulations of low-temperature gas discharges arXiv:2109.04469*
- Wang L, **Vass M**, Donkó Z, Hartmann P, Derzsi A, Song Y H & Schulze J 2021 *Magnetic attenuation of the self-excitation of the plasma series resonance in low-pressure capacitively coupled discharges Plasma Sources Sci. Technol.* **30**(10) 10LT01

5. Tanulmányi tevékenységek az adott félévben

A félév során, mivel sikeresen abszolváltam a komplex vizsgát, nem volt szükséges további kurzusok elvégzésére.

2021/2022. II. félév

Bán Kornélia

A tavaszi félévet a PhD tanulmányok biztonságos zárásának szenteltem. Elvégeztem az önálló tudományos munkát igénylő kredites tárgyakat, és az utolsó Konzultáció tantárgyat, június utolsó napjaiban abszolváltam. Előadást tartottam a „Reality, Utopia, Distopia" című nemzetközi konferencián a lóversenyző gyermekek társadalmi helyzetéről április 1-jén. A Múzeumok Éjszakáján, június 25-én a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeum felkérésében ismeretterjesztő eladást tartottam a mongol lovaskultúráról.

A következő évben a legfontosabb terveim között szerepel a disszertáció befejezése és megvédése.

Köszönöm az Eötvös Collegium tanárainak a kitartó és hozzáértő tehetséggondozást, és hálával tölt el, hogy egy ilyen közösségnek közel tíz évig a tagja lehettem!

Berta Dénes

Kutatómunka

Bevezetés

Az elmúlt évtizedek kísérleti és numerikus kutatásai rávilágítottak, hogy a mikronos és szubmikronos méretű, kristályos anyagok viselkedése jelentősen eltér a tömbi mintákétól. Ebben a mérettartományban ugyanis a plasztikus (irreverzibilis) deformáció időben és térben lokalizált eseményeken keresztül megy végbe. Ennek következményeként a mikronos tartományba eső deformált egykristály feszültség-deformáció görbéje nem olyan sima, mint ahogy az a tömbi mintáknál megszokott. Emellett a mérhető mennyiségek (pl. feszültség) sztochasztikussá válnak. A PhD kutatásom célja ezen technológiailag kifejezetten fontos jelenségek elméleti hátterének kidolgozása.

Amorf anyagok numerikus vizsgálata kimutatta, hogy a fent említett plasztikus események elhelyezkedése erősen korrelál egy lokális mennyiség, az ún. lokális folyásfeszültség értékével. Ennek köszönhetően ezen mennyiség segítségével a plasztikus tevékenység összekapcsolható a kezdeti mikroszerkezettel. Kutatásom egyik célja ezen mennyiség vizsgálata kristályos anyagban.

A 2D-s szimulációkkal ellentétben a jóval komplexebb mechanizmusokat is tartalmazó 3D-s rendszerek nem mutatnak a 2D-ben jellemző élénk mintázatképződést (pl. dipólok és dipólfalak kialakulását). Ezzel szemben azonban kísérleti eredmények arra utalnak, hogy egyszeres csúszás esetén a valós kristályokban (pl. a bazális csúszásra orientált HCP anyagokban) mégis nagy számban alakulnak ki dipólok. Egyik célunk ezért 3D-s DDD szimulációkkal alátámasztani a dipólképződést egyszeres csúszást eredményező szerkezetekben.

Eredmények

Hosszskálák és leggyengébb láncszem viselkedés 2D diszkrét diszlokáció rendszerekben

A korábbi félévek eredményeiből kéziratot készítettem elő, amely jelenleg bírálat alatt áll. Ezzel párhuzamosan egy másik publikáció előkészítése is elkezdődött ugyanebben a témakörben, amely főleg a leggyengébb láncszem viselkedés diszlokációk szintjén történő értelmezésére összpontosít. Az eredményeim rámutattak, hogy amennyiben a terhelés során aktivált láncszem a teljes egészében egy alrendszerbe esik bele, a hagyományos leggyengébb láncszem kép érvényesül, míg ha a láncszemet elmetszik alrendszerhatárok, egy

nem konvencionális leggyengébb láncszem viselkedést tapasztalunk. A két eset megkülönböztetésére a láncszemek közötti „overlap" függvényt vezettünk be. Egy BSc hallgató társtémavezetőjeként segítséget nyújtottam a fent leírt kutatásban is használt 2D DDD szimulátor elsajátításában, hogy ezzel a leggyengébb láncszem viselkedést és a rendszereket karakterizáló hosszskálákat előterhelt rendszerekben is vizsgálhassuk.

Egyszeres csúszás 3D rendszerekben

A korábbi félévek során megfigyeltem eddig csak kétdimenziós játékmodellekben látható dipoláris struktúrák megjelenését egyszeres csúszásra orientált háromdimenziós rendszerekben is. Egy másik BSc hallgató társtémavezetőjeként elkezdtem kidolgozni módszereket ezen struktúrák megjelenésének karakterizálására, és segédkeztem a módszerek megvalósítása során.

Gépi tanulási alkalmazások az anyagfizikában

Ahogy a bevezetőben már említettük, a lokális folyásfeszültség könnyen kapcsolatba hozható a globális terhelés esetén tapasztalható képlékeny deformációval. Ennek a lokális jellemzőnek nagy felbontás melletti meghatározásához azonban számos rendkívül nagy számítási igényű numerikus szimuláció futtatása szükséges. Ennél fogva célszerű lenne egy olyan eljárás kidolgozása, amely a lokális folyásfeszültséget időhatékonyan meg tudja becsülni pusztán a kezdeti mikroszerkezet ismeretében. Egy ilyen módszer kifejlesztésére irányuló korábbi törekvéseim szerény eredményekre vezettek. A félév során bekapcsolódtunk egy TKP projektbe, amely keretein belül új megközelítésben kezdtük el dolgozni egy ilyen eljárás kifejlesztésén. Ennek stratégiának az alapja a mikroszerkezeti információ képpé történő lefordítása diszlokációsűrűségek segítségével majd ennek konvolúciós neurális halók segítségével történő feldolgozása. Ez a projekt jelenleg kezdeti stádiumban van.

Egy másik gépi tanulási alkalmazás a deformáció során kibocsátott akusztikus emissziós (AE) jeleken alapszik. A cél ebben az esetben az, hogy a szintén a deformációs eseményekkel járó feszültségesések időpontjait és nagyságát meg tudjuk becsülni olyan esetekben, amikor az kísérletileg nehézkes vagy nem megoldható (pl. tömbi minták esetén), de az AE jelek detektálhatóak. Az ezt a becslést elvégző eljárást elkezdtem kidolgozni. A módszer ebben az esetben is konvolúciós neurális hálók alkalmazásán alapszik, bemenete pedig az AE idősorból wavelet transzformációval kinyert spektrogram illetve annak szeletei.

Tanulmányok
Az oktatási és kutatási krediteken túl, két kurzust végeztem ebben a félévben:
- *Mélytanulás és gépi tanulás a tudományokban* (FIZ/3/089): *jeles* érdemjegy
- *Adatexploráció és vizualizáció* (FIZ/3/085): *jeles* érdemjegy

Oktatási tevékenység
Egy egyetemi és egy collegiumi kurzus lebonyolításában vettem részt:

- Az emelt szintű *Folytonos közegek mechanikája* (folytkozef17ea) tárgy gyakorlatát tartottam heti egy alkalommal másfél órában. Én végeztem az összes gyakorlati óra összeállítását, négy beadandó és két zárthelyi dolgozat összeállítását és kitűzését, valamint én javítottam az összesen kb. 70 beérkező zárthelyi dolgozatot és az összesen kb. 140 beadandó körülbelül egyharmadát. Tematika: lineáris rugalmasságtan, hidrosztatika, hidrodinamika, termodinamika, bevezetés a statisztikus fizikába.

- A *Kutatószeminárium 12.* kurzus keretein belül én tartottam a másodéves fizikus és fizikatanár collegisták műhelyóráját heti egy alkalommal. Tematika: Differenciálegyeneletek megoldása, Frobenius-módszer, tükörtöltések módszere, játékelmélet.

Egyéb collegiumi tevékenység
A XXIII. Eötvös Konferencia Fizika és Informatika szekciójában én töltöttem be a szekcióvezetői és szekciófelelősi feladatköröket.

Részt veszek IX. Eötvös Természettudományos Tábor előkészítésében a Fizika szekció szekcióvezetőjeként.

Erdős András Patrik

Tavaszi félévem lezárult, s június 23-án sikeres komplex doktori vizsgát tettem. Doktoranduszi státuszom ezzel szeptembertől a kutatói szakaszba lép. Az alapkutatás lezárásához közel vagyok, feltett szándékom még július folyamán befejezni. Ősszel arra szeretnék koncentrálni, hogy a disszertációm gerincét képező bűneset-feldolgozással jelentősen előrehaladjak. Ha januárra még talán korai is lenne ilyet ígérnem, jövő ilyenkor már mindenképpen arról szeretnék hírt adni, hogy doktori értekezésem kéziratának a zömével elkészültem. Tudományos kreditjeimmel már most szignifikánsan előrehaladtam, a 120 előírt hallgatói kreditem mellé 30 oktatói-kutatói kreditet is teljesítettem, tehát a következő két évben csak 90 kreditet kell teljesítenem. A fentieken túl május 21-én sikeres német középfokú komplex nyelvvizsgát tettem.

Óratartási tevékenységem keretében ismét Magyarország első világháború utáni helyzetéről tartottam műhelykurzust, illetve a levéltár alapszakon iratismeret kurzust is tartottam a bűnügyi iratok tartalmával és kontextualizálásával kapcsolatban.

Ősszel három kurzust is szeretnék meghirdetni. Ismét meghirdetem a kutatói pályám fő csapásirányába illeszkedő kurzust Magyarország forradalmi és átmeneti periódusának (1918-1921) történetéről, a fiatal hallgatók érdeklődésére tekintettel egy év kihagyás után ismét tartok egy kurzust a Nyugat-Balkán történetéről, illetve új kurzusként felvennék a repertoárba egy szintetizáló jellegű órát az Egyesült Államok történetéről. Bízom benne, hogy most is viszonylag sok érdeklődő hallgatóm lesz, akiket e nem könnyű témákról sokkal informáltabbá tudok majd tenni.

Három konferencia-előadáson vettem részt a félévben:

1. Kommunistaperek a Tanácsköztársaságot követő években. (Konferencia Clio műhelyében VIII., Budapest, 2022. március 26.)
2. Osztálygyűlöletre alapított bűnszervezet? Az 1919-et követő kommunistaperek ítélkezési gyakorlata. (X. Eötvözet konferencia, Szeged, 2022. április 9.)
3. A tanácstag, a tanító és az iskolagondnok – általános és egyedi vonások egy 1919 utáni megtorló perben. (XIV. Nyitott társadalomtörténet konferencia, Budapest, 2022. június 9.)

Az alábbi tudományos publikációim jelentek meg a tavaszi félév során:

Erdős András Patrik: *Egy elfeledett hadjárat csatái és mindennapjai*. Belvedere Meridionale, 2022/1. 7 p.

A recenzeált kötet könyvészeti adatai: Andrew Uffindell – *Napóleon 1814. Franciaország védelme.* Ford. Gondos László – dr. Molnár György. Peko Publishing, 2021. 536 p.

Erdős András Patrik: *A Budapesti Forradalmi Törvényszék ítélkezése politikai ügyekben. Amikor laikus bírák a kényes szavak urai.* Fons, 2021/4. 365-397.

Jelenleg két könyvismertetésem áll megjelenés, illetve lektorálás alatt:

Edith Raim: The rise of national socialism in the Bavarian Highlands: a microhistory of Murnau, 1919-1933. Routledge, 2022. pp. 254. In: Hungarian Historical Review, 11/2. (2022.) Angol nyelvű, 3 p.

György Eszter: Köztes terek. A rendszerváltás utáni nyócker identitása. Budapest, 2021. L'Harmattan. 250 p. In: URBS Várostörténeti Évkönyv, 16. (2022.) 7 p.

A következő félévben tovább folytatnám a konferencia-előadásokon való részvételt (jelenleg két konferenciára van már elfogadott jelentkezésem), a könyvismertetések megjelentetését (szintén kettővel tervezek) és egy régóta esedékes nagyobb lélegzetvételű publikációm befejezését. A fentiekre való tekintettel kérem beszámolóm elfogadását.

Faragó Dávid

Teljesített kurzusok

Tárgy kódja	Tárgy neve	Kredit
BTKD-TÖ-ST-15	Konzultáció 6.	10
BTKD-TÖ-O-3	Heti 2 órás szeminárium vagy előadás	10

Konferencia előadások

2022. június 16–17., Budapest. Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája: Hogyan lesz a verébből holló? Avagy ki is volt valójában Verebélyi Péter vajda fia Hunyadi János?

2022. április 10., Szeged. X. Eötvözet Konferencia: Egy korszakváltás szemtanúja, három király szolgálója: Brodarics Mátyás életútja.

2022. április 9., Budapest. IX Tehetségtábor az ELTE Eötvös József Collegiumban: Hunyadiak, avagy szőrös-e a veréb talpa?

2022. március 25–26., Budapest. Konferencia Clio műhelyében VIII.: Az elfeledett testvér: Brodarics Mátyás élete.

Publikációk

Faragó Dávid: Baranya megyéből a királyi udvarba: Mekcsei György életútja. Turul 94. (2021) 118–129.
Faragó Dávid – Kasza Péter – Szovák Márton: Pótlások a Brodarics-kiadáshoz. In: Lymbus – Magyarságtudományi forrásközlemények 2021/1. Felelős szerk. Szabó András Péter. Budapest, 2021. 119–148.

További tudományos tevékenység

Folytatom a 2018-ban az Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában *Az MNL OL 1526-1570 közötti iratainak feldolgozása és online publikálása* című OTKA projektben (azonosító: 128695) végzett munkám. A projekt célja az MNL OL-ben őrzött, 1526–1570 között keletkezett iratok feldolgozásával egy profi és amatőr kutatók által is könnyen használható, otthonról is elérhető adatbázis létrehozása.

2020. december 1-jétől részt veszek az ELKH BTK TTI által befogadott A magyar királyi udvar személyi összetétele a Mátyás- és a Jagelló-korban (1458–1526). Életrajzi lexikon című OTKA projekt (azonosító: 134690) munkálataiban. A projekt célja a késő középkori magyar királyi udvartartás vizsgálatán keresztül a Magyar Királyság központi kormányzati intézményének tekinthető királyi udvar működésének és a politikai elit összetételének az alaposabb megismerése.

Horváth Janka Júlia

A 2021/22. tavaszi félévben folytattam tanulmányaimat az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola Francia Irodalom képzési programjában, témavezetőm Egedi-Kovács Emese tanárnő.

A heti rendszerességgel megtartott konzultációk mellett témavezetőm szintén hetente szakmai szemináriumot tartott nekem.

A képzés követelményeinek megfelelően félév végére a következő egyetemi tárgyakat végeztem el, összesen 30 kredit értékben:
BTKD-IR-11 Doktori speciálkollégium, Horváth László – jeles
BTKD-IR-6 Konzultáció 2. Egedi-Kovács Emese – jeles
BTKD-IR-2 Szakmai tárgy 2. Egedi-Kovács Emese – jeles

Előadtam az alábbi konferenciákon:

- *X. Eötvözet Konferencia*, 2022. április 8., SZTE Eötvös Kollégium, Szeged – „A tulajdonnevek használata a *Floire et Blanchefleur* c. ófrancia regényben, valamint annak középkori görög fordításában"
- *XIV. Magyar Ókortudományi Konferencia*, 2022. május 20., PTE BTK, Pécs – „Francia–bizánci kapcsolatok a középkor regényirodalmában"
- *Byzance et l'Occident VIII*, 2022. május 24., Eötvös József Collegium, Budapest – „L'usage des noms propres dans l'adaptation grecque médiévale de *Floire et Blanchefleur*"

Aktívan kivettem részemet a Collegiumi nyelvoktatásból is, az Egedi-Kovács Emese tanárnő által meghirdetett A2-es francia ALFONSO kurzu óráinak egyik felét én tartottam, míg a heti másik másfél órát a francia lektor, Julie Minas.

Emellett a történész hallgatók kérésére, az előző félévi nyelvvizsgafelkészítő kurzus folytatásaként tartottam egy további latin kurzust is, hogy akiknek jövőre kell letenniük a középfokú nyelvvizsgát, már most, időben elkezdhessenek rá készülni. Részükről arra is volt igény, hogy a munkát következő félévben ugyanígy folytassuk.

A Görög tanszéken ebben a félévben részben én helyettesítettem Horváth László tanár urat, aki időlegesen átadta nekem az elsőévesek ógörögóráit: a Bevezetés az ógörög nyelvbe 3-4 kurzusok során felkészítettem a csoportot az év végi alapvizsgára, amelyet szintén én bonyolítottam le, és minden hallgató sikerrel letette.

A következő félévre szeretném kérvényezni seniori státuszom meghosszabbítását, valamint haladni tervezek – saját doktori disszertációm mellett – a kutatás során felmerült új kérdésekkel is. A következő tanévre ÚNKP pályázatot adtam le, az ebben megjelölt kutatási témával a pályázat sikerétől függetlenül foglalkozni szeretnék többletkutatásként, illetve mindemellett továbbra is marad majd kapacitásom az oktatási tevékenységre is, amelyet az elmúlt tanév során nagy lelkesedéssel végeztem.

Nagy Kartal Dávid

Alulírott Nagy Kartal Dávid, a Matematika-Fizika Műhely senior tagja, seniori kötelezettségemnek eleget téve a következőkben szeretnék beszámolni a féléves szakmai és közéleti tevékenységeimről.

A doktori programmal kapcsolatos alapadatok
Doktori program: ELTE TTK, Matematika- és számítástudományok – Doktori képzés,
Elméleti matematika doktori program
Szervezeti egység: Matematika Intézet, Számítógéptudományi Tanszék
Témavezető: Katona Gyula
Téma: Extremális problémák véges halmazokra

Kutatási tevékenység
A félév során a végzett kutatómunkám több párhuzamos szálon haladt. A fő kutatás a metsző halmazrendszerek vizsgálata volt, mely a mesteri kutatásom folytatása, és aminek kapcsán az év folyamán több szakirodalmat is áttanulmányoztam. Ezek közül a legjelentősebben az Extremal Finite Set Theory című könyvet néztem meg. Azon belül is a könyv második fejezetét, ahol a t-metsző családokról van szó, mivel az ottani kérdésre adott optimális konstrukció megegyezik a sejtésemben található konstrukcióval.

Ezenkívül becsatlakoztam a Keresés és kommunikációs komplexitás nevű kutatószemináriumba, amelyben egy nyitott témakör megvizsgálása volt a cél:

Van egy $n \times n$-es táblázat, aminek a bal alsó sarkából indul ki egy „kígyó". A kígyó teste mindig jobbra vagy felfele megy. Mi egy kérdéssel rákérdezhetünk egy mezőre, hogy megy-e át azon a mezőn kígyó, vagy sem. A cél minél kevesebb kérdésből megtalálni a kígyó fejét.

A kérdésre van egy korábbi cikk, ami $\frac{8n}{5}$ kérdésből meghatározta a kígyó fejének helyét. Ezt az értéket mi megjavítottuk, és jelenleg van egy konstrukciónk $n + 2\sqrt{n}$-es felső becslére. Az alsó becslésre könnyen adódik egy n-es alsó korlát, de itt találtam egy bizonyítást n+log(n)-re, ami jelenleg a legjobb általunk bizonyított alsó korlát. A sejtésünk az, hogy a pontos érték $n + O(\sqrt{n})$ lesz, így lehet javítani az alsó korláton. Ennek a javításnak az első lépéseként beláttuk, hogy egy $n \times \sqrt{n}$-es téglalap esetén legalább $1{,}1.\sqrt{n}$ kérdésre van szükségünk.

A kutatáson kívül elvégeztem a *Számítógépes számelmélet* és a *Sokszögek fedése* nevű tárgyakat. Előbbiben különböző titkosításokról, valamint prímtesztekről tanultunk, míg az utóbbiban pedig bizonyításokat adtunk különböző sokszögek nem fedhetőségére számelméleti, kombinatorikai és analízisbeli eszközökkel. Ezenkívül gyakorlatot tartottam elsőéves matematikus hallgatóknak.

A félév során a közéleti tevékenységeim közé tartozik a Dürer Matematika, Fizika és Kémia Verseny megszervezése és a Kalmár László Matematika Verseny feladatsorainak összeállítása. Ezenkívül koordinátorként részt vettem az Európai Lány Diákolimpián, melyet idén Magyarországon rendeztek meg és több, mint 40 ország vett részt rajta.

Oktatási tevékenység

- Véges Matematika 2.
  Gyakorlat, ELTE TTK, Matematika BSc.

Collegiumi tevékenység

- A félév során a Collegium etikai biztosa voltam.
- 2 matekos műhelyórát tartottam a Matematika-Fizika Műhely Kutatószeminárium című tárgyának keretében *játékelmélet* témakörben

A fentiek ismeretében szeretném kérni a féléves beszámoló elfogadását, és kérem támogassák a seniori státuszom megtartását.

Rácz Balázs Viktor

Elvégzett kurzusok:

Kurzus kódja	Kurzus címe	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-ST-1	Igazgatástörténet	Oborni Teréz	10	Jeles
BTKD-TÖ-ST-13	Konzultáció 4.	Oborni Teréz	10	Jeles
BTKD-TÖ-ST-8	Egyéb segédtudomány 2.	Ring Orsolya	10	Jeles

Publikációk:

- *Rácz Balázs Viktor:* A cirkálás helye és szerepe az erdélyi büntető igazságszolgáltatás rendszerében. Erdélyi Múzeum 84. (2022) 1. sz. 72–90.
- *Rácz Balázs Viktor:* A székely írás emlékei. Erdélyi Múzeum 84. (2022) 1. sz. 142–146.

Konferenciák:

- A székely zálogjog sajátosságai – Konferencia Clio műhelyében VIII.
- A zálogjog keletkezése a kora újkori Székelyföldön – Eötvözet Konferencia X.
- A kötelezetti késedelem jogkövetkezményei a késő középkori zálogszerződések tükrében – Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája

Szakmai tevékenység:

Tudományos segédmunkatársként folytattam a megkezdett munkámat az ELKH BTK TTI-ben 2021. szeptember 1-jén megalakult, *Az Erdélyi Fejedelemség kormányzat- és jogtörténetének forrásai* (NKFIH 139281) kutatócsoportban, amelyben a pályázat négyéves időtartama alatt feladatom évente egy-egy tanulmány, illetve összesen két forráskiadvány elkészítése.

Egyetemi keretek között két *Történeti földrajz* kurzust tartottam történelem alapszakos hallgatók részére.

Műhelybeli tevékenység:

A félév során folytatódott a Történész műhely ötödik műhelykötete (*Opuscula historica V.*) megjelenését előkészítő munkafolyamat a beérkezett kéziratok áttekintésével, a hivatkozási rendszer egységesítésével, illetve az első korrektúra elvégzésével. A kötet megjelenése 2022 őszén várható. Ezenkívül közreműködtem a műhelykonferencia (*Konferencia Clio műhelyében VIII.*) megrendezéséhez benyújtott pályázat lebonyolításában, illetve annak elszámolásában.

Rudolf Veronika

A Történelem Segédtudományai Doktori Program negyedéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket végeztem el ebben a félévben:

Kód	Cím	Oktató	Kredit	Érdemjegy
BTKD-TÖ-T-1.1	Publikáció/ Tanulmányírás 1. (kisebb)	Dr. Körmendi Tamás	5	teljesítette
BTKD-TÖ-T-1.1A	Konferencia előadás magyar nyelven	Dr. Körmendi Tamás	5	teljesített
BTKD-TÖ-P-1.2	Publikáció/ Tanulmányírás 1. (nagyobb)	Dr. Körmendi Tamás	10	teljesítette
BTKD-TÖ-ST-17	Konzultáció 8.	Dr. Körmendi Tamás	10	5

A tárgyfélévben folytattam a disszertációmhoz (*A Magyar Királyság cseh és osztrák kapcsolatai 1196 és 1310 között*) kapcsolódó szakirodalom és források feldolgozását. Terveim szerint a nyár végére befejezem a dolgozatot, így 2022 őszén megtartható lesz a műhelyvitám. Emellett az Új Nemzeti Kiválósági Program által támogatott pályázatommal (*A Cseh Királyság és az Osztrák Hercegség viszonya 1260 és 1310 között*) kapcsolatos anyaggyűjtést, illetve annak feldolgozását végeztem.

A félév során a Történelem Segédtudományai Tanszék tanársegédeként négy *Történeti földrajz,* valamint egy *Bevezetés a történeti kutatás módszereibe és segédleteibe* című kurzus tartására kaptam lehetőséget, amelyeket történelem alapszakos, osztatlan tanárszakos és történelem minort választó hallgatók – köztük műhelytagok is – látogattak.

Szerkesztőként működök közre a 2021 őszén megrendezett *Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciá*jának előadásait tanulmány formájában közreadó *Micae mediaevales X. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról* című tanulmánykötet elkészítésében, valamint a 2021 nyarán megrendezett hasonló nevű konferenciából készülő *Micae mediaevales XI.* tanulmánykötetnél is. Előbbi kiadványban – feltehetőleg 2022 őszén – *Az Árpádok és a Pettauiak* című tanulmányom, míg az utóbbiban – talán szintén 2022 őszén – a *Magyar-bajor kapcsolatok IV. Béla uralkodás* alatt című tanulmányom is meg fog jelenni.

A félév során két publikációm is napvilágot látott. A Századok legújabb számában egy a disszertációmhoz kapcsolódó tanulmányt közöltem *A Birodalom vonzásában. Cseh-magyar-osztrák kapcsolatok 1196 és 1214 között* címmel. Emellett az Újkor.hu internetes folyóiratban ismeretterjesztő cikkem jelent meg *Magyarok és bajorok a 13. században III.* címen.

A félév során szervezőként működtem közre a *Középkorral foglalkozó doktoranduszok idei konferenciájá*nak tető alá hozásában, valamint a Történelem Segédtudományai Tanszék *Levéltáros szakest*jét is én szerveztem. Mindkét rendezvényt műhelytagok is látogatták.

A Történészműhely konferenciáján *A II. Ottokár bukásához vezető út* címmel tartottam előadást, a Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciáján (június 16.) pedig *A Cseh Királyság és a Habsburgok 1278 után* című előadással vettem részt.

Továbbra is kezelem a Történész műhely Facebook-oldalát, valamint más digitális felületeit.

Szebik Huba

Kutatási tevékenység összefoglaló

Szebik Huba

1. Összefoglaló

A gyermekkori szociális elhanyagolás gyakran vezet felnőttkori szociális zavarokhoz, amelyek hátterében a szerotonerg rendszer diszfunkciója állhat. Ezen rendszer alapvető eleme a szerotonin transzporter (SERT), amely magas kifejeződést mutat a prefrontális kéregbe (PFC) projektáló szerotonerg axonokban. A PFC szociális magatartás egyik fontos szabályozó régiója, és feltehetőleg részt vesz a korai környezeti zavarok magatartási hatásainak közvetítésében, ugyanis elnyújtott érési periódus jellemzi. A korai elhanyagolás elfogadott laboratóriumi modellje az egerek anyától való elválasztás utáni, felnőttkorig tartó szociális izolációja. Célunk annak a feltárása volt, hogy a szociális izoláció hogyan befolyásolja a későbbi szociális magatartást, illetve, hogy felnőttkorban szociális kihívás hatására változik-e a PFC neuronális aktivitása és a szerotonin ill. a SERT kifejeződése.

Eredményeink szerint az izoláltan nevelt állatok súlyos szociális zavart mutattak, melyet a szociális állatokhoz képest csökkent szociális szaglászás, valamint fokozott védekező magatartás, harapásszám és abnormális harapásmintázat jellemzett. A szociális közegben tartott állatok PFC-ében agresszív interakciót követően fokozódott az idegi aktivitás, illetve az 5-HT és SERT kifejeződés. Izoláltan nevelt állatok PFC-ében a SERT kifejeződés alrégió-specifikus hiporeaktivitást mutatott agresszív interakciót követően. Továbbá, virálisan expreszált Ca^{++}-szenzor és szálfotometria alkalmazásával agresszív szociális kontextusban a defenzív viselkedés kezdetekor megnövekedett neuronális aktivitás mutatható ki a prefrontális kérgi principális neuronokban, amely a szociálisan tartott állatokban nem mutatható ki. A szociális izoláció agresszív interakció során tehát a PFC zavart hálózati működését okozta, amelynek hátterében módosult szerotonerg neuromoduláció állhat.

2. Bevezető

A gyermek- és fiatalkori averzív szociális élmények hosszútávon hatással lehetnek az egyén életére, valamint különböző pszichiátriai zavarok (szorongás, ill. antiszociális személyiség zavar) kialakulásához is vezethetnek. Gyermek- és fiatalkorban a szociális és emocionális magatartások szabályozásában részt vevő idegrendszeri mechanizmusok alapvetően plasztikusabbak, a környezeti hatások strukturális és funkcionális változásokon keresztül képesek hosszú távon meghatározni az adott rendszer működését. A szociális magatartás szabályozásában különösen fontos a központi idegrendszeri szerotonerg rendszer illetve a prefrontális kéreg. Kísérletünk során egy rágcsálómodellen keresztül vizsgáltuk a gyermekkori szociális környezet zavarainak hatását a felnőttkori agresszív magatartására, valamint a prefrontális kéreg és a szerotonerg rendszer funkcionális és strukturális jellemzőire.

2.1 Az elválasztás utáni szociális izoláció, mint a gyermekkori elhanyagolás modellje

A gyermekkori bántalmazás vagy elhanyagolás hosszú távon befolyásolja az egyén mentális egészségét. A gyermekkorukban bántalmazott vagy szociálisan elhanyagolt gyermekek felnőttkorukban nagyobb eséllyel szenvednek pszichiátriai rendellenességben, jellemzőek a szorongásos zavarok és a szociális magatartás kóros formáinak megjelenése, pl. a megnövekedett agresszív hajlam (Chapple és mtsai., 2005; Glaser, 2000; Neigh és mtsai., 2009; Susman, 2006; Teicher és mtsai., 2003). Ezen viselkedési változások hátterében a szociális elhanyagolás által okozott idegrendszeri változássok állnak, melyek az agresszió szabályozásában szerepet játszó agyrégiókat is érintik (Lee és Hoaken, 2007; Teicher és mtsai., 2003; Tóth és mtsai., 2008). A gyermekkor során az idegrendszer fejlődésében több kritikus időszak is elkülöníthető, a kritikus időszakokban egyes

agyterületek vagy neuronális hálózatok fokozott plaszticitást mutatnak, szerkezetüket hosszú távon befolyásolják a környezeti hatások (Hensch, 2004). A fenti keresztmetszeti, retrospektív vizsgálatok mellett fontos a longitudinális vizsgálatok szerepe az oksági viszonyok feltárására, ez azonban emberben csak korlátozottan lehetséges. A rendelkezésünkre álló állatmodellek segítségével azonban a korai élet szociális zavarainak viselkedési hatásai mellett az idegrendszeri hatások is jól vizsgálhatóak. Laboratóriumunkban a fiatalkori szociális izoláció rágcsáló modelljét alkalmaztuk, amely az anyától való elválasztás után a fajtársaktól való krónikus izolációt jelenti, így akadályozva meg a szocializációs hatásokat (Tóth és mtsai., 2008; Wongwitdecha és Marsden, 1996).

2.2 Az elválasztás utáni szociális izoláció által okozott neuronális változások — a prefrontális kéreg szerepe

A korábbi vizsgálatok rámutattak, hogy a fiatalkorban szociálisan izolált állatokra jellemzőek az idegrendszer strukturális és funkcionális változásai, mely a környezeti kihívásokra adott inadekvát magatartási válaszokkal társul. Patkányokban például a prefrontális kéreg (PFC) térfogatcsökkenését eredményezi (Biro és mtsai., 2017, Schubert és mtsai., 2009), mely hiperlokomócióval (Fone és Porkess, 2008), hiperarousal-lal, illetve szociális zavarokkal jár, úgymint szorongással és magas stresszreaktivitással járó felfokozott (abnormális) agresszivitás (Tóth és mtsai., 2008; Toth és mtsai., 2011), mely tünetek specifikusan csak szociális helyzetekben jelennek meg. Ezen inadekvát magatartási válaszokhoz megváltozott neuronális aktivitási mintázatok társulnak: így a mediobazális hipotalamusz, a mediális amigdala, valamint a stresszválasz közvetítésében szereplő régiók (hipotalamikus paraventrikuláris mag, locus coeruleus) hiperaktivitása (Toth és mtsai., 2012).

A PFC a szociális magatartás szabályozásának egyik kulcs régiója, mely jelentős szerotonerg szabályozás alatt áll (Andrade, 2011; Bicks és mtsai., 2015). Késői érése (Petanjek és mtsai., 2011; Sowell és mtsai., 1999) és markáns szerotonerg innervációja miatt (Linley és mtsai., 2013) a PFC különösen érintett a szociális izoláció idegrendszeri hatásaiban. Mivel a PFC közvetlenül a hipotalamuszon keresztül (Biro és mtsai., 2018) és közvetetten az amigdalán keresztül (Nelson és Trainor, 2007) is szabályozza az agresszív magatartást, így e terület szerotonerg tónus általi modulációja alapvetően meghatározza az agresszív tendenciák hangolását. Ezzel összhangban az antiszociális magatartás kialakulása összefügg a humán PFC strukturális és funkcionális sérüléseivel (Yang és Raine, 2009), hasonlóan a fent említett izoláció okozta prefrontális deficitekhez patkányokban (Biro és mtsai., 2017). Agresszív interakció során a PFC jelentős aktivációt mutat, mely markánsan fokozódik izoláltan felnővő állatokban (Biro és mtsai., 2017; Toth és mtsai., 2012). Ennek egyik oka lehet a szerotonerg bemenet változása, ugyanis fiatalkori stressz és izoláció hatására a PFC-ben emelkedett SERT mRNS szint mutatható ki egyéb monoamin változások mellett (Fone és Porkess, 2008; Márquez és mtsai., 2013).

A szerotonerg rendszer komplex módon hat a PFC hálózati operációira, melynek részletes leírása egyelőre még nem történt meg. A PFC mind a dorzális, mind a medián raphe régióból kap bemenetet (Muzerelle és mtsai., 2016), azonban a két raphe mag közül nagyobb részben a dorzális raphe magból érkeznek axonok (Kosofsky és Molliver, 1987), a medián raphe-ból érkező projekciók nagy része ráadásul 5-HT-t nem expresszáló glutamáterg projekció (Szőnyi és mtsai., 2016). A prefrontális szerotonerg innervációban fontos szerepet játszik a térfogati transzmisszió; a szerotonerg rostokon sok, posztszinaptikus struktúrát nem tartalmazó 5-HT felszabadulási hely található, a szinaptikus transzmisszió főleg a szuperficiális rétegre korlátozódik (Sargin és mtsai., 2019). A PFC szerotonerg innervációja alapvetően nem alterület- és rétegfüggő, azonban a szuperficiális illetve a mélyebb (5/6 réteg) régiókban sűrűbb szerotonerg innerváció található (Linley és mtsai., 2013). A szerotonerg jelátvitel komplex módon, sejttípus és kortikális rétegfüggő módon befolyásolja a PFC aktivitását.

A korai szociális izoláció jelentős hatással van a szerotonerg rendszer kialakulására és működésére is, megnövekedett szerotonin (5-HT) receptor denzitást okozva a PFC egyes alrégióiban és a hippokampuszban (Preece és mtsai., 2004). Továbbá izoláltan nevelt állatok PFC-ében új környezet hatására csökkent 5-HT szint mérhető (Bickerdike és mtsai., 1993), azaz pre- és posztszinaptikus szinten is változások detektálhatóak. Az extracelluláris (tehát szignalizációban részt vevő) 5-HT szint alapvető regulátora a szerotonin transzporter (SERT), mely az 5-HT extracelluláris térből történő visszavételét végzi. A SERT komoly funkcionális szereppel bír a szerotonerg jelátvitel szabályozásában. Bár az extracelluláris 5-HT visszavételére kis mértékben a noradrenalin transzporter (NET) valamint a dopamin transzporter (DAT) is képes, a SERT az, ami gyors dinamikája révén alapvető szereppel bír a szerotonerg jelátvitel időbeli szabályozásában (West és mtsai., 2018).

A SERT funkcionális jelentősége és környezeti zavarokra történő változása mind humán, mind rágcsáló adatok alapján bizonyított. A SERT egy allélváltozata (rövidebb promóter-régió) miatt kialakuló csökkent kifejeződése összefüggést mutat különböző pszichiátriai rendellenességekkel (Caspi és mtsai., 2003; Zimmermann és mtsai., 2009), amelynek hátterében a lassabb 5-HT visszavétel állhat, amely a prefrontális szerotonerg rendszer komplexitása miatt változatos módon hathat a PFC aktivitására. Továbbá, a SERT kifejeződés a korai stressz hatására is változhat hosszú távon (Márquez és mtsai., 2013). A SERT sok fehérje-fehérje interakció kialakítására is képes, interakciós partnerei közé tartoznak többek között szinaptikus, metabolikus valamint mitokondriális fehérjék is, és vélhetően az extracelluláris 5-HT megnövekedése a SERT molekulán keresztül jelátviteli folyamatokat is megindíthat (Haase és mtsai., 2017). Fentiek alapján a SERT expresszió dinamikus változásának tehát komoly funkcionális szerepe van, amelyre már több krónikus szintű adat van, meglepő módon azonban a környezeti kihívásokra megjelenő akut expresszió-változását azonban idáig nem vizsgálták.

A szerotonerg rendszer változásai alapvető jelentőséggel bírhatnak a korai averzív szociális környezet következtében kialakuló későbbi szociális deficitek szempontjából, hiszen a szerotonerg rendszer kulcsszerepet játszik a szociális magatartás, és így az agresszió szabályozásában is. Az agresszió szabályozásában szerepet játszó fontosabb régiók (pl. ventromediális hipotalamusz, mediális amigdala) jelentős szerotonerg bemenetet kapnak, valamint a legtöbb farmakológiai kísérlet alapján az 5-HT az agresszív magatartások arányát csökkenti (Suri és mtsai., 2015). Ennek megfelelően a SERT génkiütött állatok csökkent agresszivitást mutatnak (Holmes és mtsai., 2002), amely a megemelkedett szinaptikus 5-HT koncentrációval függ össze (Kim és mtsai., 2005). Bár a SERT fontos szerepet játszik az extracelluláris 5-HT szint szabályozásában (West és mtsai., 2018), magának a SERT fehérjének akut kihívásra (pl. agresszív szociális kontextus) történő, fehérjeszintű változásairól egyelőre nincs információnk.

3. Célkitűzések

1. Az agresszív interakciót kísérő neuronális és akut szerotonerg aktiváció vizsgálata egér PFC-ben.

2. Az akut prefrontális kérgi szerotonerg aktiváció specificitásának vizsgálata: nem-szociális újdonságstressz hatása a prefrontális kérgi szerotonerg jelátvitel jellemzőire

3. A fiatalkori szociális izoláció agresszióra és szociális interakcióra kifejtett hatásainak részletes vizsgálata.

4. A fiatalkori szociális izoláció hatásának vizsgálata az agresszív interakció során mutatott szerotonerg modulációra a PFC-ben.

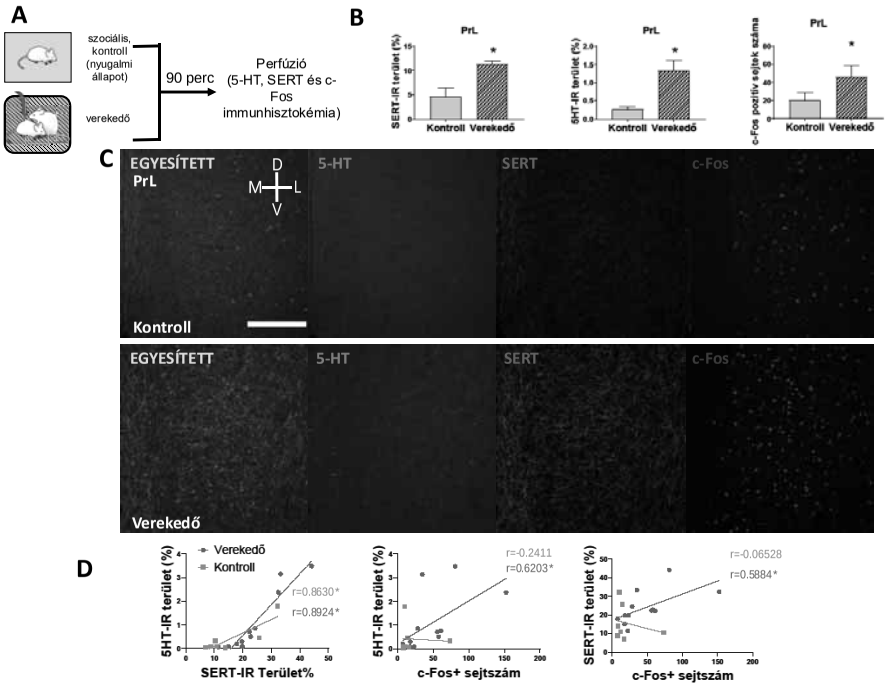

1. ábra: **A szerotonerg neurotranszmisszió akut agresszív interakciót követő változásai akut 5-HT- és SERT-IR növekedés mutatható ki, valamint megnő a c-Fos+ sejte száma. (A)** Az 1. kísérlet kísérleti elrendezése **. (B)** A PrL területén a SERT-IR és 5-HT-IR rostok arányának növekedése tapasztalható (*: p<0.05, t-teszt és Mann-Whitney U). **(** Reprezentatív képek az mPFC alrégióiból kontroll és verekedő állatokból, a skála 200 µm, M: mediális, L: laterális, D: dorzális, V: ventrális irány. **(D)** A SERT-IR, az 5-HT-IR é c-Fos+ sejtek számának korrelációi kontroll (szürke) és verekedő (piros) állatok esetén, feliratként a korrelációs együttható (*: p<0.05 a korrelációs együtthatóra).

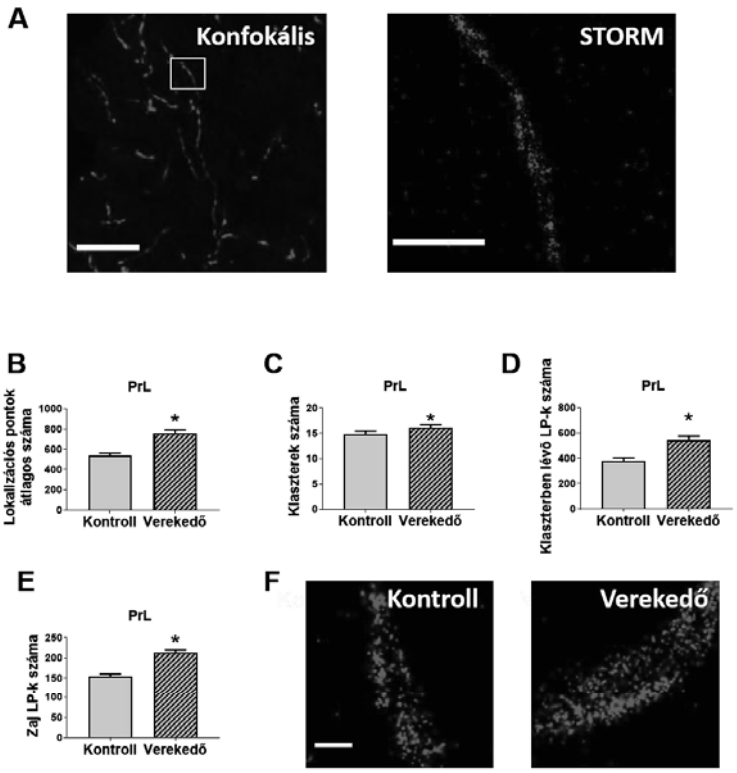

2. ábra: **STORM mikroszkópia alapján agresszív interakció hatására megnő az akut SERT kifejeződés.** STORM mikroszkópia segítségével nagyban megnő a képalkotás felbontása. Az **A** panel konfokális mikroszkóppal készített felvételt mutat (balra, skála: 5 µm), a fehér téglalappal jelölt terület látható STORM képalkotással készült felvételen is (jobbra, skála: 1 µm). A verekedés hatására nőtt a lokalizációs pontok (LP-k) száma **(B)**, illetve mind a klaszterek **(C)**, mind a klaszterben lévő LP-k **(D)**, mind a klaszterben nem lévő (zaj) LP-k **(E)** száma is. Reprezentatív STORM felvételek a PrL területéről kontroll illetve verekedő állatokból **(F,** skála: 0.2 µm**)** (*: p<0.05, Mann-Whitney U-teszt)

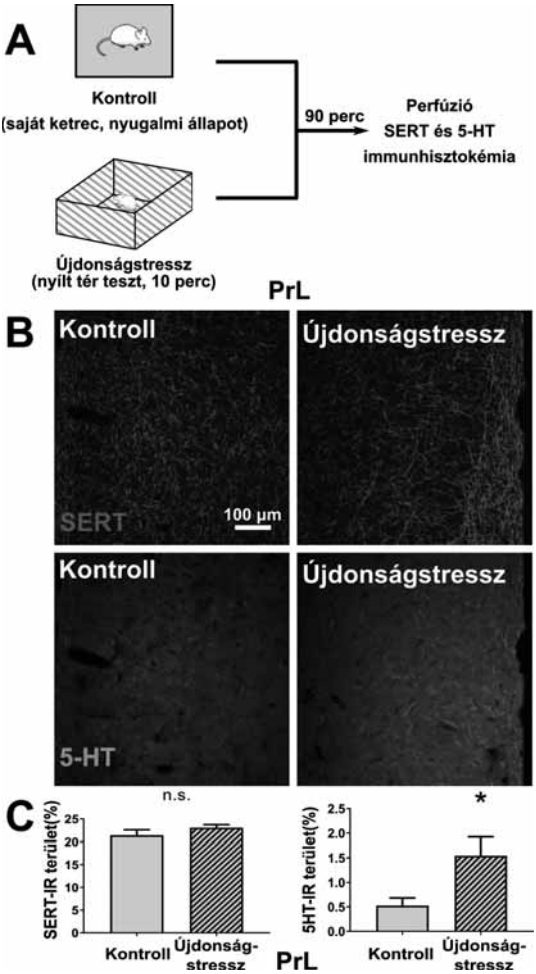

3. ábra. **Újdonságstressz hatására a megnövekedett 5-HT-IR mérhető, míg a SERT expresszió nem változik. (A)** Kísérleti elrendezés. A perfúzió az újdonságstressz kezdete után 90 perccel történt. **(B)** Reprezentatív képek a prelimbikus kéreg területéről **(C)** A PrL területén a SERT-IR nem mutat különbséget újdonságstressznek kitett állatokban, míg a 5-HT immunreaktivitás szignifikáns mértékben növekszik (*: $p<0.05$, n.s.: $p>0.1$, t-teszt)

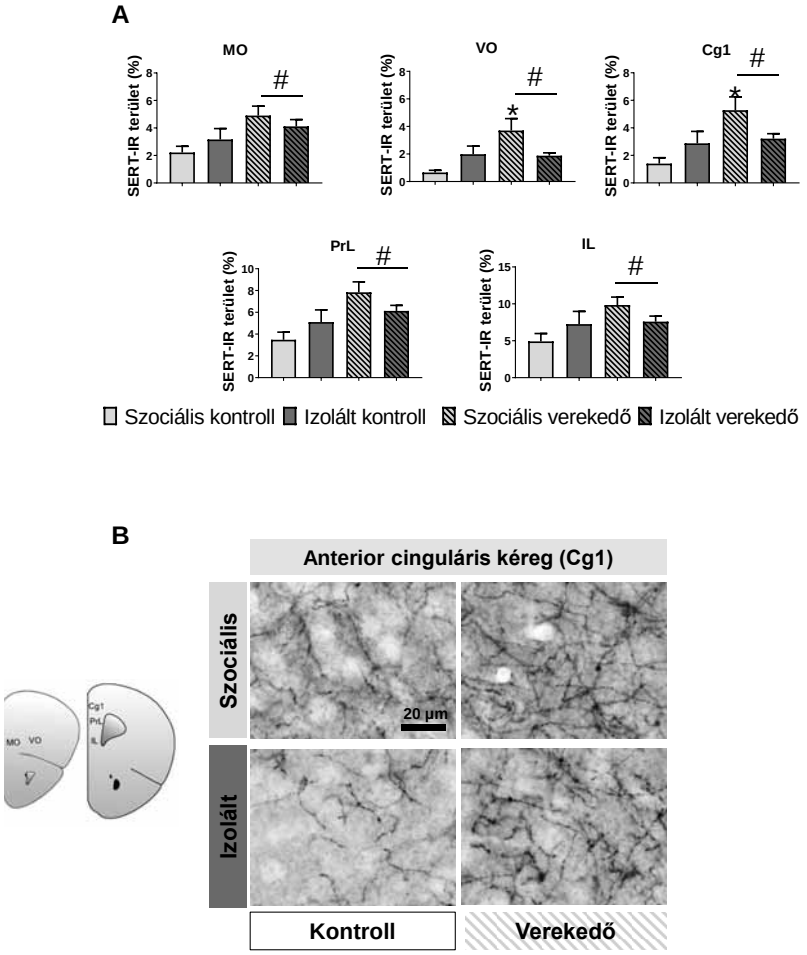

4. ábra: **A szociális izoláció a SERT expresszió régió-specifikus expressziójának csökkenését okozza.** A SERT-immunreaktivitás szociális és izolált állatokban a PFC alterületein **(A)** (#: a verekedés szignifikáns hatása, p<0.05; *: szignifikáns különbség a többi csoporthoz képest, (p<0.05, ANOVA). Reprezentatív felvételek a PrL területéről **(B)**

4.1 A SERT és 5-HT immunreaktivitás gyors változásai az agresszív interakciót követően

Eredményeink alapján agresszív interakció során a prelimbikus kéreg (PrL) területén fokozódott az 5-HT-immunreaktivitás (IR) és az SERT-IR (1. ábra), mely arra utal, hogy jelentős szerotonerg neurotranszmissziós változások indulnak be agresszív interakció során, méghozzá igen gyors dinamikával, amire eddig nem volt adat. Ehhez a verekedő állatok esetén a neuronális aktivitás növekedése is társult, az mPFC esetén az agresszió hatására történő aktiváció egyezik korábbi irodalmi adatokkal (Toth és mtsai., 2012). Az immunreaktivitás növekedése mögötti biológiai jelenség immunhisztokémiai módszerrel nehezen azonosítható, azonban valószínűleg nem az antitest által felismert epitóp eltérő elérhetőségéről van szó (ami például a SERT konformációváltozásából származhatna), mivel több, megbízhatóan kolokalizáló jelölést mutató poliklonális primer antitestet használtunk. A STORM analízis arra utal, hogy valószínűsíthetően nem a fehérje membránba való kihelyeződése okozza a fenti fokozott jelölődést, illetve a lokalizációs pontok megnövekedett száma a jelölt fehérje mennyiségének megnövekedésére utal (2. ábra). A PFC-ben a SERT mRNS kimutatható (Márquez és mtsai., 2013), tehát lehetséges, hogy a protein lokális transzlációja állhat a z általunk leírt jelenség hátterében, mivel a laterális diffúzió vagy a szómából kiinduló axonális transzport sebessége az általunk vizsgált időtartományon (90 perc) kívül esik.

A 5-HT szint változásaira agresszív interakció során ellentmondásos adatok vannak: patkányokban a PFC területén mikrodialízis segítségével a 5-HT szint csökkenése tapasztalható (van Erp és Miczek, 2000), egerekben pedig a kezdeti növekedés után hosszú távú változás nem kimutatható (Takahashi és mtsai., 2015). Az általunk tapasztalt 5-HT szint növekedés magyarázata lehet az, hogy a mintavételezés más időben történt (90 perccel a teszt kezdete után), illetve valószínűleg ez a különbség módszertani okokra vezethető vissza; mivel a mikrodialízis főleg az extracelluláris 5-HT szintet detektálja, ezzel szemben immunhisztokémiailag az intracelluláris 5-HT koncentráció vizsgálható. Az intracelluláris 5-HT szint növekedése összefügghet az extracelluláris 5-HT újrafelvételét végző SERT fokozott kifejeződésével, ugyanakkor az 5-HT újrafelvételében többféle, eltérő kinetikai paraméterekkel jellemezhető transzporterfehérje is részt vesz (West és mtsai., 2018).

Továbbá, a SERT-IR és az 5-HT-IR növekedése korrelált, ami a kettő közötti ismert funkcionális kapcsolattal is magyarázható, ugyanakkor az újdonságstressznek kitett állatokban ez az összefüggés már nem állt fent (l. alább, ill. 3. ábra). A SERT- és 5-HT kifejeződés hálózati szintű jelentőségére utal az, hogy a c-Fos által kimutatott neuronális aktivitással csupán a verekedő csoport esetén volt kimutatható szignifikáns korreláció, míg a környezeti ingertől vagy kihívástól mentes, alap hálózati aktivitást mutató kontroll állatokban nem. Összességében elmondható, hogy szociálisan tartott állatokban az agresszív interakció a SERT fehérjét érintő gyors, expresszió-szintű változásokat okoz a PFC-ben, melyet fokozott intracelluláris 5-HT szint kísér. Az agresszív interakció időbeli lefutása, pontos mechanizmusa (pl. lokális transzláció) illetve pontos neurobiológiai szerepe (pl. a tapasztalat-függő plaszticitásban) további érdekes kísérletek alapja lehet.

Az első kísérletünk ugyanakkor nem zárta ki azt, hogy a SERT expresszió megnövekedése vajon nem valamilyen egyéb élettani változó hatására történt-e, például az akut felfokozott érzelmi-fiziológiai állapot akár lehet a SERT expresszió növekedés hátterében, így az nem specifikus a szociális (agresszív) kihívásra. A prefrontális kéregben expresszált 5-HT receptorok farmakológiai manipulációja alterülettől és magatartási paradigmától függően befolyásolja az agresszív magatartást (Centenaro és mtsai., 2008; Faccidomo és mtsai., 2008; Stein és mtsai., 2013), így egy ilyen általános hatás pontos kiváltó ingerének a tisztázása mindenképpen szükséges. Ennek

vélhetően felfokozott izgalmi állapotot vált ki az állat számára, ugyanakkor nem tartalmaz szociális ingert. Az újdonságstressznek kitett állatok esetén a SERT expresszió nem volt megfigyelhető (3. ábra), tehát a prefrontális SERT expresszió-változás ezek alapján a szociális kihívásokra specifikusan váltódik ki. Az újdonságstressznek kitett állatokban magasabb 5-HT szint volt mérhető, ez egybevág korábbi, patkányban kapott eredményekkel (Bickerdike és mtsai., 1993), és felmerül az is, hogy a SERT expresszió változása nem függ közvetlenül az 5-HT szint változásától.

4.2 A szociális izoláció abnormálisan agresszív magatartást okoz

A szociális izoláció korábbi adatokkal egybehangzóan fokozott és abnormális agresszivitást vált ki rágcsálókban (4. ábra, Arakawa, 2018; Haller és mtsai., 2006; Nyberg és mtsai., 2004), így jelen vizsgálatban fokozott agresszív magatartás és a sérülékeny területeket célzó harapások számának és arányának nagymértékű növekedése volt megfigyelhető izolált állatokban (terjedelemi okok miatt be nem mutatott adatok). A szociális izoláció tehát abnormálisnak tekinthető támadásmintázatot váltott ki egerekben, ami egyezik csoportunk korábbi patkányokban kapott eredményeivel (Toth és mtsai., 2012).

4.3 A szociális izoláció hatása a SERT expresszióra

Miután megállapítható volt, hogy szociálisan tartott állatokban agresszív interakció hatására nagymértékű SERT-kifejeződés növekedés volt tapasztalható a PFC-ben, kíváncsiak voltunk, hogy e mechanizmus hogyan működik szociálisan izolált állatokban. Érdekes módon a SERT-IR izolált állatokban nem mutatott növekedést, míg a szociálisakban igen, ez a hatás a VO és a Cg1 területén volt szignifikáns interakció hatásában detektálható. Ez arra utal, hogy a szociális izoláció ezeken a területeken a szerotonerg rendszer reaktivitásának csökkenését okozhatta. Fontos megjegyezni, hogy a szociális izoláció nyugalmi (kontroll) körülmények között nem okozott változásokat a SERT-IR rostok denzitásában, így az interakcióban nyilvánult csak meg a két csoport közti különbség. Korábbi eredmények alapján a maternális szeparációt követő szociális izoláció az 5-HT-IR rostok denzitásának növekedését okozta a PFC egyes alrégióiban (Braun és mtsai., 2000), ugyanakkor ez a deguban végzett kísérlet az anyától való elválasztás előtti fejlődési szakaszt érintette. Hasonlóan peripubertális stressz hatására a SERT mRNS kifejeződés növekedése mérhető a PFC-ben (Márquez és mtsai., 2013), ez a hatás egy szociális inger hatására eltérő reaktivitást mutatott. Eredményeink kiegészítik ezen adatokat annyiban, hogy rámutatnak a SERT kifejeződés akut dinamikus változásaira, mely korábban nem volt leírva.

A prefrontális idegi aktivitás szabályozásában fontos és kortikális rétegenként, illetve sejttípusként eltérő szerepet tölt be a szerotonerg neurotranszmisszió (Andrade, 2011). Itt be nem mutatott adataink alapján az izoláltan tartott, verekedő állatokban a mediális PFC három alterülete, tehát az IL, a PrL és a Cg1 mutatott hiperaktiválódást a szociálisan tartott, verekedő állatokhoz képest, a PFC egyes alrégiói közötti aktiváció korrelációját vizsgálva pedig egy differenciálatlan hiperaktivitás volt megfigyelhető az izolált állatokban, szemben az izolált állatokban megfigyelhető szelektív IL-PrL kapcsoltsággal. Az általunk tapasztalt izoláció által okozott neuronális hiperaktivitás és megváltozott hálózati működés kialakításában feltételezhetően szerepet játszik az izoláció által szintén befolyásolt szerotonerg neurotranszmisszió.

Összefoglalva elmondható, hogy az agresszív interakcióra adott akut idegrendszeri válasznak része a prefrontális kérgi szerotonerg neurotranszmisszió megváltozott működése. A korai szociális izoláció, mint a gyermekkori elhanyagolás állatmodellje, abnormális agressziót és zavart szociális magatartást okozott felnőttkorban. Az abnormális agresszió a PFC felborult hálózati működésével, valamint a szerotonerg rendszer hiporeaktivitásával társult. A PFC ezen diszfunkciói a szociális ingerek nem

megfelelő feldolgozását okozhatták, amelyek fontos szerepet tölthetnek be a szociális izoláció által kialakított abnormálisan agresszív viselkedés kialakításában.

5. Következtetések

Eredményeink szerint a SERT molekula mint a szerotonerg jelátvitel fontos szabályozója része a szerotonerg rendszernek egy emocionális kihívásra (agresszív interakcióra) adott akut válaszában, ami a SERT expressziójának megnövekedéséhez vezet. A korai élet averzív élményei felnőttkori szociális magatartási zavarokhoz és abnormálisan agresszív viselkedéshez vezetnek. Ezekhez a prefrontális kéreg megváltozott aktivitási mintázata társul; a PFC alterületei hiperaktiválódnak, illetve korrelált együttes aktivitást mutatnak az izolációnak kitett állatokban. Ehhez a szerotonerg rendszer reaktivitásának csökkenése társul. A korai averzív élmények tehát feltehetőleg a PFC fejlődésének érzékeny periódusában a prefrontális hálózat funkcionális zavart fejlődéséhez vezettek, emiatt felnőttkori megváltozott aktivitásmintázatok jelentek meg, amelynek hátterében részben potenciálisan az intraprefrontális kapcsolatok eltérő fejlődése állhat. Ehhez hozzájárulhatott a megváltozott szerotonerg moduláció is.

1. Rövidítésjegyzék

5-HT – 5-hidroxi-triptamin vagy szerotonin

5-HT-IR – 5-HT immunreaktivitás

Cg1 – anterior cinguláris kéreg

DAB – diaminobenzidin-tetrahidroklorid

IL – infralimbikus kéreg

IR – immunreaktivitás

izo – izoláltan tartott csoport

LP – lokalizációs pont

MO – mediális orbitofrontális kéreg

mPFC – mediális prefrontális kéreg

OFC – orbitofrontális kéreg

PFC – prefrontális kéreg

PrL – prelimbikus kéreg

RB – rezidens-betolakodó teszt

SERT – szerotonin transzporter

SERT-IR – SERT immunreaktivitás

STORM – stochasztikus optikai szuperrezolúciós mikroszkópia

szoc – szociálisan tartott csoport

VO – ventrális orbitofrontális kéreg

Taschek Zoltán

A Modernkori Magyarország Doktori Program harmadéves doktoranduszaként az alábbi tanegységeket teljesítettem:

Kód	*Cím*	*Oktató*	*Kredit*	Érdemjegy
BTKD-TÖ-JKM-13	Konzultáció 6.	Szerencsés Károly	10	jeles (5)
BTKD-TÖ-P-1.1	Publikáció / tanulmányírás I.: kisebb terjedelmű magyar (kb. 40.000 leütés)		5	teljesítette
BTKD-TÖ-P-2.2	Publikáció / tanulmányírás I.: nagyobb terjedelmű magyar (40.000 leütés felett)		10	teljesítette
BTKD-TÖ-T-1.1A	Konferencia előadás magyar nyelven		5	teljesítette

Levéltári kutatásaimat tekintve a félév során továbbra is végeztem anyaggyűjtést az MNL OL-ben mind kormányzati, mind társadalmi szervek irataiban, a BFL-ben pedig folytattam a Dréhr-per dokumentumainak átnézését. Az egyházi levéltárak közül székesfehérvári kutatásaim befejezésén túl az Esztergomi Prímási Levéltárban egyházkormányzati, a Pannonhalmi Főapátsági Levéltárban főapáti, a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltárban és a Kalocsai Főegyházmegyei Levéltárban pedig egyházkormányzati, plébániai és személyi iratokat is tanulmányoztam. Különböző kiadványokban és sajtóorgánumokban is végeztem kutatómunkát. Ezen források közül az egyik legfontosabb a Fejérmegyei Napló című napilap, amelynek 1904. november – 1911. augusztus közötti számait dolgoztam fel. Haladtam az összegyűjtött anyag feldolgozásával is, így sikerült jelentős mértékben kidolgoznom leendő disszertációm vázlatát.

A Fons 2021/4. száma közölte *Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter szociálpolitikai programjának előzményei és előkészítése* című tanulmányomat, egy írásom (*A Társadalombiztosítási Közlöny irodalmi számainak története és elemzése*) pedig a Történész műhely Opuscula historica című könyvsorozatának következő kötetében fog megjelenni. Március 26-án a műhely konferenciáján előadást tartottam *Az országos társadalombiztosító intézeti választások 1929-ben* címmel, április 29-én pedig a Debreceni Egyetemen tartott doktorandusz konferencián adtam elő, témám *Az Országos Társadalombiztosító Intézet szervezetének kiépülése (1927-1930)* volt.

Telek András

A félév alatt elvégzett kutatási feladatok:
A félév során doktori kutatásomat az előző féléves munkára építve tudtam folytatni. A Servier kutatóintézetében már elérhető imin-reduktáz/reduktív amináz enzimkollekció tesztelése folytatódott ketosav és aminosavészter szubsztrátokkal. A nagyméretű kollekciót aktivitás alapján 18 enzimre szűkítettük, amelyeken szélesebb körű szubsztrátkör vizsgálatot és reakciókörülmény-optimálást fogunk végrehajtani. Eközben folytatódott további enzimcsaládok vizsgálata is, amely során 3 különböző, természetes iminreduktáz aktivitással rendelkező enzimcsalád összesen 11 tagját az ELKH TTK Enzimológiai Intézetében tisztítottam meg, majd ezen enzimek aktivitását a Servier kutatóintézeténél vizsgáltam.

Kutatásomról két céges és egy hazai konferencián (FIBOK 2022) is beszámoltam. Júniusban elfogadásra került egy a mester képzésem alatt végzett kutatásomból készült publikáció a Journal of the American Chemical Society Au open access folyóiratban „Transforming Chemical Proteomics Enrichment into a High-Throughput Method Using an SP2E Workflow" címmel.

A félév alatt végzett tevékenységek a műhelyben:
A műhely munkájába elsősorban a műhelyórákon kapcsolódtam be. Az óra szakszövegolvasással foglalkozó részében a műhely kémiás tagjainak én vezettem a foglalkozást. A félév folyamán review-k és szakcikkek mentén szerveztünk gyakorlatot egy konkrét szakterület megismerésének módszertanában, konkrétan a kémiai biológia és a proteomika határterületeivel ismerkedtünk. Ennek lezárásaképp a tavalyi félévben megjelent cikkem is kielemzésre került, és ezen keresztül a publikálás folyamatába is betekinthettünk.

A műhelyórán felül részt vettem a Természettudományos Tábor kémia szekciójának szervezésében, és a műhely közösségépítő programjain is.

Vácz István Dávid

Doktori iskolai státusz: állami ösztöndíjas PhD hallgató, Történelemtudományi Doktori Iskola, Új- és Jelenkori Egyetemes Történelem Doktori Program. Ázsia geopolitikai struktúrái a 19. és 20. században téma.

Tanulmányok kezdete: 2022. II. félév.

PhD téma címe: The Economic Development of Persia (Iran) in the late 19th century – The British Geopolitical Involvement (1872-1922) and its impact on the long-term development of Persia

Témavezető: dr. Byrappa Ramachandra

Teljesített kreditek: 30
A félév átlaga: 5,0.

A disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység
A félév során hallgatott doktori kurzusok (három darab) nagy mértékben hozzájárultak fejlődésemhez, számos új gondolatot, elméletet ismertem meg. A félév során nagymennyiségű szakirodalmat, valamint levéltári anyagot dolgoztam fel, így jó ütemben haladok a disszertációmmal.

Konferencia-részvétel

2022.04.29.	„The Anglo-Persian Oil Company and British Geopolitical Regionalism in Southern Persia" Modernkortörténeti Doktorandusz konferencia. Debrecen.
2022.03.06.	„The Anglo-Persian Oil Dispute of 1928-32: geopolitical discourse, causes and consequences" TUIC Akademi. International Student Conference. (Online).
2022.04.09.	„A Khoshtaria koncesszió és az Angol-Perzsa Olajvállalat" X. Eötvözet konferencia Szeged.

Publikációs tevékenység

Vacz, I. D. (2022). The Collapse of the Austro-Hungarian Monarchy the Fundamental Role of the Geopolitical Transition and Perception. In: Journal of International Relations and Political Science Studies, (4), 18-34. https://dergipark.org.tr/tr/pub/jirps/issue/69537/1107712

Valamint több publikációm elbírálás/megjelenés alatt van.

Ösztöndíj

Új Nemzeti Kiválóság Program 2021/2022 (12 hónap).
Sikeresen pályáztam az ASMEA Research grantre és novemberben megyek Washingtonba ezáltal a konferenciájukra.

Oktatási tevékenység:

Egy szeminárium tartása: Fejezetek a 19. század egyetemes történelméből

Egyéb:

2022.02.26.	Vendégelőadó: Modernisation and Geopolitics of Persia during the Qajar era. TUIC Akademia. (Online) (angolul)
2022.04.22-23	I. Bölcsész Ideatlon ELTE. I. helyezés. Innocream podcastszereplés.

Varga György

Doktori iskolai státusz: állami ösztöndíjas PhD-hallgató, Földtudományi Doktori Iskola, Földrajz–Meteorológia Program
Tanulmányok kezdete: 2020. szeptember
PhD téma címe: Térhasználati kérdések magyarországi magán- és közterületeken: fókuszban a társállattartás
Témavezető: Dr. Gyuris Ferenc

Tanulmányok
A félév során esedékes doktori komplex vizsgámat summa cum laude minősítéssel teljesítettem.

Kutatási tevékenység
A félév során számos pozitív visszajelzést és a jövőre vonatkozó javaslatot kaptam a kutatásom kapcsán. Ebben a tekintetben a doktori komplex vizsga mellett azt emelném ki, hogy 2022. február 26-án az American Association of Geographers (AAG) konferenciáján tartottam előadást már meglévő kutatási eredményeimből, amelyhez az eddigi munkámat elismerő és további kutatásokra ösztönző hozzászólások érkeztek. A kutatási eredmények gyakorlatban történő hasznosulásához jelentős előrelépést jelentett, hogy a tavasz folyamán részt vehettem a MEGÉRTI Kft.-nél olyan parkok használatának többféle módszerrel történő felmérésében, melyekben kísérleti jelleggel – leginkább a kutyás területhasználat kapcsán – vezetett be új szabályokat a Fővárosi Önkormányzat. A félév során továbbá több, a doktori kutatási témámhoz kapcsolódó adatbázishoz sikerült hozzáférnem, melyeknek megkezdtem az elemzését. Részben már az utóbbi elemzéseken alapul a Brit Királyi Földrajzi Társaság (RGS) és Brit Geográfusok Intézetének (IBG) 2022. évi konferenciájára szánt előadásom, melyet 2022. szeptember 1-jén fogok tartani (absztraktját a tavasz folyamán fogadták el).

Konferencia-részvétel
2022.02.25. – 03.01. 2022 AAG Annual Meeting (online). *Who let the dogs out? The role of dog keeping in shaping public spaces in post-communist Budapest* (előadás)

Oktatási tevékenység

A félév során kutatási témámhoz kapcsolódóan tartottam *Az emberközpontú társadalomföldrajzon túl: fókuszban a kutyák* címmel Új társadalomföldrajzi kutatási irányzatok és módszerek gyakorlatot elsőéves Geográfus MSc-hallgatóknak egy alkalommal. Ezen felül két szakdolgozatot bíráltam, továbbá egy társadalomföldrajzi nyári terepgyakorlati csoport szervezésében is aktív szerepet vállaltam. A közelgő IX. Eötvös Természettudományos Táborban *A társállattartás földrajza* címmel tervezek előadást tartani az érdeklődő hallgatóknak.

Ösztöndíj

Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj (KDP-2020) 48 hónapra 2020 szeptemberétől (vállalati partner: MEGÉRTI Kft.)

Diákélet

❖ ❖ ❖

Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2021. őszi féléves munkájáról

I. Összegzés

A 2021/22-es őszi félév elsődleges célja az online oktatással töltött tavaszi félév után a Collegium közösségi életének újraélesztése és az újonnan felvett évfolyam integrálása, a mindennapi és társasági életbe való beilleszkedésének biztosítása volt. A félév során egyéni okok miatt a Közösségi bizottság vezetését Szalay Sárától Csertán András alelnök vette át. Tóth Jenő pedig ebben a félévben zárta munkáját a gazdasági bizottság elnökeként. A Collegium nevében neki és Szalay Sárának is köszönjük a féléves munkát! Örömmel köszöntjük a közösségi bizottság élén Katkó Dominikot, aki eddig a kommunikációs bizottságot vezette, az ő helyén pedig Gyenes Rékát, valamint a gazdasági bizottság új elnökét, Szabó Botondot. Eredményes munkát kívánunk!

II. A Választmány tagjai – 2021/22/1

Elnökség:
- ❖ Elnök: Varga Sára
- ❖ Alelnök: Szajbély Sámuel
- ❖ Alelnök: Csertán András

Bizottsági elnökök:
- ❖ Gazdasági Bizottság: Tóth Jenő
- ❖ Kommunikációs Bizottság: Katkó Dominik
- ❖ Közösségi Bizottság: Szalay Sára
- ❖ Kulturális Bizottság: Süle Dóra
- ❖ Sportbizottság: Kelemen Lajos
- ❖ Tudományos Bizottság: Szlovicsák Béla

Titkár: Bartos Violetta

III. Beszámolók

Elnök: Varga Sára

Az elmúlt félév az utóbbi időszakokhoz képest rendhagyónak mondható abból a szempontból, hogy a bentlakó tagságnak nem kellett kiköltöznie, és a collegiumi kurzusok is jelenléttel folyhattak. Személyesen nagyon örülök, hogy újra megtapasztalhattuk ezt az érzést, minden nap megtelhettek az alagsori termek, és megtarthattunk egy sor olyan eseményt, amelyek a collegiumi közösségi élet esszenciáját adják. Külön öröm, hogy az első évfolyam megtapasztalhatta a jelenléti oktatás hangulatát, és személyes találkozások során illeszkedhetett be a közösségbe.

Mindenkinek köszönöm, aki a Covid miatt kialakult helyzetekben felelős magatartással hozzájárult ahhoz, hogy a collegiumi élet különösebb fennakadás nélkül folyhatott tovább, illetve köszönöm a tagság türelmét és együttműködését azokban a szituációkban, amikor a fertőzés jelenléte kényelmetlenséget okozott. Igyekeztünk Igazgató úrral és Gondnokasszonnyal egyeztetve a collegisták számára lehető legelőnyösebb módon kialakítani a járványhelyzet alatti korlátokat.

Igazgató úrral heti rendszerességű megbeszéléseket folytattam, valamennyi felmerülő kérdést és problémát legjobb tudomásom szerint megoldottunk. Örülök, hogy mindig a legnagyobb figyelemmel érdeklődött az aktuális ügyek után, és hogy meg tudtuk találni ezekre a megfelelő intézkedéseket. Igazgató úrral és a titkársággal december-január folyamán szorosabban is együttműködtünk a Tehetség Tábor szervezésében, amelyet a járvány erősödése miatt sajnos el kellett halasztanunk.

Az őszi félévre beígért intézkedések közül elmaradt a konyhaszekrények kiosztása. A legutóbbi választmányi ülésen viszont napirenden volt, így a tavaszi félév elején sor fog kerülni a szekrény-ügy rendezésére. Megindult az ágyak cseréje, 42 db ágyat lehetett igényelni, ezek többsége pedig már helyére is került. A Társalgóban a társasjátékok és a sporteszközök számára elhelyezésre került egy zárható szekrény, és új közös használatú porszívót szereztünk be.

A félév során szokásos módon a választmány több tagjával együtt aktívan részt vettünk a Szakkollégiumi Mozgalom havi rendszerességű ülésein. Az októberi Interkoll ülésen a Rajk Szakkollégiummal együtt sikerrel pályáztunk a 2022-es Nyári Szakkollégiumi Találkozó, vagyis NYATA szervezésére. Remélem, hogy a szervezés mind a Rajkkal, mind a többi szakkollégiummal erősíti kapcsolatainkat szervezeti szinten és a szakkollégisták között személyesen is. Az ELTE többi szakkollégiumával is folytak egyeztetések, ezek során

kölcsönös segítségről születtek ígéretek kommunikáció és kapcsolatépítés terén. Ebben a félévben is lehetősége volt ELTE-s szakkollégistáknak részt venni az ALFONSÓ-program egyes kurzusain.

Részt vettem a Kollégiumi Hallgatói Önkormányzat elnökválasztó küldöttgyűlésén. Az ott megválasztott új vezetőséggel az együttműködés jó, személyesen hosszas megbeszélést is folytattam Papp Tamás szakkollégiumi referenssel. A Tehetséggondozási Tanács, illetve az EHÖK Tudományos Bizottságának ülésein is részt vettem, ahol különböző tudományos eseményekről, ösztöndíjakról, lehetőségekről egyeztettünk.

A szakkollégiumok közti kapcsolatot több választmányi szervezésű program is erősítette. 2021. október 15-16-án a szegedi Eötvös Loránd Szakkollégium tagjait láttuk vendégül, a kötetlen programok mellett „Elvek és a kisebb rossz között" címmel tartottunk beszélgetést. A találkozón szép számmal vettünk részt, emlékezetes hétvége volt, és meghívást kaptunk a tavaszi félév folyamára, hogy Szegeden tegyünk látogatást, ha a járványügyi szabályok megengedik majd. December 8-án a Demokratikus Ifjúságért Alapítvánnyal közösen tartottunk ötletgeneráló eseményt. Meghívásunkra a Bibó és a SZISZ szakkollégistái is részt vettek, a Ménesi úti kollégisták közösen beszélgethettek arról, milyen igényeik, problémáik merülnek fel az újbudai mindennapok során.

Végezetül szeretném megköszönni elsősorban a Választmánynak, különösen a leköszönő bizottsági elnököknek Tóth Jenőnek és Szalay Sárának, valamint a bizottságok tagjainak munkáját, és mindenkinek, aki az őszi választmányi eseményekkel kapcsolatban bármilyen feladatot vállalt. Köszönöm Sebe Anna, László István és Balogh Szabolcs, a Fenntarthatósági Munkacsoport koordinátorainak munkáját, továbbá a Kuratóriumi diáktagok: Garai Luca, Szekeres Kata, Rémai Martin, az Etikai biztosok: Vojtek Lili és Nagy Kartal, valamint a Tanácsadó Testület tagjainak: Kökény Martina, Egyed Regina, Szajbély Zsigmond, Sulan Ádám és Pap Kincső támogatását, és hogy a félévre tisztségüket vállalták. Hálámat fejezem ki a műhelytitkároknak és a tanári karnak, Igazgató úrnak, Gondnokasszonynak és a titkárságnak az eredményes közös munkáért, együttműködésért.

Alelnök: Szajbély Sámuel

A félév során rendszeresen konzultáltam Varga Sárával, többször elkísértem az Igazgató Úrral és Gondnokasszonnyal folytatott megbeszéléseire. Ezen kívül megszerveztem az Eötvös2-et, amely keretében a szegedi Eötvös Loránd Kollégium hallgatói látogattak el hozzánk. Az esemény része volt egy vita

lebonyolítása, melynek nagy sikere volt, így szerettünk volna több ilyet is szervezni a félévben, de erre végül nem került sor. A Választmány által szervezett események plakátjait szinte kivétel nélkül én készítettem, ezzel is segítve a munkát.

Alelnök: Csertán András

Az előző félévben a Választmány alelnökeként igyekeztem segíteni a bizottságok munkáját, valamint részt vettem a hagyományos őszi programok lebonyolításában is. A GóJakurzus sajnos nem örvendett túl nagy népszerűségnek, az első néhány alkalom kivételével érdeklődés hiányában elmaradt. Ennek miértjeit mindenképp érdemes lesz átbeszélni és a megfelelő tanulságokat levonni.

Az őszi félév legfontosabb programja a GóJahétvége volt, itt elsősorban a szombati GóJabál előkészítésében és lebonyolításában vállaltam nagyobb szerepet. Szerencsére a vírushelyzet lehetővé tette, hogy különösebb megszorítások nélkül megtarthassuk a programokat, amik a visszajelzések alapján jól sikerültek.

Továbbá november közepétől Szalay Sára távollétében átvettem a Közösségi Bizottság irányítását. Itt a hagyományos félév végi programok, vagyis a mikulásozás és a Colikarácsony megszervezése volt a feladatom, amik a bizottsági tagok együttműködésének köszönhetően gördülékenyen lementek és jó hangulatban teltek. Ezen kívül még elkezdtük a januári végi Tehetségtábor közösségi programjainak előkészítését, ám az sajnos a járványhelyzet miatt későbbi időpontra lett halasztva.

Kommunikációs Bizottság: Katkó Dominik

Az előző félévben a fókuszunk főleg az ismét elérhető személyes eseményekre irányult. Készítettünk a nyílt napokra és egyéb kitelepülésekre egy Eötvösös, figyelemfelkeltő „roll up"-ot, és szórólapokat, melyekkel részt vettünk az AlterEgom pályaorientációs rendezvényén Esztergomban, az ELTE Eötvös József Gimnázium Eötvös napjain, valamint a HiSchool pályaorientációs napjain a Szent István Gimnáziumban, az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Gimnáziumban, valamint a Teleki Blanka Gimnáziumban. Végül vissza kellett térnünk az online formához, így a ELTE IK és BTK nyílt napjain Teamsen tartottunk egy-egy rövid előadást, és a TTK és TáTK nyílt napjaihoz pedig bemutatkozó leírásokat küldtünk (amiket kértek), de azokról nincs tudomásom, hogy végül kikerültek volna. A GTK nyílt napjáról lemaradtunk, az Educatio kiállításra pedig jelenleg csak az Interkoll szintjén látom az értelmét, hogy

közösen menjünk ki képviselni a szakkolis közösséget. Érdemes lesz ezt jövőre felvetni az egyik ülésen.

Egyebek:
• Idén a GóJaBálra a Simonyi Szakkollégium SPOT fotókörét kértük fel fotózásra. Az elkészült képekkel az évfolyam és a Választmány is összességében elégedett volt.
• Kikerültek a Társalgóba az elmúlt időszak fotópályázatainak nyertesei, és azok mellett sok más kép is.
• A Társalgó előtti faliújságra felkerült a rendszeres közösségi és sport programjaink naptára.
• 4 Epistola Collegii hírlevelet küldtünk ki a félév alatt. A tavalyi visszajelzések alapján az Epistolát kiegészítettük témák szerinti címkékkel.
• Az interjúsorozatunkhoz új interjúk nem készültek, mivel még mindig feldolgozás alatt van pár. A félévben a Kocsis Ábellel és Janosov Milánnal készült interjúk kerültek ki az Epistolába.

Köszönöm mindenkinek, aki részt vett a pályaorientációs napokon, segített ötletelni, vagy küldött az Epistolába tartalmat. Külön szeretném megköszönni Vojtek Lili, Palasics Bence, Kéri Anna, és Szajbély Sámuel munkáját.

Közösségi Bizottság: Szalay Sára
Október 15-16-án tartottuk az Eötvös^2 című programunkat, amely egy két napos találkozó a szegedi Eötvös Kollégium diákjaival. Pénteken egy vitaestre került sor, majd szombaton megnéztük együtt az ARC kiállítást.

Október 21-én halloweeni készülődést tartottunk. Többek között tökfaragás, sütőtökös pite sütés programok közül lehetett választani, majd a Treack or Treat keretében körbejártuk egymás szobáját és megleptük egymást finomságokkal.

November 4-6 került megrendezésre a GóJahétvége. A hétvégét a szokásos programpontokkal bonyolítottuk le. Csütörtökön Janicsek esttel, pénteken akadályversennyel, szombaton a Ménesi úti fotózással, GóJaavatással, GóJaműsorral és GóJabállal készültünk.

Kulturális Bizottság: Süle Dóra
Az idei félévben – hosszú idő után – végre újra tudtunk személyes programokat szervezni. Az első program Vezekényi Fanni könyvbemutatója volt, amely nagyon jól sikerült, és kellemes hangulatban telt. Illetve az idén színházba is eljutottunk, ahol Az öreg hölgy látogatása c. darabot néztük meg több mint 40-en a Vígszínházban. Két év kihagyás után pedig sor került egy Open MIC estre is, ahol sok tehetséges Collegista lépett fel, és adta elő műveit. A félév utolsó programja pedig Dörner Csenge YouTube-videós előadása volt viselkedési közgazdaságtan témában, ahol szintén sok érdeklődő vett részt.

Sportbizottság: Kelemen Lajos
A 2022-es őszi félév jelenléti oktatással indult, így újra meg lehetett szervezni rendszeres jelleggel a vasárnapi focit és a hétfői röplabdát. Új sportágként megjelent a vívás is a Collegiumban. Megtartottuk a második futóhónapot is, melyen szép számmal vettek részt a collegisták. Ezeken kívül természetesen a sakk sem maradt el. Beszereztünk új foci- és röplabdát és egy pumpát is. Megkezdődött az új konditerem építése, ahova szükség esetén további sporteszközök beszerzése várható.

Tudományos Bizottság: Szlovicsák Béla
Az elmúlt félévben a Bizottságnak inkább kisebb teendői voltak, így fontos volt a műhelyhonlapok frissítésének ösztönzése, ami viszonylag sikeres is volt. A legfontosabb teendő viszont az Év Tudományos Rendezvénye pályázat leadása volt, amire a tavalyi Eötvös Konferenciával pályáztunk, amit el is nyertünk. Ez segíteni fog a tavaszi Konferencia megszervezésében is, aminek a munkálatai most kezdődnek majd el. További fontos részét képezte a félév teendőinek a Tehetségtábor előkészítése is, amit, jóllehet sajnálatos módon el kellett halasztani, sikeres volt a műhelytitkárokkal való együttműködés a programok előkészítésében. A Bizottság operatív tagjai a félévben Csigó Ábel és Szűcs Adél voltak.

Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2022. tavaszi féléves munkájáról

I. Összegzés

A 2021/22-es tavaszi félévben a Választmány igyekezett a jelenléti oktatás előnyeit kihasználva minél több közösségi programot megvalósítani, a Collegiumon belüli kapcsolati háló megerősítését elősegíteni.

Nagy hangsúlyt kapott ezen felül a Reformbizottság munkája nyomán a belső működésünk rendezése és átformálása a tagság igényei alapján. Reméljük, hogy a működésünkről való gondolkodásnak, önkritikának és a megoldások keresésének ezután tartósan lesz helye a mindenkori Választmány feladatai között és a tagság igényei között. Köszönjük a munkánkat segítőknek tevékenységüket és sok sikert kívánunk a következő Választmány számára.

II. A Választmány tagjai – 2021/22/2

Elnökség:
- ❖ Elnök: Varga Sára
- ❖ Alelnök: Szajbély Sámuel
- ❖ Alelnök: Csertán András

Bizottsági elnökök:
- ❖ Gazdasági Bizottság: Szabó Botond
- ❖ Kommunikációs Bizottság: Gyenes Réka
- ❖ Közösségi Bizottság: Katkó Dominik, ügyvivő: Babják Sára
- ❖ Kulturális Bizottság: Süle Dóra
- ❖ Sportbizottság: Kelemen Lajos
- ❖ Tudományos Bizottság: Szlovicsák Béla

Titkár: Bartos Violetta

III. Beszámolók

Elnök: Varga Sára

Választmányi elnökségem kezdetén tavaly ilyenkor több irányelvet határoztam meg magam és a választmányi csapat számára.

Egyrészt a nyílt és folyamatos kommunikáció, amit úgy gondolom, lehetőségeink és képességeink szerint maximálisan teljesítettünk. Valamennyi hozzánk érkező kérdés, panasz, kérés legjobb tudomásom szerint megválaszolásra, megoldásra, teljesítésre került, már amennyire az választmányi hatáskör volt. Kommunikációs sikerként számolom el Igazgató úrral és Gondnokasszonnyal való együttműködésünket. Bár minden munkakapcsolatnak megvannak a könnyebb és nehezebb szakaszai, igyekeztem velük együtt a collegisták számára legkedvezőbb lehetőségeket kialakítani.

Második irányelvünk a hagyományok éltetése mellett az új ötletek befogadása és támogatása. Ennek megvalósulását talán leginkább a Reformbizottság létrejötte mutatja, ami fél éven át dolgozott a Collegium belső rendszerének korszerűsítésén és javításán. Sikerét mutatja, hogy a legutóbbi Közgyűlés a kidolgozott javaslatokat elfogadta és megerősítette.

Célunk volt az alsóbb két évfolyam integrálása, amit a jelenlegi választmányi programot tekintve szintén sikeresnek könyvelek el, nem is beszélve arról, hogy az említett két évfolyam vezeti a collegiumi önképző és önkéntes körök legnagyobb részét.

Egy éve a szakkollégium külső kapcsolatainak erősítését is kiemelt szándékként fogalmaztuk meg. Ez sok formában megvalósult, mint például a Bibó, a SZISZ, a Bolyai, a Rajk, a SzIK, a Korányi és még sok más szakkollégium közösségi és szakmai eseményein való részvétellel, illetve a Rajk Szakkollégiummal együtt a 25. NYATA megszervezésével. Aktívan képviseltettük magunkat a havi rendszerességű Interkoll üléseken, ezeken két kivétellel személyesen vettem részt.

A következőkben szeretném áttekinteni az elmúlt félévben a Választmány által közösen koordinált programokat, illetve gyakorlati jellegű intézkedéseket.

❖ Március folyamán Igazgató úrral és a Titkársággal közösen benyújtottuk a szakkollégiumok által pályázható NTP pályázatot, ami, ha nem is a kért mértékben, de támogatásra került.

❖ Április 7-10. között került sor a Tehetségtábor megtartására, amelynek előkészületei a bizottságok nagyfokú együttműködésével márciusban zajlottak le. A táborban 30 végzős gimnazista vett részt.

❖ Május első hétvégéjén ellátogattunk a szegedi Eötvös Kollégiumba a tavaszi Eötvös^2 keretében.
❖ A nyári időszak elején sikerrel pályáztunk a Kollégiumi Központnál jegyzett fejlesztési és kompenzációs keretünkre, amelynek összege 5219000 forint volt, ebből pedig 4 db főzőlapot, 120 rend ágyneműt, 5 db mikrót, 30 db hűtőszekrényt, 40 db íróasztalt, 1 csocsóasztalt és 8 db babzsákot igényeltünk, amelyek leszállítása megkezdődött, jelenleg folyamatban van. Ennek következtében lehetőség nyílt a konyhák nagyobb körű felújításának, ahol azok elkészültével a főzőlapok, új sütők, megújult konyhapult és mosogató állnak majd rendelkezésre.
❖ A nyár legjelentősebb eseménye a 25. NYATA volt, amelyet a Rajk Szakkollégiummal közösen szerveztünk. Úgy gondolom, hogy kivételesen jó hangulatú és szakmailag is kiemelkedő eseményt szerveztünk, amely jó tapasztalat volt gyakorlati szempontból is a szervező csapat számára, illetve a Collegium aktív magját is összerántotta.
❖ Végül az idei felvételiről szeretnék beszámolni. A folyamat egyrészt nagyon sikeres volt a jelentkezők számát tekintve, több, mint 200 regisztráció után 165 jelentkező véglegesítette pályázatát. Közülük 31 főt bentlakó, 61 főt pedig bejáró státuszba vettünk fel. Tudomásom szerint azóta 1 bentlakó és 2 bejáró mondta vissza tagságát. A felvételi során sikeres volt az a törekvésünk, hogy az eljáráson kívül bevonjuk a jelentkezőket, ezáltal pedig jobban megismerhessük őket. A vasárnap esti programok a résztvevők körében nagy tetszést arattak, és remélem, hogy a következő években még inkább gördülékennyé válik ezek megszervezése is. A közös diákbizottságok visszatérése véleményem szerint nagyban növelte a felvételi színvonalát, köszönöm ezúton is az ebben részt vevő választmányi és felkért tagoknak, valamint a műhelyek delegáltjainak a munkáját.

Személyesen elnöki évemet úgy szeretném zárni, hogy azt gondolom, mindenkivel tudtam megfelelő módon, rendszeresen, segítőkész módon kommunikálni, és remélem, hogy mulasztást nem hagyok magam után. Köszönöm mindenkinek a segítséget, együttműködést, köszönöm a visszajelzést, a kritikát és a javaslatokat, a biztatás a nehezebb időszakokban és a sok tapasztalatot, emléket, amit elnökségem alatt szereztem. Öröm volt a Collegiumért dolgozni, megtisztelő, hogy ebben az évben a tagság bizalma nyomán én képviselhettem a közösséget.

Alelnök: Szajbély Sámuel
Az elmúlt félév során alelnökként az elnök feladatainak segítése mellett két fontos tevékenységet végeztem. A Reformbizottság elnökeként az üléseket összehívtam, az ott gyűjtött tapasztalatokat ülésenként összefoglaltam, majd azt kiküldtem a tagságnak. Végül három ülés után, a közös gondolkodás eredményeként előálltunk egy javaslatcsomaggal, amelyek célja a problémák kezelése volt. Ezeket a javaslatokat végül szabályzatba foglaltuk, amihez a három szabályzatunkat (SzMSz, CTSzK, CHÖK) jelentősen módosítani kellett. Ezeket a módosítójavaslatokat a Közgyűlés szeptember 15-én megszavazta.

Emellett a Reformbizottság egyik javaslatának megfelelően átalakítottuk a felvételi diákbizottságainak szervezését, és mivel a javaslatokkal én voltam legjobban tisztában, kezembe vettem a felvételi szervezését: én vezettem a kommunikációt a műhelytitkárok és a felvételi diákbizottságok felé, illetve alakítottam ki a felvételi menetrendjét.

Természetesen ezen feladatokat nem egyedül végeztem, leggyakrabban és legtöbbet Varga Sára volt segítségemre. Ám a Reformbizottság ülésein, illetve a szabályzatmódosításokkal kapcsolatban mutatott aktivitásuk miatt szeretném kiemelni (ABC sorrendben) Bartos Violetta, Blaskovics Ákos, Csertán András, Sulan Ádám és Tóth Regina munkáját.

Alelnök: Csertán András
Az előző félévben a Választmány alelnökeként segítettem a bizottságok munkáját, ennek kapcsán igyekeztem részt venni a hagyományos tavaszi programok (Eötvös Konferencia, Éjszakai Sportok, Majális, stb.) előkészítésében és lebonyolításában. Ezen kívül képviseltem a Collegiumot a Szakkollégiumok Egyeztető Fórumának februári ülésén. Továbbá az idei Nyári Szakkollégiumi Találkozó (NYATA) egyik főszervezője is voltam. Az eseményen sok EC-s részt vett segítőként, remélem sikerült velük megszerettetni az össz-szakkollégiumi közeget, és a jövőben is szívesen vesznek majd részt hasonló eseményeken.

A továbbiakban nem tervezek a Választmány tagja lenni, így ezúton is szeretném mindenkinek megköszönni a közös munkát, valamint sok sikert kívánni a leendő Választmánynak.

Kommunikációs Bizottság: Gyenes Réka
Az előző tanév tavaszi félévében vettem át a Kommunikációs Bizottságot, igyekeztem minél jobban teljesíteni és kihozni a legjobbat ebből a bizottságból.

Már az első gyűlésen felmerült az Epistola megreformálásának ötlete. A szakmai események hirdetése más platformot kapott, ez pedig a EC Kommunikációs

Bizottság Facebook oldala. Így az Epistola inkább egy kollégiumi újsággá vált, ahol különböző rovatokban - eddig irodalom, gasztronómia, fenntarthatóság - jelennek meg cikkek. A cél egy sokak által olvasott platform kialakítása, ahol bármely kollégista újságírói ambíciója kiteljesedhet.

Együttműködve a fotósokkal továbbra is dokumentáltuk a Collegium eseményeit, melyek visszakövethetőek a közösségi oldalakon.

A felvételi időszakban Facebookon az esemény alatt folyamatosan frissülő tartalmakkal fogadtuk az érdeklődőket. A sok kedvcsináló poszt közül kiemelném a felvételi videónkat, hiszen ezt már régóta tervben volt és most sikerült megvalósítani. Illetve nem elhanyagolható a Face of EC rovat Instagramon, ahol rövid bemutatkozók keretében megismerhettek a felvételizők pár ikonikus arcot a Collegiumból.

Innen is szeretném megköszönni a bizottsági tagok munkáját, mert nélkülük nem sikerült volna ilyen sikeresen véghez vinni a felmerülő ötleteket, fejlesztéseket.

Közösségi Bizottság: Katkó Dominik
ügyvivő 2022. augusztustól: Babják Sára
Katkó Dominik:
Az elmúlt félévben a Bizottság alatt és azzal együttműködő öntevékeny körök (pl. Filmklub, Bibliacör, D'coeur) önszervezedően és nagy sikerrel működtek. A Bizottság munkája a két év kihagyást követően újra megrendezésre került Eötvös Majális és a ColEaster szervezéséből állt. Mindkét esemény nagy sikert aratatott, a Conviviumra több mint 120 érdeklődő érkezett, melynek tematikájára idén először pályázatot hirdettünk. A bizottság által levont tapasztalatokról bővebben írtam egy dokumentumot, efelől érdeklődni lehet az elnökségen keresztül. Az őszi félév eleji GóJaTábor szervezését már Babják Sára koordinálta.

Köszönöm neki és a többi bizottsági tagnak is a féléves munkáját!

Babják Sára:
Felvételi közösségi programjai: A Felvételin (augusztus 21-24) sikeresek voltak a közösségi programok; mind a Filmklub, mind a sportok, mind pedig a hagyományos Colitúra és Gellért-hegyi séta sok embert mozgatott meg. Az újításnak számító nulladik napi műhelyprogramok is működni látszottak, viszont fontos kommunikálni a résztvevőkkel, ha esetleg ez a program nem a nulladik napon valósul meg, mert többen nem voltak ennek az információnak a birtokában. A jövőben érdemes volna kialakítani azok számára is programot, akiknek a műhelye valamilyen okból nem tud vasárnap este a többiekhez hasonlóan ismerkedős programot szervezni.

GóJatábor: A GóJatábor idén szeptember 2-4 között került megrendezésre Bánkon, a hagyományos programokkal. Legjobb tudomásom szerint rekordszámú résztvevő jelenlétével (majdnem 100-an vettek részt a táborban, 59 GóJa és 41 felsőbbéves jelentkezett). Az általános hangulat jó volt, a programok sikerrel lezajlottak, az élelmezés kissebb-nagyobb problémáit javarészt áthidaltuk.

Kulturális Bizottság: Süle Dóra
Az elmúlt félévben a Kulturális Bizottság elnökeként segítettem a Választmány munkáját. Mindenképpen célom volt, hogy sokféle kulturális rendezvénnyel színesítsem a Collegium hallgatói életét. A Tehetségtábor első estéjére meghívtuk Pusztai Árpád és Tamás Bálint volt Collegistákat, akik Costa Rica-i utazásukról tartottak előadást az érdeklődőknek. Illetve sor került színházlátogatásra is, amelynek keretében a Vígszínházban Az apa c. darabot tekintettük meg. Továbbá tervünk volt egy Open MIC est megszervezése is, de ez ebben a félévben sajnos nem valósult meg, ugyanis rengeteg más programlehetőség volt. Emellett a GóJatábor főszervezője is voltam, amely nagyon jól sikerült, és az eddigi visszajelzések alapján a GóJáknak is nagy élmény volt.

Sportbizottság: Kelemen Lajos
A 2022-es tavaszi félévben is rendszeres jelleggel zajlott a vasárnapi foci, valamint a hétfői röplabda. Idei évben újból megrendezésre került március 24-én az Eötvös Collegium Éjszakai Sportok esemény, melyen foci, röpi, pingpong, csocsó és sörpong versenyszámokban mérhettük össze tudásunkat számos más szakkollégiumból érkezővel. Az idei NYATA szervezésében is szervesen kivették részüket a Sportbizottság tagjai. Túrák, hagyományos csapatsportok, fekvőtámasz és plank versenyeken indulhattak a résztvevők. Ezeken kívül természetesen a sakk sem maradt ki a Collegium életéből.

Tudományos Bizottság: Szlovicsák Béla
A tavaszi félév legfontosabb feladata a XXIII. Eötvös Konferencia megszervezése volt. Ez alapvetően pozitívan sikerült, még ha előfordult is néhány olyan nehézség, amiket a jövőben érdemes lehet orvosolni. A Konferencián 65 színvonalas hallgatói előadás, továbbá három felettébb érdekes plenáris előadás hangzott el. Ezen túl a Bizottságnak nem volt más jelentős feladata a félévben, amit összességében alapvetően sikeresnek könyvelhetünk el. A Bizottság operatív tagjai a félévben Csigó Ábel és Szűcs Adél voltak.

Eötvös Konferencia

XXIII. Eötvös Konferencia
2022. április 22–23.

Részletes Program

Április 22. Péntek

09:00-09:10 - Megnyitó

11:00-12:00 - Plenáris előadás - Nemes Z. Márió előadása

12:00-13:00 - Ebédszünet

15:00-16:00 - Plenáris előadás - Boros Marianna előadása

„A" Szekció

Filozófia I.

(„A" Szekció, Péntek 09:15-10:45)

09:15-09:45	**Héthelyi Máté:** Két világ probléma Platón Parmenidészében
09:45-10:15	**Gáspár Márton:** Ágens-okozás és figyelem
10:15-10:45	**Gulyás Ábel:** A filozófus és a társadalom viszonya Arisztotelésznél

Nyelv- és Médiatudomány

(„A" Szekció, Péntek 13:15-14:45)

13:15-13:45	**Süle Dóra:** Az anorexia nervosa konceptualizálása
13:45-14:15	**Ugrin Bálint József:** A belső beszéd szerkezeti és tartalmi összetevőinek vizsgálata
14:15-14:45	**Mészáros Ferencz:** Interaktivitás a streaming szolgáltatások esetében

Világirodalom

(„A” Szekció, Péntek 16:15-17:45)

16:15-16:45 **Kmetty Klaudia:** Történelmi analógiateremtés és kétirányú anakronizmus egy XX. századi legendában ~ Hugo von Hofmannsthal Jenő hercege

16:45-17:15 **Orendács Petra:** Kasszandra és Myrtle - Két halál krónikája

17:15-17:45 **Zászkaliczky Réka:** „···és sok szót megtalált megint, rég elvesztett szavait ’ . Az elbeszélhetőség korlátai, emlékezet és felejtés Gert Hofmann prózájában (Meghódításunk, Veilchenfeld és Vak vezet világtalant)

„B” Szekció

Pedagógia és Menedzsment

(„B” Szekció, Péntek 09:15-10:45)

09:15-09:45 **Karai Virág:** Szakmai szocializáció a pszichológusképzésben

09:45-10:15 **Janecskó Liliána:** Milyen tényezők befolyásolják a komplex oktatás iránti nyitottságukban a levelező és osztatlan tanárszakos hallgatókat?

10:15-10:45 **Szabó Zoé Júlia:** Művészmenedzserek - Kulturális menedzseri készségek a 21. században

Klasszika-filológia

(„B” Szekció, Péntek 12:00-13:30)

12:00-12:30 **Török Ábel:** A Saint-Omer fivérek a moreai költészetben

12:30-13:00 **Lengyel Rita és Karácsony Dávid:** „Caput et fundamentum totius testamenti ’

13:00-13:30 **Szlovicsák Béla:** Dialektológiai jellemzők a semlegesnem változási folyamatában a Vulgáris latinban

Művészettörténet

(„B" Szekció, Péntek 16:00-18:30)

16:00-16:30 **Polonyi Kincső Bodza:** Portréreprezentáció Federico da Montefeltro udvarában

16:30-17:00 **Sprenger Zsófia:** Az esztergomi "Vitéz-studiolo" és falképei

17:00-17:30 **Fábián Blanka:** Akt a Perlrott életműben, Az akt és műfaji változásainak végigkövetése Perlrott Csaba Vilmos életművében és néhány új adalék

17:30-18:00 **Tóth Fanni:** Poszt-vasfüggöny állapot: A magyarországi művészet nemzetközi reprezentációjának kérdései a rendszerváltás után

18:00-18:30 **Gyuró György:** Linda Nochlin realizmusfogalma

„C" Szekció

Földrajz és Földtudomány

(„C" Szekció, Péntek 09:15-10:15)

09:15-09:35 **Szebenyi Renáta Mónika:** Árvízvédelmi töltéseken végzett multielektródás mérések korrekciójának vizsgálata 2D modellezés alapján

09:35-09:55 **Gula Miklós:** Növényállományok sztómavezetésének és ózon száraz ülepedése hatásának modellezése - egy egyszerűsített modell

09:55-10:15 **Kovács Dávid:** A magyarországi kisüzemi sörfőzdék földrajzi aspektusainak vizsgálata

Társadalomtudomány

(„C" Szekció, Péntek 10:30-13:00)

10:30-11:00	**Harmath Klaudia:** Fiatalok a kibertérben, avagy a cyberbullying fő áldozatai Magyarország vonatkozásában
11:00-11:30	**Antal Bálint:** Magyarország a társadalmi tőke tükrében 2017 és 2021 között
11:30-12:00	**Gera Anna:** Környezetvédelmi szempontok megjelenése az európai, amerikai és afrikai emberi jogi jogvédelemben
12:00-12:30	**Szebik Borbála:** A pandémia hatása a jövőnarratívákra és gyermekvállalási kedvre
12:30-13:00	**Nagy Márton:** Kína térnyerése Afrikában a 21. század folyamán

Fizika és Informatika

(„C" Szekció, Péntek 17:00-18:40)

17:00-17:20	**Mészáros Botond:** Nemlineáris leképezések pszeudoinvertálásáról
17:20-17:40	**Szajbély Sámuel:** Képalkotás akusztikai vibrációval
17:40-18:00	**Világos Blanka:** Báriumcsillagok vizsgálata gépi tanulással - a nehéz elemek keletkezése
18:00-18:20	**Vavrik Márton:** Schlieren képalkotás okostelefonnal
18:20-18:40	**Katkó Dominik:** A Language Server Protocol implementálása a Wrangler refaktoráló eszközbe

Április 23. Szombat

12:15-13:30 - Ebédszünet

13:30-14:30 - Plenáris előadás - Romsics Gergely előadása

„A" Szekció

Római Történelem

(„A" Szekció, Szombat 09:00-10:30)

09:00-09:30 **Berecz Gábor:** A Legio II Adiutrix altisztjeinek származása

09:30-10:00 **Magdus Tamás:** Mit tehet a nő, ha Vesta-szűz? A Vesta-szüzek kiváltságainak vizsgálata

10:00-10:30 **Besztercei Márk:** "férfiúvá lett Istenként valami új, istenférfiúi tevékenységet mutatott fel nekünk..." - A monoenergista formula megjelenése a VII. század előtti teológiában

Európai Középkor

(„A" Szekció, Szombat 10:45-12:15)

10:45-11:15 **Kováč Szilárd:** Az ideális uralkodó Marignolli János cseh krónikájában

11:15-11:45 **Varga Imre Solt:** A főpapok szerepe Zsigmond első huszita hadjáratain (1420 – 1422)

11:45-12:15 **Konkoly Sándor:** A Mohácsi-sziget történeti múltjának értékelése releváns régészeti leletek tükrében

19. századi Művelődéstörténet

(„A" Szekció, Szombat 14:45-16:15)

14:45-15:15 **Éliás János:** Kiskunsági származású diákok a Debreceni Református Kollégiumban a 18-19. században

15:15-15:45 **Erdélyi Kamilla:** Férfikép és házasság összefüggései Slachta Etelka naplójának tükrében

15:45-16:15 **Kréz Gellért:** Bátori Schulcz Bódog és egy különleges életrajzi mű

Modernkori Történelem

(„A" Szekció, Szombat 16:30-18:00)

16:30-17:00 **Andrékó Tamás Dániel:** Az osztrák-magyar – orosz háború lehetősége(i) a három császár szövetségének 1884. évi prolongálásának kontextusában

17:00-17:30 **Juhász Zoltán András:** Haszonbérlők, haszonlesők, haszonélvezők

17:30-18:00 **Nagy Richárd:** Hajdú-Bihar megye II. világháborús vesztesége és a veszteségkutatás eszközei

„B" Szekció

Filozófia II.

(„B" Szekció, Szombat 09:00-12:15)

09:00-09:30 **Csigó Ábel:** Struktúra és esemény között – Louis Althusser kései történelemkoncepciója

09:30-10:00 **Békési Áron:** Leo Strauss elmélete az ezoterikus írásról szociológiai megközelítésben

10:00-10:30 **Barcza Zsigmond Tádé:** Byung-Chul Han ellen - Az elit rendszerkritikus filozófusa

10:30-11:00 **Zsupos Norbert:** Materializmus és a reprezentáció problémája Alain Badiou filozófiájában

11:00-11:30 **Rinkács Viktor:** Kinek és mi célból e roppant nagy áldozat? Történetiség és áldozatiság Alfred Döblin: Berlin Alexanderplatz című regényében

11:30-12:00 **Havadtői Emese:** Mire jó a megbánás?

Magyar irodalom- és színháztudomány I.

(„B" Szekció, Szombat 16:00-17:30)

16:00-16:30 **László István:** Természet és ember viszonya Fanni kertjében

16:30-17:00 **Tarnai Csillag:** „Nem értették őket, tehát gyűlölték." közös játék és világalkotás Kosztolányi Dezső Esti Kornél-novelláiban

17:00-17:30 **Szabadhegyi Anna:** A nézés és a tekintetek szerepe Mándy Iván Tájak, az én tájaim című kötetében

Magyar irodalom- és színháztudomány II.

(„B" Szekció, Szombat 17:45-19:15)

17:45-18:15 **Hidi Boglárka :** A képzett tér, Závada Péter A széplélek című térdrámájáról és annak színpadi adaptációjáról

18:15-18:45 **Fülöp Barnabás:** Irodalom és kritika közösségképző funkciója Balassa Péternél és Fehér Ferencnél

18:45-19:15 **Nyerges Csaba:** Saját diskurzusának rabja? A magyar irodalomtudomány befogadási stratégiáiról

„C" Szekció

Orientalisztika

(„C" Szekció, Szombat 09:00-10:30)

09:00-09:30 **Dobó Ajsa:** A koreai népmesékben megjelenő ellentmondások a konfuciánus értékrend és a társadalmilag elfogadott magatartásformák között

09:30-10:00 **Zsifkovits Zoltán:** A kínai legista filozófiai iskola állameszményének bemutatása

10:00-10:30 **Krajnyák Petra:** Moga: Modern Lányok a Taishō-kor Japánjában

Biológia

(„C" Szekció, Szombat 10:45-11:45)

10:45-11:05 **Radics Eszter:** A vizuális neglekt szindróma vizsgálata kutyákban

11:05-11:25 **Vanderer Edina:** A kísérletvezető maszkviselése korlátozott hatással van a családi kutyák viselkedésére standard teszthelyzetekben

11:25-11:45 **Plankó Eszter:** A madármalária vizsgálata hazánkban előforduló csípőszúnyogokban

Biológia - Kémia

(„C" Szekció, Szombat 12:00-13:20)

12:00-12:20	**Dömölki Borbála:** Gyógyszerhatóanyagok akkumulációja a Dunában keletkező biofilmben
12:20-12:40	**Madár Valentina:** A növényi fitokróm B fotoreceptor foszforilációjának jelátvitelre gyakorolt hatása
12:40-13:00	**Sólyom Ildikó:** Az onkogén KRAS fehérje „újfajta" regulátora
13:00-13:20	**Laczkovich Máté:** A humán dUTPáz és Stl fehérje-fehérje kölcsönhatás vizsgálata bioréteg interferometriás módszerrel

Felvételi
és
a Collegium Tisztikara

❖ ❖ ❖

Buzdítás a 2025. évi felvételire

Tisztelt Egyetemi Polgár!

Az Eötvös József Collegium igazgatójaként gratulálok sikeres egyetemi felvételijéhez, és köszöntöm az egyetemi polgárok között. Tanulmányaihoz sok örömet és sikereket kívánok!

Kérem, jelentkezzen az ELTE Eötvös József Collegium felvételijére! Sokéves tapasztalatunk, hogy az Eötvös Collegium hírneve olykor inkább elijeszti, semmint felbátorítja a vidéki hallgatókat. A Collegium nem bevehetetlen fellegvár, ahol publikációk, „szakmai" teljesítmények, gimnáziumi és egyetemi dolgozatok híján nem is érdemes megjelenni. Sikeres felvétele egyértelmű bizonysága annak, hogy helye van az Eötvös Collegiumba jelentkezők között. Szívesen látjuk! A Collegium hivatása alapításától fogva az Önhöz hasonló hallgatók támogatása. A collegiumi tagságra az ELTE Bölcsészettudományi, Informatikai, Társadalomtudományi és Természettudományi Karára felvett nappali tagozatos hallgatók pályázhatnak, illetve kivételes esetben olyanok, akik a Collegium valamelyik műhelyéhez kapcsolódó minort végeznek. Felvételizni a képzések teljes időtartama alatt lehetséges. 2015-től különösen fontos számunkra, hogy a collegiumi tagságot az ELTE valamennyi karán tanuló tanárszakos hallgatók is minél nagyobb számban elnyerjék. A Collegium vidéki és budapesti hallgatók számára egyaránt nyitott. A budapesti diákok bejáró státuszra tarthatnak igényt, amely teljes jogú collegiumi tagságot biztosít.

A pályázat beküldési határideje: 2025. augusztus 10. 24.00 óra

A pályázatnak a következőt kell tartalmaznia:

- pályázati űrlap (amely a http://felveteli.eotvos.elte.hu internetes oldalon érhető el);
- önéletrajz (hagyományos, leíró jellegű);
- szakfelvételi engedély (vagy az egyetemi felvételről szóló értesítés másolata).

Csatolható továbbá:

- szakmai eredmények dokumentumai másolatban (pl. tanulmányi versenyek, nyelvvizsga-bizonyítvány stb. pdf/jpeg formátumban, szkennelve);

- az Ön korábbi munkáját jól ismerő szaktanár ajánlása (lezárt borítékban, amelyet, behívásuk esetén, a felvételire szíveskedjenek magukkal hozni).

A szaktanárok előzetes véleményezését követően a collegiumi felvételire behívottak névsora – a felvételi űrlapon való egyéni hozzájárulás alapján – augusztus 17-én tekinthető meg a Collegium honlapján. A felvételi szóbeli beszélgetésekből áll, melyet a műhelyek saját hatáskörben írásbeli résszel egészíthetnek ki. A felvételi kizárólagos időpontja: augusztus 25–26–27. A humánus „fejkopogtatáson" a jelentkező szaktudását és általános műveltségét vizsgáljuk, a felvételizőt egy-egy oktatói és hallgatói bizottság fogja kérdezni. A felvételi napok többi részét kötetlen programok töltik ki. A Collegium a – bentlakást igénylő – felvételizők számára 1500 Ft (megérkezéskor, helyszínen fizetendő) regisztrációs díj ellenében a felvételi teljes időtartamára (három éj: hétfő-kedd-szerda) szállást biztosít (ágyneműhuzatot hozni kell). A felvételi mindhárom napján számítunk a jelenlétére, ezért a szállás igénybevételét figyelmébe ajánlom! Kérem, szándékát a felvételi űrlap megfelelő mezőjének kitöltésével jelezze. A jelentkezések sorrendjét ebből a szempontból figyelembe vesszük, mert összesen száz férőhelyünk van, amelyek elosztása jelentkezési sorrendben történik.

Kérjük, pályázatát kizárólag elektronikus úton nyújtsa be.
Jelentkezési felület: http://felveteli.eotvos.elte.hu/. Pályázatában feltétlenül tüntesse fel, hogy az ELTE melyik tanári szakjaira vagy alapszakjára és (a Collegium melyik műhelyének profiljához illő) szakterületre nyert felvételt, a középiskolában milyen nyelvet tanult.
Hiányos pályázatot nem fogadunk el. A pályázati anyagot nem őrizzük meg, és nem küldjük vissza.

További információért, kérem, keresse fel a Collegium honlapját: http://eotvos.elte.hu, vagy írjon a titkarsag@eotvos.elte.hu címre, illetve telefonáljon a 06-1-460-4481-es telefonszámra.

Jelentkezését várva, szeretettel üdvözlöm,

Dr. Horváth László
igazgató

A felvételihez kapcsolódó linkek:
felvételi: http://felveteli.eotvos.elte.hu/
főoldal: http://eotvos.elte.hu/
felvételi hírek: https://eotvos.elte.hu/felveteli/felveteli

Természettudós és informatikus kollégák!

Hadd ajánljuk külön az Önök figyelmébe az ELTE rangos szakkollégiumai között az Eötvös Collegiumot! A napjainkban elsősorban bölcsész profilú intézményben alapításától kezdve mindig megbecsült helyet kapott a természettudomány, és a TTK-sok illetve az informatikusok ma is szerves részét képezik a Collegiumnak. Ma a természettudós hallgatók négy műhelybe (Biológia–Kémia; Földrajz-, Föld- és Környezettudományi; Informatikai; Matematika–Fizika) szerveződve hallgathatnak az egyetemi képzésben foglalt ismeretanyagnál több és magasabb ismereteket nyújtó órákat. Az Önök számára különleges előnyöket is ígér ez a szakkollégium, más kifejezetten természettudományú profilú szakkollégiumokhoz képest. Egyrészt olyan multidiszciplináris közegbe kerülnek, ahol a „szürke hétköznapok" folyamán alkalmuk nyílik a szűkebb szakterületük mellett más tudományok világába, gondolkodásmódjába is bepillantani. A bölcsész szakos hallgatókkal való együttélés kiváló lehetőség mind verbális, mind írott kommunikációs képességük pallérozására. Másrészt az Eötvös Collegium idegen nyelvi műhelyei minden hallgató számára ingyen biztosítják nyelvóráikat, ami lehetőséget teremt arra, hogy megalapozott nyelvismerettel követhessék leendő „tudóstanárként" szakterületük kurrens eredményeit. A Collegium aktív nemzetközi kapcsolatrendszere lehetőséget teremt arra, hogy még a diákévek alatt közvetlen kapcsolatot szerezzenek a legrangosabb nemzetközi műhelyekben. A Collegium régebbi hallgatói segíthetik az egyetemi tanulmányok befejezését követően.

Bepillantás a mai és a régi természettudós világba:
http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/dogeszek.pdf
http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/informatikusok.pdf
http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/fizikusok.pdf

Arra biztatjuk Önöket, hogy bátran jöjjenek el a Collegium felvételijére!

A „dögész" kabinet

A Választmány, a diákok ajánlója

Kedves Hallgatótársunk!

Az Eötvös József Collegium valamennyi tagja nevében szeretettel hívunk a felvételinkre. Miért is jó közénk tartozni?
Műhelyek, szakmailag és emberileg is nagyon hasznos közösségek tagja lehetsz, lehetőséged lesz előadni házikonferenciáinkon, az Eötvös Konferencián, műhelykonferenciákon, és betekintést kaphatsz a kutatói munka és a tudományos publikálás világába, értékes szakmai kapcsolatokra tehetsz szert.
Az egész tanévet átfogják hagyományos rendezvényeink, amelyeken részt venni vagy azokat szervezni is maradandó élmény. Ilyen az őszi félévben a góJahétvége, a góJabál, a ColiCarácsony, a tavaszi félévben az Eötvös Majális és másik bálunk, a Convivium, de számos kisebb kirándulás, összejövetel is szokott szerveződni, a műhelyprogramokról nem is beszélve.
Tapasztalatot szerezhetsz a szakmai és közösségi élet szervezésében, a hallgatói érdekképviselethez, a Választmányhoz, csatlakozva lehetőséged van országos konferenciák, táborok, fesztiválok szervezésében részt venni.
Kiemelten fontos számunkra a környezetvédelem és a fenntarthatóság, ezzel kapcsolatban a közösségi feladatokban és ismeretterjesztő eseményeken is részt vehetsz a Együtt a Környezettudatos Szemléletért Munkacsoport koordinálásában.
Érdeklődésednek megfelelően válogathatsz szabadidős tevékenységek között:

- Zenekar
- Filmklub
- Írókör
- Színjátszó kör
- Bibliakör
- Társasjáték
- Táncház
- Sakk
- Foci
- Röplabda
- Konditerem

Kulturális eseményeken vehetsz részt kedvezményesen: színházba, koncertekre járunk, félévente többször hívunk meg előadókat a hazai irodalmi és színházi életből. Open mic estjeinken saját alkotásaidat adhatod elő, és a társaidét hallgathatod meg.
A Szakkollégiumi Mozgalom munkáját is megismerheted, ezáltal az ország minden pontjáról találkozhatsz szakkollégistákkal, sőt szakkolis csereprogramban is részt vehetsz.
Keresd fel közösségi média oldalainkat, ahol további betekintést nyerhetsz a közösségi életünkbe, illetve nézd meg Oktondi bemutatkozó videónkat! Ha további információkra lenne szükséged, fordulj hozzánk bizalommal, kérdezz bátran az ejc.valasztmany@gmail.com címen. Bármikor állunk rendelkezésedre.

Cziráki Kamilla
a Választmány elnöke

Az ELTE Eötvös József Collegium oktató és nem oktató munkatársai, tisztségviselői (az évkönyv kiadásának időpontjában)

Kurátor: Bertényi Iván
Igazgató: Horváth László
Aligazgató: Laczkó Krisztina
A Kuratórium örökös tiszteletbeli elnöke: Kiss Jenő
A Kuratórium elnöke: Gintli Tibor

A Kuratórium tagjai:
Balga Attila
Borhy László
Bozsonyi Károly
Gintli Tibor
Laczkó Krisztina
Mészáros Tamás
Sára Balázs (póttag)
Solymosi László (póttag)
Balogh Szabolcs Roland
Süle Dóra
Varga Sára
Csertán András (póttag)
Kéri Anna Katica (póttag)

Műhelyvezetők, kabinetvezetők, vezető tanárok:
Bangha Imre kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Indológiai kabinet)
Birtalan Ágnes kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Mongol kabinet)
Bondici László műhelyvezető (Gazdaságtudományi műhely)
Bozóki Tamás műhelyvezető (Matematika–Fizika műhely)
Csúr Gábor Attila műhelyvezető (Skandinavisztika műhely)
Dezső Tamás kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Asszíriológiai kabinet)

Dudlák Tamás műhelyvezető (Társadalomtudományi műhely)
Egedi-Kovács Emese műhelyvezető és tudományos munkatárs (Byzantium Központ, Aurélien Sauvageot Francia műhely)
Falvay Dávid kabinetvezető (Olasz műhely, Filológiai kabinet)
Fazekas István műhelyvezető (Történész műhely)
Fejérvári Boldizsár műhelyvezető (Angol–Amerikai műhely)
Győri Róbert műhelyvezető (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi műhely)
Imrefi Ildikó műhelyvezető (Biológia–Kémia műhely)
Iványi Tamás kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Arabisztika kabinet)
Klempáné Faix Dóra műhelyvezető (Spanyol műhely)
Laczkó Krisztina műhelyvezető (Magyar műhely)
Lócsi Levente műhelyvezető (Informatikai műhely)
Ludmann Ágnes műhelyvezető (Olasz műhely)
Márton Miklós műhelyvezető-helyettes (Filozófia műhely)
Mecsi Beatrix kabinetvezető (Orientalisztika műhely, Koreanisztika kabinet)
Mészáros Tamás műhelyvezető és tudományos munkatárs (Byzantium Központ, Bollók János Klasszika-filológia műhely)
Nagy Éva műhelyvezető (Szlavisztika műhely)
Sántháné Gedeon Mária vezetőtanár (Angol–Amerikai műhely)
Sára Balázs műhelyvezető (Germanisztika műhely)
Szántó Rita műhelyvezető (Filozófia műhely)
Takó Ferenc műhelyvezető (Orientalisztika műhely, kabinetvezető: Japán kabinet)
Ternovácz Bálint műhelyvezető-helyettes (Történész műhely)
Vaderna Gábor kabinetvezető (Magyar műhely, Irodalomtudományi kabinet)

Titkárságvezető: Major Anita
Titkárságvezető-helyettes: Juhász Daniella
Könyvtáros: Mátyás Melinda
Segédkönyvtáros: Juhász Erika
Gondnok: Zrupkó Gáborné
Takarítók: Szakácsné Korpai Emese, Csernetics Emese, Farkasné Soós Mária

Kapcsolat:
H-1118 Budapest, Ménesi út 11–13.
Telefon: +36 1 460 4481
E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu

Függelék

A Collegium kiadványai

❖ ❖ ❖

Az Eötvös Collegium tudományos kiadványai

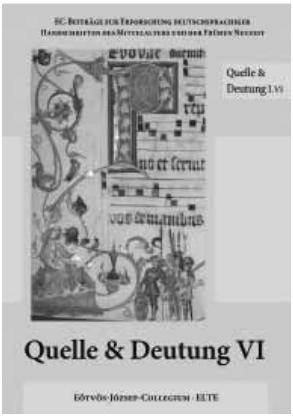

Quelle und Deutung VI. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung VI am 27. November 2019. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.VI. Szerk. Sára Balázs. ELTE EJC, Budapest 2021. ISBN 978-615-5897-47-4. 200 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/5f/66/f66efb010525725a7dc019c1e8c58cf90181efecd72d97db761f88d297cc/ec_Quelle%20und%20Deutung%20I.VI%20-%20IMPR.pdf

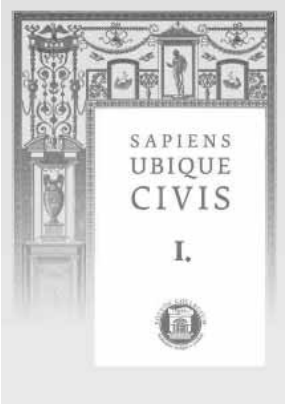

Sapiens ubique civis. Szerk. Nagyillés János. ELTE EJC, Budapest 2021. ISSN 2064-2369. 196 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/27/d5/ba0dc9660e73e2859551ab845300b64e988f46c3dac7814174af1c3107fe/ec_Sapiens%20ubique%20civis%20I_jav.pdf

Tanulmányok a deixisről. Szerk. Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-51-1. 288 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/67/66/f263388a11849885d6295e1f0b5d1d92aafcbb8686f84e0e2d39efd333be/ec_Tanulm%C3%A1nyok%20a%20deixisr%C5%91l_beliv.pdf

Ελληνική Επανάσταση. A Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján. Szerk. Juhász Erika. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-50-4. 196 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/46/a2/2ef2d193a7bbb3fea234699916e479c85ba6d6de3ee9ad9b4e6f8f2bf7b6/ec_F%C3%BCggetlens%C3%A9g_napja.pdf

„Near and Far" 10/1. Proceedings of the Annual Conference of ELTE Eötvös Collegium. Szerk. Doma Petra – Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022.
ISBN: 978-615-5897-49-8. 230 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/media/fa/e8/5823639a75240a258593bb18e75d44405149a287c5b8323bbf48d760e4c7/ec_Kozel_s_Tavol_X_06_06.pdf

„Közel, s távol" 10.2. Az Eötvös Collegium éves konferenciájának előadásaiból. 2020. Szerk. Doma Petra - Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022.
ISBN: 978-615-5897-52-8. 333 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/media/bf/a1/4dc124441afbf8886ca2eca80bff3b48340fdb64dcd42adc97b79310b793/ec_Kozel_s_Tavol_XI_07_30_javitott.pdf

SZITU 2021. Szerk. Doma Petra. ELTE EJC, Budapest 2022.
ISBN: 978-615-5897. 304 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/fb/2d/bc7509f567f8b43ef8274b672fdf89e1b2124406aa29aa37c35d0aa6ca1a/ec_szitu2021_webre.pdf

A középiskolai tanári professzió intézményesülésének folyamatai.
Garai Imre. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-53-5. 444 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/4f/b1/1eaab335e56ff2f1681a8236f9712b172bb42f62d3d94323e0a44ef4a836/ec_Garai.webre.pdf

Troubles de l'âme, défaillances de la raison : deux études en philosophie hellénistique. Julie Minas. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-56-6. 262 p. Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/09/5c/33698601c1b4cad5d6323aa315178dfc33d3343fdb9a0b87faecb0d56dcc/Troubles_de_lame_defaillances_de_la_raison_deux_etudes_en_philosophie_hellenistique

Brunetto Latini: A Kincses könyv Bestiáriuma. Ford. Németh Linda. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-55-9. 72 p. Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/7e/6e/d5dd44c0bcd59078f77f8bd1298bf101aaab67b6dae3dc46dbc03463c315/A_Kincses_konyv_bestiariuma.pdf

L'Italia raccontata dal cinema. Dalle origini alla dolce vita. Michele Sità. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-57-3. 161 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/media/d8/ac/3d345613e07125b69351d54357ae227d23bf8f14c21767fc5db7da09e855/LItalia%20raccontata%20dal%20cinema.pdf

Határok és határátlépések. Szerk. Daróczi Jakab, Hajdu Ildikó, Nyerges Csaba, Prótár Noémi. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-54-2. 316 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/media/2b/3c/25cbd9851cf22ddb73baf62f1f2926c954373ca4c97d78913ebe6974f0e0/Hatarok%20es%20hataratlepesek%202021.pdf

Ingenia Hungarica VII. Szerk. Boda Attila. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2416-0911. 169 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/media/03/64/38a36ca7554ad4b7bc5a8b21c3f3d8568111ab29b3ddb375d8d9b597244f/ec_Ingenia_Hungarica_VII.pdf

Kompetenzen und Standards. Hrsg. Ilona Feld-Knapp. CM-Beiträge zur Lehrerforschung. Band VI. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2063-837X. 440 p.
Letölhető: https://eotvos.elte.hu/dstore/document/8049/CM%206%20-%20Kompetenzen%20und%20Standards%20%28EC%29.pdf

Az Eötvös Collegium tájékoztató kiadványai

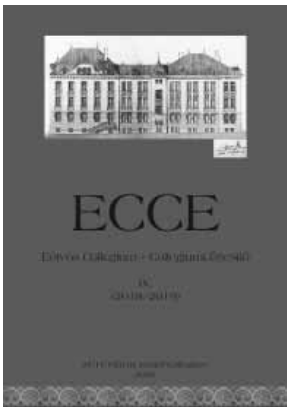

ECCE Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő IX. 2018/2019.
Szerk. Juhász Daniella. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN: 2064-0870. 624 p.
Letölthető: https://eotvos.elte.hu/media/36/5b/b4b856ac751140a65da71d684c3b3aea6c25539dde00b8e6986bbc942301/ECCE_IX.pdf